

МОСКОВСКАЯ ДУХОВНАЯ АКАДЕМИЯ
СЛАВЯНСКІЕ РУКОПИСИ

БИБЛИОГРАФИЧЕСКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

РУКОПИСЬ ХРАНИТСЯ В
РОССИЙСКОЙ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БИБЛИОТЕКЕ.
НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ОТДЕЛ РУКОПИСЕЙ

АВТОР	
ЗАГЛАВИЕ	Московско-академическая летопись.
ДАТА	Кон. 15 в. – нач. 16 в.
МЕСТО	
КОЛ-ВО ЛИСТОВ	270 л.
ШИФР РУКОПИСИ	
ФОНД №	173.1
КАРТОН №	
ЕД. ХР. №	236
ПРИМЕЧАНИЯ	

Электронная копия: МОСКОВСКАЯ ПРАВОСЛАВНАЯ
ДУХОВНАЯ АКАДЕМИЯ - 2007 г

л. 330. Аѳанасія великаго о умирающихъ юныхъ дѣтѣхъ. Нач. Отрочата вѣрныхъ христіанъ множицею убо къ цѣломудрію родителейъ смерть посылаетъ Богъ на нихъ.

л. 330 об. Видѣніе нѣкоего старца, како душа праведнаго исходитъ. Нач. Нѣкій отъ святыхъ, именемъ Іоаннъ, желаніе имаше видѣти, како душа праведнаго исходитъ, и моляшеся Богу всегда о семъ явити ему.

л. 331. Безъ надписи. Нач. Повѣдаше намъ нѣкій старецъ глаголя, яко братъ нѣкій хоташе отрещися міра и въбраніе ему мати его.

л. 332. Тоже. Нач. Повѣдаше намъ авва Анастасіе затворникъ, глаголя, яко сущу ми нѣкогда канонарху въ митрополіи Палестинстей Скъѳополю градѣ, вставшу ми ночью клепати въ церкви.

л. 333. Тоже. Нач. Тѣже Анастасіе пакы повѣдаше намъ о томъ же старци велицемъ, глаголаше, яко единою по днѣхъ тѣхъ стоя у пропорцѣхъ его, и абіе начатъ старецъ плакати.

л. 333. Тоже. Нач. И сію повѣсть повѣдаше намъ тѣже авва Анастасіе, глаголя, яко сущу ми нѣкогда въ св. храмѣ св. Воскресенія Христова въ Іерусалимѣ и прииде князь Палестинскій, именемъ Лимеріе Дука, поклонитися воскресенію.

л. 334. Безъ надписи. Нач. Повѣдаше намъ нѣкій отъ отецъ глаголя: два брата нѣкая по плоти отрекшася міра и идоша въ гору Нитрійскую.

л. 335. Тоже. Нач. И другой братъ нѣкій прииде къ старцу нѣкому, живущу въ Синайскѣй горѣ, и рече ему: молю тя, отче святой, научи мя, како подобаетъ молиться Богу о грѣсѣхъ своихъ.

л. 335 об. Тоже. Нач. Повѣдаху старци о отци Макаріи велицѣмъ, яко нѣкогда ходящу ему по пустыни, обрѣте на земли лежащу главу человѣчу.

л. 336 об. Тоже. Нач. Въпросиша отца Макарія нѣціи, глаголюще: научи насъ, отче, како подобаетъ молиться?

л. 336 об. Тоже. Нач. Братъ въспроси старца, глаголя: что сотворю, авва, яко егда виждю нѣкоего согрѣшивша и ненавижду его?

л. 337. Тоже. Нач. Глаголаше св. Θεодора, яко не постыжн бдѣніе, ниже всякъ трудъ спасаетъ человѣка, но точію истинное смѣреніе.

л. 337 об. О инокини бѣжавшей въ пустыня Іерданьскѣ. Нач. Отецъ Іоаннъ повѣда намъ, глаголя, яко черноризница нѣкаа живаше въ святѣмъ градѣ, зѣло благоговѣйна и преусиѣвающи въ дѣло Божіе.

л. 338 об. Безъ надписи. Нач. Другой инокъ повѣда намъ, яко въ Кипрьскѣмъ островѣ есть монастырь, глаголемый Страннопріемница.

л. 339 об. О инокини обрѣтенной въ пустыни. Нач. Повѣда намъ авва Кириллъ, иже и житіа написа св. отецъ Еуфиміа же и Саву.

л. 341. О другой инокини обрѣтенной въ пустыни. Нач. Ошелникъ нѣкій повѣда намъ, глаголя: въ единъ отъ днѣи сѣдащу ми въ пустыни и прииде ми нѣкое помышленіе малодушное. (Сею повѣстію оканчивается собственно Скитскій патерикъ).

л. 344 об. Слово о житіи св. Іоанна милостиваго. Нач. Повѣда намъ отецъ Софроніе, съ отцемъ Іоанномъ идохомъ, рече, нѣкогда въ градѣ Александрію къ патріарху Іоанну милостивому.

л. 358 об. Житіе и жизнь пр. матери нашея Еоупраксін. Нач. Бысть нѣкій мужъ въ Константиноградѣ синклитикъ, именемъ Антигонъ, сродникъ сый благочестиваго царя Θεодосія.

Съ л. 383-го начинается книга Аввы Дорофея. л. 383. Сказаніе главизнамъ св. отца нашего Дорофея (числомъ 25).

Съ л. 385 начинается самая книга, т. е. поученія аввы Дорофея, до л. 558 включительно; далѣе слѣдуютъ пустые листы.

л. 560 — 589 об. Вопросы ученика и отвѣты вел. старца (Варсоноуфія къ Іоанноу).

л. 589 об. Тропари бесѣдовательна суща пр. Богородицы къ Владыцѣ Христу... твореніе Филоффево.

л. 593—596. Царіе царствующіи въ Константиноградѣ православніи и еретицы...

№ 24. (236). **Лѣтопись Нестора съ продолжателями до 6927 (1419) года**, полууставомъ, XV вѣка, въ четверть листа, на 261 листѣ. Списокъ близкій къ Радзивиловскому. — Всего обширнѣе излагаются событія между годами 6600 (1092) и 6700 (1192), лист. 113 — 210.

На первомъ блѣномъ листѣ: «Живоначальные Троицы», на послѣднемъ, тою же рукою: «Сергіева монастыря».

На второмъ блѣномъ листѣ вверху полууставомъ XVII вѣка: «По вѣсть временныхъ лѣтъ, черноризца Феодосьева монастыря Печерскаго (Нестора), откуда есть пошла русская земля и кто въ ней почалъ (первое княжити)».

л. 1. Начало тоже. Заглавная буква П киноварью и во всей рукописи начальные буквы киноварью; кромѣ того, событія, касающіяся Ростовскаго княженія, помѣчены † на поляхъ. Въ 1-мъ томѣ П. С. Р. Л. изданія археографической комисіи, списокъ этотъ означенъ принадлежащимъ Т. С. Лаврѣ и названъ лѣт. Троицкою I. Текстъ ея, по замѣч. издателей, исправилъ Радзивилловскаго списка. Во второмъ изданіи въ «Лѣтописи по Лаврентіевскому списку» (С.-Пет. 1872 г.) въ вариантахъ и примѣчаніяхъ она помѣчена буквою А. Съ 6714 года (л. 217 рукописи) текстъ рукописи значительно отличается отъ Лаврентіевскаго списка. Передавая, послѣ описанія нашествія Татаръ, событія, преимущественно совершавшіяся въ предѣлахъ Ростовскаго княжества, эта часть рукописи въ нѣкоторыхъ случаяхъ является для нихъ единственнымъ источникомъ. Во 2-мъ изданіи «Лѣтописи по Лаврентіевскому списку» она занимаетъ стр. 464—512.

№ 25. (105). **Хронографъ**, скоропись XVII вѣка въ листъ, на 465 листахъ, въ 170 главахъ и двѣ прибавочныхъ. Принадлежитъ къ числу тѣхъ списковъ, которые въ Обзорѣ Хронографовъ русской редакціи А. Н. Попова названы третьей редакціею Хронографа, и оканчивается царствованіемъ Алексѣя Михайловича (170 гл.) и двѣ прибавочныхъ: первая (безъ надписи): родословіе Византійскихъ государей; вторая: родословіе Російскихъ государей. Писанъ не ранѣе 1647 года, которымъ оканчивается послѣдняя глава.

№ 26. (63). **Сборникъ со статьями историческаго содержанія**, полууставомъ, XVI и XVII вѣка, въ листъ, на 230 листахъ. На первомъ порожнемъ листѣ надпись Митрополита Платона: „Есть нѣчто чтенія до-

стойно, но весьма сожалительно, что всѣ почти книги рукописныя писаны съ великими описками, безъ всякаго орфографіи наблюденія, и потому мало вразумительны, и отъ чтенія отвлекаютъ. 1807 года. Виоанія“.

л. 2. Севастіана Гавальскаго бесѣды на шестодневъ. Нач. Всякаа благочестію притча душамъ нашимъ есть исправленіе, къ таковому бо, иже о душахъ нашихъ спасенію оусмотрѣшася вся, иже благочестію наказанія, таковому оубо и Божіе съвокупляется слово, тому и Моисейскій подлагается законъ.

л. 99. Мѣсяца февраля въ 14 день, житіе оучителя Словенску языку Кирила Философа. (Соч. Климента епископа Словенскаго). Нач. Богъ милостивый и щедрый, жадаю покаянія чловѣча, да быша спасени вси были и въ разумъ истинный пришли.

Примѣч. Съ л. 112-го житіе писано на другой бумагѣ въ два столбца.

л. 120. Мѣсяца априля въ 6-й день, память и житіе блаженнаго отца нашего и оучителя Меѡдія архіепископа Моравьска. (Соч. Климента епископа Словенскаго). Нач. Богъ благъ и всемогай, иже есть сѣтворилъ отъ небытія въ бытіе всяческая.

л. 124 об. Мѣсяца того же въ 6-й день, слово похвально на память святымъ преславнымъ оучителемъ словенску языку сѣтворшему писмены ему и преложышема новый и ветхій законъ въ языки ихъ, блаженному Кирилу архіепископу Паноньскоу и Меѡдію. (Соч. тогоже Климента епископа). Нач. Богу и Спасу нашему Иисусу Христу, многымъ и неизреченнымъ чловѣколюбіемъ.

л. 136. Мѣсяца іюня въ 29 день, память святыхъ апостолъ Петра и Павла. Въ той же день блаженнаго Петра царевича житіе, братанича царева Беркина, како прииде въ страхъ Божій и оумилився душею, приде изъ орды въ Ростовъ градь въ лѣто 6761 (1253), и како видѣніе видѣ св. апостолъ Петра и Павла. Нач. Св. архіепископу Ростовскому Кирилу, ходящу въ Татары съ честію ко царю Берки, за домъ святыхъ Богородицы. Царь же слышавъ отъ него о святѣмъ Леонтіи, иже отъ греческія земли родомъ.

Примѣч. Тетради, отъ 113 до 152 л. включительно, писаны въ два столбца и составляютъ отрывокъ изъ рукописи, писанной въ началѣ XVI, или въ концѣ XV вѣка.

p. 40-5.

236.

~~2149~~

Деле

N^o ~~557~~

Всему Российскому Императору
С. Архангельскому Императорскому
Императору. Императору. Императору. Императору.
Императору. Императору. Императору. Императору.
Императору. Императору. Императору. Императору.

N° 24

Императорскому Императору, с листа
141. начинаем продолжение его
пред. Императору.
Императору Императору Императору.

Получено Императору.

Императору Императору.

Леттоттисеуѣ

И

III

III

И понагола прѣо;

Роттоттисеуѣ

Рукоттисеуѣ прѣо прѣо прѣо
московскот Дубовскот Дубовскот

... оуѣсть въ рѣмѣнныѣ лѣтъ чѣрнорица фео
сѣва манастира печерскаго ѿкъда естъ пошла
рѣскаа земля нѣсповнѣи по чала

ѿ

Глава ппх.

Повѣсть вѣременнѣиѣтъ. ѿ рѣки ѿца ѿ до сѣв
манастѣра патѣрьскаго. ѿиѣдѣ пошларѣсѣ
земля. кѣ товнѣи поѣа прѣвоѣсна жиѣи. сѣна
чѣмѣ повѣсть сѣю. по по топе. г. ѣснѣно ѣвн.
Рахдѣлиша землю. сѣ. хѣ. аѣ. ѣна сѣвостокѣ
симови. персѣда. вапрѣ. доиѣ доиѣи кѣа. вѣдолготѣ
нѣширотѣ. ѣ доиѣро. ѣрѣа. ѣко жѣрѣи ѿвѣстока. да
жѣи до полѣдѣнѣа. ѣсѣрѣа. ѣмидѣа. ѣѣфратѣрѣка.
ѣвѣвилонѣ. корѣдѣна. асѣрѣиѣне. мѣсопѣтамѣа. аѣракѣа.
сѣтарѣишаа. ѣлѣмаѣсѣ. ѣниѣ. раѣкѣасѣлаѣа. кѣвѣлиѣ. ко
лѣгини. фѣикѣаѣсѣ. : . **Х**амовѣи жѣна сѣполѣдѣнѣнаа
часть. ѣгѣипѣтѣѣ фѣиѣпѣа. прѣлежѣиѣа ко ѣиѣдомѣ.
аѣрѣгѣа жѣиѣ фѣиѣпѣа. ѣхѣна жѣиѣсѣхѣдѣиѣтѣрѣка ѣфѣи
ѣпѣсѣкаа. ѣтерѣмаѣтѣекѣвѣрѣа. наѣвѣстокѣ фѣивѣлѣиѣпрѣ
лежѣиѣ. да жѣко ѣхѣринѣиѣ. маѣрѣмѣа. сѣвѣритѣвѣливѣиѣ.
нѣмидѣа. маѣсѣрѣа. маѣвѣритѣмѣа. прѣотивѣсѣвѣринѣа
дѣирѣ. сѣвѣримѣа жѣко ѣвѣстокѣомѣ. ѣмаѣтѣѣилиѣкѣиѣю.
паѣмѣфѣилѣю. пѣисѣдѣю. моѣсѣю. лѣвѣкаѣиѣю. фѣрѣвѣгѣиѣю.
камаѣлѣю. лиѣкѣиѣю. каѣрѣиѣю. лѣдѣиѣю. маѣсѣю. трѣоѣдѣ. соли
оѣдѣ. вѣифѣиѣю. сѣтарѣю фѣрѣвѣгѣиѣю. ѣѣсѣтѣровѣпаѣкѣиѣ
ѣмаѣтѣ. сѣараѣиѣю. кѣритѣ. кѣвѣпрѣ. ѣриѣсѣвѣгѣиѣнѣ. хѣовѣ
мѣюниѣлѣ. **А**фѣтовѣи жѣполѣвноѣцѣнаа сѣтѣрана. ѣна
пѣаѣа. мѣидѣа. ѣлѣвѣаѣиѣа. аѣрѣмѣниѣа мѣаѣа. ѣвѣлиѣкаѣа.
капаѣдоѣиѣа. фѣфѣлаѣгѣони. гаѣлаѣиѣа. коѣлѣхѣисѣ. вѣспѣорѣиѣ.

шти дѣрѣви· сарматїи· плавїї· нїскѣ· фіа· и фра
 чма· кї донїа· далматїа· малосї· феласїа· лоїкрїа·
 пеленїа· та жїи· полопонїсѣ· наречїи· арїаа· и пїронї
 та· и лѣвїи· словїнї· лѣхїтїа· андрїа· кїа· анрї·
 апїнїска· пѣчина· и мапѣ· жїи· шти· ровї· сїсї· елію·
 бїро· дон· хїи· на· лѣвон· а· кѣ· фірїна· хїа· кѣ· н· фа
 кї· фалїнїа· и· фалкїн· в· кї· еркѣ· рѣ· и· таспѣ· в· саїсо· а· е· тра
 нї· и· на· рїцлѣ· мѣ· шїи· ю· и· рїсѣ· пї· гурѣ· пїсѣ· шї· ю·
 ме· жї· ме· дї· и· в· авїло· номѣ· до· понтї· с· ка· го· мо· ра· на·
 по· лѣ· но· шї· ны· а· ст· ра· нї· дѣ· на· и· днѣ· прѣ· и· са· в· ка· сїи·
 сї· сїа· го· рї· рї· к· шї· о· ѣ· го· рї· сї· сїа· и· шти· да· да· жїи· до· днѣ
 прѣ· и· прочлѣ· рїсѣ· дї· сї· на· прїї· дѣ· вї· на· во· лѣ· ховѣ·
 во· лѣ· а· и· жїи· дѣ· тѣ· на· вѣ· стої· сѣ· в· час· тѣ· сї· мо· вѣ· вѣ·
 а· фї· то· вѣ· жї· час· тї· сї· дї· тѣ· рѣ· и· чїю· и· в· сї· та· хї· цї·
 мї· ра· мѣ· ро· ма· бї· мо· рѣ· а· х̄· во· ло· цї· са· а· чїю· дѣ· пер· мї·
 пе· че· ра· а· мѣ· лї· пѣ· ва· хї· мѣ· го· ла· ко· рсѣ· сї· го· ла· лї· бѣ·
 ла· ховѣ· жїи· прѣ· сї· и· чїю· прї· сї· да· тѣ· к· мо· рю· ва· рї· жї· сї· о·
 мѣ· по· сї· мѣ· жї· мо· рю· прї· сї· да· тѣ· ва· ра· хї· сї· мо· ко· вѣ·
 сї· тої· сѣ· прї· да· е· ла· сї· мо· ва· по· то· мѣ· жї· мо· рю· сї· да· тѣ·
 кї· па· па· дѣ· до· хї· мї· а· лї· нї· сї· сї· до· во· ло· жї· сї· сї· **А** фї· то·
 во· бо· о· ко· лѣ· но· по· ва· ра· хї· сї· бї· и· о· ѣ· р· ма· нї· га· лї· та· нї· нѣ·
 мї· цї· ко· ра· ла· хї· вї· нї· дї· цї· ф· ра· го· вѣ· и· прочїи· прї· сї· да·
 тѣ· к· по· лѣ· днїю· со· се· да· тѣ· со· пле· ме· немѣ· х̄· а· мо· вѣ· мѣ·
 сї· мѣ· жї· х̄· а· мѣ· на· фї· тѣ· ро· з· де· лї· вї· шї· зе· млю· и· ж· ре

[illegible]

лестни жє словєхъ не хорватѣхъ блїи и сербѣ и хорватѣ
коуломъ бѣунаше дши мѣна словѣхъ на дѣла не скѣ
и сѣдши мѣхъ и насилаше имъ словѣхъ неже ѿ нѣ
пришеше сѣдоша на вѣстїи и проухаша слаху бѣ аѿ
тѣхъ алаху проухаша слаху алаху бѣ дръзїи а
тїи и нїи маху аху не и нїи поморане такїи же сло
вѣхъ не пришеше сѣдоша под нѣпрѣ и на рїкошїа пола
не а дръзїи дръзїи не хансѣ сѣдоша вѣстїи а дръ
зїи сѣдоша мѣхъ и прїи стѣи и дѣи нѣи и на рїкоша
сѣ дръзїи и нїи сѣдоша на дѣи нѣи и на рїкошїа
полоху аху рїкошїа дѣи не стѣи вѣдѣи нѣи и мѣхъ
мылоху аху ѿ сѣи проухаша слоху аху словѣхъ неже
сѣдоша ѿ колоху херань мѣрѣ и проухаша слаху ѿ
и мѣхъ и сѣдоша на гороху и на рїкошїа нѣи вѣ
рѣи дѣи. **И** дръзїи сѣдоша под нѣпрѣ и по сѣи
и пѣху аху и на рїкошїа слаху вѣро и такоразѣ дѣи
словѣхъ нескїи наху и сѣхъ тѣхъ мѣхъ и проухаша грамо
та полѣхъ мѣхъ живѣи мѣхъ ѿ сѣи по горамъ сѣи мѣхъ
и бѣхъ тѣхъ и ху вѣрѣхъ вѣгріи аху ху вѣхъ под нѣпрѣ
и вѣхъ дѣи правоху сѣхъ доловѣи и половѣи вѣи
тѣхъ и ху мѣхъ ѿ ху вѣи сѣи и ху нѣго же ѿ ху вѣи
тѣхъ вѣхъ оху вѣхъ и вѣхъ тѣхъ вѣхъ ѿ ху вѣи сѣи
вѣи и по ху ѿ ху вѣи дѣи тѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
сѣи и по ху ѿ ху вѣи дѣи тѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ

аѿ рїи мѣхъ и по ху ѿ ху вѣи дѣи тѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
гороху аху по ху ѿ ху вѣи дѣи тѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
дѣи прѣхъ вѣхъ тѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
тѣхъ аху полѣхъ дѣи аху и на ху сѣи по ху ѿ ху вѣи дѣи
и дѣи тѣхъ аху полѣхъ дѣи и вѣи дѣи тѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
и сѣи по ху ѿ ху вѣи дѣи тѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
тѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
ху сѣи мѣхъ тѣхъ и тѣхъ и по ху ѿ ху вѣи дѣи тѣхъ вѣхъ вѣхъ
ли сѣи и на вѣхъ тѣхъ дѣи тѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
и бѣхъ вѣхъ и ху вѣхъ вѣхъ дѣи тѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
мѣхъ ху аху аху дѣи прѣхъ вѣхъ тѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
рѣи тѣхъ мѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
и мѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
И ко же рїкоша аху дѣи тѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
и прѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
и прѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
дѣи прѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
мѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
сѣи мѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
рѣи вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
тѣхъ и црїкѣи мѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
на горѣи вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
и сѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ

[illegible]

Гашеѡколоградальсѣ. и боръ великѣ. и бахъ ло
 ващеу вѣрь. бахъ тѣмъ дриисмыслени. и на рица
 хъ саполани. ѡни съ тѣ полани кѣиѣ до сего дни.
 и ни иже не вѣдѣцѣ глѣхъ. тако кѣиѣ стѣ перевозникѣ
 была. оу кѣиѣ ка бо баши перевозъ бы тога. со ѡмоѣ
 стороны днѣпра. тѣмъ глѣхъ на перевозъ на кѣиѣ.
Аще бо бы перевозникѣ кѣиѣ. то не бы ходоу ко црѣю
 градѣ. но сѣи кѣиѣ гаше вродѣ своѣмъ. и пришеши въ мѣ
 кѣ црѣю не свѣмѣ. но по кѣмоу сѣмъ вѣмѣ. тако же
 сѣахъ ю тѣ. тако великѣ чѣ тѣ прѣальѣ стѣ ѡ црѣи
 торо мѣ не вѣмѣ. и прѣи кѣиѣ торо мѣ приходоу црѣи. и дѣ
 шѣ мѣ хъ асѣ. и прѣи дѣ кѣиѣ на ѣви. и полюбимѣ
 стѣ. и сѣи вѣи горо доу кѣ малѣ. и хотоу шѣ сѣи сѣи
 домѣ своѣмъ. и не даша ѣмъ тѣ вѣлихъ живѣиѣи.
 ѣиѣи до нѣ. на ри чѣю тѣ дѣ на цн. горо ди цѣи кѣиѣ
 цѣ. кѣиѣю же прише дѣ шѣ вѣ своѣи глѣ кѣиѣ вѣ. и тѣ вѣско
 нѣа живѣи тѣ вѣскоѣ. и бѣ рѣ тѣ вѣи цѣи кѣиѣ хѣи вѣиѣи сѣи сѣи
 и хѣи вѣиѣи бѣдѣ. тѣ вѣи кѣиѣи асѣ. и по сѣи бѣ рѣиѣи по чѣ
 шѣ дѣ рѣа тѣи. рѣи хѣи кѣиѣи жѣиѣи сѣи по лѣ. а вѣи дѣ рѣиѣи своѣ.
 а дѣ рѣи вѣи чѣи своѣ. а словѣи нѣи своѣи вѣи нѣи горо дѣ. а дѣ рѣи
 гоѣи на по лѣи тѣ. и же по лѣи чѣи нѣи. ѡни хѣиѣи сѣи вѣи чѣи сѣи а
 на вѣи рѣи кѣиѣи. и на вѣи рѣи дѣи вѣи. и на вѣи рѣи днѣпра.
 и хѣи же глѣи стѣи сѣи мо лѣи нѣи сѣи. **Н**оу бо сѣи дѣи тѣи кѣиѣи чѣи.
 тѣи жѣи сѣи вѣи рѣи ѡни хѣи. на бѣи вѣи хѣи сѣи дѣи рѣи вѣи сѣи. а на

ростове ѿхеремеа. а клицинѣ ѿхересе дѣмѣра.
а по ѿцѣ рещѣтѣчѣтѣ в волгѣ. тахъ въ ой. мѣро
ма. чѣре меси. свѣтъ хъ въ мордѣ въ ой тахъ въ ой.
се бо по и словѣ нѣскіи тахъ въ ой. полане де
ревлане. новгородци. полочане. дрегвичи. сѣверо.
бѣжичи. а нѣсѣ дѣтѣ повѣгѣ. послѣднѣ волынци.
А сѣсѣтъ и ний тахъ въ ой. иже данѣ даютъ въ ой. чю.
весь. мѣра. мѣрома. чѣре меси. морва. пѣтера.
тамъ. литва. зимѣгола. корсь. нѣрома. ливѣсѣ
тъ въ ой тахъ въ ой. **Н** мѣщѣ ѿ колѣна афѣтова. иже
живѣтъ на спрѣ а полѣнощны. словѣ нѣскіи въ ой.
хъ въ ой. а коже рѣсохѣмъ. живѣщимъ на дѣнаи.
пріидоша ѿ сѣсѣ въ ой. рѣсохѣмъ. рѣсохѣмъ. болгари.
и сѣдоша по дѣнаи. и на сѣлницѣ словѣ нѣскіи въ ой.
по сѣмъ пріидоша ѿ рѣсохѣмъ. и сѣднѣша землю сло
въ нѣскіи. прогнавшѣ волюхъ. иже бѣша прѣже. прі
тали землю словѣ нѣскіи. сѣи бо ѿ рѣсохѣмъ. а быти прі
и раклии црѣ. **И** же ходиша на хѣ роуцѣ раперѣскаго.
вси же времена быша ѿ брѣ. иже во бѣваша на црѣ и ра
клиа. и мало бѣго на ша. сѣи же ѿ брѣ во бѣваша на сло
въ нѣскіи. и примѣчиша дѣла бѣсѣщаа словѣ нѣскіи.
и на сѣмъ бѣтворѣхъ женамъ дѣла бѣсѣскіи. аще по
бѣхати бѣше ѿ брѣ. не даваше въ прачини конані
бола. **Н** овѣлаше въ прачинѣ. или. ѣ. или. ѣ. женѣ

въ ой. гѣ. и повѣсти ѿ брѣ. и пакомъ чѣхъ дѣла
бѣ. бѣхъ бо ѿ брѣ. бѣло мѣ велици. а ѿ мѣмъ гора.
и по прѣбѣ а бѣ. и по мѣроша въ ой. и не ѿстѣпѣи дѣнѣ.
ѿ брѣ. и сѣтъ прітѣ чѣ въ ой. и до сѣго дѣни. погнѣоша
а ки ѿ брѣ. и хъ женѣ сѣтъ племенни и на сѣ дѣ. **П** о сѣ бо
пріидоша пѣченѣ. бѣ. и пакіи доша ѿ рѣсохѣмъ. и моу кѣ въ ой.
послѣ же пріидѣхъ. поланѣ живѣщимъ ѿ сѣ бо.

А коже рѣсохѣмъ ѿ роуцѣ словѣ нѣскіи въ ой. на
рѣсохѣмъ. а полане. а дѣревлане ѿ словѣ нѣскіи въ ой. на рѣсо
хѣ дѣревлане. ра димичи бо въ ой. а пичи ѿ лаховъ. бѣ.
сѣла бо. бѣ. брапа. ра димѣ. а дѣ рѣгѣ въ ой. и пріидѣхъ.
до сѣла. ра димѣ. на сѣмъ. и проукаша ра димичи. а въ
пичи сѣроу дѣмъ въ ой. сѣ дѣ по ѿ рѣ. ѿ него проука
ша въ ой. и живѣхъ въ ой. полане дѣревлане.
и сѣ въ ой. ра димичи. и въ ой. и хѣ орѣати. и дѣла
бѣ. живѣхъ въ ой. а ѿ ла. тивѣрци сѣ дѣхъ въ ой.
и по дѣнѣ рѣ. ѿ лии до мора. и сѣтъ градни хъ. и до сѣ
го дѣни. и хѣ о вахъ сѣ ѿ рѣсѣ въ ой. велика а сѣ въ ой. **Н** ма
хъ въ ой. бѣ въ ой. и хѣ а конѣ ѿ въ ой. и прѣдѣни а.
коже онѣ ра въ. полане бо ѿ бѣ. ѿ бѣ. а ѿ въ ой. и мѣ
хъ въ ой. кроуцѣ. сѣтъ дѣ нѣскіи въ ой. и мѣ прѣмѣ.
и сѣно хѣ ко въ ой. и кѣ дѣ въ ой. велико сѣтъ дѣ нѣскіи
и мѣщѣ. и брачнѣи ѿ бѣ. а ѿ мѣ хъ. не хѣ о жахъ. и женѣ
по нѣ въ ой. пріидѣхъ въ ой. а ѿ прѣ пріидѣхъ

помяну до адытѣ. **А** дрекляне живяху въ бѣрьскѣ
мѣ въ брахѣмъ живяху въ сѣскѣтѣскѣ. и оубиваху въ дрѣ
гѣ дрѣга. и адытѣ сѣнечѣ по е. и брахѣмъ и нѣ бы в
шен оуби каху. въ адытѣ а. а радимичи. и вѣтѣ
чи. и сѣверѣ. ѿ динѣ ѿ бычани мѣху. живяху
въ сѣ. и ако же и вса іѣ въ бѣрь. и адытѣ сѣнечѣ по.
и срамъ словѣ іѣ вни. прѣ ѿ цѣ. и снѣ хами. и браци нѣ бы
ваютъ вни. ной грица мѣ хисѣлы. **В**схожаху
на и грица на плесаниа. и на вса бѣ сѣскѣ адытѣ снѣ.
и тѣ оуби каху жѣ нѣ сѣ бѣ. снѣ ю іѣ по сѣ о вѣ щашѣ сѣ
и мѣху тѣ жѣ по. в. и г. жѣ нѣ. и адытѣ по оуби мирашѣ
творяху тѣ ризнѣ нѣ мѣ. и по сѣ мѣ тѣ творяху крѣ
дѣ въ великѣ. и въ оло жатѣ на іѣ радѣ мѣ рѣтѣ а. и сѣ
жѣ іѣху. и по сѣ мѣ сѣ о бравшѣ кѣ сѣтѣ. влогѣху въ сѣ
дѣ мѣ мѣ. и по сѣ мѣ аху на сѣ полѣ на пѣтѣ. и жѣ сѣ
рѣтѣ адытѣ чий нѣ. сѣ іѣ жѣ ѿ бычани тѣ творѣ и крѣ
чи. и прѣ чий по гани. нѣ вѣ дѣ щѣ адытѣ на бѣ жѣ нѣ о тѣ
рѣху сѣ мѣ сѣ бѣ адытѣ. **Г**лѣтѣ гѣ ѿ рѣ іѣ влѣтѣ по пи
сани. и бѣ о сѣ мѣ жѣ о аху іѣ кѣ. ѿ влѣтѣ адытѣ снѣ
сѣ мѣ сѣ тѣ. дрѣгѣ мѣ жѣ ѿ бычани. а нѣ бѣ адытѣ снѣ
ѿтѣ сѣтѣ іѣ мѣтѣ сѣ. ѿ нѣ прѣ вѣ сѣ рѣ жѣ вѣ щѣ на
іѣ сѣ щѣ мѣла. адытѣ мѣ тѣ ѿ щѣ сѣ кой и ѿ бычани.
нѣ лѣ о бѣтѣ адытѣ. и прѣ лѣ о бѣтѣ адытѣ. нѣ крѣ сѣтѣ.
нѣ іѣ сѣ вѣтѣ адытѣ. нѣ оуби тѣ. нѣ оло дѣтѣ адытѣ. вѣ мѣ

ѿнѣ. **З**аконъ жѣ оуби крѣ іѣ нѣ. глѣ мѣ нѣ. адытѣ снѣ
вни. и жѣ ѿ прѣ дѣ лѣ по казани мѣ бѣтѣ іѣ снѣ.
мѣ сѣ на дѣ щѣ нѣ бѣ на пѣ щѣ. нѣ бѣ адытѣ вѣ рѣ
нѣ сѣ іѣ жѣ оловѣтѣ творѣ. сѣтѣ рѣ адытѣ мѣ ога. и бѣ
тѣ прѣ лѣ жѣ адытѣ снѣ мѣ. и нѣ іѣ мѣ оуби іѣ снѣ тѣ
и цѣ мѣ. сѣ сѣ рѣ нѣ творѣ іѣ. глѣ влѣ вѣ пѣтѣ сѣтѣ снѣ
внѣ тѣ рѣ нѣ іѣ шѣ жѣ снѣ тѣ рѣ нѣ. члѣ сѣ іѣ адытѣ снѣ. снѣ
снѣ вѣ щѣ іѣ оуби вѣ аху. пѣтѣ жѣ на дѣтѣ адытѣ снѣ. снѣ
адытѣ хлѣтѣ снѣ мѣ іѣ вѣ вѣ лѣ ога нѣ мѣ. мѣтѣ рѣ по іѣ
тѣ. сѣ бѣ рѣтѣ іѣ адытѣ. бѣтѣ дѣтѣ адытѣ. и оуби вѣ аху. и бѣ
снѣ адытѣ снѣ сѣ о сѣ дѣтѣ іѣ. іѣ о дѣтѣ іѣ снѣ мѣ адытѣ
и цѣ. адытѣ снѣ адытѣ снѣ снѣ тѣ рѣ нѣ снѣ адытѣ. и нѣ
жѣ адытѣ глѣ іѣ жѣ нѣ іѣ ѿ рѣтѣ іѣ жѣ нѣ тѣ рѣ мѣ.
А мѣ жѣ снѣ адытѣ лѣтѣ творѣ. нѣ о лѣ бѣтѣ творѣтѣ. снѣ
іѣ о хѣтѣтѣ. нѣ о хѣтѣтѣ іѣ мѣ жѣ снѣ оуби ѿ нѣ.
нѣ адытѣ. внѣ снѣ тѣ хѣ о бѣ рѣ іѣ жѣ нѣ. лѣ вѣтѣ снѣ
рѣ іѣ снѣ. влѣтѣтѣ жѣ нѣ мѣ жѣ снѣ оуби мѣ. и вѣ
злѣтѣтѣ мѣ. вѣ вѣтѣ адытѣ жѣ мѣ оуби жѣ нѣ снѣ
мѣ мѣ жѣ мѣ снѣтѣ. тѣ оуби мѣ оуби жѣ снѣ
нѣ оуби жѣ нѣ оуби снѣтѣтѣ. и бѣ адытѣ адытѣ
ѿтѣтѣ творѣтѣ. нѣ адытѣ снѣ нѣ оуби жѣ нѣ.
мѣ оуби жѣ мѣ жѣ адытѣ мѣтѣ. адытѣ снѣтѣ снѣ
нѣ оуби жѣ нѣ оуби мѣ. іѣ оуби мѣ адытѣ мѣтѣ
нѣ бѣтѣ. и снѣтѣтѣ снѣ іѣтѣ. и бѣ мѣ жѣ

[illegible]

Рѣкъ спъ и **Р**ѣкъ спъ и **Р**ѣкъ спъ и **Р**ѣкъ спъ и **Р**ѣкъ спъ и
 гнаша варягъ и морей не даша и дани и почаша
 сами всѣ владычати и не ввѣнчавши правды и во
 стахаша роуно и быша вниоу собици во вѣсти по
 чаша сами наса и рѣшася сами всѣ в поимѣхъ со
 бѣхъ ихъ иже в владычѣхъ и ради ихъ поправъ
 и идоша на море к варягомъ крѣси сице бо тѣхъ в
 хъ славяхъ и рѣхъ гакосѣ дръхъ ихъ вѣхъ вѣхъ дръхъ и
 же оу рѣмани и нѣхъ гланѣ дръхъ и нѣхъ гланѣ таковыи
 рѣхъ шари и тѣхъ и словѣхъ нехъ крѣвѣхъ и вѣхъ хъ земли на
 ша велика и ѿбила а на рада вѣхъ и нѣхъ дѣхъ поиди
 тѣхъ оу нѣхъ и нѣхъ и в владычѣхъ **И**хъ браша гѣхъ ра
 тѣхъ оу дѣхъ койми и почаша пособѣхъ в сѣхъ и при
 идоша к оу словѣхъ нѣхъ первоѣхъ и сѣхъ и шаго роула до
 гъ и сѣхъ дѣхъ владѣхъ сѣхъ тарѣхъ и рюрикъ а дръхъ и нѣхъ
 оу сѣхъ на бѣхъ ѿхъ рѣхъ а прѣхъ и нѣхъ прѣхъ вѣхъ вѣхъ борьскъ
 и ѿхъ тѣхъ в варягъхъ прохъ в сѣхъ рѣхъ сѣхъ хъ земли новъхъ роу
 тѣхъ и сѣхъ тѣхъ людѣхъ нѣхъ новогороду и нѣхъ роула в варяжъскѣхъ
 прѣхъ же бо бѣхъ шѣхъ словѣхъ нѣхъ **П**одоу же хъ тѣхъ оу мѣхъ
 си нѣхъ оу сѣхъ и братѣхъ его прѣхъ вѣхъ и прѣхъ в сѣхъ властѣхъ
 рюрикъ ѿхъ дѣхъ и прѣхъ шѣхъ кой мѣхъ рю и сѣхъ вѣхъ и роула до
 кѣхъ на волховѣхъ и прохъ в айновъхъ роула и сѣхъ дѣхъ
 тѣхъ кѣхъ жѣхъ рахъ дѣхъ на волостѣхъ мѣхъ жѣхъ мѣхъ вѣхъ мѣхъ и го
 роула и рѣхъ вѣхъ ѿхъ вѣхъ полѣхъ сѣхъ ѿхъ вѣхъ роула сѣхъ

дръгоми въ лоу хрѣсто. и по тѣмъ городомъ на ходи
 чисъ тѣхъ варяги. и первий на сѣленици в новѣ городѣ
 словѣни. в полоцкѣ кривичи. в ростковѣ меряне.
 въ белѣ оу хрѣствѣ. въ мѣромѣ. въ мѣромѣ. и по тѣмъ мѣсѣ
 ми оу бла да шерюрикѣ. и баспа оу него. въ мѣжа
 ни племени его. новогарина. и тѣмъ проси спаса срод
 домъ въ свой мѣж оу црю городѣ. и пойдѣ до сѣла по днѣ прѣ
 и дѣти мимо. и оу хрѣствѣ на горѣ городокъ.
Въ прошла спарѣ крѣчичий сѣ городъ. ѡни же рече ошлѣ
 ласъ тѣхъ. брѣтѣи. кѣи. шѣ. хоривѣ. и же со дѣлаша
 гласѣи ии хуги боша. и мѣсѣ днѣмъ пла тѣчи данѣ
 коу харѣмъ. а скола дѣ же и днѣмъ оу спаста вѣ гра
 дѣ сѣмъ. и многѣмъ в арѣгѣ совоисъ вистѣ. и на чѣ
 спа кнѣжи пи польскоу ху мѣю. рюрикѣ же кнѣ
 жѣ оу вновѣ городѣ. **Въ** лѣтѣ. 5. тѣ. оу. **Въ** лѣтѣ. 5. тѣ.
 оу. **Въ** лѣтѣ. 5. тѣ. оу. **Въ** лѣтѣ. 5. тѣ. оу. **И** дѣла скола дѣи дѣ
 рѣ на греки. и приидоша вѣ дѣ. мнѣхъ на лѣцѣ. црю
 же ѡ шѣ шю на гарѣни. и до шѣ шю емѣхъ рнѣи рнѣи.
 кѣ тѣ е парѣхъ посла кнѣмъ. и корѣи дѣ тѣ на црь гра.
 и вратѣ на црь. **ѡ**ни же вновѣ прѣсѣдѣ вѣ шѣ. и мно
 го оу бѣи спѣхъ рѣни на нѣмъ со тѣвориша. и во дѣ вѣ
 спѣхъ корѣлю. црь гра ѡ спѣхъ ниша. црь же ѡ дѣ вѣ
 гра вѣнѣ. и спѣхъ рѣи архѣмъ. фотѣи мѣ. кѣ шѣи црь
 кѣ вистѣи бѣи вѣла лѣрнѣ. и вѣсюнѣмъ мѣтѣ вѣ со тѣвори

ша. таже жєспвнностыѣцаврихъспсньми:
Ииже шєврєхъ ѡмочивше. тиши не свѣци. и мѡрю
 оукроптившюся. а бѣебѣ раскѣтѣ промѣвоста. и вѡ
 лнамъ великимъ вѣспавшимъ зѡдѡбѣ. и бѣхъ божьи
 рѣси. корабели смѣте. и ко берегъ привержѣи хъ бѣа. ѡко
 малъ ѡтѣковъ. и бѣдѣи хъ бѣиши. и вѡскояси вѡула
 тишася: **Р** аѣ. ѡ. п. ѡе. **Р** аѣ. ѡ. п. ѡс. по чацрѣшкѡ
 вѡтѣвѡсѣи. **Р** аѣ. ѡ. п. ѡх. крѣцѣна бѣхъ емла бѡ
 лгарьска. **Р** аѣ. ѡ. п. ѡи. **Р** аѣ. ѡ. п. ѡф. **Р** аѣ. ѡ. п.
 .п. **Р** аѣ. ѡ. п. пѡ. **Р** аѣ. ѡ. п. пѡ. **Р** аѣ. ѡ. п. пѡ. **Р** аѣ.
 ѡ. п. пѡ. **Р** аѣ. ѡ. п. пѡ. **Р** аѣ. ѡ. п. пѡ. **Р** аѣ. ѡ. п.
 пѡ. **О**у мѣршю рюрикови. предѣстѣна жєни есвоѣ
 ѡлговѣ. ѡрѡдѣ емѡсѡца. вѡдавѣ емѡнарѣцѣ сѣхъ
 сѡи и горѡ. бѣ бѡ малѡ велими: **Р** аѣ. ѡ. п. пѡ. **В** аѣ.
 ѡ. п. пѡ. **Р** аѣ. ѡ. п. у. **П** ой дѣ ѡлѣгъ. пой мѡвои мно
 ги. вѡрагы. ую. словѣнѣ. мѣрю. и вѡскрѣвити. и прѣ
 и дѣи сѡмолѣмъскѡ. и скрѣвити прѣагрѣи по сѡдѣмъ
 жѣсѡи: **Ѡ**тѣдѣ пой дѣвѣи хъ. и вѡлюбѣчѣи по сѡ
 дѣмъ жѣсѡи. и прѣи дѣ сѡтѣ горѡмъ. и кѣе вѡсѣи мъ.
 и оу вѣдѣ ѡлѣгъ. ѡко ѡсѡла дѣи дѣи рѣи на житѣ.
 похорѡни вѡна вѡла дѣахъ. а дѣвѣи а на хъ дѣи ѡсѡта
 ви. а сѡмъ прѣи дѣи ѡсѡи горѡ дѣтѣска. и прѣи тѣ по
 оу горѣсѡе. и похорѡни вѡна сѡвѡна. и по сѡла сѡсѡсѡ
 лѣи дѣи рѣи глѣ. ѡко гѡсѡтѣи сѡмѣи и дѣмъ вѡгѣи кѣи

иже нѣхъ о божьмъ адръ. **С**и мѣ божьмъ преложѣ
на книга моравѣ. иже прохъ асграмота словѣ
нѣскаа. иже грамота естъ вѣрѣ. и въ болгарѣ дѣла
и сѣи. словѣномъ живѣщимъ и крѣпенымъ. и кна
земь. и ростиславъ. и сѣополкъ. и коцель. и по
слаша ко црѣю мѣхлай глѣхъ. и мѣла на ша крѣпна.
и нѣсѣ поучѣтѣла. иже бы на каула бѣла сѣ. и по оу
чалъ нѣ. и прополковалъ сѣи и кнѣи. и не разумѣ
емъ ни греческомъ языкѣ. ни латиньскѣ. и ни
богъ и на оучатѣ. а и ни нѣко. тѣмъ же не разумѣ
мъ. бѣмъ кнѣи наго оубраха. и силъ и. да послѣ
пѣны оучѣтѣла. иже на мѣмъ можѣтъ сѣкаха тѣни
жна а словеса. и разумѣхъ. сѣслѣша црѣмъ мѣх
лай. сохъ философы всѣ. и сѣкаха имъ рѣчь сло
вѣнъскѣхъ и кнѣхъ. и рѣша философи. естъ мѣ
жъ всѣхъ ни мѣнѣмъ левъ. и сѣ по оу него сѣ вѣра
хъ мѣнѣ словѣнъскѣхъ языкѣ. и ни прадѣла сѣ
оу него философа. слѣша црѣ послѣ по на всѣхъ
нѣ. и колво кнѣ послѣ кна мѣ. сѣна сѣва. мѣ фѣдѣа.
и сѣстѣнѣ пина. сѣслѣша кнѣ левъ. въ сѣсѣрѣ по
слаа. и прѣидѣ сѣко црѣви. и рѣчѣи мѣ сѣпрѣсла сѣ
ко мнѣ словѣнъскѣаа земля. просѣци оучѣтѣла
сѣбѣ. иже моглъ быи мѣ прополковатѣ сѣи на
кнѣи. сѣго божѣлаютѣ. и оу моленѣ быи сѣта црѣмъ.

14
Ста
и поидѣша во словѣнъскѣхъ юземлю. и крѣстиславъ.
и сѣпополкъ. и коцель. сѣма же прѣишѣи мѣла на сѣта
сѣстѣнѣ пина. писмѣнаахъ въ ковнаа. словѣнъскѣ.
и преложѣи аплѣи сѣ оу глѣи. и радѣи въ словѣнѣ. и ко
слѣиша величѣи а бѣжѣа. сѣоимъ языкѣи сѣомъ.
Посѣмъ преложѣи сѣта плѣи рѣ. и оу хъ таи сѣ. и про
чаа кнѣи. и нѣцѣи же на чашахъ лѣи словѣнъскѣа
кнѣи глѣи. и ко не достѣи тѣни ко тѣмъ жѣмъ хъ
кѣи мѣ тѣи въ ко въ сѣои. развѣсѣ вѣрѣи. и глѣи.
и латѣи нѣ попила тѣо въ писанѣи оу же на крѣпѣи.
написа. сѣслѣиша въ папаримъ сѣи. похъли тѣ
иже рѣцѣи тѣна кнѣи словѣнъскѣи. рѣсѣа да сѣи пра
витѣи кнѣи оу слово. и ко во сѣхъ лѣи тѣи бѣгѣи а хъ
ци. дрѣго еже вѣсѣи оу глѣи величѣи а бѣжѣа. и ко же да
сѣи мѣ сѣи дѣхъ. и вѣсѣи а тѣи. а цѣи ко похъли тѣ
словѣнъскѣхъ юграмотѣ. да вѣдѣи тѣи лѣи чѣнѣи оу
рѣви. дрѣже сѣи пра витѣи тѣи бѣ сѣ тѣи волѣи а не
и вѣи. иже достѣи тѣи оу пло да хъ на тѣи. и хъ рѣи тѣи
сѣи хъ. вѣи же ча да бѣи а послѣиша и тѣи оу чѣи а. и не
и рѣи тѣи на каула и црѣи вѣи дрѣго. и ко же вѣи на каула
мѣ фѣдѣи оу чѣи тѣи вѣи. и сѣстѣнѣ пина жѣ во хъ рѣ
тѣи сѣ во сѣта тѣи. и и дрѣи тѣи тѣи вѣи гѣи сѣи а хъ и сѣа.
а мѣ фѣдѣи оу сѣта вѣи моравѣ. посѣмъ же коцель
и кнѣхъ. поставимъ фѣдѣи епѣа. въ пѣи и на столѣ.

ирѣшавъ славу коулови. непогубляи града
и мѣса по дань. тако же хощеши. и оустави оу
губога. **И** въиже сошла мѣбрашная вино. и не прі
яго. бѣ бо оустроено соу правою. и оубо яша
са греци. и рѣшли. бѣстѣи оу легъ. ностѣи дми
трии посланъ наны оубѣ. и хуповѣ да оу легъ да
ятинна. ѿ корабль. по вѣ. гривенъ на члвкъ. а въ ко
раблѣ. мѣ. мѣжѣ. и яша са греци по се. и почаша гре
ци мира просити. да въиже во евалъ грецко ехемлі.
О легъ же мало оустѣпи оу града. на чамиръ тво
ри ти соу рѣма грецки мѣ. слѣи нмѣ. и оу лѣкса
ндромъ. посла к нимъ лавогра. карла. фарълофа.
вѣльмѣ да. рѣлава. и стѣми да. глѣи мѣ. тѣмѣи
са по дань. и рѣша греци чѣго хощеши да мѣи
ти. и хуповѣ да оу легъ да вапи во емѣ. на. ѿ. ко
рабль по вѣ. гривенъ на ключъ. и по томѣ да яти
оу сла да. и на рѣскіа грады. перво ена кіе въ. та же
на чѣрніговъ. на перѣна слава. на полтѣскѣ. на ро
стовѣ. на любѣчѣ. и на прочаа города. по тѣмѣ
богоро домѣ. се да хупѣи цѣи и кнѣи. подолгомѣ
сѣи. да приходоу чѣрѣ слобно е емлютъ. ели
ко хопачѣ. а иже приходоу чѣгостѣи да емлютъ
мѣ. са чинѣ на. ѿ. мѣ. се цѣ. и хупѣ въи вино.
и мѣсо. и рѣбы. и оу бо щемѣ. и да творѣи мѣ

13
мовѣ. елико хопачѣ. и по и да чѣрѣ да емлютъ
оу чѣрѣлашего брашно. и на кори. и оу жа. и на рѣсѣ.
и елико на до би яша са греци. **Р**ѣ. ста цѣрѣи бо
тарѣ стѣво вѣ. аще пріи да тѣ рѣ вѣскѣ пли. да не ву
маютъ мѣ. са чинѣ. да хупѣ стѣи тѣи кнѣ слово
мѣ. свой мѣ. приходоу чѣи мѣ рѣсѣи хупѣ. да не тѣво
ратѣ пако стѣи кѣ се лѣ. въ стѣ пра нѣ на шей. приходо
у чѣ рѣ да ви тѣаютъ оу стѣи го ма мѣи. и по слѣ рѣ
стѣво на шей. да и спѣи шѣи мѣ на хупѣ. и по глѣво хупѣ
тѣ мѣ. се чѣно е. а. ѿгоро да кіе въ. и па кіи и чѣ
рниговѣ. и и спѣи на слава. и прочіи гради. и да ву хо
да тѣ въ чѣ рѣи дини мѣ коротѣи. соу чѣ вѣи мѣ же
мѣ. бѣхъ оу рѣжѣи. мѣжѣ. и. да тѣво рѣи тѣи кѣ
пию. тако же и мѣ на до бѣ. не плати ти мѣи тѣи
вѣ мѣжѣ. чѣ рѣ же лѣи нѣ соу лѣкса ндромѣ. ми
рѣ со тѣво рѣи стѣа соу лѣгомѣ. и мѣ се са по дань.
и ро тѣ хупѣ хупѣи мѣ жеи со бою. чѣло ва вѣи кѣ рѣи
а оу лѣго да вѣи на ро тѣи мѣжѣ его. по рѣскѣи мѣ
хупѣи кѣла шей са оу рѣжѣи мѣ. свой мѣ. и перѣи номѣ
бѣи мѣ. свой мѣ. и во лѣсо мѣ. ско тѣи емѣ бѣи мѣ.
и оу тѣвѣ рѣи ша мирѣ. **И** рѣчѣ оу легъ. и чѣи не парѣ
сѣи па во лѣчѣи рѣсѣи. а сло вѣи номѣи кро пинѣи а. и бѣи
тако. и по вѣ. си цѣи тѣи свой во вратѣи. по ка хупѣ по
вѣ. да. и по и да чѣ рѣ града. и во спѣи ша парѣи па

колѣти. а словѣхъ не ропни нѣа. и раху рава въ трѣ.
и рѣша словѣхъ не имемъ сасвоймъ. а полѣстимъ а.
не даны сѣ въ словѣхъ номъ прѣ. и прѣи ѡлегъ къ
и сѣ въ не слапо. и па волокъ. и ѡвоци. и ви
най всакоу хорочѣ. и прохваша ѡ главѣхъ цѣмъ.
бѣхъ болю дѣ погани. и не вѣтъ голося. **Въ лѣтѣхъ.**
ѳ. ѿ. Въ лѣтѣхъ. ѳ. ѿ. Въ лѣтѣхъ. ѳ. ѿ. Въ лѣтѣхъ. ѳ. ѿ.
Иа вѣсѣхъ а велика нахъ апа дѣкопейнымъ ѡ
брахомъ. **Въ лѣтѣхъ. ѳ. ѿ.** **+**

Посламы жѣ ской ѡлегъ. постройти мира.
и положи ти рѣмежи рѣю и грѣкъ. и посла равно
друзаго свѣщаниа. бѣ въ шаго црѣмѣхъ жѣ црѣхъ.
ава. и александрѣмъ ѡро дѣ рѣскаго. карлы.
и не гелѣ. фарлоу. вѣрѣмѣ. рѣлакѣ. гѣды
рѣалѣ. карнѣ. фрѣлакѣ. рѣарѣ. а кѣсѣ. прѣ
анѣ. ли дѣ фостѣ. степи дѣ. и жѣ посланіи ѡ
ава великаго кѣ нахъ рѣскаго. и ѡ вѣхъ жѣ сѣхъ.
порѣкою еѣго. свѣхъ плѣхъ и вѣлѣкѣхъ. и еѣго вѣ.
ли сѣ болярѣ. кѣ вѣмъ лѣво и александрѣ. и кѣ ста
нѣтинѣ. великимъ ѡбѣхъ. а само держѣцѣмъ.
црѣмѣ грѣческѣмъ. на оѣ держанѣ еѣ на ихъ вѣхъ
нѣ. ѡ многѣмъ лѣмъ жѣ хрѣстѣанѣмъ и рѣю. бѣ въ шю
юлюбовѣ. похотѣ. нѣ сѣмъ на шѣ великихъ кѣхъ.
и по повѣлѣнію. ѡ вѣхъ жѣ сѣхъ порѣкою еѣго.

14
сѣхъ рѣхъ синашѣхъ. а плосѣхъ болейныхъ. жѣ
ѡбѣхъ. бѣ оѣ держати. и хѣстѣи ти па кѣхъ любовѣ.
бѣ въ шюмежи хрѣстѣанѣмъ и рѣю. многѣхъ право
сѣхъ рѣхъ. а по почѣю простѣ словѣхъ сѣхъ. и писані
ѣмъ и сѣмъ твою твердоу клѣмъ сѣхъ рѣхъ жѣ сѣмъ
своймъ. па кѣхъ юлюбовѣ оѣ твердити и хѣстѣи
ти. по вѣрѣи по законѣ на шѣмъ сѣхъ. а кѣ по не
жѣмъ сѣмъ амали. ѡбѣхъ еѣхъ вѣрѣи ѡлюбѣи. главѣ
тако вѣа. по первомъ оѣ бѣ словѣхъ. а доѣ мирѣмъ сѣ
сѣмъ и грѣкъ. а алюбѣмъ дѣ рѣхъ дѣ рѣхъ аѣхъ сѣхъ аѣхъ
и хѣхъ волѣніа. и не вѣа дѣмъ еѣлико на шѣхъ волѣніе
бѣ и ти ѡ сѣхъ. по дѣ рѣхъ сѣю на шѣхъ свѣхъ плѣхъ.
ни какомъ. а облахъ и ли вѣхъ. по дѣ цѣмъ сѣ
ѣлико по силѣ на сохъ рѣніе прочѣ. и всѣхъ аѣхъ
сѣмъ и грѣкъ. и сповѣданіе мѣхъ и писаніе мѣхъ
со сѣмъ твою. и хѣхъ сѣмъ юлюбовѣ не прѣвѣ
ти. и не постѣхъ жѣмъ. тако жѣхъ вѣхъ грѣкъ.
а хѣхъ рѣніе та кѣхъ жѣ любовѣ. со кѣ на хѣмъ на шѣхъ
сѣхъ плѣмъ рѣхъ сѣхъ. и кѣхъ сѣхъ мѣхъ жѣ сѣхъ по
рѣхъ сѣхъ свѣхъ та кѣхъ кѣхъ на шѣхъ. не со блахъ
и не прѣложѣхъ. всѣхъ аѣхъ вѣхъ сѣхъ аѣхъ та. а ѡ главѣ
и жѣ сѣмъ кѣхъ ти прѣока хѣ. оѣ рѣхъ дѣмъ сѣхъ. а
ѣлико на вѣхъ бѣхъ дѣхъ по ка хѣніи а вѣхъ нѣмъ на дѣ
и мѣхъ ють вѣхъ рѣхъ. ѡ та цѣхъ хѣхъ а вѣхъ нѣ. а ѣмъ жѣ

начи въ шеніи шибры. да кле не тс ас пь та. на
ицетъ нѣ а ть ю кь бры. да егъ кле не тс а повѣре
ско е й. бѣ дѣ пы кахъ. іакоже тави тс а согрѣши
ні е шѣ мь. аще не поубѣ е ть или хрѣіи а нѣ на
рѣ синъ. или хрѣіи а нѣ нъ рѣ синъ. да оумре ть и дѣ
же аще со твори ть оубѣ іи стко. аще ли оубѣ жи ть
сткорѣ въ іи оубѣ іи стко. да аще естѣ домовѣ ть.
да частѣ егъ оу іѣ иже егъ оубѣ іи стъ. поуха сонъ да
воухѣ бли жні оубѣ енаго. а иже на оубѣ іи шлаго
да и мѣ е ть. полицѣ мже прѣ бѣ дѣ ть коуха сонъ.
аще ли е нѣи мови ть со ткорѣ въ іи оубѣ іи. оубѣ жа
въ да держи тс а та жи. донде аще тс а
да оумре ть. аще ли оубѣ іи стъ. мѣ или оубѣ
е ть кацѣ мѣ лю бо со сѣ домъ. хатъ оубѣ іи е
и ли бѣ е нѣ. да кле ас ть ли прѣ бѣ сребра. поуха сонъ
рѣ ско мѣ. аще ли нѣи мови ть тако сткорѣ въ іи.
да кле ас ть е ли со мо же ть. да со и мѣ ть сѣ бѣ іи ть
самѣи а портѣ. книхѣ хо ди ть. да оу процѣ
даро ть хо ди ть сво е ю въ рою. іако нѣ іако же
и номѣ помоуи е мѣ. да прѣ бѣ ва е ть та жа оу
толне въ хѣ ска е ма оу семѣ. аще оу іи сра дѣ ть оу
рѣ синъ лю бо лю бо оу хрѣіи а нѣ на. или па си хри
сти а нѣ нъ. оу рѣ синъ. и та ть бѣ дѣ ть а ть оу ча
та ть. егъ а та ть хо ть коритѣ. оу погѣ би вшаго

чѣ толю. аще приго товитс а та ть ть воу аи. поу
бѣ е нъ бѣ дѣ ть. да нѣ хѣ іи сѣ тс а сѣ мѣ ть егъ. нѣ
оу хрѣіи а нѣ. нѣ оу рѣ си. но пла чѣ оу бо да воух мѣ ть
сво е й же погѣ би лъ. аще кле ас ть рѣ цѣ ть ской оу іи сра
дѣ іи. да та ть бѣ дѣ ть. та ть мже оу нѣ го же бѣ дѣ ть
оу іи сра дѣ но. и сѣ бѣ а нъ бѣ дѣ ть. оу кле ас ть по е. е же
сѣ мѣ ть воу іи. и со твори ть та ть іи ть оу семѣ. а іи оу
оу хрѣіи а нѣ. и ли оу рѣ си мѣ ть іи а оу брахо мѣ іи сѣ
творити. и на сѣ іи е ть а вѣ воух мѣ. чѣ толю бо дрѣ жнѣ.
да во сѣ а ть та ть та ть іи. аще въ іи вѣ рѣ на бѣ дѣ
ло дѣ а. въ та про мѣ великі мѣ на ть е млю чю жо.
и оу брацѣ ть та ть та ть та ть. аще іи та ть та
та ть на бѣ дѣ іи оу дрѣ жо. сѣ рѣ хо мѣ ской мѣ. оу та сѣ а
та ть та сѣ на ть е млю хрѣіи а нѣ сѣ хѣ. да про вѣ дѣ мѣ оу
сѣ воухѣ вѣ сѣ а ко сѣ та ть та ть та ть. донде же прѣ іи дѣ.
въ сѣ та ть та ть та ть та ть. а іи та ко вѣ а ло дѣ а. ли оу
въ рѣ а бо ро нѣ іи а ть е мна го бо ро нѣ ма. не мо же воух бо
ро нѣ та ть та ко сѣ а сѣ мѣ та. сѣ та ть та ть та ть та ть.
грѣ цѣ мѣ та ть та ть та ть. мѣ іи рѣ. да про ко дѣ мѣ сѣ хѣ та ть
и хѣ. поуха роу вѣ. та іи аще іи сѣ а ть та ть та ть та ть.
грѣ цѣ а. аще іи сѣ а ть та ть та ть та ть та ть та ть та ть.
сѣ кой. да про вѣ дѣ мѣ вѣ рѣ сѣ хѣ оу е млю. да про дѣ а
ю та ть та ть та ть та ть. и аще іи та ть та ть та ть та ть та ть.
оу ло дѣ а. воух іи мѣ мѣ іи рѣ. да егъ а хо дѣ мѣ воу грѣ си.

или скуплю косолазъ. коцрвина шемъ. да пѣсти
мъ съсѣстью. продаю ерхоломъ ии. аще ли скуплю
чи пѣкомъ шоломъ ии оубѣенъ быти. шнаръ си
или ии повѣлюбо да повѣннѣ въ дѣтѣхъ тосотко
ршѣи. прѣжрѣченнѣ епитимѣю. шпѣкѣ аще по
лонаннѣ кѣ шоломъ странъ держимъ естъ. или шрѣ
сѣи ли шгрѣкѣ проданъ во шнъ странъ. аще шбра
ще пѣсалирѣсѣи. ли грѣчинъ. да вохратѣи сѣи шно
е ли сѣе ко свою споромъ. и вохмѣценъ его кѣ пѣи.
или мнѣ пѣсалирѣсѣи. да нѣ чела дѣи на аще на
тако же аще шратѣи пѣсалирѣсѣи. шпѣкѣ грѣсѣ
тако же да вохратѣи пѣсалирѣсѣи. и шда
на въ дѣтѣхъ цѣна его тако же рѣченнѣ естъ. тако же
есть кѣ пла. ега же прѣбѣтѣ на войнѣ ии.
и сѣи хотѣи пошпѣи црѣва шго. да аще кѣ екре
ма. е ли сѣи прѣи дѣтѣхъ. и хотѣи шстѣи оуцрѣ
вашнго ево еволю да въ дѣтѣхъ. шрѣсѣи шполо
ннѣи. и множайши шко еналюбостранѣи прѣи
ши мѣхъ. и продаемъ мѣхъ хрѣианѣи. и еще
и шхрѣианѣи шполомнѣи. шко еналюбостранѣи
прѣхотѣи мѣхъ. сѣи продаемъ мѣхъ въ дѣтѣхъ.
по кѣ. холотѣи. и да прѣи дѣтѣхъ во грѣки. штомъ
аще оу крѣдѣи мѣхъ. чела дѣи мѣхъ сѣи. или
оу сѣи оуи мѣхъ. или по нѣжѣи продамъ мѣхъ. и жало

16
ва пѣиачнѣи мѣхъ. пока же пѣсалирѣсѣи шчѣ
ла дѣи. да поимъ мѣхъ ии. и много стѣи погѣиши
чела дѣи. и жало мѣхъ. да ии мѣхъ. шбрѣта емо
да поимъ мѣхъ. аще ли сѣи стѣи сѣи мѣхъ. а сѣи мѣхъ. да сѣи
творѣи. мѣстни сѣи. да погѣи мѣхъ правъ сѣи.
шработѣи шбо грѣсѣи. оу хрѣианѣи сѣи
црѣ. аще кѣ оу мрѣтѣи мѣхъ. да ии мѣхъ. да сѣи мѣхъ.
нѣ. цѣи сѣи мѣхъ. да вохратѣи мѣхъ. и е
кѣ мѣхъ. аще кѣ оу мрѣтѣи мѣхъ. да ии мѣхъ. да сѣи мѣхъ.
шбражнѣи. тако въи вохмѣценъ его. е
комъ въ дѣтѣхъ пѣсалирѣсѣи. на сѣи мѣхъ. и е
да на сѣи дѣтѣхъ. шкѣи мѣхъ. и кѣ пѣи шрѣли
чнѣи. хо да шѣи мѣхъ. да ии мѣхъ. да сѣи мѣхъ.
да ии мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ.
сѣи мѣхъ. и пѣи мѣхъ. да ии мѣхъ. да сѣи мѣхъ.
цѣи мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ.
рѣи грѣкомъ. и да ии мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ.
на оу пѣи мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ.
хрѣианѣи мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ.
и кановѣи мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ.
шго. и сѣи мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ.
мѣхъ. и сѣи мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ.
и наго въи мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ.
сломъ. мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ. да ии мѣхъ.

свѣтъ. ꙗкоже не знаиѣ похаконъ. и похаконъ та
хѣи канашего. не прѣстѣпни намъ ни нѣмъ
спранъ на шѣа. ѿ оуставленъ главъ мирѣа лю
бѣи. ꙗкоже не знаиѣ даху мѣрѣстваваше
го. на оустѣвреніѣ ѿбо емъ прѣбѣвати. ꙗко
комъ совѣщанію. на оустѣвреніѣ и на хувище
ніѣ. межѣ нами бѣвающе мѣра. мѣа. сѣ. в. а
нѣли. еі. влѣ. соуданіа мира. хѣ. ѣ. іс. црѣже
ѿмъ почти послѣрѣсѣ іа да рми. хлатомъ.
и паволокамъ и фѣфѣ дѣлами. и пристави кнѣ
мъ мужисвой. показати мѣрѣкѣмъ хуи красо
тѣ. и полатѣмъ златѣмъ. и вѣнѣхъ сѣща а богаты
ство. хлатомного. и паволокѣмъ. и камѣніѣ дра
гоѣ. и страстигѣа. и вѣнѣцѣ. и гвоудѣа. и хамі
дѣа грѣмъ. и мощи стѣхъ. оустѣща а кѣтѣрѣско
ѣи. и показующимъ истиннѣ хуи вѣрѣ. и ꙗко
ѿпѣстѣа вѣсвою хуи мѣлю. сѣхъ тѣмъ великою.

Посланіи же ѿлго мѣ послѣи рѣи доша ко ѿлго
ви. и повѣдаша всѣ рѣи ѿбо оуцрѣю. ꙗкоже сотво
риша мѣрѣ. и оуцрѣа положиша. межѣ грѣцкою ху
мѣлю. и рѣскою. и клѣмъ вѣи не прѣстѣпни грѣ
кѣмъ нѣрѣси. и живашѣ ѿлгѣ мѣрѣмъ. ꙗко
кѣмъ стѣмъ спранамъ. ꙗкоже живѣ іѣ вѣ. и прѣспѣ
ѿсѣнѣ. и помѣмъ ѿлгыкомъ свой. и же бѣ послѣ

17
вилѣ кормити. и не вѣсѣ да тинамъ. бѣ вѣвопроша
волхѣмъ кѣхъ дѣснѣмъ. ѿ чѣго мѣстѣмъ оу мрѣти.
и рѣсѣмъ кѣхъ дѣснѣмъ ѿ дѣмъ. ꙗкоже комъ его же
любѣи. и ѣдѣи на нѣмъ. ѿ того тѣмъ оу мрѣти.
ѿлгѣ прѣи мѣмъ вѣмъ тѣмъ сирѣчѣ. ни коли же вѣсѣ дѣ
нанѣ. ни живѣю его вѣлѣ того. и повѣлѣ кормити.
не вѣдѣи тѣмъ его кнѣмъ. и прѣбѣи тѣмъ солѣ солѣ тѣмъ.
не дѣмъ его. до нѣже на грѣсѣи дѣ. и прѣишѣю емъ
кѣи вѣмъ. и прѣбѣвшю. дѣ. лѣ. тѣ. на пѣмъ оу лѣ. тѣ
помѣмъ комъ. ѿ него же вѣмъ хуи рѣкли волхъ. и оу мрѣ
ти. и прѣхѣ вѣмъ парѣи шинѣ комъ. рѣсѣмъ коѣ
ѣстѣмъ комъ мой. его же бѣмъ поставилѣ кормити
и блѣстѣи его. ѿ нѣмъ жѣ рѣчѣ оу мрѣлѣ ѣстѣ. ѿлгѣ
посмѣна сѣмъ оу мрѣи кѣхъ дѣснѣмъ. рѣсѣмъ ꙗкоже право
гѣтѣмъ волхъ. и нѣсѣмъ жѣ ѣстѣ. комъ оу мрѣлѣ ѣстѣ.
а живѣмъ. **И** повѣлѣ ѿсѣ да тѣмъ оу мрѣи. а тѣмъ
ви живѣи кѣстѣи его. и прѣи дѣмъ тѣмъ стѣмъ дѣмъ жѣ бѣ
шѣмъ жѣ кѣстѣи его голѣ. и лѣмъ голѣ. и сѣмъ дѣ
сѣмъ. и посмѣна сѣмъ рѣсѣ. ѿсѣмъ олибѣмъ ѿсѣмъ
вѣмъ. и вѣмъ тѣмъ пѣмъ оу мрѣи. и вѣмъ нѣмъ вѣмъ
ѣмъ и голѣ. и оу мрѣи вѣмъ оу мрѣи. и сѣмъ оу мрѣи. и сѣмъ оу мрѣи.
и оу мрѣи. **И** плакаша сѣмъ вѣмъ платѣмъ великимъ.
и не сошѣи. и погрѣбѣи а его на горѣ. ѣжѣ гѣтѣмъ сѣ
цѣковица. ѣстѣмъ жѣ могила его и до сѣмъ дѣмъ. словѣ

193
могила шогова. и бы в сѣлѣ тѣхъ жаныа его.
аг. се же не дивно. а коу воу ваныа соу бы в асѣтѣ
чароу. и ствомъ. тако же бѣ и црѣтѣ водомѣнті
и ново. и тѣкѣи воу ховѣи менемъ. аполоніа
нікѣ. хнаемъ бѣише. шестѣ и и тѣвора всюдѣ
и воу градѣи в сѣлѣ. бесовъ сѣла чюдѣса. и рима
боу прише вѣви хантію. оу моленъ бѣи въи жи
вѣи тѣ. со тѣвори сѣа. и тѣна въи мноу стѣво
и мѣи. и скоропіи и ху града. тако не вѣрѣ а тѣи сѣ
члѣкѣмъ и ни хѣ. и аросѣ ты конъ сѣкѣ юу бѣи ху да
въ. егѣа ху жа хѣ са боу а рѣтѣ а сѣо жеи вѣи а нтію
хѣи оу прише. и оу моленъ бѣи въи нѣ. то ми моу
боу а нтіа хѣи а номъ. и скоропіи. и и сѣо марѣ.
сѣтвори вѣи мѣи дѣи сѣ скоропіи. и погрѣбѣи его въ
мліи. и малѣи стѣ полѣи мраморѣи нѣ. по стѣпави нѣи
мѣи. и повелѣи тѣ простѣи держати члѣкомъ. и хо
ди ти поу городѣи вѣхати. тѣ простѣи мѣи тѣрасѣ
момъ. бѣи сѣо марѣ а градѣи. и тѣакоу сѣи ху шай ху гра
да сѣ скоропіа. и ко марѣи. и просиша жеи паисѣи.
и лежащи ми на градѣи. тѣрѣи вѣи ху ху нѣ. спиеа
и ацици сѣа. оу вѣи тѣо бѣи и сѣа ннѣи граде. и асѣ
по тѣрѣи сѣи много. и и сѣи гнемъ и оу держимъ бѣи
дѣиши. и оу полѣи тѣи жѣи тѣи аи прѣи вѣи рѣи. и и сѣи рѣи тѣи.
и нѣи мѣи жѣи вѣи нѣи сѣи аи на стѣи сѣи. бѣи жѣи аи града рѣи.

18
аполонію же да жѣи донѣи. на нѣи цѣи мѣи сѣи соу бы
влю тѣи сѣи стѣи оу ацѣи а. и оу вана и оу вращѣи нѣи. жи воу тѣи
и хѣи тѣи вѣи рѣи ногѣи. пѣи тѣи а моу вѣи шѣи вѣи рѣи іи пѣи члѣкѣи а.
дѣи рѣи іа жеи на воу держаніи сѣи тѣи рѣи а мѣи рѣи чѣи ннѣи мѣи
и вѣи оу держаніи оу тѣи нѣи хѣи цѣи мѣи. и оу и на нѣи тѣи а. на
тѣи нѣи. и вѣи рѣи и члѣкѣи мѣи. сѣи аи на по бѣи жѣи нѣи
сѣи оу а тѣи. и не тѣи чѣи ю бѣи оу а жи воу тѣи а сѣи го. тѣи аи тѣи
и ко вѣи а сѣи тѣи вориша. бѣи сѣи оу вѣи егѣи а ди. и оу и по сѣи мѣи
сѣи го прѣи бѣи вѣи аю щѣи оу іи го вѣи а сѣи го. хна меніа тѣи вори
хѣи воу и ма сѣи го. на прѣи ацѣи нѣи сѣи и сѣи а ннѣи мѣи члѣкѣи о
мѣи. боу шѣи ю крадоу момъ. на тѣи аи ко вѣи а и оу дѣи а вола.
и тѣи оу оу вѣи оу рѣи чѣи тѣи и оу тѣи вори ацѣи. воу шѣи вѣи ннѣи мѣи прѣи
ацѣи нѣи сѣи мѣи дѣи а сѣи. и асѣи тѣи аи ко вѣи іи гоу а ху да бѣи воу шѣи
сѣи тѣи мѣи. и асѣи оу вѣи ннѣи ху а ху рѣи ацѣи вѣи дѣи. аполоніи.
и асѣи оу стѣи вѣи на сѣи. фило со фѣи сѣи ху и прѣи стѣи пѣи мѣи
и сѣи. по до бѣи а сѣи тѣи бѣи оу мѣи вѣи рѣи. и асѣи оу жеи а ху сѣи сло во
мѣи тѣи чѣи ю тѣи вори ти. и хѣи жеи ху оу тѣи а сѣи. аи сѣи вѣи рѣи нѣи
мѣи тѣи вори ти. по вѣи а сѣи вѣи а сѣи ма и оу нѣи го. тѣи аи сѣи оу жеи
и сѣи а и оу сла бѣи нѣи сѣи мѣи бѣи жѣи ннѣи мѣи. и тѣи вори нѣи сѣи мѣи бѣи
сѣи вѣи сѣи сѣи мѣи бѣи вѣи а сѣи тѣи. тѣи аи ко вѣи мѣи вѣи сѣи мѣи и сѣи ху
ша тѣи сѣи а. на сѣи аи тѣи вѣи оу сѣи а вѣи ннѣи а вѣи рѣи. аи сѣи тѣи вѣи
рѣи а сѣи тѣи. и сѣи рѣи прѣи бѣи вѣи аю щѣи и гѣи. и ннѣи бѣи вѣи сѣи оу ма
вѣи аи гоу мѣи. и сѣи чѣи пѣи ннѣи аи чюдѣи сѣи. и сѣи тоу и ннѣи дѣи
и тѣи вори момъ и оу крагѣи сѣи а ху сѣи оу бѣи. вѣи. еи жеи

номырѣмъ и воураписа. **В** лѣтѣ 5. 7. лн. **В** лѣтѣ
5. 7. лн. **В** лѣтѣ 5. 7. м. **В** лѣтѣ 5. 7. ма. **В** лѣтѣ
5. 7. мв. **П**ервопріидоша оугреніа црѣгѣ
и пленовахъ всю фракію. романъ сотвори ми
ръсѣ оугры. **В** лѣтѣ 5. 7. мг. **В** лѣтѣ 5. 7. ма.
В лѣтѣ 5. 7. ме. **В** лѣтѣ 5. 7. мс. **В** лѣтѣ 5. 7.
мх. **В** лѣтѣ 5. 7. ми. **В** лѣтѣ 5. 7. мѣ. **И** дѣиго
ръ на грекѣ и послаша болгаріа къ сѣмъ црѣю. како
идѣтъ въ нацрѣгѣ. сѣдѣи. тѣсѣща. иже по
идоша и приплѣша. и почаша воѣвати. ви фи
нскіа сѣпраны. и пленовахъ по понтѣ. и до
иракліа. и до фафлогонскыа земли. и всю сѣпра
нѣни комо дѣи сѣво поплениши. и сѣвесь по жго
ша. и хужѣмше. ѿвѣхъ растпинахъ. дръгѣа.
аки сѣпранѣ сѣпавлающе. сѣпелѣхъ въ нѣ. и нѣхъ ма
хъ ѿ пакыръ цѣсѣвѣхъ. и гвоуді желѣхъ нѣ
по сѣпранѣ главъ въ нѣхъ. и мѣ. и много же
сѣпхъ црѣсѣи ѿгнѣи предѣша. и монастырѣи
сѣла по жгоша. и мѣ. нѣ. нѣ. ма. ѿ ѿ бою сѣпра
нѣхъ ша. **П**отомъ пришедши въ ѿмѣ.
ѿвѣсѣ по ка. панѣ фирѣ дѣмѣстни сѣ. со. м. тѣ
сѣща. фокѣ патрѣи сѣ. сѣ. ма. кѣ. дѣ. нѣ. фѣ. ѿ. до
рѣсѣ сѣпранѣ лѣтѣ сѣ. фракы. сѣ. ми. жи. сѣ. а. нѣ. нѣ.
ци. бо. бо. нѣ. сѣ. и. ѿ. бо. нѣ. до. ша. рѣ. ѿ. со. ло. нѣ. сѣ. ца

20
шарѣ. и хѣ. до. ша. во. ѿ. рѣ. жи. вѣ. сѣ. а. на. гре. кѣ. и. бѣ. рѣ. нѣ.
и. мѣ. жи. и. мѣ. бѣ. вѣ. шѣ. ѿ. ѿ. дѣ. ѿ. долѣ. ша. гре. кѣ. нѣ.
рѣ. же. вѣ. хъ. рѣ. тѣ. ша. сѣ. а. ко. дѣ. рѣ. жи. нѣ. сѣ. во. е. и. кѣ. вѣ. чѣ. рѣ.
и. на. нѣ. ѿ. вѣ. лѣ. хъ. о. ша. вѣ. лѣ. дѣ. и. ѿ. вѣ. тѣ. го. ша.:

Фѣ. ѿ. фѣ. а. нѣ. же. ѿ. сѣ. тѣ. рѣ. тѣ. а. вѣ. ѿ. лѣ. дѣ. хъ. сѣ. ѿ. гнѣ.
мѣ. и. по. ца. тѣ. и. на. чѣ. тѣ. рѣ. бѣ. а. ми. ѿ. гнѣ. на. ло. и. рѣ. сѣ. и. нѣ.
и. бѣ. вѣ. нѣ. дѣ. тѣ. и. сѣ. тѣ. рѣ. а. шѣ. нѣ. о. чѣ. до. рѣ. же. вѣ. дѣ. хъ. пла.
мѣ. нѣ. вѣ. мѣ. тѣ. а. хъ. сѣ. а. вѣ. до. ѿ. морѣ. сѣ. вѣ. хъ. о. тѣ. а. щѣ. вѣ.
бѣ. рѣ. сѣ. тѣ. и. тѣ. а. кѣ. хъ. о. у. рѣ. тѣ. ша. сѣ. а. во. сѣ. во. а. сѣ.:

тѣ. мѣ. при. шѣ. дѣ. шѣ. мѣ. во. сѣ. ма. ю. сѣ. во. ю. по. вѣ. да. хъ.
и. о. жѣ. сѣ. во. и. мѣ. и. ѿ. бѣ. вѣ. шѣ. мѣ. и. ѿ. лѣ. нѣ. мѣ. ѿ. гнѣ.
и. а. ко. же. и. мѣ. о. лѣ. нѣ. а. рѣ. чѣ. и. же. нѣ. а. нѣ. сѣ. и. гре. кѣ. и. мѣ. вѣ. тѣ. ѿ. сѣ.
бѣ. пѣ. ца. ю. щѣ. жѣ. вѣ. тѣ. нѣ. а. и. сѣ. гѣ. о. рѣ. а. дѣ. нѣ. ѿ. долѣ. хъ. о.
мѣ. и. мѣ. тѣ. и. гѣ. о. рѣ. же. при. шѣ. нѣ. а. чѣ. а. сѣ. во. и. сѣ. вѣ. платѣ. и. во. и.
мѣ. нѣ. о. гнѣ. и. по. сѣ. ла. по. вѣ. а. рѣ. гѣ. хъ. а. морѣ. вѣ. а. бѣ. и. на. гре. кѣ. и.
и. пакѣ. и. хъ. о. тѣ. а. по. и. тѣ. и. нѣ. нѣ. хъ. тѣ.: **В** лѣтѣ 5. 7. н. **И** дѣ
сѣ. мѣ. и. ѿ. нѣ. тѣ. на. хъ. о. рѣ. вѣ. тѣ. и. по. вѣ. жѣ. нѣ. тѣ. бѣ. хъ. о. рѣ. вѣ. тѣ. и.
и. ѿ. мѣ. рѣ. ѿ. сѣ. тѣ. а. кѣ. вѣ. пѣ. тѣ. рѣ. а. кѣ. нѣ. хъ. а. сѣ. во. е. го. бѣ. о. лѣ. гѣ. о. мѣ.:

В лѣтѣ 5. 7. нѣ. **П**а. кѣ. и. прѣ. и. до. ша. о. у. гѣ. рѣ. и. а. ца. рѣ. гѣ. а.
и. мѣ. и. рѣ. сѣ. о. тѣ. вѣ. рѣ. ша. сѣ. рѣ. о. ма. нѣ. мѣ. и. во. хъ. у. рѣ. тѣ. ша. сѣ. а.
во. сѣ. во. а. сѣ.:

В лѣтѣ 5. 7. нѣ. **И** гѣ. о. рѣ. сѣ. во. и. сѣ. вѣ. пи.
во. и. мѣ. нѣ. о. гнѣ. вѣ. а. рѣ. гѣ. и. рѣ. сѣ. и. по. лѣ. нѣ. и. сѣ. лѣ. вѣ. нѣ. и.
и. кѣ. рѣ. вѣ. и. чѣ. и. тѣ. и. вѣ. рѣ. цѣ. и. пѣ. чѣ. нѣ. тѣ. гѣ. и. на. а. и. тѣ. а. лѣ. нѣ. ѿ. нѣ. и.
по. а. и. по. и. дѣ. на. гре. кѣ. и. вѣ. лѣ. хъ. тѣ. и. на. і. со. нѣ. хъ. о. тѣ. а. мѣ. тѣ. и.

ви даше го добра и въражю любца дьявола. разори
ти ѿ много лѣ. оутверди ти любовь. межигре
кии рѣю. великіи кнѣзъ нашъ горь. и кнѣзи. и бояре
его. и людіе всѣ рѣсти и послашаны. кроманъ.
и stefanъ. и костадинъ. великими црѣми гре
цкими. сотвори ти любовь со самѣмъ мѣрѣи. и со
всѣмъ боярствомъ. и со всѣмъ мѣмъ и грецкіи
ми. на всѣмъ пѣдѣ онѣ же слѣдѣ сѣи естъ. и въ ми
ръ стѣи тѣ. и же мѣ слѣтѣ ѿ рѣ сѣи аспраны. разрѣ
ши ти пакъ любовь. и елико ихъ свѣщеніе прѣи
ли сѣтѣ. ѿспраны рѣ сѣи а. да прѣимъ тѣмъ сѣмъ
бѣгавсѣ держи пѣла. ѿсѣжніе на погнѣль. и въ ѣдѣ
ціи. а елико и не крѣмо сѣ. да не имъ тѣмъ помочи ѿ
бѣгави ѿ прѣна. да не оуши тѣмъ пѣсѣи тѣмъ ісвои мѣ.
да по сѣчнѣ ѣдѣ тѣмъ мѣч ісвои мѣ. и ѿспрѣлѣ. и
ѿиного ѿ рѣжѣ асво сѣго. и да ѣдѣ тѣмъ рабѣ всѣмъ ѣ
сѣмъ и въ ѣдѣціи. великіи кнѣзъ рѣ сѣи и бояре его.
да по сѣлаю тѣмъ на по въ греки. и великими црѣми.
грѣцкіи мѣ. корабль елико хопѣ тѣмъ. спослѣ ісвои мѣ
и гостѣ мѣ. и ко же имъ оуспѣла естъ. ноша
хъ послѣ печати золотѣи. а гостѣ есѣ рѣбрѣны. ны
нѣ же оу ѣдѣ тѣмъ есѣ кнѣзъ нашъ. по сѣла ти ко црѣ
ствѣ вашѣмъ. и же по сѣла е мѣ бѣваю тѣ. ѿ нихъ же
послѣ и гостѣ. да приносѣ тѣмъ грамо тѣ пишущѣ

сїце· тако послахъ корабльскыко· и ѿпѣхъ· да оумѣ
 емъ и мѣ· ѿже мироу прїхъ· да тѣ· аще ли безъ гра
 моты прїидѣтъ· и предани бѣдѣ тѣмъ· держи
 мѣ и хранимъ· дондеже воу вѣстимъ кнѣзювашемъ·
 аще ли рѣсѣмъ· да да тѣ и противатсѣ· да оубѣнї
 бѣдѣтъ· да не ище тѣсѣ мртѣхъ ѿ кнѣзѣвашего·
 аще ли оубѣжѣше прїидѣтъ въ рѣ· и мѣ напишемъ
 ко кнѣзювашемъ· тако и мѣ любоу тако и коратѣ·
 и аще прїидѣтъ въ рѣ бѣсѣсѣ вѣла· да не вѣхъ и маю тѣмъ
 сѣчинѣ· и да хъ прѣтѣтѣ кнѣзѣ словомъскоймъ· при
 ходѣшимъ въ рѣ сѣхъ· да не поворѣ бѣсѣчинѣ а вѣсѣ
 хъ· ни вѣ странѣ нашей· и приходѣшимъ и мѣ да
 вѣтѣлю тѣмъ оу сѣтѣго мамы· да по сѣтѣ црїи вѣнаше
 да и сѣпишѣ тѣмъ и мѣнахъ· и по гѣ вѣоу тѣмъ тѣсѣ
 чно есѣво есѣ послѣ есѣлюбно есѣво есѣ· а гостимъ тѣсѣ чно есѣ
 сво есѣ· первое ѿ гороу а сѣ есѣ вѣ и пакы и сѣрнїго вѣ и и
 сѣрнѣ сѣ словѣ· и и сѣрнїго гороу до вѣ· и да вѣхъ да тѣ вѣго
 роу· да нѣ мѣ вѣротѣ· со црїе вѣ мѣмъ жѣмъ бѣхъ
 ѿ рѣ жѣ а· нѣ· мѣ жѣ· и да тѣ вѣ рѣ тѣсѣ вѣплю и ко жѣ
 и мѣмъ а до вѣ· и пакы да и сѣхъ да тѣ· и мѣ жѣ црїи вѣ
 нашего да храни тѣ· а да аще и сѣтѣ ѿ рѣ сѣ и ли ѿ гре
 кѣ· сѣтѣ вѣ рѣтѣ крїво да ѿ правѣ есѣтѣ· вѣхъ да жѣ
 рѣ вѣоу гранѣтѣ вѣ рѣтѣ пакы сѣтѣ· и не и мѣ кѣ тѣ вѣлѣстїи·
 кѣ вѣпи тѣ пѣ вѣло кѣ· ли сѣ по· нѣ· зѣло тѣнѣ кѣ· и ѿпѣхъ

[illegible]

достоинѣсть давоу коропитѣ. и не по чинѣ и
но и ноу. бнѣго. аще ѿбрати псамоу краденоу про
даемо. да дасть бнѣго. сѣбѣ. и пѣхъ покаже
нѣбѣ. дасть по хану. и грецкомъ. и по оу. с. павъ. гре
цкомъ. и по хану. и рускомъ. и елико хрѣтианъ. ѿ вла
стнаша. племна. прѣведѣ. въ рѣ. и пѣхъ. дасть по
ноша. или двѣ. добра. да дасть холопникъ. и по
и мѣ. пѣхъ. аще ли. естъ. сѣ. рѣ. докѣ. чѣ. да дасть. холо
пникъ. и. и пойметъ. пѣхъ. аще ли. бѣ. дасть. старъ. или. дѣ
ти. чѣ. и. да дасть. холопникъ. е. аще ли. ѿбрати
пса. рѣ. синь. раба. о. пѣхъ. оу. грекъ. аще. сѣ. пѣхъ. полон
ци. да. и. сѣ. пѣхъ. оу. рѣ. о. и. холопникъ. аще ли. сѣ
пѣхъ. дасть. греци. по. хрѣ. тѣ. достоинѣ. емъ.
давоу. мѣ. пѣхъ. бнѣ. елико. же. да. ль. бѣ. дасть. на. немъ.
ѿ. кор. сѣ. нѣ. стѣ. и. стѣ. поронѣ. колико. же. естъ. горо. на
той. стѣ. поронѣ. да. не. и. мѣ. пѣхъ. вла. стѣ. и. нѣ. хрѣ. стѣ. и.
давоу. ю. тѣ. на. вѣ. стѣ. поронѣ. а. пѣхъ. стѣ. поронѣ. не. по. ка
ра. етъ. сѣ. ва. мѣ. и. тогда. аще. проси. тѣ. вой. ѿ. и. а. сѣ. на
хрѣ. стѣ. и. да. мѣ. емъ. елико. ѿ. бѣ. дасть. емъ. прѣ. бѣ.
давоу. етъ. ѿ. томъ. аще. ѿбрати. тѣ. рѣ. сѣ. варъ. гре
цѣ. ю. вѣ. рѣ. жѣ. нѣ. а. ко. емъ. лю. бо. мѣ. стѣ. да. не. прѣ. ѿ. бѣ.
и. тѣ. е. а. аще ли. ѿ. нѣ. а. ко. емъ. тѣ. стѣ. по. и. нѣ. чѣ. а. вѣ. сѣ.
по. ра. бо. тѣ. нѣ. и. ли. оу. бѣ. етъ. да. бѣ. дасть. ви. нѣ. нѣ.

законъ рѣсѣи грегисѣ. аще ѿбрашѣть рѣкорсѣ
на нѣ рѣбѣ лобѣщи. въ ѿстѣи днѣ пра. да не по
рай мѣ лані коѣго же. и да не мѣ ю тѣ рѣ власті.
и мовѣ тѣи въ ѿстѣи днѣ пра. бѣ лобѣ рѣ жи.
ни ѿстѣи гоѣ лѣ вѣ рѣ іа. но егда пріи дѣ тѣ ѿ сѣ нѣ
мо да и дѣ тѣ въ домѣ своѣмъ ворѣ. а ѿ сѣ нѣ жѣ по
прихо дѣ. чернѣи болгарѣ. и кою ю тѣ въ стѣ пра нѣ
корсѣ нѣ стѣи. и вели мѣ кѣ ю рѣ сѣ ко мѣ да и хѣ
не поѣ щаѣ тѣ. и пакостѣ тѣ стѣ поронѣ еѣго. аще
ли сѣ лю чѣ тѣ сѣ про сѣ хѣ анѣ кѣ асѣ. ѿ гре кѣ сѣ ца
по власті ю црѣ тѣ вѣ а нѣ шѣго. да не и мѣ тѣ власті
ка хѣ ни тѣи. но по вѣ лѣ нѣ іѣ мѣ црѣ тѣ вѣ а нѣ шѣго.
да пріи мѣ тѣ пакостѣ бѣ дѣ тѣ со тѣ ворѣ нѣ. аще
оѣ бѣ е тѣ хрѣ тѣи нѣи нѣ рѣ сѣ на. и ли рѣ сѣ нѣ хрѣ
стѣи нѣи. да держѣ мѣ бѣ дѣ тѣ со тѣ ворѣ вѣи
оѣ бѣи стѣ во. ѿ бѣ ли жѣ нѣ хѣ оѣ бѣ е нѣ а го да оѣ бѣ
ю тѣи. аще ли оѣ бѣ жѣ тѣ со тѣ ворѣ вѣи аѣ бѣи
стѣ во. и аще бѣ дѣ тѣи мовѣ тѣ. да во хѣ мѣ тѣи
мѣ нѣ іѣ еѣго бѣ лѣ жѣи оѣ бѣ е нѣ а го. аще ли еѣ стѣ нѣ
и мовѣ тѣ. сѣ тѣ ворѣ вѣи оѣ бѣи стѣ во. и оѣ сѣ ко
чѣ тѣ да и щѣ тѣ еѣго. да не же ѿ брашѣ тѣ. аще
ли ѿ брашѣ тѣ еѣго да оѣ бѣ е нѣ бѣ дѣ тѣ. и ли а
цѣ оѣ да рѣ тѣ мѣ чѣ мѣ. и ли ко пѣ е мѣ. и ли сѣ цаѣ

24
мѣи нѣ мѣ сѣ сѣ домѣ. рѣ сѣ нѣ грегѣи. и ли грегѣи нѣ
рѣ сѣ на. да по го да бѣ лѣ грегѣи аѣ тѣи тѣ сѣ рѣ брали
тѣ рѣ бѣ. по хѣ ко мѣ рѣ сѣ ко мѣ. аще ли еѣ стѣ нѣи мовѣ
тѣ. да сѣ ко мѣ жѣ тѣ. въ то лѣ ко прѣ да нѣ бѣ дѣ тѣ.
и сѣ ко да же по рѣ тѣи нѣ хѣ хѣ о дѣ тѣ. и по сѣ нѣ го сѣ нѣ.
а ѿ про цѣ да не ро тѣ хѣ о дѣ тѣ. по сѣ оѣ вѣ рѣ.
и сѣ ко нѣи мѣ тѣи нѣ тѣ жѣ. тѣи тѣ ко пѣ цѣи нѣ бѣ дѣ
тѣ. аще ли хѣ о тѣ тѣи нѣ аѣ тѣ не тѣи аѣ шѣи црѣ тѣ во. ѿ
вѣ оѣи на прѣ тѣи вѣ аѣ ца сѣ а нѣ мѣ да тѣи шѣ мѣ вѣ
ли сѣ ко мѣ іѣ сѣ нѣ хѣ вѣ шѣ мѣ. и по сѣ тѣи кѣ нѣ мѣ еѣ ли сѣ
хѣ оѣ тѣи. ѿ то лѣ оѣ вѣ да тѣи нѣи нѣи аѣ стѣи рѣ нѣи. и сѣ кѣ
лю бѣ вѣи мѣ тѣи тѣ грегѣи сѣ рѣ ю. мѣ жѣ сѣ вѣ ца нѣ іѣ вѣ сѣ на
пи сѣ хѣ о мѣ. на дѣ во хѣ хѣ а рѣ іѣ ю. еѣ ди на хѣ о рѣ аѣ тѣи оѣ црѣ
сѣ тѣ вѣ а нѣ шѣго еѣ стѣ. на нѣи жѣ сѣ рѣ тѣи нѣи мѣ на нѣ а нѣ а
пи сѣ на. а на дѣ рѣ го и по сѣ лѣи вѣ аѣ шѣи го сѣ тѣ еѣ вѣ аѣ шѣи.
а ѿ хѣ о да чѣи по сѣ ло мѣ црѣ тѣ вѣ а нѣ шѣго. да про кѣ да
тѣи хѣ вѣ кѣ вели ко мѣ іѣ сѣ нѣ хѣ ю рѣ сѣ ко мѣ и го рѣ ю. и сѣ лю
дѣ мѣ еѣго. и тѣи нѣи прии маю щѣ хѣ о рѣ аѣ тѣи. на ро тѣи
и дѣ тѣ хѣ рѣ нѣи тѣи стѣи нѣи. и сѣ ко жѣ мѣ сѣ вѣ ца хѣ о мѣ
и на пи сѣ хѣ о мѣ. на хѣ о рѣ аѣ тѣи. на нѣи жѣ сѣ тѣи мѣ на
на нѣ а нѣ пи сѣ на. мѣ жѣ еѣ ли сѣ ко нѣи аѣ сѣ рѣ тѣи ли сѣ еѣ мо.
и сѣ ла хѣ о мѣ сѣ црѣ вѣ ю стѣи го и лѣи. вѣ хѣ бѣ орѣи црѣ вѣи.
прѣ ле жаѣи чѣ тѣи нѣи мѣ іѣ сѣ рѣ то мѣ. и хѣ о рѣ аѣ тѣи еѣ ю сѣ ю.

храни ти живсе. еже естъ писано на ней. не престѣ
патни ѿ погоні чуждѣ. аиже не престѣ патитѣ се.
ѿс трамѣ на шнѣ. или кнѣ. или инѣ. к тои ли кре
щенѣ. или не крѣщенѣ. да не имати помощи ѿ бѣга.
да бѣдѣ тѣ раби ксѣй вѣ ксѣй вѣдѣ цѣи. и да за
холодѣ бѣдѣ тѣ своимѣ ѿрѣжѣмѣ. а не крѣ
нѣ положатѣ тѣщи тѣи своѣ. и мечи своѣ на гѣи.
и ѿбрѣчи своѣ. и прочаѣ ѿрѣжѣи. и да кленѣтѣ са
ѿвсемѣ. и наже сѣ тѣ на писана хоратѣи сѣи. и хра
ни ти ѿи горѣи ѿвсѣхъ боярь. и ѿвсѣхъ людіи истра
ны рѣсѣи. и во прочаѣ тѣи вѣсѣга. аиже к тои
кнѣи ѿлюдіи рѣсѣи. или крѣщенѣ. или не крѣщенѣ.
престѣ патитѣ се. еже на писано на хоратѣи сѣи. и бѣ
дѣ тѣ достойнѣ своимѣ ѿрѣжѣмѣ ѿ мре тѣи.
и да бѣдѣ тѣ клатѣ ѿ бѣга. и ѿперѣна. и на коже
престѣ патитѣ ксѣвою. да ѿбачѣ бѣдѣ тѣ добръ
и горѣ вѣліи кнѣи. да хранитѣ любовь ксю пра
вѣю. да не рахрѣшитѣ са. да онѣ же сѣи сѣи сѣи.
и вѣсѣ мирѣ стойтѣ. вѣнѣи шнѣи вѣ ксѣй вѣдѣ цѣи.
и послѣи же и горѣ вѣи. прѣидѣи доша кои горю. спо
слѣи грецѣи ми. и поведаша ксѣи рѣчи цѣи ро ма
на. **И** горѣи призва послѣи грецѣи а рече. молви
те чѣтѣи вѣи кахъ цѣи. и речеи доша послѣи цѣи. сѣи по

25
слави цѣи рѣи сѣи мирѣ. и хощѣи тѣи мирѣи мѣи
кнѣи рѣи сѣи ко мѣи любовь. и ко прочимѣ кнѣи мѣи. и тѣи
и послѣи вѣи дали сѣи тѣи цѣи на шѣи горѣи тѣи. и на посла
ша вѣи дѣи тѣи пѣи рѣи тѣи. и мѣи жѣи тѣи вѣи хѣи. и ѿ бѣ
ща сѣи горѣи сѣи сѣи творитѣи. и на оу тѣи рѣи рѣи
и горѣи послѣи. и прѣидѣи на холмѣи да бѣсѣи тои на шѣи перѣи
нѣи. и покла даша ѿрѣжѣи на своѣи. и щитѣи. и золо
то. и хощѣи горѣи рѣи тѣи мѣи жѣи сѣи. елико поганѣи
рѣи. а хрѣи тѣи на хощѣи вѣи рѣи вѣи шарѣи тѣи. вѣи цѣи вѣи
сѣи тѣи гѣи ильи. наже естъ на рѣи тѣи мѣи. конецѣи пасѣи
нѣи чѣи есѣи дѣи. и ко хощѣи рѣи сѣи бѣи вѣи хощѣи а цѣи вѣи.
мнози бѣи вѣи ша вѣи а рѣи хрѣи тѣи на шѣи. **И** горѣи оу
тѣи вѣи вѣи мирѣи сѣи грецѣи. ѿпѣи тѣи. послѣи ѿ дѣи
вѣи. сѣи сѣи оу. чѣи а дѣи. и вѣи сѣи ко мѣи. и ѿпѣи тѣи а. по
слѣи же прѣидѣи доша ко цѣи вѣи. и поведаша вѣи сѣи рѣчи
и горѣи вѣи. и любовьи жеи сѣи ко мѣи. и горѣи на таи кнѣи
жи тѣи вѣи ксѣи. мирѣи мѣи. на ко вѣи тѣи мѣи тра на мѣи.
и прѣи сѣи тѣи сѣи на таи мѣи сѣи тѣи на дѣи рѣи вѣи а нѣи хощѣи
прѣи мѣи сѣи тѣи вѣи оу да нѣи. **Б**ѣи хѣи. и нѣи.
вѣи сѣи жѣи тѣи по рѣи сѣи оу да нѣи. и горѣи вѣи ѿпѣи
сѣи вѣи а нѣи. и хощѣи тѣи сѣи вѣи тѣи ѿрѣжѣи мѣи по
рѣи. а мѣи на хощѣи поидѣи кнѣи жѣи сѣи на мѣи вѣи да нѣи. да
и тѣи до бѣи дѣи шнѣи мѣи. и посла хощѣи а и горѣи. и дѣи вѣи
рѣи вѣи да нѣи. и прѣи мѣи шнѣи а шѣи сѣи оу перѣи дѣи. и на

силашии мѣжи его. и коума данъи поиде во
 градъ свой. и дѣшѣ же мѣжю спати. размысливъ
 рече дръжини своей. и дѣтсоданью домовъ сла
 ломъ же дръжинѣ въ хураписѣ. желя болша
 имѣниа: **С**лышавше же дръвланѣ тако ѿ пѣ
 и дѣтѣ. удѣлавше со кнахомъ своимъ мало мѣ
 аще ввади писаволикъ в овци. то въиноситъ въ се
 стадо аще не оубѣютъ его. тако и сѣи аще не оу
 бѣмъ его въ сѣни погубитъ. и посла к немъ глѣце
 почитой дѣши ѿ пѣтѣ. поймалъ еси всю дань
 и не посла шаше ихъ и горь. и сшѣше ихъ городъ и сго
 ростѣ на дръвланѣ. и оубиша и горю дръжинѣ
 его. бѣ въ оихъ мало. и погребенъ бѣ и горь. и естъ
 могила его оуби скоростѣ на града. въ дръвѣи
 до сего днѣи: **О**лга же баше въ кіевѣ со сномъ сво
 имъ дѣтѣ скомъ стѣ по славомъ. и кормилецъ е
 го асмѣ. и во ево да бѣ сѣбѣ нѣ дѣ. поже ѿ цѣмъ
 стѣи шѣи. и рѣша дръвланѣ. сѣи нѣ хрѣсго оуби
 нѣхъ о мѣ. поймемъ же нѣ его ѿ лѣ хуа кнѣхъ сво
 имъ. и стѣ посла в асо творимъ емъ асо же хоще
 мъ. и послаша дръвланѣ лѣхъ шѣи мѣжи. число
 мѣи. ко ѿ лѣхъ вло дѣи. бѣ въ во да пѣи кѣи и по
 гѣ в о лѣхъ горѣи кіевѣ кіа. на по до лѣи не сѣ дѣхъ
 людѣи. но на горѣ. гра же бѣ кіевѣ и дѣ же естъ

и ѿ дворянъ горда тинь и ники форовъ а дворянъ
баше въ городѣ и дѣже естъ нѣ дворянъ вортисла
вль и чюнь а перевѣсице бѣ въ нѣ градѣ и бѣ въ нѣ
городѣ дворянъ дрѣгой и дѣже естъ дворянъ де ме
стнико въ хастюю бѣ юна дѣ горою дворянъ пере
мный и бѣ ботъ перемъ каменъ и поведаша ѿ
лѣ бѣако дѣрѣвланъ пришли и во хва ѿ ѿлгако бѣ
речей мѣ до вѣтѣ гостіе прии доша и рѣша дѣрѣвла
не прии до хомъ кнѣ и речей мѣ ѿлга да глѣ печто
ра дѣ прии до стѣ рѣша дѣрѣвланъ посланы дѣрѣва
нѣска лѣхъ мѣ рнѣсѣице мѣ жѣ а твоѣ гоу бѣхо
мѣ баше бо мѣ жѣ твоѣ а кнѣ колѣсѣ во хва и а и гра
бѣ а на шикнѣхъ и сѣтъ добри и жѣ рѣспѣи сѣтъ дѣ
рѣвѣсѣ хъ хъ мѣлю да по и дѣхъ на шѣ мѣлѣ бѣ бѣ о мѣ
и мѣ мѣлѣ кнѣхъ и речей мѣ ѿлгаю бѣ мѣ рѣ чѣва
ша ѿ жѣ мѣ мѣ жѣ а твоѣ гоу кнѣ рѣсѣице хъ чѣво вѣ по
чѣти пѣна оу пѣрѣ а пѣрѣлю дѣ мѣсвоѣи мѣ а нѣ бѣ по и дѣ
и пѣвло дѣ юсвоѣю и лѣхъ и пѣвло дѣ ю кнѣ чѣю сѣсѣ
лѣхъ хъ а оу пѣра по сѣлю по вѣи кнѣ жѣ рѣцѣ пѣлю дѣ мѣ
не бѣ дѣ мѣ мѣ а кнѣ ѿ а пѣшѣи мѣ и дѣ мѣ мѣ по по не сѣи пѣ
нѣи вло дѣи и во хъ не сѣтъ кнѣи вло дѣи и ѿ пѣстѣи а вло
дѣю: **О**лга же повелѣи скопѣтѣ мѣ мѣ кнѣи кнѣи гла
вои хъ на дворянъ перемъ скопѣтѣ мѣ кнѣи гра дѣ и хъ а оу
пѣра ѿлга сѣ дѣ аше въ перемъ бѣ по сѣла по гостѣи и пѣрѣ

и доша к нимъ гл҃ѣхъ. ховѣтъ въ ѿл҃гану тѣ вели
кѣ. ѿниже рѣшанѣ дѣмь на конѣ. ни на вохъ хъ.
поне сѣпны въ лоудѣ. рѣша же кѣи на неволажнѣхъ
нашъ оубѣенъ. а кнегини на шахъ оубѣава шѣ
кнѣхъ. и поне сошла въ лоудѣ. ѿниже сѣ дѣхъ въ перегбѣхъ.
въ великѣхъ спогохъ. гордащѣи принесоша гадъ ко
рѣкъ ѿльхъ. и не сше вринѣша въ амѣсло дѣю.
и прини сши ѿльгарчѣи мѣ до брали въ чѣпѣхъ. рѣ
ша ѿни. пѣщѣны и горѣ въ смртѣи. и повелѣхъ асѣ
патѣи а живѣи. и хъ асѣ па шѣа. **И** посла ѿлга к дре
вланомъ и рече имъ. дѣаще ма проси те право.
то прѣшли те мѣхъ а на рочи та. дѣа въ елицѣи чѣпи
пой дѣхъ ава шѣи кнѣхъ. едѣа не пѣста пѣмѣ не лю дѣе
кѣи въ кѣи. сѣслѣи шавше дѣревляне. и ихъ бѣра шавъ
чшѣи мѣхъ. и же держѣхъ дѣревляньскѣхъ землю.
и послаша по ню. дѣревляномъ же при шѣи имъ. и по
велѣ ѿлга мовѣспройти. ре къ цѣи сѣи. и хъ мѣи вше
са прѣиди теи со мнѣ. ѿниже прѣжго шѣи стѣ въ. и вѣ
хоша дѣревляне. и на чаша са мѣи ти. и хъ апроша ѿ
и дрѣри. и повелѣхъ а же чѣи ѿ дрѣри. и пѣихъ горѣ
шавси. **И** посла к дѣревляномъ ре къ цѣи сѣи. сѣоу
же и дрѣи к вѣамъ. дѣа при строитѣ ме дѣи многѣ въ гра
дѣ. и дрѣ же оубѣи стѣ мѣхъ а мо е го. дѣа пла чю на гро
бомъ е го. и со твояю тѣри хъ мѣхъ а мо е го. ѿни

же послѣи шавше сѣхъ хоша ме дѣи многѣ. флѣи кохъ а
риша. ѿлга же пой мѣи мѣло дрѣхъ и нѣи. и лѣхъ кои дрѣ
ци. при дрѣ ког ро бѣ е го. и плака са ѿ мѣхъ а мо е го.
и повелѣхъ а лю дѣмъ сѣи па ти моги лѣхъ вѣли кѣхъ. и та ко
сѣи плаша. и повелѣхъ тѣри хъ и твоя ти. **П**осѣмъ
сѣ до ша пи ти дѣревляне. и повелѣхъ ѿлга ѿпро ко
мѣ сво имъ а слѣхъ и пи тѣри ми. и рѣша дѣревля
не ко ѿльхъ. гдѣ е стѣ дрѣхъ и на на ша. и же посла
хомъ по тѣа. ѿна же рѣ чѣи дрѣхъ по мнѣ со дрѣхъ и
ноу мѣхъ а мо е го. и та ко оубѣи шавша дѣревляне. по
велѣхъ ѿпро ко мѣ сво имъ пи ти на на. а са мѣ ѿ
и дрѣ ко мѣ. и вѣлѣхъ дрѣхъ и не ко е исѣ чѣи дѣревля
нѣи. и не сѣи ко ша ихъ хъ. ѿлга же кохъ ра пи са кѣи е въ.
и при строи ко на про кѣи хъ. **Н**а чѣло кна жѣнѣа.
сѣи посла вѣа. сѣи и горѣ вѣа. **В**ѣлѣхъ. ѿ. нѣ. ѿлга же
со сѣи мѣ сво имъ сѣи сла во мѣ. со бра во имъ мно ги.
и хъ ра бѣи. и и дрѣ на дѣревляньскѣхъ землю. и ихъ
до ша дѣревляне про тѣи въ. и не мѣи мѣа ѿ вѣ
ма по ли со ма. на со кѣхъ пѣ. и сѣи въ ко пѣе мѣ сѣи сла
въ. на дѣревляньскѣхъ ко пѣе мѣ сѣи кохъ оубѣи ко не
ви оубѣи дрѣи ко но ги ко не ви. бѣ бо дрѣ пѣи кѣхъ. и рече са
лѣхъ. и а сѣмъ дрѣхъ. кнѣхъ же оубѣи по чѣа по тѣа гнѣмъ
дрѣхъ и по кнѣхъ. и по бѣи ша дѣревляньскѣхъ. дѣревля
не же по бѣго шѣ. и хъ а твояи ша са во гра дѣ сво ихъ хъ.

Шла же оустромиша со снѣмъ своимъ. наиско
ропѣнь градъ. тако пѣи бахъ оу билимъ жаба.
иста ѿколо градасо снѣмъ своимъ. а дѣревла не
затвориша са во градѣ. и боряхъ са крѣпкойхъ
градъ. вѣдахъ бо косо ами оу билихъ. и на чѣпо
са предати. и спомъ ѿлгалѣ по. и не можа ше вѣ
ти градъ. и оумъ исли сице. посла ко граду глѣни.
чѣпо хоще те до сидѣти. а всен град и ваши пре
даша самнѣ. и галиса поданъ. и дѣлаютъ нивѣ
скоа. а вѣхоще те и хъ и рѣти глѣдомъ. нѣмъ чѣ
са поданъ. дѣревла не жере коша. ради бѣхъ оумъ
гали поданъ. но хощеши мѣрати мѣжа своего.
рече же имъ ѿлга. тако оу же хъ мѣстила мѣжа
своего. егда приидоша кѣи въ. и второе и прѣѣ
когда сотвори хъ прихъ мѣжю своимъ. а оу же
не хоще мѣрати. но хоще данъ и мати. по малъ
смиривше са сами. поидъ прочѣ. рече коша дѣревла
не чѣпо хощеши оу нѣ. ради да вѣмъ. и мѣдомъ
и скорою. ѿна жере те имъ. нѣ оу вѣнѣ стѣме
дѣмъ и скорѣ. но мало оу вѣса хъ прошю. да дѣти ми
ѿ двора по приголъби. и по при воровѣи. хъ бо не хо
чю та жѣи дани во бѣло жити. тако же имъ жѣмъ ой.
моу оу вѣса хъ прошю мало. дѣревла не жере ради бѣ
вше. со враща ѿ двора. по г. голѣби и по г. воровѣи.

28
и послаша ко ѿлхѣ споклономъ. **Б**лаже рече
имъ. сѣ оу же са естѣ покорили мѣ. ѿ моу емъ дѣта
ти. и дѣти вѣ глѣ. а хъ оу траѣ стѣ вѣлю ѿ гра
да. и поидъ вѣ свой градъ. дѣревла не жере ради бѣ вше.
внидоша ко градъ. и поведаша людемъ. и ѿбрадо
ваша люде вѣ градѣ. ѿлга же рече да во емъ.
ѿкомъ по голѣби. ко мѣ жѣ адрѣгимъ по воровѣю.
и поведа ко емъ жѣ. голѣби. и воровѣи. прѣ
ва хъ вѣати чѣрѣ. ѿ вѣрѣтѣ вѣающѣ вѣ плапѣи
малѣ и ти кою пере вѣ хъ вѣающѣ. кѣ емъ жѣ оу хъ
повелѣ ѿлга. и косо смерчѣса. пѣспити голѣби
и воровѣи. во емъскоймъ. воровѣи же и голѣби вѣ
тѣ ша вѣ глѣ. а коша. голѣби и голѣбники. коро
вѣи же и пѣспрѣ хъ. и та ко воу гора хъ са голѣбни
ци. ѿ во кѣлѣ ти. ѿ во вѣ жи. ѿ во ли ѿ дри нѣ. и не
бѣ дѣ корѣи же не гора ши. и не бѣ хъ гасити. вѣ
бо дѣ корѣи коу горѣ ша са. и по вѣгоша люде и хъ гра
да. повелѣ ѿлга ко емъскоймъ и мати. а ко ку
гдѣ и по жѣи старѣшины жѣ града и хъ ма. и про
ча люди ѿ вѣ хъ би. адрѣгѣ а прѣ дѣра ко те мѣ
жѣ мѣ своимъ. а про кѣи ѿста вѣи плати ти данъ.
и вѣбѣложи данъ та жѣ хъ. дѣ вѣ части данѣи дѣ
та кѣи вѣ хъ. а прѣ те та кѣ вѣи шѣ горо дѣ кѣ ѿлхѣ.
бѣ бо вѣи шѣ горо градъ ѿлѣ жинѣ. и и дѣ ѿлга по

дѣревѣскои земли со снѣгомъ своимъ и со дѣрѣжиною
оуставляи оуставѣи оуроки и сътъспано
вища ея и ловища и прииде ко градской кѣевъ со
снѣгомъ своимъ спославомъ и пребывши въ
тобѣдино: **В**ъ лѣтѣ 5. 7. не. и де сѣла кновѣго
родъ и оустави по мѣстѣ погосты и дани
и полъхъ. ѿброкъ и дани и ловища ея сътъ
повсѣй земли не меніа. и мѣста и погосты
и сани ея стоятъ въ песковѣхъ и до сего дни
и по днѣ прѣрѣвѣ сица и по днѣ снѣ. и естъ
сѣло ея ѿлжѣ и до сѣлѣхъ и ихъ радивши въ хура
писакъ снѣхъ своимъ кѣевъ и пребывши снѣ
мъ волюбѣи: **В**ъ лѣтѣ 5. 7. не. **В**ъ лѣтѣ 5. 7. не.
Въ лѣтѣ 5. 7. не. **В**ъ лѣтѣ 5. 7. не. **В**ъ лѣтѣ 5. 7. не.
Въ лѣтѣ 5. 7. не. **В**ъ лѣтѣ 5. 7. не. **В**ъ лѣтѣ 5. 7. не.
и де сѣла во греки и прииде ко урѣю городъ и бѣ
погда црѣкостантинъ снѣхъ ѿмѣновъ и прииде кне
мъ ѿлга и видѣвъ ю добръ същъ съблѣолицемъ
и смѣсленъ и оудивиса црѣра хъ мѣста и бесѣ
дъ и арекъ кней. подобна еси црѣковати въ гра
дѣ сѣмъ знами. ѿнаже рахъ мѣвши рече къ црѣю
ахъ погана еси ми. аще махощеши крѣтити. крѣ
спити масамъ. аще ли то не крѣтѣюса. и крѣтити црѣ
спатриархомъ: **П**росвещена бывши. радо

наше са дѣшюи тѣломъ. и поучиу патриархъ
ѿвѣре. и рече ѿ блѣвенна тѣвѣ и архъ скихъ.
яко волюбиса тѣмъ ѿстаки. блѣгослови
та и мѣстѣхъ снѣхъ стѣи. и въ послѣдній рѣхъ
твой. и хъ поведае ѿ црѣковнѣхъ мѣхъ оуставѣхъ. и
ѿмѣлѣхъ. и ѿ постѣхъ. и ѿмѣлѣхъ. и ѿ вохъ
ржанъ и тѣла тѣхъ. ѿнаже поклони въши гла въ
споташе. аки гѣхъ апапоа ема. въ нѣмаюци оуче
ніа. и поклони въши са патриархъ. глаще мѣлѣхъ
ми твоей мѣлѣхъ. да сохрѣна бѣхъ ѿ сѣхъ тѣхъ
прѣхъ нѣхъ. бѣхъ жѣ рече нѣма еи въ стѣмъ крѣ
нѣхъ ѿлѣна. якоже и дѣревна црѣи. мѣти велико
го ко стѣнѣ тѣхъ. и блѣгъ ѿ патриархъ. и ѿ пѣ
стѣю. **И** покрѣненіи вохъ ваю црѣ. и рече ѿхъ оцѣю
та поа тѣхъ бѣхъ жѣхъ. ѿнаже рече кѣхъ махъ оцѣ
ши поа тѣхъ. а крѣтѣхъ мѣхъ самъ. и на рече мѣхъ
рѣю. а вохъ рѣтѣи нѣхъ похъ ахъ сонѣхъ. тѣхъ самъ ве
си. и рече переклюкала ма еси ѿлѣго. и въ дѣстѣхъ
даръ мѣхъ. сѣла то. и сѣхъ рѣро. и па волюбѣи. и со
сѣхъ дѣхъ рахъ нѣхъ тѣхъ. и ѿ пѣхъ стѣю на рече дѣхъ
сѣхъ бѣхъ: **О**наже хотѣхъ тѣхъ тѣхъ. и прииде к патри
архъ. блѣвенна просащѣна домъ. и рече емахъ
дѣхъ мой погана. и снѣхъ мой. да бѣхъ махъ бѣхъ собою
лѣхъ ѿ всѣхъ кохъ бѣхъ. рече патриархъ ча дѣхъ въ рѣхъ.

въ хѣлѣхъ сѣси. и въ хѣлѣхъ сѣхъ. хѣлѣхъ
сохрани тѣмъ. тако же сохрани енохъ въ первы
яродѣ и потпомъ ноавѣхъ. авраама ѿ ави
мелеха. лота ѿ содомлянъ. мойсѣа. ѿ фара
ѿна. двѣа. ѿ саула. пріеѿ прокыѿ печи.
даніла ѿ вѣрїи. и тако и тѣмъ не прїахъ ни
ихъ авитъ. и ѿ сѣтїи егѣ. и блѣвїю папри
архъ. и иерусалимъ въ свою землю. **И** прїиде
же кїево въ сѣбѣ бысть. тако и прїе соломонъ. прїи
де црѣа ефѣмъ. и сѣа соломонъ. слышати
хотѣа премъдростъ соломону. и многъмъ
дростъ видѣхъ на мнѣ. тако же и сѣбѣ
ниа ѿ лѣа. и скаша доброе премъдрости.
бжѣа. но ѿначѣ сѣбѣ. а сѣбѣ. и цюци премъ
дрости. ѿбрацѣхъ. премъдростъ на исхо
дице хъ по етѣ. на пѣхъ же держновѣні
е въ водитъ. на крае хъ же абраама хъ проповѣ
да етѣ. въ вратѣхъ же градныхъ держлюци
гѣтѣ. елико лѣтѣ злѣбїи держатѣ сѣа попра
вѣхъ. сѣа бо ѿ вохъ раста блаженна ѿ лѣа. и ска
ша мѣдростїю. всѣ въ свѣтѣ сѣмъ. и на лѣхъ
бисѣрѣ много цѣнѣнъ. еже естѣ хъ рече бо со
ломонъ. желанїе блѣговѣрныхъ на слажа етѣ
дшю. и приложи сѣрѣе врахъмъ. ахъ бо любѣща

30
мѣ любѣ. и цѣнѣ мнѣ ѿбрацѣхъ тѣмъ. и борѣ
чегѣ прихѣдѣ егѣ со мнѣ. и иже въ конѣ. сѣ же
ѿ лѣа прїиде кїево въ хѣ. тако же рѣхъ. прислацѣхъ
кнѣ и грецѣи гѣлѣ. тако много дарїтѣ. тѣмъ гѣ
ши мнѣ. и сѣе въ хѣ рацѣхъ сѣвѣхъ. многы дары
послюти. чѣлѣи во сѣхъ и скорѣ. и во многы въ по
мощѣ. и ѿ вѣцѣхъ. **И** рече послѣмъ. а цѣ
тѣмъ рѣ. тако же постѣи ѿ мнѣ въ по чѣи нѣ.
такѣ же ахъ въ сѣхъ. тогда тѣмъ. и ѿ пѣсѣ тѣа
рѣсѣи. живѣше же ѿ лѣа сѣнѣмъ. своѣмъ сѣтѣ сла
вомъ. но рѣше тѣмъ и тѣмъ крѣпїи тѣсѣ. и не брѣжа
ше гѣни во оушнѣхъ. и не мѣше. но аще крѣпїи тѣи
хотѣа. и не брѣна хъ. норѣхъ сѣа томъ. и не вѣ
рнѣмъ. и бо вѣ рахъ рѣтѣ. и аны сѣа оу рѣтѣ. и естѣ
нѣ сѣмъ. и сѣа ша бо нѣ рахъ мѣ. ша во тѣмъ. хѣ
цѣи. и не вѣ. а тѣмъ сѣа гѣнѣ. ѿ дѣбѣ. и бо сѣрѣ
и хъ. но рѣши мѣ. а же сѣмъ. слышати. ѿ тѣмъ аны
тѣи. рѣче бо соломонъ. дѣла тѣмъ. и не тѣмъ. хъ
лѣче ѿ рахъмѣ. по не же хъ. ахъ въ и не послѣша сѣ
мнѣ. простѣ рѣсѣ. а не вѣнѣмъ. а сѣмъ. но ѿ мѣ
тѣмъ. мѣмъ. а сѣмъ. тѣмъ. мѣмъ. и ѿ блѣнѣи. и не вѣнѣ
мѣмъ. во хѣ. не аны. дѣша бо премъдростъ. а сѣмъ
рагѣ. и не хъ. волиша. не хотѣа хъ. мѣмъ. ахъ. и не
тѣмъ. и не хъ. по дѣра хъ. тѣмъ. и мѣмъ. ахъ. и не

[illegible]

и легісѡхѡдаісѡпардѣ. войнѣмнѡгѣтворашѣ
хотѣ. вохѣпосѡбѣнѣкохашѣ. нѣкотѣла. нѣмѣ
савара. нѣпѡтѡнѣхѣхрѣхавѣ. ісѡнѣнѣли. хѣверн
нѣли. иговадинѣ. нѣаѡѣгѣнѣспѣхѣдашѣ. нѣшѣ
пѣрѣмѣнѣшѣ. нѣпѡісѣладоісѣпѡстѣпѣлашѣісѣдо
вѣголова. пѣісѣкожеісѣпѣрѣчѣісѣвоісѣго. бѣхѣвсѣ. нѣпѡсѣ
лашѣісѣспѣрѣлаісѣмѣгѣла. хѣщѣнаѣвѣісѣпѣи. нѣісѣдѣнаісѣ
ісѣхрѣісѣвѣнаѣкогѣ. нѣнаѣлѣхѣвѣапѣи. нѣісѣрѣхѣвѣапѣи
мѣ. ісѣомѣданѣдаісѣпѣ. ісѣнѣжѣкохѣарѣмѣ. пѣцѣла
гѣ. ісѣрѣлададаісѣмѣ. **Вѣлѣхѣ. ѣ. ѡгѣ. нѣдѣсѣпѣсѣлаѣ**
наісѣкохѣарѣ. сѣлѣісѣшѣавѣшѣкохѣарѣ. нѣхѣдошѣапѣрѣпѣхѣ.
сѣвоісѣмѣісѣнѣхѣмѣкаганѣмѣ. нѣхѣспѣишѣасѣбѣісѣпѣ.
нѣбѣісѣшѣвѣрѣнѣ. нѣісѣдолѣсѣпѣсѣлаѣкохѣарѣ. нѣгѣрѣнѣхѣ
бѣлѣвѣжѣюѣхѣ. нѣасѣпѣбѣ. нѣісѣсагѣ. **Вѣлѣхѣ. ѣ. ѡдѣ.**
пѣбѣдѣісѣпѣсѣлаѣкапѣи. нѣданѣнаісѣкохѣложѣ.
Вѣлѣхѣ. ѣ. ѡгѣ. нѣдѣсѣпѣсѣлаѣнаѣдѣнаісѣ. наѣболѣ
гарѣ. нѣбѣісѣшѣмѣсѣісѣбѣісѣмѣ. нѣісѣдолѣсѣпѣсѣлаѣ
болгарѣ. нѣвѣагѣорѣдовѣпѣдѣнаісѣ. ісѣмѣдѣсѣапѣ.
нѣсѣдѣісѣжѣапѣвѣпѣрѣнаѣсѣлаѣцѣ. ісѣмѣданѣнагѣрѣцѣ.
Вѣлѣхѣ. ѣ. ѡгѣ. пѣрѣісѣдошѣапѣчѣнѣхѣнагѣрѣсѣкѣюхѣмѣ.
пѣрѣвоісѣ. асѣпѣсѣлаѣѣашѣвѣпѣрѣнаѣсѣлаѣцѣ. нѣхѣапѣвѣрѣ
сѣісѣлѣгаѣвогѣрадѣ. сѣвѣнѣісѣсѣвоісѣмѣ. сѣісѣарѣпѣісѣ
мѣ. нѣісѣлѣгоісѣ. нѣвоісѣлодѣісѣмѣроісѣмѣ. вѣагѣрадѣісѣісѣвѣ.
нѣісѣспѣишѣапѣчѣнѣхѣнагѣрѣ. вѣісѣлѣвѣлісѣцѣ. бѣсѣчѣісѣлісѣ

множество ѿколо градъ не бѣху гора да вы
сти·ни вѣспипослати·и не могаху салюдїе гла
домъ·и водою·сбравше салюдїе·ѿмноа страны
днѣрл·влодяху ѿбонъ спомоху страны·и не бѣ
ху·внїтїи вїсїе вѣ·нїе·диномъ ихъ·нїихъ града
кѿ ѿ ѿнѣмъ·и вѣспїи шалюдїе во градѣ·и рѣ
шанї·бликого·и же бы·могъ на ѿнъ споронъ до
ити·и рече имъ·аще не по дѣспїи пїи ху оу пра
предати са имамъ печенѣгомъ·и рече ѿ днѣ
ѿпрокъ·ахъ·преидѣ·и рѣшай днѣнъ ихъ·днѣхъ
града со оухъ дою·и ристаше сквоуѣ печенѣгъ
гїа·не видѣ бликомъ ни кто же·бѣ бо оумѣа пе
ченѣжскы·и мнѣхъ тѣи своѣго·и ни кто же при
ближиса крѣцѣ·и сверга порты·и свнъ са воднѣ
прѣ·и побрѣде·видѣвше же пѣченѣху оуспїи
шасананъ·спїи лающе ѣго·и немогаша емъ нї
что же сотворити·ѿни же видѣвше со ѿмно
а страны·прїѣхавше влою·и противѣмъ·и вху
шай влою·и привеху ша кдѣрѣ жинѣ· **И** рече имъ
аще не по дѣспїи пїи ху оу пра кїи града·предати са
хотѣмъ·а ѣмъ печенѣгомъ·рече же во ѣводѣ·и ме
немъ прѣтнѣ·по дѣспїи мѣху оу пра влою ху·
по падѣше кнїгю·и кнїжїи оумчїи мѣна сю споро
нъ·аще ли сѣго не сотворимъ·погубїи тѣнїи мѣ

[illegible]

и дѣти своѣ. и сожали си ѿбывшемъ. ѿпеченѣ
гъ. собравой и прогна печенѣгъ въ поле: и бѣи миръ.
Вѣѣхъ. ѿхъ. **И** рече стѣ пославъ мѣ прискоѣи. и бо
ромъ своймъ. не любомѣ естъ въ кѣ въ бѣтѣи. хо
щю жити въ перѣ славы. на дѣнаи. яко то естъ
среди земли моѣи. яко тѣхъ въ благуахъ оудѣтѣа.
ѿ грекъ па волокъ. и злато. вина и ѿвоци разо
литыи. и хъхъ. и хъ оу горь. сребро и кони. и хъ
си жескора. воскъ. и медъ. и чела дѣ. и рече мѣ ѿ
лѣа. видѣши ма болнхъ свѣ. камо хоцѣши ити
ѿ мѣи. бѣ бо разболѣла оу жѣ. рече жѣ мѣ по
грѣбъ ма и дѣа. може хоцѣши. по тѣхъ дѣхъ оу
мрѣ ѿлга. и плакаса понѣи сѣа. и вѣци еа. и
лю дѣи еси. плачемъ великимъ. и не сошай погрѣ
бошай на мѣ стѣ. **Н**ѣ бѣ заповѣдала ѿлга. не
твори ти прѣхъ нѣа собою. бѣ бо и мѣци прозвѣ
тѣрѣ. сѣи по хоронѣ блженнѣю ѿлгъ. и бѣи прѣтѣ
къ цѣи. хъ тѣи анъ стѣи земли. аки дѣи и ца прѣ
слѣнцемъ. аки хъ ара прѣ свѣ томъ. сѣа бо сѣи шѣа
ки лѣна вноци. та кой сѣи вѣи бѣ рнѣи члвцѣхъ свѣ
та шѣа. аки бѣи сѣрѣзѣи калѣ. калѣи бо бѣ ша грѣхѣ.
не ѿбъ мѣи вѣнѣи крѣи нѣи мѣ стѣи мѣ. сѣа ѿ мѣи са
къ пѣлѣи оу стѣи. и со вѣчѣа грѣхъ оу нѣи а ѿ дѣа.
вѣтѣ хъ аго члвѣи аа дѣа ма. вно вѣи аа дѣа мѣ ѿ блѣчѣа.

е жѣ естъ хъ. мѣи жерцѣи мѣи кнѣи. рѣи сѣи рѣи сѣи земли
поунаи е. кѣ бѣи на члвѣи кѣи при мѣи рѣи нѣи оу бѣи хъ оу мѣ.
сѣи прѣи оу вѣи дѣи оу цѣи рѣи конѣи моѣи ѿ рѣи си. сѣи оу хъ вѣла мѣ
рѣи оу стѣи и сѣи вѣ. аки на члвѣи нѣи цѣи. и бо по сѣи рѣи ти. мола
ше бѣа хъ ара. правѣ днѣи бѣ оу дѣи а нѣи оу мѣи ра етъ. яко
жѣ рече со ломонъ. по хъ вѣла на правѣ днѣи моу вѣ оу вѣ сѣла
тѣи са лю дѣи е. бѣ сѣи рѣи ти бо естъ пѣа мѣи тѣи егѣи. и кѣи ѿ
бѣи а поуна вѣа етъ саи ѿ члвѣи кѣ. сѣи бо вѣи члвѣи цѣи про
славѣи оу тѣи. вѣи дѣи цѣи вѣи тѣи бѣи лѣи жѣи цѣи. хъ а многа
лѣи тѣи а. рече и прѣи кѣи прославѣи оу цѣи а ма про славѣи оу.
ѿ саи кѣи оу бѣи прѣи кѣи глѣи шѣи. вѣи пѣа мѣи тѣи вѣи чнѣи оу бѣи дѣи тѣи
правѣи днѣи кѣи. ѿ сѣи вѣи хъ а злѣи а нѣи оу бѣи оу тѣи са. го то во сѣи рѣи
егѣи оу цѣи по вѣи тѣи на гѣи. оу тѣи вѣи рѣи саи нѣи по дѣи вѣи жѣи са.
со ломонъ рече. правѣи днѣи цѣи вѣи кѣи живѣи тѣи. и ѿ гѣи
мѣи хъ а и мѣи естъ. и сѣи прѣи оу нѣи е ѿ вѣи шы на го. сѣи го ра
прѣи и мѣи тѣи цѣи рѣи вѣи кѣи саи тѣи бѣи. и вѣи нѣи цѣи до бѣи ро тѣи ѿ рѣи
кѣи гѣи а. яко дѣи сѣи нѣи цѣи оу по крѣи етъ а. и мѣи шы цѣи оу хъ а цѣи
тѣи тѣи а. хъ а цѣи тѣи иль бо естъ сѣи оу блженнѣю ѿлгъ.
ѿ прѣи оу тѣи вѣи нѣи кѣи. и сѣи вѣи по сѣи тѣи а дѣи а во ла. **В**ѣѣхъ.
ѿхъ. оуи. сѣи стѣи оу сла вѣи по са дѣи и а ро по лѣи са вѣи кѣи е вѣи. а ѿлга
бѣи рѣи вѣи. вѣи сѣи жѣи вѣи рѣи ма прѣи и дѣи оу ша а лю дѣи еи но вѣи го ро
дѣи стѣи и. про са цѣи кѣи хъ а со вѣи. а цѣи кѣи нѣи по и дѣи тѣи
кѣи на мѣи. то на лѣи хъ мѣи кѣи хъ а сѣи бѣи. и речеи кѣи нѣи мѣи
сѣи стѣи оу сла вѣи. а бѣи на шѣи кѣи по вѣи а мѣи. и ѿ прѣи бѣи са. а ро

полкъ и ѿлѣгъ и рече добрына проситъ влоди
мира. влоди миръ бѣ ѿмалышникъ чнѣи ѿль
жѣны. сѣстра же бѣ добрына. ѿцѣ же бѣ. ѿма
малюлюбчанѣнъ. и бѣ добрына ѿ влоди ме
ра. и рѣша новгородци послава въ дѣи въ
лоди мира. ѿн же рече ѿ товѣе стѣ. и погаша
вогородѣи влоди мира ксѣбѣ. и дѣ влоди ми
ръ со добрынею ѿ емъ своимъ. кновѣ городъ.
а стѣ по славы кперѣ славу. **В**ѣ же бѣ. ѿ.
пѣи дѣ стѣ по славы кперѣ славу. и хатвориша
болгарѣ во градѣ. и ихъ доша болгарѣ на стѣчу.
противъ стѣ по славу. и бѣи стѣ чавелика. ѿ дола
хъ болгарѣ. и рече стѣ по славу кво емъ своимъ.
ѿ жѣна мѣхъ дѣ пастѣи. потпагнемъ мѣхъ ксѣи
братѣи и дѣрѣ жино. к вѣ чѣрѣ ѿ долѣ стѣ по славу.
и в хатѣ ко пѣ емъ. **И** посла к грекомъ гла.
хочю на вѣи ти. и в хатѣи гѣрѣ ашыа кой сѣи. и рѣ
коша греци. мѣи не дѣ жи противъ вѣамъ стѣи.
новохъ ми дѣна нѣи на дѣрѣ жинѣ свѣю. и повѣжѣ
тѣи нѣи ко лѣ ко вѣа сѣ. дѣ дѣамъ по числѣ на гла вѣи.
сѣ же рѣша греци ль стѣи. по дѣрѣ сѣю. сѣтѣ
бо греци ль стѣи нѣи до сѣго дѣи. и рече стѣ по славу.
сѣтѣ на сѣ. іс. тѣи сѣ чѣ. при рече дѣ сѣтѣ. бѣ бѣорѣ
сѣи. тѣи сѣ чѣ тѣо лѣо. и при стѣ роиша греци. рѣ. тѣи

34
сѣи на стѣ по славу. и не дѣша дѣи. и пои дѣ стѣ по сла
въ на греци. и ихъ доша противъ рѣи. вѣи дѣ вѣи
рѣи сѣа ѿ бѣа сѣа сѣ. бѣло. мно жѣ стѣ вѣа вѣи. и рече
стѣ по славу ѿ жѣна мѣи бѣа мѣа дѣ пѣи. вѣи нѣи
вѣи нѣи стѣ пѣи противъ. дѣа не по сѣрамъ мѣхъ мѣи
рѣи ксѣи. нѣо лѣ жѣ мѣи ксѣи мѣи тѣи. мѣи рѣи вѣи бѣ
сѣа мѣи нѣи мѣи тѣи. а сѣи ли по вѣтѣи мѣи сѣрамъ мѣи мѣи.
и нѣи мѣи ѿ бѣ жѣа тѣи. нѣо стѣа нѣи мѣи сѣи рѣи. а сѣи
пѣи вѣа мѣи нѣи дѣ. а сѣи гла вѣа мѣи лѣ жѣи по вѣи по мѣи
сѣи тѣи ѿ сѣи бѣ. и рѣи ша вѣи. и дѣ жѣ гла вѣа тѣи ко лѣ
пѣи и сѣи гла вѣи сѣо жѣи мѣи. и спѣи шѣа сѣи рѣи. и бѣи
сѣи чѣа вѣи лѣи. и ѿ долѣ стѣ по славу. и по вѣи гоша гре
ци. и пои дѣ стѣ по славу ксѣи градъ вѣо юа. и градъ бѣи
рѣи вѣа. а жѣ стѣ по сѣа тѣи. и до дѣи нѣи а годѣи нѣи пѣи стѣи.
И сохъ вѣа цѣи рѣи бѣи сѣи вѣо лѣа тѣи. и рече и мѣи чѣи по
сѣи тѣи вѣи мѣи. а ко нѣи мѣи жѣи мѣи по тѣи вѣи мѣи стѣи.
и рѣи мѣи бѣи рѣи. по сѣи кнѣи мѣи дѣи рѣи. и сѣи вѣи мѣи.
лѣи бѣи нѣи вѣи нѣи стѣи бѣи лѣи тѣи. а ли по вѣи лѣи сѣа мѣи. и по
сѣи кнѣи мѣи вѣи лѣи по вѣи лѣи сѣи. и мѣи жѣа мѣи рѣи. тѣи
дѣи вѣи хѣи рѣи сѣи гѣи лѣи сѣи гѣи. и сѣи мѣи сѣи гѣи. ѿ нѣи жѣи вѣи
мѣи дѣи рѣи. и пѣи дѣи нѣи сѣи стѣ по славу. и по вѣи дѣи а сѣи по
славу. а ко пѣи дѣи а греци сѣи по ксѣи лѣи мѣи. и рече вѣи
дѣи тѣи на сѣи мѣи. и пѣи нѣи доша и по ксѣи лѣи шѣа сѣи мѣи.
и по лѣи жѣи а пѣи нѣи мѣи бѣи лѣи по вѣи лѣи сѣи. и рече стѣ

славъ. кромѣхъ ѿпроискомъ своимъ. сохрани ти.
Ѿниже поидоша ко црѣю. сохвѣцрѣ бо юрѣ. рѣша
послани и. тако прѣидоухоу мѣнемъ. и вѣдохомъ да
рѣи. и не во зрѣ намъ. и повелѣ сохрани ти. и рече
ѣдинъ и сѣмъ ещѣ. послѣмъ ѿрѣжѣ. ѿни
же послѣшашѣго. и посла мѣтъ. и иноу ѿрѣжѣ.
и принесоша емъ. ѿнъ же приимъ. нача хвали
ти и любити. и цѣловати црѣа. **И** прѣидоша
ѿ патѣ ко црѣю. и повѣдаша емъ всѣ бѣвшѣа.
и рѣша бо юрѣ. люте мѣ жѣ сѣи хощѣтъ бѣти.
тако и мѣнѣ не брѣжѣтъ. а ѿрѣжѣ емлетъ.
и мѣса по данъ. и послѣша црѣ гласице. не хощѣ
ко грѣху новозмѣданъ. и ещѣ же хощѣши. хам
ломъ бо бѣ не дошелъ црѣа града. и даша емъ
данъ. и мѣше тѣхъ оубѣенъ. а глѣа короу
ѣго вохмѣтъ. вхѣжѣи дарѣи многи. и вохрати
сѣа вперѣна славѣцѣ. спохвалою великою.
И вѣдѣа мало дръжинѣ своѣа и рече в собѣ. ѣда
како прѣльстивши. ихъ бѣють дръжинѣ мою
мѣнѣ. бѣша бо многи погнѣли на полѣхъ. и рече
поидѣхъ. и прѣвѣдѣ бо лши дръжинѣ. и посла
къ црѣви. вѣдѣхъ бо тѣ црѣ. рекасице. хощѣ
и мѣ ти миръ твѣрѣи. и любовъ. сѣслѣшавъ ра
дѣ бѣи. и посла к немъ дарѣи бѣши прѣвѣи. сто

35
славъ. и прѣа дарѣи. **И** поча дѣмѣти со дръжиною
своѣю. рекасице. аще не сотвори мѣ мирѣ со црѣмъ.
а оубѣстѣ црѣа. како малѣ естѣ. пришеши ѿ стѣ
патѣ вѣ градѣ. а рѣска ахѣмла. далѣче. а печѣнѣ
хисна. мирѣ тѣи. а кѣтѣи поможѣтъ. мѣ сотвори
мѣ миръ со црѣмъ. сѣбѣи нѣ подѣны. а лсѣи тѣ вѣдѣи
до колѣна мѣ. аще поутѣтѣи оу правѣ тѣи. да нѣ
да нѣхъ новѣи хрѣсисовѣи вѣи вѣи. мѣи. а нѣша.
поидѣмъ ко црѣю. градѣ. и любѣа бѣи рѣтъ дръжинѣ.
Послаа тѣ пшѣи мѣ жѣ ко црѣви. и прѣидоша во дѣ
рѣ стѣрѣ. и повѣдаша црѣви. црѣ жѣ мѣ оу тѣи. а прѣ
хѣа. и рече црѣа. да глѣють. послѣи рѣсѣ стѣи. ѿни
жерѣша. тако глѣи кѣхъ на шѣ. хощѣи мѣ ти лю
бовъ со црѣмъ. рекѣи мѣ свѣршенъ. прочѣа всѣа тѣ
та. црѣ жѣ рѣа бѣи. и повелѣ писцѣи писати вѣ сѣрѣчи
сѣи. послаа. на хѣра тѣи. нача глѣти. посолѣ всѣа рѣчи.
и нача писѣи. писати гласице. равно дръгаго. кѣ
цѣи. а бѣи вѣшаго. прѣи. послаа тѣ. велице мѣ кѣхъ
роу стѣи. и прѣи. вѣна. да писано. при фѣи. ѿ филѣ
сѣи. кѣлѣ. кой ѿ а нѣ на рѣи. а емѣи. мѣи. сѣи. оу црѣю.
грѣкомъ. вѣ дръ стѣи. **М**ѣи. а нѣ. и нѣи. кѣи. а нѣ.
Вѣлѣ. ѣ. ѣ. оу. **А**хѣи. послаа. кѣхъ. рѣсѣи. и нѣа. кѣ
кѣлѣ. а нѣ оу. тѣи. вѣрѣаю. на свѣцѣи. и сѣмъ. роу тѣи. своѣю.
хощѣи мѣ ти миръ. и свѣршенъ. любовъ. со всѣа кѣи

вѣнскимъ црмь грцкимъ. и с в а с и л ь с м ѣ и к о с т ѣ
м т и н о м ѣ. и с о б л ѣ г о д ѣ х ѣ в н ы м и ц р ѣ и. и с о в с ѣ м и
лю д м и в а ш и м и. и ж е х ѣ т ь п о д о м н о ю р ѣ. б о т а р е и
п р о ч и й д о к о н ц а в ѣ к а. т а к о н и к о л и ж е п о м ѣ ш л ю
н а с т р а н ѣ в а ш ю. н и с о б ѣ р а ю к о й в о й н ы. н и т а х ѣ
к а и н о г о. п р и в ѣ д ѣ н а с т р а н ѣ в а ш ю. н о е л и к о е с ь
п о д о в л а с т ь ю г р ц к о ю. н и в л а с т ь ю р у с ѣ н ѣ с к ѣ ю.
и е л и к о е с ь г о р о д о в ѣ н ѣ х ѣ. н и н а с т р а н ѣ б о л ѣ г а
р ѣ с к ѣ ю. а ц ѣ и н ѣ к т о п о м ѣ с л и т ѣ н а с т р а н ѣ в а
ш ѣ. д а и т а х ѣ в ѣ д ѣ п р о т ѣ в е н ь е м ѣ. и б о р ю с ѣ с н и
м ѣ. т а к о ж е к л а х с а к о ц р м ѣ г р ц к и м ѣ. и с о м н о
ю б о т а р е и р ѣ в с ѣ. д а с о х р а н и м ѣ. п р а в а с о в ѣ щ а
н і а. а ц ѣ и л и ѡ т ѣ х ѣ с а м ѣ п р е ж е р ѣ ч е н н ы и н с о х р а
н и м ѣ. а х ѣ и с о м н о ю. и п о д о м н ю. д а и м ѣ с м ѣ
к л а т в ѣ ѡ б ѣ т а в н е г о ж е в ѣ р ѣ е м ѣ. в п е р ѣ н а.
и в ѡ л о с а с к о т ѣ б ѣ т а. д а в ѣ д е м ѣ ѡ ѡ л ѡ т и т а к о
ѡ ѡ л ѡ т о. и с в о й м ѣ ѡ р ѣ ж і е м ѣ д а и с ѣ ч е н і е в ѣ
д е м ѣ. с ѣ ж е и м ѣ т ѣ к о й с т и н н ѣ. т а к о ж е с о т в о
р и х о м ѣ н ѣ к в а м ѣ. и н а п и с а х о м ѣ н а х о р а т ѣ и
с ѣ и. и с в о й м и п е ч а т ѣ м и х а п e ч а т а х о м ѣ. с о т в о
р и в ѣ ж е м и р ѣ с т ѣ о с л а в ѣ с о г р н и. и т о и д е в л о д ѣ
к п о р о г о м ѣ. **Р** е ч е м ѣ в о е в о д а ѡ т е н ь. с в ѣ н а
л ѣ. п о и д и к н ж е н а к о н ѣ ѡ к о л о с т о я т ѣ б о п e ч е
н і е х и в п о р о ж е. и н е п о с л а в ѣ е г о. и п о и д е в л о д ѣ

36
т а х ѣ. и п ѡ с л а ш а п е р е т а с л а в ц и к п e ч е н і е т о м ѣ г л ѣ р е
с и ц е. и д е с т ѣ o с л а в ѣ в р ѣ. в х ѣ м ѣ и м ѣ н і е м н о г о о у
г р е с ѣ. и п о л о н ѣ в е с ч и с л ѣ н ѣ с м а л о м ѣ д р ѣ ж и н ы
с л ы ш а в ш і с e п e ч e н і е б ѣ х и. х а с т ѣ п и ш а п o p o г ы. и п р и
и д е с т ѣ o s л a в ѣ к п o p o г o м ѣ. и н е б ѣ л ѣ п р o й т и п o
p o г ы. и с т а х и м o в а т и в ѣ б ѣ л ѣ б e p e ж и. и н e б ѣ
o y н и б p a ш н o y ж e и б ѣ г л a в e л и к ѣ. т а к o п o п o л ѣ
г р и в н e c o н ѣ т a г л a в a. и х и m o в a c t ѣ o s л a в ѣ т ѣ. в e c n ѣ
ж e п p e c t ѣ в ш и. **В** л ѣ. ѡ. ѣ. п. **П** o и д e c t ѣ o s л a в ѣ
в п o p o г ы. н а п a д ѣ н а н ы к в p a k н ѣ п e ч e н і е б ѣ x c k ѣ и.
и o y б и ш a c t ѣ o s л a в a. и в х ѣ ш a г л a в ѣ e g o. и в o л ѣ б ѣ
e g o c o d ѣ л a ш a т a ш ѣ. ѡ k o в a в ш e m o б ѣ e g o. и п ы т a
х ѣ и x n e g o. c в e н a л ѣ. ж e п p i d e k c k i e в ѣ. к ѣ т a p o п o
л e в ѣ. и б ѣ i c t ѣ в c t ѣ x ѣ л ѣ t ѣ. к н ѣ ж и м ѣ e g o. к ѣ и.
В л ѣ. ѡ. ѣ. п а. н a t a k n ж и t и t a p o п o л e в ѣ. **В** л ѣ. ѡ.
ѣ. п в. **В** л ѣ. ѡ. п г. л o в ѣ d ѣ ю щ и c в e н a л ѣ и ч ю. и m e
н e m ѣ л ю t ѣ. ш e б o i c k ѣ i e в a g n a п o s ѣ b p и в л e c e.
и o y б ѣ p ѣ ѡ л e г ѣ. и p e ч e. k t o c i e c t ѣ. и p ѣ ш a e m ѣ
c в e n a л ѣ и ч ѣ. и x ѣ b ѣ x a и o y б i i. в ѣ б o л o в ы d ѣ t a
ѡ л e г ѣ. ѡ t o m ѣ b ѣ i c t ѣ m e ж и и m a n e. н a в и c t ѣ.
t a p o п o л e в ѣ n a ѡ л г a. и m o л a в ш e c e t d a t a p o п o л e в ѣ
c в e n a л ѣ. п o i d и n a б p a t ѣ c k o y. и п p i i m и в o л o c ѣ
e g o. x o t ѣ ѡ m ѣ c t и t и c n ѣ c в o e m ѣ. **В** л ѣ. ѡ. ѣ.
п e. п o i d e t a p o п o л e в ѣ n a б p a t a c в o e g o n a ѡ л г a. n a

в

дѣрєвскѣхъ юзѣмлю и ихъ дѣлѣ про тивъ емѣ ѡлгѣ
и ѡполчѣстасѣ и сражѣвшѣмѣсѣ полкомѣ и побѣ
ди ярополкѣ ѡлга: **П**обѣгшю же ѡлгѣ своѣмѣ
и ми. во грядѣ комѣ и рѣчѣ и бѣашѣ мостъ чѣрѣ грѣ
блю. и о вратѣ мѣ грядѣ мѣ. тѣснѣ чѣсѣ спѣхѣхъ дрѣ
гѣ дрѣгѣ в грѣблю. и сопѣхъ нѣшѣсѣ мостѣ и ѡлгѣ в дѣ
брь. и пада хъ лю дѣ емѣ нѣхъ. и оу да виша и со ни и чѣ
лѣвѣ цн: **И** вѣша ярополкѣ во грядѣ ѡлгѣ вѣ. прѣи влѣ
стѣ его. и послѣи ска ти брата сѣко сѣго. и и ска ша
нѣ ѡбѣ рѣ то ша. и рѣчѣ е динѣхъ дрѣ в лѣ нѣнѣ. а хъ ви дѣ
вѣра. и а ко сопѣхъ нѣшѣ и сѣ мостѣ. и послѣа ярополѣ
кѣ и ска ти брата. и влѣчи ша тѣрѣ пѣ е и хъ грѣ блѣ
ѡу тра до полѣ дѣ нѣ. на лѣхъ о ша. на и сподѣ ѡлгѣ
по тѣрѣ пѣ емѣ. вѣ и нѣ со ша. и по ло жи ша на ко вѣрѣ:
И прѣи дѣ ярополкѣ на дѣнѣ. и плакѣсѣ. и рѣчѣ сѣ на
лѣ дѣ вѣ нѣхъ сѣго. тѣ е сѣ хъ о пѣ лѣ. и по грѣ бо ша ѡ
лгѣ на мѣ стѣ. оу горѣ да вѣ рѣ чѣго. и е сѣ тѣ мо гилѣ
е го и до сѣ го дѣ нѣ оу крѣ чѣго. и прѣи влѣ стѣ е го яро
полкѣ: **О**у ярополка же на грѣ нѣ нѣтѣ. и бѣашѣ бѣ
ла чѣ рѣ нѣ цѣю. бѣ бо прѣ влѣ зѣ ѡу чѣ е го. сѣ по сла вѣ.
и да ю хъ ярополка. красѣ тѣ и ра дѣ и ли ца е. сѣ бѣ и шѣ
вѣ же во ло дѣ ми рѣ. вѣ но вѣ го рѣ дѣ. и а ко ярополѣ
оу бѣ и ѡлга. и оу бо та вѣ сѣ бѣ жа хъ а мо рѣ. и ярополѣ
по са дѣ и своѣ по са дѣ нѣ кѣ вѣ но вѣ го рѣ дѣ. и бѣтѣ влѣ

дѣ едѣ нѣхъ вѣ рѣ сѣ: **Е** лѣтѣ. ѡ. ѣ. пѣ. **Е** лѣтѣ. ѡ. ѣ. пѣ.
Е лѣтѣ. ѡ. ѣ. пѣ. прѣи дѣ во ло дѣ ми рѣ сѣ вѣ рѣ гѣ нѣ о
вѣ го рѣ дѣ. и рѣчѣ по са дѣ нѣ ко мѣ ярополѣ чѣ мѣ. и дѣ
тѣ сѣ о вѣ рѣ тѣ мо е мѣ. и рѣчѣ тѣ е мѣ. во ло дѣ ми рѣ и дѣ
тѣ на тѣ. прѣи тра и вѣ и сѣ. прѣо тивѣ. и сѣ бѣ дѣ вѣ но
вѣ го рѣ дѣ: **П**ослѣа крѣ го вѣ во ло дѣ глѣ. хѣ оу по нѣ и
дѣ чѣ рѣ тѣ воѣ со бѣтѣ жѣ нѣ. ѡнѣ жѣ рѣчѣ дѣ чѣ рѣ сѣ во е и
хѣ оу шѣ и ли хъ а во ло дѣ ми ра. ѡнѣ жѣ рѣчѣ нѣ хѣ оу ро
хъ тѣ ро бѣ и чѣ та. но ярополѣ сѣ хѣ оу чѣ. бѣтѣ бо ро гѣ во
ло дѣ прѣи шѣ лѣ нѣхъ хъ а мо рѣ. и мѣашѣ влѣ стѣ сѣ ко ю
по лѣтѣ сѣ кѣ. а тѣ рѣ вѣ тѣ рѣ оу вѣ. ѡнѣ го жѣ и.
тѣ рѣ оу вѣ цѣ прѣоу хъ вѣ а сѣ. и прѣи до ша ѡ тѣ ро цѣ во ло
дѣ и мѣ рѣ. по кѣ да ша е мѣ вѣ сѣ юрѣ тѣ ро гѣ нѣ дѣ нѣ.
дѣ чѣ рѣ ро гѣ во ло жѣтѣ по ло вѣ цѣ ка го ісѣ нѣхъ. во ло дѣ
мѣ рѣ жѣ со бѣ ра воѣ мно ги. вѣ а рѣ гѣ и сѣ лѣ вѣ нѣ. и чѣю
и крѣ вѣ и чѣ. и по нѣ дѣ на ро гѣ во ло дѣ. вѣ сѣ жѣ вѣ рѣ мѣ
хѣ оу тѣ хъ ро гѣ нѣ вѣ сѣ тѣ хъ а ярополѣ сѣ. и прѣи дѣ во
ло дѣ ми рѣ на по лѣтѣ сѣ кѣ. и оу бѣ и ро гѣ во ло дѣ. и сѣ на
е го. вѣ а дѣ чѣ рѣ е го ро гѣ нѣ дѣ по нѣ хъ а сѣ бѣ. и по нѣ дѣ на
ярополѣ сѣ: **И** прѣи дѣ во ло дѣ ми рѣ ісѣ ісѣ вѣ. сѣ воѣ
мно ги ми. и нѣ мо жѣ ярополѣ сѣ та пѣ прѣо тивѣ.
и хъ а тѣ ко рѣ сѣ вѣ ісѣ вѣ сѣ лю дѣ мѣ сѣ воѣ мѣ. и сѣ вѣ лѣ до
мѣ. и сѣ по нѣ а во ло дѣ ми рѣ. на дѣ ро го жи чѣ. мѣ жѣ
дѣ ро жи чѣ мѣ. и ка пѣ чѣ мѣ. и е сѣ тѣ рѣ вѣ и до сѣ го дѣ нѣ:

Родимирже послакъ блъвоѡво дѣтарополчю.
 слестью гла. попріаи ми аще оубѣю братасвоѡго.
 имѣти паче нѣвъ ѡцамѣсто. и многѣ чѣ
 возмѣши ѡмнѣ. не азъ бо почалъ братыю бѣти
 но ѡнъ. азъ же погуби богахъ и пріидохъ на нѣ.
 и рече блъкъ посломъ володимири мѣ. азъ бѣхъ по
 бѣхъ срѣче. и въ пріахъ твоѣ. ѡзлаа лѣсть члѣка.
 яко же дѣхъ глѣхъ. и азъ и хлѣбъ мой возвеличи
 лъ естъ на малѣсть. сѣи бо лъка ва шена кнѣзасво
 ѡго лѣстїю. и пакыи азъ и кѣи свой мильщ азъ сѣхъ дѣ
 и мѣхъ. да ѡпа дѣхъ ѡмѣслѣи ской хъ. по мно
 жѣствѣ нѣчїи азъ и хъ и хъ рїи. яко прогнѣхъ аше
 пагїи. и пакыи той же рече дѣхъ. мѣхъ и кровїи лъ
 стїи нѣхъ прѣполовѣхъ и нїи ской. сѣи естъ совѣтъ ѡ
 лъ. и же совѣща етъ на кровѣхъ пролилъ е. по сѣхъ
 нѣи стѣвїи. и же прїемѣ ѡи кнѣзъ. и ли ѡгнѣ асво
 ѡго. чѣхъ и ли дѣхъ. тѣмъ мѣ сла тѣхъ ѡ гла вѣхъ на
 хъ асво ского. на погѣхъ блнїе. горьши нѣхъ бѣсо
 вѣхъ паковїи. яко же и блъхъ прѣдѣхъ кнѣзасвоѡго.
 прїимѣ ѡнѣго чѣхъ и многї. сѣи бо бѣхъ по вїнѣхъ кро
 ви тої. сѣи бо блъхъ а творивсѣхъ ѡтарополкомъ.
 лѣхъ та по днѣмъ. слаша кѣхъ володимири чѣхъ стѣ
 хъ лѣхъ мѣхъ оубѣхъ ти тарополка. граженѣхъ и нѣхъ бѣ
 лъхъ оубѣхъ ти іѣго. блъхъ же нѣхъ воумогъ. какой бѣхъ по

гвѣсти. и рашумьслихъ съ тѣмъ. вѣла емъ нѣхъ лагу
тина брань ихъ гра. рече же блѣхарополскъ. кѣи нѣшь
лютьса. и влоди миръ. глѣи прѣстѣпай ко гра.
яко прѣдѣмъ и нѣхъ ропоиска. побѣгнѣхъ града.
и послаша его харополскъ. и нѣхъ блѣхъ. и нѣхъ а твоя іса
въ града бродѣ. на оустѣхъ си. **В**олоди миръ в нѣ
дѣвѣ ісѣ въ. и ѿ сѣдѣхъ харополка кроуѣ. и блѣла
вѣлихъ в нѣмъ. и естъ прѣпѣи до сѣгоднѣ. бѣда іки
бродѣ. и рече блѣхарополскъ. вѣдиши ли како ко
оубра та твоего. на мѣи не прѣбѣрѣти. твори
миръ съ братомъ твоимъ. лѣстѣи подѣмъ сѣрѣхъ.
и рече харополскъ тако вѣди. и посла блѣхъ влоди мѣ
рѣи сѣгѣла. яко сѣи сѣмъ съ твоемъ. яко прѣвѣдѣхъ
бѣ харополка. и прѣи сѣи оубѣи тѣи. влоди миръ же
тѣи сѣи шавъ. вѣи вѣхъ двѣрѣи тѣи мѣи и ѿ тѣи. ѿ
нѣмъ же прѣжѣ скахъ хомъ. и сѣдѣхъ тѣи сѣи сѣдѣхъ
жиною своєю. и рече блѣхъ харополскъ. пойди кѣи
тѣи сѣи мѣи. и рѣи мѣи. чѣи тѣи мѣи вѣдѣи. тѣи ахъ прѣ
и мѣи. пойди кѣи харополскъ. и рече мѣи вѣи. яко. кѣи
жѣи нѣхъ оубѣи тѣи тѣи побѣгнѣи вѣи чѣи блѣи. и прѣ
вѣи шѣи кой. и не послаша его. **И** прѣи нѣ харопол
скъ влоди мѣи. яко вѣи хѣи вѣи двѣри. и по іа сѣи
дѣи а вѣи рѣи мѣи чѣи мѣи по пахъ сѣи. блѣхъ же хѣи а твоя двѣ
ри. и не да по нѣмъ вѣи и тѣи сѣи мѣи. и тако оубѣи нѣ

бѣиарополскъ. **В**аражкоже видѣвъ такоу бѣ
енъ бѣиарополскъ. бѣжася до вора в печенѣгѣ. ѿ
дѣа прѣва бѣи. нѣхъ худикъ не мѣрѣтъ. володимі
ръ жѣхъ алѣжѣжѣнъ обратнѣю грѣсиню бѣ не прѣ
хъна. ѿнѣа жѣ родистѣ по полка. ѿ грѣхъ наго бо
коренѣ плѣдѣхъ солѣ бѣ влѣтъ. поне жѣ бѣ мѣни
его бѣла черницею. а вѣтороѣ володиміръ хъ алѣ
жѣю. не побраисѣ. прѣлюбоудѣи чичѣ бѣ оубо.
тѣмъ ѿцѣего не любашѣ. бѣ бо ѿдѣвою ѿцѣю.
иарополскъ. и ѿволодиміра. **П**осѣмѣрѣша
варѣхъ володиміръ. сѣгѣ нашь мѣи прихъомѣ
и. да хъчѣмъ ѿсѣхъ пѣи мѣи на нѣ. по. вѣ. гривне
ѿчѣка. и рѣчѣи мѣ володиміръ. по жѣи тѣи мѣ
хъамѣ. да жѣ вѣи хъны совѣрѣтъ. и да шага
мѣи нѣ да стѣи мѣ. и рѣша варѣхъи соль стѣи
льѣ синами. да покажи нѣи пѣтъ вѣ грѣкѣи.
ѿнѣа жѣ рѣчѣи мѣи да тѣи. и нѣхъ браѣи нѣхъ мѣи
добры. и смѣисленѣи. и хълабры. и рѣхъ даи мѣ
города. прочѣи жѣи до шакоу цѣрю градѣ.
И посла прѣи мѣи послѣи глѣсице. цѣрю сѣи да тѣ
истѣ бѣ варѣхъи. не мохъи нѣхъ держати во градѣ.
ѿли то бо сотворѣтъ сѣи. такоу хъдѣ. по расѣи
чѣи рѣхъно. а сѣи мѣи не пѣи аи нѣи единого. и нѣа кѣи
жити володиміръ вѣи сѣи вѣи единый. и постави кѣи

39
мирѣна хъолмѣ. вѣи дѣвора терѣи мѣаго. прѣи на
дрѣи на. аглаваѣ мѣсѣи рѣи на. доу сѣи солѣи тѣи. нѣхъ
рѣи. и да жѣ бога. и стѣи рѣи бога. и сѣи мѣа рѣи гла. и моко
шѣи. и жѣ рѣхъи мѣи на рѣи чѣи рѣи а бо гѣи. и при ко жѣ хъ
сѣи сѣи коа. и да цѣи рѣи. и жѣ рѣхъи бѣи сѣи мѣи. и ѿи сѣи кѣи рѣи на хъ
хъи мѣию прѣи а мѣи сѣи кои мѣи. и ѿи сѣи кѣи рѣи сѣи мѣи ко вѣи мѣи
хъи мѣи ла рѣи сѣи каа. и хъола мѣи тѣи. по прѣи блѣи и бѣи тѣи
хъола и сѣи мѣи рѣи тѣи. грѣи шѣи мѣи ко мѣи. на тѣи мѣи нѣи хъо
ла мѣи. цѣи рѣи сѣи тѣи мѣи. сѣи тѣи го вѣи а сѣи тѣи. тако жѣ
послѣи дѣи сѣи ка жѣи мѣи. **И** бѣи жѣи на прѣи дѣи сѣи вѣи хъу рѣи тѣи
мѣи. володиміръ жѣи посади добрыи нѣи оубѣи а сѣи
его вѣи новѣи города. и при шѣи добрыи а кѣи новѣи горо
да. постави кѣи мѣи ра на дѣи рѣи коу коу хъо ко мѣи. и жѣ рѣ
хъи бѣи мѣи люда и сѣи нѣи коу го тѣи. а кѣи нѣи бо гѣи. и бѣи жѣи во
лодиміръ по вѣи жѣи нѣи. по хъо тѣию жѣи нѣи сѣи коу. и бѣи ша
водимы аѣи мѣи. рѣи гѣи тѣи ю жѣи посади на лѣи кѣи дѣи. **Ж**енѣи
и да жѣи сѣи тѣи нѣи. бѣи сѣи лѣи прѣи слави нѣи. ѿнѣи а жѣи рѣи
дѣи. сѣи нѣи. и хъа слава. мѣи сѣи тѣи слава. иарѣи слава.
всѣи волода. а. вѣи. дѣи цѣи рѣи. ѿи грѣи кѣи нѣи. сѣи тѣи по полка.
ѿи чѣи хъи нѣи тѣи вѣи шѣи слава. а ѿи дѣи рѣи гѣи а сѣи тѣи по слава.
а ѿи болгаринѣи. бѣи рѣи сѣи аи глѣи бѣи. на ло жѣи нѣи цѣи оубѣи
го. тѣи. вѣи вѣи шѣи города. а кѣи бѣи тѣи города. тѣи. а на бѣи
рѣи сѣи тѣи ко мѣи. вѣи сѣи лѣи. е жѣи хъо вѣи тѣи нѣи. бѣи рѣи сѣи тѣи
коѣи. и бѣи жѣи нѣи сѣи тѣи бѣи лѣи. а. при ко дѣи мѣи жѣи сѣи а

жѣны. и дѣцѣ распливаа. бѣ жѣнѣ ѡлюбѣцѣ. ꙗко
жѣнѣ соломонѣ. бѣ боре чѣоу соломона жѣнѣ ѡсмь
сотѣ. а наложницѣ. тѣмъ рѣжѣ бѣ. а на конецъ по
гибѣ. сѣи жѣ бѣ не вѣи гласъ. а на конецъ ѡбрѣтѣ
спѣніе. вѣи бо гѣ. и вѣи акрѣ постѣ его. и рѣхъ мѣ
его нѣ числа. ѡ слово естъ жѣнѣ скаа прѣлѣстѣ.
ꙗко жѣ рѣ чѣ соломонѣ покаа вѣсѣ ѡ жѣнѣ. не вѣи
май ѡлѣ жѣнѣ. мѣдѣ бо каплѣ тѣ ѡуспѣсѣа.
жѣнѣ ѡлюбѣица. вѣ времѣна слажа етъ пѣи кой
горѣианѣ. послѣдѣи жѣ горѣа ежѣ лѣи ѡбращѣи пѣа
прилеплаюци и сѣи. смрѣтѣю вѣа дѣи. на вѣи
животнѣи лѣи нахѣи тѣ. блѣдѣи на жѣи пѣи чѣи
та еѣа. не блѣи горѣа жѣи на сѣи жѣ рѣ чѣ соломонѣ. ѡ прѣ
любѣица дѣица хѣ. а ѡ добрыхъ жѣнахъ рѣ чѣ.
дѣа жѣ и шѣи етъ каменѣи много цѣи на. радѣи тѣа
ѡи и мѣ жѣ еѣа. дѣ етъ бо мѣ жѣи вѣи сѣи мѣ. блѣи вѣи
жѣи пѣи. ѡбрѣтѣи шѣи колѣи и лѣи. сѣи творѣи тѣ блѣи
ко трѣи на. рѣи кама сѣи ма. бѣи ꙗко корѣи блѣи
плѣдѣи юци. и хѣа лѣи тѣа собѣи рѣа етъ. собѣи богѣи тѣ
сѣи во. и вѣи тѣа етъ ѡи нѣи. и дѣа етъ бѣи рѣи шѣи
домѣ. и дѣа лѣи рѣи на мѣ. вѣи дѣи вѣи тѣа жѣи
нѣи. кѣи по вѣи шѣи дѣа лѣи рѣи вѣи сѣи ю. на сѣи дѣи
тѣа жѣи нѣи. прѣи по вѣи сѣи шѣи рѣи сѣи ко вѣи рѣи пѣи
оуспѣи рѣи дѣи тѣ мѣи шѣи сѣи кои на дѣи лѣи. и вѣи сѣи.

ꙗко добро дѣла ти. не оутѣсѣи пѣи свѣи пѣи лѣи нѣи
ѣи вѣи нѣи. рѣи цѣи сѣи вои прѣи шѣи рѣи и пѣи на полѣ
хѣи лѣи. лѣи шѣи жѣи сѣи кои оуспѣи прѣи мѣи пѣи на вѣи рѣи тѣи нѣи.
рѣи цѣи сѣи вои прѣи шѣи рѣи и пѣи на полѣ. плодѣи
прѣи шѣи нѣи. не пѣи чѣи сѣи мѣ жѣи ѣи ѡи домѣ
сѣи сѣи мѣ. ѣи гѣи дѣи бѣи дѣи тѣ. вѣи сѣи кои ѣи ѡи дѣи нѣи
бѣи дѣи тѣ. сѣи гѣи бѣи ѡи дѣи нѣи а сѣи творѣи тѣ. мѣ жѣи
вѣи сѣи мѣ. ѡи чѣи рѣи на и бѣи гѣи на сѣи бѣи ѡи дѣи
нѣи. вѣи хѣи бѣи вѣи тѣ вѣи вѣи рѣи тѣ хѣи мѣ жѣи сѣи.
вѣи гѣи дѣи сѣи дѣи тѣ на сѣи мѣи шѣи мѣ жѣи сѣи. сѣи жѣи
тѣи лѣи хѣи мѣ. ѡи по нѣи сѣи творѣи тѣ. и ѡи дѣи сѣи тѣи кѣи
плѣи. оуспѣи тѣа жѣи сѣи ко вѣи рѣи сѣи мѣи сѣи нѣи. вѣи чѣи
нѣи мѣи вѣи тѣа хѣи и сѣи мѣи сѣи кои мѣ. вѣи крѣи постѣи
и вѣи лѣи лѣи по тѣи. ѡи блѣи чѣи сѣи. мѣи тѣи нѣи жѣи ѣи а вѣи
хѣи и гѣи шѣи а дѣи еѣа. и ѡи богѣи тѣи шѣи. и мѣ жѣи сѣи
по хѣи вѣи лѣи. жѣи на бѣи рѣи хѣи мѣи ка бѣи лѣи сѣи лѣи на
ѣи сѣи. бѣи рѣи хѣи нѣи богѣи нѣи дѣи по хѣи вѣи лѣи тѣ. дѣи дѣи пѣи
ѣи ѡи плодѣи оуспѣи тѣа еѣа. дѣи по хѣи вѣи лѣи тѣ вѣи вѣи
вѣи рѣи тѣ хѣи мѣ жѣи сѣи. **Вѣи лѣи хѣи. ѣи. пѣи. Нѣи** вѣи
лѣи дѣи мѣи рѣи на лѣи хѣи. и хѣи а гѣи рѣи и. перѣи мѣи
шѣи. чѣи рѣи нѣи. и нѣи и гѣи рѣи и. и жѣи сѣи тѣи дѣи сѣи рѣи дѣи
по дѣи рѣи сѣи. вѣи сѣи мѣи лѣи тѣи и вѣи а тѣи и тѣи по бѣи дѣи.
и ко вѣи лѣи жѣи на нѣи дѣи. ѡи плѣи гѣи ꙗко жѣи. ѡи цѣи и мѣи
шѣи. **Вѣи лѣи хѣи. ѣи. хѣи.** хѣи рѣи тѣи шѣи а вѣи а тѣи.

и иже на нѣво до днѣ мирѣ и побѣди автароу: **В**ъ
ѣ. ѣ. ѣ. **И**же на нѣво до днѣ мирѣ и побѣди
и тѣмъ и въ хъ землю ихъ и прииде кіево и тво
раше и прѣбывае миромъ слюди мѣсвойми. рѣша
старци и бояре. мѣсѣмъ жребіи на ѡпроканна
дѣвицю. на негоже паде погочарѣ же мѣсѣмъ бо го
мъ и бѣше варягъ единыхъ и бѣ дворъ его и дѣ
же цркъ вистѣмъ ѣаю же со дѣлаволодими рѣша
бѣ же варягъ той. пришели хъ грекъ и держа
ше въ брѣхъ рѣпъ анъскѣю и бѣ ѡу него снѣ кра сѣ
нъ лицѣмъ и дѣшею. на сѣго паде жребіи. похави
стпи дѣлаволи. не терпаше бо дѣлавола. власть
и мѣи на до всѣмъ. **И** сѣ бѣше аки тернѣ въ
срѣдѣ. и тѣмъ сѣмъ по прѣбитии ѡнъ и на ѡу сѣ
на илюди. и рѣша пришеше посланиі кнѣмъ.
яко паде жребіи на снѣ твой. и хъ волиша въ ис
бѣ. да сотвори мѣ прѣбываюмъ. и рече варягъ
не сѣмъ по бѣ. но древо днѣ сѣмъ ѣсть ѡу про
и хъ гниѣтъ. не да дѣмъ бѣмъ пѣмъ. ни мѣмъ
носѣмъ дѣла и рѣсамъ вѣмъ. а бѣмъ ѣсть
ѡ днѣ. ѣмъ же сѣмъ жатъ греци и покланяю
са. и же сотвори іако нѣмъ хъ землю. и хъ вѣмъ.
и хъ нѣ. и снѣ. и члѣмъ. и дѣмъ ѣсть ѣмъ жи
ти на хъ мѣ. а сѣмъ хъ и тѣмъ со дѣлаша. сами

содѣлани сътъ. не да мѣ снѣго бѣсомъ. ѿни же
ше дѣшѣ поведаша людемъ. ѿни же вху мѣше ѿрѣ-
жѣ. и пойдѣша на нѣ роу на ше дворъ ѿ колою.
ѿни же спомѣна сѣ не хѣ сѣ снѣомъ съвоимъ.

Нрѣша ємѡвда ісѣаскоєго. да вѣдѣмъ бо
 мѡѡнѡ жеречеѡ сѡбѣхѣи по єдиноєсѣ
 пошлю тѣбѣ. да поимѡ сѡмѡи. а вѣче мѡ прѣ
 трѣ вѣстѣ. и кличѣшай по сѣкошасѣ. ѡни по днѣ
 ма. и тако побѣдиша. и не совѣстѣни не сто же
 гдѣ положиша. **Б**ахѣ бо по гдѣ. а вѣчѣ не вѣ
 гласи. поганѣи. и дѣла вѣла. радовашесѣ сѣмѡ.
 не вѣдѣи. и тако бѣхѣ гдѣ. хощѣ тѣ сѣмѡ вѣ пи.
 и тако **в**ѣща сѣ. по гдѣ. вѣ пи. родѣ хрѣтѣ. а нѣ **в**
 сѣи. нѣ погонѣмѣ. а сѣ. крѣ. по мѣ. тѣ. нѣ. вѣ
 и нѣ. хѣ. сѣ. прѣ. а. хѣ. жѣ. мѣ. а сѣ. ѡ. ка. тѣ. нѣ. и.
 тако хѣ. мѣ. нѣ. сѣ. тѣ. жилищѣ. хѣ. бѣ. не. сѣ. тѣ. а. пѣ.
 оу. чѣ. ли. ни. прѣ. цѣ. прѣ. рѣ. сѣ. ли. не. вѣ. дѣ. и. прѣ. рѣ. сѣ. глѣ. щѣ.
 и. на. рѣ. кѣ. нѣ. лю. дѣ. лю. дѣ. мо. а. ѡ. а. пѣ. хѣ. бо. рѣ. чѣ. во.
 всю. хѣ. мѣ. лю. и. хѣ. и. до. ша. вѣ. щѣ. а. нѣ. и. хѣ. и. ко. не. цѣ.
 вѣ. сѣ. лѣ. нѣ. а. глѣ. и. хѣ. а. щѣ. е. ли. и. тѣ. бѣ. ло. мѣ. а. пѣ. ли. не. сѣ.
 вѣ. и. ли. нѣ. о. о. у. чѣ. нѣ. и. хѣ. а. ки. прѣ. вѣ. бѣ. гласѣ. тѣ. во.
 црѣ. сѣ. вѣ. и. хѣ. же. о. у. чѣ. нѣ. є. мѣ. по. бѣ. жа. є. мѣ. прѣ. тѣ. вѣ. на.
 го. вѣ. ра. го. по. пи. ра. ю. щѣ. по. дѣ. но. хѣ. бѣ. тако. же. по. прѣ.
 сѣ. тѣ. и. сѣ. ѡ. тѣ. чѣ. ни. ка. прѣ. и. мѣ. шѣ. вѣ. не. цѣ. нѣ. нѣ. и.

смыченики: **В**ѣѣ ѿ ѿ в. **Н**деволодимиръ
на радимици и бѣоу него во ево даволтии хво
стѣ и посла володимиръ предѣсобою вольта
хвоста и стрѣте и марцѣ пещане и побѣди
радимици волтии хвоста тѣмь рѣкоратса
радимице мѣтлѣ пищанци волтыи хвоста бѣ
таютъ бѣшарадимици ѿ рѣдалаховъ и прі
шедше тѣсавсѣлиша и платятъ дань рѣсн
и по коу хвѣтѣ и до сего дни: **В**ѣѣ ѿ ѿ
ѿт. **Н**деволодимиръ на болгарѣ сѣ добрыи нею
оу емѣской мѣ влодыахъ а тѣ рѣки берего
мѣ привѣдѣ на конехъ и тако побѣди болгарѣ:
Нрече добрыи а кѣ володимиръ согладохъ
колодникъ и сѣтѣ всѣмъ сапохѣхъ симъ данина
мѣне давати и поидѣмъ и скатила потникъ
и сотвори миръ володимиръ со болгарѣ и рѣтѣ
хъ хоуша болгарѣ межисобою и рѣша болга
рѣ толине бѣтѣ межинами мира ѿлижыса
мѣне даче тѣ плавати ахъ мѣльграхъ тѣ
и пріидѣи кѣ сѣ вѣ володимиръ: **В**ѣѣ ѿ ѿ
Прѣидоша болгарѣ вѣ рѣ бохмичи глаголюще
яко тѣ еси кѣ нѣмъ дръи и смѣисленъ не вѣсѣ
закона да вѣ рѣи законъ нашь и поклониса
бохмичѣ и рече володимиръ како естѣ вѣ ра

ваша. ѿниже рѣша въ брѣмь гѣ. а бо хмипны
оучиты гл҃а. ѿбрезати оудѣи тайныа. а свини
ныне бѣсти. а винанѣи ти. а по смрѣти жерече.
сожениа мпохоты творити бль днью. да сѣтъ
бо по о. женъ красныхъ. комъ жѣ. и ихъ беретъ еди
нъ краснѣ. и всѣхъ красотою возложитъ на еди
нѣ. и та бѣдетъ емъ жена. хдѣ жерече достойтъ
бл҃гѣ творити. всѣа насѣмь свѣти. а цр҃кѣ по оубо
гѣ насѣмь свѣти. по оубо гѣ и тамо. и ина мно
га л҃естыа женѣхъ писати. срамара днѣ. володн
мирже славша шейхъ бѣ бо самъ лѣбѣ жнѣ. и блѣ
женіе много е. и пославша шейсладко. носѣ емъ
илюбо ѿбрезаніе оудовѣ. и нѣ ѿа днѣи ма сѣ сви
нѣ. а ѿ питы ѿнѣ хдѣ. рекъ рѣ сѣтъ всѣ сель е пи
тъ е не можѣтъ бѣстого быти. **П**осемже пріи
доша ѿ риманѣ мѣи. гл҃ѣ пріи дохомъ посла
ни ѿ папе жа. и рѣша емъ. рекъ лѣти пако папе
жѣ. земля твоа іако и наша земля. а въ браваша.
не іако въ бранаша. въ бранаша сѣ бѣ сѣтъ. кла
на емъ сабо бѣ. и же сотворинѣ ѿи землю ихъ въ
хѣ. и мѣцѣ. и всако дѣхъаніе. а бо хникаши древо
сѣтъ. володн мирже рече како заповѣдѣваша.
ѿниже рѣша пѣщеніе по силѣ. а щели кѣ по сѣ
или пѣ сѣтъ всѣ слава бѣхѣ. рече оучитель нашѣ

пакель рече же володимиръ и ѿ мѣстѣ и дѣше
засамко ѿ цѣмъ и сѣго не приѣхаша въ тѣ: **С**лы
шавше же и до вѣкоздрѣстѣи прѣидоша рече же
слышахоу мѣко приходиша болгарѣ хрѣстианѣ
оучающе пакѣ поже своѣ въ брѣ хрѣстианѣ во вѣ
рѣютьсѣ же мѣ распахомъ амы въ брѣ смѣдѣ
номъ вѣгъ а краамовъ и ѿ саконъ и ѿ ковлѣю рече
володимиръ чѣесть законъ вѣшь ѿ ни же рѣ
ша ѿ брѣ записѣ сѣ и нѣны и настѣи ни хулачи
ны сѣ вѣотѣ хула и тѣи ѿ нѣ же рече тогѣ есть
земля вѣаша ѿ ни же рѣша вѣи ерѣмѣ ѿ нѣ же
рече та моли есть ѿ ни же рѣша рѣхъ гнѣ вѣсѣ
вѣгъ на ѿ цѣмъ и сѣи расѣочны и пострамъ грѣ
хъ ради на шѣи и прѣдана вѣи земля на ша хрѣсти
аномъ ѿ нѣ же рече пакѣ ой нѣ хъ оучѣи тѣе а сѣ
ми ѿ вѣрѣны ѿ вѣгъ и расѣочени аще вѣи вѣгъ
любилѣ вѣсѣ и законъ вѣашѣ не вѣи есть расѣо
чени по землямъ чюжимъ дай намъ поже мѣ
сли тѣе приѣтѣи: **П**осѣмъ же прислаша греци
и володимиръ ѿ философа глѣѣ слышахоу мѣ
ко приходѣи сѣ въ болгарѣ оучающе та прѣи
тѣи вѣрѣ своѣи и хъ ѿ сѣ вѣрѣ есть вѣранѣ о
и хъ мѣлю и же сѣ въ тѣ проѣсла тѣи плаче вѣи чѣлѣкѣ
оучѣ подобѣи сѣ сѣ о мѣ и го мѣрѣ на нѣ же пѣ

спика мені єгораце є. и потопи и пограхоша.
тако и сїѡжди дѣть днѣ погнѣли и хѣ. єга при
иде бгѣс ѡдипинаху землю. и погнѣиши вса и во
раша бѣху законї є. и сквернѣ дѣюща є. сїи бѣ
ѡмѣваютьсѣ ѡхотѣ своѣ. и кропѣ вливаютьсѣ.
и по брѣдѣ мажютьсѣ. наричюще бо хуиша.
тако жѣ и жѣны и по раши. и по жѣсквернѣ. и и нѣ
пѣще. ѡ совои ѡплѣніа мѣжьскѣ и жѣнѣскѣ
шлютьсѣ. сѣслѣша во лодѣ и мирѣ. плюнь на землю.
рысь нечѣ поестъ дѣло. **Р**ече философѣ слѣша
хромѣи сѣ. тако прѣхоушиша ѡрима ѡучитѣ вѣсѣ
и вѣрѣ своѣ. и хѣ вѣра мало снами роуно. слѣ
жають бо ѡ прѣснои крѣстѣ ѡ плапкѣ. и хѣ бгѣ
не прѣдѣ. нѣ повелѣху хѣ бо мѣ слѣ жити. и прѣдѣ
аплѣмъ хѣ вѣ прѣимѣ. рысь сѣ єсть тѣло моє
ломи моє захвѣ. тако жѣ и чаши прѣимѣ. рече сѣ
єсть кровь моя. нѣ каго захвѣ. та сїи жѣ того
не творають. и сѣ тѣмѣи справнѣи вѣрѣ. рече во
лодѣ и мирѣ. прѣидоша ко мѣ жи до вѣглицѣ. тако
нѣ мѣ и греци вѣрѣютьсѣ. єго жѣ мѣ распахомѣ.
философѣ жѣ кой истинѣ вѣ того вѣрѣемѣ. то бо
прѣци прѣорицахѣ. тако бгѣс ѡдипиша. а дѣрѣ и
распа тѣмѣи. и погрѣбѣи вѣху прѣтѣи днѣ во
скресѣи. и на нѣсѣ вѣху дѣ. ѡни жѣ тѣи прѣороки

9-
p 44

[illegible]

спаси въставъ каинъ и хуотъ оуби ти. и не оу
мѣяши како оуби ти. и рече мѣсо помяну ху
мѣи. и оудари ху мѣи каинъ оуби ти. и рече
бѣгай каинъ гдѣ бѣсть братъ твой. ѿнъ же рече
ѣда събратъ свое мѣсо. и кровь братъ твоѣ и рече бѣ
ѣго во пѣти со мнѣ. бѣдиши ты и прѣсѣ
и сѣдо живото свое. а дѣла мѣи въ гдѣ плачу
и сѣ. бѣтъ старѣи колѣно радуаше саргиса. сѣго
же бѣтъ почитати. а дѣла сотвори мѣи ѿнасти ѿ бѣ
и сѣи нѣ плачѣ мѣи на лѣху. и плака сѣта сѣ по авѣ
ли хъ. а дѣ. и не согни пѣло его. и не оумѣ сѣта сѣго
погрѣсти. и по вѣлѣнїемъ бѣи мѣи. пѣица. бѣ
прилетѣ сѣта. и ѣдинъ ѣю оумре. и ѣдинъ ѣю
и скопѣи мѣи. и вложитъ оумрѣшаго. и погрѣбѣи.
видѣвши же сѣ дѣла мѣи въ гдѣ. и скопѣи мѣи
и вложитъ а вѣла. и погрѣбѣи сѣта плачѣ мѣи.
бѣи вѣла дѣла мѣи. а дѣ. сѣи хъ. и родѣи сѣи. бѣ дѣ
ри. и по яѣдинъ каинъ. а дѣ рѣгъ ю сѣи. ѿ то
го родѣи сѣи а члвѣи. и оумножисѣ по ху мѣи
и не по ху мѣи сѣи творѣшаго. и не по ху мѣи сѣи а вѣ
ла. и вѣ сѣи а сѣи а рѣдѣи. и оуби ти сѣи. и ху мѣи
сѣи. и живѣи ху мѣи сѣи а члвѣи. и бѣи нѣдинъ
и правѣ дѣи а рѣдѣи сѣи. то кѣмо ѣдинъ нѣи.
и родѣи сѣи. сѣи а. а фѣта. ху мѣи. и рече бѣи нѣ

имать духъ мой. пребываши въ члвцѣхъ сиoux
и рече да по преблвчлвкѣ. егѣже сотвори хъ. ѿ
члвкѣи до скопа. и рече гъбгънобви. сотвори
ковчетъ въ долготѣ локопѣ. пѣ. а въ ширинѣ пѣ.
авъхъ въ шѣлѣ. локопѣ. егѣ пѣи бо локопѣ мѣ
са женьховъ тѣ. дѣла емъ же ковчетъ хъ аѣ. лѣ.
и повѣдаше ной яко бѣи по топу и по смѣху
хъ са емъ и егѣ со дѣла ковчетъ. и рече гъноб
ви. влѣху тѣи и жена твоя. и снѣ твои. и снѣ
хитвой. и вѣдѣи ко вѣ подво емъ ѿ всѣхъ ско
пѣ. и ѿ птиць. и ѿ всѣхъ гадъ. и вѣдѣи ной яко
хъ по вѣдѣ емъ бгъ. и на вѣдѣ гъ по топу на хъ
млю. и по топу вса каплотѣ. и ковчетъ плава
ше на водѣ. егѣ же по са чѣ вода. и нѣхъ хъ ной.
и снѣ егѣ. и жена егѣ. и ѿ сѣи расплодѣи са хъ мля.
и бѣи ша члвци мнози. и едѣи ной гъни. и рѣша дѣ
гъ дѣ рѣ гъ. созижемъ столпъ дѣ нѣ си. и нача
ша хъ дѣти. и бѣи старѣиши на нѣ бродъ. и рече гъ
бгъ сѣи оумножиша са члвци. и по мѣи слѣи хъ
сѣи тнѣ. и снѣи дѣ гъ рѣхъ мѣи хъ и си. и на. ѿ.
и на. вѣ. хъ и клѣ. а да мовъ жѣ бѣи хъ и нѣи ѿи
пѣи оу а вѣра. той бо едѣи нѣи не прѣложи са ко вѣ
хъ мѣи оу хъ. рѣи и сице. аще бѣи члвкѣи мѣи бгъ рѣ
клѣи на нѣи ѿ столпъ дѣла ти. то повѣла бѣи

самъ бгъ словомъ. яко же сотвори нѣи са. и хъ млю.
и море и вса видимыи и невидимыи. сѣи гора дѣи.
того хъ и кѣи не прѣменѣи са. ѿ сѣи гѣи сѣи вѣи.
на. ѿ. и едѣи нѣи. хъ и кѣи рѣхъ дѣи лиша са. и рѣхъ и дѣи
ша са по странамъ. кождѣи до скопа нѣи рѣи ша.
и по мѣи колю на оучѣи нѣи. ѿ вѣи рѣи цѣи нѣи мѣи. и кла хъ
мѣи. и рѣи ка мѣи жѣ рѣхъ. и не по хъ на ша бѣи гъ. ѿ а да
ма же до по топа. лѣ. хъ. сѣи. мѣи. вѣи. а ѿ по по па дѣи
рѣхъ дѣи нѣи хъ и кѣи. лѣ. хъ. ф. кѣи. **П**осѣи мѣи дѣи ко
ль бо лиша е прѣи щѣи нѣи кѣи вѣи рѣи хъ и нѣи а ша и кѣи
ми рѣи и тѣи ти. ѿ вѣи дѣи рѣи кѣи нѣи. ѿ вѣи мѣи дѣи нѣи.
а дѣи рѣи хъ и маро моранѣи. и златѣи и сѣи рѣи бѣи нѣи.
и клѣи на хъ са и мѣи. и прѣи во жа хъ сѣи нѣи скопа и дѣи
ри. и хъ а ко ла хъ прѣи дѣи ми. и нѣи вѣи са хъ мля ѿи кѣи
рѣи на. нача ли нѣи кѣи хъ ми ро тѣи ко рѣи нѣи. сѣи рѣи хъ.
тѣи во ра шѣи тѣи во кѣи ми рѣи. вѣи и мѣи на. мѣи рѣи пѣи чѣ
ло вѣи кѣи. ѿ вѣи мѣи бѣи вѣи шимъ цѣи рѣи мѣи. дѣи рѣи тимъ
хра бѣи рѣи мѣи. и во лѣи хъ во имъ. и жѣи на мѣи прѣи лю бо дѣи
и ца мѣи. сѣи и жѣи сѣи рѣи хъ. ро дѣи. фѣи роу. фѣи роу. фѣи роу
дѣи. гѣи. сѣи нѣи. а вѣи ра ма. и на хѣи ра. и а ра на. фѣи роу
тѣи ко ра шѣи кѣи ми рѣи. на вѣи кѣи оу ѿи ца своѣи го.
а вѣи ра ма же прѣи шѣи вѣи оу мѣи. бѣи хъ рѣи фѣи на нѣи ѿ. и ви
дѣи хъ вѣи хъ и нѣи ѿ. и рече вѣи истиннѣи то бѣи естѣи
бгъ. а и жѣи сотвори хъ ѿи цѣи мой. прѣи щѣи а естѣи.

члвкъ. и рече авраамъ и сѣхъ шю. бгѣи ѿца своего
и рече ѿтепотіи прѣщаеши члвкъ. и творѣхъ
миру дръвныи. той естъ бгѣи иже сотвори лхъ
нбѣи и землю. и приимъ авраамъ ѿтнь. хлжѣи
долы во хранинѣ. и идѣхъ въ еранъ братѣ
аврамоу. рекъ ѡ поидолѣ. хопѣ въ мѣта
ти. и долы и самы хгорѣ еранъ. и оумре прѣсѣ
цѣмъ. прѣсимъ не бѣи оумира лхъ снѣ прѣсѣ
мъ. но ѿцѣ прѣснѣмъ. и ѿ сего на чаша оуми
ра ти снѣ прѣсѣи. и возлюбилъ бгѣи аврама. и ре
че бгѣи авраамъ. и хъи днѣи хдомъ ѿца своего.
въ землю юже ти покажу. и сотворю таковы
и хъи сѣ великъ. блгословѣтъ паколѣна хъ
мнѣ. и сотвори авраамъ иакоже хъаповѣда сѣмъ
бгѣи. и поимъ авраамъ снѣ ѿца своего лота. бѣи
ѣмъ лотъ шѣринъ. и снѣи вѣцѣ. бѣи ѿ аврама
поимъ братнию дщѣрь. аaronю. саррѣ. и приидѣ
въ землю хананѣи сѣхъ. и рече въ вѣсѣи сѣхъ. и рече
бгѣи иако авраамъ. и сѣи мѣни тѣмъ хъама хъемлю
сѣи. и поклонѣсѣ авраамъ бгѣи. авраамъ бо башѣ
лѣ. ѿгдѣи хъи дѣи хъама ѿна. бѣи хъ саррѣ
не плодѣи. бо лѣи и плодѣи сѣи мѣ. рече же саррѣ
авраамъ. въ хъи днѣи сѣи моѣи. и поимъ шѣи саррѣ
агарь. и вѣдѣи тѣи мѣи хъи сѣи мѣи. и вѣи дѣи авра

49
мъ иако агарѣ. и хъама шѣи роу днѣи агарь. и роу
хъаи авраамъ и хъаи лотъ. и авраамъ бѣи лѣ.
и сѣи. и роу днѣи хъаи лѣ. по сѣи хъаи хъи
саррѣ. роу днѣи. и на речеи мѣи хъи сѣи. и по
вѣи бгѣи авраамъ ѿ брѣхъа ти. ѿ прѣча. и ѿ брѣ
хъаи вѣи. днѣи. и возлюбилъ бгѣи аврама и племя
ѣго. и на речеи вѣи сѣи. и ѿлѣи ѿ хъи сѣи.
и на речеи вѣи сѣи. сѣи хъи сѣи хъи сѣи
гшѣи. авраамъ же живши лѣ. рѣи. и ѿ. и. и оумре.
и погребенъ бѣи. и сѣи хъи бѣи вѣи. хъ. лѣ. и роу
днѣи. сѣи. и сѣи хъи сѣи. и сѣи хъи сѣи. и сѣи хъи сѣи.
и сѣи хъи сѣи. сѣи хъи сѣи. сѣи хъи сѣи. сѣи хъи сѣи.
оу оу сѣи сѣи. и хъи сѣи сѣи. и хъи сѣи сѣи. лѣ.
хъи сѣи сѣи. сѣи хъи сѣи. сѣи хъи сѣи. сѣи хъи сѣи.
и шюи поимъ. и сѣи сѣи сѣи сѣи. сѣи хъи сѣи.
лѣи хъи сѣи сѣи. хъ. лѣ. ѿи хъи сѣи сѣи сѣи. гѣи
хъ. лѣ. и хъи сѣи. и поимъ сѣи сѣи сѣи сѣи.
ѿи хъи сѣи. хъи сѣи. сѣи хъи сѣи. сѣи хъи сѣи.
и оу дѣи. и сѣи хъи. и ѿи сѣи. вѣи хъи сѣи. и ѿи сѣи.
дѣи. дѣи хъи сѣи. гѣи. и сѣи. ѿи сѣи.
расплодишѣи хъи сѣи. и сѣи хъи сѣи сѣи сѣи.
ѣи сѣи. сѣи хъи сѣи. и сѣи. сѣи хъи сѣи. сѣи хъи сѣи.
мѣи. и сѣи. дѣи. поживѣи лѣ. хъи. и оу сѣи. и по сѣи.
тии шѣи племя ѣго. хъи. лѣи. по сѣи хъи сѣи.

воумогшалоудіе жи до вь стій. и оумножиш
са и на силахъ и мѣхъ гѣптанъ рѣвѣваю. **В**си
иже времена. мѣи сѣи родиса вь жи дѣхъ.
и рѣша вѣлѣсви егѣпѣтѣ стій црѣю родила е
дѣтищѣ вь жи дѣхъ. иже хощѣтъ погѣбити
егѣпѣтѣ. тѣмъ егѣпѣтѣ ражающа сѣ дѣти
жи до вь сѣи. вь мѣтахъ вь рѣкѣхъ. мѣти же мой
сѣи. вѣоубоавши сѣи гѣбленіа. вь хемши
младенѣцѣ. вложивши вь крабицю. и несши
поставилъ хѣ. вѣи же времена сѣи дѣти фа
роу но вѣа фѣрѣмѣ фѣи сѣпатиса. и видѣхъ
тѣрѣчѣа плачущиса. и вѣхъ еи пощади е. и наре
чи мѣмъ мой сѣи. и вѣо корми е. и бѣи тѣрѣ
ча красна. и бѣи. лѣта. и при вѣдѣи дѣти фа
рау. и на. кѣи цю скоемъ. видѣхъ вь же мой сѣ
и фа рау. на чѣа любити и тѣрѣча. мой сѣ
иже хощѣтъ плахъ шію. сѣи вѣи сѣи сѣи глави.
и попраи. видѣхъ вь же во лховѣ и рѣчѣ црѣи. и црѣю
погѣуби и тѣрѣчѣа сѣи. аще ли не погѣбиши. и ма
тѣ погѣбити вѣи гѣпѣта. и не послѣша егѣ
црѣ. но пачѣи по вѣлѣхъ бѣи тѣи дѣти жи до вь
сѣи. мой сѣи. вѣи же вѣ хумогшѣ. бѣи вѣи кѣ вѣо
мѣ фа роу. и бѣи вѣи црѣю и номъ. и вѣа ви
дѣша е мѣ бо гарѣ. мой сѣи. иже оуби вѣи гѣпѣ

48
танина. и бѣи дѣа гѣо екрѣтанина. бѣи дѣи
егѣпѣта. и при дѣи хемлю ма дѣа мѣскѣ. и хѣо да
по вѣ стѣи. и на оуби сѣи. и на гѣа гѣа крѣи ла. и бѣи
тѣи вѣи гѣо мира. и оуби вѣо мѣ чѣлѣцѣ. и та же сѣи
бѣи ла по нѣмъ. и по по тѣо пѣ. и оуби сѣи сѣи и та хѣи
кѣ. и аще кѣи по кѣо ли кѣо лѣтѣ вѣа шѣ бѣи лѣ. и хѣи
сѣи нѣо е хѣо жѣи нѣи. и число и хемленѣю мѣрѣ. и вѣи
кѣ мѣа дѣростѣ. по сѣи мѣна вѣи сѣи мѣ вѣи гѣи кѣ
пѣи и оуби сѣи. и рѣчѣи мѣ вѣи дѣхъ бѣи дѣи дѣи
моихъ. вѣи гѣпѣтѣ. и хѣи лѣо и хѣи тѣа. и рѣи сѣи
егѣпѣтѣскѣ. и хѣи вѣи сѣи. и хемла тѣо. тѣи же
и дѣи кѣ фа роу. и нѣи црѣю егѣпѣтѣскѣ. и рѣи сѣи
е мѣи сѣи сѣи хѣи. дѣи тѣи дѣи и по ло жа тѣ
тѣи бѣи гѣи бѣи. аще не по слѣша е тѣи тѣи. црѣи егѣ
пѣтѣскѣи. по вѣи и вѣи сѣи мѣи чѣи дѣи сѣи мой ми. и при
шѣи шю мѣи сѣи. и не по слѣша егѣ. фа роу. и нѣи
и по вѣи сѣи бѣи. и ка хѣи на фа рау. и на. а. рѣи кѣи
вѣи крѣи. вѣи. жа бѣи. гѣи. мѣи шѣи. дѣи. пѣи сѣи мѣи хѣи.
и сѣи мѣи на сѣи кѣи тѣи. и. при цѣи вѣи гѣи рѣи. и. хѣи
гѣи. и. при хѣи. дѣи. тѣи. и. мѣи. и. морѣ вѣи чѣи лѣи. сѣи
гѣи. и. ка хѣи бѣи ла на нѣи хѣи. та кѣи. и. мѣи. по пи
ша дѣи тѣи жи до вь сѣи. по гѣи же бѣи морѣ вѣи
егѣпѣта и оуби хѣи. рѣи фа роу. и нѣи мѣи сѣи. и бѣи
и бѣи тѣи егѣи арѣи. по и дѣи хемла егѣи пѣтѣскѣи.

днѣи въ законѣи ии хубрагъ дѣлаи по стави
црѣ. и на хурлѣмъ. и оу гора дѣла бѣгъ. сѣмъ дѣла
и слава бѣгъ. такоу пле мѣни егору дити слава бѣгъ. не
рво ена чѣ пророчѣ ствовать ии въ плоченіи бѣжѣи.
и рѣсѣи хурѣ ка прѣжѣ дѣлѣи царѣ дитѣ. сѣ же
пророчѣ ствовать дѣлѣ. мѣ. и оу мрѣ. и понѣмъ пррѣ
ствъ сѣи егору соломонѣ. и же воу гора дити црѣи.
бѣгъ. и на рѣсѣи пласѣи бѣи мѣ дѣрѣ. и на конѣ
цѣ по полхѣ сѣ. и црѣи вѣла дѣлѣ. мѣ. и оу мрѣ. **П**осо
ло монѣ же црѣи вѣла сѣи егору вѣла мѣ. прѣ сѣи мѣ
ра ху дѣли сѣ црѣи вѣла дѣлѣ ена до вѣсѣи ко вѣи ерѣ
соли мѣ едѣи. а дѣрѣ ена вса мѣи. вса мѣ
рѣи же црѣи вѣла. и ерѣи вѣла. холопѣи соломонѣ.
и же сѣи оу мрѣи корѣи вѣла дѣлѣ. и по стави
едѣи. вѣи вѣи фѣли на холопѣи. а дѣрѣи ху вѣи ена
дѣлѣ. и рѣи сѣи бѣи тѣи ко ии хурлѣи. и слава ху сѣи
лю дѣи. а бѣи ху а бѣи ша. и вѣи на рѣи мѣ ху а бѣи вѣи
на чѣи ша бѣи. по клѣи на тѣи сѣи вѣи. рѣи сѣи рѣи
бѣи. е же естѣи оу мрѣи. и ху а бѣи ша бѣи оу мрѣи сѣи.
и на чѣи бѣи по сѣи лѣи тѣи кѣи мѣ пррѣи. пррѣи же
на чѣи ша оу бѣи лѣи тѣи. оу бѣи ху а вѣи ии сѣи ху а вѣи ии кѣи
мирѣ. оу ии же на чѣи ша пррѣи ии ху а вѣи тѣи. оу бѣи
чѣи мѣи оу ии ху а. и ра ху гѣи вѣи сѣи бѣи на ии хурлѣи. и рѣ
и оу мрѣи ху а сѣи бѣи. и при ху вѣи ии нѣи лю дѣи. и же мѣи не по

слашають. и аще сѣи оу мрѣи ша тѣи не по мѣи на ху а вѣи ко
нѣи аи. и на чѣи сла тѣи пррѣи кѣи гѣи лѣи мѣ. прорѣи цѣи тѣи
оу оу вѣи рѣи ии же до вѣи стѣи. и оу при ху а ии сѣи ра
нѣи. **П**рво ена чѣ пррѣи ствовать ии. и оу сѣи
гѣи. прѣ сѣи тѣи вѣи црѣи вѣи до мѣи ху а вѣи. и сѣи оу мрѣи
и оу лѣи кѣи ху а вѣи. ии не прѣи лѣи оу пакѣи по мѣи лѣи вѣи тѣи
до мѣи ху а вѣи. но оу мѣи ша. оу вѣи рѣи сѣи ху а вѣи гѣи тѣи.
и бѣи ху а вѣи тѣи лѣи вѣи ху а вѣи цѣи ху а. и ерѣи мѣи тѣи ху а
рѣи. аще сѣи тѣи не тѣи сѣи мѣи лѣи. и мѣи оу сѣи ии не по мѣи лѣи
и ху а. и пакѣи по ии же ерѣи мѣи тѣи рѣи. тѣи ко гѣи тѣи гѣи.
сѣи ко лѣи ху а ии мѣи не мѣи мѣи ху а вѣи кѣи мѣи. аще бѣи
дѣи тѣи ии мѣи оу ии мѣи не мѣи оу. гѣи ко оу сѣи тѣи ии оу
дѣи ии сѣи. и ерѣи сѣи ии лѣи же рѣи. тѣи ко гѣи тѣи гѣи. а дѣи
на ии ра ху сѣи вѣи вѣи сѣи оу сѣи тѣи кѣи. вѣи вѣи сѣи вѣи прѣи.
ху а сѣи тѣи мѣи оу сѣи вѣи рѣи на вѣи стѣи. вѣи мѣи не го до вѣи
ии. а ху а же тѣи оу мрѣи. ии мѣи мѣи тѣи по мѣи лѣи вѣи тѣи
пакѣи. **И**а ла ху а же пакѣи рѣи. тѣи ко гѣи тѣи гѣи оу же
ии мѣи ху а тѣи нѣи а вѣи сѣи. по не же оу вѣи стѣи ко ии до
ху а па дѣи. ии мѣи оу прѣи сла вѣи сѣи вѣи ху а вѣи цѣи. и на вѣи сѣи
ко мѣи мѣи стѣи прѣи не оу сѣи тѣи кѣи а ии мѣи не мѣи оу сѣи
ии жѣи рѣи тѣи вѣи тѣи. а не вѣи лѣи ии мѣи оу вѣи ко ии ху а вѣи цѣи ху а.
сѣи го ра дѣи а мѣи вѣи сѣи вѣи по но сѣи. и на прѣи не стѣи вѣи
вѣи вѣи сѣи ху а вѣи кѣи. **И**сѣи а же вѣи лѣи кѣи рѣи. тѣи ко гѣи тѣи
гѣи. прѣи стѣи рѣи вѣи сѣи ко ии на тѣи. ии стѣи лѣи тѣи ра сѣи сѣи

хъ до живота. и дасть тако въ шпрое своемъ.
по сиуженіи земли. и всако члвкъ по живей па
ки члвкъ есть. и кшо оувѣсть. како бгъ есть.
тако члвкъ оумираетъ. хъ хрїста жерече не послъ
шаша. снѣ моего. но оувѣшю хъ глгъ. и оувѣ
и рече. тако глгъ. плоть моя ѿ нѣ. прорече. ш
и спръ. ето. рече. шѣ. тако жерече. и сѣ. оувѣлю те
дшій. и. по неже. со кѣ. долъ. со вѣцѣ. шѣ. рече. шѣ
скажемъ. праведника. и паки. той. жерече. та
ко глгъ. ахъ. не сѣ. протѣ. влю сѣ. ни. во. прѣ. си
глгю. хрѣ. стѣ. мой. дѣ. на. рѣ. нѣ. и. лѣ. ни. те. мо. е. и
на. оувѣ. рѣ. нѣ. и. лѣ. ни. те. мо. е. нѣ. ѿ. вратѣ. и. ѿ. стѣ. да
хъ. плѣ. ваніѣ. **Н**ѣ. рече. мѣ. та. рече. прѣ. и. дѣ. те. в. ло. жимъ
дрѣ. ко. вѣ. хъ. лѣ. бѣ. е. то. и. нѣ. спрѣ. вимъ. ѿ. хъ. мѣ. ла. жи
во. те. бѣ. то. мой. сѣ. и. жерече. ѿ. рѣ. спѣ. тѣ. и. е. то. ѿ. брѣ
те. жи. во. те. вѣ. лѣ. шѣ. вѣ. са. шѣ. прѣ. ѿ. чи. ма. ва. шѣ. нѣ. ма.
и. дѣ. дѣ. рече. вѣ. сѣ. кѣ. ю. ша. та. са. та. хъ. и. цѣ. и. сѣ. и. та. рече
ча. тако. ѿ. вѣ. та. на. хъ. ко. лѣ. нѣ. е. вѣ. дѣ. нѣ. бѣ. стѣ. е. хъ. дѣ. ра
жерече. слѣ. вѣ. нѣ. бѣ. гѣ. рѣ. цѣ. рѣ. спрѣ. стѣ. рѣ. спѣ. сѣ. вѣ.
свой. и. хъ. е. рѣ. мѣ. ѿ. вѣ. сѣ. кѣ. рѣ. нѣ. и. рѣ. кѣ. шѣ. дѣ. дѣ. вѣ. о
стѣ. нѣ. бѣ. жѣ. сѣ. дѣ. и. хъ. мѣ. та. ко. те. бѣ. на. слѣ. дѣ. и. шѣ. вѣ.
кѣ. бѣ. стѣ. рѣ. нѣ. и. па. кѣ. и. вѣ. стѣ. та. ко. спѣ. гѣ. и. па. кѣ. и
дѣ. вѣ. сѣ. кѣ. рѣ. нѣ. те. бѣ. гѣ. и. рѣ. хъ. и. дѣ. та. са. вѣ. ра. хъ. и. е. то.
и. па. кѣ. и. вѣ. сѣ. кѣ. рѣ. нѣ. и. бѣ. жѣ. мой. дѣ. вѣ. о. хъ. не. се. та. са. рѣ. кѣ. а

твоа· исайгарче· с·х·о·д·а·щ·е·й·в·с·т·р·а·н·ь·и·с·б·н·ь·
с·м·р·т·н·ю·с·к·ѣ·т·в·о·с·и·а·е·т·н·а·в·ь·х·а·х·а·р·и·а·ж·е·
и·т·ѣ·і·с·р·о·в·и·х·а·в·ѣ·т·а·с·в·о·е·г·о·и·с·п·я·с·т·и·л·ѣ·с·и·о·у·^{в·ѣ}
ж·и·к·ь·і·с·в·о·а·ѡ·р·о·в·а·н·е·й·м·ѣ·ц·а·в·о·д·ь·и·м·н·о·г·о·
п·р·р·ч·е·с·т·в·о·к·л·а·ш·е·ѡ·н·е·м·ѣ·ж·е·с·о·б·ь·і·с·а·в·с·і·р·е·ч·е·ж·е·в·о·
л·о·д·и·м·и·р·ѣ·т·о·в·к·о·е·в·р·е·м·а·х·ѣ·т·і·с·ѣ·і·н·ѣ·і·л·о·с·і·
е·с·т·ь·е·д·а·и·т·и·п·е·р·к·о·х·о·щ·е·т·ь·б·ь·і·п·и·ѡ·н·ж·е·ѡ·в·і·
ц·і·а·в·ь·р·е·ч·е·с·м·ѣ·т·а·і·с·о·ж·е·п·р·е·ж·е·с·о·б·ь·і·с·а·в·с·і·е·і·д·а·б·г·ѣ·
в·о·п·л·о·т·и·с·ѣ·т·а·і·с·о·ж·е·п·р·е·ж·е·р·е·к·о·х·ѣ·ж·и·д·о·м·ѣ·п·р·р·і·с·ы·
и·х·ѣ·в·і·а·ю·щ·и·м·ѣ·ц·р·і·м·ь·и·х·а·к·о·н·ь·і·п·р·е·с·т·ѣ·п·а·ю·щ·и·
м·ѣ·п·р·ѣ·д·а·с·т·ь·а·в·г·ѣ·в·р·а·с·х·и·ц·е·н·і·е·і·н·ѣ·в·о·п·о·л·о·н·ѣ·
и·в·е·д·е·н·і·б·ь·і·ш·а·в·ѣ·л·с·ѡ·р·і·ю·г·р·ѣ·х·ѣ·р·а·д·и·н·р·а·б·о·
т·а·ш·а·т·а·м·о·і·ѣ·ѡ·п·о·с·і·м·ь·к·о·х·р·а·т·и·ш·а·с·ѣ·в·х·і·
м·і·ю·с·к·о·ю·и·н·ѣ·ѣ·о·у·н·і·х·ѣ·ц·р·ѣ·н·о·і·р·и·х·ѣ·с·р·ѣ·и·ѡ·б·л·а·
д·а·х·ѣ·и·м·и·д·о·и·р·о·д·а·и·н·о·п·л·е·м·е·н·н·і·і·с·ѣ·и·ж·е·ѡ·б·л·а·
д·а·и·м·и·к·с·і·ѣ·г·о·ж·е·в·л·а·с·т·ь·**В**і·ѣ·ѣ·ѣ·**П**о·с·л·а·н·ѣ·
б·ь·і·г·а·в·р·и·л·ѣ·в·н·а·х·а·р·ѣ·ѣ·к·ѣ·д·ѣ·ц·и·м·і·і·н·ѣ·ѡ·і·к·о·л·ѣ·
н·а·д·ѣ·д·ѣ·а·р·е·щ·и·е·і·р·а·д·ѣ·и·с·ѣ·ѡ·б·р·а·д·о·в·а·н·н·а·і·г·ѣ·
с·т·о·б·ю·і·ѡ·с·л·о·в·а·с·і·ѣ·г·о·х·а·ч·а·т·ь·с·л·о·в·о·б·ж·ѣ·с·ѣ·к·ѣ·
о·у·п·р·о·б·ѣ·і·п·о·р·о·д·и·с·н·і·а·и·н·а·р·ѣ·ч·е·і·м·ѣ·с·м·ѣ·і·с·ѣ·
с·і·в·о·л·ь·с·к·и·ѡ·в·ь·с·т·о·к·а·п·р·і·і·д·о·ш·а·г·л·і·ц·і·г·д·ѣ·е·с·т·ь·
р·о·д·и·в·ь·і·н·с·ѣ·ц·р·ѣ·ж·и·д·о·в·е·с·к·ѣ·в·и·д·ѣ·х·ѣ·б·о·х·ѣ·
ѣ·д·ѣ·ѣ·г·о·н·а·в·ѣ·с·т·о·ц·і·і·п·р·і·і·д·о·х·о·м·ѣ·п·о·і·к·л·о·н·і·п·и·
с·ѣ·с·м·ѣ·о·у·с·л·ѣ·і·ш·а·в·ш·е·с·і·ц·р·ѣ·і·р·о·д·ѣ·с·м·ѣ·т·е·с·ѣ·

и вселеннаго мѣстѣ. и прихавъ кнѣзѣни
ки. и старца людыскіа. вопрошаше ихъ гдѣ
хъ ража естѣ. ѿ нихъ рѣшавъ и флиѿмѣ
и юдѣ и сѣмѣ. и рѣшѣ слышавъ. посла ре
къ и хъ ии темла денца. сѣца гдѣ юлѣтѣ.
ѿ нихъ ии денца. мрѣи же
оубо яши сѣскрѣи ѿпрѣча. и ѿси фѣже ма
рїею. поймѣ ѿпрѣча бѣжавъ египѣтѣ. и бѣ
до оумертвѣи рождѣва. въ египѣтѣ же явися
англѣи ѿси фѣ гла. въ ставъ пойми ѿпрѣ
ча и мѣрѣго. и дѣи хъ млюи хъ лѣвѣ. и прѣше
дѣшю же мѣ всѣли сѣ на хъ рѣфѣ. въ сѣрѣ
шю же мѣ. и бѣвши лѣтѣ. лѣ. на чѣ чюдеса тѣво
рити. и проповѣдати црѣтѣ вѣноѣ. и и хъ бра
дѣ на дѣсѣтѣ. и аже оучни сѣ бѣ на рѣчѣ. и на чѣ
чюдеса велиа тѣворити. мртѣвѣи явѣскрѣша
ти. проісѣжѣнѣи ѿци ца ти. хрѣмѣи хрѣдѣи
слѣпѣи мѣ прѣрѣнѣи тѣворити. и и на многа
чюдеса велиа. и аже бѣша прѣрѣи прѣрѣскіи ѿ немѣ
глѣи. то ии дѣгѣнаша и сѣли. и болѣхъ ни по
дѣла. и крѣписѣи ѿ а на вѣи ердѣни. поісѣха
новѣи мѣ людѣи мѣ ѿбновленіе. крѣпѣи шю сѣ
мѣ и сѣи ѿкѣрхошасѣ нѣсѣ. и дѣхъ хрѣдѣи
сѣрако мѣ голѣбѣи нѣи мѣ. на нѣ. глѣ гла. сѣи естѣ

53
сѣи мѣи ѿблѣбленѣи. ѿ немѣ бѣлѣи хъ колѣи. и по
сѣла шю оучни сѣи ѿа проповѣдати црѣтѣ вѣноѣ.
поісѣжѣи ѿ ѿспавленіеи грѣховѣ. и хрѣи шю
лѣи ти прѣрѣчѣство. и на чѣ проповѣдати. и аже
поісѣжѣи сѣи хъ чѣлѣсѣи мѣ. пострадати. и ра
спѣи хъ бѣи ти. и въ прѣи и дѣи хъ скрѣи шю.
оучѣи сѣи мѣ въ црѣви. архѣи ерѣи и кнѣи
ци. и спѣли шасѣ хъ вѣи ти. и и сѣа хъ оуби ти.
емѣи шѣи дѣи шѣи гдѣи мѣи шѣи лѣи шѣи. пила тѣ же
и спѣи шѣи. и аже хъ вѣи нѣи прѣи шѣи. хрѣи шѣи
пѣи шѣи ти. ѿ немѣ рѣшѣи мѣ. а сѣи сѣи го поісѣи шю.
и и маши бѣи ти дѣи хъ и сѣи сѣи сѣи сѣи. пила тѣ же поісѣи
лѣи дѣи ра спѣи шю. ѿ немѣ поісѣи шю и сѣи. и вѣи до
шѣи на мѣи спѣи ра нѣи ево. и ра спѣи шю. и бѣи ти ма
поісѣи хъ мѣи. ѿи шѣи пла гѣи чѣи сѣи. доісѣи го. и прѣи дѣи
вѣи поісѣи хъ чѣи. и спѣи шю. дѣи хъ и сѣи. и црѣи вѣи на дѣи
хъ на ра хъ рѣи сѣи на дѣи ево. и мѣи рѣи тѣи въ спѣи шю
многи. и мѣи поісѣи. вѣи ра ии ти. и сѣи мѣи шѣи сѣи крѣи
и поісѣи шю и въ трѣи бѣи. лѣи дѣи и до вѣи ти. и и прѣи
жа поісѣи шю. рѣи сѣи сѣи дѣи оісѣи ра дѣи тѣи оісѣи
цѣи ево ѿ немѣ вѣи прѣи и дѣи хъ скрѣи. и явѣи сѣи оісѣи
ни сѣи мѣ вѣи скрѣи ѿ мртѣи хъ. рѣи сѣи мѣи дѣи
вѣи сѣи на хъ и сѣи. и на оісѣи шю всѣи странѣи крѣи шю
вѣи ма ѿи сѣи и сѣи го дѣи. прѣи бѣи шю сѣи ми.

мѣ днѣи. и вѣла сѣи мѣи по вѣсѣ рѣи. и егда и спол
нишасѣ мѣ днѣи. повелѣи мѣи и пив горѣ ел
ѡнѣскѣю. и пѣи вѣи сѣи мѣи. и бѣгословѣи вѣи
и речеи мѣи. сѣи днѣи вѣи градѣи и арлѣи. донде
же послѣи ѡбѣи по вѣи нѣи ѡцаи моѣи. и сѣи речеи вѣи
хношасѣи сѣи мѣи. ѡни же и поклонишасѣи мѣи
и вѣи хрѣи тишасѣи. и бѣи хѣи вѣи мѣи вѣи црѣи вѣи. и е
гда сѣи конѣи шасѣи днѣи. пѣи тѣи десѣи тнѣи. снѣи
днѣи хѣи стѣи и на лѣи. и прѣи имѣи сѣи бѣи по вѣи
нѣи сѣи тѣи гѣи хѣи. рѣи хѣи дошасѣи по вѣи сѣи мѣи. оуѣи таи
и сѣи рѣи стѣи аи сѣи вѣи дою. речеи жеи ко лѣи мѣи рѣи. чѣи по
рѣи и ѡи жѣи нѣи рѣи сѣи. и на днѣи вѣи распѣи тѣи сѣи.
и ко лѣи дою и сѣи рѣи стѣи сѣи. ѡи мѣи жѣи речеи сѣи мѣи сѣи гѣи рѣи днѣи.
по нѣи жеи и сѣи перѣи карѣи рѣи чѣи вѣи тѣи сѣи. жеи мѣи оуѣи тѣи
ши. днѣи вѣи ко лѣи прѣи лѣи стѣи. сѣи вѣи гѣи оуѣи аи днѣи мѣи. и ѡи па
дѣи рѣи аи. тако жеи нѣи бѣи хѣи ѡи мѣи стѣи днѣи аи днѣи вѣи ко лѣи.
жеи мѣи оуѣи тѣи перѣи ко лѣи по вѣи жеи нѣи сѣи бѣи днѣи аи вѣи ко лѣи. жеи мѣи оуѣи
тѣи перѣи ко лѣи. и сѣи па дѣи аи днѣи мѣи и хрѣи аи. ѡи жѣи нѣи жеи
вѣи ко лѣи тѣи сѣи. по вѣи сѣи лѣи вѣи крайи вѣи тнѣи вѣи рѣи нѣи мѣи.
аи жеи на днѣи вѣи распѣи тѣи вѣи тнѣи. сѣи гѣи рѣи днѣи аи ко
ѡи днѣи рѣи вѣи лѣи вѣи шѣи. и и сѣи па дѣи по рѣи днѣи. бѣи хѣи на днѣи
вѣи сѣи тѣи рѣи прѣи аи. днѣи рѣи ко лѣи днѣи вѣи ко лѣи. по вѣи жеи
нѣи вѣи вѣи днѣи. и ѡи днѣи рѣи вѣи живѣи оуѣи тнѣи аи прѣи имѣи тнѣи.
аи жеи вѣи ко лѣи ѡи вѣи нѣи сѣи. по нѣи жеи прѣи нѣи. оуѣи

54
множиши мѣи сѣи грѣи оуѣи мѣи вѣи чѣи вѣи. хѣи. на вѣи днѣи бѣи
по тнѣи по вѣи на хѣи мѣи. и по тнѣи по вѣи на хѣи мѣи. сѣи гѣи рѣи
днѣи речеи бѣи. по нѣи жеи по вѣи бѣи чѣи вѣи сѣи грѣи хѣи и хѣи рѣи
днѣи. нѣи бѣи жеи на хѣи вѣи ко лѣи ѡи чѣи вѣи грѣи чѣи вѣи ко лѣи мѣи.
ѡи вѣи нѣи сѣи мѣи вѣи дою. и ко жѣи до вѣи сѣи ко лѣи рѣи
вѣи мѣи оуѣи тнѣи шасѣи. ѡи егѣи пѣи тѣи сѣи ко лѣи аи гѣи
нѣи рѣи. по нѣи жеи вѣи до аи хѣи на чѣи аи бѣи перѣи вѣи. речеи жеи
вѣи до хѣи вѣи жѣи и нѣи оуѣи шасѣи вѣи рѣи хѣи ко лѣи. сѣи жеи бѣи нѣи бѣи
и сѣи рѣи тѣи сѣи вѣи ко лѣи дою и днѣи мѣи. прѣи ѡи бѣи рѣи нѣи сѣи бѣи
рѣи ко лѣи дою. и ко жѣи и гѣи днѣи ѡи мѣи прѣи ѡи бѣи рѣи нѣи по
сѣи мѣи. и егѣи лѣи мѣи аи гѣи лѣи. вѣи лѣи сѣи мѣи и тнѣи на мѣи
днѣи аи мѣи. ѡи мѣи жѣи речеи ко лѣи бѣи. по лѣи ко лѣи рѣи нѣи оуѣи аи гѣи
мѣи. речеи сѣи аи сѣи вѣи днѣи тнѣи по вѣи сѣи хѣи мѣи рѣи оуѣи. аи на рѣи
нѣи сѣи шасѣи. и бѣи тѣи ко лѣи. сѣи жеи прѣи ѡи бѣи рѣи нѣи аи ко лѣи нѣи оуѣи тнѣи
нѣи нѣи бѣи шасѣи. прѣи жеи сѣи шасѣи. аи жеи до вѣи рѣи нѣи оуѣи. по сѣи жеи
на сѣи тнѣи аи. рѣи сѣи. сѣи жеи сѣи тнѣи сѣи по сѣи ко лѣи рѣи нѣи. аи жеи до
хѣи сѣи шасѣи. и прѣи рѣи жеи прѣи по вѣи бѣи днѣи аи шасѣи. и ко вѣи ко лѣи дою
ѡи вѣи нѣи сѣи мѣи вѣи вѣи днѣи. аи по лѣи мѣи жѣи оуѣи таи мѣи по
вѣи сѣи лѣи нѣи вѣи рѣи ко лѣи тнѣи бѣи. и хѣи жѣи оуѣи тнѣи сѣи грѣи шѣи ии
прѣи аи хѣи мѣи. вѣи сѣи лѣи аи вѣи рѣи вѣи тнѣи оуѣи тнѣи ии хѣи. по
сѣи тнѣи аи жѣи сѣи тнѣи бѣи днѣи нѣи сѣи днѣи. вѣи жеи хѣи оуѣи тнѣи.
сѣи днѣи тнѣи прѣи шѣи сѣи нѣи сѣи. живѣи мѣи и мѣи рѣи тнѣи вѣи мѣи.
и ко хѣи днѣи тнѣи сѣи оуѣи мѣи жѣи оуѣи по лѣи ко лѣи мѣи сѣи. прѣи вѣи нѣи
мѣи црѣи тнѣи ко лѣи нѣи оуѣи. и ко лѣи сѣи тнѣи нѣи хрѣи тнѣи нѣи вѣи. вѣи

сѣлѣхъ конца. и не оумира ти вѣѣси. грѣшні
ко мѣмъ каѡгнѣнаа. и чѣрвѣнѣоу сѣпающѣ
и мѣцѣнѣвѣтѣ конца. сице же вѣдѣтѣ мѣ
чѣніа. и же не вѣрѣтѣ кѣнаше мѣсѣхъ.
мѣчѣми вѣдѣтѣ вѣѣгнѣ. и же сѣнѣкрѣти
шѣ. и сѣрѣсѣ поѣсѣа коло дѣми рѣхѣ поѣнѣ. на не
и же на писаносѣдѣице гнѣ. и поѣсѣа вѣашѣмѣ.
ѡдѣснѣю прѣвѣднѣа. вѣсѣлѣи прѣи дѣцѣ
вѣрѣ. а ѡшѣю грѣшніи си. и дѣцѣ вѣмѣсѣ.
коло дѣми рѣжѣхѣ хѣоу мѣвѣрѣчѣ. добросѣмѣ
ѡдѣснѣю. а сѣмѣа горѣ ѡшѣю грѣшніи ко мѣ.
И ѡнѣжѣрѣчѣ. аще хѣощѣши ѡдѣснѣю сѣпѣати. сѣ
прѣвѣнѣи ми. то крѣтѣси. коло дѣми рѣжѣ поѣложѣ
на сѣрѣи сѣвѣмѣ. рѣсѣ. по жѣвѣсѣмѣло. хѣотѣи сѣ
тѣи ѡвѣсѣ вѣрѣхѣ. коло дѣми рѣжѣ сѣмѣа дѣ
рѣи многѣ вѣдѣвѣ. ѡпѣсѣи сѣчѣтѣ ю великою.
Вѣѣѣ. ѣ. ѣ. **С**ѣхѣа коло дѣми рѣжѣ боѣарѣи ко
га. и сѣ парѣи грѣсѣи а. и рѣчѣи мѣсѣ прѣи доша.
ко мѣнѣ вѣолгарѣ. рѣсѣцѣ прѣи мѣхѣа ко нѣнашѣ.
по сѣмѣ прѣхѣоу дѣи шѣи нѣмѣци. и тѣи хѣа лѣтѣ
хѣа ко нѣсѣвѣнѣ. и по сѣи прѣхѣоу дѣи шѣи нѣмѣци. сѣжѣ
по сѣи прѣи доша грѣци хѣлащѣ сѣ хѣа ко нѣи.
сѣоу жѣ хѣа лѣцѣ. и многѣ глѣшѣсѣко хѣа оуцѣ.
ѡна чѣла мѣи рѣ. ѡвѣи тѣи вѣсѣго мѣи рѣ. сѣхѣтѣ жѣхѣ

55
просѣа хѣа оуцѣ. и чѣоу дѣно сѣлѣи шѣа тѣи. и лѣоу бо ко
мѣжѣо. и дѣрѣсѣи сѣвѣтѣ поѣвѣдѣа оу тѣи бѣ
ти. дѣа цѣи сѣпѣоу дѣи вѣрѣсѣтѣ вѣнашѣ вѣвѣрѣ. тѣи
пѣа коу мѣрѣвѣоу сѣтѣи тѣи. не оу мѣи рѣа тѣи сѣмѣ
вѣѣси. аще лѣи вѣи нѣхѣа ко нѣсѣтѣ пѣи тѣи. тоѣна
ѡно мѣсѣ вѣтѣ вѣоу ѡгнѣ горѣ тѣи. дѣа тѣи оу мѣа
прѣдѣа сѣи. **И** рѣшѣа боѣарѣи сѣ парѣи. вѣсѣи ко нѣа
жѣ. и ко сѣвѣоу гнѣи сѣто жѣнѣхѣ лѣи тѣи оу хѣа лѣи тѣи.
лѣи хѣощѣши и сѣпѣи тѣи гѣоу рѣа хѣо. тоѣи мѣа шѣи
оу сѣи бѣмѣжѣи. по сѣла кѣи сѣпѣи тѣи а. и ко го жѣоу хѣ
сѣлѣжѣѣ. и кѣ поѣсѣа ко сѣлѣжѣи тѣи бѣгѣѣ. и бѣи лѣоу
бѣрѣчѣи кѣнѣю. и вѣсѣмѣ лѣоу дѣмѣ. и и хѣбѣра шѣа
мѣдѣрѣи и сѣмѣи сѣлѣнѣи. чѣи сѣло мѣ. дѣсѣа тѣи. и рѣ
шѣа и мѣи дѣтѣи пѣрѣвѣоу вѣоу вѣолгарѣи. и и сѣпѣи тѣи а
тѣи вѣрѣи хѣ. ѡнѣи жѣи доша. и прѣи шѣдѣи шѣи дѣ
шѣ. сѣкѣи рѣна и дѣла. и кѣла на нѣи сѣвѣрѣоу пѣтѣи. и прѣи
и доша вѣи мѣлѣоу сѣкоу. и рѣчѣи мѣ вѣоу дѣи мѣи рѣ.
и дѣтѣи пѣа ко нѣи вѣмѣци. и сѣоу глѣа дѣа и тѣи пѣа ко жѣ.
и ѡтѣи дѣи дѣтѣи вѣоу грѣи си. ѡнѣи жѣи прѣи доша
вѣнѣмѣци. и сѣоу глѣа дѣа вѣи цѣрѣи вѣи нѣю сѣлѣжѣѣи хѣ.
и прѣи доша ко цѣрѣи оу гѣоу рѣи. и вѣи нѣи доша ко цѣрѣи.
цѣрѣи жѣи сѣпѣи тѣи а ко сѣа рѣа дѣи вѣи нѣи прѣи доша.
ѡнѣи жѣи сѣпо вѣдѣа шѣа сѣмѣ вѣсѣа бѣи вѣшѣа. сѣи сѣлѣи
шѣа вѣи цѣрѣи. рѣа бѣи вѣи. и чѣтѣи вѣи лѣи сѣоу тѣи ко рѣи и мѣ.

И кто и днѣмъ оутрѣа послиа к патріарху гла
 сице · прїи до шарѣсь · пѣтающе въ брѣмѣша ·
 да пристроитъ црѣвь и крѣлосѣ · и самъ причи
 ни славу стѣльскѣмъ арихѣ · да видѣтъ славу
 егана шего · си слѣиша въ патріархѣ · по велѣсѣ
 хъ ати крѣлосѣ · и по ѡбѣтаю сѣмъ творѣша пра
 хъ никѣ · и ка дѣла во бѣгоша · и пѣніа и лики сѣ
 ставляше · и и дѣснѣми во црѣвь · и по стави
 ша а на прѣстолѣ нѣмъ бѣе · по кахъ юще кра
 со бѣ црѣвнѣю и пѣніа и слажбѣ · архіерѣ
 и сѣбѣ · и прѣстѣмъ и сѣ діаконѣ · скахъ юще сла
 жѣ и сѣ бѣа своего · ѡни же въ чѣхъ мѣнѣи бѣ
 вше · и оудивѣшасѣ · и по хвалиша слажбѣ
 ихъ · **И** при хваша а црѣ · василїи · и кѣстѣмъ
 тинѣ · рѣстѣмъ · и дѣта въ хъ мѣлю свою · и
 ѡнѣ вѣстиша а сѣ дѣрѣи великими · и чѣпѣю ѡнѣ
 же прїи дошла въ хъ мѣлю · и сѣ хъ а црѣ бо тарѣи сѣ
 я · и старца · и рѣчѣ володѣи мирѣ · сѣ прїи доша
 по слани и на мѣмъ жи · да слѣиша мѣ ѡнѣхъ
 бѣи вше · и рѣчѣ сѣа жи те прѣ дѣ рѣ жинѣю ·

Ѧниже рѣша ꙗко хоуѡмъ въ болгарѣи.
и смотри хоуѡмъ ꙗко сѧ кланѧютъ въ храмъ.
рече шѣ въ рѡпатни. спѡице бѣ спѡгасѧ. и по сло
нѣ всѧ сѧ дѣтѣ. и брѣтъ сѣ мой ѧ на мо. ѧ кнѣ

[illegible]

Нрече володимиръ кограженомъ. аще сани в да
сте. и мамъ спотапи хатъ. аѣ па. ѿниженіе по слав
шаше погво. володимиръ же и орадиво асвоа.
и повелѣ пристѣпити нисо градъ. и пристѣпа
юцимъ. корсѣнани же по дѣко павшестѣнъ
градъскѣю. и града хъ сѣплемъю перьсѣ. и но
ша хъ сѣбѣ вгра. сѣплеще по сѣпред и града. и во
и сѣпахъ бѣло. **Н**володимиръ споташе. и сѣ
мъжы корсѣнанинъ естѣрелии менемъ апа ста
сѣ. на писавъ сѣице на стѣлѣ. кла да хъ и та же сѣ
за то бою. та жѣ ѿ вѣстока. и сѣ того. во да и де
тъ по тѣрѣ. ѿко павъ перейми. володимиръ
же слышавъ. вѣхъ рѣ вѣнани ѿ нрече. аще
са сѣбѣ дѣтѣ сямъ сѣкрѣю. и тѣхъ лѣтѣ повелѣ
копати. прѣсѣ тѣрѣ а мѣ прѣташа во дѣ. и лю
дѣи ехъ не могоша жа жею водою. и прѣдше
са. и вни дѣ володимиръ вѣ градъ. и дрѣжна
его. **Н**посла володимиръ ко цѣрѣма. в асілію.
и ко стѣпнѣтнѣ глѣсице. сѣ глѣваю славнѣи
вѣхъ. слышю же и сѣтако сѣ тѣрѣ и ма тѣ дѣю.
аще сѣ сани в да стѣ хъ ама. сѣтворю градъ вѣ
ше мѣ тако и сѣмъ сѣтворисѣ слышавше цѣрѣ бѣ
ста печална. и вѣхъ дѣстѣ вѣстѣице глѣше.
не дѣстойтѣ. хрѣтіаномъ хъ а поганѣи а да

57
ти. аще ли сѣкрѣтиши. тѣи сѣ полѣчиши. и цѣрѣ о
нѣно сѣпрѣи мѣши. и сѣнами едѣно вѣрѣнъ сѣ
дѣши. аще ли сѣго не хѣиши стѣворити. не мо
же мѣ в да ти. сѣ сѣтрѣи сѣво сѣхъ а тѣе погана.

Нслышаволодимиръ рече. посланѣмъ ѿ цѣрѣю.
глі та цѣрѣма. та ко а хъ сѣкрѣи сѣ. та ко и сѣпѣи а **Н**тако
прѣже сѣдѣи. та ко нѣ вѣашѣ. и естѣ мѣлюбѣ.
и вѣрѣ вѣашѣ сѣжѣнѣи. и жѣ бѣо мѣи спѣвѣ дѣша.
посланѣи на мѣмъ жѣи. и сѣ слышавше цѣрѣ рѣ бѣ
ста. и оу моли сѣта сѣтѣрѣ сѣвою а нѣи. и по сла
сѣ та ко володимиръ глѣи. и сѣкрѣи сѣ. тѣо глѣно
сла кѣи тѣо бѣ сѣ сѣтѣрѣ сѣвою. рече же володимиръ.
да прѣи дѣи сѣ сѣтѣрѣю вѣашѣи. и сѣкрѣи сѣ мѣ.
и по сла сѣта цѣрѣ. **Н**посла сѣта сѣ сѣтѣрѣ сѣвою.
и сѣновни ки нѣи сѣи. и прѣоу ки тѣрѣи. ѿ ма же не
хѣташе и ти. та ко вѣпоганѣи а рѣи дѣ. лѣче ми
хъ дѣоу мѣи ти. и рѣ сѣта сѣи бѣрѣта. егда како
ѿбѣрати тѣ бѣтѣ. тѣо боу рѣ сѣкѣ хъ хъ мѣлю. вѣпо ка
танѣи. а хъ мѣлю грѣцѣи хъ бѣавиши ѿлю тѣи а ра
ти. вѣидиши ли како бѣла сѣо тѣкорѣи. рѣ грѣко
мѣ. и нѣи бѣи нѣи дѣши. тѣо жѣи мѣтѣ сѣтѣкорѣ
пина мѣ. ѿ дѣваю прѣи дѣиши. ѿ ма же вѣсѣши
вѣкѣ барѣ. цѣло вѣашѣи оу жѣи сѣво а сѣо плаче мѣ.
и по и дѣтѣрѣи мѣрѣ. та ко прѣи дѣи сѣко рѣ сѣнѣю. и нѣи

[illegible]

даніа· и· славою· са· прѣтѣмъ· тайнамъ·· славою·
ю· са· дръвѣ· чѣ· номъ· крѣ· стѣ· и· всѣ· ко· мъ· крѣ· стѣ·
и· стѣ· мъ· мо· щемъ· и· стѣ· мъ· мо· щемъ· мѣ· чени
кѣ· вѣ· рѣ· и· же· и· сѣ· д· ми· со· бо· ро· мъ· стѣ· ѿ· цѣ· и· же·
е· стѣ· пер· вѣ· и· в· ни· кѣ· и· · ꙗ· ꙗ· и· и· и· же· про· кла· ша
а· рі· а· и· про· по· вѣ· да· ша· вѣ· рѣ· не· по· ру· чнѣ· и· правѣ·
вѣ· по· рѣ· и· со· бо· рѣ· вѣ· ко· сто· ан· ти· нѣ· гра· дѣ· стѣ· ѿ· цѣ·
· рѣ· и· и· же· про· кла· ша· и· и· же· про· кла· ша· ма· ки· до
ні· а· хѣ· бо· рѣ· и· про· по· ве· да· ша· тро· и· цю· є· д· и· но
сѣ· ѿ· нѣ· прѣ· тѣ· и· же· со· бо· рѣ· и· же· во· е· фе· сѣ· стѣ· ѿ·
ѿ· цѣ· · с· на· не· стѣ· по· рі· а· е· то· же· про· кла· ни· ше· про· по· вѣ·
да· ша· стѣ· ѿ· цѣ· · чѣ· т· вѣ· рѣ· тѣ· и· со· бо· рѣ· вѣ· ха· ли· ки
до· не· стѣ· хѣ· ѿ· цѣ· · хѣ· · лѣ· вѣ· тѣ· и· хѣ· и· ѿ· ко·
ра· є· ю· же· про· кла· ше· стѣ· и· ѿ· цѣ· и· хѣ· гла· си· вѣ· ше· ве·
рѣ· ни· а· вѣ· гѣ· и· свѣ· рѣ· ше· ни· а· чѣ· лѣ· вѣ· га· на· ше· го· и· сѣ·
хѣ· па· тѣ· и· со· бо· рѣ· вѣ· цѣ· и· гра· дѣ· стѣ· ѿ· цѣ· · рѣ·
· ѿ· · нѣ· ѿ· ри· но· ва· прѣ· дані· а· и· на· є· ва· грі· а· и· хѣ· ге·
про· кла· ша· стѣ· и· ѿ· цѣ· · ѿ· со· бо· рѣ· вѣ· цѣ· и· гра· дѣ·
стѣ· хѣ· ѿ· цѣ· · рѣ· · о· на· сѣ· рѣ· гі· а· и· кѣ· нѣ· и· хѣ· же· про·
кла· ша· стѣ· и· ѿ· цѣ· · сѣ· д· мѣ· и· со· бо· рѣ· вѣ· ни· кѣ· и· стѣ· ѿ·
ѿ· цѣ· · ꙗ· ꙗ· и· и· про· кла· ша· и· же· са· не· по· кла· на· ю· тѣ·
и· ко· на· мѣ· не· прі· и· ма· и· же· о· ѿ· чѣ· ні· а· ѿ· ла· тѣ· и· нѣ·
и· хѣ· о· ѿ· чѣ· ні· є· ра· зѣ· вѣ· ра· це· нѣ· · вѣ· хѣ· ше· вѣ· цѣ· и· со·
вѣ· не· по· кла· на· ю· тѣ· са· и· ко· на· мѣ· · но· стѣ· ѿ· а· по· кла·

ни тѣмъ и поклони всѣмъ на пиши крѣпѣ на земли.
и цѣлѣе тѣ и вѣстѣ прѣстѣпанѣ тѣ на немъ
ногама. а дѣлѣ целѣе тѣ. а вѣстѣ ставѣ попира
е тѣ. сѣ бо аплѣни прѣдѣла. прѣдѣли сѣ тѣ аплѣ.
крѣпѣ по стѣвлѣи целѣватѣи. и кѣнѣ прѣдѣла.
а кабо еѣ глѣстѣ прѣвѣ еписѣвъ. по славѣ римѣ
тако жѣ глѣстѣ вѣсѣліи. и кѣна прѣвѣи ѿбрахѣ
прѣходѣ тѣ. пакѣ жѣ и землѣю тѣмъ тѣмъ.
а цѣлѣмъ аплѣмъ матѣи. тѣмъ ѿ ѿцѣмъ естѣнѣо.
и кѣни сѣотѣвори бѣгѣнѣо. та жѣ землѣю. то ка
ко глѣтѣ ѿ тѣнашѣи жѣ есѣи на нѣсѣи. а цѣли по сѣира
хѣмъ. землѣ естѣмъ тѣи. то по тѣмъ поплѣе тѣ
на мѣтѣрѣ своѣю. а сѣмъ оловѣхѣ естѣ. а пакѣи кѣ
рѣнѣ естѣ. еѣго жѣ римѣмъ прѣжѣнѣ стѣвѣрахѣ.
но и сѣ правѣлахѣ на вѣсѣ собѣрѣхѣ. сохѣдѣ е
сѣ ѿрѣмѣ. и ѿ вѣсѣ прѣтѣлѣ. на прѣвѣмъ собѣ
рѣ. еѣ жѣ на аѣрѣ вѣнѣкѣи. ѿрѣмѣ сѣли вѣстѣ прѣ
по славѣ. еѣ пѣи прѣохѣи тѣрѣи. ѿ александѣрѣа.
а фѣна сѣи. ѿ цѣрѣа града ми прѣофанѣ. по славѣ
пѣи ѿ сѣбѣ. и та кѣи сѣ правѣли вѣхѣ вѣрѣхѣ. на вѣо
ромъ жѣ собѣрѣ. ѿрѣмѣ ама сѣкѣ. ѿ алексѣа
наѣрѣа тѣмѣо фѣи. ѿ ѿанѣ тѣи ѿ хѣа мѣтѣи.
кирилѣи ѿ римѣскѣи. григорѣи бѣгѣ словѣцѣ.
на прѣтѣи еѣмъ жѣ собѣрѣ. кѣлѣстѣи на римѣскѣи.

60
кирилѣа александѣрѣи сѣи. ѿ вѣналіи ѿ римѣ
скѣи. на чѣтѣ вѣрѣтѣмъ жѣ собѣрѣ. а сѣмъ тѣи
римѣскѣи. а на тѣолий града. ѿ вѣналіи ѿ сѣрѣ **цѣра**
сѣоли мѣскѣи. на папѣмъ собѣрѣ. римѣскѣи вѣ
ліи. еѣ тѣхѣи жѣ цѣрѣа града. а по ли на рѣи
александѣрѣи сѣи. до мѣни на тѣи ѿ хѣи сѣи.
на шѣтѣмъ жѣ собѣрѣ. ѿрѣмѣ ама фѣи. тѣ ѿрѣи.
цѣрѣа града. а сѣофанѣ на тѣи ѿ хѣи сѣи. ѿ а
ксандѣрѣа пѣтѣрѣа мѣи хѣ. на сѣдѣмъ жѣ собѣрѣ.
а наѣрѣи на ѿрѣи. та рѣи цѣрѣа града. по ли тѣ
и на ѣ александѣрѣи сѣи. а сѣофанѣ на тѣи ѿ хѣ
и сѣи. и ѣ а ѿ римѣскѣи. сѣи вѣсѣ сѣо вѣи мѣи еѣ пѣи.
сѣо дѣ есѣа и сѣ правѣлахѣ. по сѣмъ жѣ собѣрѣ пѣ
тѣрѣа гѣгѣнѣи сѣи на тѣи мѣи шѣдѣ вѣримъ. и прѣстѣ
лѣ вѣхѣ хѣватѣи вѣ. и рѣхѣ вѣратѣи вѣрѣ. ѿ вѣрѣа
сѣ прѣстѣола и та рѣи мѣска. и александѣрѣи сѣаго.
и цѣрѣа града. и вѣхѣмъ тѣи шѣа тѣлію вѣсѣю. ѿ чѣ
нѣи сѣо есѣтѣю шѣ рѣахѣ. ѿ вѣи бѣо по вѣ. ѿ рѣи нѣою
жѣ нѣою ѿ жѣи вѣсѣ сѣлѣ жѣи тѣ. а и нѣи дѣ сѣи мѣи жѣ
на по и мѣа чѣ сѣлѣ жѣа тѣ. ѿ чѣи нѣи хѣ вѣлю сѣи сѣа.
прѣоцѣаю тѣ жѣ грѣхѣи на дѣа рѣ. еѣ жѣ есѣтѣлѣ е
вѣсѣго. вѣгѣ а сѣо хѣрѣнѣи тѣмъ ѿ сѣго. **Вѣо**
а и мѣи рѣ жѣ по сѣмъ. по еѣмъ цѣрѣю. и а на сѣтѣа.
и по пѣи кѣрѣхѣнѣскѣи. сѣмѣоцѣи мѣи сѣтѣо кѣлѣмѣи тѣа.

и ѿбави чюеніа е҃го. и поймаше сѣдѣи цр҃кѣ в нѣмъ.
и и҃комъ на бл҃гословеніе сѣбѣ. постави же цр҃кѣ
въ вѣкорсѣмъ. на горѣ и дѣже сѣпаше средѣ
града. и градъ оцѣперъ сѣмъ при сѣмъ. и же цр҃кѣ в
стои тѣмъ до сѣго днѣ. в хажѣ и дѣ капици
мѣдѣанѣ. и тѣмъ ирико мѣдѣанѣ. и жѣнѣ
стога тѣмъ сѣмъ юбѣю. тако жѣнѣ вѣдѣмъ
морамъ сѣмъ. дастъ же хажѣ нѣмъ грѣкомъ ко
рсѣмъ. цр҃кѣ и дѣла. а самъ прѣидѣ кѣмъ е҃вѣ. и тако
прѣидѣ повѣлѣ и доль и спровѣщи. ѿ вѣсѣ
ци. а дѣрѣгѣ ѿ гнѣви прѣдѣти. прѣмъ же по
вѣлѣ прѣвѣхати. и҃комъ вѣсѣмъ. и вѣлѣхѣ
хгорѣ по бѣри чѣмъ. на рѣчѣ и дѣмъ на дѣсѣмъ
мѣмъ прѣсѣмъ вѣти и тѣмъ же оу лѣмъ. сѣмъ жѣнѣмъ
дрѣвѣ чюющѣ. нѣмъ по рѣмъ гнѣмъ сѣмъ. и жѣ прѣмъ
шѣ сѣмъ бѣмъ хомъ чѣмъ. да вѣмъ хомъ дѣмъ. прѣмъ
тѣмъ чѣмъ вѣмъ и сѣмъ гнѣмъ дѣмъ на дѣмъ
вѣмъ чѣмъ мѣмъ чѣмъ. дѣмъ по рѣмъ гнѣмъ. вѣмъ
мѣмъ жѣмъ по рѣмъ гнѣмъ. вѣмъ по рѣмъ гнѣмъ. плакѣмъ
е҃го нѣмъ вѣмъ и лѣмъ. нѣмъ вѣмъ бѣмъ нѣмъ прѣмъ
и рѣмъ нѣмъ. и прѣмъ вѣмъ вѣмъ нѣмъ. вѣмъ дѣмъ
и прѣмъ вѣмъ вѣмъ нѣмъ. а цѣмъ дѣмъ прѣмъ
нѣмъ и вѣмъ и рѣмъ вѣмъ нѣмъ. до нѣмъ жѣ по рѣмъ
по и дѣмъ. и по гдѣмъ хомъ вѣмъ е҃го. ѿ нѣмъ жѣ

61
повѣлѣмъ нѣмъ сѣмъ по рѣмъ нѣмъ. и тако вѣмъ нѣмъ
и дѣмъ вѣмъ по рѣмъ нѣмъ. и нѣмъ вѣмъ нѣмъ
и҃комъ до сѣмъ днѣмъ сѣмъ нѣмъ. по сѣмъ
мѣмъ вѣмъ дѣмъ нѣмъ по сѣмъ мѣмъ гдѣмъ.
а цѣмъ нѣмъ бѣмъ нѣмъ сѣмъ по хомъ нѣмъ
гдѣмъ. и лѣмъ бѣмъ. и лѣмъ нѣмъ. и лѣмъ бѣмъ
по рѣмъ нѣмъ мѣмъ. да вѣмъ дѣмъ. сѣмъ вѣмъ
дѣмъ сѣмъ сѣмъ нѣмъ. а хомъ вѣмъ нѣмъ гдѣмъ.
а цѣмъ нѣмъ сѣмъ дѣмъ бѣмъ. нѣмъ сѣмъ нѣмъ
прѣмъ. нѣмъ по рѣмъ нѣмъ. да вѣмъ дѣмъ нѣмъ. сѣмъ
по рѣмъ нѣмъ. и҃комъ сѣмъ мѣмъ на дѣмъ нѣмъ. и сѣмъ
дѣмъ вѣмъ сѣмъ лѣмъ. и вѣмъ хомъ вѣмъ нѣмъ
гдѣмъ. и нѣмъ до шѣмъ. а дѣмъ нѣмъ по рѣмъ. мѣмъ
жѣ по рѣмъ нѣмъ сѣмъ. дѣмъ нѣмъ мѣмъ нѣмъ дѣмъ
цѣмъ. свѣршѣмъ нѣмъ жѣмъ бѣмъ. по повѣмъ нѣмъ
тѣмъ вѣмъ. бѣмъ вѣмъ нѣмъ. да вѣмъ сѣмъ. та жѣ
на нѣмъ и на хомъ. по нѣмъ сѣмъ сѣмъ. а дѣмъ
та вѣмъ сѣмъ нѣмъ. оу вѣмъ мѣмъ. тако ѿ сѣмъ
по рѣмъ нѣмъ сѣмъ. гдѣмъ бѣмъ нѣмъ. и нѣмъ
тѣмъ сѣмъ. тако нѣмъ сѣмъ. а нѣмъ сѣмъ.
и нѣмъ сѣмъ вѣмъ нѣмъ. нѣмъ сѣмъ лѣмъ. сѣмъ
и. е҃жѣмъ сѣмъ нѣмъ. и сѣмъ по рѣмъ нѣмъ сѣмъ
вѣмъ гдѣмъ сѣмъ. а нѣмъ а нѣмъ. и нѣмъ
мѣмъ оу жѣмъ нѣмъ. и нѣмъ сѣмъ.

вшнмъ жє салюдѣмъ. и доша кождо въ домѣ
своѡ. тако волю дѣи миръ радъ бѣсть поужна въ
бгѣ. самъ людіе го. и въ хрѣ. въ нѣмъ бо и рече.
Гже великіи сотвори въ нѣмъ бо и землю. пріобрѣ
наніе въ нѣмъ бо. да и жє и мѣгѣи оу видѣ
ти тебѣ истиннаго бгѣ. тако жє оу видѣша сѣра
мѣи хрѣ. тѣмъ сїа. и оутверди нѣмъ въ хрѣ. правъ.
и нѣмъ бо вратнъ. и мѣмъ бо помози гѣи насъ прѣоти
вѣнаго врага. да на дѣмъ насъ на нѣмъ на нѣмъ бо оу де
ржавъ. побѣжаю кохъ нѣмъ бо. и сѣрѣмъ бо повелѣхъ
бѣи ти црѣмъ. и постави ти по мѣмъ бо стѣмъ. и дѣ
же стѣмъ бо шємъ бо мирѣ. и постави стѣмъ бо каси лѣа
на холмѣмъ бо црѣмъ. и дѣмъ же стѣмъ бо шємъ бо мирѣ.
прѣмъ. и прѣоти. и дѣмъ же стѣмъ бо шємъ бо мирѣ.
и нѣмъ бо людіе. и на чѣмъ стави ти по градомъ црѣ
и нѣмъ бо по повѣ. и людіа и акрѣмъ бо нѣмъ бо прѣоти.
по кѣмъ бо градомъ и селомъ. посла въ нѣмъ бо чѣ
по и мѣмъ бо. оу нарочи по бѣмъ бо чѣмъ бо. и дѣмъ
ти на оу чѣмъ бо нѣмъ бо книжнѣмъ. мѣмъ бо жє чѣмъ бо сво
и хѣмъ бо плака хѣмъ бо са по и. оу нѣмъ бо са мѣмъ бо оутверди
ли въ брѣмъ. но акси по мѣмъ бо вѣмъ бо плака хѣмъ бо са. симъ
жємъ бо чѣмъ бо на оу чѣмъ бо нѣмъ бо книжнѣмъ. со вѣмъ бо са
прѣмъ бо стѣмъ бо. на рѣмъ бо кой хѣмъ бо и гѣмъ бо. въ нѣмъ бо
дѣмъ бо оу слѣмъ бо шѣмъ бо тѣмъ бо сїи кнѣмъ бо жѣмъ бо са словеса.

62
и сѣмъ бо вѣмъ бо тѣмъ бо хѣмъ бо кѣмъ бо гѣмъ бо нѣмъ бо хѣмъ бо сѣмъ бо нѣ
бѣмъ бо шѣмъ бо прѣмъ бо слѣмъ бо шѣмъ бо. словеса кнѣмъ бо жѣмъ бо. но
бѣмъ бо юсѣмъ бо прѣмъ бо нѣмъ бо. и по мѣмъ бо тѣмъ бо сѣмъ бо нѣмъ бо по мѣмъ бо лѣмъ бо вѣмъ бо бѣмъ бо.
такѣмъ бо жємъ бо прѣмъ бо кѣмъ бо. по мѣмъ бо лѣмъ бо юсѣмъ бо жѣмъ бо ацѣмъ бо хѣмъ бо оу нѣмъ бо. по мѣ
лѣмъ бо вѣмъ бо нѣмъ бо паи. бѣмъ бо нѣмъ бо тѣмъ бо. оу бѣмъ бо вѣмъ бо нѣмъ бо сѣмъ
дѣмъ бо. по и хѣмъ бо лѣмъ бо нѣмъ бо бѣмъ бо. а нѣмъ бо на шѣмъ бо мѣмъ бо дѣмъ бо лѣмъ
мѣмъ бо. бѣмъ бо словеса кнѣмъ бо жѣмъ бо. и жємъ бо вѣмъ бо лѣмъ бо нѣмъ бо вѣмъ бо а лю
дѣмъ бо. рѣмъ бо сѣмъ бо юсѣмъ бо. и прѣмъ бо сѣмъ бо тѣмъ бо юсѣмъ бо нѣмъ бо сѣмъ бо тѣмъ бо
мѣмъ бо. тѣмъ бо мѣмъ бо жѣмъ бо и мѣмъ бо прѣмъ бо дѣмъ бо кнѣмъ бо мѣмъ бо гѣмъ бо. гѣмъ
и сѣмъ бо хѣмъ бо тѣмъ бо нѣмъ бо вѣмъ бо хѣмъ бо мѣмъ бо. а жѣмъ бо тѣмъ бо вѣмъ бо а сѣмъ
на мѣмъ бо грѣмъ бо шѣмъ бо мѣмъ бо сѣмъ бо. нѣмъ бо оу мѣмъ бо сѣмъ бо прѣмъ
ти вѣмъ бо дѣмъ бо рѣмъ бо мѣмъ бо тѣмъ бо вѣмъ бо а тѣмъ бо. вѣмъ бо нѣмъ бо сѣмъ бо нѣмъ бо чѣмъ
дѣмъ бо на дѣмъ бо лѣмъ бо. и вѣмъ бо лѣмъ бо тѣмъ бо сѣмъ бо нѣмъ бо. кнѣмъ бо мѣмъ бо. вѣмъ бо
дѣмъ бо. и рѣмъ бо дѣмъ бо хѣмъ бо мѣмъ бо дѣмъ бо лѣмъ бо. рѣмъ бо сѣмъ бо хѣмъ бо дѣмъ бо
мѣмъ бо. прѣмъ бо дѣмъ бо тѣмъ бо хѣмъ бо мѣмъ бо а гѣмъ бо. въ сѣмъ бо кнѣмъ бо мѣмъ
бѣмъ бо сѣмъ бо нѣмъ бо шѣмъ бо. вѣмъ бо мѣмъ бо лѣмъ бо сѣмъ бо нѣмъ бо. и спѣмъ бо вѣмъ бо дѣмъ бо
сѣмъ бо. и спѣмъ бо вѣмъ бо дѣмъ бо. а юсѣмъ бо лѣмъ бо сѣмъ бо. такѣмъ бо лѣмъ бо такѣмъ бо
вѣмъ бо кнѣмъ бо тѣмъ бо. такѣмъ бо оу хѣмъ бо вѣмъ бо нѣмъ бо сѣмъ бо. оу вѣмъ бо
гѣмъ бо мѣмъ бо. рѣмъ бо сѣмъ бо. и оу дѣмъ бо лѣмъ бо сѣмъ бо. и па кнѣмъ бо рѣмъ бо
мѣмъ бо. оу дѣмъ бо мѣмъ бо вѣмъ бо по и тѣмъ бо гѣмъ бо и пѣмъ бо нѣмъ бо. въ спѣмъ бо
и тѣмъ бо вѣмъ бо сѣмъ бо. въ спѣмъ бо и тѣмъ бо гѣмъ бо. и бѣмъ бо словеса
тѣмъ бо мѣмъ бо. бѣмъ бо вѣмъ бо сѣмъ бо тѣмъ бо дѣмъ бо. оу дѣмъ бо нѣмъ бо сѣмъ бо
сѣмъ бо. въ хѣмъ бо сѣмъ бо тѣмъ бо вѣмъ бо хѣмъ бо сѣмъ бо. вѣмъ бо сѣмъ бо лю
дѣмъ бо. оу дѣмъ бо сѣмъ бо. такѣмъ бо лѣмъ бо гѣмъ бо хѣмъ бо лѣмъ бо. и вѣмъ бо

и ю е го нѣ ко н ца · то ли ка ти ра до сть · не бѣ
и ни дѣ асп са ет са · рече бо гъ а ко ра до сть бы
ва ет на нѣ си · ѿ е д ин о мѣ грѣ ш нѣ ца ю щ е
м са · сѣ же не е д ин з нѣ дѣ а · но бѣ с ти сл е но е мно
же ст во · кѣ бѣ и при стѣ пи ша · стѣ мѣ крѣ
нѣ е мѣ про сѣ щ е ни · про ро кѣ рече · во сѣ рѣ о плю
ма нѣ во дѣ чистѣ · ѿ чист ти те са ѿ и до лѣ ва
шѣ · и ѿ грѣ ва шѣ · и па ки дѣ рѣ гѣ и про ро кѣ рече
и то на ко бѣ гѣ · ѿ е м ла грѣ хи · и при стѣ па
а не прав дѣ · на ко хо та и мѣ ти вѣ е сть то и
ѿ бра ти тѣ оу щ е дѣ ри тѣ мѣ · и по грѣ хи тѣ грѣ
хи на ша вѣ гла вѣ нѣ · и бо аплѣ па вѣ лѣ тѣ ·
бра тѣ е е ли ко на сѣ крѣ ти хо мѣ · вѣ хѣ а і са ·
и вѣ см ртѣ е го · крѣ ти хо мѣ · и по грѣ бо хо мѣ
са снѣ мѣ · крѣ щ е нѣ е мѣ вѣ см ртѣ · а та ко же
хѣ вѣ са ѿ м ртѣ вѣ · со сла во ю ѿ чѣ ю · на ко
же и мѣ вѣ ѿ вно вѣ нѣ и жи тѣ а по и де мѣ ·
и па ки вѣ тѣ хѣ а ми мо и до ша · а сѣ бѣ и ша но вѣ
а · нѣ бѣ при бли жи са на мѣ спѣ нѣ · но цѣ оу спѣ
а дѣ нѣ при бли жи са · и мѣ же при ви дѣ нѣ ѿ вѣ
то хо мѣ вѣ ро ю · вѣ бѣ ло дѣ а тѣ снѣ · и мѣ же хѣ
ли са и сто и мѣ · нѣ бѣ же сво бо дѣ вѣ ша ѿ грѣ
ха · по ра бо ти вѣ ша гѣ и · ра дѣ ю щ е са е мѣ ·
рече бо дѣ а ра бо та и те гѣ и со сѣ тра хо мѣ ·

и ра дѣ и те са е мѣ стѣ те по мѣ · мѣ же вѣ о пі
е мѣ ко гѣ бѣ гѣ на шѣ мѣ гла ю щ е · бѣ го сло вѣ нѣ гѣ
и же не да стѣ на сѣ вѣ ло ви тѣ вѣ хѣ вѣ бо мѣ и хѣ · сѣ
тѣ со і е рѣ шѣ са и мѣ и хѣ вѣ ле ни бѣ хѣ о мѣ · ѿ пре
ль стѣ и дѣ вѣ о ла · и по ги бѣ па ме тѣ е го со шѣ мо
мѣ · и гѣ вѣ бѣ и пре бѣ вѣ е тѣ · хѣ ва ли мѣ ѿ рѣ
скѣ хѣ снѣ вѣ · пѣ вѣ а е мѣ вѣ тѣ рѣ и · а дѣ мо ни
про кли на е ми · ѿ бѣ го вѣ бѣ рнѣ хѣ мѣ жѣ · и ѿ
вѣ рнѣ и же нѣ · и же при та ли сѣ тѣ крѣ щ е нѣ · и по
ка я нѣ · вѣ ѿ пѣ щ е нѣ е грѣ хо вѣ · но вѣ и лю дѣ
хрѣ тѣ я на сѣ тѣ и · и хѣ бра нѣ и бѣ го мѣ · во ло дѣ и мѣ
рѣ про сѣ щ е нѣ са мѣ и снѣ вѣ е го · и хѣ мѣ а е го ·
бѣ го рѣ не го снѣ вѣ · вѣ · вѣ шы сла вѣ · и хѣ сла вѣ · сѣ
по ле вѣ · на ро сла вѣ · вѣ во ло · сѣ по сла вѣ · мѣ стѣ
сла вѣ · бо ри сѣ · гла вѣ · сѣ па ни сла вѣ · по хѣ вѣ хѣ ·
сѣ дѣ сла вѣ · и по са дѣ вѣ шы сла вѣ вѣ но вѣ бѣ го ро
дѣ · а нѣ хѣ сла вѣ вѣ по ло цѣ · а сѣ по по ле ка вѣ тѣ
ро кѣ · а на ро сла вѣ вѣ ро сѣ то кѣ · а гла вѣ вѣ мѣ ро мѣ ·
сѣ по сла вѣ вѣ дѣ рѣ вѣ хѣ · вѣ во ло дѣ вѣ во ло дѣ и ми ри ·
мѣ стѣ сла вѣ а тѣ мѣ по ро бѣ ки · и рече во ло дѣ и ми
рѣ · сѣ не до бро · е же ма ло го ро до вѣ ѿ ко ло ки е ва ·
и на чѣ ста ви тѣ и го ро дѣ по дѣ снѣ · и по вѣ стѣ ри ·
и по тѣ рѣ бѣ жи вѣ · и по сѣ ла · и сѣ тѣ гнѣ · на ча на
рѣ вѣ а тѣ мѣ хѣ жи лѣ чѣ шѣ и · ѿ сло вѣ нѣ · и ѿ крѣ ви чѣ ·

и ѿчюдѣи ѿ вѣстихъ и сѣна сѣли грады бѣ
бораты ѿ печенѣгъ и бѣ бою тасасни ми и
ѿ дола тѣмъ: **В** лѣхъ ѿ ѿ ѿ. **П**осѣм же во
лодѣ миръ живаше въ законѣ хрѣтианьстѣ
и по мѣсли въ хрѣтицрѣвь прѣтѣльца и по слѣ
въ приведе мастерѣ ѿ грекъ и на ченшю же хрѣ
тиако сокончаша хужоу оу красію икона
ми поручивъ амастасъ ісѣорсѣмъ и нѣмъ и по пы
ісѣорсѣньскѣмъ и пристави сѣлѣ жити нѣмъ и въ да
въ: тѣмъ сѣмъ же въ хрѣтѣ ісѣорсѣмъ и ісѣорсѣмъ
и крѣтѣмъ: **В** лѣхъ ѿ ѿ ѿ. **Х**аложѣ бѣла горѣ
и на рѣбѣ конѣ ѿ нѣмъ городовъ и многи люди
въ вѣдѣ конѣ бѣ болюба грѣсѣи: **В** лѣхъ ѿ ѿ ѿ.
В лѣхъ ѿ ѿ. **В** лѣхъ ѿ ѿ. **Н**еволодѣ миръ на хрѣ
рѣтѣмъ и пришехъ ѿ мѣмъ свѣтъ ѿ хрѣтѣмъ
и сѣмъ пѣхъ и прии доша по ѿной сторѣнѣ ѿ сѣ
лѣмъ володѣ миръ же поидѣ прѣтѣмъ и сѣмъ
тѣмъ на прѣбѣ жина брѣдѣ гдѣмъ перѣмъ сѣмъ
и ставолодѣ миръ на сѣмъ сторѣнѣ а пѣхъ и на
ѿной и нѣмъ сѣмъ хрѣтѣмъ ѿ сторѣмъ нѣ ѿ нѣ
на сѣмъ сторѣмъ и прѣхъ акнѣмъ пѣхъ сѣмъ ісѣ
цѣмъ во хрѣтѣмъ мирѣ и рѣхъ мѣмъ пѣхъ сѣмъ
сѣмъ мѣмъ а тасѣмъ борѣмъ а аще тѣмъ оу да рѣ
тѣмъ мѣмъ да нѣмъ ѿ мѣмъ хрѣтѣмъ а аще ли

нашь мѣжъ оударить. да кою емъ хула. аѣша.
ирахъ и достасарахъ. но. володи мѣрже прииде. въ по
варѣи. и по слабири. и по войскѣмъ. естъ ли
тако и мѣжъ. и же быса. оролѣ спеченѣжино
мѣ. и не оверѣтеса. и гдѣ же. и хула. оударѣи.
е хаше. и печенѣхи. и сво мѣжъ. приведе. ша. доу
наши. и не бы. и на чатъ. въ жити. володи. миръ. сла
по. въ мѣжъ. о емъ. и прииде. старъ. мѣжъ. ко. кна
ху. и рече. емъ. кнѣ. естъ. оу. мене. е. днѣ. снѣ.
менши. и. дома. а. со. чѣ. ты. и. рми. е. см. въ. щ. е. лѣ.
о. дѣ. тѣ. ст. ва. е. го. нѣ. к. то. и. мѣ. о. у. дарѣ. лѣ. о. днѣ.
но. ю. бо. ми. св. ара. щѣ. а. о. нѣ. о. мѣ. мнѣ. щѣ. о. у. снѣ. е.
ирахъ. гнѣ. в. а. с. на. ма. про. то. р. же. чѣ. ре. въ. рѣ. ка. ма.
кнѣ. хъ. слѣ. ш. а. въ. ра. бы. и. по. сла. по. нѣ. и. при. ве. до
ша. и. ко. кна. ху. и. кнѣ. хъ. по. ве. да. е. мѣ. въ. сѣ. **С**и. же
рече. кнѣ. не. вѣ. дѣ. мо. гѣ. ли. со. нѣ. да. и. сѣ. въ. си. те
мѣ. е. с. тѣ. ли. бѣ. кѣ. ве. ли. кѣ. и. си. лѣ. нѣ. и. на. лѣ. зо. ша
бѣ. кѣ. ве. ли. кѣ. и. си. лѣ. нѣ. и. по. ве. лѣ. ра. ху. ра. ж. ни. ти.
бѣ. и. ка. и. во. ху. ло. жѣ. ши. на. нѣ. же. лѣ. ху. а. го. ра. ча. и. пѣ.
с. ти. ша. бѣ. и. ка. и. по. бѣ. жѣ. бѣ. кѣ. ми. мо. е. го. и. по.
х. ва. ти. бѣ. и. сѣ. рѣ. ко. ю. ха. бо. кѣ. и. въ. и. на. ко. жѣ. с. ма.
сѣ. мѣ. е. ли. ко. рѣ. ко. ю. ха. **И** рече. емъ. во. ло. ди. мѣ.
рѣ. мо. же. ши. с. ни. мѣ. во. ро. тѣ. нѣ. сѣ. и. на. о. у. трѣ. и. при.
и. до. ша. пѣ. чѣ. нѣ. хи. по. ча. ша. ху. ва. ти. нѣ. ли. мѣ. жа.

[illegible]

бѣа. аще кто помолитсѧ въ цркви сїи. по оуслы
шимъ тѣмъ его. мѣтѣмъ ради прѣтѣмъ бѣа. и по
молившѧ сѧ емъ. рече сїи. сїи даю цркви сїи стѣнѣ
бѣи. ѿи мѣнѣмъ его. и ѿ градѣмъ моихъ.
дѣсѣмъ часть. и положѣмъ на писавѣмъ тѣмъ
въ цркви. сїи рече. аще кто сїи по сѣмъ дѣмъ
дѣмъ прокламѣ. и вѣдѣмъ дѣсѣмъ тѣмъ на ста
сѣ. корсѣмъ нѣмъ. и сѣмъ творѣмъ прахѣмъ великѣмъ
въ той дѣмъ. боу рѣмъ и сѣмъ тѣмъ градѣмъ сѣмъ.
и оубогѣмъ рѣмъ а и мѣнѣмъ много. **П**осѣ
жѣмъ прѣи доша пѣмъ тѣмъ. и вѣмъ тѣмъ. и вѣмъ тѣмъ
рѣмъ маломъ дѣмъ жѣмъ. и хѣмъ дѣмъ прѣмъ. и сѣмъ тѣмъ
пѣмъ мѣмъ. и не могъ вѣмъ тѣмъ мирѣмъ сѣмъ прѣмъ
вѣмъ тѣмъ. подѣмъ тѣмъ сѣмъ тѣмъ. ѿ дѣмъ оу
сѣмъ сѣмъ сѣмъ прѣмъ тѣмъ. и тогда ѿ бѣмъ сѣмъ тѣмъ
вѣмъ тѣмъ цркви вѣмъ сѣмъ. сѣмъ прѣмъ бѣмъ. бѣмъ
въ той дѣмъ прѣмъ бѣмъ сѣмъ. сѣмъ тѣмъ сѣмъ.
Нхѣмъ вѣмъ вѣмъ тѣмъ сѣмъ. по сѣмъ тѣмъ цркви. и сѣмъ
тѣмъ прахѣмъ великѣмъ. вѣмъ. прѣмъ тѣмъ вѣмъ
дѣмъ. и сѣмъ тѣмъ бѣмъ тѣмъ. и по сѣмъ тѣмъ. и сѣмъ
рѣмъ тѣмъ по сѣмъ тѣмъ градѣмъ. и лю дѣмъ много. и рѣ
мъ оубогѣмъ. тѣмъ. гривенъ. и прахѣмъ вѣмъ сѣмъ
дѣмъ. и хѣмъ вѣмъ вѣмъ сѣмъ. и оуспѣмъ сѣмъ
бѣи. и тѣмъ пакѣмъ сѣмъ прахѣмъ великѣмъ. сѣмъ

владбестивелноє мно жество на рѣдѣ. видаша лю
ди хрѣтианѣсѣща радовашася. дѣшю и тѣло
мѣ. и тако повсѣла тѣмъ твораша. бѣ бо любя
слова сласни жнаа. слыша бо єдиню єоулі єтпо
мо. блжніи мѣти вѣнчати по милованіе. вѣ
тъ. и пакы про дѣти и мѣниа вѣнчати дѣти
ніци мѣ. и пакы не сокрѣвайте собѣ скрѣвицѣ.
идѣже тѣмъ тѣмъ. и тѣмъ єпоу дѣко повѣяють.
но сѣкрѣвайте собѣ. на нѣсѣхъ. и дѣже нѣтѣ
тѣмъ. и тѣмъ єкратѣ тѣмъ. и дѣдѣ глѣща. бла
женъ мѣжъ мѣнѣи дѣла. соломана жєслѣша
глѣща. дѣтѣмъ вѣнчѣи мѣдѣ тѣ. сѣслѣ
шавъ повелѣвсѣакомъ нѣцѣмъ и оу бѣгомъ.
приходитъ на дворѣхъ нѣжъ. и вѣхъ мѣтѣмъ
по тѣрѣ. тѣтѣ єи дѣтѣ. и ѿскотницы єна
ми. оуспрѣи жє єрѣсѣ. тѣко немоцнѣи. и болнѣи
немогѣтѣ долѣсти дѣвѣрамѣ єго. повелѣтѣ
спрѣити єола. и вѣскладѣхъ лѣбѣи мѣсѣ. и рѣ
бѣи. и ѿвоцѣра хъ нѣчнѣи. мѣдѣ вѣоука хъ.
авѣ дѣрѣхъ хъ вѣсѣ. вѣхъ тѣмъ горѣ дѣ. гдѣ
болнѣи. нищѣи могѣи хѣдѣти. и тѣмъ ра
хѣдѣвахъ на по тѣрѣ. **И**сѣже пакы тѣмъ
дѣмъ. своѣмъ повсѣа нѣдѣла. оуспѣи на двѣ
рѣ вѣгрі дѣни. пирѣ творити. приходить тѣмъ

66
тарѣмъ своѣмъ. и людѣмъ. и со тѣмъ. и дѣ
сѣтѣмъ. и на рѣчѣтѣмъ нѣжѣмъ. и людѣ
мъ на рѣчѣтѣмъ прѣкнѣи. и бѣхъ нѣжѣ. и бѣва
ше мно жество. ѿмѣсѣ. и ѿскотѣ. и ѿхѣрѣнѣ.
и бѣашѣ по хѣбѣ нѣлѣю ѿвсѣго. и єгда по дѣпѣхъ.
и на чѣшѣ рѣчѣтѣмъ нѣжѣ тѣмъ лѣбѣ тѣмъ нѣшѣ
голова мѣтѣ тѣмъ дѣрѣвѣнѣи мѣлѣица мѣи. а нѣсѣ
брѣнѣи мѣи. **С**ѣже слѣшавъ євѣло дѣмъ рѣ. по
велѣкѣ євѣтѣ. лѣица єрѣбрѣнѣи. и тѣмъ дѣрѣ
жѣи. рѣкѣи єицѣ. тѣко єрѣбрѣмъ. и єлѣтѣмъ.
нѣи мѣмъ нѣлѣ тѣмъ дѣрѣжѣнѣи. а дѣрѣжѣи оу на
лѣхъ єрѣбрѣи хъ лѣтѣ. тѣко дѣдѣ мѣи нѣцѣ мѣи.
дѣи єка лѣсѣ. дѣрѣжѣи оу хъ лѣтѣ єрѣбрѣ. бѣ бѣ
євѣло дѣмъ рѣ лѣбѣ дѣрѣжѣи. и єи мѣдѣ мѣла
ѿспрѣи хъ мѣи нѣмъ. ѿратѣ. и ѿоуспѣи хъ
мѣмъ. и бѣжѣ вѣсѣ єи хъ ѿколѣи мѣи мѣи.
сѣбѣ єлѣсѣ мѣмъ лѣцѣи мѣ. сѣтѣ єлѣтѣмъ. оу
горѣсѣи мѣ. сѣа нѣ рѣчѣтѣмъ єсѣсѣи мѣ. и бѣ мѣи
рѣ мѣжѣи мѣи. и лѣбѣи. и жѣвѣ євѣло дѣмъ рѣ
вѣспрѣсѣ єжѣи. нѣоу мѣнѣи єсѣсѣ. єлѣлѣ рѣчѣ
євѣ. и рѣшѣ єпѣи євѣло дѣмъ рѣ. сѣоу мѣнѣи єсѣ
єсѣ рѣчѣи нѣи. по тѣмъ єка хъ нѣшѣи хъ. ѿнѣ єрѣ
чѣи мѣ бѣоу єа грѣхъ. ѿнѣ жѣ рѣшѣ ємъ. тѣи по єтѣ
єлѣнѣ єсѣи ѿбѣлѣ. на єа хъ єлѣи мѣ. а дѣєрѣи мѣ

66

на милованіє. а достойтысаху нишираху бойниі са-
нобніспытаніємъ. колоднмиръ же. ѿтверді
въи върѣи. и нача саху нишираху бойниі си. и рѣша
ѿпий старци. ратѣмного. ѿже вира пона ѿрѣ-
жыи. и на конехъ вѣдѣи рече колоднмиръ тако
вѣдѣи. и живаше колоднмиръ по ѿстроєнію
дѣдѣи. и ѿтню. **В**лѣ. ѿ. фѣ. **Р**олоднми
рѣше дѣшкнѣ въ городѣ. по верху къ нивѣ.
на печенѣги. бѣ бѣрѣтѣ велика. беспрестані.
Рсѣ же время оу вѣдѣаша печенѣгу. тако кна
ханѣтѣ. и приидоша и ста ша ѿ колоблага
рода. и не даху въ лѣстниихъ городѣ. и бѣ гла
дѣ великѣ въ городѣ. и не вѣлѣху колоднмиръ
помочи. не вѣ бо его. печенѣгу же много емо
жество. и оу должиша ѿстогадѣ. и бѣ гла
великѣ. и сотвориша вѣчѣ въ городѣ. и рѣша
сѣ оу же хочемъ померѣть. ѿ глада. а ѿ кнаху
помочи нѣтъ. далѣ ченіи мртѣи. да днми са
печенѣгомъ. да кто ли ѿ живѣтъ. и ли оу вѣю
тъ. оу же бо помираемъ ѿ глада. и тако со вѣ-
тъ ѿтвориша. **Р**ѣ же еднѣмъ старецѣмъ вѣ-
лѣ на вѣчѣтѣ. и вѣ проша шѣтѣ о радѣ кѣ чѣ вѣ-
ло. людіе по вѣдѣаша емъ. тако оу прохѣта въ
люди предѣтиса. сѣи же слѣшѣ въ по сла по ста

64
рѣшныі гра сѣи. и рече слѣшѣ въ по хѣтѣ пре-
дѣтиса. ѿни же рѣша не терпѣть людіе гла-
да. и рече имъ по слѣшѣи теменѣ. не предѣвайтиса
хѣтѣ. днѣи а чѣтѣ по вѣлю по творѣтѣ. ѿни же ра дн
слѣшѣти. и рече имъ со вѣритѣ по горѣ стнѣ вѣсѣ.
или пшѣнѣи. или ѿтрѣ вѣ. ѿни же шѣ дѣшѣ о
вѣиша. и по вѣлѣ жѣ намъ со вѣритѣи цѣ жѣ.
внѣм же вара ты си сѣль. и по вѣлѣи скопѣти
колодѣху. и на вѣтѣи цѣ жѣ а ка дѣ. и по вѣлѣ дѣ рѣ
гѣи колодѣху и скопѣти. и вѣ ставѣи ти дѣ рѣху
ка дѣ. и по вѣлѣи скопѣти ме дѣ ѿни же шѣ дѣшѣ.
на шѣ дѣшѣ лѣкнѣ ме дѣ. вѣ кна жѣи ме дѣши.
по грѣбѣи нѣху ели. и по вѣлѣи расѣи пи пи вѣлѣи.
и вѣи лѣи пи вѣи са дѣ. вѣ рѣху вѣмъ колодѣху:
Оу трѣ же по вѣлѣи по слѣти по печенѣги. и горо жа
и по сла шаи ко печенѣгомъ глѣцѣ. по и мѣтѣ со вѣ-
тѣ лѣна шѣ. а вѣи по и дѣи тѣ. вѣсѣ вѣ о грѣ. да вѣи
дѣи пѣтѣи о са дѣ етѣ вѣ градѣ на шѣмъ. печенѣгу
же ра дѣи вѣи шѣ. мнѣи рѣи ко предѣтиса хѣтѣ
тѣ. и по и ша оу ни хѣтѣ лѣи. и нѣ рѣи ша лѣчѣи
мѣ жѣи по сла шаи вѣ о грѣ. да рѣ оу гла да ютѣ вѣ о
рѣ дѣи тѣ о са дѣ етѣ тамъ. и приидоша вѣ о грѣ.
и рѣи ко шаи мѣ люди. по чѣтѣ оу вѣи тѣ сѣ вѣ. ко ли
мо жѣтѣи перѣи тѣи тѣи. а цѣи стѣи тѣ хѣтѣ. лѣ.

[illegible]

Вѣѣѣ. ф. к. **В**ѣѣѣ. ф. ка. **В**ѣѣѣ. ф. кв.
Про́славъ всеѣхъ вно́въ го́ро́дѣ. и о́урокомъ да
 ющѣхъ кѣиѣ въѣ. грнвнѣ ѿго́да дого́да. а́. а́. грн
 внѣ вно́въ го́ро́дѣ. раху́ока хъ люде́мъ. и та
 ко́да вахъ всѣи по́сладни́ци но́во го́ро́дѣ стѣи.
 а́таро́славъ сѣго́не да́ша. кѣиѣ въѣ ѿцѣ своѣмъ.
 и рече́ воло́днми́ръ зѣте́ рѣи́ти пѣвѣти. и мо́стити
 мо́сти. хо́таше бо́на таро́славъ ити. на сѣ сво
 ѣго но́ра ху́бо́лѣса. **В**ѣѣѣ. ф. к. **Х**о́таше́ во
 ло́днми́ръ ити на таро́славъ. таро́славъ же по́сла
 хъ мо́ре. и прѣвѣва́рѣ бо́на сѣ ѿца́ своѣго. но́бѣ
 не́дасть дѣи во́ль радо́сти. воло́днми́ръ ху́бо́ра
 ху́бо́лѣ въшѣ сѣ. всѣ же вре́мѣа шѣ о́у него бо́ри.
 и ле́чи нѣго мѣи дѣи мѣи на рѣсѣ. и по́сла про́ти
 вѣи мѣи бо́риса. са мѣи бо́лаше вѣи мѣи. в не́и же бо́
 ле́сти сконча́ сѣ. мѣи. и юла. и дѣи. **В**ѣѣѣ. ф. к.
 же́на бѣ рѣсто́во мѣи. и по́тайша. бѣ бо́сти по́
 ле́ти въ кѣиѣ въѣ. но́рью ме́жи дѣи ма́кла тѣи мѣи.
 про́и ма́клаше по́мо́сти. въ ко́врѣ ѿпра́та вше́
 сѣи шѣ ло́у жина ху́млю. и вѣи шѣи на сѣи.
 и вѣи шѣи по́спавиша вѣи тѣи бѣи. ю́же бѣи со́
 ху́ла сѣи самъ. е́же о́у вѣи да́вше лю́ди бѣи сѣи сла́
 сѣи до́шасѣ. и пла́кашасѣ по́бне мѣи бо́и рѣи кѣи ху́
 сти́вни кѣи ху́млю. но́у бо́хъ ии со́рми́телѣ. и кѣи

жиша в раисѣ мороморанѣ. и ѿпративше пѣло
ѣто соплачемъ. блжнѣаго кнѣа. сѣсѣтъ нѣвъ и нѣсѣ
спѣнтинъ. велѣа горимѣ. иже крѣтиса самъ и
люди своѣ. тако и сѣи сотвори по добнѣ сѣмъ.
аще бо прѣже впоганьствѣ. на сѣвернѣхъ похотѣ
жѣлаа. но по слѣ прилежанію покаянію. како же аплѣ
вещаетъ. и дѣже оумножитсѣ грѣхъ. тѣхъ и хобѣ
льствѣхъ тѣ блгѣтѣ. дивнѣе сѣтъ колико а доб
расотвори лѣтѣхъ стѣи земли. крѣтисѣ въ ю. мѣже
хрѣтѣианѣ сѣхъ. неможе мѣхъ вѣхъ дѣти по чѣти
прѣти въ ѿного вѣхъ дѣти. аще бѣ ѿ нѣхъ не крѣти
лѣхъ насѣ. то мѣи нѣхъ бѣи нѣхъ хѣмъ въ прѣлѣстѣи
дѣиаволи. како же и прѣрѣдѣи тѣи на шѣи поганьшѣ.
а аще бѣи хѣмъ и мѣхъ и по дѣхъ цѣниѣ. и молѣбѣи.
приносѣи нѣхъ хѣмъ. въ дѣхъ прѣстѣвлѣніѣ аѣто.
вѣдѣа бѣи тѣ цѣниѣ на шѣи не мѣхъ прѣславѣи лѣхъ бѣи.
на мѣхъ достѣи тѣхъ бѣа хѣмъ молѣтѣи. по неже тѣхъ
мѣхъ бѣа по хѣмъ. но дѣа жѣ тѣхъ по сѣрѣцѣю тѣхъ
ѣмъ. и всѣа прѣшѣніѣ тѣхъ аѣи по лѣи. ѣже жѣлаше
црѣтѣианѣ нѣаго. дѣстѣхъ жѣ тѣхъ вѣнѣцѣхъ прѣвѣ
днѣи мѣхъ вѣи цѣи райствѣи. всѣліи лѣи кѣстѣи вѣа
тѣи со аѣврамѣмъ. и со прѣчѣи мѣи патрѣи архѣи. како
же со лѣи мѣхъ рѣхъ. оумѣршѣю прѣвѣднѣмъ. не по
гибнѣтѣ оумѣршѣи. сѣго бо въ пѣмѣтѣхъ дѣржа тѣхъ.

69
рѣхъ стѣи лѣи дѣи. по мѣи лѣи стѣи тѣхъ крѣтѣи нѣи. и прѣ
славѣи лѣи тѣхъ бѣа мѣхъ тѣхъ. и вѣхъ сѣхъ. и вѣхъ
пѣмъ хѣхъ бѣи. нѣвъ и лѣи дѣи прѣсѣхъ нѣи дѣхъ мѣхъ стѣи
мѣхъ. чѣи цѣи на дѣхъ живѣи лѣи аго вѣа сѣи на шѣи
и сѣа хѣа. вѣхъ дѣи тѣхъ мѣхъ жѣ прѣи вѣи тѣхъ дѣи мѣхъ.
нѣи хрѣтѣианѣхъ юрѣдѣстѣ. юже по лѣхъ чѣи тѣхъ дѣи вѣхъ
мѣхъ хрѣтѣианѣмъ. **О**умѣршѣи нѣи бѣи рѣи со вѣхъ. **С**тѣи
по лѣхъ жѣ сѣхъ дѣи вѣхъ сѣхъ вѣхъ по ѿцѣи своѣмъ. со хѣа
кѣи тѣи на чѣа дѣи тѣи мѣхъ нѣи. ѿ нѣи жѣ прѣи мѣхъ
хѣхъ. и нѣхъ сѣхъ тѣхъ хѣхъ сѣи мѣхъ. како бѣи тѣи хѣхъ бѣхъ
шѣи со вѣи рѣи со мѣхъ. бѣи рѣи хѣхъ хрѣтѣианѣхъ сѣи
нѣи ѿ бѣи тѣхъ пѣхъ нѣхъ хѣхъ. вѣхъ сѣхъ прѣи дѣи сѣи мѣхъ.
ѿцѣи тѣи оумѣршѣи. и плакѣи а по ѿцѣи вѣи мѣи. лѣи
бѣи мѣхъ бо бѣи ѿцѣи мѣхъ своѣи мѣхъ пѣхъ вѣхъ. **И**ста
на аѣлѣхъ прѣи шѣи. рѣхъ шѣи мѣхъ дѣи хѣи на ѿтѣи на.
сѣи дѣи хѣи на оумѣршѣи вѣи ѿтѣи на. и вѣи. по и дѣи сѣи дѣи вѣи
ѣхъ вѣи на стѣи по лѣхъ ѿтѣи на. ѿ нѣи жѣ рѣхъ нѣхъ бѣи мѣхъ
вѣхъ тѣи рѣхъ сѣи. на бѣи тѣи своѣи гѣи старѣи шѣи аго.
аще ѿцѣи мѣи оумѣршѣи. тѣи оумѣршѣи мѣхъ бѣи тѣхъ вѣи ѿцѣи
мѣхъ стѣи. и сѣи сѣи шѣи вѣи шѣи. рѣхъ бѣи до шѣи аѣи ѿ нѣи
го. бѣи рѣи жѣ стѣи оумѣршѣи со ѿтѣи рѣи сѣи своѣи мѣи. **И**ста
по лѣхъ жѣ и спѣи лѣи всѣи бѣи хѣи сѣи нѣи. и аѣи нѣи вѣи мѣи
слѣхъ прѣи мѣхъ. по сѣи лѣи аѣи бѣи рѣи хѣи гѣи шѣи. тако стѣи
бо ю хѣи чѣи лѣи бѣи вѣи мѣхъ тѣи. и ко ѿтѣи на тѣи прѣи

адамъ льста по думи мѣкако бы погубити. сто
полюже прїиди нощю. кѣише городъ ѿ тай. и прї
хъапѣтшю. и вѣише городъскѣи боіарце. и рече и
мѣ прїиди теми всѣмъ срѣмь. и рече пѣтша
и вѣише городъци. може мѣ гла вѣи свой сложи
тихъ таи нѣхъ рече и мѣ. не повѣдѣ чини ко
мѣ же. ше дшѣ оуби нѣхъ брати моѣго боіарца.
ѿни же вѣскорѣ ѿбѣща шаша сѣмъ ѿтворі
ти. ѿ тѣмъ ѿсѣкоу бѣ боіарца. ѿсѣкоу боіарца.
скорисѣ тѣхъ пролыти кровѣ вѣсправѣи. со вѣ
раютъ сѣбѣ зла. тѣи бо ѿбѣщають сѣ кровѣи.
сѣ пѣтѣ сѣ тѣхъ. скончѣвающѣ бѣхъ аконіе. нече
сти е мѣ бо сѣ оуби нѣхъ е мѣ лютѣ. по слани и же
прїидоша на ала тѣхъ нощю. и по дѣспѣхъ пиша
влиже. и слѣиша блѣннѣаго боіарца. поюща хъ оуби
тргнѣю. и повѣдѣша е мѣхъ кохъ о тѣхъ оуби нѣхъ по
губити. и вѣсправѣи на чѣти глѣ. гѣи тѣхъ оуби
оуби нѣхъ пиша сѣспѣхъ ающѣи ми. мнози вѣспѣ
ютѣ на мѣ. и пакѣи мѣко сѣ тѣхъ оуби нѣхъ оуби нѣхъ.
мѣко ахъ на рѣни готовѣ. и боіарца хъ нѣмъ оуби нѣхъ
есть. и пакѣи глѣ. гѣи оуби нѣхъ пиша сѣспѣхъ ающѣи ми.
вниди вѣсѣхъ рабѣмъ твоимъ. мѣко не правѣи тѣхъ
прѣтѣ боіарца вѣспѣхъ живѣи. мѣко погна вѣспѣхъ дшѣю мѣ
ю. и кончѣа ексѣпѣсѣмъ. и вниди мѣко по слани сѣхъ.

погубити е го. и на чѣти пѣсѣ ала тѣхъ глѣ. мѣко
ѿбѣи доша мѣ оуби нѣхъ тѣхъ ни. и соборѣхъ оуби нѣхъ
ѿсѣдѣ мѣгѣи е мѣи на тѣхъ оуби нѣхъ пѣсѣи мѣ.
и ѿсѣдѣ гѣи на чѣти мѣи нѣхъ баки мѣ. по сѣмъ канѣ
нѣхъ на чѣти. по моли сѣхъ ѣи на чѣти конѣхъ глѣ на
ѿбѣхъ вѣтѣхъ. гѣи сѣхъ и же сѣмъ ѿбѣхъ оуби нѣхъ вѣсѣ
на хъ мѣи сѣи на чѣти оуби нѣхъ. и хъ воли сѣхъ оуби нѣхъ прї
гвохъ и тѣхъ хъ сѣхъ оуби нѣхъ на чѣти. и прїиди мѣ сѣхъ тѣхъ
гѣи ра дѣи на чѣти. пакѣи мѣи не спѣдѣи прїиди тѣхъ сѣхъ тѣхъ.
сѣхъ же мѣ прѣтѣхъ вѣи прїиди мѣю. но ѿбѣра тѣхъ сѣхъ оуби нѣхъ.
и не сѣхъ творіе мѣ тѣхъ вѣи мѣхъ гѣи хъ. и по моли вѣи
сѣхъ мѣи кохъ хъ же на чѣти дѣхъ сѣхъ оуби нѣхъ. и сѣи на чѣти
ша на мѣхъ кохъ вѣхъ рѣи дѣи. ѿколоша тѣхъ. и на чѣти
нѣхъ шакоу прѣтѣхъ оуби нѣхъ. и сѣхъ гѣи оуби нѣхъ па ша на мѣхъ
прѣтѣхъ оуби нѣхъ сѣхъ мѣ. бѣхъ бо сѣи любили мѣхъ боіарца мѣ.
бѣхъ бо ѿ прѣтѣхъ сѣхъ и родѣ мѣхъ оуби нѣхъ. и мѣи мѣхъ
гѣи оуби нѣхъ. е го же любили мѣхъ вѣи мѣхъ боіарца. бѣхъ бо оуби
хъ оуби нѣхъ на мѣхъ гѣи вѣи. великѣхъ зла тѣхъ вѣи же
прѣтѣхъ оуби нѣхъ сѣхъ мѣ. и хъ биша же ѿ прѣтѣхъ и мнози боі
рисовѣи. гѣи оуби нѣхъ вѣи же мѣхъ оуби нѣхъ. борхъ оуби нѣхъ
гѣи вѣи сѣхъ. ѿсѣи коша гла вѣи е го и пакѣи на ша
гѣи вѣи. а гла вѣи ѿвѣрѣхъ шѣ прѣчѣ. тѣхъ мѣи мѣхъ оуби нѣхъ
поша тѣхъ лѣго вѣхъ тѣхъ пѣхъ. боіарца же оуби нѣхъ вѣи
ѿсѣи нѣхъ. и вѣи тѣхъ шѣ вѣи ша тѣхъ. и кохъ оуби нѣхъ

наколай повѣхуша. и еще дѣшущю емѣ. оуѣ
дѣвше сѣѡиканнѣи стѣпополскѣ. тако еще емѣ дѣ
шущю. посла. в. варага приконта тѣго. ѡни
маже пришедши ма. видѣша тако емѣ живѣ
сѣцѣ. едѣмъ ю. и хвалѣ мѣчѣ. и проху и по
сѣцѣ. и тако сѣкончася блженнѣи борисѣ. в. не
цѣ приимѣ ѡхѣтѣ. справедлиѣи и причтѣ сѣ
прѣсѣи аплѣи. и сѣмчѣ сѣи мѣи сѣи вѣдѣ
рагасѣ. а в. раа мѣна лонѣ почиваѣ. видѣ не
и хрѣченнѣ юрадѣ стѣ. вѣспѣваѣ сѣанглѣи.
вѣсѣла сѣи сѣи стѣхѣ. **И** положиша тѣ
ло еѣго привѣхше ѡтай. и вѣше горѣ дѣ. оуѣ
црѣкѣи стѣго вѣсѣла. ѡиканнѣи же оуѣи цн
прѣидѣша ко стѣпополскѣ. аки хвалѣ мѣцѣ вѣ
законнѣи. **И** сѣтѣ же и мѣна сѣи законѣ
прѣстѣпнѣи сѣомѣ. пѣтѣша. тѣмѣ сѣлѣи вѣчѣ.
лашко. ѡцѣ же и хѣсѣ пона. и сѣцѣ вѣсѣлѣи
вѣсѣи вѣаю тѣ. вѣсѣи вѣна сѣло еѣ по сѣла еѣ мѣ
вѣи вѣаю тѣ. а англѣи на блѣго еѣ. англѣи вѣчѣи вѣ
дѣла не творѣтѣ. но блѣго еѣ мѣсѣла тѣ емѣ вѣсѣ
гѣдѣ. пѣчѣ же хрѣтѣианѣомѣ по мѣогаю тѣ. и хѣсѣ
паю тѣ. ѡсѣ прѣотивна гѣо дѣи вола. а вѣсѣ сѣло
еѣ вѣсѣ гѣло вѣа тѣ. хѣвѣи дѣа цѣ емѣ. по не же вѣи дѣа
тѣ чѣлѣи сѣлѣго мѣ по чѣи на. и хѣвѣи дѣа цѣ емѣ.

на сѣло сѣ мѣи сѣкорисѣ тѣ. а сѣло вѣчѣи тѣи тѣ
сѣна сѣло. горшѣи вѣсѣ. вѣсѣи вѣбѣа бо а тѣсѣ. а сѣло и
чѣлѣи вѣи вѣсѣа бо и тѣ. и чѣлѣи вѣсѣа сѣи дѣи тѣ.
вѣсѣи вѣо крѣта бо а тѣсѣ. а сѣло и чѣлѣи вѣи крѣта сѣ
бо и тѣ. сѣпополскѣ же ѡиканнѣи. по мѣсѣли вѣзрѣсѣ
сѣ оуѣи вѣорисѣ. и сѣко вѣи оуѣи тѣи гѣла. прѣи мѣ
по мѣсѣзѣи кѣи нѣо вѣ. сѣсѣ тѣю по сѣла ко гѣла вѣгѣла
сѣи. по и дѣи вѣорхѣ ѡцѣ тѣа хѣо вѣтѣ. не хѣдѣо
вѣи тѣ вѣи мѣ. гѣла вѣ вѣорхѣ вѣсѣ дѣна сѣи. сѣма
ло мѣ дѣрѣи нѣи по и дѣ. вѣсѣи по сѣла шѣли вѣ ѡцѣ.
и прише сѣ емѣ на вѣолѣ. на поли по чѣсѣи ко мѣ.
вѣзрѣи вѣи на ло мѣ емѣ нѣо гѣ. малѣи прѣидѣ ко сѣмо
лѣи нѣи сѣсѣ. **И** по и дѣ ѡсѣмо лѣи нѣи сѣа ко сѣрѣи ма.
и сѣта на сѣма дѣи нѣи вѣна сѣдѣ. вѣсѣ же вѣрема пришла
вѣсѣ тѣ. ко и арѣо сѣла вѣ. ѡпрѣсѣла вѣи ѡтѣи сѣмрѣи.
и по сѣла арѣо сѣла вѣ ко гѣла вѣгѣла. не хѣди ѡцѣи тѣ
оуѣи мѣрѣ. а вѣратѣи тѣи оуѣи вѣи нѣ. ѡсѣ пополсѣа.
Сѣсѣи сѣла вѣгѣла вѣ. вѣспѣи вѣи мѣ. сѣсѣлѣа мѣ.
пѣа тѣсѣ. по ѡцѣи пѣчѣ же и по вѣратѣи. и на чѣа моли
тѣсѣ. сѣсѣлѣа мѣ гѣла оуѣи мѣ вѣгѣи лѣи вѣсѣи нѣи
оуѣи рѣи тѣи сѣо вѣратѣи мѣ. не же ли жѣи тѣи на сѣвѣи тѣ
сѣмѣ. а цѣи вѣо вѣи хѣ вѣратѣи мѣи. видѣла вѣи цѣи тѣи вѣ
еѣ англѣи сѣо. оуѣи мѣрѣ вѣи сѣпо бою. и мѣ вѣчѣи по радѣ
ѡсѣ тѣа хѣсѣа хѣ еѣдинѣ. гѣсѣ вѣсѣи сѣло вѣсѣа тѣи вола.

аже глаголюмъ. брашемо илюбимый. и не оуспѣ
шю тихого твоего на казаніа. да аще еси оула
чилъ дѣрзновеніе оубѣга. и моли сый оумнѣ да
и азъ быхъ тѣхъ естество пріимъ. азъ тебѣ миство
бою оуирети. неже ли въ свѣтѣ прелестномъ жи
ти. и сице емъ молащъ съсо слезами.

Сѣвнухъ аще прійдоша посланніи твои по лиса.
на погубленіе глагола. и тѣхъ аще посланніи наша
ко рабамъ твоимъ. и оубо на жиша оуражѣ. оупро
ци же глаголюмъ оубиша оукаанныи же посланнѣ
ныи и горасѣхъ. повелѣхъ оубо рѣхъ зарѣхъ апи
глагола. поворже глаголюмъ мѣнемъ по рѣхъ.
въ нхъ можьхъ зарѣхъ апи глагола. не пороунаже рѣ
тва принесе сабѣ. во воню благоуханіа. же
ртва словеса наша. и пріимъ енець. въ шѣхъ нѣмъ
оуби тѣли. и оуражѣхъ же магобратасво
его. и радовашеся снѣмъ нхъ рече ннѣ оурадо
стїю. юже оула чиста браотолюбїемъ свои
мъ. сѣколы доброй колы расно. еже быти бра
тїи въ испѣ. **О**канніи же въ хуратїи асавъ
спать. тако же рече дѣхъ. да во хуратїи асавъ
шнїици во ахъ. оумнѣ же прїишѣшимъ. и поведа
шимъ стѣ по лисѣ. тако сотвори хомъ повелѣ
ннѣ а по бѣ оу. оунже сѣ слышавъ оу нѣ сѣ асавъ

72
больма. неведѣй дѣхъ апи глагола. чѣто са хвалиши оу
злѣбесили не бѣхъ законїе весь днѣ оумнѣ снѣхъ
твой. глагола же оубѣхъ нѣ въ вѣхъ. и поворже нѣ ма
вѣхъ. мѣхъ дѣхъ ма. коло да ма. по сѣмъ же вѣхъ мѣхъ
и вѣхъ оша. и по лѣхъ оша оубратасво оуборїса.
оуцрѣхъ стѣ говасїліа. **С**ѣвои въ пленнѣ апи
лома. паче же дѣхъ оубѣхъ оубѣхъ. оубѣхъ въ вѣхъ
бѣхъ вѣхъ и вѣхъ. оубѣхъ вѣхъ. оубѣхъ вѣхъ. оубѣхъ
нѣхъ рече ннѣмъ. по дѣхъ апи целѣхъ нѣхъ апи
рѣхъ стѣхъ мѣхъ. и нѣхъ мѣхъ прихѣхъ апи мѣхъ стѣхъ
ннѣхъ мѣхъ. свѣхъ оубѣхъ апи стѣхъ нѣхъ. хромѣхъ мѣхъ
хѣхъ дѣхъ. слѣхъ пѣхъ мѣхъ прохѣхъ нѣхъ. болащимъ
чѣхъ бѣхъ. оукованнѣхъ мѣхъ апи хѣхъ рече ннѣхъ. тѣхъ мѣхъ
мѣхъ оубѣхъ рече ннѣхъ. пѣхъ апи мѣхъ оубѣхъ хѣхъ. напаснѣхъ
мѣхъ нѣхъ апи нѣхъ. и естѣхъ апи стѣхъ пѣхъ ннѣхъ апи рѣхъ
сѣхъ оубѣхъ. и скѣхъ тѣхъ ннѣхъ апи стѣхъ апи оубѣхъ ннѣхъ. и молащѣхъ
ко вѣхъ оубѣхъ оубѣхъ оубѣхъ. тѣхъ мѣхъ же ннѣхъ должнѣхъ сѣхъ
хранїти достѣхъ оубѣхъ стѣхъ оубѣхъ стѣхъ оубѣхъ апи хѣхъ. мола
щѣхъ апи рѣхъ апи хѣхъ. и ннѣхъ ма. рѣхъ ннѣхъ апи хѣхъ апи хѣхъ
стѣхъ оубѣхъ стѣхъ оубѣхъ апи хѣхъ. хѣхъ апи стѣхъ пѣхъ ннѣхъ апи рѣхъ
сѣхъ оубѣхъ. и естѣхъ апи стѣхъ пѣхъ ннѣхъ апи рѣхъ сѣхъ оубѣхъ
ма вѣхъ оубѣхъ оубѣхъ. радѣхъ апи хѣхъ апи хѣхъ апи хѣхъ
ла. во плѣхъ ннѣхъ апи глагола бѣхъ стѣхъ. и еднѣхъ оубѣхъ ннѣхъ апи
житѣхъ. вѣхъ стѣхъ апи еднѣхъ оубѣхъ апи хѣхъ. стѣхъ мѣхъ еднѣхъ

свѣта. тѣмъ спужающимъ исцеленіе по дѣла.
радѣи славори сей глѣбѣ гомраа. яко попокапо
чита. ѿ сладохавоу дѣи живоносныи истисаю
вѣрныи мзлюдемъ исцеленіе. радѣи тасалча
свѣтлоу арнага вистаса. яко сѣти лѣху ара
юци всю землю рѣсѣю. всѣмъ тѣмъ ѿгнаша.
являюще савѣроу не оуіклонною. радѣи тас
недрманноу ѿко. стежавша дѣла. насверше
ніе бжѣихъ стѣхъ заповѣдей. прїимша всѣ
рци своѣмъ блжѣнныа. радѣи тасавратавкѣ
пѣвмѣ стѣсвѣтлоу харнѣ. всѣмъ хънѣнѣ. въ
славеніи оуѣвѣдающоу. егдаже по достоянію.
сподобитася. радѣи тасавѣхъ имисвѣтло
стѣми. тавѣ ѿ блистаѣми. и всѣмъ миру ѿбъ
ходѣтѣ. бѣсѣи ѿгнаша. не дѣи исцеляюще.
свѣтили са прѣдобраа. хастѣнни са тѣплаа
сѣири сѣгомъ. блжѣнныи милѣта мирахъ жиу
ѣми во инѣ. до блага стѣпнѣи ка. дѣла прѣсвѣ
щающе вѣрныи мзлюдемъ. въ хъвѣсила бо
ѣста влюди. свѣтлоу сна анѣнѣа любѣи. тѣ
мъ краснѣи всѣмъ наслѣдѣоу асте. въ нѣнѣ жи
тѣи. и славѣ райсѣ хъи пищу. свѣтѣмъ рахъмны
и. краснѣи а радѣости. радѣи тасавѣа на полна
юще сѣца. горѣсти бо лѣхъ нѣмъ ѿгнающе.

73
стѣпни блѣи исцѣляюще. каплами кровнѣми
стѣими. ѿчѣрвивши багрянцю прѣславнаа.
тѣмъ красна носаша сохъмъ црѣтѣ вѣта вѣгда.
и всѣмъ молаша саванѣи а люди хрѣтѣмъ нѣсѣи а.
и сродни ки своа. хъмла рѣсѣа блѣви са вая кро
вью. и мощьми по ложніемъ. въ црѣсви дѣхъмъ.
бжѣтѣмъ прѣсвѣщаѣта. внѣи жѣако сомѣнѣи
мѣнѣи а. хъмла ки своа моли таса. радѣи савѣ
тлоу арноу снѣцѣи црѣсви стѣжавши. въ хъоу всѣмъ
прѣсвѣщаѣтѣ. въ стѣпнѣи нѣваю. въ славѣмѣнѣи
мъ. радѣи тасасвѣтлѣи хъвѣхъдѣ. хъоу прѣ
схъдѣлаа. но хрѣтолюбѣи а стѣпнѣи тѣрпѣцѣ.
и на ша хастѣпни ки. покоритѣ поганѣи а по дѣ
хъи нѣхъмъ на шимъ. молаша савѣцѣи бжѣи на ше
мъ. и мирно прѣбѣи а пи в сови хъплѣнѣи хърѣвнѣ.
и хъбавляюще ѿ оуѣсѣнѣи а рапи. и ѿ прѣмы стѣ
дѣи а вола. сподобитѣ а жѣи на сѣхъ поуѣи а ютѣи оу
тѣржѣстѣи ко вѣхъ вѣи ки до скончанѣи а.
Стѣпнѣи оуѣи жѣи каннѣи блѣи. оуѣи стѣи слава
братѣи своѣго. по славѣи оуѣи гѣи оуѣи гѣи оуѣи
жѣи хъвѣи оуѣи гѣи. и на хъа по мѣи шлатѣи. и асои хъвѣи
всю братѣию свою. и прїимѣи властѣи рѣсѣи бѣи дѣи хъ.
по мѣи сли вѣи вѣи соко оуѣи мѣи стѣи во мѣи свои мѣи. нѣи
дѣи и асо дѣи тѣи бжѣи властѣи мѣи жѣи хъоуѣи тѣи.

[illegible]

хъ нѣмъ о городѣмъ · и вѣстѣмъ нѣмъ о городѣмъ ·
и хъ биша варахъ и вѣдѣмъ · порокомъ · и рѣхъ ·
васъ тарѣславъ · и шѣмъ нарѣкомъ · сѣдѣхъ · вѣдѣмъ ·
рѣ · по славѣ нѣмъ о городѣмъ · рѣ · оу жѣмъ нѣмъ · сѣмъ ·
и рѣ · и по хъ вѣхъ · сѣмъ · вѣмъ · нарѣ · чѣмъ · и мѣ ·
и жѣмъ · хъ · и сѣ · вѣмъ · варахъ · и ѿ болѣмъ · вѣмъ ·
и и сѣ · рѣ · **В**ѣмъ · нѣмъ · прѣ · и дѣмъ · вѣмъ · сѣ · и сѣ ·
ѣмъ · ѿ сѣ · стрѣ · ѣмъ · прѣ · славѣ · ѿ цѣ · нѣмъ · и рѣ ·
ѣмъ · по · полѣ · сѣ · и дѣ · вѣ · і · ѣмъ · оу · би · бѣ · рѣ · сѣ · а · на · глѣ ·
ѣмъ · по · славѣ · бѣ · мъ · сѣ · го · по · велѣ · нѣ · и сѣ · славѣ ·
ѣмъ · пѣ · чѣ · мъ · бѣ · по · ѿ · цѣ · и ѿ · бѣ · рѣ · и ѿ · дѣ · рѣ · жѣ · нѣ ·
Нѣмъ · прѣ · и жѣ · сѣ · бѣ · вѣ · нѣ · бѣ · нѣ · мѣ · нѣ · мѣ · нѣ · о · нѣ ·
ѣмъ · тарѣ · славѣ · рѣ · ѣмъ · ѿ · любѣ · ма · дѣ · рѣ · жѣ · нѣ ·
рѣ · и хъ · ѣ · а · нѣ · бѣ · бѣ · ша · на · дѣ · бѣ · оу · тѣ · рѣ · славѣ · и рѣ ·
чѣ · мъ · на · вѣ · чѣ · ѿ · цѣ · мой · оу · мѣ · ѣмъ · по · полѣ · сѣ · и дѣ ·
ѣмъ · вѣ · і · ѣмъ · и хъ · би · вѣ · а · бѣ · рѣ · а · ѣмъ · ѣ · и рѣ · ша · нѣ · о · нѣ ·
рѣ · цѣ · а · ѣ · мѣ · кѣ · жѣ · бѣ · рѣ · а · на · ша · и сѣ · вѣ · чѣ · нѣ · сѣ · мѣ ·
ѣмъ · то · вѣ · по · бѣ · оу · тѣ · и сѣ · бѣ · тарѣ · славѣ · вѣ · а ·
рѣ · ѣ · а · прѣ · чѣ · ѣ · и по · и · дѣ · ма · сѣ · по · полѣ · сѣ · на · рѣ ·
ѣ · глѣ · рѣ · нѣ · а · по · чѣ · лѣ · и хъ · би · вѣ · а · тѣ · нѣ · ѿ · нѣ · а · бѣ ·
ѣ · тѣ · ѿ · мѣ · стѣ · нѣ · і · сѣ · вѣ · глѣ · і · оу · би · бѣ · рѣ · а · тѣ · нѣ · ѣ · хъ · а · нѣ ·
ѣ · вѣ · нѣ · прѣ · оу · бѣ · а · крѣ · вѣ · бѣ · оу · рѣ · сѣ · ѣ · и глѣ · бѣ · оу · вѣ · прѣ ·
ѣ · дѣ · нѣ · ѣ · а · и мѣ · нѣ · сѣ · цѣ · жѣ · сѣ · оу · тѣ · вѣ · оу · и тѣ · нѣ · оу · сѣ ·
ѣ · мѣ · и по · прѣ · а · вѣ · а · сѣ · ко · нѣ · а · ѣ · тѣ · сѣ · а · ѣ · бѣ · а · глѣ · шѣ · нѣ ·

и поиде на стѣпоу полѣхъ. слышавъ стѣпоу полѣхъ. и дѣла
гарослава. и пристройвѣсчиславой. рѣни печенѣгъ.
и итѣи дѣпротивъ клѣнбѣю. ѿбонъ полѣхъ дѣпра.
арославъ ѿбѣсю. **Н**ачало кнѣжнѣ гарослава
вѣсѣе. **Р**ѣхъ. ф. кѣ. прѣиде гарославъ и ста
въ прѣтнѣхъ. ѿбатолѣхъ дѣпра. и не смѣхъ
нѣтнѣна сѣ. и нѣсина нѣ. и стѣпаше хъ. мѣи прѣ
тивъ ѿсѣбѣ. и во ѿводѣ стѣпоу полѣхъ. нача бѣхъ
во хъ бѣрегъ. ѿ кѣсѣратнѣ новогороу. цѣвъ глѣ.
чѣтѣ прѣидѣ стѣсѣ хъ ромѣи мѣхъ. а въплѣтнѣ
цѣсѣхъ. да приставимъ вѣхъ хоро мовъ рѣхъ
тинашѣ. и сѣ слышавъ шѣ новогороу. цѣвъ глѣ. а
рославъ. та кѣсѣ хъ оу тра прѣвѣхъ мѣсѣна нѣ. да
ацѣ кѣтѣ оу прѣидѣтѣ сѣна мѣ. да по тнѣ мѣхъ
сѣми. бѣхъ бѣхъ хъ морѣхъ. и стѣпаше мѣхъ
ма ѿхъ рѣи. и вѣсюноу пѣхъ сѣхъ рѣхъ жѣноу сѣ
ѣю. **Н**арославъ хъ оу тра и спѣлнѣхъ рѣхъ
нѣхъ. прѣтивъ сѣхъ тѣхъ прѣвѣхъ сѣ. и вѣсѣи
на бѣрегъ. и ѿринѣхъ шѣлоу. и ѿ бѣрегъ. и поидѣ
ша прѣтивъ ѿсѣбѣ. и сѣвоу кѣхъ пиша сѣна мѣхъ стѣ
и вѣсѣхъ хъ лѣ. и вѣхъ хъ хъ рѣхъ мѣхъ пѣхъ гѣмъ
пѣмѣчи. и прѣтнѣхъ шѣ стѣпоу полѣхъ сѣхъ оу хъ рѣхъ.
и вѣстѣхъ пиша нѣлѣ. и ѿдолѣтнѣ нача гарославъ.
видѣхъ вѣхъ стѣпоу полѣхъ и побѣхъ. и ѿдолѣхъ гарѣ

75
славъ. стѣпоу полѣхъ побѣхъ хъ лѣ. а гарославъ
сѣхъ дѣвѣсѣхъ вѣхъ на стѣпоу полѣхъ тнѣ. бѣхъ жѣ тоу гарѣ
славъ. кѣхъ. лѣхъ. **Р**ѣхъ. ф. кѣ. гарославъ
вѣхъ дѣвѣсѣхъ вѣхъ по горѣхъ ша цѣрѣхъ. **Р**ѣхъ. ф.
кѣхъ. поидѣ бѣоу славъ сѣхъ стѣпоу полѣхъ мѣхъ на гарѣ
вѣхъ славъ. гарославъ жѣ мѣхъ стѣпоу полѣхъ сѣхъ вѣхъ
сѣхъ. вѣхъ рѣхъ сѣхъ хъ нѣ. поидѣ прѣтивъ. бѣоу славъ
вѣхъ стѣпоу полѣхъ. и прѣидѣхъ во лѣхъ нѣ. и стѣпашѣ ѿбѣ
пѣхъ рѣхъ кѣхъ бѣхъ. и бѣхъ оу гарославъ кѣхъ ромѣи
и во ѿводѣхъ бѣхъ. и нача бѣхъ оу кѣсѣратнѣ бѣоу славъ
вѣхъ глѣ. да чѣхъ рѣхъ во тѣхъ стѣпоу полѣхъ стѣхъ прѣбѣхъ мѣхъ
прѣстѣхъ. бѣхъ бѣхъ вѣхъ кѣхъ и тѣхъ жѣхъ бѣоу славъ.
та кѣхъ нѣна кѣхъ нѣ мѣхъ и сѣхъ дѣхъ тнѣ. нѣ бѣхъ шѣ сѣмъ
сѣхъ нѣхъ. и рѣхъ бѣоу славъ ацѣхъ вѣхъ сѣхъ оу кѣсѣратнѣ жѣ
лѣ. а хъ бѣхъ нѣхъ по гѣхъ нѣ. и вѣхъ бѣхъ на кѣхъ нѣхъ вѣхъ бѣхъ
вѣхъ кѣхъ. и по нѣхъ мѣхъ воу ѣго. гарославъ жѣ нѣхъ оу тра
гѣхъ и стѣпоу полѣхъ тнѣ. и побѣхъ гарославъ. бѣоу славъ
вѣхъ. гарославъ жѣ бѣхъ жѣхъ шѣхъ оу. мѣхъ мѣхъ жѣхъ нѣхъ
вѣхъ горѣхъ. бѣоу славъ жѣхъ вѣхъ дѣвѣсѣхъ вѣхъ сѣхъ стѣпоу
полѣхъ. и рѣхъ бѣоу славъ. рѣхъ вѣхъ дѣхъ тнѣхъ рѣхъ жѣхъ нѣхъ
мѣхъ оу пѣхъ оу рѣхъ оу мѣхъ на по кѣхъ ромѣи. и вѣхъ тѣхъ оу.
гарославъ жѣхъ прѣхъ бѣхъ гѣхъ вѣхъ нѣхъ оу вѣхъ горѣхъ. и хъ оу тра
шѣхъ бѣхъ жѣхъ тѣхъ хъ мѣхъ рѣхъ. и по сѣхъ дѣхъ нѣхъ сѣхъ нѣхъ
дѣхъ бѣхъ рѣхъ нѣ. сѣхъ новогороу. цѣхъ. расѣхъ кѣхъ шѣхъ оу дѣхъ гарѣ

славля. рикъще можемъ сѣрѣбити. и збоу славо
мъ и сѣтополкомъ. нача сѣко тѣхъ рати. а ѿмъ
жапо. д. кѣмъ. а ѿ старостѣ по. г. г. и вѣнъ. а ѿ бо
ярѣ по. п. г. и вѣнъ. и привѣдоша варагы. и вѣдша
и мѣхъ сѣко тѣхъ. и сѣвоу кѣни. и рѣславоу и многѣ. бо
ле слава же бѣ сѣдѣвѣ сѣвѣ. **Б**ѣ зѣмный же сѣто
полкъ рече. елико же по горѣ домъ лахъ и хъ и вѣ
и тѣхъ. и ихъ бишала хъ. боу слава же по бѣ жѣ и сѣ
ѣва. воу маймѣнѣ. и боу рѣ и рѣ слава. и сѣ сѣ рѣ
ѣго. и на сѣ сѣ пристави коу мѣнѣ. бѣ бѣ ѣмъ
вѣ бѣ рѣ и вѣ сѣтѣ. и лю дѣ и мѣхъ сѣтѣ вѣ сѣ
бѣю. и горѣ дѣ и червѣнскѣ сѣхъ дѣ сѣвѣ. и поидѣ
во своу землю. сѣтополкъ же нача кѣни и пѣи вѣ сѣвѣ.
и поидѣ рѣ слава на сѣтополкъ. и бѣ жѣ сѣтополкъ
в пѣчѣнѣ гѣ. **Б**ѣ. д. ф. кѣ. прѣидѣ сѣтополкъ.
в силѣ та жѣ цѣ сѣ пѣчѣнѣ гѣ. и рѣ слава сѣоу бѣ рѣ
сѣ. воу дѣ вѣ рѣ цѣ на бѣ оу рече. кѣ рѣ вѣ рѣ та мо
ѣгоу коу пѣ сѣтѣ поу вѣ вѣко. мѣ сѣтѣ и кѣ рѣ прѣ
вѣ рѣ на гѣ сѣго. мѣко же мѣ сѣтѣ и кѣ рѣ вѣ вѣ
и поу лоу жѣ сѣ на кѣ и нѣ сѣтопѣнѣ и прѣ сѣнѣ.
тако поу лоу жѣ на сѣмъ. поу моу вѣ сѣ рѣ сѣ. бѣ рѣ
та моу а сѣ сѣ та пѣлоу мѣ ѿ шѣ ѿ сѣ дѣ. но мо

76
ли твою помоути нами. на прѣтѣвѣ на гѣ сѣгоу
бѣ и цѣ и горѣ дѣ. и сѣ сѣ мѣ рѣ кѣ шѣ и поу дѣ шѣ прѣ
тѣ вѣ сѣоу бѣ. и поу сѣ рѣ шѣ поу лѣ а тѣ сѣкоу ѣ ѣ бѣи.
ѣоу мѣхъ сѣтѣ вѣкоу. бѣ жѣ па тѣоу кѣ поу гѣ вѣ сѣхѣ.
дѣ а сѣ вѣ сѣнѣ. сѣтѣ пѣишѣ сѣ ѣ бѣи и бѣ сѣ бѣ а сѣ.
тако вѣ на бѣ вѣ а лѣ вѣ сѣ. хѣ рѣ кѣ и сѣ мѣю сѣ сѣ та
хѣ сѣ. и сѣ сѣтѣ пѣишѣ сѣ. тако поу дѣ оу лѣ сѣ мѣ кѣ рѣ
вѣ пѣ та хѣ. кѣ вѣ чѣ рѣ жѣ ѣ оу лѣ та рѣ слава. а сѣто
полкъ поу бѣ жѣ. **Н**ѣ вѣ жѣ а сѣ сѣ мѣ на па дѣ на нѣ
вѣ сѣ. и рѣ слава сѣкоу сѣтѣ. и не моу жѣ сѣ сѣ дѣ
тѣ. и не сѣ хѣ тѣ вѣно сѣлѣ. и прѣ не сѣоу а и сѣ бѣ рѣ сѣ
бѣ гѣ оу сѣ сѣнѣ. ѣоу нѣ гѣ лѣ шѣ поу бѣ гѣ не сѣ сѣ оу мѣю.
жѣ нѣ пѣ поу на сѣ. ѣоу трѣ оу и жѣ сѣ ла хѣ сѣ. ѣ дѣ
сѣтоу жѣ не сѣтѣ поу мѣ. и не вѣ бѣ нѣ коу жѣ вѣ оу сѣлѣго
на сѣ а гѣ. и бѣ жѣ а хѣ сѣнѣ. ѣоу нѣ жѣ вѣ не моу сѣи лѣ жѣ.
и вѣ оу сѣоу пѣ сѣ гѣ лѣ шѣ. ѣоу сѣ жѣ нѣ пѣ. ѣоу жѣ нѣ пѣ ло
вѣ гѣ нѣ тѣ. и не моу жѣ сѣтѣ рѣ тѣ пѣ на ѣ дѣ нѣ оу мѣ
мѣ сѣтѣ. и прѣ бѣ жѣ а лѣ дѣ цѣ оу землю гѣ нѣ мѣ жѣ
и мѣ гѣ нѣ воу мѣ. и прѣ бѣ жѣ вѣ пѣ сѣтѣ на мѣ жѣ и лѣ
хѣ и чѣ хѣ. и сѣ прѣ вѣ рѣ жѣ живѣтѣ сѣвоу вѣтоу мѣ мѣ
сѣтѣ сѣлѣ. **Е**го жѣ поу правѣ дѣ. тако не правѣ дѣ
сѣ дѣ на шѣ шѣю на нѣ. поу шѣ сѣтѣ вѣ и сѣгоу сѣтѣ та.
прѣ та шѣ мѣ сѣ ѣоу ка мѣ нѣ а гѣ. поу ка хѣ а шѣ на вѣ
поу слѣ на а. па гѣ вѣ на а рѣ на. вѣ сѣ мѣ рѣтѣ не мѣ лѣ пѣ вѣно

воуложи на касогы. и прише^{дъ} тмѣ пороиса
ню. халожичи въстѣ аѡца. и совершию. та же
стойтъ и до сего дни. тмѣ пороиса^{ню}. **Р**ѣ
ѡ. ф. лѣ. **П**ойдемъ тиславъ на гарославъ. сего
хары. и скасогы. **Р**ѣ. ѡ. ф. лѣ. гарославъ
сущъ въ новѣгородѣ. и прійдемъ тиславъ и
тмѣ пороиса на касогы. и ипріаша его іса
ни. ѡн же сѣде на столѣ въ черниговѣ. гаросла
въ сущъ въ новѣгородѣ. и посла гарославъ ха
морю поварагы. и прійде асканъ. сварагы.
бѣ бо асканъ слѣпъ. и лѣдѣ бо ѡнъ те холопо
мъ и стисла. и прійде ко гарославъ. и иде гаро
славъ съ асканомъ на мѣстислава. мѣстисла
въ же слышавъ ихъ. иде противъ имъ. кольспи
въ. мѣстиславъ же и сполчи въ дръжинъ свѣче
ра. и постави сѣверѣ. въ чело противъ варатомъ.
а самъ стасѣ дръжиною своею по ісрыломъ.
и бѣ въшиноцѣ и бѣ тмѣ. громъ и молніа и до
жъ. и рече мѣстиславъ дръжинѣ свое и поидемъ
на нѣ. и поидемъ тиславъ противъ емъ. и стѣ
пишасѣ въ чело варахъ сѣверы. и прѣдъишасѣ
варахъ сѣверы. **М**ѣстиславъ же ѡсвѣ
тъ халѣу тра. видѣ лежатъ. сѣченъ ѡсвойсѣ
верѣ. и варагы гарослави. и рече и спосѣмъ нѣра.

сѣлѣ житѣ сѣверанѣнъ. а сѣваратъ. а дръжина
своацѣла. и посла мѣстиславъ по гарослава
гѣла. сѣдина свое мѣстолѣ кѣ іевѣ. понижѣтъ
ѣ сѣ старей братѣ. мнѣ бѣ и сѣ стороны. и не
сѣмъ тмѣ гарославъ. а оскѣ іева. до нѣ же сѣмъ
ристасѣ. и сѣдѣ мѣстиславъ въ черниговѣ.
а гарославъ въ новѣгородѣ. и бѣ асѣдѣ цѣвѣ кѣ
ѣвѣ мѣ жина гарослави. кѣ сѣмъ жѣлѣ тмѣ ро дѣ са
ѣ. сѣнѣ. и на рече мѣмъ и хаславъ. **Р**ѣ. ѡ. лѣ.
гарославъ съ асканомъ и воймъ и мнѣ. и прійде кѣ нѣвѣ.
и сѣ тмѣ ро мѣ миръ сѣбрапомъ съ воймъ мѣстѣ
славомъ. оу гороца. и рахѣли сѣпа по дѣмъ прѣ
рѣ сѣвѣ халѣу. гарославъ пригасѣ сѣторѣмъ. а мѣ
стиславъ ѡнѣ. и на частѣ жѣ тмѣ мирѣ. и въ бѣра
полюбѣ стѣвѣ. и прѣста оу собица. и мѣтѣ жѣ.
и бѣ тмѣ шѣна вѣли сѣвѣ халѣу. **Р**ѣ. ѡ. ф. лѣ.
ро дѣ са. и сѣнѣ. и на рече мѣмъ сѣпѣ славъ.
Рѣ. ѡ. ф. лѣ. халѣу мѣнѣ сѣмѣ сѣво тѣ кѣ сѣна нѣ
бѣ сѣна кѣ нѣ дѣ тмѣ кѣ сѣнѣ халѣу. **Р**ѣ. ѡ. ф. лѣ.
мирѣ нѣ. **Р**ѣ. ѡ. ф. лѣ. гарославъ бѣ лѣхъ въ халѣу.
и ро дѣ са гарославъ. и сѣнѣ. и на рече мѣмъ.
кѣ сѣво лѣдѣ. кѣ сѣмъ жѣлѣ тмѣ и дѣ гарославъ на чѣ
дѣ. и по бѣ дѣна. и постави гѣрагъ гѣрѣвѣ. въ сѣ жѣ вре
мѣ оу мѣрѣ бо славъ. вѣлі кѣ нѣ вѣла халѣу нѣ бѣ мѣтѣ жѣ.

вхемлилаской·вхставше люди хъиша епѣи·
и попы·и бо мръісвоа·и бы вни матежъ·

Вѣѣ·ѣ·лѣ·гарославъ·и мьстиславъ·и до сла
на лахъ·и хъаіста градъ·чрвєньскыіа ѿпа
тѣ·и покое вастала цквюхъ млю·и многы ла
хъи привѣдosta·и рахъдѣлишаа·гарославъ по
сѣ·порси нсѣ тѣи до сѣго днѣ· **В**ѣѣ·ѣ·м·
гарославъ почас павити городъи порси· **В**ѣѣ·
ѣ·мѣ·мьстислави чѣоу ста фийоу мре·

Вѣѣ·ѣ·мѣ· **В**ѣѣ·ѣ·мѣ· **В**ѣѣ·ѣ·мѣ·
Имьстиславъ и хъи дѣла локы·и рахъ болѣ всѣа
иоу мре·и положиша и цркѣи стѣоспѣа·ю же
вѣсамъ хъа ложила·вѣбѣоу хъа дѣла и нѣо еприни
мѣ·вѣхъи шѣна конѣи стѣомати·рѣкою до сѣи·
вѣжѣ мѣстиславъ·дѣвѣла тѣломъ·чрмєнъ
тѣломъ·и лиуѣмъ·вѣликиіа ма ѿчи ма·храборъ
на рати·и мѣтѣи вѣи люѣа шѣ дѣрѣжинъи покѣи
кѣ·и мѣнѣи ѣца дѣашѣ·и питѣа иа дѣнѣа
нѣбрана шѣ·по сѣмъжѣ приа всѣоу властѣи гаросла
въ·и быіа само дѣрѣжѣцѣхъ мли рѣской· **И**дѣна
рославъи конѣи городъи посади нѣа своѣго ко
лодѣи мли рѣноу вѣгородъ·ѣпѣа постави жида
тѣ·кѣсѣвѣрѣмѣа рѣи са гарославъи снѣ·и на рѣко
ша емъи ма вѣа чѣсла вѣ гарославъжѣсѣи цѣи нѣо

вѣгородъ·вѣстѣи рѣи дѣи нѣмъ·иако пѣчѣи дѣи
ѿсѣпѣи тѣи кѣи вѣ·иарославъи сѣбѣрако и многы·
вѣрагѣи·слова нѣ·пѣи дѣи кѣи вѣ·и вни дѣи хъгра
свои·и вѣпѣчѣи нѣи вѣхъи чѣсла· **И**арославъжѣи
стѣи нѣи хъгра дѣи нѣи полѣи дѣрѣжинъи по сѣта вѣи а
рагѣи по сѣрѣдѣ·и на правѣи сѣ порѣи кѣи іа нѣи·
и на лаѣи ко мѣи кѣи рѣи лаѣи нѣо ко роуи·и ста ша пѣрѣгра
домѣ· **П**ѣчѣи дѣи по чѣа ша при стѣи пѣати·и сѣи пѣ
пи шѣи на мѣи стѣи нѣи дѣи жѣи нѣи стѣи ла сѣо фѣи а·ми
тро по ли а рѣи скѣла·вѣбѣоу по гѣа по лѣи нѣи гѣа·и быі
сѣи та хъла·ѿдѣа ѿдѣла кѣи вѣчѣи рѣи гарославъ·

Ипо бѣгоша пѣчѣи дѣи рохъно·и нѣи вѣи дѣа хъи са мо
бѣи а цѣи·ѿи вѣи бѣи а цѣи по на хъ·вѣи то мли·и нѣи
и вѣи нѣи рѣи сѣа·а про кѣи и про бѣи то шѣи до сѣи то днѣи·
вѣи жѣи лаѣи по вѣа дѣи гарославъ·сѣи дѣи сла вѣи по
рѣи вѣи·бѣи а тѣи а своѣи го вѣи оу пѣи ско вѣи·ѿи кѣи вѣи пѣи а нѣи
и нѣи мѣи· **В**ѣѣ·ѣ·ѣ·мѣ·тѣа ло жи гарославъи гѣа
вѣи іа кѣи и·вѣи нѣи го жи рѣи а сѣи пѣи·вѣи а тѣа хъла тѣа·
хъа ло жи и цркѣи вѣи стѣи а сѣо фѣи а ми тро по лѣи ю·
по сѣи мѣи цркѣи хъна хъла тѣи корѣи тѣи хъ·стѣи а
бѣи а вѣи го вѣи цѣи нѣи·по сѣи мѣи стѣи го гѣи ѿрѣи а мо на
стѣи рѣи·и стѣи а и рѣи нѣи· **П**о сѣи мѣи а чѣи вѣи ра хъи
стѣи іа нѣи скѣла по дѣи тѣи сѣи·и ра хъи шѣи ра тѣи·и чѣи рѣи нѣи
рѣи хъи цѣи по чѣи а ша ми нѣи жѣи тѣи сѣи·и мо на стѣи рѣи вѣи по

чинахъ въѣти. ѿбѣа роу сла вѣ люба црїсѣвныа
оуставы. ѿпопылю башнѣ повелїе. ѿхлїху
жѣ чернорїзци. ѿснїгамъ прилежай почита
иача по. ѿвнѣцїи вѣднї. свѣрапїи многи.
ѿприлагашѣ ѿ грїкѣн словѣньскѣ ѿспїма.
ѿсписаши кнїги многы. ѿмиже повѣщае сѣ
вѣрнїи людіе. на слажають сѣ оученїа бжтв
наго. тако жѣ сїи. бжтѣ оу земли радоу рѣтъ. дрѣ
гы ѿ жѣна сѣтъ. ѿнїи по жнѣтъ. ѿна дѣтъ
пищю нѣмѣ сѣднѣ. тако жѣ сїи ѿцѣ бжтѣ оу
дїмѣтъ. земли радоу рѣтъ оу ма кѣ чѣ. рїкше
крїстїе мѣ про сѣтъ пївѣ. сїи жѣна сѣтъ кнї
жнѣ мї словесѣ. сѣтъ вѣрнѣ людіи. ѿмѣ по
жнѣ мѣ. оученїе кнїжнѣ прїемлюще. вѣ
лїкѣ вѣ вѣтъ польза ѿ оученїа кнїжнѣго.
кнїгамї бо каже мї. ѿ оучи мї есїи пѣти
по казанїю. ѿмѣ рѣтъ бжтѣ вѣтъ пѣ мѣ. ѿвѣтъ
рѣтанїе ѿ словесѣ кнїжнѣ. сѣтъ бжтѣ кнїжнѣ
на паю щѣ вѣ сѣ мѣю. сѣтъ бжтѣ ѿ сѣтъ
ло сѣти. кнїгамъ бжтѣ есѣтъ нѣ сѣтъ на гла вѣна.
сїи мѣ бжтѣ печалїи вѣша есѣтъ мї есѣтъ. сїи сѣтъ оу
хлѣвѣ хлѣвѣ рѣтанїю. мѣ рѣтъ бжтѣ есѣтъ. тако
жѣ соломѣнѣ по хлѣвѣ гла глѣшѣ. дѣтъ прѣ рѣтъ
вѣ сѣлї. свѣтъ хлѣвѣ мѣ. ѿ сѣтъ мѣ сѣтъ. мо жѣ рѣтъ

ть. мною црїи црѣвѣють. сильнїи пишють. пра
 вѣ. мною вельможи величютьсѧ. и мѹтїи
 дѣрѣжають землю. ахъ любѧщага мѧ люблю.
 и цю цїи мене ѡбращють. бѣлѣтъ. аще бо по и
 цѣши в кнїгахъ. мѧ дѣрѣтъ. прїлѣжно. то ѡбра
 цѣтъ вѣликиѹ пользѣ. аще и своѣй. иже бо кнїгѣ
 чте тѣ. а то. то бѣсѣ. ахъ. етъ. сѣ. бѣ. мѣ. и ли сѣ
 стѣ. мѣ. мѣ. и. и по чти тѣ. а пророческа бѣсѣ
 дѣ. и. бѣ. оульска. а. вѣ. нї. а. и. а. пѣ. лска. и. жи тѣ. а
 стѣ. и. ѡ. цѣ. вѣ. спрїемлѣтъ. дѣ. шѣ. вѣ. ли. кѣ. вѣ. пользѣ.
Нро́славъ же сїи такоже рече хомъ. любимъ бѣ
 кнїгамъ. и многѣи исписавъ. и по́ложивъ стѣи
 со́фїи. юже соудасмъ. и оу́краси ю златомъ
 и сребро́мъ. и соудѣ црѣкѣ нѣми. в неѣ же ѡбѣ
 чнѣ. а. пѣ. снѣ. бѣ. вѣ. оу́. а. ю. тѣ. в. го. дѣ. ѡ. бѣ. чнѣ. а.
 и нѣ. црѣ. кѣ. и. стѣ. а. вѣ. шѣ. по. гѣ. рѣ. до. мѣ. и. по. мѣ. стѣ. по
 мѣ. и. по. стѣ. а. вѣ. а. по. по. ѣ. и. да. а. и. мѣ. ѡ. и. мѣ. нѣ. а
 своѣ. го. вѣ. ро. кѣ. вѣ. а. и. мѣ. оу́. чти. пи. лю. дѣ. и. по. нѣ. же
 пѣ. мѣ. е. стѣ. по. рѣ. чѣ. нѣ. о. вѣ. мѣ. и. при. хо. ди. ти. а
 по. кѣ. црѣ. кѣ. а. мѣ. и. мнѣ. жи. шѣ. а. прѣ. хи. те. рѣ. и. лю
 дѣ. и. хрѣ. ти. а. нѣ. стѣ. и. и. ра. до. вѣ. шѣ. а. мѣ. ро. сла. вѣ.
 ви. да. мнѣ. црѣ. кѣ. и. и. лю. дѣ. и. хрѣ. ти. а. нѣ. стѣ. ф. ло.
 а. вѣ. ра. гѣ. сѣ. по. вѣ. а. шѣ. а. по. бѣ. жа. е. мѣ. но. вѣ. и. ми. лю
 дѣ. и. хрѣ. тѣ. а. нѣ. стѣ. кѣ. мѣ. и. **В** лѣ. хѣ. ѣ. ф. мѣ. и. да

арославъ на пвагы. **Р**ѣхъ. ф. мѣ. сѣнабѣ
црѣвистыа бѣаюже сѣхъ володимръ ѿцѣ аро
славъ. митрополитомъ феѿпентомъ. **Р**ѣхъ.
ф. мѣ. арославъ и дѣнали тѣхъ. **Р**ѣхъ.
ф. мѣ. и дѣ арославъ на махъ овъшанъ въ лѣтѣ.
Рѣхъ. ф. н. володимръ снѣ арославъ. по
и дѣ на мѣ. и побѣдѣ въ а. и по мироша кони оуко
и володимровъ. како еше дѣишюци мѣ конемъ.
и хъ и рахъ ху хъ и снѣ. толикъ бѣ моръ внихъ.
Рѣхъ. ф. нѣ. посла арославъ снѣ асво ево воло
димира на грекъ. да въ е мѣ вои много. и въ ево
дѣ стѣ по рѣчи въ шатѣ. ѿцѣюганѣ въ. и по нѣ
володимръ въ лѣтѣ. и прѣидоша въ дѣнаи. и по
и доша къ црѣю градъ. и бѣ стѣ въ ра вѣліса. и ра
хъ и корабла рѣси. и кнѣ жь корабль рахъ и въ
трѣ. и въ хъ корабль кнѣ. и въ. тѣвори мѣхъ.
во ево дѣ арославъ. и прѣи жѣ вои володими
ри. въ вѣржѣнѣ въ шана брѣгъ. ху тащѣ по итѣ
въ сѣ. и нѣ и дѣ шѣ снѣ мѣ ѿдрѣ жинѣ кнѣ.
и рѣчѣ хъ по и дѣ снѣ мѣ. и въ ісѣ дѣ и скорабла кнѣ
мѣ. и рѣчѣ ащѣ живѣ въ дѣ и снѣ мѣ. ащѣ ісѣ погы
въ нѣ содрѣ жинѣ. и по и доша ху тащѣ въ рѣ. и въ
стѣ въ стѣ ко грекомъ. тако и хъ и ло морѣ рѣсѣ.
и по славъ црѣ и мѣ нѣ мѣ моно махъ а порѣсѣ. ѿла

дѣи. дѣ. володимръ видѣ въ сѣ дрѣ жинѣ.
какой дѣ по по нѣ. и въ ху ра тѣ въ сѣ. и хъ и ѿла дѣи
грецѣ кѣ а. и въ ху ра тѣ въ сѣ. въ сѣ шѣ въ ко
раблѣ своа. **С**въ ісѣ тѣ жѣ на ша сѣ и хъ вѣржѣнѣ
мина брѣгъ. и прѣидоша ісѣ црѣю градъ. и сѣ
пи шарѣ снѣ много. по прѣ жѣ мѣ тѣ мѣ ирѣ въ ісѣ
пѣ щѣ нѣ въ ісѣ тѣ пѣ въ ісѣ арославъ. въ сѣ жѣ вѣ
мѣ на дѣ а стѣ арославъ сѣ стѣ въ свою ху тащѣ мѣ
ра. и въ дѣ а стѣ ісѣ мѣ ирѣ ху тащѣ мѣ ѿла дѣи. и сѣ
е жѣ бо по лѣ онѣ нѣ въ бо лѣ славъ а побѣдѣ въ аро сла
ва. **Р**ѣхъ. ф. нѣ. **В**въ ісѣ тѣ жѣ на ша дѣ а кнѣ а. аро
по лѣ а. и ѿла гѣ. снѣ а стѣ по слава. и крѣ тѣ ісѣ а сѣ тѣ
ею. и по лѣ о жѣ на ша въ црѣ вѣ стѣ а бѣ а. въ то жѣ а
то оу мѣ рѣ бра чѣ славъ. снѣ и хъ а славъ. въ нѣ а
володимръ. ѿцѣ въ сѣ славъ. и въ сѣ славъ снѣ ево
сѣ дѣ на стѣ о лѣ ево. ево жѣ рѣ дѣ мѣ тѣ и ѿ вѣ фѣ
ванѣ а. мѣ тѣ рѣ бѣ о рѣ дѣ вѣ шѣ нѣ ево. и въ ісѣ мѣ хъ вѣ
но на тѣ а вѣ ево. рѣ ісѣ ша въ о вѣ хъ въ мѣ тѣ рѣ ево.
сѣ ісѣ хъ и нѣ на вѣ а жѣ на мѣ. да нѣ сѣ тѣ ево жѣ вѣ о тѣ
сво ево. ежѣ нѣ сѣ вѣ сѣ славъ и дѣ о сѣ ісѣ го дѣ и на сѣ о вѣ.
сѣ ісѣ го дѣ и нѣ мѣ тѣ вѣ сѣ тѣ. на крѣ о вѣ о рѣ ісѣ ісѣ.
Рѣхъ. ф. нѣ. ху лѣ о жѣ вѣ володимръ стѣ вѣ о сѣ фѣ ісѣ.
въ нѣ о вѣ го рѣ дѣ. **Р**ѣхъ. ф. нѣ. **Р**ѣхъ. ф. нѣ.
и дѣ арославъ на махъ овъшанъ и побѣдѣ и кнѣ а

ихъ оуби мой слава и покорикахъ имъ: **В**ѣ-
ѣ. ф. нѣ. **В**ѣ. ф. нѣ. **В**ѣ. ф. нѣ. прѣ-
стависа кнѣи иарослава. **В**ѣ. ф. нѣ.
постави иарослава илариѡна митрополи-
томъ русина. въспѣи софийскѣхъ равънѣхъ.
Сеже да скажемъ чю гора и прохъваса пещерь-
скѣи и манастирь. бгѡлюбивомъ кнѣю иаро-
слава. любаша и брѣствое. и цѣхъ тѣхъ цю
стѣи дѣлѣ. и попы много и на бѣдѣ. вниже
бѣ прохъвиперъ. и менѣмъ лариѡна. мѣхъ бла-
гѣи кнѣи жѣнѣ. и по снѣхъ. и хѡжаша со брѣсто-
вагона дѣлѣ прохъхѡлѣ. гдѣ нѣхъ вѣхъ и
манастирь пещерскѣи. и тѣхъ мѣхъ тѣхъ
ше. бѣхъ оуѣхъ тѣхъ великѣ. и скопа пещерскѣхъ
лѣхъ вѣхъ. и приходѣхъ со брѣстоваго ѡпева-
ше чѣхъ. и молаше сѣхъ тѣхъ тайнѣхъ. по сѣ-
мѣхъ вложи бѣхъ вѣхъ кнѣю. постави митро-
поли томъ. стѣи софий. аси пещерка тѣхъ
ста: **Н**е по мнохъ дѣхъ. бѣхъ нѣхъ оуѣхъ и чѣхъ
кѣхъ мирскѣи. ѡгрѣхъ любѣхъ. вѣхъ хѡжи сѣхъ
бѣхъ на оуѣхъ вѣхъ странѣхъ и ти. ѡнѣхъ вѣхъ стрѣмѣ-
сѣхъ вѣхъ тѣхъ оуѣхъ и ти. и кнѣхъ тѣхъ манастиря
сѣхъ. и ѡвѣхъ хѡди. и вѣхъ хѡлюбѣхъ мнѣхъ сѣхъ и
ѡвѣхъ хѡди. и прѣидѣхъ манастирь. тѣхъ хѡди. и мо-

82
лихъ гѣхъ мѣхъ на тоу. да бѣхъ на нѣхъ хѡди. и хѡди
мнѣхъ сѣхъ и. ѡнѣхъ жѣхъ по сѣхъ хѡди. и по сѣхъ
жѣхъ. и на рѣхъ и мѣхъ мѣхъ на тоу. и на кѣхъ хѡди
сѣхъ и на оуѣхъ. чѣхъ на цѣхъ хѡди. и рѣхъ сѣхъ
и дѣхъ хѡди. ѡпѣхъ. и бѣхъ на бѣхъ нѣхъ сѣхъ тѣхъ
рѣхъ. а кѣхъ тѣхъ мнѣхъ и чѣхъ на рѣхъ и мѣхъ тѣхъ
ти. и бѣхъ на вѣхъ сѣхъ и ѡпѣхъ. рѣхъ сѣхъ и дѣхъ на
ромъ: **Я**нѣхъ на нѣхъ жѣхъ прѣидѣхъ кѣхъ сѣхъ и мѣхъ сѣхъ
гдѣхъ жѣхъ ти. и хѡди по манастиряхъ. и нѣхъ хѡди
бѣхъ хѡди. хѡди. и по чѣхъ хѡди. и по дѣхъ хѡди.
и по горамъ. и на гдѣхъ сѣхъ на оуѣхъ хѡди. и прѣ-
идѣхъ на хѡди. и дѣхъ жѣхъ на лариѡна. и скопа пѣ-
чѣхъ. и вѣхъ хѡди. мѣхъ сѣхъ. и вѣхъ на сѣхъ. и на
чѣхъ моли тѣхъ сѣхъ сѣхъ хѡди. гдѣхъ оуѣхъ тѣхъ
мѣхъ вѣхъ сѣхъ тѣхъ сѣхъ. бѣхъ на нѣхъ сѣхъ тѣхъ
и моѣхъ гѣхъ мѣхъ на нѣхъ жѣхъ на оуѣхъ хѡди. и по чѣхъ
ти. и мѣхъ на бѣхъ. гдѣхъ и хѡди. и по чѣхъ
сѣхъ. и нѣхъ. и вѣхъ на мѣхъ хѡди. и кѣхъ на пѣхъ.
нѣхъ сѣхъ вѣхъ на оуѣхъ. и нѣхъ на нѣхъ. вѣхъ на
дѣхъ хѡди. и прѣхъ на нѣхъ. вѣхъ на нѣхъ.
Посѣхъ жѣхъ оуѣхъ на нѣхъ жѣхъ на оуѣхъ. и по чѣхъ
цѣхъ на нѣхъ. и по нѣхъ на нѣхъ. и по нѣхъ на нѣхъ. и по
сѣхъ жѣхъ на нѣхъ. и по нѣхъ на нѣхъ. и по нѣхъ на нѣхъ.
прошахъ оуѣхъ на нѣхъ. по сѣхъ жѣхъ прѣхъ

вншю савликомъ и кнзю и рославъ. и приавласть
снзъ сгои хаславъ. и сѣрѣвкы сѣвѣ. антоній же про
славилъ бѣ. врьсь ской земли. и хаславъ же оуѣ.
дѣ житъ сего. и прииде съ дружиною скобю. проси
оу него блвнїа и млтвѣ: **Н**оуѣ дѣлѣхъ быспѣ
всѣми. великыи антоній чти мѣ. и нѣаша при
ходити кнѣмъ братья. и нѣа приимати и по
стригати. и сѣвраса братьи кнѣмъ числомъ
бѣ. и скопаше пѣчрь великѣ. и црѣвѣ и кѣлиа.
и же сѣвтъ и до сѣго дѣни в пѣчрь по вѣтху и мѣмъ
на стѣрѣмъ. сѣво кѣплѣне же братьи. и рече и мѣ
нтоніи. сѣбѣ вѣа братья сѣво кѣплѣ. и сѣво благо сло
внїа естѣ сѣи горы. и же мѣнѣ по стѣри же. и гѣ
мнѣ сѣи горы. а нѣа по стѣри гѣ. дѣбѣ дѣнѣго
словнїа сѣна вѣсѣ. перво сѣвѣга. а вѣторо сѣи сѣи
горы. и рече и мѣ живѣтѣ же сѣо сѣвѣ. и по стѣ
влю вѣмъ и гѣ мѣна. а сѣмъ хѣчю вѣиной горѣ
сѣсѣи сѣи дѣнѣ. и ко же прѣже вѣшѣ сѣи сѣла.
оуѣ дѣнѣи вѣа жити. и по стѣви и мѣ и гѣ мѣна.
и мѣнѣмъ вѣрлама. и сѣмъ и дѣвгорѣ. на едѣи
нежити и хѣволи: **И**скопа пѣчрь и же естѣ по
новѣмъ мѣна стѣрѣмъ. вѣи же сѣи оуа живѣ
свой. живѣ вѣ добро дѣтѣли. и вѣи хѣо дѣи спѣч
рь и лѣ. мѣ. и сѣхѣо дѣни сѣмо же. вѣи же лѣ жѣ

83
моци сѣго дѣи сѣго дѣни. братья же и гѣ мѣнѣ жи
вѣхѣ вѣ пѣчрь. и оумноживши мѣа братьи.
и нѣи мѣи мѣа вѣ мѣстѣи ти. и по мѣи сѣиша по стѣ
ви ти кнѣи пѣчрь и монастырь. и приидѣи гѣ мѣ
нѣи братья. кѣ антонію рече сѣмъ хѣи сѣи. оу
множилоса братьи. а нѣмо же мѣсѣа вѣ мѣстѣи ти
вѣ пѣчрь. дѣбѣи сѣи по вѣлѣлѣ. и тѣвоа млтѣва.
дѣбѣи хѣо мѣ по стѣви ли црѣ вѣ мѣлѣ. на дворѣ
вѣи пѣчрь. и по вѣлѣи мѣ. сѣи же поклони
шасѣ сѣмъ и по стѣвиша црѣ вѣ ю мѣлѣ. оуспѣ
нѣ естѣи сѣи: **Н**ѣа вѣгѣ оумножа ти братью.
млтѣва мѣи сѣи вѣи сѣи. и сѣо вѣи сѣи сѣи вѣиша бра
тья. сѣи гѣ мѣнѣ мѣ. по стѣви ти монастырь.
и доша ко антонію. и рѣша сѣи братья оумно
жаютсѣа. а хѣи пѣли бѣи хѣо мѣ по стѣви ти мѣна
стѣи рѣ. антоній же рѣбѣи. блгѣвѣнѣ сѣи сѣи мѣ.
и млтѣва сѣи вѣи сѣи. и сѣи сѣи сѣи и же вѣи сѣи
горѣ. дѣбѣи сѣи сѣи вѣи сѣи. и сѣи сѣи по сѣла едѣи
наго вѣи рѣи. кои хѣа сѣа вѣи сѣи ю. рѣи сѣи ко кнѣ
жѣи мой. сѣи сѣи оумножа етѣ вѣи рѣю. а мѣи сѣи мѣ
ло. дѣбѣи нѣи дѣлѣ горѣи тѣ. и же естѣ по пѣчрь оу.
и хѣа сѣа вѣи сѣи сѣи вѣи рѣи вѣи по сѣла мѣ жѣ
сѣи. и вѣи дѣи мѣ горѣи тѣ. и гѣ мѣнѣи братья.
хѣа ложиша црѣ вѣи великѣ. и монастырь сѣиго

рождиша столпиемъ. и кѣльи поставиша многы
и цркви свѣршиша. и оукрасиша иконами: ѿто
лепо часъ пещерскый монастырь. и мже бѣша
жилищныи. в пещере прже. и ѿтолг прохваса
пещерскый монастырь. и есть монастырь сей.
ѿблвнхъ аспы агоры пошлхъ. монастыреки
же свѣршенъ. и глхъ мнѣство держачю варѣла
мови. и хъ слава же постави монастырь стго
дмитрия. и въведе варламанъ и глхъ мнѣство
къ стмѣ дмитрию. хотѣа сотворити въше
сего монастыря. на дѣла сѣбѣ тѣствомъ
свѣршити: **И**ноуи бо монастыри ѿкнхъ.
и ѿбогаръ. и ѿбѣгъ тѣстваставленіи. нонѣта
ци. кацисъ тѣстваставленіи слухами. и пощені
емъ и млтвою. и бѣдѣмъ. антоніи и нейме
иашніи хлатани серебра. ностѣ жаслухам и по
щеніемъ. како жѣ глахъ. варламанъ жѣ шѣшу
къ стмѣ дмитрию. и совѣтъ сотвори бѣра
тъа. и доша къ старцю антонью. и рече шло
стави на мѣ глхъ мнѣна. ѿнѣ жеречеймыкого хо
цѣтѣ. ѿни жѣ рѣшакого хоцѣтѣ бѣтѣи пѣи.
и рече и мѣ то болий въ асхлѣсѣ жѣ федосій.
послѣ шлѣ въ икротскый и смиреный. да сѣи въ
дѣтѣва мѣ и глхъ мнѣна. бѣра жѣ раднѣи въше.

84
и поклонишася старцю. и поставиша фѣдо
сіа и глхъ мнѣна. и бѣратѣи числомъ. **и**. **Ф**едо
сѣви же приимшю монастырь. поучаи мѣтѣи
въ хѣ держанѣ велико. и млтвѣи сѣ слухами.
и совои хѣ платина чамногѣи тернѣи. и совои хѣ
пи бѣратѣи числомъ. р. и на чѣи ска ти правила.
чернецкаго. и ѿбѣтѣи сѣа погда ми хѣ и лѣмнѣи
хъ. монастыря стѣ дийскаго. и жѣ бѣ прѣ
шлѣ и хѣ грисѣ. сѣ мѣи прополи томъ гѣ ѿргѣи
емъ. и на чѣи нѣгои ска ти оустѣва чернецьскѣи
днѣи скѣи. и ѿбѣтѣи оу нѣгои списа. и оустѣ
ва въ монастыри своѣмъ. како бѣ ти пѣнѣи
монастырьска. и поклони како держати.
и чѣи нѣа почитати. и стѣи нѣи въ цркви. и кѣ
ра дѣи цркви нѣи. и на трѣпѣи сѣи дѣи нѣи. и чѣи нѣа
стѣи въ нѣи дѣи. въ сѣи со вѣствленѣмъ. фѣдо
сіи въ сѣи тои хѣ ѿбѣтѣи. и прѣдѣстѣи монасты
рю своѣмъ. ѿтого жѣ монастыря. приа шѣ
всѣи монастыри оустѣва. тѣ мѣи поучѣнѣи
есть монастырь пещерскый и старѣи въ сѣ. фѣ
ѿдосѣи жѣ живѣи цю въ монастыри. и правѣи цю
добрѣ дѣи тѣи нѣи житѣи. и чернецьскѣи прави
ло. и приимаю цю въ сѣи каго прихѣи дѣи цѣи го кнѣ
мъ. кнѣи мѣ жѣ и лѣи прѣи дѣи хѣи дѣи. и приа тѣи ма

лѣтмисѣщю. ѿ. ѿрѣжѣнїа моѣго. сѣ жѣ на
писѣи положѣи. вѣсѣлѣтѣ по чалѣ бѣти мо
настырь. и чѣторѣ дѣхѣтѣ сѣ пѣтерьскѣй. и
аѣфѣѣ до сѣвѣ жѣтѣи пакѣйскѣ жѣмѣ:
Влѣтѣ. ѿ. ѿ. ѿ. **П**рѣстависѣ во лодимирѣ.
снѣтарѣ славлѣ. сѣтарѣи вновѣторѣ дѣ. и по ло
жѣнѣ бѣ вѣстѣи сѣфѣи. ю жѣ бѣ сѣмѣ сѣ оу дѣ.
Влѣтѣ. ѿ. ѿ. ѿ. **О**у вѣсѣ во лодѣ рѣ дѣ сѣ снѣи на
рѣтѣи мѣ сѣ во лодимирѣ. ѿ црѣи грѣсѣи нѣ.
Влѣтѣ. ѿ. ѿ. ѿ. **П**рѣстависѣ вѣлискѣйскѣхѣ рѣ
сѣи и тарѣ славлѣ. еѣтѣ бѣ живѣ сѣ щю еѣмѣ. на
рѣ дѣи снѣи сѣ во лодимирѣ. сѣмѣхѣ ѿ хѣжѣ сѣ вѣ
тѣ сѣго. снѣвѣмѣи. и мѣтѣи вѣ сѣ бѣ лѣ во вѣ. по
нѣ жѣ вѣи еѣ сѣтѣ бѣ рѣтѣ. еѣдинаго ѿ цѣи мѣтѣи
дѣаѣтѣи бѣтѣи вѣ лѣ во вѣи. и бѣтѣи мѣи рѣно жѣи
вѣ щѣ. аѣтѣи лѣи бѣтѣи мѣи вѣ сѣтѣи нѣи вѣ сѣтѣи нѣи
вѣ прѣи сѣтѣи рѣаѣющѣи сѣ. тѣи по тѣи бѣнѣтѣи сѣи.
и хѣмѣи ѿ цѣи сѣвои хѣи дѣтѣи сѣвои. и жѣи на лѣхѣи
тѣ рѣдѣи мѣи сѣвои мѣи вѣлискѣи мѣи. нѣ прѣбѣи вѣи
тѣи мѣи рѣно бѣ рѣтѣи аѣтѣи сѣлѣи шѣи щѣи. сѣ жѣи по рѣ
чѣи вѣи мѣи сѣтѣи по лѣи снѣи сѣвои мѣи бѣ рѣтѣи вѣи
шѣи мѣи. и хѣ славлѣи снѣи вѣ. сѣго по сѣлѣи шѣи тѣи. тѣко
жѣи по сѣлѣи шѣи тѣи мѣи. дѣаѣтѣи вѣи бѣтѣи вѣи мѣи
нѣи мѣи сѣтѣи. аѣтѣи по сѣлѣи шѣи тѣи рѣи говѣи. аѣтѣи сѣво лодѣи

перѣтѣ славлѣ. аѣтѣ славлѣи снѣи снѣи снѣи. и тѣи сѣ рѣ
хѣи тѣи мѣи гѣ рѣи. и хѣ по вѣи дѣи мѣи нѣ прѣи сѣтѣи
пѣи тѣи прѣдѣи лѣи бѣ рѣтѣи нѣи хѣгѣи нѣи тѣи рѣи снѣи хѣи
снѣи вѣ. аѣтѣи сѣтѣи хѣи щѣи тѣи ѿ бѣи дѣи тѣи бѣ рѣтѣи аѣтѣи
еѣго. тѣи тѣи по мѣи тѣи еѣго жѣи ѿ бѣи дѣи тѣи. и тѣи сѣ
на рѣи дѣи вѣи снѣи сѣво лодимирѣ. вѣи снѣи вѣи тѣи вѣи лѣи вѣи. сѣ мо
мѣи жѣи бѣи о лѣи вѣи щѣи. и прѣи шѣи шѣи кѣи вѣи шѣи гѣи рѣи дѣи.
и рѣи хѣи бѣи тѣи сѣи вѣи лѣи мѣи. и хѣ славлѣи тѣи о гѣи снѣи щѣи.
аѣтѣи по снѣи вѣи вѣи во лодимирѣ. вѣи снѣи во лодѣи вѣи щѣи
тѣи о гѣи оу ѿ цѣи. бѣи бѣи о лѣи вѣи мѣи ѿ цѣи мѣи пѣи тѣи вѣи снѣи
бѣ рѣтѣи. еѣго жѣи мѣи тѣи шѣи прѣи оу сѣи. тарѣ славлѣи
прѣи снѣи кѣи оу нѣи щѣи жѣи тѣи. и прѣи дѣи снѣи тѣи дѣи шѣи снѣи
вѣи. вѣи снѣи вѣи. по тѣи снѣи тѣи фѣи ѿ дѣи рѣи. вѣи снѣи
ло дѣи жѣи снѣи прѣи тѣи тѣи бѣи ѿ цѣи снѣи еѣго. вѣи хѣи лѣи жѣи
шѣи на снѣи и вѣи хѣи оу шѣи кѣи кѣи снѣи вѣи. по по вѣи по ю щѣи
ѿ бѣи тѣи нѣи аѣтѣи снѣи. и пѣи лѣи кѣи аѣтѣи по нѣи мѣи лѣи дѣи.
и прѣи нѣи шѣи по ло жѣи шѣи аѣтѣи бѣи мѣи рѣи мѣи
вѣи црѣи вѣи снѣи тѣи оу снѣи. и пѣи лѣи кѣи аѣтѣи по нѣи мѣи вѣи снѣи
во лодѣи. и жѣи вѣи вѣи снѣи тѣи. ѿи. ѿи. **Н**ачѣи оу снѣи
жѣи нѣи аѣтѣи хѣи славлѣи вѣи снѣи вѣи. прѣи шѣи хѣи славлѣи тѣи.
дѣи кѣи снѣи вѣи снѣи по снѣи вѣи вѣи рѣи нѣи говѣи. вѣи снѣи во лодѣи
рѣи славлѣи. и гѣи оу вѣи во лодимирѣ. вѣи аѣтѣи славлѣи
вѣи снѣи оу лѣи нѣи снѣи. **В**сѣи жѣи лѣи тѣи оу дѣи во лодимирѣ.
на тѣи оу рѣи кѣи хѣи мѣи кѣи оу нѣи. и по бѣи дѣи тѣи оу рѣи кѣи.

Все же лѣто прихѡди блюшъ спѡловци. и сътвори
все волю дѣти мимири. и въхура тиша спѡ
ловци въ спѡтъ. ѿню дѣже бѣ пришли: **В** лѣ.
ѡ. ф. з. д. **В** лѣ. ѡ. ф. з. е. престависа вачисла
въ снѣгарѡславль оу смольскѣхъ. и посадиша
и горѡу смольскѣхъ. и хуло димирѡвъ ве
дше: **В** лѣ. ѡ. ф. з. з. побѣди хуаславъ гола
ди. **В** лѣ. ѡ. ф. з. х. и хуаславъ и спѡславъ.
и все волю. въсадиша спрѣна своѣго и спрѣва.
сѣдѣ бо лѣтъ. ѡ. и. и. и хуа вѡдише крѣпъ. и въ
чернѣцы: **В** лѣ. ѡ. ф. з. и. престависа и горѣ снѣ
гарѡславль: **В** сѣмъ же лѣтъ и хуаславъ. и спѡ
славъ. и все славъ. съвои хуа вѡдише бѣху числе
ны. и поидоша на конѣ. и влохъ. бѣху численѡ
множество на тѡрѣхъ. сѣ слышавше тѡрѣхъ
и оубѡиша. и проѣбѣгоша и до сѣгодни. и по м
роша бѣгающе. бѣ и и мѣгнѣво мѣгони ми.
ѡви ѡху мѣ. а дръхъ и гладомъ. и ний же мо
ромъ. и сѣдомъ бѣ и ний мѣ. и тако и хуа вѡ
тъху рѣтъ и нѣ ѡпоганѣ: **В** лѣ. ѡ. ф. з. ф.
приидоша спѡловци. перво сѣнарѣскѣху хуа
воѣвати. и все волю жѣху и дѣпрѡти вѣимъ.
мѣ а дѣвралѣ. в. днѣ. и бившим сѣимъ.
и побѣдиша все волю дѣ. вѣѣвавшѣ ѡпоидѡ

86
ша. сѣбѣ перво сѣху. ѡпоганѣ и бѣху бѣху
бѣху. бѣ жѣху и хуа сѣху: **В** лѣ. ѡ. ф. ѡ.
В лѣ. ѡ. ф. ѡ. д. сѣху славъ престависа на ро
славль бѣ. и по тѣрѣбѡша и хуа црѣкѣху спѡго и ѡргѣа:
В сѣ же лѣто вѣторѡдѣ. во лхѡвѣху и дѣху
спѡ. днѣ. сѣ жѣху на мѣнѣ сѣху добрѡбѣ. на дѣ.
бо лѣто по жѣху сѣху славъ хуа: **В** лѣ. ѡ. ф. ѡ. в.
Дежарѡспиславъ тмѣху тѡрѡкѣху. рѡспи
славъ жѣху спѡти крѡмѣху и хуа града. нѡнѣху
та прѡти вѣху спрѣху сѣху сѣху сѣху сѣху сѣху
ти. спѡславъ жѣху спрѣху тмѣху тѡрѡкѣху. и по
сади своѣго сѣху на кѣху глаѣху и вѣху хуа тиша
хуа: **Р**ѡспиславъ жѣху на кѣху спрѣху. вѣху на глаѣху
бѣ. и приидѣ глаѣху кѣху ѡху сѣху сѣху сѣху сѣху
жѣху сѣху тмѣху тѡрѡкѣху. и сѣху славъ жѣху сѣху тѡрѣху.
и копилъ. вѣху жѣху времена бѣху на мѣнѣху на хуа дѣху.
жѣху хуа прѣху на кѣху. лѣху тмѣху на кѣху крѡвѣху.
кѣху хуа дѣху сѣху сѣху сѣху сѣху сѣху сѣху сѣху
хуа. днѣ. сѣ жѣху прѡху на мѣнѣху на дѣху: **П**ѡсѣ
мѣху бѣху сѣху сѣху сѣху сѣху сѣху сѣху сѣху сѣху
гѣху хуа дѣху сѣху сѣху сѣху сѣху сѣху сѣху сѣху
хуа. прѡху на мѣнѣху крѡвѣху прѡху на мѣнѣху сѣху сѣху
жѣху времена бѣху дѣху сѣху. вѣху хуа жѣху сѣху тѡмъ.
ѣху жѣху дѣху сѣху вѣху волю кѣху сѣху сѣху сѣху сѣху

[illegible]

сице. жєна дѣтиць родѣ. бєхъ ѿ тѣхъ и бєхъ рѣкѣ.
оу трєслѣѣмъ рѣбѣ ѿ хвостѣхъ прѣрослѣ. и пє
сѣхъ родѣхъ шєстѣи нѣмъ. вѣхъ фракѣи жѣ вѣ. дѣтища
родѣхъ спѣсѣа. єдинѣхъ ѿ нѣхъ ногѣхъ. а дрѣхъ гѣи ѿ дѣхъ
глѣхъ. по тѣмъ жѣ прѣкѣстѣмъ тѣхъ. и кѣнѣ бѣхъ рѣ
цѣхъ. сѣмъ лѣхъ нѣхъ. тѣхъ нѣхъ сѣхъ вѣхъ дѣхъ нѣхъ бѣхъ нѣхъ сѣхъ.
ѿ тѣхъ рѣхъ бѣхъ сѣхъ нѣхъ мѣхъ. яковъ и дѣхъ цѣхъ мѣхъ
тѣхъ кѣнѣхъ. тѣхъ жѣ вѣхъ дѣхъ вѣхъ хъ лѣхъ сѣхъ пѣхъ вѣхъ
кѣхъ. вѣхъ рѣхъ жѣ бѣхъ тѣхъ вѣхъ кѣхъ. хъ мѣхъ лѣхъ сѣхъ дѣхъ
сѣхъ. гѣхъ. по прѣцѣхъ. и нѣхъ и дѣхъ дѣхъ нѣхъ хъ мѣхъ. мѣхъ кѣхъ.
чѣхъ вѣхъ гѣхъ. прѣхъ пѣхъ дѣхъ цѣхъ и аѣхъ тѣхъ сѣхъ хъ кѣхъ.
єхъ жѣхъ бѣхъ. нѣхъ дѣхъ шѣхъ бѣхъ сѣхъ рѣхъ цѣхъ нѣхъ. нѣхъ пѣхъ лѣхъ сѣхъ тѣхъ нѣхъ сѣхъ хъ
хъ мѣхъ. хъ нѣхъ мѣхъ нѣхъ бѣхъ вѣхъ нѣхъ. и лѣхъ хъ вѣхъ хъ хъ. и лѣхъ
вѣхъ лѣхъ цѣхъ. и лѣхъ пѣхъ цѣхъ мѣхъ. и лѣхъ єхъ тѣхъ рѣхъ мѣхъ тѣхъ нѣхъ бѣхъ
бѣхъ вѣхъ мѣхъ. нѣхъ хъ нѣхъ мѣхъ нѣхъ аѣхъ сѣхъ цѣхъ нѣхъ хъ лѣхъ бѣхъ вѣхъ мѣхъ.
и лѣхъ прѣхъ вѣхъ лѣхъ нѣхъ єхъ рѣхъ тѣхъ. лѣхъ глѣхъ дѣхъ. лѣхъ сѣхъ мѣхъ рѣхъ тѣхъ прѣхъ
вѣхъ лѣхъ єхъ тѣхъ. **В** лѣхъ хъ. фѣхъ. ѿгѣхъ. рѣхъ сѣхъ тѣхъ сѣхъ лѣхъ вѣхъ вѣхъ цѣхъ.
тѣхъ мѣхъ тѣхъ рѣхъ сѣхъ нѣхъ. єхъ мѣхъ цѣхъ дѣхъ нѣхъ ѿхъ сѣхъ ѿгѣхъ. и ѿхъ
и нѣхъ сѣхъ тѣхъ рѣхъ. сѣхъ тѣхъ жѣхъ ѿхъ бѣхъ вѣхъ сѣхъ гѣхъ рѣхъ нѣхъ вѣхъ. пѣхъ сѣхъ
шѣхъ сѣхъ сѣхъ тѣхъ нѣхъ кѣхъ тѣхъ ѿхъ пѣхъ нѣхъ. ѿхъ нѣхъ мѣхъ жѣхъ прѣхъ шѣхъ шѣхъ сѣхъ
рѣхъ сѣхъ тѣхъ сѣхъ лѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ бѣхъ рѣхъ вѣхъ шѣхъ нѣхъ сѣхъ. и чѣхъ тѣхъ шѣхъ рѣхъ сѣхъ тѣхъ сѣхъ
вѣхъ. єхъ дѣхъ нѣхъ жѣхъ рѣхъ сѣхъ тѣхъ сѣхъ лѣхъ вѣхъ сѣхъ дрѣхъ жѣхъ нѣхъ ѿхъ сѣхъ ѿхъ
пѣхъ ѿхъ цѣхъ. и рѣхъ тѣхъ кѣхъ тѣхъ ѿхъ пѣхъ нѣхъ. хъ ѿхъ чѣхъ кѣхъ жѣхъ нѣхъ тѣхъ пѣхъ нѣхъ
ѿхъ нѣхъ мѣхъ жѣхъ рѣхъ сѣхъ шѣхъ пѣхъ. ѿхъ нѣхъ жѣхъ и сѣхъ пѣхъ вѣхъ пѣхъ ѿхъ лѣхъ нѣхъ.

а половинѣ дасты кнѹю пиши. дописи въ сѣпаль
це мѣоу чашѣ. бѣ. бѣ. ой мѣ. а по нѣ. темь раство
реніе смѣрно. **Н**в дасты кнѹю оу рѣкѣ смѣ
рть. до днѣ. ѿсмаго. ѿно мѣ. и спившѣ.
ко топанѣ. и при шѣ. въ корсѣ. таков сѣ. днѣ. оу
мѣ. рѣ. ростиславѣ. таков жѣ. бѣ. сѣ. го. жѣ. ко топанѣ.
каменіе мѣ. по биша. корсѣ. мѣ. сті. и лю. дѣ. бѣ.
жѣ. рѣ. ростиславѣ. мѣ. жѣ. добръ. на рати. и въ ху. ра
сто мѣ. жѣ. лѣ. пѣ. красенѣ. лицѣ. мѣ. мѣ. тивѣ.
оу. богѣ. мѣ. оу. мѣ. рѣ. жѣ. мѣ. ца. дѣ. в. рала. гѣ. днѣ.
и па. мо. по. ло. женѣ. бѣ. въ. црѣ. вистѣ. ты. а. бѣ. ца.

[illegible]

лигъ сѣницею. лииѣ микахъ нѣми. аще ли пока
жавше сѣбѣ мѣ въ нѣмъ жѣ нѣ вели тѣ бѣтѣ бѣтѣ
гдѣ тѣ бѣ о намъ прѣисѣ. ѿбрати тѣ сѣ акѣ о мѣ нѣ
всѣ мѣ срѣдѣ вѣ шимъ. по сѣ томъ жѣ плачемъ.
да аще сѣи сѣи тѣ вѣ шимъ. всѣ бѣтѣ прѣи сѣи
вѣ шимъ. нѣ мѣ на хлѣбѣ оу вѣ ра сѣ мѣ сѣ. а кѣ
сѣи нѣ вѣ сѣ бѣтѣ хлѣбѣ мѣ. прѣи о кѣ а лѣ о
цѣ сѣ а тѣ а ко прѣ сѣ вѣ а сѣ мѣ. тѣ мѣ жѣ прѣи сѣ
гдѣ тѣ намъ. рахъ мѣ бѣ рѣ чѣ а ко жѣ сѣ то кѣ сѣи.
и шимъ жѣ мѣ хлѣбѣ а тѣ вѣ о мѣ. то гѣ о ра дѣи оу дѣ рѣ
жѣ а ѿ вѣ до жѣ. прѣи дѣ бѣ лѣ е дѣ нѣ ѿ до жѣ хлѣ
а дѣ рѣ гѣ а гѣ о нѣ ѿ до жѣ хлѣ и сѣ шѣ. и по рахъ и вѣ
хлѣ о сѣ мѣ. и рахъ и чѣ нѣ мѣ мѣ кахъ нѣми. то и тѣ а
кѣ о нѣ ѿбрати тѣ сѣ акѣ о мѣ нѣ. сѣ гѣ о ра вѣи нѣ оу гра
дѣ вѣ а шѣ сѣ мѣ оу кѣ вѣ нѣ. и вѣ а и сѣ. вѣ и нѣ бѣ дѣ бѣ рѣ оу вѣ
вѣ а шѣ. и сѣ прѣи оу гдѣ тѣ бѣ. а хлѣ о бѣ вѣ а шѣ и нѣ мѣ оу гѣ хлѣ
и сѣ прѣи. и по сѣ лѣ а нѣ вѣ рахъ и чѣ нѣ мѣ а бѣ оу лѣ хнѣ
и сѣ мѣ рѣ тѣи тѣ а жѣ сѣи. на сѣ оу тѣ хлѣ кахъ нѣ своѣю
по кѣ а хлѣ. то и тѣ а кѣ о нѣ ѿбрати тѣ сѣ а. нѣ оу рѣ
сѣ тѣ мѣ жѣ а и мѣ сѣ а. до кѣ оу лѣ нѣ сѣи тѣи сѣ сѣ а
хлѣ оу вѣ а шѣи. вѣи бѣ оу оу кѣ лѣ нѣ сѣ сѣ а ѿ нѣ а тѣи
мѣ оу сѣ оу гдѣ тѣ бѣ. и сѣ оу бѣ а хнѣи сѣ мѣ нѣ оу гѣи. сѣ гѣ о
ра дѣи сѣи дѣи тѣи сѣи сѣ оу рѣ на прѣи тѣи вѣ нѣи. на лѣ о
бѣ оу дѣи а. на кѣ лѣ нѣ а сѣи а и мѣ нѣ мѣ е гѣ оу вѣ

89
лѣю. на лѣи аю а сѣ а мѣ хлѣ и а и мѣ нѣ а. на сѣи
лѣ сѣи вѣ оу сѣи сѣи рѣи тѣ и оу дѣи вѣи. и на оу сѣи а
на оу а сѣ а сѣ а кѣ рѣи а. по сѣи оу нѣ оу хлѣ рѣ жѣ сѣ
сѣ а вѣ гѣ рѣ сѣи вѣ а шѣи. нѣ оу оу кѣ лѣ нѣ сѣи тѣ а кѣ о нѣи мѣ оу а.
и сѣ оу хлѣи сѣи тѣи. нѣ оу ѿбрати тѣ сѣ акѣ о мѣ нѣ ѿ
бѣ рѣи сѣи а сѣи вѣ а мѣ гдѣ тѣ бѣ. и а хлѣ ѿ вѣ рѣ хлѣ ѿ вѣ
рѣ хлѣ мѣ хлѣ а бѣи нѣ нѣ а. и вѣ хлѣ вѣ рѣ сѣи ѿ вѣ а гѣ нѣ
вѣ сѣи оу. до нѣ жѣ вѣ сѣи ѿ бѣи лѣ сѣи тѣ вѣ а. нѣ мѣ оу
гѣ тѣи хлѣи тѣи нѣи тѣи вѣи нѣ оу гра дѣи вѣ а шѣ. и нѣи
вѣи вѣ а шѣ. нѣ оу вѣи ѿ тѣ а жѣ сѣи нѣ а мѣ а сѣи оу сѣи а
вѣ а шѣ. гдѣи сѣи сѣи тѣи нѣ а рѣ оу тѣ а бѣтѣ. тѣ мѣ
жѣ оу сѣи тѣи чѣ тѣи тѣи а. а сѣ рѣи хлѣ а лѣ чѣи ѿ сѣи оу
и тѣи ѿ мѣ нѣ. то гѣ о ра и хлѣ жѣ прѣи сѣи мѣи тоу оу нѣ
оу лѣ чѣи мѣ. вѣ dѣ тѣи бѣ оу e гѣ рѣ чѣи прѣи хлѣи вѣи тѣи мѣ a.
а хлѣ нѣ по сѣ лѣ аю вѣ a. вѣ хлѣи сѣи тѣи мѣ нѣ хлѣи. и нѣ
ѿбрати тѣи тѣи. нѣ вѣ s хлѣ oу tѣ a вѣ oу xлѣи tѣи vѣи tѣи
мѣи oу i мѣ. да то гѣ oу rѣи xлѣи tѣи vѣи tѣи nѣ oу.
ѿ kѣ oу lѣи xлѣ ѿ vѣ rѣ xлѣи tѣи vѣ rѣ a. вѣ oу жѣ dѣ a mѣ
сѣи oу nѣ a. ѿ vѣ oу lѣи s лѣ a нѣ oу nѣ oу lѣ oу xлѣи nѣ a
и xлѣи mѣ oу xлѣи tѣи nѣ oу mѣ a. вѣ a шѣи rѣ a dѣи xлѣи bѣ.
а сѣи lѣи s а по kѣ e мѣ ѿ xлѣ oу bѣ a cѣи oу. то a i cѣи чѣ a dѣ oу
мѣ cѣи oу i mѣ по dѣ a cѣи tѣи a mѣ прѣи sѣи nѣ a. ѿ dѣ oу жѣ
dѣи nѣ a mѣ dѣ oу жѣ rѣ a nѣ и по xлѣи nѣ nѣ. и на по lѣ nѣ a tѣ
сѣ a gѣи nѣ a вѣ a шѣ a вѣи nѣи a. и прѣ oу lѣ oу tѣи s a tѣ oу cѣи a

виннаа. и маслиннаа. и вѣхъ амьва мѣхъ алѣта.
иже поаша прѣхъ и хрѣстовѣи гвѣсница. сѣла
моавеликаа юже посла на вѣ. глѣтъ гвѣсѣ де
ржителѣ сѣсѣшавше оустпагнѣмь сана до
бро. вхѣцѣтѣсѣ да и хвѣтитѣ ѿбиди маго.
напокаянѣ прѣидѣмь. нѣ вѣхъ аюцѣ хлѣхъ ахъ.
ни славетѣхъ а славетѣхъ. нѣ олюбови ю прилепи
мъ агвѣна шѣмь вѣхъ. поспѣомь нѣ рѣданиѣмь
и слѣхъ ами ѿбѣмь вѣаюцѣ вѣсѣ пригрѣшенѣа
наша. нѣ слово мѣнарицаюцѣсѣ хрѣтъ а нѣ.
а поганьскѣ живѣцѣ. сѣбѣ о нѣ поганьскѣ ли
живѣмь. и вѣспрѣчю вѣрѣюцѣ. а цѣбѣ о кпѣ
оустрацѣтѣ чѣрно рѣхъ а. по вѣхъ врацѣтѣсѣ.
лиѣ аю нѣ цѣли свѣнью. по бѣмь поганьскѣ ли
ѣстѣсѣ. вѣсѣбѣ о по дѣа вѣ олюна оустѣхъ нѣ ю ко вѣ.
си дѣрѣхъ а тѣхъ. дѣрѣхъ и жѣхъ а чѣхъ а нѣ ю вѣрѣюцѣ.
ѣжѣ вѣ вѣаѣтѣ на хрѣвѣи ѣгла вѣхъ. нѣ о симь дѣ
гаволѣхъ и лѣсѣ тѣхъ. и дѣрѣхъ и минѣ ра вѣи вѣсѣ кѣ
ми. и лѣсѣ тѣхъ ми прѣбавлѣнѣ ѿбѣга. прѣбавѣи
и сѣо мѣрѣхъ. и гвѣсѣлѣми. и рѣсѣлѣми. вѣди
мь бѣ о и трица оустѣ оло чѣна. лѣу дѣи мнѣ жѣсѣ
на нѣ. иако оухъ а тѣна чѣнѣхъ дѣрѣхъ дѣрѣга. по хѣ
рѣи дѣаюцѣ. ѿбѣсѣ хъ амь сѣлѣ нѣ о гдѣа кола. а
црѣвѣи сѣпоашѣ. ѣга жѣ вѣ вѣаѣтѣхъ вѣго мѣлѣхъ.

90
мало и хѣ ѿбѣрѣтаю тѣсѣ оустѣ црѣвѣи. да сѣго
ра дѣна хъ ни прѣемѣмь ѿбѣгѣ вѣсѣ ки на хѣ
жѣ нѣ ю ра тѣнѣ. по вѣжѣ нѣ о вѣлѣнию. прѣемѣ
мь сѣхъ нѣ гѣрѣ вѣра дѣна шѣи. и на прѣлѣжѣцѣ ѣ
па сѣи вѣ оустѣ рѣтѣмь сѣа. **Н**хъ а сла вѣ жѣ. сѣ вѣсѣ
володомѣхъ. кѣкѣи ѣ вѣ при шѣ дѣшю. а сѣтѣ сла
вѣ кѣ рѣни говѣ прѣшѣшю. и лѣу дѣи кѣи ѣ вѣстѣи
прѣвѣго ша кѣкѣи ѣ вѣ. и сѣтѣ вѣри шѣ вѣ чѣна тѣ
рѣовици. и рѣшѣ а по сѣла вѣшѣ сѣа ко кнѣхъ о глѣюцѣ.
сѣ по лѣвѣи рѣсѣ вѣли сѣа по хѣ мѣли. оустѣ дѣи кнѣ жѣ
ѿрѣжѣи и кѣни. ѣ цѣбѣ ѣсѣ мѣ сѣни ми. и хъ а сла
вѣ жѣ. сѣгѣ о нѣ по сѣла вѣша. и на чѣа ша лѣу дѣи ѣго вѣ
ри тѣна вѣо ѣ вѣо дѣна кѣ сѣнѣ чѣа. и нѣ до ша сѣ вѣ чѣа
на горѣ. и прѣи дѣоша на двѣрѣхъ ко сѣмѣ чѣко вѣхъ.
и нѣ ѿбѣрѣтѣхъ шѣ ѣго и сѣта ша оустѣ дѣвѣ о ра вѣ рѣчи
сла вѣа. и рѣшѣ а по дѣмь вѣи сѣа дѣи мь дѣрѣхъ и
нѣ и сѣпо грѣбѣа. и рѣхъ дѣли ша сѣа на дѣвѣо ѣ. по лѣ
винѣ и хъ и дѣи кпѣ о грѣвѣ. а по лѣвинѣ и дѣи по
мѣстѣхъ. сѣи жѣ прѣи дѣоша на кнѣ жѣ двѣрѣхъ.
Нхъ а сла вѣсѣхъ цѣвѣна сѣхъ нѣ сѣ о дѣрѣхъ и нѣ о ѣсѣ вѣо ѣ.
и на чѣа ша прѣтѣи сѣхъ кнѣхъ мѣстѣ о гѣцѣ дѣо лѣ.
кнѣхъ о и хѣ о сѣнѣ ца хрѣцѣю. и дѣрѣхъ и нѣ сѣтѣ о гѣ
ци оустѣ кнѣхъ а рѣчѣтѣхъ кѣи. вѣратѣ чѣу дѣи нѣ хъ а сла
вѣ. вѣди шѣи кнѣ жѣ. лѣу дѣи ѣ вѣо хъ вѣли. по сѣла

кпоблѣтъскѣ. и хѣоу тражѣ слышавше люди євѣ
жавша кнѣзѣ. и вѣху вратишася кѣи євѣ. и сѣтво
ришавѣчѣ. и послашася кѣи євѣ. и кѣи євѣ оло
дѣглицѣ. мѣи оу жѣхлѣсѣтвори нѣсмо. кнѣзѣ сво
єго прогнавшѣ. а сѣвѣдѣнаны лѣсѣху землю.
а поидѣ такѣ гѣра ѣсвоєго. аще ли нѣхощѣ та
намѣ нѣвола. хѣжѣ гѣшѣ гѣра своѣ. стѣпимѣ оу
гѣрѣцѣху землю. и рѣчѣимѣ стѣпославѣ. **Р**ѣ по
слѣ вѣ кѣи бѣратѣ своѣмѣ. аще поидѣтѣ слаху
погѣбити вѣ. по вѣ прѣтивѣ ємѣ бѣратѣю. нѣ
а а дѣ вѣ погѣбити. гѣра ѣсвоєго. аще
ли хощѣтѣ мирѣмѣ. то оу малѣ приидѣтѣ дѣ
жинѣ. и оу тиши тѣ кѣи євѣ. **С**тѣпославѣ жѣи
кѣи євѣ. послѣ тѣ кѣи хѣславѣ глицѣ. вѣсѣславѣ
пи вѣ жалѣ. а нѣвола ху вѣ кѣи євѣ. прѣти
вѣ нѣго вѣ тѣнѣтѣ. аще ли хощѣшѣтѣ вѣимѣ
ти и погѣбити гѣра. то вѣ дѣи намѣ жалѣ ѣтѣнѣ
сѣпола. то слышавѣ хѣславѣ. ѣсѣта вѣла ху.
и поидѣ сѣвола славѣмѣ. мало поимѣла ху.
Посла жѣ прѣсѣволю сѣна своѣго и мѣстѣ слава кѣ
и євѣ. и пришѣ мѣстѣ слава. и по сѣчѣ кѣи євѣ.
и жѣ ба ху вѣ сѣи сѣ слава. чѣсло мѣ. ѣа дѣи
а дѣ рѣ гѣна ѣсѣлиша. а дѣ гѣна жѣ вѣху вѣи погѣ
би. нѣи спѣитѣ вѣ. **Н**хѣславѣ жѣи дѣцѣ ѣсѣогра

дѣ. и ху и дѣола лю дѣи прѣтивѣ сѣпола кѣи. и прѣ
иша кнѣзѣ своѣго кѣи євѣ. и сѣдѣи ху славѣна
сѣпола сѣвола мѣама. вѣ. и расѣцѣа ала
ху и на покорѣмѣ. и ху вѣ вѣла ху ѣтѣи. и вѣ
ху вратишася бѣола славѣ вѣла ху. вѣ своѣу землю.
Нхѣславѣ жѣ вѣху гѣна погѣна гѣна горѣ. и прогна
вѣсѣ слава и сѣпола сѣна. по сѣдѣи сѣна своѣго мѣстѣ
слава вѣпола сѣна. и жѣ вѣ сѣкорѣоу мѣрѣтѣ. и по сѣ
дѣи вѣнѣго мѣстѣ по вратишася сѣпола сѣна. вѣсѣ сла
ва жѣ вѣ жавшѣ. **Р**ѣ лѣ. ѣ. ѣ. ои. рѣдѣи сѣоу
кѣи євѣ. а сѣна. и на рѣкоша и мѣнѣмѣ мѣстѣ сла
ва. вѣсѣ жѣлѣ по хѣла жѣ мѣлѣ цѣрѣи сѣтѣго мѣху
и ла. оу мѣна сѣтѣи рѣи вѣсѣвола жѣи. **Р**ѣ лѣ. ѣ. ѣ.
оу. **Р**ѣ оу сѣваша по ловѣи оу расѣповѣ. и оу нѣи
пина. вѣсѣ жѣлѣ по вѣи гѣна вѣсѣ слава сѣпола сѣна
и сѣпола сѣна. вѣсѣ жѣлѣ по вѣи гѣна вѣсѣ слава. гѣро +
пола сѣоу гѣло тѣи чѣсѣа. **Р**ѣ сѣ жѣ вѣрѣи на при
и дѣвола ху вѣ. при лѣцѣи вѣ сѣоу мѣ. при шѣ бѣоу
кѣи євѣ вѣ гѣла шѣи сѣи. по вѣдѣа гѣло дѣмѣ. и кѣи євѣ
ѣ. ѣлѣ по. дѣи прѣтѣи вѣ оспѣтѣ. а хѣмѣла мѣ
прѣсѣтѣи пѣи на и на мѣсѣта. и кѣи євѣ тѣи гѣи сѣи
хѣмѣла на рѣсѣи. а рѣсѣи на гѣи сѣи. и прѣчѣи мѣ
хѣмѣла мѣи хѣмѣи тѣи. ѣго жѣ нѣ вѣ гѣла сѣи по сѣ
ша ху. вѣ рѣи жѣ сѣмѣа ху тѣи сѣ. глицѣ мѣ вѣ сѣ

побою и граѣтъ на пагубѣ тобѣ. и еже бы емъ.
въ единѣ ноцѣ быхъ въ стѣни. въ стѣни бо потоки
нахлѣвоу дѣтъ. по семъ же смѣютъ сѣвъ вергши
во пропасть смртѣннѣю. на оучивше глѣти. тако
сѣ скажемъ въ совѣскоу на оучѣнѣ и дѣи
ство. бывши бо единою сѣдоу стѣни. въ роусто
въ стѣи ѿ власти. въ спаста дѣла въ оухва.
ѿ роу слава глѣти. тако въ свѣмъ и крѣпѣ ѿ би
ль едѣ рѣжитъ. и пойдѣ ста поволѣтъ. и гдѣ
приидѣхъ авпогостѣ. и тѣмъ на рекѣ ста добры
и жѣны. тако си житѣ по дѣ рѣжитъ. а сѣи мѣ. а
сѣи рѣ бы. а сѣи скорѣ. и провожахъ крѣни ма.
сѣи прѣи своѣи мѣтѣри. и жѣны своѣ. ѿ ма жѣ въ
мѣчѣ тѣ прорѣхъ въ ашехъ плѣчѣмъ. въ ни ма
ста лю бо житѣ. лю бо рѣ бы. и оу биваши ста мо
ногѣи жѣны. и и мѣнѣ и хъ и мѣтѣ ста со бѣ.
И приидѣ ста на белоѿхъ роу. и въ ѿнѣ юлю дѣи
и нѣ. тѣ. въ сѣ же въ рѣ ма приключѣи ста при и ти
ѿ ста слава. данѣ е ма лю ца та не ви. сѣи въи ша
тинѣ по вѣ да ша е ма въ сло хъ рѣи. тако дѣ ва кѣ дѣ
снѣи ка. и хъ би ла оу же мно ги жѣ ны по во лѣ и по
шы кѣнѣ. и пришла е ста сѣ мо. та нь же и спѣи
та въ чи а е ста сѣ мѣ рѣ а. и оу вѣ да въ та ко сво
ѣ го кнѣ. и по сла въ кнѣи мѣ. и же ѿ коло е ю сѣ.

и рѣи мѣ въ и дай та во лѣ хъ та сѣ мо. та ко сѣ
рѣ а е ста мо е го кнѣ. ѿ ни же сѣ го не по сла въ ша
ша. та нь же сѣ амъ по и дѣ въ хъ ѿ рѣ жѣ. и рѣи ша
ѣ ма ѿ тро цѣи го. не хо дѣи въ хъ ѿ рѣ жѣ. сѣи со
роу моу ти тѣ та и мѣтѣ. ѿ нѣ же по вѣ лѣ въ хъ а ти
ѿ рѣ жѣ та ѿ роу коу мѣ. въ стѣи ѿ тро ка. еѣ. снѣи
мѣ. и по и дѣи кнѣи мѣ кѣ сѣ. ѿ ни же сѣ та ша и спо
лѣи ша сѣ проу ти въ. та нь ви же и дѣи цѣи ста по рѣ
мѣ. и въи стѣи пи ша ѿ нѣ. тѣ. мѣ жѣ. при и до ша ко
та нь ви рѣи сѣ е ма. въ да сѣ мѣ рѣи дѣи ни хъ оу дѣи.
ѿ ноу мѣ жѣ по вѣ лѣ въи бо и ти а. и оу проу чѣи мѣ
по и дѣ. ѿ ни же сѣ въи ша сѣ ма та на. еѣ. ни нѣ грѣ
ши сѣ та на та по роу мѣ. та нь же ко роу та по роу.
и оу дѣи та и ль е ма. и по вѣ лѣ ѿ тро коу мѣ сво
и мѣ сѣи а. **ѿ** ни же въи ша въи ша сѣ. и оу
ки ша та по па та не ва. та нь же въи ша въи ша сѣ мо
хъ рѣи мѣ рѣи. а цѣи нѣи мѣ та коу хъ въ сѣи. не и дѣ
ѿ ва сѣ хъ а лѣ то. въ лоу хъ рѣи шѣи ша и ша и. и прѣи
въ до ша та ко та не ви. и рѣи та мѣ та роу а дѣи по гѣи
ста по ли ко ча въи сѣ. ѿ нѣ ма рѣи шѣи ма коу ти
дѣ рѣи та ѿ би ли е. а а цѣи нѣи та рѣи въ сѣи. въ дѣ
тѣ го би ло. а цѣи ли хо цѣи шѣи прѣи то боу въи мѣ
въ. жи то и ли рѣи бѣ. и ли и моу ти о. та нь же рѣи.
по и стѣи нѣи а жа та. сѣи та коу рѣи та въи ша

ѿ земли. со ставленъ ко спъ мий жи лами ѿ кро
 ви. и ѿ внемъ ни чю жо но по кмо вѣтъ ѣ динъ
 вѣ сть. ѿ на же ре ко стамъ вѣ да емъ. како
 члвкъ съ творенъ е сть. ѿ нъ же ре ченъ а ко.
 ѿ на же ре ко ста. бѣ мь в сѣ оу мов ни ци. и ѿ по
 тив са. и ѿ пер са вѣ х темъ. и свер же нъ на
 зу млю. и рас прѣ са со по на съ бгъ мъ. ко мъ в не
 мь со творити члвкъ. и съ творити а во лѣ члвкъ.
 а бѣ дшю во нъ в ло жи. ре чѣи ма на нъ. по и с ти
 нѣ прель стилъ а бѣ сѣ. ко емъ вѣ рѣ е та.
 ѿ на же ре ко ста а н ти х ри стѣ. та нъ же ре че да
 га дѣ е сть. ѿ на же ре ко ста сѣ дѣ ть во вѣ чѣ.
 то е сть вѣ сѣ. а бѣ е сть на нѣ сѣ сѣ да и на пре
 столѣ. сла ви мъ ѿ а н глѣ. и же прѣ сто я хъ со
 стра хо мъ. не мо гѣ щѣ на нъ хъ рѣ ти. и сѣ бо а
 н глѣ свер же нъ бы. е го же вѣ глѣ а н ти х ри
 ста. члвкъ а нѣ е го свер же нъ бы стѣи снѣ си.
 и е сть во вѣ чѣ а ко же вѣ глѣ а. ждѣ е га а прѣ
 и де ть бѣ гъ и снѣ си. и сѣ го и мѣ а н ти х рѣ та и сва
 же ть. и по са дѣ ть и. и емъ е го со сло ва ми е го.
 и же кне мъ вѣ рѣ ю ть. в а ма же и хъ де мъ къ при
 я ти ѿ не го. и по смрѣ ти та мо. ѿ нѣ ма же ре къ
 ши ма на ма бѣ и по ве да ю ть. не мо же ши на ма
 со творити ни чю жо. ѿ нъ же ре чѣи а жю ть вѣ.

бѣи. ѿниже рече ста намъ прѣстѣпни прѣстѣ
славо мѣ. а ты не можши сътворити ничѣ
же. анъ же повелѣ быти ти. и по торгоу и брадѣ
ѣю. силъ же бѣе мѣ мѣ. и брадѣ по торгоу
къ по мѣ. рече и маанъ то ва мѣ боуи моу
ва тѣ. ѿнѣ маже рече шила. стати прѣстѣ
славо мѣ. и по клѣбанъ ложити рѣбъ въ боу
стѣи ма. и привахъ ти та коу прѣго мѣ. и рѣ
стѣи прѣсобоу влоу. а самъ по нѣи рече. и ста ша
на оу стѣи шѣ окснѣ. и рече и маанъ то ва мѣ
бѣи моу ва тѣ. ѿнаже рече шѣи бѣи тѣи ма
живѣи мѣ ѿтѣи. и рече и маанъ то правѣ ва
мѣ по вѣдѣ али. ѿнаже рече ста. а цѣи нѣи по вѣ
ши. много ти добра вѣдѣ тѣ. а цѣи нѣи по вѣ
биши. много печаль приимѣи и хлѣбанъ же рече
и ма. а цѣи вѣи по вѣи по хлѣби бѣи рече ѿ бѣи.
а цѣи вѣи по вѣи по хлѣби бѣи рече. и рече
и ма. ко по хлѣби ко мѣ. чѣи ко мѣ вѣи по роу дѣи
оу бѣи нѣи ѿ сѣю. ѿниже рече шѣи мѣи. а мѣи. а рѣ
го мѣи сѣи пра. и моу вѣи рече и ма. ѿнѣи же рече и ма
мѣи тѣи своѣи. ѿниже по и ти шѣи оу биши а и по
вѣи си ша на рѣи бѣи. ѿ мѣи тѣи приимѣи а ѿ бѣи
по правѣи. и маи вѣи и рече и ма. вѣи ко своѣи. вѣи рече
и ма. оу бѣи. мѣи вѣи вѣи хлѣи си бѣи тѣи хѣи. и тако

[illegible][illegible]

ховъ. иже твораше во шествомъ. по сомъ глти
члвчскыи самъ прелмаше тьса. ѿво стартъ
ѿво млада. ѿволийного прелмаше войно
го ѿбрахъ. во млетаній сице твораше. аны
нїи. и мавріи. кохъ шени емъ чюдеса. проти
въ истиннѣ мойсѣеви. но во скорѣ не во змо
госта противъ мойсѣеви. но и кхно пѣтко
раше мѣтанїи бѣсовъ. такой по кодамъ хо
диши. и на мѣтанїа твораше бѣсомъ иль
стимъ. на патѣ ѿсобоу и немъ. сице бѣво хо
въ въ ста пригласѣ въ новѣ городѣ. глти бо
людемъ. творася акы бѣ. и многы прельсти
мало не вѣсѣ глти. бо такъ провѣдѣсѣ. и хв
ла въ рѣхъ ристыаньскъ. глти бо такъ прїидѣ
кохъ ховъ прѣвѣтѣми. и бѣла тѣжъ во градѣ.
и вси шѣмъ въ рѣхъ. и хотахъ побити еппа.
еппъ же въ хъмъ крѣтѣ. и ѿболѣхъ саврихъ и ста
реисъ. иже хоцѣтѣхъ то въ рѣхъ та вѣлохъ въ.
тоу анъ дай дѣтѣ. аще ли кѣ то въ рѣхъ крѣтѣ
тоу анъ дай дѣтѣ. и рахъ делишася на двѣ. кна
хъ бо глѣтъ и дрѣжина етои доша и ста шаоу
еппа. а людіе вси доша хъ въ бѣмъ тѣ
жъ великыи ми. глѣтъ же приимъ топоръ по
скѣ томъ и прїидѣ къ волѣхъ въ ирѣсѣмъ. шѣ

въ силѣ тоу хоцѣтѣхъ тоу провѣтѣти. или до вѣтра.
ѿнъ же рѣхъ провѣдѣсѣ. въ силѣ тоу хоцѣтѣ
бѣти дѣлѣ. чюдеса велика со творю рече. глѣтъ
же въ немъ топоръ и рѣсѣ таи. и паде мртѣвъ. людіе
рахи дошася. ѿнъ же погѣбѣтѣ. бѣло мѣ и дѣшю.
прѣдѣвѣсѣ дѣла вола. **В** лѣтъ. ѿ. ф. п. принѣсоша
ста астрѣ тоу терпѣца во рѣсѣ и глѣтъ. со во кхпи
вше сѣтарѣ славиши. и хъ славы и стѣ славы сѣво
ло. ми тоу поли тѣхъ ѿ рѣхъ и еппъ и прѣ рѣхъ
славъскыи. михайлогъ рѣхъскыи. фѣдо сѣи
и глѣмъ пѣчѣрѣскыи. со фроніи стѣго михайла
и глѣмъ. германъ и глѣмъ стѣго сѣа. и никола
и глѣмъ прѣсѣ славыскыи. и всий глѣмъ. и со
твориша прахъникъ. прахъно вѣсѣ бѣло. и прѣ
ложиша вѣно въ юцрѣ въ южѣ дѣла хъ славы.
вхъмъ шѣ перво ебо рѣсѣ. въ дрѣвѣмъ брацѣ. и хъ
славъ стѣ славы сѣвола. вхъмъ шѣ на рама сѣво
по нѣсоша. прѣидѣ цимъ чѣрнѣрихъ цѣмъ. свѣща
держѣще въ рѣхъ. по нѣдѣхъ акониска дѣлѣ. та же
прѣхъвѣтѣри. и по нѣ еппъ и сѣмитро поли томъ.
по нѣ сѣра кѣоу и дрѣхъ. и принѣше вѣно въ юцрѣ въ.
и ѿтвориша раисъ. и исполни сѣ црѣ въ блѣго въ хъ
нѣа вѣна блѣгѣ. вѣдѣ вѣсѣ прѣ славиша бѣга. и ми
тоу поли тоу жѣ стѣ ѿ бѣ дѣ. бѣ бѣ не твердо

вѣровакнима. и пѣлицы прѣсѣ прощенѣа.
и целовавшемоу еѣго. вложиша в раки камѣ
нѣ. по сѣмъ же вху мши глагола в рацѣ камѣнѣ.
встакиша на сани. емишеху оу жаловехуша.
и мисовѣша вѣдѣрѣ. старая сани поидѣши.
и поклѣшана родѣ вху вати гѣ помилѣи. по
вехуша и положиша на мѣла ма вѣ. вѣ. и поклѣши
ли портѣю. и вѣдаше братья на сѣхъ коужь
доухъ бо тарѣи свой мисолубо вѣю вѣлікоу. вѣ
тогда державѣи шего рѣчю дѣнѣ. а црѣ вѣ
лахорѣ. по сѣмъ же рахуѣ дошася ко сѣвотаси.
Вѣ. хѣ. пѣ. вѣху дѣви же дѣла вѣлѣ копорѣ вѣ
бѣрай сѣи мѣро слави тѣ. бѣвши ра примѣжѣи мѣ
бѣи тако сѣе сѣтѣ сла вѣ сѣ вѣсѣ колѣ домѣ. на
и ху слава. и ху дѣи ху сла вѣи сѣи вѣа. сѣтѣ сла
вѣ же и вѣсѣ володѣ. вни до сѣта вѣсѣи вѣ. мѣла
марта. и сѣи сѣ до сѣта на сѣтолѣ на вѣрѣ сѣтѣ ко
мѣ. прѣсѣтѣи сѣта ху по вѣдѣи нѣю. **С**ѣтѣ сла
вѣ же вѣ на чѣло вѣи гнѣнѣю и ху сла вѣю. жѣла
вѣлаша вѣла сѣи вѣсѣ колѣ. а вѣ прѣла сѣти гла. та
ко и ху сла вѣ сѣта сѣтѣ. сѣ вѣсѣ сла вѣомѣ. мѣи сла
на наю. а сѣи сѣго нѣ вѣри вѣи мѣта нѣа прѣгнѣти.
тако вѣху сѣтри вѣсѣ володѣна и ху сла вѣ. и ху сла
вѣ же и дѣла ху сѣи мѣи нѣе мѣи многѣи мѣ. и гла

97
такоси мѣна лѣху вѣо. е же вѣсѣ вѣлаша ху вѣнѣго.
и по сѣа ху сѣи мѣи вѣтѣи сѣе. а сѣтѣ сла вѣ сѣтѣ
вѣсѣи вѣ прѣгнѣа вѣратѣ сѣго прѣсѣтѣи вѣ
ху по вѣи нѣю. пачѣ же вѣоужѣю. вѣліи бо трѣ прѣсѣтѣ
пѣти ху по вѣи нѣа сѣго. и бо и сѣ прѣва прѣсѣтѣ **В**ѣ не
пишасѣи ху лѣмови. на ху мѣлю сѣи фѣовѣ. по. вѣ. лѣ. **В**ѣ не
и мѣи нѣи сѣ прѣиашѣи сѣи вѣа. и пѣи мѣи нѣе бо сѣи фѣ
вѣа сѣтѣ. сѣе же и ху вѣиша ху а на нѣи сѣко пѣла ма.
и вѣо сѣ прѣиашѣа сѣи ху рѣи и сѣоу ху мѣлю. и пѣи кѣи
прѣсѣтѣи вѣи сѣа вѣ. ху по вѣи нѣа сѣго. прѣи
оу вѣи сѣтѣ. нѣ дѣо бѣо сѣтѣ прѣсѣтѣи пѣти прѣдѣ
лачю же го. вѣсѣ же лѣтѣи сѣи нѣо вѣна бѣи црѣи вѣи пѣ
чѣрѣсѣа. и гѣи мѣи нѣомѣ фѣи до сѣи сѣмѣ. и сѣи пѣи мѣ
ми ху аи лѣомѣ. мѣи трѣо пѣи тѣи гѣи сѣи рѣи тогда
сѣи сѣи вѣо грѣи сѣ. а сѣтѣ сла вѣ сѣдѣи сѣи вѣи сѣ вѣ.
Вѣ. хѣ. пѣ. фѣи до сѣи и гѣи мѣи нѣ пѣи чѣрѣсѣи сѣи
прѣсѣта вѣи сѣа. ска же мѣи сѣи оу сѣи нѣи сѣго мѣло.
фѣи до сѣи бѣи мѣиашѣи сѣи бѣи чѣи. прѣи ху оу дѣи сѣи
пѣи сѣи нѣи вѣи мѣи. вѣи гѣи лѣи мѣи сѣи нѣи вѣи чѣи.
по сѣи бѣи чѣи целова вѣи братья сѣи оу сѣи. и по сѣи чѣи
и ху. како прѣо вѣи дѣи пѣи сѣи нѣи вѣи мѣи. вѣи мѣи
ли тѣи вѣи нѣи бѣи дѣи нѣи вѣи. и бѣи лѣи сѣи сѣи оу мѣи
сѣи ху сѣи вѣи нѣи. и сѣи сѣи оу вѣи сѣи аго на сѣи аниѣ. вѣи сѣи
бѣи рѣи на сѣи вѣи аю тѣи. мѣи нѣи оу мѣи пѣи шѣи нѣи.

[illegible]

дѣсѣтина дѣсѣмѣ ѿ павѣго. дѣний бо естъ
ѿго да дого да. тѣ. х. ѿ сѣ дѣний. дѣсѣтѣй
дѣнь. възвѣщаѣ павѣго дѣсѣтинѣ. еже естъ по сѣ
мѣ. тѣнѣй. въ нѣждѣ дѣний ѿ цѣстѣи сѣ дѣшѣ.
павѣхѣ етъ сѣ пѣло възсѣрѣнѣ гѣнѣ. вѣсѣла
цѣсѣмѣ ѿ бѣхѣ. по сѣтѣно е въ рѣмѣ ѿ цѣсѣ етъ
ѿ мѣтѣлѣ вѣхѣ. по сѣнѣнѣ сѣ бо и сѣ рѣвѣ ѿ бѣ рѣ
но вѣбѣ. а дѣмѣ пѣрѣво е нѣ ѿ сѣ хѣ шѣтѣнѣ ѿ дѣрѣвѣ
ѣ дѣно го. по сѣтѣи вѣ бо сѣ е мѣ и сѣ ѣ мѣ. дѣний.
сѣ по дѣ бо и сѣ пѣрѣи шѣтѣи гѣ сѣ нѣ на гѣ рѣ сѣ и на и сѣтѣи.
и вѣ дѣ сѣ лѣ вѣ вѣ жѣи ю. по сѣтѣо мѣ сѣ мѣ ѿ и лѣ мѣтѣи
рѣо дѣи. по сѣтѣи вѣ сѣ сѣ нѣ и нѣ вѣ гѣтѣ нѣ. гѣнѣ вѣ бѣ жѣ нѣ
и хѣ вѣи шѣ. по сѣтѣи вѣ сѣ дѣ нѣ лѣ. вѣ дѣнѣи вѣ лѣи сѣ
сѣ по дѣ бо и. по сѣтѣи вѣ сѣ и лѣ. а кѣи на нѣ бо вѣ хѣ бѣи
вѣ ѿ пѣцѣ вѣ по рѣо дѣ нѣ ю. по сѣтѣи вѣ сѣтѣи ѿ тѣ рѣо
цѣи. ѿ гѣ сѣи шѣ сѣ лѣ ѿ гѣнѣ нѣ ю. по сѣтѣи сѣ гѣ нѣ
шѣ мѣ. дѣний. на мѣ по сѣ сѣ хѣ по сѣтѣно е въ рѣмѣ.
по сѣтѣо мѣ а пѣи и сѣ ко рѣнѣи шѣ вѣ сѣ ѿ вѣ сѣко е ѿ чѣ
нѣи. по сѣтѣо мѣ ѿ цѣи на шѣи вѣи шѣ сѣ а кѣи сѣ вѣ
тѣи ѿ вѣ мѣи рѣ. и хѣ сѣи ѣи ю тѣи по сѣ мѣ рѣи по сѣ
хѣ вѣи сѣ рѣ вѣ вѣ лѣи сѣи. вѣ хѣ дѣ рѣ жѣ нѣи. и сѣ
сѣи вѣ лѣи сѣи а нѣтѣи. и сѣ ѿ фѣи мѣи. и сѣ вѣ
и по рѣтѣи ѿ цѣи. и хѣ жѣи мѣи по рѣ вѣ нѣ ю цѣ вѣ рѣи.
сѣи цѣи по ѿ чѣи вѣ бѣ рѣи. и цѣ ѿ вѣ вѣ вѣ сѣ по ѿ мѣи.

такойсхожаашейу манастыря. вхимаа ма
локоврижець. ивше дъвъ пещеръ. и хатвораше
дъбри пещеръ. и хасъ. паше перьстью. и не глаше
никъ кому жъ. аще бѣдъ. тынъ жно сѣрѣднѣ.
то сѣрѣднѣмъ малы мѣ. бѣсѣдовааше. всѣ бо
тѣ. и ливне дѣлю. и вѣнъ. дѣни прѣбываа въ по
стѣ. и оумлѣ. и вѣхъ. дѣрѣ жасъ. и рѣ. и при
хѣ. дѣше. в мѣнастырь. вѣ. а токъ. на исанѣ. ла
хорѣ. вѣ. всѣ. и бо. дѣ. нѣ. сѣ. кон. чѣ. тѣ. са. по. стѣ. мѣ. дѣ. ни.
начинае мѣ. сѣ. прѣ. вѣ. то. го. по. не. дѣ. лѣ. ни. са. нача. на
ю. щѣ. вѣ. дѣ. дѣ. ро. вѣ. нѣ. дѣ. лѣ. ю. сѣ. кон. чѣ. тѣ. са. въ
па. то. къ. ла. хорѣ. вѣ. а. стѣ. рѣ. на. га. не. дѣ. ла. о. у. ста
вѣ. на. по. стѣ. ни. ти. са. стѣ. рѣ. ни. дѣ. ла. гѣ. нѣ. а. фѣ. сѣ. до
си. е. ви. же. при. шѣ. шю. по. сѣ. бѣ. ча. ю. це. ло. ва. бра. тѣ. ни. ю.
и. пра. хѣ. но. ва. сѣ. ни. ми. нѣ. лю. цѣ. тѣ. ни. хю. и. до. шѣ. ве. ли
ко. го. дѣ. ни. вѣ. сѣ. рѣ. нѣ. а. гѣ. нѣ. а. по. сѣ. бѣ. ча. ю. пра. хѣ. но. ва
сѣ. вѣ. тѣ. ло. вѣ. пѣ. ла. вѣ. бо. ле. хѣ. нѣ. и. ра. хѣ. бо. лѣ. вѣ. шю. сѣ. мѣ.
и. бо. лѣ. вѣ. шю. пѣ. дѣ. ни. по. сѣ. мѣ. вѣ. вѣ. шю. вѣ. чѣ. рѣ.
и. по. ве. лѣ. и. хѣ. не. стѣ. ни. са. на. дѣ. во. рѣ. бѣ. ра. вѣ. хѣ. мѣ. ше
на. са. нѣ. и. по. ста. ви. ша. пра. мо. цѣ. рѣ. вѣ. ни. сѣ. нѣ. хѣ. же
по. ве. лѣ. хѣ. ка. ти. бѣ. ра. ю. вѣ. сѣ. ю. и. бо. да. ри. вѣ. ша. вѣ. ни. ло
и. сѣ. вѣ. ра. ша. сѣ. бра. тѣ. ни. а. вѣ. сѣ. а. сѣ. нѣ. хѣ. же. рѣ. чѣ. нѣ. мѣ. бра
тѣ. нѣ. мо. а. и. сѣ. цѣ. и. ча. да. мо. а. сѣ. а. хѣ. о. у. же. сѣ. хѣ. о.
жю. сѣ. вѣ. а. сѣ. а. ко. же. та. ви. ми. гѣ. вѣ. по. стѣ. но. е. вѣ. рѣ.

99
ма. в пещерѣ. сѣ. вѣ. ми. сѣ. и. ни. сѣ. вѣ. та. е. же
живѣ. шѣ. сѣ. го. вѣ. же. ко. го. хо. щѣ. те. и. гѣ. мѣ. но. мѣ.
и. мѣ. ти. вѣ. сѣ. вѣ. а. и. а. хѣ. бл. гѣ. вѣ. лѣ. нѣ. е. по. да. лѣ. вѣ. бѣ.
е. мѣ. сѣ. ни. же. рѣ. ко. ша. е. мѣ. вѣ. тѣ. е. сѣ. сѣ. цѣ. на. мѣ.
вѣ. сѣ. мѣ. а. а. е. го. же. нѣ. хѣ. во. ли. ши. са. мѣ. по. на. мѣ.
бѣ. дѣ. и. сѣ. цѣ. и. гѣ. мѣ. нѣ. и. по. слѣ. ша. е. мѣ. е. го. та. ко.
те. бѣ. сѣ. цѣ. же. на. шѣ. фѣ. сѣ. до. сѣ. и. рѣ. чѣ. шѣ. шѣ. и. сѣ. ро.
мѣ. мѣ. не. на. рѣ. цѣ. тѣ. е. го. же. хо. щѣ. те. и. сѣ. ро. мѣ. дѣ. ко. ю.
бра. тѣ. ни. сѣ. о. лѣ. и. и. гѣ. на. та. вѣ. про. тѣ. и. ко. го. хо. щѣ.
те. сѣ. та. рѣ. и. шѣ. и. до. мѣ. нѣ. шѣ. sѣ. ни. же. по. слѣ. ша
вѣ. шѣ. е. го. sѣ. стѣ. вѣ. пи. ша. ма. ло. sѣ. цѣ. рѣ. вѣ. ни. та. вѣ. ма
вѣ. шѣ. по. слѣ. ша. вѣ. бра. та. ги. цѣ. e. го. же. нѣ. хѣ. во. ли. тѣ.
вѣ. и. тѣ. ко. а. у. тѣ. на. а. мѣ. тѣ. ва. e. го. же. по. вѣ. ла. бо.
то. го. на. рѣ. ци. **Ф**ѣ. сѣ. до. сѣ. и. же. рѣ. чѣ. нѣ. мѣ. а. а. и. ще
sѣ. мѣ. не. хо. щѣ. те. и. гѣ. мѣ. на. при. я. тѣ. ни. по. а. хѣ. сѣ. тѣ. во.
рю. ва. мѣ. не. по. сѣ. во. e. мѣ. и. хѣ. во. лѣ. нѣ. ю. но. по. бѣ. жѣ. e.
мѣ. и. хѣ. во. лѣ. нѣ. ю. и. на. рѣ. чѣ. нѣ. мѣ. и. та. ко. ва. при. хѣ. ви. те.
ра. бра. тѣ. и. же. не. лю. бо. гѣ. цѣ. ни. на. ко. не. хѣ. да. по. стѣ. ри.
же. нѣ. вѣ. бѣ. бо. и. та. ко. вѣ. при. шѣ. лѣ. вѣ. а. тѣ. ца. сѣ. вѣ. ра.
по. мѣ. хѣ. сво. й. мѣ. па. о. у. лѣ. sѣ. мѣ. и. на. та. ша. бра. тѣ. ни. а.
про. си. тѣ. ни. стѣ. фѣ. на. дѣ. мѣ. стѣ. ни. са. сѣ. вѣ. ца. то. гѣ. а.
о. у. тѣ. ни. ка. фѣ. sѣ. до. сѣ. e. вѣ. а. тѣ. цѣ. вѣ. хѣ. ро. стѣ. вѣ. лѣ. e. стѣ.
по. дѣ. рѣ. вѣ. ко. ю. тѣ. во. e. ю. и. о. у. тѣ. бѣ. сѣ. лѣ. вѣ. жи. лѣ. e. стѣ.
сѣ. го. нѣ. да. и. рѣ. чѣ. нѣ. мѣ. фѣ. sѣ. до. сѣ. и. сѣ. а. хѣ. по. бѣ. жѣ. ю.

повелѣнию на рекъ бѣи ѿ кова. сѣ же въ скоую колю
с творити хоцѣти. и послѣшавъ и. дастъ имъ
стефана. да въ рѣтъ имъ и гвменъ и блгвнвъ
стефана и рече мѣ. чадо сѣ предълюти мана
стѣи рѣ. блюди сѣ ѿпасѣни емъ его. иаже оустро
и въ слѣжѣа по и дрѣжи предъни мана стѣи рѣ
скаа. оуспавани и хмѣна и. то творивъ са по за
конъ. и по чинъ мана стѣи рѣскомъ. **П**осѣмъ
брѣтавъ хмѣи. и не сошай въ кѣлью. и положиша
и на оу дрѣ. ѿ мѣднѣи на ставшѣ. и бо мѣ всѣ
цѣ въ елмѣи. при и дрѣи снѣмъ стѣи славъ. сѣ снѣмъ
свои мѣ глѣбѣомъ. и сѣ да цѣи мѣи малоу него.
и рече и ма фѣи до сѣи. сѣи оухо жоу свѣтасѣго.
сѣи предълюти мана стѣи рѣ. на соблюди и сѣ. егѣ
чѣи оу дрѣи снѣмъ е в нѣмъ. и сѣи оу рѣчаю
и гвменъ стѣи фанъ. не да и хѣа трѣдѣи его. по
сѣмъ же при и дрѣи гвменъ со вѣра ею. и при сѣи да
хѣи оу него. ѿ нѣмъ же и хѣи не мѣгаю цѣю. въ хѣи
въ нѣи и гвменъ арѣи. не хѣи въ и вѣи гвменъ. е же
ми е сѣи оу бѣи цѣи. и ра хѣи мѣи шага ко вѣи и сѣи
фѣи до сѣи вѣи нѣи е вѣи дрѣ. и рече мѣи вѣи ра
да и ми и нѣи е снѣмъ оу бѣи цѣи. то ти бѣи дрѣи
нѣи же снѣмъ живъ ѿ чѣи предъастѣи дрѣи въ рѣцѣи бѣи
жѣи. и гвменъ же и бѣи ра по храниша тѣи бѣи оу:

100
Пакѣи же дрѣи гвменъ и бѣи ра тѣи. и мѣи нѣи мѣи е рѣи мѣи. а.
и жеи по мнѣи шѣи крѣи цѣи нѣи е хѣи мѣи рѣи сѣи. бѣи дрѣи
дарѣи ванъ е мѣи оу бѣи. проповѣда прѣи бѣи дрѣи цѣи. а.
и ащѣи кого вѣи дрѣи шѣи вѣи по мѣи шѣи нѣи. ѿ бѣи нѣи ашѣи
вѣи таи нѣи и на сѣи хѣи вѣи ашѣи. бѣи оу снѣи сѣи оу дрѣи а вѣи оула.
ащѣи ко то рѣи и бѣи ра оу мѣи шѣи ашѣи. и пи и хѣи мана
стѣи ра. и оу хѣи шѣи и при шѣи снѣи мѣи ѿ бѣи нѣи мѣи
слѣи его. и оу тѣи шѣи ашѣи бѣи ра тѣи. ащѣи ко мѣи чѣи по рѣи а
шѣи. ли дрѣи оу бѣи ли хѣи дрѣи хѣи вѣи ашѣи тѣи сѣи ашѣи старѣи снѣи оу
рѣи же дрѣи гвменъ и старѣи и мѣи нѣи мѣи мѣи тѣи фѣи. и бѣи
про хѣи оу рѣи вѣи е дрѣи нѣи оу бѣи оу мѣи стѣи оу ащѣи оу цѣи рѣи вѣи
на мѣи стѣи снѣи мѣи. вѣи хѣи вѣи ѿ чѣи свои. и по сѣи рѣи
по бѣи ра и. и жеи стѣи оу ащѣи тѣи по ю цѣи. по ѿ бѣи тѣи мѣи ашѣи тра
на мана крѣи ло сѣи. и вѣи дрѣи ѿ бѣи хѣи дрѣи ашѣи вѣи сѣи.
вѣи ѿ бѣи ра хѣи тѣи ашѣи. вѣи хѣи дрѣи. и нѣи оу ша и шѣи вѣи при по
лѣи цѣи тѣи кѣи и жеи глѣи тѣи сѣи ашѣи по кѣи. и ѿ бѣи хѣи дрѣи
шѣи по дрѣи бѣи ра тѣи. вѣи хѣи мана и дрѣи на ашѣи по кѣи.
вѣи рѣи на кого ли бѣи ащѣи при ли нѣи кѣи снѣи мѣи. ашѣи по
кѣи. ѿ по ю цѣи и бѣи ра тѣи. мало по снѣи тѣи ашѣи. и ра сла
вѣи нѣи оу мѣи. вѣи нѣи снѣи оу тѣи вѣи. ка кѣи вѣи оу. и снѣи хѣи
жѣи и хѣи цѣи рѣи вѣи. вѣи шѣи вѣи кѣи лѣи ю и снѣи ашѣи и нѣи вѣи
хѣи ашѣи сѣи ашѣи цѣи рѣи вѣи дрѣи ѿ по тѣи тѣи. и ащѣи ли вѣи
рѣи ашѣи на дрѣи гѣи ашѣи. и не при ли на шѣи снѣи мѣи цѣи
тѣи оу кѣи. стѣи оу ашѣи крѣи кѣи снѣи оу пѣи нѣи. до нѣи жеи ѿ по

схъ оутрению. и погъи хъи даше въ кѣлью свою.
сѣже въ сѣновѣдѣ старецъ братъи своѣи. пакы же
и сѣ старецъ видѣ. по ѿбытаю сѣмъ старцю.
ѿстоявшю оутрению. прѣхорамни доша въ
кѣльясвою. и дѣи въ сѣмъ единомъ. сѣдѣ по
чилаа по бѣли емъ. бѣ въ кѣльи а его подалецъ
къви. и видѣ сѣа къи попла. поиде ѿ коротъ.
и въ хъвѣдѣ ѿчисвой. и видѣ единого сѣдаца
на скиньи. а дръгъи а те кѣща ѿколо его. рече
и мѣ старця ка мой дѣте. и рече сѣда на скиньи
бѣкъ. помихала по полъ ко вича. старецъ же
знамена сѣрпны мѣх знамени емъ. и прииде
въ кѣлью свою. **И**кобы сѣтъ. и рашъ мѣ старе
ць. и рече кѣи ни кѣ. иди оупрашай естъ ли ми
халь оу кѣльи. и рѣша емъ тако да въ кѣсочилъ
чрѣстполпи е похъ оутрени. и поведѣ старецъ
видѣ ни сѣи гѣмъ и братъи. при сѣмъ бо ста
рци фе ѿдоси прѣстави сѣ. и бѣи сѣфанъ и
гѣмъ. и сѣмъ же старцю споащю на оутре
ни. въ хъвѣ ѿчисвой хътави дѣтний гѣмъ на
никона. и видѣ ѿ сластоаца на и гѣмъ
мѣ сѣте. и рашъ мѣ кѣсоне въ сѣтлѣ естъ
и гѣмъ. тако же и на многа видѣниа. про
видѣ старецъ. и почитъ сѣта рѣти добръ.

по живъ въ манастирѣи сѣмъ. **И**ко сѣбѣ дръгъи
черноризецъ. и мѣмъ и сѣи. тако сѣ въ емъ
въ мирскомъ живи. и бѣа въ емъ въишю. бѣ
во кѣпѣ рѣдомъ. пороуаминъ. и по мѣсли
въ бѣтпимнѣ. и рашъ мѣи сѣе прѣвъ
юци мѣ. и манастирѣи мѣ. и иди кѣ великомъ
антонию въ пѣчѣ. и мола сѣмъ да по стрѣ
жѣтпѣ. и пригъи антоніи. и во хъло жина не
го по рѣтпѣ чернецъи. и на рѣи мѣи сѣи
къи. въспригъи жѣтпѣ крѣпко. и ѿблече сѣ
во властницю. и повелѣ кѣи писѣ въ кѣхълѣ.
и ѿ дръгъи мѣ хъомъ ко хъла. и во хъвлече на вла
стницю. и и сѣи ѿколо его ко жасѣира. и хъа тѣо
рисѣ въ пѣчѣ въ единой оулицѣ. въ кѣльи ма
ле. тако дѣла кѣтпѣ. и тѣ молаше бѣгъ сѣхъла
ми. бѣ жѣта дѣего. просѣ хъра едина. и по хъре
сѣдѣи. и во дѣи мѣ рѣпыаше. и приносѣ же
емъ великѣи антоніи по даваше ѿ концемъ.
тако сѣ оу мѣстѣ шерѣсѣ. и тако прии маше
пищѣ. и погѣ створи хъ. лѣ. на сѣтѣ не въи
хъдѣ. и на рѣи бѣи гѣа въ нѣсѣ дѣа мало прии
маше сѣи. единою по ѿбытаю на ставшѣ въ
чѣрѣ. по чѣа кѣла тпѣсѣ. по аѣлѣмъ. ѿли до по
лѣноуциа. тако прѣдаше тпѣсѣ. и сѣ дѣна сѣда

лѣсвоемъ. единою же сѣдѣцю емъ по ѿбы
таю. и свѣцѣ боугасившую. в нѣхъ лѣсѣ вѣтѣхъ ко
са. тако ѿслѣдѣвъ пѣрѣ. тако зракъ въ нѣмъ
члѣвѣ. и поидоста оуноши кнѣмъ. вѣ. красна.
и блѣстали цѣрю тако слѣдѣ. и тлѣи снѣмъ и са
и нѣмъ англи. а сѣи дѣты крѣпѣхъ. сѣ англи.
па поіслониса емъ. ѿ нѣхъ нѣра хъ мѣбѣ со
въскаго дѣиства. ни памѣти прѣкрѣпѣи.
въиствѣи въ поіслониса. а кѣи хъ въсѣ со мѣ
дѣиствѣхъ. **Б**ѣсѣ же кликнуша. и речеша
нашѣ еси оу же и са кнѣ. и въ дѣшавъ кѣи цю.
и посадиши. и на чаша са дѣиствѣи ѿколо его.
и бѣи поіма кѣи. и оу лица пѣрѣна. и рече
едино ѿ въсѣхъ глѣмъ и хъ. въ хъ мѣтѣ со пѣ
ли. и въ бѣи и глѣи. и оу дѣиствѣи тѣи и са кнѣ
и. и сплѣшетъ. и въ дѣиствѣи со пѣли. и оу бѣи.
и оу глѣи и на чаша и мѣи грапи. и оу по мѣи
шѣи. ѿста виши ѿ лежива. **З**а оутра же
бѣи въ сѣтѣхъ. и прѣспѣвшю оу сѣи шѣи
хъ. бѣи. и прѣи дѣиствѣи по ѿбытаю ко ѿко
нцю. бѣи ѿ ѣи са кнѣи нѣ бѣи гласа ни по слѣ
шани. и много тлѣи антоніи. и нѣ бѣи нѣи по же
и рече сѣи же прѣставилса. посла въ монасты
рь по фѣи дѣиствѣи по бѣи. и ѿкопавше гдѣи

102
загра же оу сѣи. и прѣи шѣи въ хъ мѣи.
мѣи въи нѣсоша. и положиши прѣи пѣи рою. и оу
сѣи ша тако живѣи сѣи. и рече и мѣи глѣи фѣ
ѿ дѣиствѣи. тако сѣи мѣи бѣи тлѣи ѿ въсѣи саго
дѣиствѣи. и положиши аи мѣи дѣиствѣи. и слѣи аи шѣ
ѿколо его антоніи. въи же въи мѣи прѣи клѣи са.
и хъ славъ прѣи тлѣи хъ. и на чаша глѣи
са и хъ славъ на антоніи аи хъ сѣи слава. и прѣи сла
въ сѣи славъ мѣи. по антоніи и сѣи черниго
въ. антоніи же прѣи шѣи черниго въ. въ хъ любѣи
аи дѣиствѣи глѣи. и скопавъ пѣи рѣи въ сѣи са тлѣи.
и сѣи тлѣи монастырь сѣи бѣи аи на бѣи аи
горѣи дѣиствѣи глѣи. фѣи дѣиствѣи же оу въ дѣиствѣи.
такѣи антоніи ѿ шѣи хъ черниго въ. шѣи хъ ра
тѣи ѿ въ хъ аи са аи кнѣи. прѣи сѣи ко сѣи въи кѣи
и слѣи аи шѣи ѿколо его. бѣи въи славъ лѣи тлѣи
ло мѣи оу мѣи. тако нѣи мѣи ѿ мѣи ѿ бѣи
тлѣи на дѣиствѣи глѣи сѣи рѣи. ни въи сѣи тлѣи
дѣиствѣи. нѣи лежавше на единой сѣи тлѣи. и по са
поливалше. много ждѣи черви кнѣи хъ сѣи по бѣи
дѣиствѣи мѣи сѣи и сѣи поливани. фѣи дѣиствѣи же
самѣи сѣи мѣи сѣи аи мѣи въи шѣи. и ѿ прѣи тлѣи
въи шѣи. аи тлѣи сѣи сѣи тлѣи ѿколо его. сѣи же
бѣи дѣиствѣи глѣи. тако за дѣиствѣи тлѣи лежавши.

ни хлѣба не оуікѣ сини водоу. ни ѿ воца. ни ѿ како
го брашна. ни хлѣбомъ проглаголю. ни хлѣбомъ глаголю
жа хлѣбъ. лѣтъ. Феѡдосій же мола бѣга за нѣде
нь и ноць. ѿлнѣна. г. лѣтъ проглаголю. и слышати
иначана нѣго вѣсташа ти. а кы млада дѣньма
ча ходи ти. и не бере жалше въ цркви. и не же
ю приволачу хлѣба цркви. и тако помалыма
оучиши. и по семъ малоу чина прееху ходи
ти. и посажаху кромѣ братья. и положи хлѣбъ
прѣнимъ хлѣбъ. и не воу хлѣба ишего. и ли вло
жити емъ врѣкѣ. Феѡдосій же рече положи
те хлѣбъ прѣнимъ. и не оукладывай те врѣкѣ
емъ. а ты самъ гаси. и не береже хлѣба люба си.
помалы ѿ глада всѣа. и хлѣбъ хлѣба. и тако малоу
чине гаси. и тако оубави ѿкоуни дѣла бола. и
ѿ прелести его. и сакій же вѣспри та пакы дръ
змовени. и вѣху держаніе жестоко. Феѡдосі
ю же прѣставившю сѣсть фанъ в негомъ. бѣго
бѣвшю. и сакы и же рече оу же прелести лѣма
еси дѣла воле. сѣдаща единомъ мѣстѣ.
а оу же не имамъ хлѣба творити сѣ въ церѣ. но
и мамъ та побѣдити хлѣбъ в монастыри.
ѿ блѣтѣ сѣ въ ласаницю. и ѿ блѣтѣ сѣ въ свѣтъ.
вополанъ. инача оу родъ створи ти. и по

ма гати на ча поваромъ варити на братью.
инача оу трѣню хлѣбъ прѣже вѣсѣ. и стоаше крѣ
пко не подвижно. егда же пристыжиша. и мра
хлю тий. и стоаше оу оу тѣхъ отпѣ. и ко преме
рху тинѣ гамъ кыса мени. и не двигаше сѣно
тама. до нѣже ѿ оу хлѣбъ оу трѣню. и по хлѣбъ трѣ
ний даше въ поварню. приготоваши ѿ гнѣ въ оу хлѣ
и дрова. и при хлѣбъ хлѣбъ прѣже повары ѿ бѣрай. и е
днѣ же поваръ. такъ же бѣ и мене мѣхъ сѣи.
и рече мѣхъ сѣи сѣи. во не сѣдѣ въ оу хлѣбъ черныи.
и днѣ ми. ѿ нѣ же поклоуни всѣмъ дѣхъ мли.
шѣ и та во рѣна. принесе мѣхъ прѣкѣ мѣхъ повары.
и оу хлѣбъ сѣи. и поведаша и гѣ мѣхъ и бѣрай.
иначаша и бѣрай ти. ѿ нѣ же не хлѣбъ сѣи
члѣбъ сѣи. на ча оу родъ створи ти. и тако стѣпи на
ча. ѿ во и гѣ мѣхъ ѿ во бѣрай. ѿ во миръ сѣи мѣхъ
члѣбъ сѣи. и дръхъ ираны сѣи мѣхъ дѣхъ. и по ча по
миръ хлѣбъ ти. **О**у родъ створи ти. и всѣли сѣи
въ церѣ в нѣхъ бѣи. оу же бѣ бѣи. и та оу прѣ
ставилсѣ. и сѣ во и сѣи сѣи бѣи. и вѣ сѣи дѣи
вашѣ по рѣи черныи. да ѿ воли ѿ и гѣ мѣна.
прѣи мамъ шераны. ѿ воли ѿ родъ и тѣи оу нѣ.
сѣи же вѣ сѣи по терпѣше. и по дѣи мамъ шераны.
и на гѣи сѣи дѣи. дѣи и ноу. вѣ дѣи

оунощѣ въ жегъ пещрь въ истопцѣхъ въ пещерѣхъ. тако
рашгорѣхъ пещрь въ оубла. и на чашахъ пещри
и пламени оуплиными. ѿно мѣхъ и чѣмъ
заложити. оуспѣльногама бо сѣма. и ста
на пламени. дондеже ихъ горѣ пещрь и слѣхъ.
и и на многа поведѣхъ ѿ немъ. **Н**а дрѣво еса
мо видѣхъ ѿ мѣхъ. и тако оубла поведѣхъ на
бѣхъ сѣмако и мѣхъ. и нѣхъ оубла поведѣхъ. оуспра
шѣхъ и и мѣхъ пѣхъ. глѣхъ бо и кнѣмъ. аще бо
ма бѣхъ степрѣхъ пѣхъ. по нѣхъ и нѣхъ. аще оубла
и влѣхъ и лѣхъ вѣхъ. и нѣхъ и мѣхъ глѣхъ
хъ бѣхъ на шѣхъ. и мѣхъ пѣхъ. аще оубла
сѣхъ. на дѣхъ сѣхъ на хъ и мѣхъ поведѣхъ пѣхъ.
многа жѣхъ бѣхъ сѣхъ пѣхъ сѣхъ мѣхъ. на шѣхъ
е сѣхъ глѣхъ сѣхъ. и поклони сѣхъ сѣхъ на шѣхъ сѣхъ
рѣхъ и шѣхъ и мѣхъ. ѿ нѣхъ жѣхъ глѣхъ влѣхъ сѣхъ
и шѣхъ на шѣхъ хъ. аще бѣхъ сѣхъ сѣхъ. хъ на мѣхъ
на шѣхъ и сѣхъ сѣхъ крѣхъ мѣхъ ѿ брѣхъ ѿ мѣхъ. и та
ко нѣхъ видѣхъ. **Е**гда же пѣхъ влѣхъ и пѣхъ хъ
цѣхъ сѣхъ мѣхъ пѣхъ сѣхъ мѣхъ пѣхъ. ѿ брѣхъ ѿ мѣхъ
чѣхъ. тако сѣхъ мѣхъ на рѣхъ сѣхъ мѣхъ пѣхъ. и лѣхъ
сѣхъ на рѣхъ. роскопай мѣхъ пѣхъ сѣхъ. и сѣхъ оубла
хъ на рѣхъ. и нѣхъ жѣхъ глѣхъ хъ бѣхъ и сѣхъ и хъ оубла
тѣхъ пѣхъ на рѣхъ сѣхъ. ѿ нѣхъ жѣхъ глѣхъ кнѣхъ. аще бѣхъ

е сѣхъ пѣхъ и нѣхъ. пѣхъ оубла и нѣхъ. е сѣхъ пѣхъ и нѣхъ.
аще бѣхъ сѣхъ пѣхъ мѣхъ хъ оубла и нѣхъ. и хъ на мѣхъ сѣхъ
крѣхъ мѣхъ. и нѣхъ сѣхъ хъ. аще дрѣхъ и нѣхъ сѣхъ на рѣхъ
въ ѿ брѣхъ. мѣхъ вѣхъ мѣхъ. ѿ брѣхъ и лѣхъ мѣхъ.
ѿ брѣхъ жѣхъ оубла мѣхъ. ѿ брѣхъ жѣхъ сѣхъ мѣхъ пѣхъ
хъ и нѣхъ мѣхъ. ѿ брѣхъ жѣхъ и мѣхъ. и влѣхъ глѣхъ. и нѣхъ
во хъ мѣхъ оубла сѣхъ мѣхъ и нѣхъ пѣхъ сѣхъ оубла и нѣхъ.
е сѣхъ и сѣхъ сѣхъ пѣхъ и нѣхъ. тако влѣхъ мѣхъ пѣхъ сѣхъ.
пѣхъ и нѣхъ бѣхъ сѣхъ пѣхъ ѿ брѣхъ. и сѣхъ хъ. и влѣхъ
и лѣхъ сѣхъ мѣхъ. нѣхъ оубла и нѣхъ сѣхъ пѣхъ оубла и нѣхъ.
но сѣхъ по и сѣхъ пѣхъ. влѣхъ сѣхъ. пѣхъ пѣхъ ѿ брѣхъ
хъ хъ влѣхъ и нѣхъ сѣхъ. и хъ мѣхъ. и глѣхъ
мѣхъ. аще и нѣхъ сѣхъ мѣхъ сѣхъ. сѣхъ влѣхъ и хъ влѣхъ
и нѣхъ. и лѣхъ и нѣхъ пѣхъ оубла влѣхъ сѣхъ ѿ нѣхъ. и ѿ пѣхъ
и нѣхъ. е сѣхъ пѣхъ пѣхъ сѣхъ. тако жѣхъ сѣхъ пѣхъ
вѣхъ. тако сѣхъ бѣхъ мѣхъ. лѣхъ пѣхъ брѣхъ сѣхъ.

И по томъ пѣхъ сѣхъ пѣхъ сѣхъ. и влѣхъ дрѣхъ жѣхъ
и нѣхъ и мѣхъ пѣхъ сѣхъ и нѣхъ. и тако жѣхъ
сѣхъ на жѣхъ сѣхъ. и рѣхъ оубла влѣхъ пѣхъ.
и нѣхъ оубла влѣхъ на мѣхъ пѣхъ. и дрѣхъ. и нѣхъ
сѣхъ на сѣхъ ѿ брѣхъ. и глѣхъ мѣхъ жѣхъ влѣхъ и нѣхъ.
спрашѣхъ пѣхъ оубла. и погрѣхъ оубла. пѣхъ и нѣхъ
бѣхъ на чернѣхъ рѣхъ и нѣхъ. оубла сѣхъ на мѣхъ пѣхъ
рѣхъ. и нѣхъ и сѣхъ пѣхъ и по сѣхъ пѣхъ сѣхъ.

[illegible][illegible]

быша: **У**бьенъ бы· и въ жирославить· и тѣхъ
и чюднъ брагъ· и порѣйи ний мнози· мѣа·
авгъ· кѣ· ѿлегъ же и борисъ приидоша к ч
рниговѣмъ аще ѿдолѣвшѣ· ахъ мирѣской
многоула творившѣ· проляша кроу хрѣпъ
ианьскѣю· еѣа же кроу вхъицѣтъ въ ѿрѣю·
ѿвѣтъ да тѣхъ погъ блѣныа ахъ хрѣпъ иань
скаа· всѣволо жѣ пришебъ рѣсвоѣмъ кыкыѣвѣ
и цѣловавшѣсѣа сѣста: **В**сѣволо жѣ и спове
да въ сѣбѣ бышаа· рече и хаславъ брагъ не тѣ
жи· видиши ли бо колико сѣа мнѣсключи· и пе
рвоѣ бо и въигнаша ли мѣнѣи мѣнѣе моѣ·
рауграбиша· и пакы· вътѣроѣскоу винѣс тво
рилъ бѣ и нѣхъ ганъ ли бѣ ѿвѣаю брагъ и сво
ѣи· не блѣдъ и хъ ли по чю жи мѣхъ мѣла мѣи· и мѣ
нѣа ли шенъ а не сѣа тѣворѣхъ лѣни чѣо же нѣ бѣ ра
гъ не тѣ жи· аще на мѣхъ бѣдѣтъ причастіе въ рѣ
коу хъ мѣли· тѣо ѿвѣа· аще ли шенъ бѣдѣтъ
тѣо ѿвѣа· ахъ сѣо жѣ главу сѣоу хъ тѣа· и сѣи рѣкѣ
оу тѣши въ сѣволодѣ· и повѣлѣ сѣо вѣрати вѣо
ѿмала и до велика: **П**ойдѣи хаславъ· сѣа ро
полюкомъ сѣи мѣсвои мѣ· и въ сѣволо сѣо сѣи мѣсво
мѣволодѣ и мирѣмъ· поидоша к чѣрниговѣ· чѣ
рниговци хъ тѣвориша сѣа въ градѣ· ѿлегъ же и бо

105
рисъ и не бѣста· чѣрниговци мѣхъ не ѿтѣвори
мѣа· пристѣпиша к сѣо градѣ· володѣи мѣрѣ же
пристѣпи сѣо вѣра тѣо мѣво сѣа чѣны мѣ· ѿстре
жѣи· и ѿтавѣра тѣа· и вхъаша гѣа ѿ колннѣи хъ
жѣоша· людемъ бѣгши мѣ· въ дѣишнѣи гѣа:
Ихъ аславъ же и въ сѣволодѣ слышѣа сѣа· тако
идѣтъ ѿлегъ и борисъ прѣотивѣ· и хъ аславъ же
и въ сѣволо· оу ранившѣ· поидоша ѿ градѣа прѣ
тивѣ ѿловѣи· и рече ѿлегъ борисѣви· не хо
дѣтъ въ прѣотивѣ· не мо жѣ въ сѣа тѣи прѣотивѣ·
а· кнѣхъ мѣ· но по сѣа въ сѣа мѣо юко сѣа рѣи ма
сѣо и ма· и рече мѣхъ борисъ· тѣи гѣо тѣо вѣа рѣи·
ахъ и мѣ прѣотивѣи въ сѣа мѣ· и поухъ али въ сѣа
лѣи· не въ дѣи гѣа кѣо гѣа горѣи мѣ прѣотивѣи
тѣсѣа· сѣи рѣи мѣ же дѣа сѣа блѣгъ тѣа· да не хъ
ли тѣсѣа силнѣи сѣа оу сѣо сѣо· и поидоша прѣ
отивѣ· и бѣи вѣи мѣи мѣа мѣсѣа тѣа въ сѣа
на нѣа тѣа пѣи нѣи вѣ· и сѣа тѣи вѣи мѣа ѿ бо
и мѣ· и бѣи сѣа тѣа сѣа· перѣсѣо убиша бѣорисѣа·
сѣа вѣа тѣсѣа вѣа поухъ али вѣи гѣо сѣа вѣа лѣи:
Ихъ аславъ сѣа тѣа вѣа вѣа пѣа шѣ· вѣи хъ а пѣа при
ѣхъ а вѣа ѿдинъ· оу дѣа рѣи кѣо пѣи мѣхъ а пѣа чѣ· и тѣа
кѣо оу биѣнъ бѣи и хъ аславъ сѣа нѣа ро сѣа вѣа· прѣ
долѣи не· бѣи вѣи сѣа чѣи· по вѣа же ѿлегъ оу ма

лѣдрѣжинѣ. ѿдрѣаоу печѣ. и бѣжати мѣсто ро-
каню. **О**убѣнѣбѣи хаславѣ. мѣа. ѿкѣта.
тѣ. днѣ. вхумьшѣтѣлоѣто привехоша вло-
дѣи. и поставиша прѣти вѣгоруцѣю. и хѣи
доша прѣти вѣмѣвѣсѣгоруцѣи ѣвѣ. и вѣоу
ложившѣтѣлоѣто на сани. и повехоша спѣ-
сньми. поповѣи чернорихци. и не соша и вѣгра-
не вѣлхѣслѣша и пѣнѣа. вѣплачи. плака-
бо са по немѣ. вѣсѣгоруцѣи ѣвѣ. **Н**рополю
же и да шѣпо немѣ плачѣса. плачѣсѣхѣдрѣжѣ
ною юсвоѣю. ѿѿмой. чѣто ѣси пожилѣхѣхѣ
печали на сѣмѣсѣтѣ. многѣи на пасѣи. при-
имѣѿлюдѣи. и ѿбратѣи своѣа. сѣже погнѣ-
не ѿбратѣа. но хѣбратѣа своѣго. положи гла-
вѣсвоѣю. и принѣсѣшѣположиша тѣлоѣго.
вѣцрѣисѣтѣа вѣцѣа. вложившѣвѣракѣмирамо-
ранѣ. бѣжѣи хаславѣмѣжѣвѣхѣхоромѣкра-
сѣнѣ. и тѣло мѣвеликѣ. не хѣлюбивѣхѣнравѣо-
мѣ. криванѣна вѣидѣа. любѣа правѣдѣ. кѣлюкѣи
же вѣнемѣнѣбѣнильстѣи. но простѣхѣоумѣо-
мѣ. не вѣхѣа хѣлѣхѣхѣлѣо. кѣлюкѣо бѣо ѣмѣсѣо
твориша кѣиѣанѣ. самотовѣи гнаша аѣо мѣ
ѣгоруа хѣграбѣиша. и не вѣо хѣа прѣти вѣтѣомѣ
хѣлѣ. ащѣли кѣто аѣтѣа вѣсѣтѣцѣ. и сѣтѣ. то

104
не сѣи створи то гѣо нѣѣго. и паки же бѣратѣа
ѣго прѣгнаста. и хѣо и по чѣю жѣи хѣмѣи бѣлѣа.
и сѣа шѣвѣмѣпаки на стѣолѣсвоѣмѣ. и вѣсѣво-
лоѣхѣпришѣшѣю по бѣжѣнѣкѣнѣмѣи не рѣчѣмѣ
кѣоли кѣо ѿвѣаю приѣа. и не вѣдастѣхѣлѣхѣлѣо. но
оутѣши и рѣкѣ. ѣлѣма жѣтѣбратѣмѣо и поѣса
хѣкѣомѣнѣлѣюбѣвѣ. вѣвѣдѣма на стѣолѣсвоѣ.
и на рѣкѣмѣа стѣарѣи шинѣсѣбѣ. сѣа хѣне по-
манѣхѣлѣобѣи перѣиѣа. тѣми кѣсѣбратѣа аѣто
бѣ. положи главѣмою хѣа тѣа. ѣжѣи бѣи. не рѣ-
чѣбѣо мѣкѣоли кѣо лѣо сѣтѣвори стѣамѣнѣи сѣ
нѣтѣо бѣсѣа сѣо кѣлючи. не рѣчѣкѣромѣмѣне. но
на сѣа перѣа пѣчѣаль бѣратѣню. поѣса хѣа лѣюбѣвѣ
вѣли кѣсѣвѣрша аѣа пѣа гѣлѣа оутѣшѣи тѣе пѣча-
лѣиѣа. поѣистѣинѣиѣа щѣи кѣто сѣтѣвори лѣсѣтѣ
на сѣмѣсѣтѣѣтѣро сѣогрѣшѣнѣѣ. ѿдастѣ
сѣа мѣ. хѣанѣ положи главѣсвоѣю хѣа бѣратѣа сво-
ѣго. ни жѣла аѣболши аѣтѣи. ни и мѣнѣи аѣхѣо тѣа
болшѣго. но хѣа бѣратѣню ѿбѣидѣ. ѿсѣа кѣвѣи бѣо
гѣрѣчѣ. аѣа кѣто положи тѣа шѣю своѣю хѣа дрѣгѣи
своѣа. сѣо лѣомѣнѣхѣрѣчѣ. бѣратѣѣвѣѣа по сѣоби
вѣи бѣи вѣай тѣ. лѣюбѣвѣбѣо сѣтѣвѣи шѣвѣсѣго. кѣа кѣо
жѣгѣлѣбѣгѣлѣюбѣи ѣсѣтѣ. прѣбѣивѣа сѣтѣвѣлюбѣи
вѣо сѣ прѣбѣивѣа сѣтѣ. и бѣгѣвѣнемѣ прѣбѣивѣа

ѣтъ. ѿ семъ свершаша сея любви. а да оубо и нѣ
и мамы бдѣхъ днѣи. а да коже ѿ нѣхъ естъ и мѣ
ѣсми вмире семъ. бо тахъ ни нѣхъ влюбви. но сверш
шана любви. во нѣхъ мѣщѣхъ бо тахъ. а ко
бо тахъ мѣщѣи еи матъ. бо тахъ есани нѣхъ свѣр
шенъ влюбви. аще кпоре чѣтъ бѣа люблю а бра
тасвоего ни навнжу. ложь естъ. ни навидан
братасвоего есго живити. бѣа есго живи
дити. како можетъ любити. сию заповѣи
мамъ ѿ него. а да любай бѣа любити брата
своего. влюбви бо всѣхъ свершаша сея. любви
бо радий грѣхъ рассыпаша. любви радий бо
гъ снѣд на земли. и распашахъ нѣхъ грѣхъ шныа.
вхъ мѣхъ грѣхъ на ша пригвоу на крѣпѣ. а да вѣ
на мѣхъ крѣпѣ свой на по мощь. и на прогнаніе
бѣхъ сомъ. любви радий мѣхъ ни кровь свою про
лыгаша. любви радий снѣхъ кровь свою про
лыгаша брата своего. свершаша заповѣгню.
На чало кнѣжѣнъ а всѣхъ волю жавъ кѣи евъ. **В**сѣ
володъ есѣхъ оубо кѣи евъ на столѣ ѿца сво
его. и брата своего. приимъ всю власть рѣ
сѣхъ. и посади снѣа своего волю димиръ вче
рниговѣ. тарополѣа оубо волю димирѣ. при да
въ емъ пѣхъ бровъ. **В**лѣхъ. **Ф**. пѣхъ. **П**риидѣ

108
романъ споловцихъ войню. всѣхъ волю дѣхъ жѣста
оубо перѣславла. и створи миръ споловци. и во
узрахъ романъ во спашѣ. и оубиша и поло
вци. а вѣхъ. **В**. и сѣхъ кѣи есго и до сѣхъ голѣхъ та
лѣхъ а чѣхъ тамъ. снѣхъ спѣславла. а вѣхъ кѣа тарѣсла
вла. а ѿлѣа емъ кѣхъ оузарѣ по пѣхъ шахъ мѣхъ оубо
грѣхъ. всѣхъ волю дѣхъ жѣхъ посади посади кѣа. тмѣхъ
по роисаню радий бора. **В**лѣхъ. **Ф**. пѣхъ. хара
тиша сѣхъ оубо кѣи перѣславъ стий на рѣхъ. всѣхъ во
лю жѣхъ послана на снѣхъ своего волю димиръ. волю
димиръ жѣхъ побѣхъ дити брѣхъ. **В**лѣхъ. **Ф**. пѣхъ.
Бѣхъ и горѣхъ дѣхъ. своладарѣхъ роисла
внѣхъ. маа. и. приидѣхъ та тмѣхъ по роисаню.
на старѣхъ бора. и сѣхъ до сѣхъ та тмѣхъ по роисаню.
Влѣхъ. **Ф**. **Ф**. **Ф**. ѿсѣхъ. оубо мирѣхъ споловецкий кѣхъ.
Влѣхъ. **Ф**. **Ф**. **Ф**. **Ф**. **П**риидѣхъ ѿлѣхъ хъ грѣхъ тмѣхъ
по роисаню. и та дѣхъ а волю дѣхъ а роислави
ча. и сѣхъ дѣхъ тмѣхъ по роисаню. и сѣхъ кѣхъ оузарѣ. и жѣ
ба хъ свѣхъ тмѣхъ. на бѣхъ ени есѣхъ а и есго. а дѣхъ а.
и волю дѣхъ а пѣхъ сѣхъ. **В**лѣхъ. **Ф**. **Ф**. **Ф**. **П**рихъ оубо
тарѣхъ оубо кѣхъ всѣхъ волю дѣхъ на великѣхъ днѣхъ. всѣхъ вре
мѣхъ бѣхъ гостарѣхъ кѣхъ славѣхъ. и посади тарѣхъ оубо
лѣхъ. а волю димирѣхъ. всѣхъ жѣхъ время дѣхъ хъ а
грѣхъ кѣхъ во ѿлѣхъ шѣхъ. и хъ а вѣхъ нѣхъ всѣхъ мѣхъ нѣхъ е.

пославше мѡхъ въ пѣни и соу вѣдавше воло

всѣволо жѣ посла привелъ и дасѣ мѡхъ рогъ
жъ: **Р**ѣ. ѡ. ф. ѡ. **Н**рополкъ хотѣше навсѣво
лода. посла противъ сѣна своѣго володимири
аропольскѣ жѣ ѡставивъ мѣръ свою и дружи
ну свою вѣцѣхъ а самъ бѣжавъ хъ: **В**олодѣ
миръ же прише въ сѣцѣхъ вѣдѣша алачѣ
володимири жѣ посади двѣ в володимири. оу
аропольскѣ жѣ по. а мѣръ арополѣ и женѣго
привелъ кысѣ вѣ и мѣнѣе его вѣхъ: **Р**ѣ. ѡ.
ѡ. ф. ѡ. **П**рѣиди арополѣ хъ лѡхъ и стѡ
ри миръс володимири мѡхъ ии дѣволодимири
ѡпѣкѣ рниговъ. арополѣ жѣ дѣвоу володи
мири. и пересѣдѣ вѣ малодний. ии дѣкувинѣ
городѣ. не дошѣшю мѡхъ городѣ. прободѣнъ бѣ
ѡпроклѣтотого нѣраца. ии дѣвола на оу чѣнѣ.
ии хъ лѣу лѣкѣ. лѣжащѣ мѡхъ воу вѣ саблѣюско
на прободѣи. мѣа. нѡ. ии. **Д**а тогда же воу ви
гнѣ вѣ арополѣ. вѣи портѣи сѣбѣ саблю. и ре
чѣ великѣи мѣгласмѣ. ѡхъ. то тѣмъ авра жѣ по
гѣби. и бѣжанѣ радѣцѣ проклѣтѣи. до перемѣ
шлѣ крѣуниговѣ. а арополѣ авхѣмшѣ ѡпроцѣ
на конѣ пересѣраго. ии конѣна. ии нѣи ѡпроцѣ
нѣсоша к володимири. а ѡтѣдѣ кысѣ вѣ.
ии хъ доша противъ мѡхъ. блѣговѣуныи кнѣ

всѣволо. со снѣмъ своѣмъ аволодимири мѡхъ рѣсти
славѡмъ. ии вѣснѣо гарѣи блѣннѣи мѣтрополи тѣ
ии ѡанъ. ии чѣрнѣрихъ ии прѣхъ вѣтѣрѣ. ии вѣснѣи
нѣ великѣ платѣ сотворѣшѣ ани мѡхъ. соу лѣмѣ
ии пѣмѣ. прѣводѣша а до мѣна стѣра стѣго дѣми
трѣа. ии прѣтавшѣ тѣло стѣго соу тѣю. ии поло
жиша вѣрацѣ. вѣрѣ вѣ стѣго а платѣ тра. южѣ вѣ
самъ началъ хъати. дѣ. е. дѣнѣ: **М**ногѣи вѣнѣи
прѣимъ бѣхъ вѣнѣи. ии хъгонимъ ѡбѣи сѣо а.
ѡбѣи мѡхъ и рахъ граблѣнъ. ии прѣчѣ сѣмѣ тѣгорѣ вѣ
ю прѣтѣ. нѣвѣснѣи хъи хъи спѣдобнѣсѣ. такѣ
жѣ бѣшѣ блѣннѣи хъ арополѣ. крѣпо кѣс мѣри
мѡхъ вѣра тѣлюбѣцѣ. ии нѣцѣлюбѣцѣ. дѣсѣтѣи вѣдѣ
стѣи бѣи ѡвѣсѣ кѣтѣ своѣи ѡжитѣ. на вѣа
лѣта. ии мѣлашѣ вѣга вѣга глѣ. гѣи сѣхъ сѣнѣ бѣи
прѣимѣи мѣтѣ вѣмоу. дѣи жѣ мѣсѣмѣ тѣ. а кѣжѣ вѣдѣ
лѣ сѣи бѣра тѣмъ а мѣи мѣа бѣорѣи вѣгѣ вѣ ѡчѣю жѣю
рѣи вѣ. дѣа ѡмѣи югрѣи сѣо а своѣю крѣвию. ии
хъ вѣдѣ сѣтѣногѣ сѣго вѣта. мѣтѣ жѣногѣи сѣ
тѣи вѣра жѣи. сѣго жѣ прѣшѣнѣи а нѣи шѣи сѣго блѣи
бѣи. ии вѣспрѣтѣ вѣгѣ ѡна. ии хъжѣ ѡкѣнѣи
дѣи ѡхъ оу нѣслѣи шѣи на сѣрѣцѣ лѣкѣ вѣнѣо хъ ии дѣ
жѣи оу гѣтѣо вѣбѣлюбѣи мѡхъ сѣго. **Р**ѣ. ѡ.
ѡ. ф. ѡ. **С**ѣна бѣи чѣрѣ вѣ стѣго мѣхъ аи лѣ. мѣна

стѣйравсеволожамитрополи томъ ѿаномъ.
 и епѣйскою. и сѣмъ ѿаномъ. **Н**гъменьство
 тога дръжащѣ того монастыря лахорѣви
 того желѣта. и дѣстѣпопѣлѣхъ новагорода
 къ тѣрѣвѣ жити. всѣ желѣтоу мренни сонъ.
 и гъмень пѣчерьскѣй. всѣ желѣтоу хаша. бо
 лгаремъ ромъ. **В**ѣ. бѣ. фѣ. ѣ. сѣ. на бѣ цркви
 пѣчерьскаа стѣпа бѣ. монастыря фѣ. до
 сѣ. ѿаномъ митрополи томъ. и лѣ. со
 белогорода сѣ. мѣ. епѣ. помъ. при блѣ. городни мѣ.
 кнѣ. и всѣ. вола. дѣ. державномъ рѣ. сѣ. хѣ. мѣ.
 ла. и ча. домъ. е. говолоди мѣ. ра. и рѣ. стислава.
 во е. во. стѣ. во. дѣ. рѣ. жа. щѣ. ю. кѣ. сѣ. вѣ. сѣ. кѣ. и тѣ. вѣ. сѣ. бѣ. ца
 та. нѣ. ви. и. и. гъ. менѣ. стѣ. во. дѣ. рѣ. жа. щѣ. и ѿ. анъ.
Рсѣ. желѣ. то. прѣ. став. и. сѣ. и ѿ. анъ. митрополи
 тѣ. бѣ. мѣ. жѣ. хѣ. и трѣ. кнѣ. гамъ. и оу. чѣ. нѣ. ю.
 млѣ. тѣ. вѣ. оу. бѣ. гѣ. мѣ. и вѣ. до. ви. цамъ. ласка. вѣ.
 жѣ. кѣ. о. всѣ. акѣ. о. мѣ. бѣ. гѣ. тѣ. и оу. бѣ. гѣ. и сѣ. мѣ. рѣ. нѣ.
 жѣ. и. и. мол. чѣ. лѣ. вѣ. рѣ. чѣ. и сѣ. тѣ. кнѣ. гамъ. и сѣ. тѣ. мѣ.
 оу. тѣ. шѣ. ла. пѣ. чѣ. ал. нѣ. а. и всѣ. акѣ. о. нѣ. бѣ. ло. прѣ. жѣ.
 вѣ. рѣ. сѣ. и. по. нѣ. мѣ. нѣ. бѣ. дѣ. тѣ. сѣ. акѣ. **Р**сѣ. лѣ. то
 и. дѣ. та. нѣ. сѣ. вѣ. грѣ. кѣ. дѣ. цѣ. и кѣ. сѣ. во. ло. жа. рѣ. чѣ. на
 та. прѣ. жѣ. и. при. вѣ. дѣ. та. нѣ. сѣ. митрополи та. и ѿ.
 а. на. сѣ. ко. пѣ. тѣ. нѣ. е. го. желѣ. лю. дѣ. нѣ. ви. дѣ. вѣ. шѣ. рѣ. кѣ.

ша. сѣна въ сѣпришлѣ. го прѣвѣ въ оумрѣ. бѣ же
сѣи мѣхъ нѣкни жѣнѣ. и оумомъ простѣ. и простѣ
рѣкѣ. всѣ жѣлѣтѣ. сѣна въ црѣкѣ истѣго мѣхъ
ла прѣгаславьскѣ. сѣфрѣ. мѣомъ мѣи прѣополи
тѣомъ. тѣомъ црѣкѣ и южѣ. бѣ. сохѣлѣ. великѣ. сѣ. црѣ
и прѣистроу. вѣи. великѣ. со. тѣвори. и оу. крѣ. сѣи
всѣ. крѣ. оу. крѣ. сѣ. тѣомъ црѣкѣ. мѣ. сѣ. бѣ. сѣи. бѣ.
сѣфрѣ. мѣ. в. сѣи. лѣ. тѣ. мѣ. нѣ. оу. хѣ. нѣ. в. хѣ. дѣ. вѣ.
жѣ. в. хѣ. црѣкѣ. истѣго мѣхъ. хѣ. лѣ. жѣ. жѣ. црѣкѣ.
нѣ. вѣ. оу. тѣ. сѣ. тѣго фѣ. дѣ. оу. сѣ. тѣго а. нѣ. дѣ. бѣ. оу. црѣ.
рѣ. кѣ. и оу. вѣ. оу. рѣ. тѣ. и гѣ. оу. крѣ. мѣ. нѣ. и сѣ. тѣ. оу. нѣ. бѣ.
бѣ. нѣ. оу. сѣ. мѣ. нѣ. сѣ. гѣ. жѣ. нѣ. бѣ. прѣ. жѣ. вѣ. рѣ. сѣ. и.
оу. крѣ. сѣ. гѣ. оу. прѣ. гаславьскѣ. и. хѣ. нѣ. и. црѣкѣ. вѣ.
мѣ. и. прѣ. чѣ. мѣ. хѣ. нѣ. и. **В** лѣ. хѣ. фѣ. у. **Н** хѣ.
мѣ. нѣ. и. чѣ. рѣ. нѣ. хѣ. сѣ. вѣ. тѣ. хѣ. сѣ. тѣ. вѣ. рѣ. шѣ.
нѣ. дѣ. оу. бѣ. оу. сѣ. тѣ. лѣ. жѣ. тѣ. и. оу. црѣ. нѣ. шѣ. мѣ. фѣ. тѣ. дѣ.
сѣ. бѣ. вѣ. и. крѣ. оу. мѣ. мѣ. а. сѣ. тѣ. и. рѣ. и. црѣкѣ. вѣ. сѣ. бѣ. а.
пѣ. нѣ. жѣ. тѣ. оу. и. сѣ. тѣ. оу. сѣ. нѣ. вѣ. лѣ. хѣ. црѣкѣ. вѣ. и. чѣ. рѣ. нѣ.
хѣ. сѣ. оу. вѣ. крѣ. пѣ. лѣ. сѣ. вѣ. тѣ. хѣ. сѣ. тѣ. вѣ. оу. тѣ. вѣ. рѣ. шѣ. и. пѣ. вѣ.
лѣ. шѣ. а. оу. сѣ. тѣ. рѣ. и. тѣ. и. лѣ. сѣ. тѣ. оу. и. дѣ. жѣ. пѣ. лѣ. жѣ. тѣ. и.
мѣ. оу. црѣ. нѣ. сѣ. гѣ. и. прѣ. сѣ. пѣ. вѣ. шѣ. пѣ. рѣ. хѣ. нѣ. крѣ. оу. сѣ. пѣ. нѣ. ю.
бѣ. и. прѣ. мѣ. и. дѣ. нѣ. мѣ. и. пѣ. вѣ. лѣ. и. гѣ. мѣ. нѣ. хѣ. рѣ. оу. шѣ.
тѣ. и. гѣ. лѣ. жѣ. тѣ. хѣ. мѣ. оу. црѣ. нѣ. сѣ. гѣ. оу. црѣ. нѣ. шѣ. мѣ. фѣ. тѣ. dѣ.
сѣ. бѣ. сѣ. гѣ. жѣ. пѣ. вѣ. лѣ. нѣ. ю. бѣ. и. хѣ. пѣ. рѣ. vѣ. сѣ. а. мѣ. vѣ. и. dѣ. црѣ.

ѣже и скажу. не слѣхъ о мѣхъ бо слѣшавъ. но самъ.
ѡ семъ начальникъ. и пришесть же и гвменъ ко
мнѣ и рекшю ми. поиди въ пещерѣ искофе до
сѣбѣ. ахъ же пришесть о гвменомъ. не свѣдѣ
щеникомъ же. рахъ гла да вша и кобѣ асопаті.
исро мѣ боусть а. рече же и ко мнѣ и гвменъ.
не можи повѣдати ни ко мѣ же ѡ братѣ. да
ноу въ да етъ ни кто же. но пойми его же хоще
ши да ти поможеть. ахъ же пристройхъ хъ
рогалии ми же и сопати. въ вѣтѣ рѣ. въ мо
роу. потахъ и собою. вѣ. брата. не доведѣць
нико мѣ же приидѣ въ пещерѣ. ѡ пѣ въ члмъ.
и по чѣ асопатіи оу трѣдѣ в сѣ адрѣго мѣ бра
тѣ асопати. и ко пахъ о мѣ до полѣнощѣ. и трѣ
дѣ хомъ сѣ. не могъ же до асопати. на чѣ тѣ жи
ти. егда и ка въ на странѣ асопатѣ. ахъ же въ
мѣ рогалию. на чѣ ра мѣно асопати. адрѣ въ
моу мѣ по чивающю прѣ пещерою. и рече ми
оу ариша оубило. и ахъ ѡ почина прѣ сопа
и моу мѣ ми фѣ ѡ до сѣ въ ми. ѡ номъ глѣощѣ
мѣ ко мнѣ оу аришавѣило. мнѣ же и рекъ
цѣ. прокопа оу же. егда прокопа ѡ вѣ рѣ жаше
тѣ ма оу жастѣ. и на чѣ хъ вати гѣ по мѣ лѣи. ѡ
сичинъ же сѣ да ста дѣ а. брата оу монасты

ри. егда и гвменъ оу та и в сѣ мѣ. сѣ мѣ. при не
сѣть ето ѡ тай. и пещерѣ хъ ра ста. егда оу ариша
оубило. видѣша столпѣ адрѣ гѣ харенѣ. и сто ^{кѣ}
гавши прѣидоша на верхъ црѣ сѣ. и дѣ же по ло
жѣнъ бѣ фѣ ѡ до сѣи. **В**сѣ же время видѣсте
фанъ. и же бѣ въ него и гвменъ. въ сѣ же время
бѣ. епѣ. видѣ въ оу сѣ мѣ монастыри. чѣ
по лѣ а пещерою. мнѣ въ та конѣ сѣ тѣ фѣ ѡ до
сѣи. бѣ бѣ оу мѣ воу вѣ щено. прѣ дѣ мѣ едѣ
нѣ мѣ. и хъ жали въ сѣи ко бѣ хъ не гѣ при ноу сѣ
тѣ. и въ сѣ на конѣ боу хъ оу поуха. пой мѣ сѣ оу собою
климентѣ. ето же поу стави и гвменъ въ сѣ бѣ мѣ
сто. и на да ста ви да ста хъ ариша великѣ. и та ко
приидѣ оу ставѣ лихъ. видѣ ста свѣ щѣи многѣ
и а пещерою. и приидѣ оу ставѣ пещерѣ. и не видѣ
ста ни чѣ то же. и приидѣ оу ставѣ а пещерѣ.
на мѣ сѣ да щѣи мѣ оу моу мѣ ето. егда бѣ оу про
копа. по сла хъ ко и гвменъ. приидѣ да вѣ и мѣ
мѣи. и гвменъ же приидѣ сѣ оу да вѣ мѣ а братѣ оу ма
и прокопа хъ вѣ мѣи. и влѣ хъ оу мѣ. и видѣ хъ оу
мѣи. моу мѣ ето гѣ ле жаща. но сѣ оу ставѣ ни гѣ рас сѣ
пали сѣ въ ша. и власи главнѣи. при та сѣ кли
ба хъ. и воу хъ ло жѣи на мѣ а тѣю. и вѣ мѣ шѣ
на ра мо. въ и не соша прѣ пещерѣ.

похвалиши. доброго и твердого жития в ху-
жданіа. но сіе рече малю. бѣти о радѣи сѣи. чѣ-
наша наставниче. феѡдосіе. мирьскыи аплі-
ца ѿринѣвъ. молчаніе вълюбивъ. бгѣ по-
слажилъ еси во мнози іерусалимъ житий. вса-
кѣсѣвъ. принесѣніе. принеслъ еси бжтвенное.
пощеньемъ превозвысиса. плотьскыи стра-
стїи вознана видѣвъ. и мирьскыи красотѣ.
и желаніе въ касіго ѿринѣвъ. въ следъ тво-
пачъ въ іерусалимъ. ѿцмъ рече въ.
молчаніемъ возвысашася. смиреніемъ воз-
красашася. радѣи сѣи. креплѣна надеждою.
и вѣнчѣ блгѣ пріемъ. оумртви въ плотьскыи
похоть. и источникъ блгостыни. матежъ
привнесѣ въ сѣи. вознана. и хбгъ ѿсѣсти
его. съ правдыи мѣи. чѣ поучилъ еси. въ при-
имъ противъ прѣдѣломъ своимъ въ хуменѣ.
е. во хжданіи и правилъ ихъ правѣ. паче же
рече. вѣнчѣ великомъ феѡдосіе. житіемъ
и правдыи. и воздержаніемъ рече въ. и по-
следствѣи ѿбѣчаю его. и приходѣи. ѿдѣ-
ла въ. блгѣи. и ѿбѣи. и молебныи. и бгѣ
во хданіи. во вѣнчѣ блгѣи. и носѣи. и ло-
литвенное. темъ. и блгѣи. и повѣди

мирсю по хустьми рождьца и снху авьса
сего. съпротивник а по правды дьавола. и его
козни. побѣдникъ авьса противныи мь его
спреламъ. и гордымъ помысломъ. ставъ
съпротивно оукрепився ѿ ружьнемъ крѣпы
мъ и вѣрою не побѣдимую. и бжѣю по мѡщью.
молиса хамъ тпный ѿ ѿ. и хъ авьса быти ѿ сѣ
тинъ приху ненны. и ѿ сѣ противникъ авьса со
блюдомъ твоимъ мѡтвѡми. всѣхъ елѣ поху на
мени евъ снѣи. тако погибень пи емъ и мало
са его ѡста. акы мѡцъ бы въ. въ. ѡднѣ. мѡдъ.
ма и ака. **В**сѣхъ елѣ по всѣмъ олодъ оловъ и дѣю
цѣхъ верины та хъ авьши горюдомъ. хъ авьши
тѣнѣ тайкли чаномъ кликнувшимъ. спаде
ѡмъ и прѣвеликъ ѿ нѣси. и оу жасошася люде.
всѣхъ елѣ брѣмъ хъ мѡла спѣи нѣ. тако мнохъ слѣ
шася. **В**сѣхъ елѣ по волхъ авьса вѣрою
въ. и жѣ въ скорѣ погибѣ. **В**лѣхъ. хъ. **П**редъ
внобы въ полоцѣхъ. въ мѡтѣ бы вѣше. въ нѡци
тѣ по нѣ. ста на шѣ по оулицѣи тако члѣи. рѣи
цѣ цѣ вѣси. и ацѣхъ тѣ вѣла хъ шѣи сѣхъ ороми
ны хъ оу павидѣти авьса оу хъ вѣнъ въ дѣтѣ. не
видимъ ѡ бѣсовъ хъ вою. и сѣго оу мрѣи не
сметѣхъ и сѣхъ и сѣхъ и сѣхъ оу мрѣи не
сметѣхъ и сѣхъ и сѣхъ и сѣхъ оу мрѣи не

начаша во дни авлаписана коней. не быхъ ви
дѣти самъ хъ. но коней видѣти коней та. и та
ко оуязвляхъ люди полоцкыя. и ихъ вла
сть. и тѣмъ члвци глахъ. а коня бы естъ по
лочаны. се же знаменіе по чабыти ѿдрюциса.
Всѣ же времена. знаменіе бы вни си. а коня
гъ бы по срдѣтнѣ а прѣвеликѣ. всѣ же лѣто
ведрѣбаше. а коня граше земля. и мнози бо
рове воухта хъ сами. и бо лота многа зна
мениа бы вахъ помѣсто мѣ. и рать велика
баше ѿполовѣць. ѿ всю дѣи вхаша. грады.
песоченъ. прѣволокъ. и многа славо еваша
по ѿ бѣмъ аспоро на ма. **В**сѣ же лѣто во ева
ша по ловци на лахъ. сваси ко мѣ рѣсти сла
вичемъ. всѣ же лѣто оумрѣ рюри кѣ снѣ рѣсти
славъ. всѣ же времена мнози члвци оумира
хъ. различны минѣ дѣгы. а коня глахъ прода
юци крѣпы. а коня продахъ оумѣ крѣпѣ. а коня ѿ фи
липовѣ дѣна. а домѣ сопѣць. тѣмъ ащѣ. се же
бы прѣгрѣхъ наша. а коня оумножиша а грѣси
наша. и не правды. се же на ведрѣ бѣ. вѣла и мѣ
покланіе и мѣ ти. и воспѣгнѣтѣи ѿ грѣха
и ѿ хлвисти. и ѿ прочѣхъ лѣдѣлѣхъ не прихъ
нѣ. **В**лѣдѣ. хъ. и нѣ дѣи та а. прѣстависа

великѣи и кнѣзь всѣволодъ. снѣ а ро слакле. внѣ
къ володимиръ. априла. гѣ. а по грѣбѣнѣ дѣ. нѣ
ли сѣ прѣпной. вѣтѣ. положѣнъ бы оу велицѣи цѣ
ры кѣ сѣтѣ асо фиа. снѣ и же блѣговѣ рнѣи кнѣзь
всѣволодъ. бѣ бы хъ дѣтѣ сѣ кѣ а блѣголюбивѣ. а лю
бѣи правды корма оу богиа. и воухъ ащѣтѣ епи
скѣ помѣ. и прѣхъ витѣ рѣомѣ. и хъ ли хъ а же любѣ
шѣ рнѣ о рѣи. и по дѣ а вѣ прѣбѣ вани еи мѣ.
бѣ же воухъ дѣ рѣ а сѣ ѿ пыанѣ стѣ а. и ѿ поухѣ
ти. тѣмъ любимѣ бѣ ѿ цѣмъ своѣи мѣ а ко гла
ти ѿ цѣи кнѣмъ. снѣ и мой блѣго по вѣ бѣ дѣтѣ.
а ко слѣи шѣ ѿ по вѣ кѣ рѣ по стѣ. и рѣи а ко
тѣи по кѣи шѣи старѣ стѣ мою. ащѣ ти по дѣ
стѣ бѣтѣ. прихъ ти вѣ лѣ стѣ по ла мо е го по бѣ ра
тѣи своѣи со правдою. а мѣ на си лѣ стѣ во мѣ. по
гѣ ѿ вѣ дѣтѣ мѣ а вѣтѣ ѿ житѣи а сѣ го. по ла же
ши. и дѣ же а хъ а ла гѣ оу грѣбѣ мо е го. по нѣ же
любѣи тѣ а. пачѣ бѣ рѣ тѣи тѣ во еи. сѣ же со бѣи са
гѣ ѿ цѣи а мо е го. и по слѣ вѣ рѣ тѣи. прихъ шѣ
стѣ по лѣ ѿ цѣи а сво е го. сѣ дѣ гоу кнѣи вѣ кнѣ а.
и бѣи ша еи мѣ печѣ ли бо лѣи. пачѣ не же сѣ дѣ ащѣ
еи мѣ оу прѣ на сла ви. и сѣ дѣ ащѣ вѣ бо еи мѣ оу кнѣи
вѣ бѣ печѣ лѣ еи мѣ бѣи ѿ снѣ вѣ цѣи своѣи. а ко на ча
ша еи мѣ стѣ вѣ жи. хъ оу пѣ шѣ вѣ лѣ стѣи ѿ во еи а.

ѿ нелюбоуи естъ. на ша хемла ѿскѣдѣла
ѿрати. пошли сѣбѣ свое мѣ во лодимирѣ.
абыти по мѣстѣ. стѣполюкѣ же послѣшавъ ихъ.
и посла кѣ во лодимирѣ абыти по мѣстѣ. во
лодимирѣ же со вравѣи свой. посла по рѣсти
слава брата своего. дѣперѣ слава. вѣла же мѣ
помагати стѣполюкѣ. во лодимирѣ же прише
шѣ кыи евъ. и со вѣи кѣ писа оустѣгоми хайла.
и вѣстѣ мѣ же со бою распрѣ. и со тѣрѣи оу
ла дившѣ сѣ. и цѣло вѣша крѣпѣ мѣ же со бою.
а по ловце мѣ во ююци мѣ по хемли. и рѣша и мѣ
смыслѣнии. по чѣтѣ вѣи мѣ параспрѣ мѣ же
со бою. а по гани и гѣ вѣтѣ хемлю. посла кѣ
смирѣтѣ сѣ аны и по и дѣтѣ прѣтѣ вѣи мѣ.
любо смирѣ мѣ. любѣ рѣтѣю. во лодимирѣ
же хѣтѣ шѣ мира. а стѣполюкѣ хѣтѣ шѣ рѣтѣю.
и по и дѣ стѣполюкѣ и во лодимирѣ. и рѣсти
славѣ. и со тѣрѣ полю. и при и дѣ шѣ ко стѣ гнѣ.
стѣполюкѣ же. и во лодимирѣ. и рѣсти славѣ.
со хѣ вѣ шѣ дѣ рѣ жинѣ сво юна сѣ вѣ. хѣтѣ чѣтѣ
стѣти и чѣ рѣ рѣсѣ. и на чѣ шѣ дѣ мѣти. и глѣ шѣ
во лодимирѣ. тако хѣ дѣ стѣполюкѣ чѣ рѣ рѣсѣ вѣ
г рѣ хѣ сѣ со тѣ вѣ рѣ мѣ снѣ мѣ мѣ рѣ. и при сѣта
шѣ со вѣтѣтѣ вѣ сѣ мѣ. смыслѣнии мѣ жи. та нѣи прѣ

116
чѣи. и снѣи не же не вѣо хѣтѣ шѣ сѣ вѣтѣ сѣго. нѣ рѣ
ко шѣ хѣтѣ мѣ сѣ вѣти. по стѣтѣи мѣ на ѿнѣ сѣ пра
и брѣкѣ и хѣлюбѣи шѣ сѣ вѣ сѣи. и прѣи дѣ шѣ стѣ гнѣ
рѣсѣ. вѣ вѣтѣ по гѣ а вѣни лѣ сѣ вѣлѣ мѣ. стѣполюкѣ
же и во лодимирѣ. и рѣсти славѣ. и сполчѣ вѣ
шѣ сѣ и по и дѣ шѣ. и дѣ шѣ на дѣ снѣи сѣ пра нѣ стѣ
полюкѣ. а на шѣи ѿ во лодимирѣ. а по сѣ рѣ дѣ
рѣсти славѣ. и мѣи хѣ вѣ шѣ рѣтѣ. и прѣи дѣ шѣ
вѣлѣ. и сѣ по ловцѣи дѣ хѣ прѣи шѣ вѣ. и сѣ трѣ
лѣи прѣи шѣ вѣ прѣи мѣи. на шѣи мѣ же сѣта вѣи
мѣ мѣ же вѣло мѣ. и по сѣта вѣи сѣта гѣи сѣо.
на лѣго шѣ а прѣ вѣо на сѣтѣ полюкѣ. и по ло мѣи шѣ
полюкѣ сѣго стѣполюкѣ же сѣтѣо шѣ шѣ крѣпѣтѣ сѣ. и по
вѣго шѣ а лю дѣи не тѣрѣпа шѣ рѣтѣи прѣи вѣ
нѣа. по сѣтѣ же по вѣтѣ же сѣтѣ полюкѣ. и на лѣго шѣ
на во лодимирѣ. и бѣи брѣ аны лю тѣ. и по вѣтѣ же во
лодимирѣ сѣ рѣсти славѣ мѣ. и вѣи ѿго. при бѣ
го шѣ а крѣцѣ сѣтѣ гнѣ. и вѣо брѣ дѣи. во лодими
рѣ сѣ рѣсти славѣ мѣ. и на чѣо утѣ по ати рѣсти сла
вѣ. прѣи чѣи мѣ во лодимирѣ вѣи мѣ. и хѣтѣтѣ по
хѣтѣи шѣи брѣта сѣго. и мѣло нѣо утѣ по нѣи сѣ
мѣ. и та кѣо утѣ по рѣсти славѣ. снѣ вѣ сѣ во ло хѣ.
во лодимирѣ же прѣсѣ рѣ дѣ рѣсѣ сѣ мѣло ю дѣ рѣ жи
но ю. мѣно хѣи жѣи а дѣ шѣ ѿ полюкѣ ѿго. и вѣо рѣ ѿго

тѣмъ падоша. и прише на ѿмѣстѣхъ дѣла пра-
и плакаса поворотѣ своемъ и по дѣлѣхъ своимъ
ѣи. и и дѣлахъ рниговъ въ печалѣхъ великихъ. сѣмъ по-
лѣхъ же оубѣжавъхъ прѣпоиша твориса тѣхъ. и бѣ-
дѣхъ егда. и въ тѣхъ нощѣхъ прѣиде къ сѣбѣ въ половци
же видѣвшѣ ѿ долѣхъ. пѣхъ тиша похъ земли
воююще. а дѣлѣхъ и въ хъ ратиша. къ похъ чѣхъ ско-
мъ. сѣмъ же хъ лобасъ ключиса. въ дѣлѣхъ оубѣхъ не сѣмъ
гѣмъ на шѣхъ оубѣхъ. мѣмъ. и сѣмъ. рѣхъ тиша лѣхъ
сѣмъ ша вѣхъ. и въ хъ мѣхъ прине ша къ сѣмъ въ
и плакаса по нѣмъ мѣхъ. и въ сѣмъ дѣхъ плака-
хъ са по нѣмъ повелѣхъ. оубѣхъ тиша гѣмъ. сѣмъ
браша са сѣмъ по повѣхъ чѣхъ рнихъ. и ѿ бѣхъ чѣхъ
пѣхъ въ шѣхъ нѣмъ. и положиша въ хъ рѣхъ вѣхъ
сѣмъ фѣхъ. оубѣхъ ѿ сѣмъ. похъ лѣхъ мѣхъ же ѿ бѣхъ
цѣмъ хъ похъ чѣхъ. и прѣхъ тиша цѣмъ са похъ
къ мѣхъ. и крѣхъ похъ бѣхъ рнихъ мѣхъ. и хъ града. и оубѣхъ
въ хъ мѣхъ оубѣхъ прѣхъ тиша. похъ лѣхъ мѣхъ
на лѣхъ гѣхъ и ѿ нѣмъ мѣхъ. и хъ мѣхъ мѣхъ
начаша лю дѣхъ въ оградѣхъ жа же ѿ бѣхъ мѣхъ. и гла-
домъ. и прислаша похъ чѣхъ сѣмъ похъ лѣхъ гѣхъ
а цѣхъ не прѣхъ тиша. и брашна. прѣхъ тиша и мѣхъ.
сѣмъ похъ лѣхъ же похъ лѣхъ мѣхъ. и нѣхъ бѣхъ. оубѣхъ
сѣмъ оградѣхъ. и мно же створахъ мѣхъ. и тохъ шѣхъ оубѣхъ

града. нѣхъ. и рахъ дѣхъ мѣхъ са на дѣхъ. ѣхъ и нѣхъ са-
ша оубѣхъ града рахъ похъ бѣхъ рнихъ. а дѣхъ хъ и похъ
къ сѣмъ въ хъ пѣхъ тиша на оубѣхъ. мѣхъ и къ сѣмъ въ хъ
шѣхъ оубѣхъ. сѣмъ похъ лѣхъ въ хъ дѣхъ на желаню. и похъ
ѿ бѣхъ прѣхъ тиша въ сѣмъ. и нѣхъ пѣхъ тиша. и оубѣхъ
бранѣхъ. и похъ бѣхъ гоша на шѣхъ. прѣхъ тиша похъ лѣхъ
и пада хъ въ хъ вѣхъ и прѣхъ тиша на шѣхъ. и мнохъ
похъ бѣхъ оубѣхъ шѣхъ мѣхъ. пѣхъ не же оубѣхъ прѣхъ
сѣмъ похъ лѣхъ же прѣхъ тиша къ сѣмъ въ сѣмъ прѣхъ тиша. а по-
хъ лѣхъ въ хъ ратиша са къ похъ чѣхъ ско-
мъ. бѣхъ ша же
сѣмъ хъ лѣхъ. и юла. и сѣмъ. на оубѣхъ тиша же. и сѣмъ. въ сѣмъ
мѣхъ и къ сѣмъ бѣхъ рахъ. и бѣхъ пѣхъ тиша въ хъ гра-
да. и гѣхъ рахъ на шѣхъ въ хъ. хъ оубѣхъ мѣхъ не бѣхъ
хъ кохъ и на шѣхъ. сѣмъ на шѣхъ бѣхъ пѣхъ тиша похъ лѣхъ
нѣхъ мѣхъ и на шѣхъ. да бѣхъ хъ оубѣхъ са пѣхъ
ли ѿ хъ лѣхъ. сѣмъ хъ кахъ нишъ. на хъ оубѣхъ
ѣхъ мѣхъ похъ лѣхъ. сѣмъ бѣхъ са похъ лѣхъ. да нѣхъ ко-
ли мѣхъ и вѣхъ са въ сѣмъ мѣхъ. ѿ хъ лѣхъ похъ лѣхъ
сѣмъ оградѣхъ на во дѣхъ пѣхъ бѣхъ сѣмъ похъ лѣхъ. и кохъ са
створи всѣхъ са похъ лѣхъ. прѣхъ тиша на во хъ не сѣмъ оубѣхъ
похъ лѣхъ. оубѣхъ похъ лѣхъ. на прѣхъ тиша въ хъ бѣхъ рахъ.
ѣхъ же сѣмъ прѣхъ тиша хъ нѣхъ и рѣхъ сѣмъ. сѣмъ оградѣхъ
прѣхъ тиша гѣхъ. приложю прѣхъ тиша вѣхъ са оубѣхъ сѣмъ
нѣхъ и пѣхъ сѣмъ вѣхъ са вѣхъ дѣхъ. створи вѣхъ са пѣхъ

[illegible]

раѣми: **В**сѣпристраннѣе· истраши· бѣ· яко
нахрѣтъианьскѣхрѣдѣ· сспрайколеваниѣ· ибѣда
оупространіса· праведнойдостойноестѣ· та
коданакажемса· итакѣовѣрѣим· бѣмъ· каже
ми· есмь· подобашемъ· вѣрѣи· нахрѣдѣхрѣстра
ни· бѣ· безаконнѣ· ишю· всѣахрѣмла· ирцѣмъ· вѣ
лгласно· праведнѣ· есиги· прависѣдїи· твоей·
и рцѣмъ· пошнѣмъ· врахрѣи· ни· кхрѣ· дадо· стѣи· наа
иже· со· дѣхрѣмъ· прихрѣмъ· и рцѣмъ· со· и
ѣво· мѣ· тако· бѣ· илю· бѣ· тако· и· бѣ· бѣдїи· ма
гнѣ· бѣ· лѣ· вѣ· нѣ· окѣ· вѣ· бѣ· кѣ· и· да· нахрѣ· жѣ· нѣ· есмь· поганѣ
мѣ· чїи· ми· ми· влѣ· кѣ· вѣ· похрѣ· на· есмѣ· е· го· же· мѣ· и· про
гнѣ· вѣ· ахрѣ· мѣ· по· чѣ· тѣ· ни· бѣ· и· хрѣ· мѣ· не· по· чѣ· тѣ· по· хрѣ· мѣ·
и· стѣ· пї· вѣ· шѣ· сѣ· а· не· рахрѣ· мѣ· бѣ· хрѣ· мѣ· кѣ· вѣ· плени· бѣ· вѣ· шѣ·
и· ра· бѣ· о· тѣ· пахрѣ· мѣ· по· ро· ди· хрѣ· мѣ· сѣ· а· не· а· кѣ· и· ѿ· ца· по· стѣ· и
дѣ· бѣ· хрѣ· мѣ· сѣ· а· со· грѣ· ши· хрѣ· мѣ· кахрѣ· ни· ми· е· сѣ· ми· тако
же· сѣ· а· тѣ· во· ри· хрѣ· мѣ· тако· и· стра· жѣ· мѣ· го· ро· ди
вѣ· сѣ· и· ѿ· пѣ· стѣ· вѣ· шѣ· а· и· сѣ· лѣ· и· прѣ· и· дѣ· мѣ· по· ла· и· дѣ· же
па· со· ми· бѣ· шѣ· а· стѣ· па· да· ко· нѣ· ѿ· вѣ· ца· и· во· ло· ве· всѣ·
тѣ· цѣ· нѣ· бѣ· вї· ди· ми· вѣ· ни· вѣ· и· по· ро· сѣ· шѣ· о· вѣ· бѣ· рѣ· мѣ· жи
ли· ца· бѣ· и· ша· но· ѿ· бѣ· а· на· дѣ· бѣ· мѣ· сѣ· а· на· мѣ· тѣ· бѣ· жѣ· ю·
ка· же· тѣ· бѣ· о· нѣ· и· до· бѣ· рѣ· бѣ· лѣ· гѣ· и· влѣ· сѣ· а· не· по· бе· ха· ко
нѣ· ю· на· ши· мѣ· сѣ· а· тѣ· во· ри· на· мѣ· но· по· грѣ· хрѣ· мѣ· на·
ши· мѣ· вѣ· о· хрѣ· а· стѣ· на· мѣ· тако· по· до· ба· е· тѣ· бѣ· лѣ· го

мѣла ѿ казати. не помножитъ вѣтрѣхъ.
такогѣ спвори на мѣхъ. сѣхъ аша авѣстави
тъ. а да мѣлѣ прѣстѣплѣніе. и прѣстѣ. бѣмѣ не
плѣниа дарѣва. своѣ кровѣхъ аныи хлиа. тако
жѣ нѣ бѣи не правѣ прѣбывающа. на нѣсѣна
мѣхъ сѣхъ юратѣ. и скорѣ. да нѣхъ о тѣхъ. вса
ко во бѣхъ сѣхъ и вѣхъ ѿ бѣхъ мѣлѣ. аша
бо хъ бѣхъ кахъ нѣма. вса ко мѣлѣ во бѣхъ сѣхъ и вѣхъ
къ ѿ бѣхъ сѣхъ. и лѣго тѣхъ ѿ мѣхъ. нѣ мѣхъ стѣнѣ
гѣхъ. ѿ то мѣхъ ѿ нѣхъ рѣчѣнѣ мѣхъ вѣхъ колю бѣю.
яко жѣ вѣдѣнѣхъ во лѣхъ ко нѣхъ ѿ бѣхъ сѣхъ
ѿ тѣхъ мѣхъ любѣхъ ѣхъ нѣхъ мѣхъ. по нѣхъ хъ о тѣхъ
щѣ оу ісѣхъ нѣхъ о мѣхъ ѿ хъ а по вѣхъ дѣхъ ѣхъ оу ісѣхъ
нѣхъ о тѣхъ щѣхъ прѣхъ мѣхъ. и сѣхъ нѣхъ жѣхъ оу нѣхъ любѣхъ вию
и нѣхъ во лѣхъ. сѣхъ оу жѣхъ во лѣхъ. гѣхъ бѣхъ нѣхъ оу мѣхъ нѣхъ
нѣхъ бѣхъ вса по лѣхъ слѣхъ. гѣхъ бѣхъ нѣхъ во хъ дѣхъ хъ а нѣхъ
ѣхъ. нѣхъ бѣхъ жѣхъ плачѣхъ по вѣхъ мѣхъ оу лѣхъ цѣхъ мѣхъ. оу прѣхъ оу
нѣхъ сѣхъ. и хъ бѣхъ нѣхъ рѣхъ. и нѣхъ жѣхъ хъ виша бѣхъ хъ а ісѣхъ нѣхъ
по лѣхъ цѣхъ. и во бѣхъ сѣхъ аша мѣхъ нѣхъ оу. и вѣхъ рѣхъ нѣхъ ахъ тѣхъ оу рѣхъ
сѣхъ мѣхъ. и хъ нѣхъ мѣхъ оу аша лѣхъ нѣхъ ѿ глѣхъ ахъ прѣхъ аша
сѣхъ рѣхъ нѣхъ мѣхъ. по лѣхъ цѣхъ жѣхъ прѣхъ мѣхъ рѣхъ. и хъ аша
лиша ѿ глѣхъ мѣхъ. **Н**лю дѣхъ рѣхъ аша. и вѣхъ оу
ша ко вѣхъ жѣхъ. кѣхъ рѣхъ оу бѣхъ аша мѣхъ своѣхъ мѣхъ и сѣхъ рѣхъ нѣхъ
комѣхъ. многѣхъ оу рѣхъ тѣхъ аша мѣхъ сѣхъ. сѣхъ рѣхъ жѣхъ оу аша

119
пѣхъ аша и мѣхъ тѣхъ мѣхъ. хъ мѣхъ оу ісѣхъ аша мѣхъ. во
хъ аша и мѣхъ тѣхъ мѣхъ. ко вѣхъ жѣхъ. ѿ пѣхъ сѣхъ нѣхъ виши лици.
по чѣхъ рѣхъ нѣхъ шѣхъ тѣхъ сѣхъ. нѣхъ хъ аша мѣхъ сѣхъ тѣхъ рѣхъ нѣхъ
лѣхъ нѣхъ мѣхъ хъ аша мѣхъ. на хъ хъ оу аша мѣхъ сѣхъ. нѣхъ хъ аша мѣхъ
аша тѣхъ рѣхъ нѣхъ мѣхъ. и сѣхъ слѣхъ аша мѣхъ ѿ вѣхъ сѣхъ аша мѣхъ
гѣхъ сѣхъ оу аша мѣхъ глѣхъ. а хъ бѣхъ сѣхъ оу аша мѣхъ. и а хъ бѣхъ сѣхъ
ла. тако вѣхъ сѣхъ аша мѣхъ сѣхъ оу аша мѣхъ. рѣхъ аша мѣхъ
по вѣхъ аша мѣхъ. и во хъ дѣхъ хъ аша мѣхъ. ѿ чѣхъ во хъ аша мѣхъ
на нѣхъ оу ісѣхъ нѣхъ мѣхъ. сѣхъ аша мѣхъ тѣхъ аша мѣхъ. аша
нѣхъ то жѣхъ аша мѣхъ. хъ аша мѣхъ нѣхъ аша мѣхъ. аша мѣхъ нѣхъ аша мѣхъ
бѣхъ мѣхъ сѣхъ мѣхъ. аша мѣхъ аша мѣхъ. ко вѣхъ оу аша мѣхъ
тѣхъ бѣхъ. аша мѣхъ нѣхъ вѣхъ аша мѣхъ. ѣхъ сѣхъ. ко вѣхъ оу аша мѣхъ
ко по чѣхъ тѣхъ ѣхъ сѣхъ. ко вѣхъ оу аша мѣхъ аша мѣхъ. прѣхъ аша мѣхъ
вилѣхъ ѣхъ сѣхъ. нѣхъ ко мѣхъ жѣхъ аша мѣхъ. своѣхъ вѣхъ хъ аша мѣхъ
жѣхъ аша мѣхъ. аша мѣхъ аша мѣхъ. по чѣхъ тѣхъ нѣхъ вѣхъ. горѣхъ.
вѣхъ сѣхъ аша мѣхъ хъ аша мѣхъ. аша мѣхъ нѣхъ аша мѣхъ. аша мѣхъ
прѣхъ сѣхъ нѣхъ бѣхъ. вѣхъ нѣхъ во лѣхъ нѣхъ вѣхъ сѣхъ. прѣхъ
хъ рѣхъ вѣхъ. вѣхъ по тѣхъ аша мѣхъ. нѣхъ аша мѣхъ. аша мѣхъ
сѣхъ оу аша мѣхъ. рѣхъ шѣхъ и многѣхъ и частѣхъ по бѣхъ аша мѣхъ
ваю. и частѣхъ по хъ аша мѣхъ. нѣхъ по мѣхъ тѣхъ нѣхъ
спѣхъ нѣхъ. **В**сѣхъ жѣхъ тѣхъ прѣхъ аша мѣхъ. рѣхъ
славѣхъ нѣхъ и хъ аша мѣхъ. мѣхъ аша мѣхъ. аша мѣхъ
нѣхъ бѣхъ вѣхъ цѣхъ нѣхъ сѣхъ тѣхъ аша мѣхъ. аша мѣхъ
Влѣхъ. хъ. сѣхъ аша мѣхъ мирѣхъ сѣхъ по оу аша мѣхъ

вци. и по асовѣ жє нѣ дцѣрь тѣхъ орсаню. и снѣ
половцѣкого: **В** томъ жѣ тѣхъ приидѣ ѿ легъ
споловци. тмѣ тороканю. и приидѣ к черниго
въ. володимиръ же хъ твориса въ градѣ. ѿ ле
гъ же по жѣ ѿ колѣгорода. и монастыри. во
лодимиръ же сътвори миръ съ ѿлгомъ. и и
дѣхъ градана сполъ ѿ тѣны къ перемаславу.
ѿ легъ внидѣ въ градъ ѿца своего: **П**оловци же
начаша во евангеліи ѿ колѣ чернигова. ѿлговинѣ во
хъ ранающѣ. бѣ бо сѣмъ имъ повелѣлъ въ ева
нѣ. сѣ оу же. г. ѣна вѣдѣ поганѣ на нѣхъ къ хъ землею.
ѣго же грѣхъ дабы бѣтъ простилъ. понеже мно
же сътвори тѣхъ и хъ блѣно бѣ. а дѣхъ и по
лономъ по хъ мламъ располѣни съ тѣхъ: **В** сѣ же
лѣ то приидоша прѣхъ на нѣхъ къ хъ землею. мѣа
авгъста. іѣ. и поимаша всѣхъ ѣхъ правѣ. и многа жи
тайнѣ бѣ сѣхъ слѣшанѣ во дѣхъхъ первыхъ въ
си. и сѣ же внидѣ сѣхъ ѿчинаши. за грѣхъ на ша:
И всѣ же лѣ то прѣстависа. ѣппѣ володими
рьскѣй. сѣхъ фанъ. мѣа прѣ. въ. іѣхъ. въ. чѣ. ѣ.
нощи. бѣ въ прѣ жѣ и тѣхъ мѣномъ пѣхъ рѣскѣмъ
монастырю: **В** лѣ. ѣ. хъ. и доша половецѣна
грѣхъ сѣхъ лѣгъ вѣнѣ вѣтѣмъ. и во евангеліи грѣхъ
и цѣрѣ лѣгъ вѣнѣ чѣ слѣпи. **В** то же лѣ то при

120
и доша половецѣ. и тларѣ. и кѣ тайнѣ. кѣ воло
димиръ на миръ и приидѣ тларѣ. во градѣ пере
маславѣ. а кѣ тайнѣ съ тѣмъ живало маской.
и въ долодимиръ. сѣхъ слава въ тѣхъ. а и тларѣ
рѣхъ. слѣхъ пѣхъ дѣхъ жиною въ градѣ: **И** въ то
же время слава тѣхъ приидѣ. и кѣ ѣ вѣхъ воло
димиръ. ѿ сѣхъ по лѣса. на нѣхъ сѣхъ ѣхъ рѣхъ. и на
ташѣ дѣхъ мати дѣхъ жина рѣхъ тѣхъ бѣхъ. сѣхъ на хъ
мъ володимирѣмъ. ѿ погъ блѣнѣ и тларѣхъ
чѣхъ. володимиръ же сѣхъ гонѣхъ оу тѣхъ сѣхъ оу тѣхъ
рѣхъ. и сѣхъ мѣхъ сѣхъ сѣхъ оу тѣхъ тѣхъ. въ по
же сѣхъ мѣхъ оу дѣхъ. ѿ вѣщавшѣхъ дѣхъ жина рѣхъ
володимиръ. кѣ на жѣнѣ тѣхъ тѣхъ въ томъ грѣхъ.
да ѿнѣхъ всѣхъ да по вѣхъхъ оу дѣхъ рѣхъ оу тѣхъ гѣхъ
хъ мѣхъ рѣхъ сѣхъ. и сѣхъ въ хъ рѣхъ тѣхъ нѣхъ сѣхъ
оу тѣхъ. бѣхъ рѣхъ тѣхъ. послѣхъ въхъ володи
миръ. и въ тѣхъ оу тѣхъ по слава тѣхъ. сѣхъ оу тѣхъ
мѣхъ дѣхъ жиною. и сѣхъ оу тѣхъ мѣхъ живало оу тѣхъ
перво сѣхъ слава. и по сѣхъ мѣхъ оу тѣхъ акѣ тайнѣ.
и дѣхъ жиною ѣго и хъ биша. въ тѣхъ сѣхъ оу тѣхъ
бѣхъ тѣхъ. а и тларѣхъ вѣхъ оу тѣхъ лѣхъ жѣхъ.
оу тѣхъ тѣхъ. на дѣхъ оу тѣхъ сѣхъ дѣхъ жиною сѣхъ.
и въ дѣхъ оу тѣхъ тѣхъ акѣ тайнѣ. сѣхъ оу тѣхъ. на
оу тѣхъ тѣхъ вѣхъ. оу тѣхъ тѣхъ сѣхъ оу тѣхъ.

присътройратиборъ ѿ троисъ въ ѿрѣжьи· ии
хъ ѿповѣсть испити· и приславола димиръ
ѿ троиса своего· бѣи дѣю капо и тларевъ ча дѣ·
и рече бѣи дѣю кѣи тларевѣ· хъ ѿтѣ въи володи
миръ рече съ пако ѿбѣвшѣ сѣкѣ плѣи хъ бѣ
и хъ роисавшѣ· оуратибора· приѣдѣтѣ сомѣ·
и рече и тларѣ пако бѣи· тако вѣ хъ ша въи хъ
бѣ· и пако хъ прени бѣи ша· **И** вѣ хъ жѣи хъ бѣ·
происъ павшѣ верхъ· и пако ѿмѣегъ ратибо
ри· приимъ хъ кѣи· и наложѣ спрѣхъ· и вѣ
ри и тларѣ вѣ рѣи дѣи хъ жѣи хъ вѣи хъ бѣи хъ
и пако хъ и спрѣи хъ жѣи хъ вѣи хъ бѣи хъ
вѣи хъ спрѣи хъ вѣи хъ жѣи хъ вѣи хъ бѣи хъ·

рꙋсскꙋю. а сѣвѣте естъ и пларевичѣ. любѣвѣ
и егѣлюбѣна мѣ дай. по естъ вѣ рѣгѣна мѣ.
и рꙋсскѣи хꙋмѣи. ѿлегѣ жѣ сѣгѣ не по сѣвѣ. и бѣ
мѣ жѣи мѣ не навѣстѣ. вѣ сѣ жѣ лѣ по прии доша
по ловци. кѣ гѣ рѣ вѣ. и сѣ по сѣ. ѿ коло егѣ лѣ
по вѣ сѣ. и мѣ лѣ не вѣ хꙋ сѣ егѣ. сѣ по полѣ кѣ жѣ ѿ ми
ри. и по ловци жѣ прии доша хꙋ рѣ сѣ. гѣ рѣ вѣ
жѣ вѣ бѣгѣ ша кѣ кѣ е вѣ. сѣ по полѣ кѣ жѣ по вѣ лѣ
рѣ бѣи по горо дѣ. на вѣи по чѣ вѣ хꙋ о лѣ. вѣ сѣ во
е и мѣ на рѣ кѣ. сѣ по полѣ чѣ горо дѣ. и по вѣ лѣ е пѣ хꙋ
мѣ рѣи. сѣ гѣ рѣ вѣи сѣ сѣи по. и хꙋ а ко вѣи мѣ
и по рѣи мѣ ѿи нѣ. а гѣ рѣ вѣ хꙋ жѣ го ша по ловци
по чѣ. **С**е го жѣ лѣ та и сѣ хꙋ до ша. и дѣ дѣ вѣ
сѣ по сѣ вѣ чѣ. и сѣ но ва горо дѣ а кѣ мо лѣ нѣ сѣ кѣ. но
во горо дѣи жѣи до ша кѣ ро сѣ по вѣ. по мѣ сѣи сѣ
ва во ло дѣи ми рѣи. и по и мѣи вѣ до ша и кѣ но вѣ
горо дѣ. а дѣ вѣи рѣи ко ша не хꙋ рѣи кѣ на мѣ. и по шѣ
дѣ вѣи вѣ ро сѣи сѣ. и вѣ сѣ мо лѣ нѣ сѣи по чѣ вѣ.
а мѣ сѣи сѣ вѣ сѣ вѣ но вѣ горо дѣ. вѣ сѣ жѣ вѣ рѣ
мѣ прии дѣи хꙋ сѣ вѣ сѣи вѣ во ло дѣи ми ро вѣи сѣ кѣ
рѣи сѣ. кѣ мѣ ро мѣ. и прии ша мѣ ро мѣи. и по на
сѣи нѣи сѣ ѿ лѣ го ва. **В**сѣ жѣ лѣ по. прии до ша по рѣ
и. и по и сѣ рѣи ша хꙋ мѣи. и бѣ вѣи дѣ сѣи по рѣи. и
и дѣ хꙋ сѣ по лѣ но чѣ нѣи мѣ сѣи по рѣи. и ко жѣ

двѣ писанѣ. а дѣше правѣ прося: **Р**ѣкъ: **Ѹ**дѣ
стѣ полкѣ ѿ володимиръ. посла стѣ асо ѿ лгови.
глицѣ сице. поиди кыи ѿ вѣ. а двѣ положи мѣ ѿ
земли рѣсской. прѣепѣи гѣмныи. и прѣмѣжи
ѿцѣ нашѣ. и прѣлюди миградѣцкѣми. а двѣ
хѣмь ѿ бороуни рѣска хѣмлю ѿ поганѣ.
ѿлегѣ же восприѣмѣ мѣ слѣбѣи словеса вѣли
чава. рѣсѣ сице. нѣмѣнѣлѣ посѣдѣти ѿ пѣи ли
и гѣмѣнѣмѣ. лисмѣрдѣмѣ. и не вѣсхѣтѣи ти
ѿбратѣмѣ асвоѣмѣ. послѣша вѣ хѣбѣ ѿ вѣтѣни
къ. стѣ полкѣ же ѿ володимиръ рѣсѣ стѣ аснѣмѣ.
а сѣтѣи а поганѣи а неидѣши. ни асѣ вѣтѣ
къ а мѣ. и нѣтѣи а нѣаю поганѣмѣ помага ти
хѣи си. а вѣтѣмѣ бѣтѣ. и поидѣ стѣ а нѣа ѿ лѣа къ
черниговѣ. и вѣбѣ же ѿлегѣ. и сѣрѣниговѣ. а мѣ.
ѣ. вѣсѣбѣтѣ. **С**тѣ полкѣ же ѿ володимиръ. гѣа
стѣ а по нѣмѣ. ѿлегѣ же вѣбѣ жѣ вѣбѣ жѣ вѣбѣ стѣ а
рѣдѣбѣ. и хѣа творѣсѣтѣ. стѣ полкѣ ѿ володѣ
миръ. ѿсѣтѣи стѣ а вѣторѣдѣ. и бѣи а хѣсѣи хѣго
рѣдѣа кѣрѣтѣи сѣ. а сѣи прѣстѣ вѣпѣхѣ ѿ гѣрадѣ. и а
хѣи нѣбѣи вѣа хѣмнѣхѣи ѿ ѿбѣи. и бѣи мѣжи мѣ
бѣрѣнѣлю тѣ. и стѣи а сѣи ѿ ѿколо гѣрадѣ. а дѣи и
ѣ. и хѣи нѣмо гѣа хѣлюди ѿ вѣторѣдѣ. и вѣи ѿдѣ ѿлѣ
сѣи хѣторѣдѣа хѣтѣ а мѣи а. и аша ѿ мѣ мѣи а.

рѣкѣ сѣице. и а ѿ ѿбратѣсвоѣмѣ а вѣи. и прѣ
и а дѣтѣа кыи ѿ вѣна стѣ. ѿцѣ нашѣи а дѣдѣ.
а сѣтѣи стѣ вѣхѣмѣи а нѣи стѣ а рѣи кыи ѿ вѣ. и тѣ
а сѣтѣи стѣ а нѣи а тѣи а по рѣа по лѣи тѣи. ѿлѣгѣ
ѿ вѣбѣ сѣа сѣтѣи а вѣи тѣи. и а сѣмѣ хѣлѣо вѣа
кѣрѣтѣ. вѣсѣ же вѣрѣмѣ а прѣидѣ. вѣи а кѣсѣ по лѣи
кыи ѿ вѣ. вѣнѣдѣлю ѿ вѣчѣра. и по вѣсѣ а ѿ кѣ
лѣи ѿ вѣ. и по жѣи а вѣрѣсѣтѣо мѣ. а вѣорѣи кѣ
жѣ. вѣсѣ же вѣрѣмѣ а вѣ а кѣрѣи сѣ по лѣи. ѿ пѣ
рѣи а сѣла. и ѿ сѣтѣи сѣ по жѣ же. а мѣ. а сѣ. ѿлѣгѣ
жѣи а сѣи стѣ а рѣдѣ а вѣи. и прѣидѣи сѣ мѣнѣ
сѣи. и не прѣи а сѣтѣи сѣ мѣнѣи. и а сѣи рѣдѣи аю.
а сѣтѣи стѣ полкѣ ѿ володимиръ. и а сѣтѣи а вѣсѣи а сѣи.
а сѣтѣи стѣ а прѣидѣи а вѣсѣи а тѣи сѣтѣи стѣи стѣи стѣи
къ пѣрѣи а сѣла. а мѣ. а дѣ. и сѣтѣи а ѿколо гѣрадѣ.
а пѣрѣи а сѣла вѣи а тѣи а сѣла вѣи а сѣтѣи а сѣтѣи а сѣтѣи
полкѣ же ѿ володимиръ. поидѣ стѣ а нѣа нѣ. по сѣи
сѣтѣи а нѣи а прѣи. и прѣидѣ стѣ а кѣ хѣрѣбѣи тѣ
пѣрѣи а рѣи сѣтѣи. и пѣчѣи а шѣи по лѣи вѣи гѣсѣ хѣрѣ
нѣи шѣи хѣ. и сѣтѣи а вѣи сѣ а поидѣи а кѣи гѣро
дѣ. и гѣи а жѣи ѿ хѣрѣи а и рѣи а бѣи а. и хѣи
а сѣи а сѣи а мѣ. а по лѣи а сѣтѣи а тѣи а ѿи а сѣтѣи а
нѣ. сѣтѣи а сѣи а сѣтѣи а вѣи сѣ. а сѣтѣи а сѣтѣи а
ѿ володимиръ. вѣбѣи сѣи а вѣтѣи а сѣи а сѣи а по лѣи

вцемъ. и хотѣ Володимиръ порадиши дръжи
ны. ѿ ни же не послашаше. новъ даришавкони
къ противнымъ. и сѣвидѣвшѣ половци оустре
мишася на вѣгъ. и наши погнаша воеслѣбѣ рабѣ.
и юла. ꙗко побѣдени быша иноплеменници. и къ
нахъ и хъ пѣхъ горѣ. оубѣенъ бы. и снѣ егой и
нѣи кнѣхъ мнози пашахъ. на оупрны жена лѣ
хша. пѣхъ горѣ на мрѣва. и вхъ и сѣ по полѣ сѣ акы
сѣ на своѣ егой врага. и привѣхъ и кысѣ вѣхъ. и по
грѣхъ и на вѣрѣ стово мѣ. на моголѣ мѣ жи пѣ
мѣ. и дѣхъ и мѣ на вѣрѣ стово е. а дръгѣ мѣ и дѣ
ци мѣ в манастирь. **И** ꙗко того же. ꙗко вѣ а ꙗ
чѣ. днѣ. прѣидѣ бо на кы вѣ пороѣ вѣхъ божный. и
шолъ дѣхъ и вѣ. ѿ тѣхъ вѣхъ а пѣ. мѣ алово грѣнѣ вѣ
гнѣхъ половци. и хъ а жгоша по пѣхъ сѣхъ ѿ кологоро
да. и вохъ ратишася на манастирь. и по жгоша
монастирь сѣ вѣнѣхъ. дѣрѣхъ и германѣхъ.
прѣидоша на манастирь пѣхъ рѣхъ сѣхъ и. на мѣхъ
ци мѣ по кѣхъ вѣхъ мѣ. по чиваюци мѣ по хъ а оупр
ни. и кы кнѣхъ ѿ коломо на мѣхъ ра. и по сѣхъ вѣ
ша дѣхъ а сѣхъ ага. прѣворѣхъ тѣхъ манастирь сѣхъ мѣ.
на мѣхъ же вѣхъ аци мѣхъ хъ а домѣ манастирь ра. а
дръгѣ мѣхъ во хъ вѣхъ шимѣ на полатѣхъ. вѣхъ бо
жнѣхъ и снѣхъ и хъ мѣхъ а локи. вѣхъ сѣхъ оша дѣхъ и мѣ

на сѣхъ ирѣ. и оустремишася по кѣхъ вѣхъ мѣ. вѣхъ
сѣхъ аци дѣхъ ирѣхъ и хъ ошахъ. ежѣхъ ѿбрацѣхъ по вѣхъ
лѣхъ. по сѣхъ мѣхъ а жгоша а домѣхъ сѣхъ а вѣхъ. и прѣидѣ
ша кѣхъ црѣхъ и. и хъ а жгоша дѣхъ ирѣхъ а жкоу гѣхъ сѣхъ
рохъ и. вѣхъ рѣхъ а жкоу гѣхъ вѣхъ. и оупрѣхъ хъ оупрѣ
творѣхъ. оупрѣхъ а фѣхъ ѿхъ досиѣхъ вѣхъ мѣхъ и кысѣ.
хъ а жигахъ дѣхъ ирѣхъ. и оустремишася вѣхъ а хъ а кысѣ на
шѣхъ. вѣхъ же пѣхъ рѣхъ а шѣхъ. и сѣхъ вѣхъ оубѣхъ хъ не сконча
ли сѣхъ грѣхъ и. и вѣхъ а кысѣ и хъ. пѣхъ мѣхъ и глѣхъ
гѣхъ сѣхъ вѣхъ. а по мѣхъ же пѣхъ и хъ вѣхъ а кысѣ
ѿхъ а и на сѣхъ вѣхъ а хъ а на сѣхъ а хъ а на сѣхъ а хъ а
ны. на сѣхъ мѣхъ аци сѣхъ. не вѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци
пѣхъ а кысѣхъ вѣхъ. на пѣхъ сѣхъ мѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци
вѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци
гѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци
и прѣхъ сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци
мѣхъ пѣхъ мѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци
то гѣхъ же хъ а жгоша дѣхъ ирѣхъ а жкоу гѣхъ сѣхъ аци
сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци
и жѣхъ сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци
вѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци
сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци
сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци сѣхъ аци

[illegible]

сѣбѣмѣ. нечѣпѣ. ачлѣвѣ. сѣжехѣ. оцѣю. сказати.
 яже. слѣшѣ. прѣже. сѣхѣ. дѣлѣ. ѣже. мѣ. сказѣ. гѣ. бра
 тарѣ. говѣ. чѣ. новѣ. городѣ. цѣ. глѣ. а. послѣ. ѡ. про. ка
 своѣ. говѣ. пѣ. чѣ. рѣ. лю. дѣ. и. и. жѣ. сѣ. хѣ. тѣ. да. мѣ. да. ю. щѣ.
 новѣ. горѣ. дѣ. и. при. шѣ. шѣ. ѡ. про. кѣ. моѣ. мѣ. кѣ. мѣ.
 мѣ. и. ѡ. о. у. дѣ. и. дѣ. во. о. у. грѣ. о. у. гра. жѣ. сѣ. хѣ. тѣ. лю. дѣ.
 ѣ. та. хѣ. и. сѣ. мѣ. бѣ. мѣ. и. сосѣ. бѣ. а. тѣ. сосѣ. мо. а. дѣ. ю.
 на. по. лѣ. но. цѣ. нѣ. и. сѣ. прѣ. нѣ. о. у. гра. жѣ. рѣ. ко. шѣ. ѡ. про.
 кѣ. моѣ. мѣ. дѣ. и. вѣ. мо. на. хѣ. о. у. и. хѣ. о. мѣ. мѣ. чѣ. до. но.
 во. ѣ. го. жѣ. нѣ. бѣ. мѣ. и. слѣ. хѣ. али. прѣ. жѣ. сѣ. и. лѣ. тѣ. сѣ.
 жѣ. прѣ. шѣ. ѣ. лѣ. то. по. чѣ. вѣ. и. ти. сѣ. хѣ. тѣ. горѣ. и. за. и. дѣ.
 чѣ. вѣ. лѣ. кѣ. мѣ. ра. и. мѣ. жѣ. вѣ. и. со. тѣ. а. и. сѣ. и. до. мѣ. сѣ. и. вѣ. го.
 рѣ. тѣ. и. кли. тѣ. вѣ. ли. кѣ. и. го. во. рѣ. и. сѣ. и. сѣ. хѣ. тѣ. горѣ.
 хѣ. о. тѣ. а. чи. прѣ. сѣ. бѣ. чѣ. и. сѣ. а. и. ѣ. сѣ. тѣ. вѣ. горѣ. тѣ. о. и. прѣ. сѣ.
 чѣ. но. ѡ. и. ко. нѣ. цѣ. ма. ло. и. тѣ. вѣ. да. мо. лѣ. вѣ. тѣ. и. нѣ. ра. хѣ.
 мѣ. тѣ. и. и. та. хѣ. и. сѣ. хѣ. но. и. са. жѣ. ю. тѣ. жѣ. лѣ. хѣ. о. и. по. ма.
 ва. ю. тѣ. хѣ. и. со. ю. прѣ. сѣ. а. ци. жѣ. лѣ. хѣ. а. а. ци. и. сѣ. то. да.
 сѣ. тѣ. и. мѣ. жѣ. лѣ. хѣ. о. и. ли. мо. жѣ. и. ли. сѣ. и. сѣ. и. рѣ. и. ѡ. ни.
 да. ю. тѣ. сѣ. ко. ро. ю. прѣ. ти. вѣ. хѣ. ѣ. сѣ. тѣ. вѣ. о. пѣ. тѣ. до. ро.
 гѣ. тѣ. хѣ. и. нѣ. прѣ. хѣ. о. дѣ. мѣ. хѣ. прѣ. па. сѣ. тѣ. мѣ. и. сѣ. нѣ. го.
 мѣ. и. лѣ. сѣ. о. мѣ. и. тѣ. бѣ. мѣ. нѣ. до. хѣ. о. дѣ. мѣ. и. вѣ. сѣ. гѣ. да.
 ѣ. сѣ. тѣ. жѣ. и. по. да. лѣ. и. дѣ. хѣ. и. на. по. лѣ. но. цѣ. ю. мѣ. нѣ.
 жѣ. рѣ. и. сѣ. шѣ. го. ра. тѣ. сѣ. сѣ. хѣ. тѣ. лю. дѣ. ѣ. хѣ. а. и. сѣ. лѣ. пѣ. ни.
 ѡ. лѣ. и. сѣ. сѣ. а. нѣ. дра. мѣ. хѣ. ма. и. сѣ. и. до. мѣ. сѣ. и. сѣ. мѣ. цѣ. рѣ. мѣ.

и ѿѣхъ принесоша кнѡвъ городъ. и положи
ша вѡстѣи софийна лѡвой странѣ. ѡлегъ
же по приятии града. и хойма рѡстокци въ
лоѡхъ рцни сѡхъ далци даша сѡмъ. ѡлегъ
же ѡмири въ городъ. ѡвѣи хойма. аи ныа
расточи. аи мѣньѣй въ хъ. и прииде крѡстовъ.
и рѡстовци даша сѡмъ. и приавсю хъ млю
мъ рѡмъскъю. и рѡстовъскъю. и посажа поса
дми кси по горѡдомъ. и дани по чабрати.

Посла кнѡмъ мстиславъ глѡ. иди ѡпашь
к мъ рѡмъ. а въ хъ и волостимъ сѣди. а хъ по
шлю содръжинѡю сѡвѡю моли тѣа ѡцѡмѡ
сѡмъ. и смирю тѣа и снмъ. аще и браша мѡбѡ
оубилъ еси. тѡ естѣнь дивнѡ. вратѣ бо цри
и мъ жи погибаютъ. ѡлегъ же нѣво сѡхъ рѡтѣ
сѣго посла шати. нѡ па чѣмъ сѡшѣи новъ горѡ
прияти. и посла ѡлегъ брата сѡвѡго глѡ рѡсла
ва. вѡ сторожи. а сѡмъ сѡмъ на по ли оѡрѡсѡ
ва. мстиславъ же хъ бѡмъ сѡновъ горѡци. и по
слаша прѣсѡвою вѡ сторожу добръ и юра сѡ
и ловита. добръ и аже первоѣ хойма дѡмъ
никъи. и оѡвѣдѡвъ же глѡ рѡславъ сѣ. кѡ хой
и мѡни дѡмъ ници. сѡмъ шѣтѣ бо тѡгда глѡ рѡ
славъ на мѣдѡвѣ ници вѡ сторожи. и бѣжа

126
поѣноци. и прибѣже кѡ ѡлѡгъ. и повѣда сѡмъ кѡ
идѣтѣ мстиславъ. **И** прииде же кѣ сѡмъ кѡ
ѡлѡви. кѡ сѡ стороже и хойма ни. и поиде крѡ
стовъ. мстиславъ же прииде на волгѣ. и по
вѣда сѡмъ кѡ ѡлѡгъ вратѣ сѡмъ крѡстовъ.
и мстиславъ поиде по нѣмъ. ѡлегъ же прииде
к сѡхъ далю. и слѣи ша въ кѡ хой дѣтѣ по нѣмъ
мстиславъ. ѡлегъ же по вѣдѣ хъ же ни глѡ сѡ
хъ далъ. тѡ кѡ мѡ ѡсѡ сѡ дѡрѡ мѡна сѡмъ рѡ
скъи. и печеръскѡго мѡна сѡмъ тѡ рѡ. и цри сѡмъ тѡ
есть сѡмъ глѡ митреѡ. ю хѣ бѣ далъ ефрѣмъ
и сѡ сѣлѣи. ѡлегъ же по вѣдѣ жѣ к мъ рѡмъ.

Мстиславъ прѣиде к сѡхъ далю. и сѣдѡмъ по
сѣлашѣ кѡ ѡлѡви. мѡ рѡ рѡ сѡ. глѡ кѡ хой
е сѡ мѣнѣи и тѣе. сѡ сѡ кѡ ѡцѡмѡ сѡмъ. а
дръжинъ вѡ рѡтию же сѡ хъ далъ. и тѣе вѡ вѡ сѣ
мъ по сѡлаша ѡлегъ же по сѡла кнѡмъ хой тѡ мѡ
ра. лѣ сѡ тѣю. мстиславъ же сѡмъ вѡ бѣ рѣи лѣ сѡ тѣи.
и рѡ сѡ сѡ тѣи дръжинъ по сѡломъ. и на сѡ тѣа фѣдѡ
рѡ вѡ нѣдѣла. сѡ тѡ по сѡ тѣа. и при сѡ пѣ фѣ ѡдѡ рѡ
вѡ сѡ бѡ тѣа. мстиславъ сѣдѡ цѡ мѡ ѡ вѣдѣ фѣ.
и прииде сѡмъ вѣ сѡ тѣ. кѡ ѡлѡгъ на сѡла хъ мѣ.
бли хъ бѡ вѣдѣ при сѣ глѡ вѣ хъ вѣ сѡ тѣи. мстиславъ
сѡмъ сѡмъ вѣдѣ рѣи нѣ по сѡ тѣа вѣ сѡ тѣа рѡ же и. нѡ

бѣ въ вѣстѣхъ какою же ави ти члвкъ съ блгоу чини въ
на оу лести. оу легъ же оу стани овиса на клахъ мѣ
мнѣ яко бо мѣ сѣго. мѣ стиславъ по бѣ гнѣтъ
ко мѣ стиславъ же со бра сѣ дружина. въ той де
нѣй другъ ии. новгородци роу стовци. бело оу
рци. мѣ стиславъ же стѣ вѣ прѣ городомъ. и
сполчи въ дружинѣ. и не по стѣ пини оу мѣ на
мѣ стислава. ни мѣ стиславъ на оу лга. и стога
ста прѣ тивъ со бѣ. дѣ днѣ. и прии дѣ мѣ стисла
въ въ вѣ стѣ. мѣ ко посла ти оу цѣ вѣ чѣ слава спо ло
вци. и прии дѣ вѣ чѣ слава въ вѣ фѣ дѣ роу вѣ не дѣ
ли. а хъ оу пра оу па тѣ пои дѣ оу легъ. и сполчи
въ дружинѣ. а мѣ стиславъ пои дѣ прѣ тивъ
ѣ мѣ сновогородци. и вѣ да мѣ стиславъ ста
гъ свой володимѣрь. по ловчинѣ и ма не мѣ сѣ
манъ. и вѣ да ѣ мѣ пѣ шьци. и по стѣ вѣ на пра
во мѣ крѣ лѣ. и на па стѣ гъ володимѣрь.
и оу бо тѣ сѣ и оу жа на па дѣ на нѣ на вои ѣго. и по
и роу ша ко бо ви. прѣ тивъ со бѣ. и пои дѣ оу легъ
прѣ тивъ мѣ стислава. и ярослава пои дѣ прѣ тѣ
въ вѣ чѣ слава. мѣ стиславъ же прии шѣ по жаръ
сновогородци. и сѣ роу ша ко нѣ и новогородци.
и стѣ пи ша сѣ на кѣ лѣ тѣ цѣ. и бѣ бранѣ крѣ пѣ ка.
и на ча оу до ла ти мѣ стиславъ. и ви дѣ оу легъ.

127
мѣ ко пои дѣ ста гъ володимѣрь. и на ча хъ оу дѣ
ти вѣ тѣ лѣ ѣго. и оу бо тѣ вѣ сѣ оу легъ и по бѣ же. и
оу до лѣ мѣ стиславъ. оу легъ же по бѣ же мѣ
роу мѣ. и хъ а тѣ вѣ роу слава вѣ мѣ роу мѣ. а сѣ мѣ
и дѣ крѣ за нѣ. мѣ стиславъ же прѣ и дѣ мѣ роу мѣ.
и со тѣ вѣ ри мѣ рѣ сѣ мѣ роу мѣ. и по мѣ лю дѣ сво асѣ
хъ да лци. роу стовци. и пои дѣ крѣ за нѣ по во лу
оу легъ же вѣ бѣ же и хъ рѣ за на а мѣ стиславъ при
и шѣ со тѣ вѣ ри мѣ рѣ сѣ рѣ за нѣ. и по а лю дѣ сво асѣ
и же бѣ хъ а тѣ оу чѣ лѣ оу легъ. и по сла коу оу лго ви
гѣ не бѣ гѣ и ни гѣ же. но по шѣ ли сѣ ко бо ра тѣ и
сво ѣ сѣ мо лѣ боу. не ли ша тѣ тѣ бѣ рѣ сѣ коу хъ
мѣ ли. а хъ по шѣ лю коу оу цѣ мо ли тѣ сѣ оу то бѣ
оу легъ же оу бѣ цѣ сѣ а тѣ ко со тѣ вѣ ри ти. мѣ стѣ
слава же во хъ ра тѣ сѣ а сѣ сѣ хъ да лю. и оу хъ да при
и дѣ ко нѣ вѣ го роу дѣ вѣ го роу сво и. мѣ тѣ ва ми прѣ бѣ на
го ѣ пѣ а ни кѣ тѣ и. сѣ же вѣ ии хъ оу да цѣ оу лѣ тѣ
хъ. хъ. и нѣ хъ. на по лѣ. **Р**ѣ хъ. хъ. прии до
ша сѣ по по лѣ сѣ и володимѣрь. и дѣ вѣ хъ и го ре ви
чѣ. и вѣ сѣ и роу стѣ слави чѣ. и дѣ вѣ сѣ тѣ слави
чѣ. и бра тѣ ѣго оу легъ. и сѣ на шѣ сѣ а вѣ лю бѣ чѣ на
сѣ тро ѣ нѣ ѣ. и рѣ сѣ и сѣ со бѣ. по чѣ то гъ вѣ рѣ сѣ
сѣ сѣ оу хъ мѣ лю. сѣ а ми на сѣ ко то рѣ и мѣ хъ цѣ. а по
ло вци на шѣ оу мѣ лю мѣ сѣ тѣ роу хъ но. и ра дѣ сѣ тѣ

ѿже мѣжна мира шь. дани ѿ ѿсѣле. и мѣмса
 поѣдиносрѣ. и соблюди мѣхрѣсѣху землю.
 кождо да держитѣ ѿчинѣ свою. стѣполикѣ
 кыѣсѣвѣ. и хуаславль володимѣрѣ. всѣволожь.
 двѣдѣ. и ѿлгѣ. гарославѣ. стѣпославѣ. и мѣ
 жераху двѣ всѣволодѣ. городѣ. двѣ в воло
 димѣрѣ. рѣстиславичем а перѣмѣшилѣ. воло
 дѣрѣви перѣбовль. и васильковѣ. на помѣ
 целова шѣ крѣпѣ. а цѣкѣ стѣ ѿсѣлена когово
 стпанѣтѣ. на погочѣтны и крѣпѣ. и мѣкѣ сѣи всѣ
 земли рѣсѣа. и целова шѣ сѣа. по и до шавѣ
 своѣа сѣ. при дѣ стѣполикѣ кыѣсѣвѣсѣ двѣ
 мѣ. и радѣ бѣшав сѣлю дѣ. по кѣмѣ дѣа во
 лѣ печалѣнѣ бѣшѣ ѿлюбѣи сѣи. и вѣхѣ сѣ по
 на в сѣрѣнѣ кѣи мѣ мѣ жѣ мѣ. и на чашѣ глѣти
 ко двѣ вѣи горѣвичю. та ко володимѣрѣ сложи
 лѣа ѣстѣ сѣа сѣи мѣ на стѣпо по кѣа и на тѣа.
 двѣ дѣ жѣ и на вѣрѣ и лѣ живѣ мѣ словѣсѣ мѣ.
 на чѣа мѣлѣи тѣи на вѣа сѣи лѣа. глѣа сѣи цѣ. кѣ стѣ по ѣстѣ
 оубилѣа братѣа тѣа ко гарѣ по лѣа. а нѣ бѣ мѣ
 сѣи тѣа на тѣа и на мѣа. сложи сѣа ѣстѣ сѣа володѣ
 мѣрѣ мѣ. да прѣ мѣшлѣа и ѿ своѣи голокѣ.
 стѣполикѣ жѣ сѣа тѣа сѣа оубѣ мѣ. рѣкѣ ѣтѣа
 сѣа правѣ оубѣ тѣа. и ли лѣа не вѣдѣ. и рѣчѣ стѣпо

полкъ. кождѣмъ. аще правомъ молвиши. бѣ
ти въди послѣ. аще ли хавистью молвиши
въ въдрѣтѣхъ. аще мѣ. сѣ. то полкъ. же. жалиси
по братѣ. свое. мѣ. ѿ. со. въ. н. а. ч. а. по. мѣ. ш. л. а.
ти. е. г. д. а. сѣ. прав. о. в. в. р. е. тѣ. и. н. а. в. б. р. в. д. в. и. и. пр.
ль. ст. и. д. в. дѣ. сѣ. то. по. л. к. а. и. н. а. ч. а. сѣ. п. а. дѣ. м. а. т. и. ѿ. в. а.
с. и. л. ь. цѣ. б. а. с. и. л. к. о. сѣ. г. о. н. е. в. б. р. а. ш. е. н. и. в. о. л. о. д. и. м. и.
р. а. и. н. а. ч. а. д. в. дѣ. г. л. т. и. а. щ. е. н. и. м. е. в. б. в. а. с. и. л. k. a.
т. о. н. и. т. о. бѣ. к. н. а. ж. е. н. ь. а. в. к. ѿ. е. в. б. н. и. м. н. ѣ. в. ѣ. в. о.
л. о. d. и. м. е. р. и. п. о. с. л. ѡ. ш. а. сѣ. г. о. сѣ. то. по. л. k. ѡ. п. р. и. й. дѣ. в. ѣ. ѣ.
н. о. ѡ. б. р. а. и. пр. е. в. ѣ. х. с. а. н. а. в. ѿ. д. о. б. ѡ. ѣ. тѣ. и. дѣ. п. о. к. л. о. н. и.
тѣ. с. а. сѣ. т. ѡ. м. ѡ. м. и. х. а. и. л. ѡ. ѡ. м. а. n. a. cѣ. т. ы. р. ѣ. и. ѡ. ѡ. ж. и. n. a.
тѣ. а. т. о. в. а. р. ѣ. ѿ. с. в. ѡ. ѡ. п. o. cѣ. т. а. в. и. n. a. р. ѡ. ц. и. в. е. ч. е. р. ѣ.
ж. ѣ. б. ѿ. в. ш. ю. п. р. и. й. дѣ. в. т. o. в. а. р. ѣ. ѿ. с. в. o. a. **Н** а. ѡ. ѡ. т. р. ѿ.
ѡ. ж. ѣ. б. ѿ. в. ш. ю. п. р. и. c. л. a. cѣ. т. o. по. л. k. ѡ. р. ѣ. тѣ. н. e. x. ѡ. d. и. ѡ.
и. м. a. n. и. n. ѡ. ѡ. ѡ. х. ѡ. в. a. c. и. л. k. o. ж. e. ѡ. п. р. ѣ. c. ѡ. р. e. k. ѡ.
н. e. л. o. t. ѡ. ж. d. a. t. и. e. g. a. r. a. tѣ. ѡ. m. a. и. п. r. i. c. l. a. k. n. e.
м. ѡ. d. v. dѣ. n. e. x. o. d. и. б. r. a. t. e. n. e. ѡ. c. л. ѡ. ш. a. и. c. a. б. r. a. t. a.
cѣ. t. a. r. ѡ. и. ш. e. g. o. и. п. o. й. d. и. v. a. ѡ. b. a. и. n. e. в. o. x. o. tѣ.
в. a. c. и. l. k. o. cѣ. t. v. o. r. и. t. и. t. a. k. o. и. n. e. п. o. c. л. ѡ. ш. a. e. g. o.
и. p. e. cѣ. d. v. dѣ. ѿ. cѣ. t. o. по. л. k. ѡ. в. и. d. и. ш. и. л. и. n. e. п. o. m. ѡ. n. i.
тѣ. t. e. bѣ. x. o. d. a. v. r. ѡ. k. ѡ. t. v. o. e. ѡ. a. e. щ. e. t. и. ѡ. и. dѣ.
тѣ. v. ѡ. c. v. o. ѡ. в. o. л. o. cѣ. tѣ. c. a. m. ѡ. ѡ. x. p. и. ш. и. a. щ. e. t. и.
н. e. x. a. i. m. e. tѣ. t. v. o. ѡ. г. o. p. ѡ. d. o. v. ѡ. п. o. m. ѡ. n. e. ш. ѡ. m. a.

призвавъ его нѣ и ми. и даи его мнѣ. и посла
ша его стѣполюкъ. и посла стѣполюкъ повасилика
гла. да аще не хоцеша дати дойма ни з мѣ
ихъ. прииди нѣ да целюеши мѣ. и посѣди мѣ
всѣхъ двѣхъ. василико же ѿбѣща сѣ прииди.
и вѣдѣи льстни. юже соваши на мѣ двѣхъ. ва
салико же всѣ на конь поиди хан прѣтѣи ѿпро
къ его. и поведа сѣ мѣ гла. не хощу иже. хо
та тѣ на тѣ. и не послаша сѣго. како ма хѣ
та тѣ на тѣ. ѿногдѣ целовали ехъ крѣтѣхъ
ще. аще не стѣполюго вѣдѣтѣ. по на тѣго вѣдѣ
тѣ крѣтѣтѣ. и мѣ всѣ. по мѣсли вѣсице.
и прѣкрѣтѣ вѣсѣрѣкѣ. вола гнѣ да вѣдѣтѣ. и
прииди хан малѣ дружинѣ на конѣхъ двѣхъ.
И вѣидѣ проши вѣ мѣ. и идоша вѣсо мѣрѣ. и прѣ
идѣ двѣхъ. и на тѣ стѣполюкъ гла. ти. на стѣполюкъ
стѣпани. и рече василико не мѣгъ братѣ ѿстѣпани.
оу же сѣ мѣ вѣла тѣ поварѣ мѣ поиди на перѣ.
двѣхъ сѣ даше асѣи нѣ мѣ. рече стѣполюкъ хану
проиди братѣ. и ѿбѣща сѣ василико хану прѣ
кати. и рече стѣполюкъ сѣдѣта вѣи ханѣ. и ахъ
лѣхъ на ражю. и лѣхъ вѣонѣ двѣхъ вѣ василико
мѣ сѣдѣта. и на тѣ василико гла. ти двѣхъ.
и вѣ вѣ двѣхъ ни гла. сани послаша нѣ а. вѣ вѣ оу

129
жа сѣла и лѣстѣи мѣ вѣсѣрѣи. и посѣдѣ вѣ ма
ло двѣхъ рече. гдѣ сѣ тѣ братѣ. ѿни же рѣша
сѣ мѣ стѣполюкъ на сѣ мѣ. и вѣ стѣ вѣ двѣхъ рече
идѣ по мѣ. а тѣ братѣ сѣди. и вѣидѣ вѣонѣ двѣхъ.
и сѣ вѣ стѣпни хану проша василика. вѣ. нѣ а.
и ѿкова вѣ вѣо двѣхъ ѿковѣ. и приставиша
и сѣ мѣ стѣполюкъ на нѣ оу. **Н**а хану прѣта же
сѣ хан стѣполюкъ. бо тарѣи и кнѣи. и поведа и мѣ
сѣ хан стѣполюкъ повѣдалѣ двѣхъ. и ко братѣ ти оу би
лѣ. а на тѣ писѣца лѣ. сѣ вола дѣи мирѣ мѣ хѣ
та тѣ на тѣ оу би ти. и гра дѣ тѣ вола ханѣ. и рече
ша бо тарѣи люди. по вѣ кнѣи гла. вѣ сѣ оу а до
стѣполюкъ блѣстѣи да аще сѣ тѣ право молвилѣ да
вѣи двѣхъ. да приидѣ тѣ василико кахъ. аще ли не пра
во гла двѣхъ. да приидѣ тѣ мѣ стѣ ѿвѣга. ѿвѣща
сѣ тѣ прѣвѣ гла. и оу вѣ даша и гѣ мѣни. и на тѣ ша
моли писѣ ѿ вѣ асѣи стѣполюкъ. и рече и мѣ стѣ
полюкъ. ѿ по двѣхъ. двѣхъ же сѣ оу вѣ да вѣ. на
ча по ѿ стѣ при вѣ ти ѿ слѣплени. аще ли сѣго не сѣ
твориши. а сѣго вѣ стѣиши. по мѣ кнѣи же нѣ а
нѣ тѣ ни по вѣ. стѣполюкъ же хѣ та шѣ пѣ стѣ
ти нѣ двѣхъ не хѣ та шѣ. блѣ да сѣго. и на тѣ хъ
ночь вѣ хѣ оша и сѣ блѣ горѣ двѣхъ. и привѣхъ на сѣ
лѣ ѿкова на сѣ хѣ. и вѣ садиша вѣ стѣполюкъ малѣ.

и видѣваси лѣто рчи на шѣспрашана жь. и ра
хъмѣмъ кохъ тапъи шѣспити. и вохъни кобѣ
сплачѣмъ великѣмъ. и спонаниѣмъ. и сѣвѣ
хоша по слани и сѣпополѣмъ. и двѣмъ. сновѣ
и хъчѣвѣтѣмъ сѣпополѣмъ. и дми прѣскою дѣвѣ
по часта прѣспира тѣи ко вѣрѣ. и прѣсперша а.
и гас тѣа в асѣлѣа. хъта сѣта по вѣрѣ. и сѣвѣ
хъшѣ дѣрѣхъ и по вѣрѣ гошай. и сѣвѣ хъшай. и сѣмъ
дѣосѣ хъспѣчи. и положиша на персѣмъ. и сѣдѣ
сѣта шѣа по лѣ. сновѣ. и дми прѣи нѣмо жѣ хъ
сѣго оу дѣрѣ жѣа тѣи. и прѣспѣни сѣта и на вѣ. вохъло
жиша дѣрѣ хъю дѣосѣ хъ. и оу дѣавиша и. на ко персѣ
мъ прѣосѣа тѣи. **И** прѣспѣни торчѣмъ. и мѣнѣ
мъ бѣрѣи дѣи. шѣвѣтѣ сѣпополѣмъ. хъта вѣи вершѣ
тѣи шѣконо жѣмъ. шѣгрѣши шѣка. и прѣрѣхъ а сѣмъ
лицѣ. по сѣмъ жѣ вѣ вершѣ сѣмъ нѣо жѣмъ оу хънѣ
цю. и хъхънѣцю. и хъа и дѣрѣ хъю хънѣцю. вѣло
мъ частѣа ко мѣртѣ вѣбѣ в хъмѣи на ко вѣрѣ.
и вохъложиша и на ко лѣа ко мѣртѣ вѣа. и по вѣхъ
ша на ко володѣи мирю. и прѣвѣхъшѣ мѣсѣтѣ вѣхъ
жѣнѣ сѣи и сѣта шѣа. и сѣна шѣа сѣго сѣро чѣсѣ.
и дѣа мѣи тѣи по па дѣи. и сѣправши. вохъложи
шѣа на нѣ. и на чѣа плакѣа тѣи сѣа по па дѣа. шѣно мѣ
жѣа ко мѣртѣ вѣсѣ хъцѣ. и вохъбѣдѣи плача. и рѣчѣ.

гдѣ сѣсѣми. шѣни жѣрѣко шѣа сѣмъ. вѣхъдѣви жѣнѣ
гдѣа дѣ. и во прѣсѣко дѣи вѣдѣа шѣа мѣпити. и вѣ
сѣтѣ вѣи ко нѣдѣа. и по мѣа нѣсѣа. и цѣпа сѣро чѣкѣи.
сѣгдѣ сѣспѣна лѣи сѣмѣнѣ. дѣа бѣхъ вѣсѣи сѣро чѣи цѣ
сѣмѣртѣи прѣи а лѣ. и сѣта лѣ прѣвѣгѣмъ. вѣи сѣро вѣа вѣи
сѣро чѣи цѣ. и по и дѣо шѣа сѣи мѣ вѣи сѣко рѣна ко лѣ.
вѣбѣо по гѣа пѣтѣ гѣрѣдѣнѣ. по гѣа бо мѣнѣ нѣо жѣрѣ.
и прѣи дѣо шѣа сѣи мѣ ко володѣи мѣрѣю. **И** вѣ. дѣнѣ.
прѣи дѣ жѣ дѣа вѣсѣи мѣ. а кѣи нѣа кѣи нѣа вѣрѣо у
ло вѣи. и по сѣа дѣиша и вѣдѣворѣ. вѣа кѣсѣвѣ. и прѣ
сѣта вѣиша и. мѣжѣ сѣтѣ рѣчи. и дѣа. шѣпрѣосѣа оу
ла на. и сѣолѣчѣи сѣна жѣи. **В**олодѣи мѣрѣ жѣ сѣлѣи
шѣа вѣа ко шѣсплѣнѣмъ вѣи в асѣлѣо. и оу жѣа сѣсѣа.
и во сѣпла кѣа сѣа вѣлѣи. сѣго нѣбѣи ло сѣспѣ вѣрѣсѣко и
хъмѣи. ни прѣи дѣа дѣ. ни прѣи шѣцѣ хъсѣа ко гѣо хълѣ.
и по сѣа ко дѣа вѣи шѣлѣго вѣи. сѣпо сѣа вѣи чѣмѣа. гѣа
по и дѣа тѣа ко гѣо рѣо дѣцю. дѣа по правѣи мѣсѣго хълѣ.
сѣжѣа сѣспѣкѣи вѣрѣсѣко и хъмѣи. и вѣна бѣрѣи. шѣжѣ
вѣвѣрѣжѣ вѣнѣи нѣо жѣ. дѣа а цѣсѣго нѣ по правѣи мѣ.
бо лѣи хълѣо вѣспѣнѣтѣ вѣнѣа. и на чѣнѣтѣ бѣрѣа тѣи бѣрѣа
та хъа ко лѣа тѣи. и по гѣи бѣнѣтѣ хъмѣа рѣсѣа.
и вѣрѣа хъи на шѣи по лѣо вѣи сѣлѣи шѣа вѣи прѣи шѣи шѣо
хъмѣтѣ хъмѣа рѣсѣко. сѣсѣлѣи шѣа сѣта дѣа вѣи
шѣлѣгѣ. пѣчѣа лѣна бѣи сѣта. и на чѣа сѣта плакѣа тѣи сѣа

реисѣи. тако сѣи не бѣи ло в ро дѣ на шемъ. со бра
вше во а. прийдоста к воло дими рѣ. воло дими
рѣ сѣи сѣи. сподѣи оу бѣ рѣ. **В**оло дими
рѣ же и дѣ дѣ. и оу лѣ гѣ посла мѣ жи. тѣ ю щѣи сѣ
сѣи полѣ кѣ. тѣи сѣи оу лѣ створи лѣ сѣи в рѣ сѣи
земли. оу вер гѣ сѣи мо жѣ в нѣ. чѣ мѣ сѣи оу сле
пилъ бра тѣ твои. аще бѣи ти вина ка а бѣи ла
на нѣ. оу бли чѣ лѣ бѣи сѣи прѣ на ми. и оу прѣ вѣ
бѣи. со твори лѣ сѣи мѣ. а нѣ бѣи вѣ вѣ нѣ сѣи. оу же
сѣи сѣи сѣи оу твори лѣ. и рѣ сѣи сѣи полѣ кѣ по вѣ да
ли мѣ сѣи сѣи дѣ дѣ и горѣ вѣ тѣ. тако в а сѣи ло со бра
та ти оу бѣи лѣ. и рѣ полѣ кѣ. и тѣ вѣ хо щѣи тѣ оу бѣи
ти. и хѣи ти во ло сѣи тѣ твою. тѣ вѣ ро вѣ и пѣи сѣи
и вѣ рѣ сѣи ти по горѣ нѣ. и хѣи ло дѣи лѣ рѣи тѣ вѣ сѣи во ло
ди ми ро мѣ. тако сѣи тѣи во ло ди ми рѣ оу сѣи сѣи вѣ
а в а сѣи ло ко вѣи оу во ло ди ми рѣ. и нѣ вѣ ла ми го ло вѣи
сѣи оу бѣи ти. не а хѣи оу сле пѣи лѣ. нѣ оу дѣ дѣ вѣ лѣ
мѣ жи лѣ кѣ сѣи бѣ. и рѣ сѣи лѣ сѣи во ло ди ми ри. и оу лѣ го вѣи.
и дѣ вѣ вѣи. и хѣи вѣ тѣ а оу сѣи мѣ нѣи ма тѣ. тако дѣ вѣ
сѣи сѣи пѣи лѣ. нѣ оу тѣи во сѣи мѣ тѣ гѣ дѣи сѣи и мѣ гѣи оу щѣи
мѣ. рѣ хѣи до ша сѣи а рѣ хѣи. и нѣ ло оу при гѣи хѣи оу тѣ
щѣи во ло ди ми рѣ. и оу лѣ го вѣи. чѣ рѣ дѣи прѣи а сѣи
полѣ кѣ. **С**тѣи полѣ кѣ же хѣи оу тѣи по вѣ тѣи гѣи тѣи и сѣи
сѣи сѣи вѣ. и нѣ да ша сѣи мѣи сѣи а нѣи по вѣ тѣи гѣи тѣи.

и дѣ вѣи до вѣи

131
и нѣи по сѣи лѣ а вѣ сѣи во ло жо ю сѣи а гѣи нѣю. и мѣи тѣи рѣ
по ли та ни ко лѣ. и кѣи во ло ди ми рѣ гѣи лѣ. мо ли сѣи
кѣи а же тѣи бѣи ра тѣи ма тѣи во и ма. не мо хѣи та
по гѣи бѣи тѣи рѣ сѣи ко и хѣи мѣи. аще бѣи оу оу мѣи тѣи ра
тѣи мѣи же оу сѣи оу. по гѣи а нѣи и мѣи тѣи рѣи до вѣи а тѣи
сѣи. и вѣи хѣи мѣи тѣи хѣи мѣи на шѣю. ю же бѣи сѣи тѣи а же ли.
дѣи дѣи вѣи а шѣи оу щѣи. тѣи рѣи до мѣи вѣи сѣи сѣи мѣи. и хѣи ра
бѣи рѣи сѣи тво мѣ. по ра бо щѣи а ю щѣи по рѣи sѣи ко и хѣи мѣи.
а нѣи хѣи мѣи и прѣи сѣи кѣи вѣи хѣи. а вѣи хѣи оу тѣи по гѣи бѣи
тѣи rѣи sѣи kѣи хѣи ю хѣи мѣи. вѣи sѣи во ло жа а. и мѣи тѣи про по ли
тѣи. прийдоста кѣи во ло ди ми рѣ. и мо ли сѣи тѣи а же
сѣи мѣи. и по вѣи да ша сѣи мѣи мо лѣи sѣи а нѣи. тако сѣи тѣи во
ри ми рѣ. и бѣи ло сѣи тѣи хѣи мѣи lo rѣи sѣи kѣи хѣи. и бѣи ра нѣи
мѣи тѣи сѣи по гѣи а нѣи мѣи. и сѣи сѣи lѣи ша кѣи во ло ди ми
рѣ. ро сѣи пла кѣи сѣи. и рѣи чѣи по и сѣи тѣи мѣи. бѣи дѣи dѣи на шѣи
и оу щѣи на шѣи. сѣи бѣи lo до ша rѣи sѣи kѣи xѣи ю хѣи mѣи. а мѣи
ю хѣи oу щѣи мѣи по гѣи бѣи ти. и при кѣи ло нѣи сѣи а нѣи мо лѣи sѣи a
гѣи nѣи. чѣи tѣи a шѣи бѣи oу. тако мѣи tѣи rѣи oу щѣи a сѣи oу sѣи gѣи oу a. бѣи
бѣи lo би мѣи oу щѣи sѣи oу sѣи mѣи по вѣи lѣи sѣи. во жи во tѣи
и по сѣи mѣи rѣи. нѣи oу sѣи lѣи ша сѣи a sѣи gѣи oу nѣи vѣи mѣи жѣи. и по
сѣи lѣи ша тако мѣи tѣи rѣи. и мѣи tѣи про по ли та ни ко же tѣи a
сѣи a sѣи tѣи tѣи lѣи sѣи kѣи. и нѣи прѣи sѣи lѣи ша мо лѣи sѣи oу sѣи gѣи oу.
во ло ди ми рѣ же bѣи gѣи lo би вѣи. lo бѣи oу vѣи mѣи a sѣи oу
сѣи nѣи sѣi sѣi mѣи xѣи nѣи. и mѣи nѣи sѣi sѣi yѣи чѣи nѣи xѣи lo бѣи.

по

истранныа и ницаа на кормаше. и на поашеа ки
мти дѣти своа. аще кого видитъ кого шѣм на
или в коѣмъ захорѣнъ ѿсѣхаше. но все на любовь
предаташе. и оутѣшаше. но мы напредне въ
хвратимса. и нагнниже бывши оуволодимъ
рай прииде кыи евѣ. и поведа въ сюрѣчь стѣпо
лкъ. и кыи на мѣхъ тако миръ бѣдѣтъ. и начаша
мѣхъ собоу мѣхъ сласти. оумириша сѣмъ
мѣхъ. тако рѣшастѣ стѣпо лкъ. тако двѣ асколотъ.
той дѣти стѣпо лкъ на двѣ. любовь и милъ
прожени. стѣпо лкъ же мѣхъ по сѣи целоваше крѣ
стѣ мѣхъ собоу. миръ створше. **А** снко
ви же сѣхъ въ володимирѣ. на прѣжеречѣи о мѣ
хъ стѣ. тако приближиса постѣ великий.
и мѣхъ стѣхъ оуволодимирѣ. въ единѣ
нощѣ посла мѣхъ двѣ. и приидѣ кнѣмъ
сѣхъ дѣхъ же дрѣжина ѿколо его. и рече мѣхъ
лвилъ вѣхъ кочни. кочуланъ и колчю. сѣхъ
шю ѿже и дѣтъ володимирѣ и стѣпо лкъ на
двѣ. ѿже бы мѣхъ двѣ послашашъ. да бы
послалъ к володимирю. вѣдѣсѣхъ бо снмъ чѣ
молвилъ и не пойде тѣхъ. и сѣхъ вѣхъ шлюта.
и дѣхъ вѣхъ снмъ ѿ трокома. и рече мѣхъ
ѿже хощеши посла тѣхъ жѣхъ свой. и вѣхъ тѣхъ

132
саволодимирѣ. подамъ тѣхъ порѣи тѣхъ
бѣхъ. любовь сѣхъ воложъ любовь поль. любовь
ремилъ. ахъ же и дѣхъ вѣхъ кочни. и поведа мѣхъ
вѣхъ рѣхъ двѣ. ѿнъ же рече сѣхъ кнѣмъ
лвилъ. но на дѣхъ сѣхъ на бѣхъ пошлю кнѣмъ. да
бѣхъ на мѣхъ поль вѣхъ крѣхъ тѣхъ на снмъ мѣхъ
дѣхъ. но сѣхъ мѣхъ дѣхъ. даю тѣхъ мѣхъ
а мѣхъ тѣхъ вѣхъ мѣхъ властѣ. и нѣхъ по жѣхъ
тако же и бѣхъ. вѣхъ крѣхъ вѣхъ властѣхъ
мѣхъ же рече и дѣхъ двѣ. и рече мѣхъ. пришли
мѣхъ вѣхъ мѣхъ. а тѣхъ пошлю к володимирю.
и не послѣхъ сѣхъ двѣ. и посла мѣхъ пакѣхъ
нѣхъ тѣхъ вѣхъ мѣхъ. и рече мѣхъ вѣхъ кочни
ло. и повѣхъ сѣхъ хѣхъ сѣхъ мѣхъ и тѣхъ. и сѣхъ
мною и начамъ гласти. сѣхъ же слѣхъ ѿже мѣхъ
тѣхъ двѣ. да тѣхъ хѣхъ. сѣхъ мало сѣхъ на сѣхъ
лѣхъ крѣхъ мѣхъ. а сѣхъ хѣхъ тѣхъ бо лѣхъ на сѣхъ
мѣхъ вѣхъ тѣхъ хѣхъ. ахъ бо лѣхъ хѣхъ много
ла створилъ. и хѣхъ тѣхъ снмъ створи тѣхъ. и мѣхъ
тѣхъ снмъ хѣхъ. аще мѣхъ вѣхъ тѣхъ хѣхъ
ю сѣхъ мѣхъ и поведѣхъ тѣхъ по истинѣхъ. тако на
мѣхъ гѣхъ мѣхъ хѣхъ ношени сѣхъ вѣхъ. тако при
идѣхъ вѣхъ тѣхъ кочни. кочуланъ и колчю. и рече
и печенѣхъ и торци. и рече хѣхъ вѣхъ мѣхъ сѣхъ.

ѡже мѣждѣ тѣмъ беремъ дѣти. и печенѣху. и по
рци. рикѣ. братѣхъ свое мѣволодарѣви. и двѣмъ.
да и тамъ дръжинѣхъ свою молодѣхъ шѣю. а сами
питаи тасѣ и вселѣ тасѣ. и помѣсли на стѣ
пити. на хемлю лѣсѣхъ. на хемлю. и малѣ по.
и во хмѣхъ хемлю лѣсѣхъ. и мѣщѣхъ рѣсѣхъ
землю. и по сѣмъ хотѣхъ ѣсми прияти болга
рѣ. двѣ найскыѣ. и посади ти моу сѣбѣ. и по сѣ
мъ хотѣхъ про сити сѣмъ по полѣсѣ. и оу во
лодимира. пойдѣ на половци. любѣ собѣ сла
вѣ на лѣхъ а любѣ главѣхъ свою положю. харѣскѣхъ
ю хемлю. и и по помѣшлениѣ. во срѣди моѣмъ
нѣбѣ ло. ни на стѣ по полѣсѣ ни на двѣ. кленѣхъ
бѣгмѣ. и ѣго при шѣстѣ виѣмъ. а ко мѣ по мѣсли
лѣсѣмихъ лабратѣхъ своѣхъ. ни в чѣмъ жѣ. но хъ
моѣ во хношѣнѣ бѣгъ смѣримъ. **П**о сѣмъ
жѣ при хѣдѣхъ великѣхъ дѣи. хѣтѣ прияти вла
стѣхъ алко. вѣдѣхъ. и пойдѣ. **Н**оу стѣ рѣхъ тѣхъ
во лѣдарѣ. братѣхъ василѣхъ. оу бѣхъ жѣска. и не
смѣхъ двѣхъ ста ти прѣти вѣхъ лѣдарѣхъ. и хъ
творѣхъ во оу бѣхъ жѣска. и во лѣдарѣхъ стѣхъ пи
ѣго во градѣ. и на чѣхъ во лѣдарѣхъ молви ти. поу тѣхъ
хъ лѣхъ творѣхъ ни каѣхъ шѣхъ сѣго. да оу жѣ по мѣ
ни сѣ. ко лѣхъ о сѣхъ лѣхъ творѣхъ. двѣхъ жѣ на стѣ

полсана чаша въ крѣпѣхъ и мѣстѣхъ гл҃ахъ и сѣсопво
рилъ. цнѣ моѣмъ градѣ. а я самъ бо ялѣся
аще бѣмъ амаи. и сътвори ли бѣмъ и поже не
вола ми пристати свѣтъ и хъ. хр҃ъ авръ и сѣ
и. и рече володарь. бг҃ъ помѣхъ свидѣтель. а нѣтъ
тѣхъ и стнѣ бра тамо ѣго. и сътвори съ тобою
миръ. и рабѣ въ дѣдѣ. и посла по васи кѣ. и при
ведѣдѣ а съ володарѣви. и сътвори миръ и ра
хъ и достася. **И** съведе васи кѣ въ терѣбѣхъ. а
дѣдѣхъ приидѣ въ володѣмирю. и наставши въ снѣ.
и приидѣ володарь и васи кѣ на дѣдѣ. и приидѣ
съ тако въ сѣ воложю. а дѣдѣхъ хъ атвори сѣ въ володѣ
мѣхъ. ѿ нѣхъ мажѣ съ ставши ма ѿ колѣ въ сѣ воло
жа. и въ хъ а съ тако пиѣмъ градъ. и хъ а жѣ гоша ѿ гнѣ
мъ. и въ бѣ гоша людіѣ ѿ ѿ гнѣ. и покѣлѣ ва
сѣ кѣ въ сѣхъ. и сътвори мѣстѣ на людіѣ не
пѣвинны. и прольа крѣвь не пѣвинны. **П**осѣмъ
жѣ приидѣ съ тако володѣмирю. и дѣдѣхъ хъ атвори
сѣ въ градѣ. сѣй же ѿ стѣхъ въ ша градъ. и посла съ та
къ володѣмирь цѣмъ гл҃ѣхъ. мѣи не приидѣ хъ ѿ мѣна
градѣ ашь. ни на вѣ. но на врагѣхъ сѣвоа. тѣхъ кѣ
и на лахъ ора. и васи кѣ. тѣхъ бѣ сѣхъ тѣхъ на молвили
дѣдѣ. тѣхъ хъ бѣ съхъ послѣхъ алъ дѣдѣхъ. и сътво
рилъ сѣхъ ло. а аще хъ а сѣхъ хъ ошѣхъ тѣхъ и писѣ. мѣи

готови. алюбовы дай те врагы наша. гража
нежеслышавша сохвашавче. ирѣша двѣ
людие. въдай мѣжнися мѣ. ханни въсѣ
мсахатаможе мѣбитиса. а нехаси. аще ли
поѡтворимъ врата града. а самъ промѣ
шлай ѡсобѣ. и неволабѣ въдати. рече да
въдѣмъ тѣхъ хъдѣ. въѣбо послалъ кляцѣ
къ. **С**ѣв пороѣмъ щениѣ сотвори. егѡ же не
башѣлѣ потворити. дабы нѣ ѡмѣстни къ
бѣбѣль. и възложити нѣло на бѣмъ щениѣ
свое. тако же рече прѣкъ. во хъдѣ мѣстѣ вра
гомъ и невидѣшимъ мѣво хъдѣмъ. тако
къ роу нѣвоу мѣстѣ. и мѣстѣ тѣво хъ
дѣ мѣстѣ врагомъ. и невидѣшимъ егѡ.
симъ же поше дѣши мѣ кляцѣ. тѣ бракъ бѣжа
къ сѣбѣ. алахаръ и василко. воротисѣ тѣ
къ тѣхъ рий сѣ. и кляцѣ нѣшалоу дѣ на двѣ.
въдай и сого тѣхъ о тѣмъ. аще ли по прѣдѣмъ
са. двѣ же по славѣ привѣдѣ васила и лахѡ
ра. и дастъ имъ. и створиша миръ въ нѣлю.
а хъ оу трапо хѡри повѣсиша. васила и лахѡ
ра. и распрѣлаша прѣлами василковичи.
и идоша ѡ града. **С**ѣ же въ пороѣмъ щениѣ
створше. ѡ идоша ѡ града. сѣ же снемше по

134
грѣбоша. сѣ по полкъ же ѡ бѣщавшѣ сѣ прогна
ти двѣ. и поидѣ кѣ рѣстни кляхѡмъ. и сѣ сѣ
шавъ двѣ. и дѣла хѣ кѣ волау славѣ. и сѣ
по мѡщи. лахѡве же ѡ бѣщали сѣ мѣ по мѣ
гати. и въ хъшавъ нѣго хълапа. и. гривенъ. рѣкъ
цѣ мѣ поидѣ сѣ мѣ кѣ рѣстни. и сѣ сѣ ва би
тѣ нѣ сѣ по полкъ на снемъ. и тѣ оу мири мѣ тѣ
сѣ сѣ по полкъ мѣ. послѣшавъ и двѣ. и дѣ сѣ во
лоу славомъ и сѣ тѣ. сѣ по полкъ оу града. ала
хѡвѣ на бѣ хъ. и сѣ носисѣ рѣчѣ мѣ сѣ по полкъ и сѣ
хѣ. и въ дастъ дѣ рѣ кляцѣ на двѣ. и рѣчѣ во
лоу мири хъ двѣ. не сѣ хъ хъ сѣ мѣ сѣ по по
лкѣ. и дѣ ѡлапѣ. и приидѣ кѣ волау мирию.
Нарѡславъ же бѣжа на лахѣ. и приидѣ кѣ рѣстнию.
а двѣ хъ сѣ мѣ сѣ тѣ сѣ. чѣ рѣмъ приидѣ нѣ
хъпѣ. и хълаво лоу мири. а мѣстѣ славѣ хъпѣ во
рисѣ вѣгѣ сѣ хълавоу. и же бѣ шавъ нѣго бѣ рѣстѣ
и не пина нѣ. въгоше вѣци. и сѣ па двѣ ѡ сѣ тѣ пивѣ
гѣ. и тѣ сѣ по рѣстѣ пѣашѣ. едѣнною по сѣ тѣ пиша
къ града по вѣжамѣ. ѡ вѣ мѣ же бѣ ющимъ сѣ.
и хъ града. и сѣ прѣлаючимъ мѣ жисѣ боу. и дѣ
хъ сѣ трѣлѣ и сѣ до хъ. мѣстѣ славѣ же хъ о тѣ щю.
сѣ трѣлапи. въ нѣ хъпѣ вѣ дѣ рѣнѣ бѣ по лахѣ хъ сѣ трѣ
лоу. на хъаборолѣ хъ сѣ во хъ. бѣ сѣ сѣ сѣ ва жѣю.

иже доша и на тѣмъ оуѣмъ: **Т**айша смирѣ
его. г. днѣ. вѣдѣ. поведа на вѣчѣ. и рѣша лю
дѣ сѣи кнѣзю оубѣенъ. да аще сядемъ ісѣпо по
лѣхъ погубити ны всѣ. и послаша кѣсѣпо полѣхъ
къ глацѣ. снѣти оубѣенъ амѣи хъ не мага е
мъ глаголюмъ. да аще не приидеши хѣпѣмъ
са людѣи сѣи предати. немогѣмъ сѣи глаголати рѣ
ти. сѣпо полѣхъ же посла пѣмъ хѣво ево рѣско
его. пѣмъ та же сѣвои прише кѣхъ. ісѣпо
ши снѣдѣ. и пѣмъ хѣмъ жидѣдѣ оуѣсѣ
поши. хѣхѣдѣ оубѣи сѣпо шарѣтѣ ко да
вѣдѣви. аще поиде тѣмъ на тѣмъ сѣпо полѣхъ по
кѣмъ ти. и не сѣпо творисѣго сѣпо ша. мо хѣи
ма мѣ жидѣдѣ. и сѣмъ поиде на дѣдѣ. и при
иде сѣпо ша и пѣмъ та. а вѣсѣмъ. г. днѣ. дѣдо
вѣмъ во емъ. ѡблѣжащѣмъ гѣ. во полѣхъ
днѣ сѣдѣ испѣ. на падоша на нѣи по ча
ша сѣчи. горѣ жѣ не жѣ сѣоти ша хѣ гѣ. и по
ча ша сѣвои дѣдѣ. и побѣже дѣдѣ и мѣ
сѣ слава сѣвои сѣго: **С**ѣпо ша и пѣмъ
та. при сѣмъ гѣ. и посадиша посади кѣсѣ
тополѣхъ васѣла. и прииде сѣпо ша кѣхъ
а пѣмъ та кѣи сѣвѣ. а дѣдѣ побѣже вѣполо
вѣи. и оуѣсѣ трѣтѣи вѣна кѣ. и поиде дѣдѣ и вѣ

135
на кѣмъ на сѣпо шѣ кѣхъ. и ѡсѣпиша сѣпо
шѣ вѣ гѣ. и сѣпо творисѣмъ. и хѣдѣ
сѣпо ша и хѣ гѣ. и и дѣко ѡсѣпо сѣмъ кѣхъ
гѣ. а дѣдѣ при сѣхъ сѣ. и ѡсѣдѣ прииде
кѣволодѣмирю. и посади же васѣи вѣбѣже. а дѣдѣ.
при сѣволодѣмирь. и сѣдѣ вѣмъ. а на дѣрѣго сѣ
аѣтѣ сѣпо полѣхъ. володѣмирь дѣдѣ ѡлѣхъ.
при сѣбиша дѣдѣ и горѣвѣ. и не даша емъ.
володѣмирь. но даша емъ дорого вѣжѣ. вѣ
мѣи оуѣмъ. а сѣпо полѣхъ при сѣволодѣмирь.
и посади вѣмъ сѣвои тарѣславъ: **В**ѣтѣ.
хѣ. прииде володѣмирь. и дѣдѣ и ѡлѣхъ на
сѣпо полѣхъ а сѣмъ ша оуѣгорѣца. и сѣпо творисѣмъ
рѣ. тако же вѣ прѣжѣ не сѣтѣ сѣка хѣ. **В**ѣтѣ.
хѣ. и дѣсѣпо полѣхъ на дѣдѣ. кѣволодѣмирю.
и прогна вѣхъ: **В**ѣтѣ. сѣпо полѣхъ оуѣгѣоу
пѣрѣмѣшла. **В**ѣтѣ. сѣпо полѣхъ мѣсѣти
слава сѣсѣпо полѣхъ. мѣ. и ѡ. вѣ. **В**ѣтѣ.
хѣ. вѣи дѣмъ сѣ слава ѡдѣдѣ на мѣрѣ. мѣ.
июна. і. вѣмъ жѣтѣ сѣпо творисѣмъ.
братѣмъ жѣ сѣбою. сѣпо полѣхъ. володѣмирь.
дѣдѣ ѡлѣхъ. оуѣвѣтичѣ. мѣ. а вѣ. і. днѣ. по
го жѣ мѣ. а сѣпо полѣхъ володѣмирь. дѣдѣ.
ѡлѣхъ. прииде кѣмъ и горѣвѣ дѣдѣ. и рѣче

имь на чюдѣстѣ привабили. ѿ сѣсми ко мѣ
до мѣнѣ ѿ би да. ѿ вѣща емъ володимиръ.
ты ѣси прислалъ к намъ. хощю брать е при
и ти к вамъ. по жаловати своѣя ѿ би дѣи.
да сѣси прише лъ сѣдиши со брать е ю сво
ѣю на единомъ ко вѣрѣ. а чѣмъ не жалѣе шь.
не ѿ вѣща дѣвѣ ни чюдѣстѣ. **С**таша бѣра
всѣа на конѣ. сѣ по полкѣ стасѣ своѣю дружино
ю. а дѣвѣ и ѿ легъ своѣю. рахно грѣмѣ сѣ бе.
а дѣвѣ и горѣ вичѣ сѣ да ше грѣмѣ. не при вѣ
стахъ е го ко сѣбѣ. но ѿ со бѣ дѣ махъ и дѣвѣ.
у дѣ ма вше по сла ша к дѣвѣ имъ жи свой. сѣ по
полкѣ. пѣ та тѣ. володимиръ ѿ ргосѣ. и ра
ти бо ра дѣвѣ. ѿ легъ порчина. посланий же
прии до ша к дѣвѣ. рече ша емъ. сѣ ти мо лѣ
ва тѣ брать а. не хоще мѣ ти да ти сѣ по ла во
ло ди мирь ска го. ханѣ ѿ вѣ рѣ гла ѣ си но жь вны.
ѣ го же не бѣ ло вѣ рѣ ско и хъ мли. да сѣ ти бе не и
ме мѣ ни и но го хъ ла не со тв ори мѣ. но сѣ ти да
ѣ мѣ. шѣ сѣ дѣ во бо жь ско мѣ. во ѿ сѣ тро хѣ.
а дѣ бе нѣ. и чѣ р то ры ѣ сѣ кѣ. сѣ ти да ѣ тѣ сѣ по
полкѣ. а сѣ ти да ѣ тѣ володимиръ. сѣ гри вѣ нѣ.
дѣвѣ. и ѿ легъ. сѣ гри вѣ нѣ. **П**отѣ да по сла ша
по слѣ своѣ ко володарѣ ви. и в а си ли ко ви. по имѣ

136
бра та своѣ го в а си ли ка ко сѣбѣ. и бѣ дѣ ва ю е ди на
вла стѣ. пе ре мѣ шь. да сѣ ва ми лю бо сѣ ди та.
а чѣ пѣ стѣ в а си ли ка сѣбѣ мо. да ти ко р ми мѣ хѣ.
а хѣ ло пы на ша вѣ да и та и сѣ мѣ рѣ. и не по слѣ
ша сѣ го ко ло дарѣ. ни в а си ли со. а дѣвѣ сѣбѣ вѣ бо
жь ско мѣ. и по сѣ мѣ да стѣ сѣ по полкѣ. а дѣвѣ.
до ро го бѣ жь вѣ нѣ мѣ же и оумре. а володимиръ
да стѣ сѣ нѣ своѣ мѣ та ро сѣ ла вѣ. **В**ѣ лѣ хѣ. хѣ.
при ста вѣ сѣ а кѣ сѣ ла вѣ по ло цѣ и и кѣ нѣ. **В**то же
лѣ по хѣ ра тѣ сѣ та ро сѣ ла вѣ. та ро полѣ. вѣ бе ре
сѣ тѣ. и дѣ на нѣ сѣ по полкѣ. и хѣ сѣ та и вѣ гра дѣ.
и ѣ мѣ ѿ ко вѣ и. и при ве дѣ и кѣ кѣ ѣ вѣ. и мо ли
сѣ ѿ не мѣ мѣ ти ро по ли тѣ. и и гѣ мѣ ни. и оумо
ли ша сѣ по по ли сѣ. и хѣ ва ди ша оумра кѣ сѣ тѣ ю.
бо ри сѣ и гла бѣ а. и сѣ на ша сѣ не го ѿ ко вѣ и пѣ стѣ
ша и. **В**то мѣ же лѣ тѣ сѣ со во кѣ пи ша сѣ бра
тѣ а вѣ сѣ. сѣ по по ли сѣ. володимиръ. дѣвѣ.
ѿ легъ. та ро сѣ ла вѣ бра тѣ е ю. на хѣ ло тѣ ти.
и при сла ша по ло вѣ ци по слѣ. ѿ вѣ сѣ кѣ нѣ и.
про сѣ а цѣ ми ра. рѣ ша и мѣ рѣ сѣ кѣ и кѣ нѣ. да
а цѣ хѣ о цѣ те ми ра. да со во кѣ пи мѣ сѣ оумра кѣ
ва. и со тв ори ша ми рѣ. сѣ по ло вѣ ци. мѣ а. сѣ пѣ а.
ѣ. дѣ нѣ. и ра хѣ до ша сѣ ра хѣ но. **В**ѣ лѣ хѣ. хѣ.
вѣ бѣ же та ро сѣ ла вѣ та ро полѣ и чѣ и сѣ кѣ ѣ ва.

мѣаѡк. а. днѣ. того же мѣаѡна исхрѣ. прельсти
въ тарославъ тарополъчича. тарославъ снѣвѣ по
полъчичъ. тапѣннанъ рѣ. и привѣсоѡцѣю сѣ
полкѣ. и говашай. **П**омжелѣ темѣа. дѣ. при
идемъ сѣ слава. снѣв володимиръ. сновогороди
и бо сѣ тополѣкѣ и володимиръ. рѣимѣ. таконо
въ городѣ бѣти сѣ тополъчю. и посади снѣв свой въ
мѣ. а володимиръ посади снѣв свой въ воло
димери. и прииде сѣ слава къ кыѣевѣ. и сѣ до
шавой сѣ тѣвѣ. и рѣша мѣжи володимири. сѣ
прислалъ володимиръ снѣв своего. а сѣ дѣтѣ
въ новѣгородѣ. а да поимше снѣв своего. и дѣтѣ
къ новѣгородѣ. а мѣ сѣ слава и дѣтѣ въ володи
миръ. и рѣша новогороди сѣ тополѣкѣ. сѣ мѣ
къ нѣ прислани сѣ тѣвѣ. рѣкли намѣ тако. не хо
чѣмъ сѣ тополѣка. ни снѣв его. а цѣли. в. главѣ имѣ
сѣ тѣв. снѣв твой то послѣ. а сѣго нѣ далъ всѣ воло
дѣ. а да во сѣ кормили сѣмо сѣбѣ кнѣзѣ. а тѣбѣ сѣ
шолъ ѡ насѣ. сѣ тополѣкѣ жѣ многѣ прѣимѣ
въ сѣни мѣ. ѡнѣ мѣжѣ нѣхотѣвши мѣ. поим
ше мѣ сѣ слава. вѣдоша кнѣв въ городѣ.
И въ то же мѣ то. знаменіе бѣи на нѣсѣ. мѣа
генвара. кѣ. по приидѣни. а кѣи по жарна хѣмла.
ѡу сѣ то кѣи оу га. и хѣ пада и сѣ вѣра. и бѣи пѣ

сѣ вѣтѣ всѣю нѣцѣ. а кѣи ѡлѣнѣи полнѣи сѣвѣ тацѣ
сѣ. въ то же мѣ то. знаменіе бѣи на нѣсѣ. мѣа
ѣ. того же мѣа. ѣ. бѣи знаменіе въ сѣни. ѡго
родило сѣ бѣше сѣни цѣвѣ при дѣгѣи. и бѣи ша дѣ
гѣи хѣ рѣтѣи кѣсѣ вѣ. сѣа вѣи да щѣ знаменіа. бѣго
въ рѣни чѣлѣи. сѣво хѣ рѣи хѣни сѣмъ мола хѣ сѣко
бѣтѣ сѣ слѣхѣми. да бѣи бѣгѣ ѡбрати хѣ знаме
нѣа сѣна дѣбѣро. знаменіа бѣо бѣи вѣаю тѣ. ѡвѣ
на дѣбѣро ѡвѣна хѣло. на приидѣ щѣ сѣ бѣо лѣтѣ то.
вѣложи бѣгѣ мѣи сѣлѣ дѣбѣ рѣи сѣи мѣи кнѣзѣмъ. оу
мѣи сѣи шай ти на половѣи. нѣи ти вѣ хѣмъ лѣю
и сѣ же бѣи тако же сѣка жѣмъ по сѣлѣ вѣо прѣи шѣ сѣлѣ
то. **Р**ѣѣ. хѣи. вѣложи бѣгѣ рѣи сѣи мѣи кнѣзѣмъ.
сѣ тополѣкѣ въ володимирѣ. и сѣ на сѣта дѣмѣа ти
на дѣбѣи сѣи. и сѣ дѣ сѣ тополѣкѣ сѣо сѣво сѣю дѣ рѣжи
ною. а володимиръ сѣ сѣво сѣю дѣ рѣжиною. вѣ
ѡдино мѣ шатѣ рѣ. и по чѣша дѣмѣа ти и по чѣ
ша гѣи ти. дѣ рѣжи на сѣ тополѣчѣ. тако нѣго нѣи нѣ
вѣ снѣ. и ти хѣо чѣмъ по гѣи бѣи ти сѣмѣ рѣи. и рѣлю
и мѣ. рѣчѣ володимиръ. дѣи вѣно мѣи дѣ рѣжино.
ѡжѣло ша дѣи жѣа лѣтѣ. сѣю жѣ ѡрѣтѣ. а сѣго чѣ
мѣи прѣо мѣи сѣи ти. ѡжѣ то нѣа чѣи ти вѣи рѣати
сѣмѣ рѣи. при сѣхѣ вѣ по лѣо вѣи чѣи. оу дѣи рѣи вѣ вѣо
нѣ сѣ трѣлою. а лоша дѣ сѣго ѡхѣмѣ тѣ. а вѣ сѣло сѣго

въѣхавъ. воуметъ же и бѣго и дѣти и всѣго.
 полоша и бѣго жалъ. а самаго не жалъ ни. и не мо-
 гоша ѿвѣщати. дръжина сътополча. и рече съто-
 полкъ. сѣмоу же гоу повъ. и въ сътъ сътополкъ.
 и рече емъ володи мѣръ. по тѣмъ братъ велико до-
 бросъ. твориши. рѣсикой земли: **П**осла съта-
 къ ѿлговигла. поиди на половеци. да любо-
 въ дѣмъ живи. любо мѣрѣ. двѣ дѣла посла-
 ша. а ѿлгы. не во сѣхъ оу тѣхъ сѣго. вѣмъ рече сѣ-
 хъ. раклю. володи мѣръ. же целова въ братъ сво-
 ёго. поиде и сѣхъ. славлю. а сътополкъ поиде.
 и двѣ дѣла сътослави. и двѣ дѣла въ сѣхъ славичъ. и мѣ-
 стиславъ и горе въ вѣхъ. вѣхъ славъ. гаро-
 полчи. гаро полкъ. володи мѣръ. и поиде.
 ша на конехъ. и влохъ. и приидоша ни же по-
 роги. и съташа въ прѣполчѣ. во хору тѣмъ.
 ѿ сѣхъ. и сѣхъ. ша на конехъ. а тѣхъ. и хору.
 дѣи въ сѣхъ. и доша на конехъ. а тѣхъ. и хору.
 ша на сѣхъ. и половеци же слышавше. тако
 и дѣла. събрѣхъ. събрѣхъ. събрѣхъ. и на чаша
 дѣла. оу рѣхъ. събрѣхъ. събрѣхъ. събрѣхъ. тако
 крѣпкой мѣхъ. тѣхъ. тѣхъ. тѣхъ. тѣхъ. тѣхъ. тѣхъ.
 го хла. сътвори хомъ. въ рѣхъ. сѣхъ. земли. и рѣхъ.
 молодъ. и оу рѣхъ. събрѣхъ. аще тѣхъ. и хору.

а мѣи не бо имѣа. сѣи бо ихъ бивше поиде мѣву
млю и приимѣа грады. кѣи бо ихъ бавитѣ
ихъ ѿ насѣ. рускѣи же кнѣзѣи вой. всѣи мола
хъ бѣа. ѿ бѣтѣи во хъ а ва хъ бѣтѣ. и прѣтѣи
его мѣи. ѿ во мѣтѣи ѿ во мѣна стѣи рѣмѣ
прѣ бо ванѣа. сѣи мола щимѣа. поидоша
половци. и послаша прѣ собою оусторожи.
а лѣтѣи нѣ. и ѿ стѣи пиша и оубиша а лѣтѣ
нѣ. и сѣи цага сѣи мѣ. и нѣ оуби стѣи ѣдинѣ.
всѣи ихъ бѣиша. **И** поидоша а полковѣи сѣи бо ро
вѣ. и нѣ бѣ прѣхъ рѣи. русѣи поидоша прѣти вѣ
и мѣ. и гѣ бѣтѣ в ложи вѣ стѣи в половци. и стѣи
на паде на нѣ. и трѣпѣтѣ. ѿ лица русѣи вой.
и рѣма хъ сѣи мѣ. и сѣи нѣ мѣ и нѣ бѣ стѣи хъ. в нѣ
гѣи хъ. на ши же сѣи сѣи мѣи а хъ на сѣи
нѣ. и пѣи поидоша кѣи мѣ. половци же бѣи де
вше. оуби стѣи рѣи русѣи сѣи насѣ. нѣ до стѣи
пѣи вше по бѣгоша прѣ рѣи сѣи мѣи полкѣи. на ши
погнаша сѣи кѣи цѣи вѣ а дѣи. а прила. мѣа.
вѣлико ѣспѣи нѣ гѣ бѣтѣи сѣи творѣи. на вѣра гѣи на
ша да стѣи по бѣтѣи вѣлико. **О**убиша тѣи
в полкѣи кнѣи. и сѣи оуби рѣи сѣи мѣи. кѣи чѣи. на рѣи сла
нѣи. кѣи на ма. кѣи рѣи по кѣи. чѣи нѣи рѣи. сѣи рѣи бѣи а.
и прѣи а кнѣи. а вѣи а хъ а гѣи ша. по сѣи мѣи же

[illegible][illegible]

полкыганъ. и иван казахарыча. и оугонша по
ловци. и полонъиша: **Р**се же лѣто престави
сѣмъ старецъ добрый. живъ лѣтъ 7. въ старо
стѣмъ спитъ живъ по хаконъ бжїю. не хужъ
ши первы правды мисъ. оу него же и азъ многа
словеса слышѣ. еже и писавъ пописанїи сѣмъ.
ѿ него же слышавъ въ бѣмъ жъ блгъ и сродно
къ и смиренъ. ѿ грѣбѣ асѣмъ всѣмъ и авѣши и сѣ
трѣбъ его въ монастырѣ пещерскѣмъ. въ припо
ръ. и дѣже лежитъ тѣло его положено. въ сѣ
лѣто побѣдиша хитъ гола. въ славича. въ ю
братью. и дрѣжинъ оубиша дѣвѣ тѣмъ са
щъ. **Р**лѣ 5. х. 51. во сѣмъ бѣмъ. хаконъ.
оу перенаславъ. въ пожелѣ поприи дѣмъ акъ.
и шаръ канъ старый. и инии кнѣзи мнози. и сѣ
шѣмъ колѣбна. сѣмъ полкѣмъ же и володимиръ.
и ѿлегъ сѣмъ славъ. мѣстиславъ. вѣчеславъ
и роу полкѣ. и доша на половци славѣ. во 5. ѿ
днѣ. продиша сѣмъ сѣмъ. и клинъ шана и.
половци же оубиша сѣмъ. ѿсѣмъ прахъ не воумо
гошани сѣмъ пакити. побѣгоша хвѣта
ючѣни. и дрѣхъ и пѣши побѣгоша: **Н**ашъ по
чашѣ сѣмъ жѣмъ цаа. и дрѣмъ аръ камай ма
ти. игнаша ѿли дохорѣла. и оубиша жѣмъ паха.

140
бѣмъ акъ брапа. асѣмъ гранаша. и брапа его. аша
рѣканъ дѣмъ оупте. ѿбѣгоша же пѣмъ повара сво
его. и вѣмъ ша по рѣскни вой. въ бѣ. асѣмъ. и воу
вратиша сѣмъ своѣмъ сѣмъ. спѣмъ до ювеликою. сѣмъ
полкѣмъ же прии дѣмъ пещерскѣмъ монастырѣ. на хѣ
оупреню. на оупенъ сѣмъ тѣмъ бѣмъ. и братъмъ це
ловашѣмъ сѣмъ до спѣмъ великою. тако вѣмъ рѣмъ наши
побѣжѣмъ бѣмъ. мѣмъ тѣмъ сѣмъ тѣмъ бѣмъ. и вели
кого ѿца нашего фѣмъ до сѣмъ. тако во ѿбѣмъ чѣмъ
и мѣмъ сѣмъ полкѣ. коли и дѣмъ на войнѣмъ и ли
на мѣмъ. ѿли поклони сѣмъ. оу грѣбѣ фѣмъ до сѣмъ
мѣмъ вѣмъ хѣмъ войгъ мѣмъ. тѣмъ сѣмъ чѣмъ. то же
и дѣмъ на пѣмъ сѣмъ: **Р**то же лѣто поидѣмъ воло
димиръ. и дрѣмъ. и ѿлегъ. ко асѣмъ. и ко дрѣмъ
мѣмъ асѣмъ. и сѣмъ твориша миръ. и по мѣмъ володимиръ.
хѣмъ рѣмъ. асѣмъ пинъ дѣмъ щѣмъ. ѿсѣмъ вѣмъ вѣмъ. а ѿле
гъ по мѣмъ хѣмъ. асѣмъ пинъ дѣмъ щѣмъ. тигрѣмъ вѣмъ вѣмъ.
тѣмъ. вѣмъ. асѣмъ. тѣмъ сѣмъ хѣмъ мѣмъ прѣмъ хѣмъ мѣмъ
щи: **Р**лѣ 5. х. 51. хѣмъ жѣмъ на цѣмъ вѣмъ сѣмъ мѣмъ
хѣмъ лахѣмъ оло то вѣмъ хѣмъ сѣмъ полкѣмъ кнѣмъ. въ
аѣ. и оу. и конѣмъ ша прѣмъ пѣмъ хѣмъ. пѣмъ рѣмъ ко мѣмъ
на сѣмъ рѣмъ при фѣмъ сѣмъ тѣмъ и гѣмъ мѣмъ. ю же хѣмъ
ло жѣмъ повѣмъ мѣмъ гѣмъ бѣмъ кѣмъ. и жѣмъ оу сѣмъ жа.
въ сѣмъ лѣто во дѣмъ велика. въ днѣмъ прѣмъ вѣмъ сѣмъ.

и воприняти. все же лѣто на писаша феѡдось авсе
 нодикѣ. митрополи тѣ повѣлѣ писати повѣсѣ
 мѣ епѣмъ. и всѣ епѣи срадоу стию во пиша. и по
 минаю тѣ на всѣ соборѣ. все же лѣто и конча
 ша верхъ стѣны аѣцѣ на клоуѣ. заложѣнѣ естѣ
 фаномъ и гѣмѣномъ. печерьскаго монасты
 ра. **В** лѣтѣ 5. х. 51. престависѣ оупраисѣи дѣ
 ци. всеволожа. в то же лѣто. дѣ. в. дмитрий во
 ровичъ. оу хъ же жи половецкѣи. оу дѣна. **В** лѣтѣ
 5. х. 51. и доша в сѣнѣ на половецкѣи по полѣхъ.
 володимиръ. дѣ дѣ дошѣ шѣ война вѣрѣти
 шасѣ. **В** том же лѣтѣ. бѣ хъ на мѣни сѣ в пече
 рьскомъ монастыри. вѣ. аѣ. фѣ. на висѣ стѣ
 лѣхъ ѡтнѣнѣ. ѡ хъ млада дѣнѣ си. а молниѣ ѡ све
 тиша в сѣю хъ мля. вѣнѣ си по тримѣ. аѣ. чѣно
 ци. и вѣ миръ видѣ. сѣи же стѣ полѣхъ перво естѣ.
 на трапѣхъ ници ка мѣно и. тако не видѣ ти бѣ
 крѣта. по стѣно вѣ малой стѣхъ пина црѣ вѣ. и стѣ
 на грѣбѣмъ феѡдось еѣ вѣмъ. и по томъ оу сѣ
 пина верхъ. а киго вѣ стѣ оу сѣлицѣ. и по томъ не
 видѣмъ бѣи. **С**сѣ же бѣ ашѣ на ѡгнѣнѣ стѣ полѣхъ.
 ни ѡгнѣ. но вѣи англѣхъ. и англѣхъ бѣ оу сѣ на вѣла
 етѣ сѣ. ѡ вѣ стѣ полѣхъ ѡгнѣнѣмъ. ѡ вѣ же
 пла мѣнѣнѣмъ. тако же рече дѣ дѣ вѣ творѣи аѣнѣ

гилѣ. дѣхъ и сѣхъ вѣ сѣво а ѡгнѣнѣ полѣхъ. сѣми
 сѣхъ по вѣлѣнѣи еѣмъ вѣ жѣи мѣ. а мо же оу сѣ
 тѣ вѣлѣи тѣ творѣцѣ. вѣ сѣ англѣхъ оу прихѣдѣи тѣ.
 гѣ бѣлѣа мѣ стѣ. и мѣлѣтѣнѣи до мѣ вѣ. и тѣхъ
 по сѣхъ хъ ю тѣ малѣнѣхъ тѣ по вѣдѣнѣи сѣво еѣго. та
 ко моу сѣнѣ вѣдѣи тѣ чѣлѣ вѣкомъ. не моу сѣнѣ бѣ оу сѣ
 тѣ чѣлѣ вѣкомъ естѣ сѣ пѣва и англѣскаго. моу сѣ
 и вѣлики и не воу мо же вѣдѣи тѣ англѣскаго
 естѣ сѣ пѣва. во дѣ ашѣ бѣ оу вѣ дѣ не стѣ полѣхъ ѡ
 бѣлѣнѣ. а вѣно сѣи стѣ полѣхъ ѡгнѣнѣ. тѣ оу не стѣ
 лѣхъ во дѣ ашѣи хъ. но англѣхъ. и дѣ ашѣ прѣи ми
 вѣно сѣи и во дѣнѣ. тако и сѣ на вѣлѣнѣи еѣ. нѣхъ ко то
 ро еѣ по сѣхъ ашѣ. еѣмъ бѣ бѣи тѣи еѣ жѣи бѣи. на
 вѣ то ро еѣ бо лѣтѣ. не сѣли англѣхъ вѣ бѣи на ино
 пле мѣнѣни ки и сѣхъ по сѣ тѣ тѣ. тако же рече англѣхъ
 прѣ то боу прѣи дѣтѣ. англѣхъ тѣво и бѣ дѣи стѣ
 боу. **И** гѣ мѣнѣ стѣго мѣхъ аѣла сѣли вѣ стѣ
 на писѣи кѣни гѣи. лѣтѣ писѣцѣ. на дѣтѣ сѣ а ѡ бѣ
 мѣлѣтѣ при тѣи. при вѣликомъ кѣнѣхъ и володи
 мирѣ ки еѣ вѣ сѣкомъ. а мѣнѣ и гѣмѣномъ бѣи
 вѣхъ оу сѣтѣго мѣхъ аѣла. **В** лѣтѣ 5. х. 51. и доша
 на половецкѣи по полѣхъ. та ро сѣлавъ. всеволодъ.
 володимиръ стѣ послѣ вѣ. та ро по лѣхъ. мѣсти
 сѣлавъ. дѣ дѣ стѣ послѣ вѣчѣ. сѣ сѣнѣлѣ ро сѣтѣ сѣла

вомъ ѿлговѣ. двѣ и горѣвѣ. и дои доша гра
да ѿ сѣнѣва. и сѣ гроѣва. и вѣхъ мѣше вѣжи поло
вѣцкии. и бѣша сѣ споловци на салнѣ рѣцѣ.
мартѣ. и побѣдиша половеци. рѣсскіи кня
зи. **Р**ѣ. ѿ. х. кѣ. х. ѿ. итарѣ слава. сѣ. ѿ. по
полѣ на пѣвѣ. вѣ. по. ѿ. и побѣдиша. **Р**ѣ. по
желѣ. по. прѣ. стависѣ. двѣ. и горѣвѣ. ма. а.
ѿ. вѣ. сѣ. желѣ. по. прѣ. стависѣ. а. ма. нѣ. сѣ. а. дѣ. шикѣ.
во. ло. жа. но. ѿ. г. по. го. желѣ. та. фе. ѿ. сѣ. тѣ. ста.
по. ставиша. ѿ. пѣ. мы. сѣ. чѣ. рни. го. вѣ. гѣ. вѣ. **Р**ѣ. ѿ.
ѿ. х. кѣ. бѣ. ѿ. на. мѣ. ни. сѣ. во. слѣ. ни. вѣ. а. ѿ. а. дѣ. ни.
бѣ. вѣ. и. дѣ. пѣ. вѣ. сѣ. мѣ. вѣ. сѣ. мѣ. зю. дѣ. мѣ. ѿ. ста.
ло. сѣ. го. а. кѣ. мѣ. цѣ. до. ѿ. ро. го. ма. мар. та. ѿ. ѿ.
вѣ. по. мѣ. желѣ. тѣ. прѣ. стависѣ. а. блѣ. го. вѣ. рнѣ.
и. кнѣ. зю. ми. хѣ. и. лѣ. зю. во. мѣ. и. сѣ. по. по. лѣ. зю. а. прѣ.
ѿ. по. го. же. мѣ. цѣ. кѣ. вѣ. ни. дѣ. во. ло. ди. ми. рѣ. вѣ. кнѣ.
ѿ. вѣ. **Р**ѣ. ѿ. х. кѣ. сѣ. ѿ. нѣ. а. бѣ. цѣ. рѣ. сѣ. вѣ. кнѣ.
ма. на. ма. вѣ. вѣ. ѿ. ше. го. ро. дѣ. ма. а. вѣ. а. дѣ. нѣ. при.
нѣ. сѣ. ѿ. ша. бѣ. рѣ. а. вѣ. сѣ. а. сѣ. по. ю. мѣ. нѣ. кѣ. бѣ. ѿ. рѣ. сѣ. и. гѣ. лѣ.
ба. вѣ. дѣ. нѣ. нѣ. дѣ. лнѣ. и. и. по. вѣ. лѣ. во. ло. ди. ми. рѣ.
мѣ. та. ти. па. во. ло. кѣ. и. фѣ. ѿ. фѣ. вѣ. и. ѿ. рнѣ. чѣ. бѣ. ѿ.
лю. дѣ. мѣ. зю. си. лѣ. на. на. лѣ. гѣ. шѣ. мѣ. а. бѣ. ѿ. ша. лѣ. гѣ. ко. до.
ши. до. цѣ. рѣ. сѣ. а. вѣ. а. дѣ. нѣ. по. ставиша. вѣ. ра.
цѣ. на. мѣ. сѣ. **Н**ѣ. по. желѣ. по. прѣ. стависѣ.

142
ѿ. лѣ. гѣ. сѣ. по. сла. вѣ. чѣ. вѣ. и. а. вѣ. гѣ. вѣ. по. мѣ. желѣ.
тѣ. бо. ѿ. сѣ. по. ро. и. ко. ло. ди. ми. рѣ. мѣ. сѣ. тѣ. чѣ. рѣ. сѣ. дѣ. нѣ.
прѣ. вѣ. по. мѣ. желѣ. тѣ. по. и. дѣ. во. ло. ди. ми. рѣ. кнѣ.
нѣ. сѣ. кѣ. и. вѣ. хѣ. ша. дѣ. рѣ. ю. тѣ. сѣ. кѣ. а. дѣ. тѣ. нѣ. го. а. сѣ. ма.
сѣ. по. ѿ. а. ше. го. ѿ. мѣ. нѣ. сѣ. кѣ. **Р**ѣ. ѿ. х. кѣ. ѿ. ѿ. ѿ. ро. по.
лѣ. зю. во. ло. ди. ми. рѣ. чѣ. сѣ. рѣ. вѣ. и. гѣ. рѣ. а. же. лнѣ. и. дѣ. рѣ. чѣ.
но. мѣ. и. хѣ. по. ло. ни. вѣ. по. мѣ. желѣ. тѣ. прѣ. ста.
ви. сѣ. ми. на. ѿ. пѣ. зю. по. ло. цѣ. сѣ. и. и. ю. ла. ѿ. вѣ. по. мѣ. же.
лѣ. тѣ. ле. ѿ. нѣ. зю. ди. ѿ. ге. нѣ. вѣ. чѣ. хѣ. тѣ. во. ло. ди. ми.
рѣ. и. дѣ. на. цѣ. рѣ. а. лѣ. зю. и. а. ша. сѣ. а. го. ро. до. вѣ. а. дѣ.
на. и. сѣ. ѿ. хѣ. мѣ. кѣ. ко. ло. кѣ. вѣ. а. дѣ. рѣ. сѣ. тѣ. рѣ. го. ро. дѣ.
дѣ. на. и. сѣ. тѣ. мѣ. лѣ. сѣ. тѣ. ѿ. ѿ. бѣ. сѣ. та. вѣ. сѣ. ѿ. ро. цѣ.
ни. на. по. сла. на. цѣ. рѣ. мѣ. а. вѣ. гѣ. **Н**ѣ. по. желѣ.
по. ѿ. ро. по. лѣ. зю. хѣ. ѿ. ди. на. по. ло. вѣ. цѣ. зю. хѣ. мѣ. лѣ.
ко. до. нѣ. и. тѣ. вѣ. хѣ. по. ло. нѣ. мнѣ. го. зю. и. го. ро. дѣ. ѿ. гѣ.
вѣ. хѣ. по. ло. вѣ. цѣ. сѣ. и. бѣ. а. лнѣ. чѣ. вѣ. зю. лѣ. ѿ. вѣ. и. сѣ.
гѣ. ро. вѣ. и. при. вѣ. дѣ. сѣ. ѿ. ѿ. бо. ѿ. та. сѣ. и. же. нѣ. по. ло. ни.
сѣ. ѿ. бѣ. та. сѣ. и. нѣ. вѣ. по. желѣ. по. прѣ. стависѣ. ѿ. лѣ.
гѣ. сѣ. по. сла. вѣ. чѣ. **Р**ѣ. ѿ. х. кѣ. ѿ. ѿ. ѿ. во. ло. ди. ми.
рѣ. вѣ. сѣ. во. ло. ди. чѣ. хѣ. ло. жи. цѣ. рѣ. сѣ. сѣ. по. ю. мѣ. нѣ. кѣ.
вѣ. по. мѣ. желѣ. тѣ. во. ло. ди. ми. рѣ. при. вѣ. дѣ. мѣ.
сѣ. ти. сла. ва. сѣ. нѣ. а. сѣ. во. ѿ. го. и. хѣ. но. ва. го. ро. да. а. вѣ. нѣ.
вѣ. го. ро. дѣ. а. сѣ. а. дѣ. тѣ. зю. мѣ. сѣ. ти. сла. вѣ. чѣ. **Р**ѣ. ѿ.
ѿ. х. кѣ. хѣ. ѿ. ди. ко. ло. ди. ми. рѣ. на. ѿ. ро. сла. вѣ. а.

стѣполучица. к володимирию. и оумириса с нимъ.
и ѿиде володимиръ ѿ него с вари въ его много.

Рѣкъ. х. кх. бежа тарославецъ стѣполучиць. и
х володимира в лахи. и по славолодимиры. снѣ
своего роду мана. к володимирию кнѣжити.

В то же мѣсто. престависа црь ѿлксѣй. и по
немь приа црь ствоснѣ его. и ѿ анъ. порфи
рогони тѣ. въ то же мѣсто. престависа рома
нъ кнѣзь. снѣ володимиръ. гѣ. и. и глѣ въ преда
виса. всѣ славити. того же мѣста володими
ръ снѣ своего ррѣгаго андрѣа кнѣжити. к во
лодимирию присла.

Рѣкъ. х. кх. кнѣ. тарополицъ
хорѣна половецъ задонъ. и не ѿбръ тѣихъ.
и вратиса. и гѣ ѿргий братъ его хорѣна бо
лгары. и вхъа половецъ много. и полицъ хъ по бе
ди.

В то же мѣсто бежаша. торци. беренди
чиихъ рѣсгои земли. и тако мѣтъ цѣса хъ.
и ѿнде. и погибоша.

Рѣкъ. х. кх. кр. преста
виса митрополи тѣ рѣсгий. ниски фаръ.

Рѣкъ. х. л. бѣхъ на мени въ слѣци. марта
тѣ. и влѣхъ бѣхъ на мени въ. того же мѣста. въ
кѣ. въ то же мѣсто. прииде митрополи тѣ
ихъ црьа города въ стѣхъ софию. и мѣне мѣни
кита. и амѣфилофий епѣхъ. володимирьскіи

113
престависа. и земли тѣхъ сѣмѣи. въ то же мѣ
сто. шалахъ. въ володара. вasilковъ. вратѣ.

Рѣкъ. х. л. оубѣе нѣ бѣ тарославецъ. таропо
лучиць оу володимира города. въ то же мѣсто
паде сѣ црьа кѣ мана. въ прѣсла вли стѣго
михайла. юже бѣ шесѣхъ алъ. и оу красилъ. прѣ
блѣхъ и епѣхъ прѣсла вли сѣи. ефри мѣ. ма

и. тѣ. всѣхъ оу прѣвѣ чѣрнѣю. **Р**ѣкъ. х. лѣ.
по жаръ бѣ великѣ. вкѣи еѣ вѣ. тако погортѣ
вшю е мѣ малонѣ всѣмъ. по. х. днѣ. по по до
лю. и по горѣ. тако црьа и еѣ днѣхъ и хъ горѣ
лоблѣхъ шесѣ стѣхъ. сѣ же бѣ мѣца и ю. кѣ.

и. кѣ. на роже стѣхъ ѿ ама. прѣтѣти. **В** то
же мѣсто бѣхъ на мени въ слѣци. въ. х. чѣ днѣ.

Рѣкъ. х. лѣ. и нѣ кѣ. тѣ. голѣ. прѣста
виса бѣго вѣрнѣи кнѣхъ великий. рѣсгий. снѣ
бѣго вѣрнѣи ѿ ама. въ слѣци. оу крашнѣи и
добрыи мѣнахъ. прѣсла вли сѣи. въ по бе да хъ.
его же мѣни тѣхъ вѣхъ сѣхъ странѣи. и по
всѣмъ земли мѣхъ и дѣ слѣ его. по не же бо
ѿнѣ всѣхъ дѣхъ въ хъ любѣнѣга. нѣ мѣ мѣни
мѣсѣ бѣга любѣнѣ. любѣнѣ бо ма хъ по ве ди
мо хъ рани тѣ. сѣи же хъ днѣи кнѣхъ володими
ръ. по тѣхъ сѣхъ бѣхъ сѣхъ рани тѣхъ по ве ди.

вѣи испрѣпѣи мѣ в асрѣи. и помина слово
тѣ. сѣ жерѣи. ѿ сѣмь похнаю тѣ вѣи члѣци. тако
мой оу ченици сѣ. аще любите другъ друга. и
любите враги ваша. и добротвори тѣи нави
даши мѣ васѣ. вѣи бѣ оу члѣмъ сѣи. да сѣ тѣ бѣ
по дѣ рѣ чѣ сѣ. по не жѣи вѣи оу чашѣ сѣ. и не
личашѣ сѣ. но на бѣи оу чашѣ сѣ. и бѣи по ка
рашѣ. по нѣ оу чѣ сѣ. вѣи враги. ѿ нѣ жѣи оу чѣи
бѣи на хураша. добротвори врагомъ сѣи мѣ.
ѿ пѣи чашѣ ѿ дѣ рѣи. мѣи вѣи пачѣ мѣи.
помина слово тѣи сѣ. бѣи мѣи вѣи
тѣи по миловаши бѣи. и бѣи нѣи рѣи
вѣи на нищѣи оу чѣи. тако вѣи дѣи лю тѣи ху
бѣи тѣи. тѣи мѣи нѣи чѣи. и мѣи нѣи сѣи
сѣи. раху да вѣи прѣи чѣи. и црѣи ху
и раху да вѣи. и оу чѣи. чѣи пѣи ху
цѣи и чѣи. и поповѣи. по да вѣи мѣи
на по прѣи. и приймаѣи ху мѣи вѣи
лико жѣи вѣи сѣи. ко сѣи ро дѣи ко мѣи
и мѣи. ко сѣи тѣи мѣи нѣи ко мѣи. бѣи сѣи
тѣи мѣи црѣи вѣи прѣи сѣи. на дѣи тѣи
и мѣи. и дѣи сѣи вѣи сѣи. бѣи сѣи
и жалостѣи вѣи жѣи сѣи. и дѣи сѣи
бѣи приймаѣи. да сѣи да вѣи црѣи вѣи
и сѣи.

ша пѣи нѣи бѣи сѣи сѣи. и тако мо
лѣи ко вѣи чѣи ху сѣи сѣи. и сѣи сѣи. тѣи мѣи
и бѣи вѣи про шѣи нѣи сѣи сѣи. и сѣи
лѣи тѣи сѣи ко вѣи добротѣи. и сѣи
сѣи на ѿи нѣи сѣи. тѣи. и вѣи. сѣи. ху. лѣи.
ѿи на чѣи мѣи прѣи сѣи. мѣи. сѣи. живѣи
ѿи ро жѣи нѣи сѣи. оу. лѣи. прѣи сѣи на лѣи
тѣи оу мѣи и сѣи црѣи. ю жѣи сѣи оу чѣи
сѣи. многимъ сѣи жѣи сѣи бѣи сѣи
и сѣи вѣи. и по лѣи нѣи вѣи сѣи сѣи. оу
ѿи сѣи сѣи. **Н**ачало кѣи нѣи вѣи сѣи. и сѣи
дѣи на вѣи ко мѣи сѣи нѣи мѣи сѣи сѣи. сѣи вѣи
ло дѣи мѣи рѣи сѣи сѣи. и кѣи жѣи сѣи сѣи
по да вѣи сѣи сѣи сѣи. и ро по лѣи бѣи сѣи
и дѣи сѣи сѣи сѣи. **П**отомъ жѣи оу сѣи сѣи
по лѣи. тако оу мѣи рѣи сѣи сѣи. и кѣи
и при сѣи сѣи вѣи бѣи. и на вѣи ро пи сѣи
но мѣи ко бѣи рѣи. и ко бѣи нѣи. ху оу чѣи
ни тѣи по рѣи про сѣи. и сѣи мѣи по вѣи
ти рѣи сѣи ху мѣи. но бѣи вѣи ху мѣи
и по лѣи сѣи тѣи ху. и не оу сѣи сѣи
и ро по лѣи ко вѣи сѣи. и вѣи на тѣи
ро дѣи. по и нѣи. и сѣи да вѣи ро пи сѣи
ло вѣи. **К**нѣи и ро по лѣи ко вѣи сѣи

помощью. нежданной помощи. и братья и дру-
гаго. по немоспергаславци с войми. и поспити же
моу. по логастѣмъ. и воротитишася половци
к немъ. и поидоша и сполчившеся. протпихъ.
тогда блгоуверного кнѣа корень. блгоуверного
и раслыгарополскъ. призвавъ. и маже. и не.
и оца своего поманъ. въ. дръмъ. въ содружи-
ноу свою. и побѣди погань. а. силоу. чпного
крѣта. а. дръмъ. и спопаша. въ. во. дѣ. и. тако.
воротити. кнѣмъ. гарополскъ. хвала. и. слава. бѣта.
и. тако. въ. и. по. мощи. и. дръмъ. и. и. **Р**лѣ.
ѣ. х. лѣ. постави. кнѣмъ. гарополскъ. и. гъ. мена.
марка. с. тѣ. и. о. а. н. а. е. го. же. постави. митро.
поли. тѣ. ни. кнѣ. тѣ. и. по. мѣ. к. пергасла. влю.
в. то. мѣ. же. лѣ. тѣ. прѣ. стави. с. а. митро. поли.
тѣ. ни. кнѣ. тѣ. и. по. го. же. лѣ. тѣ. и. по. тѣ. с. а. х. мѣ.
ла. а. в. тѣ. тѣ. а. в. и. чѣ. но. ци. **Р**лѣ. ѣ. х.
и. прѣ. стави. с. а. тѣ. по. личи. чѣ. мѣ. ни. и. бѣ. а. чѣ.
славъ. марта. и. и. а. по. грѣ. бѣ. нѣ. а. при. ла. тѣ.
всѣ. же. лѣ. тѣ. и. гна. о. лго. вичѣ. всѣ. воло. дѣ.
с. тѣ. рѣ. а. с. во. е. го. гаро. сла. ва. и. с. чѣ. р. ни. то. ва. и. д.
ръ. жи. нѣ. е. го. и. с. сѣ. чѣ. и. ра. х. гра. би. **М**стисла.
въ. же. с. о. гаро. поли. ко. мѣ. с. во. и. с. въ. пи. во. а. х. о. тѣ. а. чѣ.
на. всѣ. воло. дѣ. про. гаро. сла. ва. и. всѣ. воло. дѣ. по.

145
сла. по. боло. вци. и. при. и. дѣ. и. х. ѣ. тѣ. и. с. а. тѣ. с. о. сѣ.
лѣ. ко. мѣ. и. с. о. тѣ. а. шѣ. мѣ. и. с. тѣ. а. шѣ. о. у. ра. тѣ. ни. мѣ. и. рѣ.
дѣ. въ. ро. въ. и. х. а. въ. и. рѣ. мѣ. по. с. ла. ли. бо. бѣ. х. ѣ. по. с. лѣ. и.
ко. всѣ. воло. дѣ. и. не. про. пѣ. с. тѣ. и. шѣ. и. о. пѣ. тѣ. и. а. ро.
по. личи. бо. бѣ. х. ѣ. по. са. дѣ. ни. ци. по. всѣ. и. сѣ. мѣ. и. мѣ. стѣ. и.
сла. ви. чѣ. и. х. а. сла. ва. по. са. дѣ. и. лѣ. въ. кѣ. въ. рѣ. с. кѣ. и. и. х. о.
и. ма. ша. по. с. лѣ. и. и. а. ло. кнѣ. и. при. ве. дѣ. о. ша. и. а. ко.
гаро. поли. с. кѣ. и. по. ло. вци. не. въ. х. мѣ. шѣ. въ. тѣ. с. тѣ. и. о. о.
лго. вѣ. с. o. тѣ. с. нѣ. въ. шѣ. с. i. s. o. бѣ. тѣ. го. мѣ. и. въ. х. въ. ро.
тѣ. и. шѣ. с. a. **И**стисла. въ. же. бо. лѣ. на. ле. жа. ци. на.
всѣ. воло. да. рѣ. с. тѣ. мѣ. х. по. ве. лѣ. е. с. i. по. ло. вци. и. не.
о. у. с. пѣ. лѣ. тѣ. с. i. ни. тѣ. по. жѣ. о. н. o. мѣ. х. же. бо. лѣ. шѣ. s. a.
е. мѣ. шѣ. и. мо. лѣ. тѣ. и. бо. гарѣ. и. по. о. у. чѣ. а. и. дѣ. а. рѣ. и. да. а.
та. ко. же. прѣ. бѣ. и. всѣ. лѣ. тѣ. по. до. хѣ. мѣ. и. при. и. дѣ. гаро.
сла. въ. и. х. мѣ. въ. ро. мѣ. и. по. к. ло. ни. с. a. мѣ. стѣ. и. сла. въ. рѣ.
ка. крѣ. тѣ. e. s. i. мѣ. нѣ. тѣ. це. ло. ва. лѣ. по. и. дѣ. и. же. на. всѣ.
воло. да. и. всѣ. воло. бо. лѣ. по. ча. мо. ли. тѣ. s. a. вѣ. ли. s. o.
мѣ. стѣ. и. сла. въ. **И**х. а. сла. вци. по. ча. ша. би. тѣ. s. a.
с. вѣ. тѣ. с. ла. во. мѣ. и. s. o. a. n. d. рѣ. tѣ. e. mѣ. и. х. а. сла. въ. же.
перѣ. с. тѣ. ра. па. въ. вѣ. дѣ. и. и. o. u. ло. го. же. s. c. a. и. и. дѣ. i. s. n.
х. а. сла. влю. к. с. тѣ. рѣ. i. e. mѣ. a. s. во. i. mѣ. a. во. дѣ. s. o. s. o. бо. ю.
бѣ. ра. чѣ. i. s. ла. ва. х. a. тѣ. a. s. во. e. го. и. же. бѣ. а. шѣ. тѣ. по. шѣ.
лѣ. ко. o. u. цѣ. s. во. e. mѣ. i. bѣ. i. vѣ. по. с. рѣ. tѣ. и. nѣ. tѣ. i. i. n.
o. u. s. tѣ. ра. шѣ. нѣ. s. a. и. не. по. и. дѣ. ni. o. n. a. mѣ. ni. s. tѣ. mѣ. o.

[illegible]

рече ѿ маѣмъ и хула славлѣнъ ѿ полемъ чьвоу хъ ма
ю тѣ роу гъ воложи въ цѣпрѣтѣ въ яроу славлѣ
мъ оу нѣ комъ: **В** лѣтѣ хъ. хъ. лѣтѣ. **П**рѣстависѣ
яроу славлѣтѣ послави чѣ. въ мѣроу мѣ. въ по жѣлѣ
тѣ прѣстависѣ ми хула славлѣтѣ. въ по
жѣлѣтѣ по по тѣ мѣстѣ славлѣ. къ нѣ и полоу цѣкѣ и.
къ цѣрѣу грау и сѣ жѣ нѣ ми. и дѣ тѣ ми: **В** лѣтѣ
хъ. хъ. лѣтѣ. посла мѣстѣ славлѣтѣ сѣвоу мѣсѣ во ло
дѣ и хула славлѣ. роу сѣ славлѣ. соу дѣ рѣ жѣ нѣ оу и
нѣ чѣоу дѣ. и въ хула шѣ. и дѣ нѣ нѣ и въ хула шѣ.
В лѣтѣ по хъ. хъ. лѣтѣ. къ нѣ въ великѣ и мѣстѣ славлѣ.
хула инѣ лѣтѣ въ. и въ хула мѣстѣ по лѣнѣ мѣноу въ сѣ мѣ.
и въ рѣтѣ сѣ хула сѣ. въ по жѣлѣтѣ по хула шѣ мѣстѣ
славлѣ. цѣрѣ въ сѣтѣ оу сѣ цѣ и пѣроу гоу цѣ. **В** лѣтѣ по.
хъ. хъ. лѣтѣ. прѣстависѣ мѣстѣ славлѣтѣ сѣвоу лоу дѣ
ми рѣ. и сѣ дѣ по нѣ мѣ яроу по лѣкъ въ рѣтѣ ѣгоу кѣ нѣ
жѣ. къ нѣ нѣ оу сѣ славлѣтѣ по нѣ. **В** по жѣлѣтѣ по.
яроу по лѣкъ въ рѣтѣ сѣвоу лоу дѣ. мѣстѣ славлѣ
чѣ. и хула нѣ въ гоу роу дѣ. и дѣ лѣ мѣ прѣтѣ славлѣ. по
къ рѣтѣ нѣ мѣ цѣлоу ванѣю. и ко жѣ сѣ въ сѣ оу рѣ
дѣ и лѣ. соу вѣ рѣтѣ по мѣ сѣвоу мѣ мѣстѣ славлѣоу мѣ.
поу нѣ нѣ поу вѣ лѣ нѣю. и ко жѣ и ма въ сѣтѣ дѣ лѣ.
прѣтѣ славлѣ сѣоу мѣстѣ славлѣоу мѣ. хула оу прѣтѣ сѣ
въ нѣ мѣ. а по сѣ сѣ въ сѣ дѣ въ и гѣ нѣго. гѣ рѣтѣ.

приехана на полкомъ своимъ и сѣде въ рѣкѣ.
и ии. и. и въ вѣдѣи роу полкѣхъ крѣпнаго дѣла
целованья. **И** по сла по дѣлаго мѣстисла
вича. по и ху слава в полтѣскѣхъ и привѣдѣкла
твою. ѿ нѣжѣ ѿ стави брата. сѣ по полка въ
полоцкѣхъ. и при и. дѣ в переяславль на гѣи нѣ
дѣнь. по лочанѣхъ рѣкѣ шелиша етъ сани. и въ игна
шасѣ по полка. а в асильса посадишасѣ по сла
вича. видѣ в жѣтѣ роу полкѣхъ. оуладиса со бра
тъ ею. и дѣ перяславль в ачѣ сла вѣ. а и ху сла
ва въ вѣдѣи снѣжю. по е жѣ ху мѣ. да ша и ху
славъ тѣрѣ вѣ. и пинѣскѣхъ. кѣ мѣ нѣскѣхъ. по бѣ а
ше тѣ ето ѿ сталъ сѣ перѣнѣи во лостни ето.

Рѣ тѣхъ. х. мѣ. роу полкѣхъ по сла мѣстив
ча и ху слава кѣ братѣи кѣ нѣжѣ тѣрѣ вѣ. и да ша
дѣни прѣскѣхъ. и ѿ смоленска дѣрѣ. и тѣа крѣ
цѣло вѣдаша. по чалиша тѣи в ачѣ сла вѣ. пере
сла вѣла. и до шѣ тѣ роу цѣло вѣ рѣтѣи ѿ пѣла тѣ.

Рѣ тѣхъ. х. мѣ. вѣи дѣ в ачѣ сла вѣ и сѣ перясла вѣ.
и дѣ ѿ пѣла тѣхъ тѣрѣ вѣ. нѣ по сла вѣ вѣ вѣ рѣ тѣа сѣ
ѣто роу полка. **Р**ѣ тѣхъ. х. мѣ. **Р**ѣ ѿ рѣтѣи кѣ нѣ
во лодѣ миричѣ. и сѣ про сѣи ѿ вѣ рѣ тѣа сѣ ѣто. роу
полка перясла вѣ. а роу полкѣхъ да сѣ тѣ. сѣ жѣ
дѣ лѣи роу тѣ вѣ. и про чѣю во лостѣ сѣ ѣто нѣ

148
вѣю. вѣ по жѣла тѣи сѣ тѣрѣ вѣ. и дѣ и ху сла вѣ
вѣ мѣ нѣскѣхъ. ѿ по лѣ жѣи дѣи кѣ вѣ рѣ тѣи сѣ ѣто
вѣ роу дѣ. и сѣ ло жѣи сѣ сѣ ѿ лѣ го вѣи. и сѣ да
вѣ до вѣи. и вѣ ста ша вѣи на рѣ тѣ. **И** дѣ мѣст
славичѣ вѣи во лѣ. и ху сла вѣ на роу тѣ вѣ. и на во
лѣ вѣ роу тѣи сѣ сѣ. нѣ во роу дѣи. и дѣ вѣи во лѣ
ѿ пѣла тѣи кѣ нѣжѣ тѣ роу дѣ. а и ху сла вѣ ѿ сѣ та на во
лѣ вѣ. и на тѣ ѿ сѣ мѣ ѿ вѣ вѣ да вѣ. ѿ жѣи дѣ тѣ
роу полкѣхъ. со бра тѣ ею кѣ ерѣни го вѣ. и дѣ та мѣ
жѣ. **Р**ѣ по мѣ жѣла тѣи про тѣ. ху рѣ тѣи сѣ сѣ.
ѿ лѣ го вѣи сѣ во лодѣ миричѣ. и и до ша на роу пол
кѣхъ рѣгѣ. а нѣ рѣтѣи. кѣ ерѣни го вѣ на ѿ лѣ го вѣи.
и сѣ та ша нѣ до шѣи сѣ го роу дѣ. и сѣ по иа шѣи тѣи кѣ
лѣко дѣи. и вѣ рѣ тѣи сѣ а ѿ пѣла тѣ. **Т**ѣ е жѣ ху
мѣи при и до ша ѿ лѣ го вѣи сѣ по лѣ вѣи. и вѣ ху ша
го роу дѣ. и нѣ жѣ а тѣи. и сѣ ла по жѣго ша. и ба рѣ
чѣ по жѣго ша. и лю дѣи ѣ ѣи до ша. и мѣно жѣ по ло
нѣ ѣи ху ша. сѣ кѣ тѣи и кѣ нѣ. по е жѣ ху мѣи по гри
мѣ. мѣа. дѣ. тѣ. дѣнь. **Т**ѣ е жѣ ху мѣи сѣ от на роу
полкѣхъ. вѣи кѣи сѣ вѣи кѣи. а гѣ ѿ рѣтѣи и перясла
вѣи сѣ по иа ша. и дѣи и ѣи кѣи ѣка. и ѣи мири сѣ
роу полкѣхъ сѣ вѣи сѣ во лодѣ мѣ. и да ша перясла
вѣи а нѣ рѣтѣи вѣи бѣ рѣ тѣи сѣ кѣ мѣ. а во лодѣ ми
рѣи ху сла вѣ мѣстисла вѣи. **Т**ѣ е жѣ ху мѣи.

бишася новгородци с роуствоуци на жъни
 горѣ и побѣдиша роуствоуци новгородцевъ.
 и побѣдѣша мнози с твои и вратишася роусто
 вци спобѣдоу великою: **Р**ѣкъ ѿ хъ мѣ при
 вѣдѣша роукоу вратишася во египтъ и хъ
 лодимиръ коу переславлю кнѣзи ти в пользе
 лѣтъ поучаша ѿ патъ ѿлгови чиратъ в хъ
 хати и начаша во египтъ сѣла и горѣ по сѣ
 лѣ и приидоша к переславлю и многы пакѣ
 стисѣ отвориша и оустъ по жгоша и ѿидѣ
 ша и сташа на сѣмъ: **Н**хъ и доша проути
 в хъ мѣ володимирити и бѣ въ шю стѣ плѣни
 ю ѿ бѣла поукома и бишася крѣпко и во
 скорѣ погибоуша поуловъци ѿлгови чиратъ
 въ египтъ по ни хъ володимирити дръжина лхъ
 ша и биша на жънъ много: **Н**воути
 шася ѿ патъ на поулицѣ и не ѿбрѣтоша
 кнѣзъ свой в падоша ѿлгови чиратъ в рѣцѣ
 и пакѣ ихъ ѿмаша дръжащѣ стѣтѣ старѣ
 поучѣ и гаша боу рѣ много дръжа рѣ новѣ
 чатъ и сѣцы сѣго киѣ въ сѣго и стѣ пѣ слава
 дръбрагоу поути кѣви чѣ и прочи мѣжи и въ
 нѣхъ володимиритѣ в сѣлѣ маричитѣ оу
 въ египтъ бѣти хъ а володимирити приидоша къ

[illegible]

города. агеурыгевича погаша. рѣстислава кнѣзю
бѣ. в пожелѣ то ѡлговици послаша по половци.
иначаша воѣвати посылѣ. а ндрѣбѣвнѣ немо
гѣцю. съпрѣтпи кнѣзю. а ѡбратѣи небы
ѣмъ помощи. и въ хрѣстиши ти са переясла
вля. и снѣбѣи ты патѣа посылѣмъ. ѡво ѡ
половѣцѣ. ѡво же ѡсвойхъ посадникѣ. тако
чѣвнѣ вшѣ ѡлговици. тако а ндрѣбѣвнѣ бы
помощи. ѡбратѣи. и лѣстныи мисловѣсѣ. а кѣ
бѣспечали сѣтвориша. **Р**тожелѣ то. таша
ѡлговици сѣ послава бѣжаца и хнѣва города.
и приидѣхѣ сѣ кѣ тарѣполѣсѣ. ѡполѣбѣлше
погаша воѣвати ѡлговици. и привѣдоша поло
вѣцѣмъ множествѣ. и вѣхаша прихѣсѣ. хрѣста по
ити кѣи ѣвѣ. ѡже тарѣполѣсѣ доспѣлѣ. сѣбра
тѣ ѣюсѣю. и идоша ѡпатѣкѣ черниговѣ.
Нрополѣсѣ же сѣво кѣпѣвшю. много множѣсѣво
кой. рѣстповци полочанѣ. смолчанѣ. иаѣгре
и галичанѣ. и беренѣдрѣбѣвѣ. лѣтѣи сѣи. и кѣ
ганѣ. и переяславци. и волѣдимѣрѣци. и пѣрѣвѣ
ци. и бѣмногѣмножѣсѣтѣво кой. и поидѣи черни
говѣ. **Н**людѣи черниговци во сѣиша кѣво сѣво
лодѣ. тѣи надрѣбѣши сѣбѣжати в половци. а во
лѣсѣсѣвою погѣбѣши. и сѣмъ сѣ ѡпатѣво ро

150
тиши. лѣхѣ того ѡстани сѣвѣи сѣоу ми сѣво
ѣго. и проси мира. мѣбѣвѣ мѣи милѣсѣрдѣи тарѣ
полѣсѣ. тако нѣрадрѣсѣ сѣ кѣро во пролитѣю. нѣбѣга
радрѣи во сѣхѣтѣ ми ра. по и бѣбѣжѣ сѣю млѣтѣю.
сѣблѣодрѣсѣтѣ в сѣорѣсѣкѣ хѣмлю. в сѣво лѣдѣ
же посылѣшавѣ. тако сѣмѣи сѣлѣнѣсѣи. внидѣв сѣ
и рѣхѣ. лѣхѣ сѣтѣ мири ти сѣбѣга радрѣи. и посла
сѣ по сѣорѣниѣ мѣко тарѣполѣсѣ. и и сѣ проси мирѣ.
и целѣвакѣшѣтѣныи кѣртѣ. и сѣхѣтвориша ми
рѣ. и рахѣи идоша сѣрахо. слава сѣбѣга.
Нпо сѣмѣи па кѣи сѣтвори сѣта мирѣ. тарѣполѣсѣ
сѣво сѣво лѣдѣо мѣ ѡлговицѣмъ. и дарѣи многѣ
мѣи сѣбѣодрѣва хѣ. и идоша сѣрахо вѣсѣво
гаси. и на тѣхѣно сѣдѣи в нѣбѣхѣи мѣи сѣнѣ
бѣсѣ. по и же ѡсѣи прѣстѣави сѣтѣлѣбѣ ѡлго
вичѣ. **Т**по и же хѣмѣи прѣстѣави сѣбѣлѣго вѣрнѣи
и кѣнѣхѣ тарѣполѣсѣ. волѣдѣи миричѣ. фѣ. и по
ложѣнѣбѣи оу сѣтѣго а ндрѣбѣ. и внидѣбратѣѣго
вѣчѣсѣлавѣи кѣи ѣвѣ. и людѣи мѣи сѣи тарѣполѣсѣ
мѣи сѣтрѣтѣши ѣго. и посадиша на сѣполѣтѣ пра
дрѣасѣво ѣго тарѣслава. фѣ. кѣвѣ. и приидѣ ѡлго
вичѣсѣкѣи сѣго рѣдѣци. и пристрой вѣсѣсѣбѣра
ѣюсѣво ѣю. и при сѣила сѣа кѣвѣчѣсѣлавѣи рѣхѣ.
и ии хѣдѣо вѣро мѣхѣго рѣдѣ. ѡнѣ же не хрѣста кѣро

ви пролипи. и не биса с нимъ. и смиримъ про
полипи. и оутвердиа крѣпимъ и тпымъ. и
иде ѿ паты к тѣрѣ. а всеволодъ прииде
в киевъ. мѣ. е. а вѣрниговѣ посади двѣ
та волюди мира: **В** лѣ. 5. х. мѣ. сѣ. а ѿго
вуче в киевъ. и на чухамы шлати на володи
мири. и на мстиславичъ. на дѣтаси силѣ сво
ей. и хотѣ всею землею самъ держати. на дѣ
таси обратѣею своєю. и скаше порѣстисла
вомъ смоленска. а по и ху славо мъ володи
мира. и посла войну ху слава. река и днѣху во
лоди мира. и доше до горинѣ. по полюшивше
сѣбѣ жа ѿ паты: **Т** огда всеволодъ прива
братиа к кѣрѣска. сѣтослава. и иде с нимъ.
и переяславлю на андрѣя. и хотѣ выгнати а
ндрѣя. а братиа его посади ти. а андрѣеви ви
лаше и ти. к кѣрѣска. и андрѣй тако рече. сѣ
ма вѣсѣ дрѣжиною своєю. и пѣи мислѣтъ
на своѣй ѿчинѣ. и дѣдѣи нѣ. не жмис кѣрѣска
ѣкнѣнѣ. ѿ цѣ мой в кѣрѣска. не си дѣлѣ. но
в переяслави. а хотѣ на своѣй ѿчинѣ смѣти прѣ
яти. а жѣти братиа не до сѣти рѣска и ху мѣ
ржачи. а хоще сѣи волюсти. а оуби вѣ мене
а то по вѣ волюсти. а живѣнѣ вѣи дѣи сѣ своѣй

151
волюсти. ѿ вакаго не дѣи на шѣмъ рѣдѣ. та
кой прѣжѣ было. сѣтослава. прѣволюсти цимѣ
билъ бориса и глѣба. а самъ цимѣ много живе
истояше всеволодъ на дѣнепри. и посла брата
своего сѣтослава к переяславу сполки. и оутпрѣ
тѣша андрѣево дрѣжина. и биша сасни ми. и по
може бѣ андрѣеви чѣмъ на сѣтослава. и гони
ша по ни ху дрѣкарѣ. а дѣлѣ не пѣсти андрѣи
дрѣжинѣ своѣй: **Н** а оутпрѣми рѣсѣтѣ
ша. и на тѣхъ ноцѣхъ агорѣ сѣтослава. сѣ. а. нѣнѣ ѿ ра
тнѣ. по томъ жѣлѣтѣ приидѣ половецѣ к сѣ
земля. и в сѣи кнѣхъ половецѣи на мирѣ. и хотѣ
дѣсти пакни мѣ всеволодъ. и киева. а андрѣ
и переяславля к малолѣтнѣ. и сѣтослава
снѣми мирѣ. в томъ жѣлѣтѣ пѣсти шѣнѣ во
городѣ кѣрѣска. и вѣчѣи ѿ сѣбѣ. а кѣ всеволодъ пѣ
сти шѣ дѣтѣи своѣхъ тѣли. рѣсѣтѣ пѣсти кнѣ
мѣ сѣтослава. и посла кнѣмѣ сѣтослава кнѣ
тѣ: **В** лѣ. 5. х. мѣ. новгородѣи вѣгнаша
сѣтослава. а кѣ всеволодъ послаша сѣпѣа. смѣ
жѣ мисвой ми. рѣсѣтѣ дѣи на мѣ сѣнѣ своѣй. а сѣтос
лава не хоще мѣ. и посла кнѣмѣ сѣна своѣго. и бѣ
в шѣ вѣрниговѣ. и новгородѣи ху мѣ вѣи рѣ
коша в сѣволодѣ не хоще мѣ сѣна своѣго. ни бѣ

та. ни племени вашего. но хощемъ племени вло
димира. всѣ волюже послапони хъ. и вѣрѣти епи
скупасни ми. и оудержай со епѣмъ. **Н**ового ро
дци хъ давше рѣкоша. дай нѣшюрина своѣго
мстиславича. всѣ волюже хъ та перестѣпи
ти. но в агорода во лодимири чѣмъ. и мстисла
вичемъ. и прихъвашюрина своѣго. и дай мѣ бере
стѣи. рѣка новагорода нѣбре хъ та. а тѣсѣ да
тѣ ѿ своѣ и силѣ. гдѣ сий кнѣзь нѣмалѣ хъ та.
а новогородци держимъ илѣтѣ по сѣ епѣмъ.
Влѣтѣ хъ. мѣ. новогородци не терпаче бѣ хъ кнѣ
хъ сѣдѣти. ни жити по кнѣмъ нѣи да шени ѿ кѣ хъ
же. и е млющѣ мѣ та хъ та в погребѣ. а ѿ нѣ
мъ не терпачимъ. шѣше кѣ хъ рѣгев и рѣкоша.
ѿже не пѣсти тѣснѣмъ ѿ лговичѣстѣ по полка.
а мѣ ѿ лговичане хощемъ. а любѣи снѣмъ самъ
пойди. любѣи снѣи посли. и посла кнѣмъ снѣ
своѣгѣ рѣстислава. **Т**ой же хъ мѣ прѣстѣ
висѣ блговѣрнѣи. и хъ рѣтѣ любивѣи и добрый
кнѣзь. а нѣ рѣи во лодимири чѣ. в прѣгѣ славли
гѣвара. кѣ. а во прѣтѣи. в десѣтѣ мѣ погреб
енѣ бѣи. оу сѣтѣ мѣ хъ айла. егда же нѣсѣ хъ ко
гровѣ. дивно хъ на мѣнѣ бѣи на нѣсѣ. и стра
шно бѣиша. тѣ рѣи снѣи снѣи снѣи. мѣ же нѣсѣ бою.

152
а сѣ полпи тѣ рѣи ѿ хъ мѣ а дѣ нѣсѣ. на дѣв сими
горѣ бѣиша. а кнѣ хъ та мѣ. ѿ сѣтѣи снѣи. и сѣтѣ
иша хъ на мѣнѣи та. дѣ нѣ хъ та по хъ рѣи шай.
Той же хъ мѣ прѣстѣ висѣ всѣ волю. горѣ дѣ
нѣ сий кнѣзь. тогда же всѣ волю хъ та посла и кѣ
ѣва. на вѣи славѣ. рѣка сѣ рѣи шикѣи ѣвѣ ской
ѿ властѣи. а мѣ нѣ рѣи снѣи тѣ. и дѣи тѣ в прѣ
гѣ славль. вѣ ѿ чинѣ своѣ. в тѣ же в рѣ мѣ.
пойма горѣ дѣи гѣ рѣгевѣи ѿ лговичѣ. и кѣ нѣ
и сѣтѣи. и ѿ вѣи тѣи вѣи рѣгѣ дѣи тѣи снѣи. в тѣ
же лѣтѣи по ѿ пѣтѣи ѿ ладисѣ всѣ волю и сѣи шюри
но мѣ своѣи ма. и дай мѣ нѣи вѣи горѣ. и посадиша
сѣтѣи по лка в нѣи вѣи горѣ. а тѣ рѣгевѣи чѣи хъ та
в нѣи вѣи горѣ. и посла и кѣи ѿ снѣи. **В**лѣтѣи
хъ. нѣ. в нѣи дѣи вѣи славль в прѣгѣ славль. а кѣи
рѣи вѣи дѣи снѣи всѣ волю и чѣ. в рѣгѣ же
хъ рѣи мѣ сѣи кѣи рѣи дѣи а кѣи. раждѣи снѣи
и тѣи рѣи ѿ лговичѣи. вѣи хъ рѣи в нѣи тѣи в прѣ
гѣ славль. и при шѣи снѣи по тѣи рѣи. и много па
кѣи снѣи снѣи рѣиша. сѣи лѣи по жѣиша. и жити по
палиша. и сѣтѣи ша дѣи мѣи. **И** при дѣи вѣи
славль и хъ во лодимира. в по мѣи хъ славль.
рѣи снѣи славль же снѣи снѣи мѣи. в хъ во лѣи снѣи хъ.
а горѣи. и снѣи ша вѣи ѿиша ѿ прѣгѣи снѣи

[illegible]

Въздѣйи хъ слава двѣвнча по славъ половци
 по вѣсти на володимирѣ. и совокъ вѣсѣ коло
 вси кнѣзѣ рѣскій. и и дѣи сперебоваю. и вѣи дѣво
 ло димирѣ. совокъ вѣсѣ сперебоваю. и оу
 трѣи привѣдѣ. бѣна кророле вѣ оуѣ. и немогѣ оша
 бити сѣ хъ ане бѣ шѣ мѣ жни марѣ кѣ сѣ рѣтѣ. и и
 доша ѿ бои по лѣ рѣ кѣ хъ ане лю. ко хъ вѣ ни горѣ
 дѣ. и на рѣ жни по ли немогѣ оша сѣ бити. хъ ане во
 ло димирѣ спѣи на голѣ горѣ. тѣ хъ и при и дѣ
 кнѣ мѣ хъ хъ слава двѣвнчѣ. спѣи по лѣвци при и мѣ
 двѣа горѣ дѣи оуѣ шницю. и мѣи кѣ линѣ. **И** и дѣи вѣсѣ
 коло дѣи ко хъ вѣ ни горѣ дѣ. и спѣи по сѣи спѣи рѣонѣ
 горѣ дѣ. а вѣ ло димирѣ спѣи ѿ бои вѣ спѣи рѣонѣ
 рѣ дѣ. сѣ шѣ горѣ. а мѣ жни марѣ кѣ бѣ лѣка. и по
 вѣтѣ вѣсѣ вѣ ло дѣ чини питѣтѣ. ко мѣ хъ до сѣ во
 ѣ мѣ по лѣ кѣ. и хъ оуѣ тра при и доша рѣ кѣ. и вѣ хъ ша
 горѣ хъ а вѣ ло димирѣ мѣ. вѣ ло димирѣ жѣ мѣ на
 кѣи кнѣ мѣ и дѣтѣ. спѣи спѣи по лѣ чинѣ сѣ при и горѣ до
 мѣ на бѣ олонѣи. сѣ мѣ жѣ по лѣ ко мѣ не лѣ хъ бѣ шѣ
 бити сѣ сѣ ни мѣ. тѣи сѣ нотѣи рѣ дѣ. хъ ане вѣ ло тѣи при
 шѣи. ѿ ли до горѣ. тѣ мѣ жѣ вѣ хъ и доша. рѣ сѣ тѣи
 по лѣ чинѣ горѣ. и хъ ай доша ѿ прѣ мѣи шѣи и ѿ га
 личѣ. **Р** и дѣи вѣ шѣ по гѣ личѣ ане. со тѣи сѣи хъ шарѣ
 кѣ шѣ. мѣи хъ дѣ спѣи мѣ. ѿ на мѣ о жѣ нѣи на ша

шумѣть. и по чаволоди мирѣ сла ти. кой горе
вирѣка. шже ма с бра т омъ оу ми ри шь. по по
ѣ го см р ти. по мо гѣ ти ки ки вѣ. тѣ мѣ же пре
лѣ ст н ий го ра. и го рь на ча мо ли ти са. ко в сѣ во ло
дѣ. мо лѣ о н и г нѣ ва га са. рн ка не хо чѣ ши ми до
в ра. по чѣ то шѣ ре клѣ ми е си ки вѣ. а при я те
лѣ вѣ ми не да си. при я ма ти. и по слѣ ша е го в сѣ
во ло дѣ. в то мѣ же дѣ н и со т во ри ми рѣ вѣ те
рѣ вѣ е х а во ло дѣ ми рѣ ко в сѣ во ло дѣ. в сѣ во
ло дѣ со в сѣ ю бра тѣ е ю оу ст рѣ тѣ и. и це ло ва
ша сѣ и ра хѣ и до ша са ра хѣ но. **Н**а во ло дѣ
ми рѣ в сѣ во ло дѣ. тѣ са чю гри вѣ нѣ с рѣ бра. и
дѣ тѣ с те. тѣ мѣ бо и ба шѣ оу мо ли тѣ. и вѣ
х во ро ти е мѣ в сѣ во ло дѣ оу ши цю. и ми кѣ лѣ
нѣ. е же х а га лѣ. и тѣ мѣ по дѣ ли бра тѣ ю сво
ю. по чѣ нѣ шѣ та рѣ и ши хѣ и до ме нѣ шѣ. и шѣ то
лѣ ра хѣ и до ша са во с ко га си. **В** то же мѣ
по х а ло же на бѣ ц рѣ вѣ. ка ме на ки са не вѣ ска
на. в сѣ во ло дѣ мѣ ки хѣ мѣ. и ю. **В** **Лѣ** хѣ.
хѣ. нѣ. при не сѣ бл го вѣ р на ки нѣ ги ми шѣ ле на
ки нѣ х а ро по лѣ са. и х гробѣ ни ци. вѣ ц рѣ со вѣ а нѣ рѣ
на. и по ло жи оу та нѣ ки. и ми про то ли тѣ ми
х а и лѣ и дѣ со ц рѣ ю гра дѣ. **В** то же мѣ по и дѣ и
го рѣ. со бра тѣ е ю сво е ю на ла хѣ. а д рѣ ги мѣ в по

164
мо щѣ. в то же мѣ по па ки в ки вѣ. по го рѣ по ло
ви нѣ по до ли а. **В** **Лѣ** хѣ. хѣ. нѣ. при и дѣ во ло
ди ме рѣ. и в х а при лѣ ки. и сѣ во ки хѣ пи в сѣ во ло
в ра тѣ ю сво ю на ра до сѣ ни. и сло жи пѣ тѣ сѣ бо
ри ша дѣ нѣ. на во ло дѣ ми ра. и на рѣ чѣ шѣ ба и х а
сла ва шѣ та ти до ма. и пре вѣ нѣ тѣ ко ли ко ра
х во лѣ са вѣ лѣ ми. и вѣ хо ша и кѣ вѣ шѣ го ро дѣ.
и та мо и с ко н ча са. и ю. а. **Н** в ни дѣ и го рѣ вѣ ки
ѣ вѣ. и нѣ го дѣ но бѣ лѣ ю дѣ мѣ. и по сла ша сѣ и пре
на сла вѣ ю. кой х а сла вѣ рѣ ки вѣ шѣ. по и дѣ ки нѣ же хѣ
чѣ мѣ те бѣ. слѣ ша вѣ же и х а сла вѣ со жа ли са вѣ
лѣ ми. и по и дѣ со дѣ рѣ жи но ю сво е ю. и сѣ пе ре на сла
вѣ ни. и в хѣ мѣ мѣ тѣ вѣ вѣ шѣ то мѣ ми х а и лѣ. оу
ѣ пѣ а е оу фѣ ми на. и прѣ шѣ дѣ нѣ прѣ по и дѣ. и при
и дѣ ки нѣ мѣ бѣ ре нѣ дѣ е вѣ нѣ тѣ ко ли со. и при шѣ с та
на же ла нѣ и. и го рѣ же про тѣ вѣ хѣ мѣ по и дѣ. со бра
то мѣ сво и мѣ тѣ по сла во мѣ. и бѣ вѣ ши мѣ и мѣ
оу шѣ лѣ го вѣ мо ги лѣ и не до тѣ х а с та. и го рѣ со бра
то мѣ по вѣ тѣ го с та. да бѣ жа ча и хѣ о и ма ша. а д рѣ
ги и хѣ би ша. а и нѣ и и с то по ша. в во дѣ. а и нѣ и и
хѣ о и ма ша вѣ гра дѣ. **С** е же бѣ по со би е мѣ те жи
и мѣ и сѣ ло ю чѣ тѣ на го к рѣ та. и х а с та пѣ лѣ ни е мѣ
сѣ то ми х а и ла. и мѣ тѣ ва ми сѣ тѣ а бѣ ца. сѣ бѣ мѣ
са ца а вѣ гѣ. гѣ. дѣ нѣ. в ни дѣ и х а сла вѣ вѣ ки вѣ.

хвалы слава бѣгѣи таковыи по мощи его и
вѣи доша противъ емѣ множество народа и
гѣмни и чернцы и по повѣсѣго и си въ города
врихѣ: **И** по чѣтѣ рѣдѣи хъ привѣдоша и гора
ѣмше въ олопѣ и по слай в мов манастирь
на вѣи до би чѣ. а ѿ тѣхъ дѣи перенаславу. и вса
дѣиша и в порѣбѣ. в манастирь и оустѣи ѿ
на. и приставиша к ѣмѣ сторожи. и пакѣ
и скончася властѣи гора. а братѣи его оубѣ
же. и новѣи гора въ стѣи слава. с маломѣи дѣи
ны. и слышавшеи половецѣи к ѣи. сотворившеи
ѣи гору. и при слаша по слай к ѣи слава ми
ра про сѣи: **С** а чѣ слава жѣ слышавшеи. на дѣи
на сѣи старейшии стѣи. по слай шавѣи воиарѣ
свои хъ. ѿ радѣи стѣи не приложи вѣи тѣи к ѣи
слава. ѿи гора дѣи ѿпѣи. и жѣ бѣи ѿи него
ѿи мѣи всѣи володѣи. не тѣи по кѣи можѣи. но и воло
дѣи мирѣи хѣи. и посади в ѣи мѣи а нѣи рѣи ѣи
и слава жѣи по слай брата своѣи. рѣи стѣи слава.
ѿи оубѣи него гора дѣи ѿпѣи. и посади к ѣи кѣи
бѣи хъ привѣи. и тѣи рѣи кѣи оубѣи пакѣи ма.
сѣи жѣи своѣи гора рѣи слава. посади в тѣи рѣи хъ:
В томѣи жѣи тѣи дѣи кѣи дѣи чѣи мана сѣи мѣи
и слава. и по слай на ѿи гора вѣи. со сѣи мѣи своѣи

165
и мѣи стѣи слава мѣи. и и доша к ѣи новѣи гора дѣи.
и много хѣи сотворѣиша ѿи колонова гора дѣи.
и бѣи жѣи стѣи слава. и кѣи оубѣи хъ. и по слай по ѣи мѣи
и слава хъи шварна. и и слава дѣи чѣи. и вѣи хъ
ша по олона много оубѣи кѣи чѣи. стѣи слава жѣи во
рѣи стѣи. и по гнаша и ѿпѣи. а сѣи мѣи бѣи жѣи во
вѣи тѣи. и вѣи рѣи стѣи шѣи сѣи вѣи своѣи сѣи: **И** гора
жѣи слышавѣи в порѣбѣ. ѿи жѣи дѣи тѣи и слава хъ.
на братѣи ѣи. до мѣи стѣи а по слай к ѣи сѣи вѣи гѣи.
дѣи хъи сѣи по стѣи рѣи гѣи. и повѣи тѣи и слава хъ по
стѣи рѣи ѣи. ѣи пѣи хъи перенаслава сѣи мѣи. ѣи оубѣи
мѣи. и при шѣи хъ по стѣи рѣи жѣи. гѣи. **Т** о и жѣи хъи
мѣи прѣи стави сѣи марица. бѣи гѣи вѣи рѣи а к ѣи гѣи
ни дѣи вѣи володѣи мирѣи. гѣи. **В** лѣи хъ. хъ. нѣи.
и слава хъи по стѣи стави мѣи прѣи оубѣи тѣи кѣи мари
сѣи на ѿи сѣи. со сѣи. ѣи пѣи. и ѣи. кѣи. на стѣи гѣи па
нѣи тѣи. и мѣи на. и по тѣи мѣи мирѣи сотворѣи. сѣи
ловѣи оубѣи вѣи на. в тѣи мѣи жѣи тѣи бѣи хъи на мѣи ѣи
оубѣи вѣи сѣи. и на тѣи хъи оубѣи бѣи гѣи мѣи на
портѣи рѣи мѣи: **В** томѣи жѣи тѣи прѣи слава воло
дѣи мирѣи. и и слава хъи дѣи чѣи. и сѣи рѣи ни гора а кѣи
и слава хъи кѣи хъи кѣи кѣи кѣи. рѣи сѣи брата сѣи на хъ
володѣи стѣи мѣи. стѣи слава ѿи гора вѣи чѣи. а по и дѣи
вѣи на нѣи. а и прѣи жѣи нѣи. а и прѣи дѣи вѣи

нагърѣта. а любоснимъ миръ сотворимъ. любос-
насимъ бѣмъ. и хуаславъ же посла на прѣ. стѣ
слава сѣ причаство. к черниговъ. вѣла и
мъ до спѣвати. и доидѣ стѣ слава к черниго-
въ. и хуадавше кнѣзи черниговстий. и посла
вше к ои хуаславъ вѣла чѣмъ пойти. рече чѣ-
земла наша по тѣбѣ аѣтъ. а тѣбѣ не хоцѣши по-
йти. и хуаславъ же перебрѣдѣ сачерѣднѣ прѣ.
и стѣпа на черторѣею. и ѿполѣ посла оульба
к черниговъ. и самъ приидѣ насъ пои. а брата
своего володимира ѿстави в кѣвѣ. **О**уль-
бѣ же видѣ черниговъ. и оульба далъ ѿ же
крѣпъ целовалъ володимира. и хуаславъ
дѣвѣча. и стѣ слава в сѣволодичѣ. к о стѣ сла-
ва ѿлгови чю. хуопачѣ оуби тий хуаслава.
поже слѣшавъ оульбѣ. приѣтъ же к ои хуасла-
ва насъ пои. и ска хуаѣмъ ѿ же его ѿстѣпи-
ли. кнѣзи черниговстий. и целовали на ны крѣ-
стѣ. и хуаславъ же вѣоро тѣса ѿ тѣвѣ. а прѣ-
сѣ бою посла к о брата кѣвѣ. к володими-
рѣ. и к лахорю тѣса цѣкомъ. дѣла мѣжа. дѣбръи-
ны кѣ. и радила. рече брата тѣ дѣнѣи про по-
литѣ. и хови кѣмъ всѣ. а тѣс мѣжа молѣи-
та. черниговскѣ кнѣзѣ лѣстѣ. и тѣхуа володи-

156
миръ кѣмъ про политѣ. и сохове кѣмъ. и при-
идѣша много ѣмно жѣстѣво. кѣмъ на роуа.
и сѣ доша оу стѣи со фий слѣшати. **И** рече во-
дѣ миръ кѣмъ про политѣ. сѣ прислава брата тѣ.
ѣ. мѣжа кѣмъ на. а тѣмъ молѣи тѣ к о брата тѣи
своей. и вѣистѣвни дѣбръи ны кѣ. и радила. и рече
стѣ целовалъ тѣ брата тѣ. а мѣи про политѣ по-
клонилъ сѣ. и лахора целовалъ кѣмъ всѣ.
рече ша кѣмъ на. молѣи тѣ рѣ тѣ кнѣжю. ѿна же
рече стѣ тѣа к о молѣи тѣ кнѣжѣ. целовала к о мѣнѣ
крѣпъ дѣвѣча. стѣ слава в сѣволодичѣ. ѣмъ
же много дѣбратѣворѣ. а нѣ тѣхуопачѣли ма оу-
бѣи тѣ лѣстѣю. но бѣ тѣхуа стѣпилъ мѣнѣ чѣстнѣи
и крѣпъ. ѣго же к о мѣнѣ целовали. а нѣ тѣ брата тѣ
пойдѣ тѣ к о мѣнѣ к черниговъ. к тѣ поимѣ стѣ
к о мѣ. к тѣоли нѣи мѣ стѣ а володѣи. тѣи бо сѣ тѣ
хуопачѣи ѿ дѣиного оуби тѣи мѣнѣ. но и вѣасѣи к о
рѣни тѣи. кѣмъ на. жѣ рече ша. кнѣжѣ вѣа бѣи тѣ к о
рѣниговъ. а хуа дѣвѣрагѣ кнѣжѣ на шѣго и на нѣ. ху-
чѣмъ и оуби тѣи. пойти жѣ хуотѣмъ бѣи тѣи са хуа
своего кнѣжѣи хуа тѣи. и речеи мѣ володими-
рѣ. то говѣи брата тѣи ска хуали. и гора по бѣлоу
тѣ стѣ поро жѣтѣ. а мѣи поидѣмъ к о брата тѣ. а к о
жѣнѣи вѣли тѣ рече ша кѣмъ на. мѣи вѣ дѣаѣмъ

ѡже того брата твоего величавъ творити нѡмѣ
хотѣлъ оубиити и гора мѣ въ дае мѣ ѡже не конь
чаесть до брѡмъ тѣмъ племенѣмъ нѣ вѣмъ ни
на мѣ колики бо мѣ прополѣти тѣмъ же много въ
хубраншѣ мѣ и лахоръ тѣмъ сѣмъ и и рагъ
и вѡлоди миръ тѣмъ сѣмъ и ѡни же кликъ
въше пойдѡша оубиивати и гора: **Р**олоди ми
ръ въ сѣмъ на конѣ и погна и и да хъ людіе по мо
стѣмъ побивати и гора ѡнъ же не мога хъ ми
нѣти оубороти конѣ на право мѣмоглѣ бо во
и да воръ и оубиисориша кѣмъ не прѣволоди мирѡ
мѣ и на шай гора въ црѣмъ вѣстѡмъ ша по ѡвѣча
ю на ѡвѣдѣни оубиисѡмъ фѣмъ дора емѣ и и хъ
доша и и хъ мѣ на стѣмъ ра: **О**убиисѡмъ тѣмъ вѡло
ди миръ въворотѣхъ мѣ на стѣмъ рѣмъскѣ и речѣ
горѣ во хъ рѣмъ ѡбратѣ камо вѡлоди миръ же и ско
чий и конѣ и покрѣи и корхѡмъ рѣмъ ка кѣмъ нѡмъ
братѣ не мохъ тѣмъ сѡтворити хъ лѣ не оубиива
и тѣмъ и гора и до вѣдѣи вѡлоди миръ до вѡротѣ
мѣ прѣсѡвѣмъ и оубиисѡмъ вѡлоди мирѣмъ бѣиуще
и гора мѣ хъ алъ же вѣдѣмъ въ по и сѣмъ очий и конѣ
хотѣмъ по мѡчѣ вѡлоди миръ вѡлоди миръ же во
мѣ вѣмъ да воръ мѣ прѣсѡвѣмъ и хъ тѣмъ вѡрѡтѣ
ай гора пѣмъ стѣмъ на ко жѡ хъ вѣмъ сѣмъ ни: **М**ихала

[illegible]

чнѣи пѣсни. и вѣху и к сѣмѣи ѿнѣ. и та
мо положиша. и по славолоди мирѣ обратѣхъ.
повѣдаю оуби стѣи горѣ. и печаленъ бѣ
и хула славѣ. и жаловаша на кнѣи. и по славу
славѣ володи мира в городѣ. а по роу стисла
ва по славо смоленскѣ. **В** лѣтѣ 5. х. н. 5. при
де глаѣ бѣтѣ рѣгевичѣ. и сѣхъ дала к черниго
ву. в помочѣ ѿлговичемъ. и прѣбѣ вѣ оунихъ
нѣколько. при де на городѣ. и слышавъ и
хула славѣ. по славо кнѣи хула славѣ. ѿнѣ же ѿ
бѣща сѣи тѣи и де. и перестѣра мало. по сла
шавъ и роу слава рѣсѣща сѣмѣ. по де и перѣ
славлю хула тѣмъ тѣмъ. и по слашавъ сѣи
и де и перѣславлю. вѣ бѣ рѣсѣ витѣи оуни
мѣстиславѣ лежѣща сѣи. и дрѣжнѣ сѣи. и прѣ
гна вѣ шѣ стѣ роу жѣ вѣ. и рѣкоша сѣмѣ. кнѣи глаѣ
бѣтѣ при шѣ тѣмъ. ѿнѣ же вѣ бѣ рѣсѣ. и со бра
са кнѣи дрѣжнѣи нѣколько. и вѣ стѣи
прѣтѣи вѣ сѣмѣ. и хула славѣ. и стѣи вѣ глаѣ бѣ
доу хула тѣ роу са. и вѣ рѣтѣи сѣи ѿпѣтѣ. **И** стѣи
славѣ же со во кѣи дрѣжнѣи. и перѣславѣи.
и ѿбѣ да вѣ тѣ на по нѣмѣ. и оу то ни оу но со ва
на рѣдѣ. и хула маша нѣколько дрѣжнѣи сѣи.
а сѣмѣ и де вѣ городѣ. а мѣстиславѣ и де и пе

158
рѣтѣ славлю. и слышавъ и хула славѣ бѣ вѣ сѣи. со во
кѣи дрѣжнѣи сѣи вѣ рѣнѣи. и при де на нѣи сѣи
роу дѣ. и вѣ шѣ тѣ глаѣ бѣтѣ смирѣ сѣи мѣ. и вѣ ху
вѣ рѣтѣи сѣи хула славѣ вѣ сѣи сѣи. **В** то же глаѣ
то по де и роу стиславѣ. тѣ рѣгевичѣ и сѣхъ дала.
со дрѣжнѣи сѣи сѣи. в помочѣ. ѿлговичемъ.
на и хула славѣ мѣстиславѣи. по слаи ѿ ѿцѣ
сѣи сѣи. и хула славѣ роу стиславѣ со дрѣжнѣи сѣи
сѣи. рѣтѣи сѣи ѿцѣи на мѣтѣи вѣтѣи. и нѣ дрѣко
враго мѣ сѣи мѣ. по сѣтѣи вѣ роу хѣи бѣи нѣ дрѣ
мо сѣмѣ. и стѣи рѣи сѣмѣи мѣи нѣ по де мѣ дрѣ
жнѣи моу коу хула славѣ. тѣтѣи дрѣ стѣи на мѣ вѣ
ло сѣи. и по славоу хула славѣ. и хула славѣ же рѣдѣ
бѣ вѣ. по сла прѣтѣи вѣ сѣмѣ. и при шѣ шѣ сѣмѣ
рѣбѣи. и хула славѣ. и со тѣи рѣи ѿбѣ да вѣ сѣи.
и дрѣ стѣи сѣмѣ бѣоу жѣ сѣи. и нѣи нѣи городѣи. а глаѣ бѣ
и по сла вѣ рѣсѣ. и дрѣи сѣи ѿлговичемъ. к тѣмъ
сѣи при шѣ тѣ. а тѣи дрѣ стѣи вѣ ло сѣи. и нѣ дрѣ глаѣ
бѣтѣ к черниговѣ. а ѿ тѣи дрѣ сѣи ѿцѣи. а роу стисла
вѣ и дрѣ вѣ городѣ. а по городѣи по сѣи дрѣ по сѣи
дрѣи сѣи сѣи. **В** лѣтѣ 5. х. н. 5. и де и хула славѣи ко
вѣ городѣ. и сѣи сѣи. в помочѣи новѣи городѣи мѣ.
на тѣ рѣгѣ. а во сѣмѣ по вѣ тѣ по сѣи тѣи. и по де
доу ша по нѣмѣ. и по хула моу ша кѣи нѣи оунихъ. а сѣмѣ

сноваго роду цидоше дѣволгѣи повоєваню ѹспѣхъ
вѣднѣи поже гѣрѣгеви доше дѣволѣ чапола коро
писакноваго роду и дѣксмоленскѣи хило
ватѣи: **И**наставшѣ вѣснѣи приидѣи хасла
вѣвѣдѣи ѣвѣи радѣи бѣи шалю дѣи: поимодѣи
волѣ сѣи поваше: вложѣи бонѣи котѣи порѣи мѣи мѣи
мѣи ѣи говѣи рѣи: иначаша глѣи ти ѣи мѣи рѣи сѣи: тако
роѣи ти слава гѣи гѣи рѣи гѣи вѣи по дѣи мѣи лѣи мѣи
дѣи: и бѣи рѣи дѣи и кѣи тѣи нѣи: и хѣи о пѣи лѣи сѣи сѣи
ѣи вѣи: а пѣи вѣи ти и кѣи о ѣи цѣи по тѣи вѣи роѣи гѣи: дѣи рѣи
шѣи мѣи своѣи го лѣи вѣи: и хѣи слава гѣи жѣи по сѣи лѣи шавѣи: и
ѣи мѣи о ѣи нѣи го и мѣи тѣи нѣи: и ѣи рѣи жѣи ѣи нѣи сѣи: а дѣи рѣи
жѣи мѣи ѣи го и сѣи ко вѣи вѣи рѣи а сѣи по чѣи: а роѣи ти слава вѣи сѣи
дѣи вѣи лѣи о: са мѣи го чѣи тѣи вѣи рѣи тѣи: и пѣи вѣи ти и кѣи о ѣи цѣи
и пѣи рѣи ѣи сѣи о ѣи цѣи роѣи ти слава вѣи: вѣи сѣи мѣи вѣи рѣи лѣи шавѣи
мѣи сѣи сѣи ка хѣи: и сѣи лѣи шавѣи вѣи ѣи цѣи ѣи го сѣи жѣи лѣи сѣи рѣи сѣи: та
ко и мѣи мѣи тѣи тѣи пѣи тѣи рѣи а сѣи тѣи вѣи мѣи рѣи сѣи сѣи: и
мѣи о и мѣи тѣи дѣи тѣи мѣи: **И** сѣи вѣи ко вѣи пѣи ко и дѣи рѣи жѣи мѣи
своѣи: и по лѣи вѣи цѣи: и на дѣи тѣи сѣи а на бѣи тѣи: и по и дѣи и о лѣи
ѣи: а и пѣи рѣи ѣи шѣи о ѣи мѣи вѣи ко вѣи сѣи хѣи а нѣи: и приидѣи кѣи мѣи о
лѣи вѣи чѣи: и вѣи сѣи вѣи лѣи о дѣи чѣи: ѣи бѣи а сѣи тѣи о сѣи лѣи а: со дѣи рѣи жѣи
нѣи о рѣи сѣи хѣи сѣи: по и дѣи бѣи рѣи тѣи: по и на мѣи вѣи роѣи гѣи вѣи
мѣи: и бѣи рѣи тѣи а на шѣи го о ѣи бѣи лѣи: и пѣи рѣи шѣи сѣи сѣи
о ѣи бѣи лѣи вѣи жѣи: и сѣи по тѣи а шавѣи мѣи сѣи а цѣи сѣи жѣи дѣи а нѣи сѣи по

ловѣць. ѿ ѿи ху слава поісореніа. ѿ видѣша ѿ же
нѣтъ ѿи ху слава нѣтъ. ѿ ху слава же слыша
въ посла по брата ксѣмоленьскѣ ѿ володимиру.
гѣ ѿ ргѣи же рече по ідемь кѣ рече слава. тѣтъ
ѣмъ приіти. данѣ кѣ да тѣтъ покоритѣся. ѿ
приідоша іста шаоу кѣ да нова сѣльца. перше
шесть раковъ. володимиру щю въ персе слава
вхасаде. брата ѿи ху слава. ѿгарополикѣ мѣсти
славѣ юспоршаны. ѿспрѣлаюшымъ ѿ ѿи ху.
Бтѣи же дѣи приіде ѿ ху слава. слыша въ прише
дша гѣ рѣга. ѿ рече ѿ же бѣи пришедъ самъ по
лико ху дѣтъ ми. покорѣ рабѣ ѣмъ власть
люба. тѣю бѣ въ хула. ѿнѣ же на ма привѣдъ
половци. ѿ вѣрогѣи мой ѿлговичи. ху юса би
ти. кѣи на мѣ жѣнѣ ху пащимъ. глѣи мири
са кѣи жѣмѣи нѣдѣмъ. кѣи миру бѣ дѣтъ. по
ідѣтъ по сомноу. а тѣмъ мѣ бѣ дѣтъ доброу
силѣи мири ти. ѿ приідоша кѣи на нѣ. ѿ приіде кѣи
мѣи ху слава дѣдѣвичѣ. въ поможѣ. ѿ поможѣ
рѣи тѣи рѣи. ѿ въ тѣи рѣи дѣи ѿполучивъса
по хори. ѿ по іде. ѿ тѣи кѣи мѣи мѣи городѣ. ѿ
спѣи мѣи живалома. **И** ху слава же въ сѣкѣи прѣ
висѣи ху городѣи стѣи варѣи. ѿ стѣи ху городѣи
на болонѣи. ѿ бѣи въ шю ма оу тѣи. ѿ ху слава же

ксовѣ. а ндрѣи же не пославша. но сѣрпѣху и
той по полю. а ндрѣе в дръжину приеѣхъ. а чежа
ловахъ глѣше. чѣмъ твориши кнѣже. поѣди про
чѣ. а добѣдѣмъ со рома. а ндрѣе ви же не посла
шавшю и хъ. но во хложьшю на дѣжу на вѣга.
прежде а до свѣта. **Р**идѣвъ же а ндрѣи. бежа
вша по ловци в си. бѣга по хвали оу крѣпившего и.
и еха ко братѣ. и половицы кимъ кнѣземъ соѣхъ
вши маса книма. и хъ вма вшѣмъ имъ. ѿстѣ
пиша санахъ дѣ. и спаша оу дѣвѣна. по жидю
цимъ имъ по силѣ ѿца своего. бѣжѣмъ
вѣстѣ. а кой дѣтѣ гвѣргий со братомъ ско
имъ. в ачѣ славомъ. и по стѣпиша пакислѣ
цы кѣ. и поидоша. вѣдѣвѣтѣ кнѣцкѣ. воло
дѣи мирѣ братѣ и хъ славлю. в ачѣ кѣ. **П**рѣбли
жаючи мѣсѣи мѣкѣцкѣ. и видѣащѣмъ ста
гѣ ѿца своего. и пѣшь цѣмъ вѣишедшимъ.
и хъ города. и стрѣлаючи мѣсѣи мѣи. рости
славѣ жѣи борисови. и мѣтѣ славѣ не вѣдѣщи
мъ. мѣсли братѣ своего а ндрѣга. а кохъ оу
тѣ полкѣхъ ти. на пѣшьци. но и спѣтѣ ето кнѣ
дѣхъ тѣ. не во х волочѣнѣ. не вѣли чѣ вѣ оѣмъ
на рѣтѣи чинѣ. но по хвалѣи чѣи ѿ едино
го бѣга. пѣмъ же по собѣи мѣбѣжѣи мѣ. и силою

крѣпкою. вѣдѣха прѣже в си хъ во прѣтивнѣи а.
и дръжина ето по немъ. и хъ ломѣи кѣи ево е
прѣтивнѣи ево мѣ. **Б**ѣжащѣмъ же пѣшь
цѣмъ. по грѣбѣи города. и оу лѣчѣи сѣмъ вѣ
слѣи хъ. дръжина не вѣдѣщѣмъ ето. по кѣмо
ѿмѣнши хъ дѣтѣ кнѣхъ. дѣвѣ. видѣша кнѣ
хъ своего вѣли кѣбѣ дѣвѣ па дѣша. хъ нѣ ѿстѣ
пѣнѣ вѣ рѣтѣи мѣи. гна спѣ по немъ. а пѣ вѣ
бѣ дѣвѣ ма кѣ оѣмъ. кѣнѣ по дѣнѣмъ. а прѣимъ.
вѣ прѣдѣи лѣи сѣдѣлнѣи. а города кѣа мѣ
нѣи кѣ о дождѣ мѣ та хъ нѣа нѣ. **Е**динъ же
ѿнѣ мѣчѣ вѣдѣ вѣи. хъ о пѣ прѣсѣхъ пѣро
гѣтѣи нѣою. но бѣтѣ со бѣлю дѣи. многа жѣ бѣ о бѣтѣ
любѣи ето. вѣ мѣ та етѣ вѣ на пѣсти. но мѣ
лѣстѣи о своѣи хъ вѣла етѣ. ѿнѣ же по мѣи
слѣи и рѣчѣ со вѣтѣ вѣрѣи. сѣи мѣ хъ о чѣтѣ вѣи пѣи ро
славѣи чѣ мѣртѣи. и по моли сѣа кѣ о бѣтѣ. и вѣи мѣ
мѣчѣи своѣи. и прѣхъ вѣа по мѣощѣ. сѣтѣ о мѣчѣи кѣ
фѣи ѿ дѣра. и по вѣрѣтѣ ето и хъ вѣи бѣтѣ. и стѣи
и мѣчѣи вѣхъ вѣрѣ дѣ. бѣи бѣо пѣа мѣтѣ сѣтѣ о мѣ
чѣи кѣа фѣи ѿ дѣра. вѣтѣ по и дѣнѣ. единъ же ѿ дѣ
тѣи кѣою тою. оу вѣи етѣ вѣи пѣ. бѣи вѣшю тѣи сѣи
мѣ. **О**цѣ же ето гѣ ѿ рѣи. и стрѣи ето вѣа чѣ
славѣ. и братѣа ето гѣа до вѣа хъ сѣа вѣи вѣи ето

жива. и мѣжи ѿпни. похвалѣмъ да шавели
исъ. ханемъ жѣскыіи сотвори. паче всихъ бѣивъ
шійтѣ. конь жѣ его оутѣхъ великий. оу не съ
тѣна своѣго оумре. ѿнѣ же жалѣако монѣ
ства его. повелѣ погребсти его на стѣи роумѣ
тѣ. стоящимъ жѣ имѣ ѿ сорока и не да
дѣцимъ ниво дѣи по черети. хатѣ. нѣли. воло
ди мирѣ же братѣи хаславлюи хнемагаюцию
ислюди мисвой микотрадѣ. и хаславъ же по
слак володи мирѣ. ксѣватѣ гѣрьгѣ вѣглѣ.
вѣдѣма кѣ гѣрьгѣ вѣлюбовѣ. а хъ во всемъ
виноватѣ прѣбѣгомъ. и прѣнимъ. володи мѣ
риѣ же молацнѣса ѿнемъ. рѣстиславъ же
снѣ гѣрьгѣ вѣ. сѣ гѣрьгѣ мѣтарѣ слави чѣмъ не
дадѣцнѣо мирѣ писѣ. и хаславъ же па чѣ мола
цнѣса ѿмирѣ. а нѣдрѣ вѣжѣ кнѣхъ. вложивъ
вѣсѣ. сѣ цнѣ емъ мѣтѣ вѣна свой родѣ. паче же
на хѣртѣ нѣи. по чѣ моли писѣ ѿ цѣглѣ. не сла
шайтарѣ слави чѣ. при мѣри. снѣ цѣ. не гѣ вѣи ѿ
чинѣ своѣи. слѣцнѣмъ жѣ имѣ мѣжѣ собою.
и цѣловавши мѣкрѣтѣ. вѣснѣ прѣспѣвши
мирѣ сотвориша. и вѣротѣиша сѣ вѣперѣсѣпни
цнѣ. вѣ вѣчѣ слави колюстѣ. и хаславъ же радѣ
бѣ вѣкрѣтѣномъ цѣлованью. прѣхѣ акѣ стѣрѣ

ѣма. вѣперѣсѣпницнѣ. и сѣдѣши мѣимъ на ѣдѣ
номъ мѣстѣ. и оуладѣиша сѣ. кѣдѣтѣ по своѣли
цѣи мѣтѣ похнавши. и хаславъ же поклони
сѣ стѣрѣ ѣма. хѣ акѣ володи мирѣ. **Лѣтѣ 5.**
хѣ. нѣи. гѣрьгѣи кнѣхъ. повѣбѣ вѣчѣ слава. на сто
лѣ кѣиѣ вѣ. и прѣишѣ шѣ емъ кѣиѣ вѣ. бѣиарѣ
ра хѣ молвиша гѣрьга. и рѣша бѣратѣи ко емъ
кѣиѣ вѣ не оу держѣти. да не бѣдѣтѣ его по бѣ.
ни по мѣ гѣрьгѣ вѣжѣ по слѣшавшѣ бѣиарѣ. кѣи
вѣдѣи хѣишѣ горѣ. а снѣ своѣго а нѣдрѣ.
и дай вѣчѣ слава. **Вѣ** то же лѣтѣ по прѣидѣи хѣ сла
вѣ. вѣмѣлѣи хѣ володи мѣра кѣиѣ вѣ. хѣтѣ цнѣ
мѣ его кѣиѣ номъ. и вѣи гѣна гѣрьгаи кѣиѣ вѣ. гѣрь
гѣи жѣ и дѣ горѣ. кѣиѣ сѣдѣтѣ мѣсвой мѣи. и хѣ сла
вѣ жѣ сѣдѣ цнѣ вѣ кѣиѣ вѣ. и ѿсвой вѣшнѣ кѣиѣ вѣ.
по слѣ снѣ своѣго мѣтѣ снѣ слава вѣ кѣиѣ вѣ. вѣла емъ
ѿтолѣтѣ перѣ слава дѣ вѣтѣи. **И** стѣ снѣ слава
жѣ по слѣ снѣ а нѣ ѿнѣ стѣ роуѣ. кѣтѣ вѣртѣ емъ и кѣ
дрѣ жѣиѣ. вѣла имѣтѣ хѣтѣи кѣсѣбѣ. рѣстисла
вѣ жѣ по слѣшавѣ. по сла ко ѿ цѣи горѣ. кѣиѣ
прѣсѣ оу не го по мѣчи. гѣрьгѣи жѣ по сла емъ по
мѣчѣ. бѣратѣи а нѣдрѣ. рѣстиславъ жѣ бѣратѣи
ѿстѣ вѣиѣ вѣ перѣ слави. а сѣмѣтѣ на кѣиѣ кѣиѣ вѣ.
и хѣтѣи тѣ вѣртѣи оу дѣи прѣ. и поймаи прѣвѣдѣ

исперсаславлѣ. в то же время прииде колоди
миро. и кийсѣвъ. и ахслава. в помочь гврьге
ви. и ахслава же слышавъ то. послася кво
емѣ мстиславу. рекъ и дѣти на маволоди
миро. а ѿсюла гврьгѣи сѣ ѿлговици. а прииди
въ борухѣ. поймаша брѣндичи. и ахслава же похва
кколоди миро. рекъ а сѣ мѣстѣ ближний поѣхъ
к томоу. поймаша володи миро. брата мстислава
снѣа своего. собѣрендѣи снѣа ны. и сѣ прѣтѣи оу
тѣмаша. **С**прѣлѣцѣмъ спрѣлауцимъ сѣа. ѿрѣ
къ. ѿспѣгнѣ. по ча пристѣпати колоди миро.
с силою своею. бѣрендѣе же живѣдѣ въ шѣ снѣа его.
оу бѣмаша сѣа и рѣшай ахслава. поиди кнѣ прѣ
чѣ. снѣа его вѣлико. а оу тебѣ дрѣжнѣ мало.
а и же не прѣидѣтѣ чѣ рѣкѣ. и ахслава же мо
лѣа цю и мѣ. лѣчѣ брата сѣа и хомрѣмъ хѣдѣ.
нежели сорѣмъ воу мѣмъ. насѣа. кнѣа не же на ча
шѣ сѣа жѣа тѣи мѣ. рекъ чѣ поиди кнѣ прѣчѣ.
и сѣа мѣ по бѣгоша прѣчѣ. и бѣрендичи снѣи мѣ.
ѿнѣа же рѣчѣ дрѣжнѣ своеѣ. ѣхѣа тѣхъ гостѣ
мѣ сѣтрѣи. и сѣа хѣи. а оу же дрѣжнѣа моа по сѣтра
щѣна. тогда и сѣа мѣ по ѣхѣа прѣчѣ. **В**олоди мѣ
ро ви же по сѣтѣгоша хѣа его. ѿ вѣи хѣо и маша.
а дрѣгѣи ах биша. и ахслава же при бѣтѣ гшю

163
кийсѣвъ. дрѣжнѣи своеѣи по вѣлѣху биратисѣа. оу
дрѣжнѣа. а сѣа мѣ дожда въ ноци вѣи и дѣсѣи сѣа.
володи миро сѣа оу кийсѣва оу те рѣмѣа. и гврьгѣи
приидѣ ѿ почина. сѣ ѿлговици. и сѣа дрѣвѣи чѣмѣ.
и сѣа сѣа володи чѣмѣ. и сѣа оу те рѣмѣи. и хѣа
мѣ шѣ по нѣмѣ. сѣа по сѣа вѣ сѣа володи чѣа. бѣри
сѣа гврьгѣи чѣа. и гѣо и ша по нѣмѣа оу те рѣмѣа
сѣа. и не по сѣтѣи гшѣа сѣа оу те рѣмѣа сѣа ѿ пѣтѣи.
Иахслава же тогда по гѣоринѣа вѣа. и по сѣа дѣи
снѣа сѣа мѣ мстислава вѣа дрѣго вѣа жѣи. а сѣа бѣра
то мѣ сѣа и дрѣкѣа володи миро. кнѣа не же оу бѣ
та вѣшѣа сѣа володи миро. вѣа дрѣоша гврьгѣа вѣи
ѣвѣ. гврьгѣи жѣ сѣа вѣи сѣа вѣа. снѣа мѣ сѣа воло
ди миро мѣ. оу сѣа тѣо и бѣи оу пѣтерѣ сѣа мѣа
на сѣа тѣи рѣи. и сѣа тѣа вѣи сѣа мѣа жѣ сѣа оу бѣи вѣи сѣа
любо вѣ. тогда же володи миро. поидѣа ѿ нѣ
го прѣчѣ. поидѣа ѿ нѣго снѣа мѣ мстислава. **И**ах
щѣи сѣа мѣ сѣа дрѣго вѣа жѣи. вѣи бѣ жѣ мѣ мстислава
и ахслави чѣа. и хѣа дрѣго вѣа жѣа. и и дрѣа вѣа чѣ сѣа.
и сѣа тѣа рѣи сѣа вѣи сѣа мѣ сѣа тѣа по лѣи сѣа володи ми
ро жѣа ѿа гѣо рѣи вѣи. и приидѣа сѣа вѣи сѣа тѣа
по лѣи сѣа жѣи мѣ мстислава хѣа тѣа вѣи сѣа тѣа вѣи гѣа
дрѣа. ѿа мо мѣ жѣа при хѣа дѣи вѣи. и не мо тѣи юни
и то же сѣа тѣа вѣи тѣи. и дрѣа вѣа гѣа лѣи чѣа. а мѣ мстислава

гърьгевича посади въ пересѣпниці: **Р** той же
лѣтъ поприидоша половеци. въпомочь гърьгевичу
наи хъ слава. и приидоша къ пересѣславию. гъ
рьгевиче цѣнерѣспѣстившю вой. ни ѿлгови
чь. посластѣ слава всѣмъ володича. къ пересѣсла
вию. ко снѣвнѣ своѣмъ рѣстиславъ. да бѣ и
оуісротилъ. и ворѣтилъ. ѿнѣмъ же пакѣ
спѣцимъ. людемъ и хъ бѣгшимъ сѣ въ оградѣ.
не смѣю щимъ нискогда пѣстипи и хъ горо
да. посла гърьгича снѣа своѣго ѿнѣ рѣбѣа. приѣ
хавъ шю же сѣмъ. ко пересѣславию. и сотвори
вшю миръ снѣмъ. и по оуспѣшала ѿпѣть. всѣ
володичѣ хъ акъ гърьгевича снѣа въ. а ѿнѣ рѣбѣи ѿ
спѣа оу пересѣслави оу брата. при спѣвшю пра
хъ нисѣ. воздвигни оу тѣмъ аго ісѣта. той ѿ сѣ
ни да спѣмъ ѿцѣа волостѣ. тѣхъ рѣвѣ и пинѣ
сѣхъ. и дороговѣхъ. и пересѣпницю. ѿнѣ рѣбѣи
же поіклони всѣа ѿцѣю. шѣсѣдѣ въ пересѣпниці:
Той же хъ имѣ при сѣла тѣсѣнѣа. и хъ слава
ко ѿнѣ рѣбѣи. рѣсѣа брата сѣвѣдѣма ѿцѣю влюбѣ
въ. при сѣла акъ нѣмъ. рѣхъ хъ и раа на раа да ѣго ка
ко спѣрой тѣ гѣа. бѣ бой хъ хъ ала тѣ брата
ѣго гла бѣа. то же и хъ дѣло бѣа. нѣмъ хъ бѣ сѣмъ
слѣго. хъ а нѣ бѣ оу тѣвѣрѣдилъ города. и дружи

[illegible]

доку. володимиръ же того не вѣдѣху съ анъ
дрѣмъ. стаспаоумиса. и посла стаспа
рожи. испытаспа ѿже гургии ѿже горо
дци. айхаславъ вкиевѣ. володимиръ то
слышавъ. и иде в галичъ. а андрѣи пѣсти
коуцѣю. андрѣи же перебрѣдѣ прѣ. на во
ровити и де в городокъ. **В** лѣ 5. х. мѣ. Пре
стависа роустилавъ гурьевичъ. вперя сла
ви. свитающа пѣтници. и положишавъ це
рксѣ истѣгомихаила. и тогда приидоша поло
вци гурьеву впомочь. на ихаслава. гургии
и же совоу пивса на ихаслава. со ѿловичи.
исоудѣвчѣмъ. с володимиромъ. и споловци.
и приидоша ксиенѣвъ. и спаша шатры. про
тивъ ксиенѣвъ. полъгови. ихаславъ же блю
щю. и не дадѣ щю вѣрсти в днѣ прѣ. биа
хотѣ самѣ жисо бою ехдау влодѣхъ.

Не могши мѣмъ ни чѣмъ спѣти противъ
ксиенѣвѣ. бѣоу и хитрѣи ихаславъ. лодѣи
вно. бѣша бо оу и гурѣи гурѣи невидимо.
то кмоу е слави дѣти. а члвкъ невидѣти. ба
хъ володѣи покрѣтѣи до сѣсами. биахъ те же
бѣрцис тоахъ горѣ. вобронѣ спрѣлающе.
а кормни са дѣва шѣта. единъ на кормѣ.

а дрѣгний на носѣ. и наможе хотахъ тамой да
хъ. не ѿбращающа лодѣями. гурѣи же хота
тащю по стѣпѣи внихъ. ко витѣе въ сѣмъ
бродѣ. и не смѣху щимъ же имъ пѣсти тило
дѣи мимоксѣвѣ. но и вѣстиша во ѿхоро. вѣ до
ловъ сѣо. ѿтѣ да влочиша бѣрегѣмъ. вѣхоло
тѣю. похотѣи же внидоша лодѣи в днѣ прѣ.

Половци же гурѣи внидоша полѣгѣ. айхасла
вѣи да шѣ по ѿмной спорѣи днѣ прѣ. по горѣ.
а лодѣи его по днѣ прѣ. при шѣши мѣ же имъ
ко витѣе вѣ. и спаша про тивъ со бѣ. поташа
би писавло дѣхъ. ѿбродѣ. ихаславъ же тѣ
дѣи да дѣ щю вѣрсти. ѿловичѣмъ ихъ да
мавши мѣ споловци. ѿставивши гурѣи со
дѣвчѣмъ. с володимиромъ. и споварѣи.
противъ вѣтѣи вѣ. а сѣми ехаша кхъ рѣвѣ.
ихаславѣи мѣ споро же мѣ спотѣи мѣ на
ѿмной спорѣи. со кшварѣи мѣ не да дѣ щю
мѣи мѣ вѣрсти в днѣ прѣ. половци же
вѣтѣи на кшварѣи. ко бронѣи кшварѣи. ихъ щитѣи
ако же битѣи. вѣрѣи вѣтѣи в днѣ прѣ. и по
крѣи ша днѣ прѣ. ѿмно же стѣи вѣи. спорѣи
вѣи ихаславѣи. оу бо шѣ са бѣ жаша. **Б**ѣ бо
вѣтѣи мѣи по слалѣи са вѣоу гурѣи.

мстислава. да тѣмъ и не твердѣемъ вѣро
той. ханъ баша тѣмъ и не вѣсисла
шаю тѣмъ. сѣмъ славомаже прѣбрѣдше днѣ прѣ
исполвци. и да шавѣ стѣтѣ рѣгѣви. рѣсхѣ
пойди вѣорхѣ. оу же есмъ перебрѣли днѣ прѣ
дане оудари тѣмъ анъ хаславѣ тѣ ртѣи же при
иде вѣорхѣ. кхарѣвѣ. и перебрѣдше днѣ прѣ
и хаславѣ же вѣорѣ тѣмъ кѣи е вѣ. тѣ ртѣи же
пойди по нѣмъ кѣи е вѣ. и прише шю емъ. и ста
ша оу бѣлаго рѣдѣ. и сполчи шѣ сѣмъ поидоша
кѣи е вѣ. и ста шавоу хѣмъ бѣ. и хаславѣ же
ста прѣотивѣ емъ прѣхоло тѣмъ и вѣорѣ тѣмъ.
сѣмъ прѣи емъ сѣмъ коймъ. вѣ хѣ славома. и сѣмъ бра
томъ сѣмъ коймъ рѣстиславома. и сѣмъ дѣтѣ
мъ. и хаславомъ. ^{стрѣльцѣмъ} **С**трѣляющимъ сѣмъ
лѣбѣ. вѣ шавоу вѣ товѣмъ а прѣбѣгли бѣ рѣ
ндѣи. свѣжамѣи торци. и всѣи рѣни и сло
вѣи. и вѣли кѣ пакостѣ сѣмъ товѣиша ѿнѣ рѣ
тѣи. ѿнѣ сѣмъ кой. монастѣи рѣи ѿ торгоша.
и сѣмъ лапожгоша и ѿ городѣи. тогда же тѣ рѣгѣ
ви чѣ андрѣи. вѣ хѣмъ а кѣмъ бѣди. нѣ вѣ дѣ
щимъ дрѣжнѣ е сѣмъ. гна андрѣи и спѣловци.
володѣи мира же нѣ пѣсѣ тѣи кѣмъ и лѣцѣ е сѣмъ. хѣ
нѣмъ лабѣ. андрѣи е вѣи же гна вѣ шю рѣ тѣи.

165
дополисовѣи. и вѣ рѣ тѣмъ нѣ вѣ рѣ жѣнѣ. сѣмъ хѣ
нѣнѣ бѣомъ. и мѣлитѣмъ оу рѣдѣ тѣмъ сѣмъ кой.
Стрѣляющимъ сѣмъ коймъ до вѣчѣра. вѣ хѣ рѣ
ти шавѣ ѿ пѣмъ. бѣ бѣ оу емъ вѣ стѣмъ тогда.
ѿ же и дѣтѣ емъ вѣмъ оу мѣчѣмъ володѣи мѣи рѣсѣ. и хѣ
славѣ жѣ тѣмъ вѣ стѣмъ. поидѣ по нѣмъ. бѣмъ оу дѣ
того. да бѣи сѣмъ нѣмъ а лѣмъ сѣмъ володѣи мѣи рѣсѣмъ.
и поспѣи же оу пѣрѣпѣ товѣи. хѣмъ тѣмъ бѣи тѣмъ сѣмъ
сѣмъ мѣ. и сѣмъ тѣмъ вѣмъ и мѣмъ мѣ жѣмъ сѣмъ оу бѣмъ. бѣи
до жѣмъ сѣмъ лѣмъ вѣмъ тѣмъ прѣомъ. гна кѣмъ нѣ рѣ тѣи мѣмъ
мѣи сѣмъ бѣи дѣ тѣи. сѣмъ оу мѣмъ тѣмъ по сѣмъ мѣи жѣ
сѣмъ оу ѿ мѣи рѣ. ѿмъ лѣмъ вѣи мѣ жѣи по лѣмъ вѣмъ тѣмъ
нѣмъ да дѣмъ бѣи мѣмъ сѣмъ мѣи рѣ тѣи. хѣмъ нѣ сѣмъ оу бѣмъ хѣ
на прѣмъ лѣ тѣмъ е кѣмъ оу бѣи. сѣмъ оу вѣмъ и мѣмъ тѣмъ до
вѣчѣра. прѣи шѣ тѣ ртѣи. хѣмъ оу прѣмъ тѣмъ сѣмъ тѣмъ
ю цѣмъ пѣмъ тѣмъ. и сполчи кой. и хѣмъ славѣ поидѣ
кѣи е вѣ. **Р**ѣ рѣгѣви же е сѣмъ нѣ хѣмъ оу тѣмъ бѣи тѣмъ сѣмъ.
но ѿ жѣмъ даю цѣмъ володѣи мѣи рѣсѣ. и хѣмъ славѣ жѣмъ пѣмъ
прѣмъ тѣмъ пѣмъ оу. и ѿ вѣорѣ ти шавѣмъ оу лѣи. сѣмъ кой кѣмъ бѣ.
идѣмъ цѣмъ бѣи тѣмъ сѣмъ. андрѣи на чѣмъ а дѣи по лѣи.
ѿмъ сѣмъ оу бѣмъ. и вѣмъ оу мѣмъ кѣмъ оу пѣи. и сѣмъ тѣмъ хѣмъ а прѣмъ жѣ.
и хѣмъ мѣи кѣмъ оу пѣи сѣмъ оу. тогда же. бѣмъ оу шавѣмъ оу
нѣмъ тѣмъ. вѣмъ оу дѣи. кѣмъ жѣмъ на чѣмъ а дѣи по лѣи мѣмъ.
Ишѣмъ оу мѣмъ и сѣмъ оу сѣмъ тѣмъ. и цѣмъ тѣмъ на нѣмъ тѣмъ ѿмъ

ргоша. бжй мѣхъ сплени мѣ. и мѣтѣхъ юро
дителямъ своѣмъ. сохрани мѣхъ бѣхъ урани: **С**тѣ
пившимъ саполкомъ. бѣхъ сѣхъ чаула. и тѣхъ
биша володимира дѣдовича. доброй кротѣ
каго кнѣхъ. черниговскаго. и хъ слава жемстѣ
славичахъ у виша. вѣхъ кѣхъ. и свѣхъ рѣхъ бѣхъ
и хъ опѣхъ шау бѣхъ тѣхъ своѣхъ мѣхъ тѣхъ шѣхъ цѣхъ. не хъ
ю хъ естѣхъ. но сѣхъ насѣхъ бѣхъ шѣхъ ломъ. и по хъ знаша и:
Половци жѣхъ бѣхъ рѣхъ гѣхъ ви. по стѣхъ прѣхъ тѣхъ пѣхъ стѣхъ
по бѣхъ гоша. а по тѣхъ мѣхъ ѡхъ лѣхъ говичи. а по тѣхъ мѣхъ
рѣхъ гѣхъ и сѣхъ тѣхъ ми. бѣхъ жащимъ и мѣхъ чѣхъ рѣхъ вѣхъ тѣхъ.
много дѣхъ рѣхъ жинѣхъ и стѣхъ по хъ вѣхъ рѣхъ тѣхъ. бѣхъ бѣхъ о хъ
гра
хъ о хъ тѣхъ. и бѣхъ жащимъ и мѣхъ ѡхъ вѣхъ хъ и хъ биша.
а дѣхъ рѣхъ гѣхъ и хъ о хъ маша. и вѣхъ полъ хъ дѣхъ и при бѣхъ тѣхъ
го
ша кѣхъ дѣхъ и прѣхъ. и при хъ ехъ а хъ бѣхъ рѣхъ гѣхъ и вѣхъ лѣхъ дѣхъ хъ.
а прѣхъ о хъ и прѣхъ вѣхъ рѣхъ доша. и прѣхъ ехъ а хъ бѣхъ рѣхъ гѣхъ и сѣхъ
перѣхъ
хъ славию. а ѡхъ лѣхъ говичи и дѣхъ ша вѣхъ о хъ своѣхъ хъ си. а по
ловци бѣхъ жѣхъ а вѣхъ половци: **И** хъ слава жѣхъ сѣхъ о хъ стѣхъ
ѣхъ мѣхъ своѣхъ мѣхъ вѣхъ чѣхъ славо мѣхъ. во хъ рѣхъ тѣхъ и стѣхъ
а
вѣхъ ки сѣхъ вѣхъ. а дѣхъ вѣхъ довичѣхъ и хъ слава жѣхъ. вѣхъ хъ а вѣхъ
рѣхъ
тѣхъ на полѣхъ и щѣхъ. и сѣхъ кѣхъ черниговѣхъ. и сѣхъ мѣхъ сѣхъ дѣхъ на
стѣхъ
полѣхъ черниговѣхъ сѣхъ о мѣхъ: **И** по тѣхъ мѣхъ и хъ сла
ва жѣхъ сѣхъ о хъ стѣхъ
а вѣхъ хъ слѣхъ и ша хъ бѣхъ рѣхъ гѣхъ о хъ перѣхъ хъ слави. и по хъ дѣхъ сѣхъ
ва
чѣхъ славо мѣхъ. и со бѣхъ рѣхъ тѣхъ о мѣхъ своѣхъ мѣхъ стѣхъ по хъ о хъ
полѣхъ.

и сберендичи. и перебрѣдися оуѣдѣ оубѣ. и ста ша
оу маже в а сѣлца. поварѣи. ѿпо ле же ѣху аху
к то ро дѣ би ти са: **Г**ь ргъ же не имѣху ни ѿ
къ да по мо щи. а дрѣ жина емѣ ба шейху би
та. и и на ху ой ма на. при нѣ же нѣ же не во лю.
це ло ва ки ми з крѣпѣ сѣт ми с во й ми. и при
спѣв шу праху ни кѣ. спѣху мѣ нѣ кѣ и де гъ рѣ
гѣ и на ѿлѣтѣ. сѣт ми с во й ми. а ндрѣ ѣ же
и де ѿ ѿцѣ своѣ го ксѣ жѣ лю. ѿцѣ же вѣсѣ та
та в шу ѣ го мно го. гъ рѣ гѣ и же ѿсѣ та в пе ре на
сла в ли ху де т ми с во й ми: **Н**ѣ сла вѣ же при
сѣ ла ю щю к не мѣ. крѣпѣ сѣ це ло ва лѣ и ти
ти кѣ вѣ жѣ да лю. че мѣ на ма вѣ де ши по ло в ци.
и во ло ди ми рѣ са. гъ рѣ гѣ и же ѿсѣ та в а сѣ на глѣ
ба в пе ре на сла в ли. а са мѣ и де в то ро до кѣ. в то
же в рѣ ма мѣ сѣ сла вѣ и ху а сла в и чю. вѣ де щю
оу грѣи ѿцѣ своѣ емѣ в по мо чѣ. во ло ди ми рѣ ко
же сѣ лѣ ша вѣ ѿ же и де тѣ вѣ грѣи. по и де по не
мѣ мѣ сѣ сла вѣ не вѣ де щю. и оу сѣ та в шу емѣ
оу са по ги на. а оу грѣ сѣ та ша ѿ ко ло ѣ го по гѣ а
же вѣ вѣ сла емѣ во ло ди ми рѣ. пи ти а мно го.
оу грѣ мѣ и емѣ. и по то мѣ по ве да емѣ. и де
тѣ ти во ло ди ми рѣ ко: **В**лѣтѣ хѣ. **Хѣ** по сла и ху
сла вѣ сѣ на своѣ го мѣ сѣ сла ва. в лаху и вѣ оу грѣи.

вабѣхъ въ помочь на володи мирка. ляхове же
неи доша. а оугрей доша. прииде король со оу
грьскѣмъ пиславомъ. и вѣстѣ землю володи
мирковъ. и прилѣчиса днѣ не ла. королевѣ же
по свѣмъ ѿбѣгаю. не вѣстанъ чени гдѣ же
вне дѣлю. володи миркѣ же не давшю вни ти
рати. в землю свою. ступѣтѣи. ний хума
жити ни ки король вѣи. **Н**а оугрей же днѣ по
иде король вѣстѣ. володи миркѣ же вѣстѣ
паса на хуа. хуа твѣрдѣста. оугрей же король вѣи.
иде же володи мирковѣи полѣси. не мѣши са
пой доша к нимъ. володи миркѣ же вѣи си
ла оугрейскѣю. побѣ же прѣ ним и бежащѣю
мѣхъ рѣрѣи. ѿ вѣи хуиша. а и ний рѣкам и
хуиша. а дрѣхъ ии стѣпоша. **И** при вѣтѣ
ѣмъ вперемѣшль. на хуа слатѣи ки король вѣи.
мира просѣа бѣи хуа славѣи при тѣтѣ. ки ко
роль вѣи. бѣтѣ ои хуа славѣи слѣиша вѣ корола по
шѣтѣ ои же и ки вѣа. на володи мирка. при тѣ
тѣю же и хуа славѣи вѣбѣрѣтѣ ки король вѣи. со бѣ
ренѣтѣи. а полѣи своѣи ѿстѣви на хуа дѣ. со бѣ
тѣмъ своѣмъ стѣпо полѣомъ. **П**отѣ же
приидоша крѣцѣкѣ само кѣ. володи мирко
же рѣстѣ вѣла лѣа шѣ дрѣхъ ии вѣ свою на бѣрѣ

168
дѣхъ. ѿ днѣпѣшци. ѿ нѣ дѣи коннѣи ки. коро
ль же на хуа стѣви ти прѣтѣ вѣмъ. своѣи полѣи.
на бѣрѣ дѣхъ же. володи мирко же вѣи си
ла ки король вѣи. бѣтѣ численѣю. не стѣрпѣ вѣ дрѣ
тѣо стѣтѣ же. прѣдѣ нимъ вперемѣшль. и по
тѣдѣи же не хуа по нѣ. и хуиша мно жѣ стѣво и хуа.
а дрѣхъ ии хуиша. **О**номъ же вѣтѣтѣ
вѣторѣдѣ. на хуа моли тѣи аи проси ти мира.
и хуа славѣи не хуа тѣи ми ра дѣти. но по слѣ
ша вѣ корола. и сѣ мири сѣи сѣи мѣи хуа сла
вѣи дѣи ки вѣи. а король вѣи вѣи си. **Р**то мѣ
же лѣтѣ тѣ. поидѣтѣ рѣтѣи ки со сѣи мѣи своѣи мѣи.
срѣстѣ повѣи. со сѣи жѣ дѣлѣи. и срѣхъ анѣи ки мѣи ки
хуи вѣрѣ. по тѣдѣи слѣиша вѣ володи мирко и дрѣ
тѣи вѣрѣ. поидѣтѣ ки вѣи. и хуа славѣи же вѣи дѣ
прѣтѣи вѣмъ. володи мирко же вѣи рѣтѣи сѣи
вѣтѣли чѣи. **Г**рѣтѣи же и дрѣхъи вѣи вѣи. и при
шѣтѣ ста оугрей хуа. и приидѣтѣ ки мѣи мно жѣ стѣво
по лѣвѣи. ѿ лѣговѣи чѣи. стѣпо славѣи. и хуа вѣи ма вѣи
вѣи. и поидоша к тѣи рѣтѣи вѣи. и пришѣтѣи стѣи
вѣи. и стѣиша оугрей чѣи вѣи. бли хуа тѣи рѣдѣ. прѣи
дѣи ки анѣи. бѣтѣ же тѣи дрѣхъи дѣи лѣи ии.
тѣмъ же неидоша к тѣи рѣдѣ. и хуа славѣи же бѣ
по слѣла тѣи бѣи тѣи рѣтѣи сѣи сѣи. вѣи помѣи. и хуа

славѣ до вичю к черниговѣ. на пѣже ношѣи
хаславѣ. и рѣстиславѣ. и всѣволодѣи. видѣ
вше силѣ половцѣхъ. повѣлѣша людемъ
тѣмъ бежати и хъ стрѣга. въ дѣтинѣхъ.
На оутри иждѣнь гвртѣи. и сѣ пославѣ. и спѣ
лчиша воѣасвоѣ. и поидоша к городѣ. и сѣ паша
недошѣше сѣмѣи нѣ. тогда же всѣ множество
половцѣ. ехаша к городѣ битисѣ. и ѿ томъ
ше ѿ стрѣга. и хъ жоша. прѣгородѣе всѣ.
и пришедѣше всѣю силою и сѣ паша ѿ коло
городѣ. черниговцѣмъ же бѣиущимъ сѣ. сто
рѣда. **К**нѣзи хъ мавшѣ всѣ. и крѣпко бѣи
ю тѣмъ дружина. и половци. ѿже сѣни мѣи
ехѣмъ сѣмѣи. а нѣрѣи же рече. тако сѣ тво.
римъ. а тѣмъ поучѣньсвоѣ. поѣмъ дружинѣсвоѣ
тѣхъ к городѣ. въишедѣшимъ же пѣшѣцѣмъ. и хъ
городѣ сѣрѣлатисѣ. и поученѣмъ дружиною сѣ
ѣю и спѣловци. ѿвѣи хъ биша. а другѣмъ авѣгна
ша во дворѣ. тогда же порѣвноваша сѣмъ.
и прочѣи кнѣзи. ехѣиша по сѣлѣ дѣ по городѣмъ.
пѣшѣци видѣвшѣ полки. и сѣмъ ша въи ти
хъ городѣ. хъ нѣмъ хъ прѣстрашѣи. **С**попавѣ
шимъ же и мѣ по городѣмъ. вѣдѣи. и вѣстѣ прѣ
идѣи сѣмъ. и дѣтѣи хъ славѣсваѣ славѣмъ.

169
въ по мѣ черниговѣ сѣмъ. половци же оубѣавѣ
ше сѣ того. почаша ѿи мѣтисѣ прѣчѣ. кнѣзи
же видѣвшѣ половци и дѣща прѣчѣ. и идѣша
ѿ чернигова. и идѣша к новѣгородѣ сѣ верѣско
мъ. и хъ славѣ же приидѣи черниговѣ. не хъ
сѣавѣтѣ рѣга. и идѣи к сѣевѣ. **Г**вртѣи же
ѿсѣтава сѣна сѣвоѣго вѣсѣлика. в новѣгородѣ
оѣсѣтѣ славѣ. а сѣмъ и дѣи сѣ хъ жалю. и хъ славѣ
же поимѣ братѣ сѣвоѣго сѣтѣ полки. и сѣна сѣво
ѣго мѣтиславѣ. поидѣи к новѣгородѣ. на сѣтѣ
славѣ и на вѣсѣлика. сѣавѣ же оѣ всѣволожа.
ѿрѣдѣи сѣна сѣвоѣго мѣтиславѣ. на половци
сѣверѣндѣи и сѣ хъ торки. и сѣчѣнѣтѣи. и сѣнѣ
коликѣмъ дружинѣсвоѣ. а сѣмъ и дѣи кнѣ
вѣгородѣ. и не оѣспѣвѣни чѣтѣи. на чѣсѣ
тисѣмѣи рѣдѣмъ. и оѣмирѣвѣи дѣи к сѣевѣ.
и вѣсѣлико и дѣи кнѣи к сѣ хъ жалю. **Т**огда же
мѣтиславѣ и хъ славѣи чѣю. по мѣже бѣтѣ на по
ловци. сѣмъ прѣтѣна. и вѣжи и вѣхъ. и сѣкотѣи
и кнѣи хъ. и множество дѣшѣ хъ рѣтѣмъ сѣи
хъ ѿ полонѣвѣ. и вѣратисѣ в прѣсѣславѣ. хъ вѣ
лабѣтѣ ѿ тѣковѣтѣи по мѣи. полонѣ ѿ пѣсѣти
ворѣжѣи сѣвоѣ. **Т**ой же хъ мѣи прѣсѣта вѣсѣ
володѣи мѣи кнѣи галицѣи кнѣи **Лѣтѣ 5. 34.**

послаи хаславъ снѣ своѣго мстислава на поло
вци. копеславъ ханѣ пакоста хъ тогда посла хъ.
ѡнъ жинѣ дошѣи хъ вратиса хасла. на тѣхъ ѡ
сѣнь посла ѡцѣ его противъ мачесѣ. с володи
миромъ со андрѣевичемъ. и со верендѣи. и хо
диша до ѡлшѣ. и не ѡбрѣтше воротниша сѣ
хасла: **Н**а тѣхъ жимъ. и хаславъ со вои хъ пивѣ
со бра тѣ сѣю. поиде на володи мѣриковича. на
галичѣ. и прише шю емъ кѣ персѣ волю. сѣ хма
вшѣ бо тарѣ володи мѣриковича. и рѣша кнѣзю
своемъ. кнѣзѣ тѣи снѣ оу насъ ѡдинъ. а же
сѣ по бѣ тѣи со творитѣ. чѣ то нами дѣяти.
по едѣ нѣ кнѣзю рѣ хъ амы сѣ бѣ емъ сѣ мѣ сои
хаславомъ. а кѣ то на бѣ дѣ тѣ живѣ. а при бѣ
тнѣ тѣ кѣ по бѣ. а тогда сѣ сѣ то бою хъ а тѣ во
римъ вѣ городѣ: **Н**хаславъ жѣ перейде кнѣ
мъ чѣ рѣ рѣ сѣ. чѣ рѣ сѣ рѣ. и сѣ тѣ пиша сѣ бѣ нѣ тѣ сѣ.
и бѣ сѣ чѣ хъ ла. и бѣ мѣ жинѣ мѣ сѣ мѣ тѣ нѣ. не
ведѣ хъ тѣ тѣ ко тѣ рѣ и сѣ тѣ по бѣ дѣ ли. и хасла
вѣ жѣ его на шѣ галичанѣ. а галичанѣ и хаславлю
дрѣ жинѣ. и снѣ а его. и хаславъ не вѣ дѣ щю. и тѣ во
ра щю по бѣ дѣ и вѣ щю галичанѣ. бѣ рѣ тѣ а его бѣ жа
лѣ бѣ шѣ сѣ тѣ по полѣ сѣ володи мѣрикомъ и снѣ
а его мстиславъ: **Т**огда жѣ и хаславъ пойма

170
мѣ жинѣ галицкий. а галичанѣ не поймаша и хаславлю
люди. на роу гонѣ. и ѡсѣ тѣ сѣ и хаславъ. сѣ ма
ломъ дрѣ жинѣ на полѣ чѣ и. и по сѣ тѣ вѣ сѣ тѣ а тѣ
галицкий. и поидѣ ша галичанѣ по сѣ вои сѣ тѣ а тѣ.
и пойма и мнѣ жѣ сѣ тѣ вои коло дѣ нѣ кѣ. на тѣхъ жѣ нѣ
чѣ оу бѣ оу вѣ сѣ и хаславъ. ханѣ ѡсѣ тѣ а тѣ сѣ на по
лѣ сѣ сѣ маломъ дрѣ жинѣ. рѣ сѣ а тѣ вѣ сѣ и пѣ
на нѣ и хъ городѣ. и по вѣ лѣ и хъ бѣ тѣ и коло дѣ нѣ кѣ.
а лѣ чѣ шѣ и мѣ жинѣ по вѣ дѣ сѣ оу бою кѣ и сѣ вѣ.
Рѣ тѣ хъ. хъ. **П**ослаи хаславъ вѣ тѣ роу снѣ а сво
аго. противъ мачесѣ. бѣ бѣ оу повѣ лѣ жѣ нѣ сѣ бѣ.
и хъ сѣ хъ. и оу сѣ тѣ рѣ тѣ ю мстиславъ вѣ тѣ роу хъ.
и привѣ дѣ ю кѣ и сѣ вѣ. а сѣ мѣ и дѣ сѣ перѣ а сѣ сла влю.
и хаславъ жѣ сѣ оу творѣ сѣ кѣ тѣ бѣ. и по аю сѣ бѣ.
жѣ нѣ: **Р**ѣ то мѣ жѣ лѣ тѣ вѣ и гѣ на ша нѣ оу вѣ то
роу дѣ ци. и хаславлю чѣ. тарѣ слава а роу сѣ тѣ слави
чѣ роу ма на по сѣ а дѣ ша: **Р**ѣ то мѣ жѣ лѣ тѣ по
идѣ тѣ вѣ рѣ гѣ и сѣ роу сѣ то вѣ ци. и сѣ вѣ жѣ а лѣ ци. и со вѣ сѣ
мѣ дѣ тѣ мѣ и вѣ рѣ сѣ. и бѣ мѣ роу вѣ ко нѣ хъ вѣ оу сѣ
вои аго. а кѣ жѣ не бѣ и лѣ нѣ ко ли жѣ. прише шю
жѣ емъ вѣ оу вѣ а тѣ и. и сѣ та нѣ до шѣ коу хъ лѣ сѣ а. и при
е хѣ а ша кнѣ мѣ мало по лѣ оу вѣ сѣ. по сѣ лѣ снѣ а сво аго
гѣ тѣ вѣ а вѣ по лѣ оу вѣ ци. а сѣ мѣ вѣ роу тѣ сѣ а ѡ пѣ тѣ кѣ сѣ
жѣ а лю: **Р**ѣ то жѣ лѣ тѣ по прѣ сѣ тѣ вѣ сѣ а сѣ тѣ по полѣ сѣ

мстиславичъ. и посади ихъ слава въ него мѣсто.
снъ его готарослава. въ олодимири. томъ же
лѣтѣ престависа глѣбовъ гъргъевичъ. на
тѣмъ же ѿ сѣнь престависа ихъ слава мстис
славичъ. ноябра. гѣ. и на оутри на филипо
въ днь положиша оустѣго феѿдора. во ѿтнѣ
ѣмъ монастыри. тогда же слышавъ ихъ сла
ва двѣровичъ. смрътъ ихъ слава. и приѣхъ
ко днѣ прѣпокиевъ. и послава чѣславъ. и ко
мстиславъ койхъ слава чѣмъ. рече аще есь
ми тогда бѣи бѣлѣна брапо мѣсвои мѣ. а по
вели тамъ и тѣмъ ѿплачю гробъ его. тогда
же ихъ славъ чѣславъ со мстиславомъ.
ихъ дрѣжиною. не пѣстиша его въ киѣвѣ. ханѣ
ѣще не пришеде ашѣро мстиславъ и смоленъ
ска. **Т**огда же приидѣ ро мстиславъ. и по
садиша его киѣна на столѣ. рече чѣмъ. а
коже братъ твой чтилъ въ чѣслава. тако
же и ты еси чти. а до твоѣго живота киѣвѣ.
тогда бѣ глѣбъ гъргъевичъ со множество
идѣ мѣ полѣвѣцькѣ переа слава. на мстислава
ихъ слава. переа слава чѣмъ хъ тѣмъ
крѣпко сними. не оустѣ въ глѣбъ хъ ни тѣ
же сполѣвци. и поидѣ прочѣ. **Т**огда и дава

пиратинъ. сполѣвци. пойма сѣтослава. и мстис
лава. ихъ слава. и киѣнѣ и торѣ мало. и по
идѣ кѣрнитовъ. на двѣровичъ на ихъ слава. ре
че чѣмъ бѣ оутѣрѣдѣти до гъргъа. а любѣ про
же не мѣ. а любѣ при мѣрѣ мѣ ксѣмъ. переа
дѣшилъ днѣ прѣ приидѣ кнѣмъ въ стѣ. стрѣ
и тѣмъ мѣрѣ въ чѣславъ. ѿ нѣмъ ѿстава
полѣсвои. со сѣтославомъ. а самъ чѣмъ ки
ѣвѣ. и положи стрѣ на своѣмъ великоу чѣмъ.
въ стѣ и сѣфий. а самъ же пойма про кѣмъ
жинѣ въ чѣслави. поидѣ кѣрнитовъ. **С**лы
шавъ же поихъ слава двѣровичъ. посла по глѣ
батъ гъргъа. да приидѣ кнѣмъ сполѣвци въ
ручѣ. бѣ бо тогда глѣбъ на сѣмъ. глѣбъ
же приидѣ сполѣвци кнѣмъ. ро мстиславъ же.
и всѣволодъ чѣмъ. пришеде шѣташа оубѣлове
са. ихъ слава же и глѣбъ и сполѣвци доша
прѣтивъ имъ. стрѣмѣмъ стрѣляющимъ
са. ро мстиславъ же видѣвъ. множество по
ловець. и оубѣмъ. на чѣмъ слава койхъ
слава. мѣра про сѣ. поча давати по сѣмъ
киѣвѣ. а по дѣмъ мстиславомъ переа слава.
Мстиславъ же послѣшавъ. ѿже по дѣмъ
да бѣ переа слава. и рече стрѣмѣмъ. ѿже

и да вѣшь подолмною переславль. данибѣ дѣтѣ
мнѣ переславля. ни побѣкиѣва. и поворо ти
конамс пиславъ. соудѣжиною своєю. и стрѣ
исвоего. и ѿниже видѣще побѣгашавси. и поло
вциже погнаша пониухъ. и ныаи ху биша. аи ныа.
и хоймаша мно жество. аи ни нроу бего ша са.
роути слава. и алюбѣу бѣжа. кс молньскѣ. а
мстиславъ и сѣтѣ слава. всѣволо дичѣ. побѣ
жа киѣвѣ. **Т**огда же на шавсѣ воло дича по
ловци. а мстиславъ оу те чѣ с роути слави те
мъ. сѣтѣ славо мѣ. и при шѣ мстиславъ въ пе
реславль. поймѣ же нѣ свою ии дѣвѣ чѣска.
тогда же та жѣ ко бы ки та но мѣ. не ѿста лѣ
босѣ ашѣ оу ни хѣ. ни ѿ динѣ ки хѣ. **И** по
слаша киѣни. епискѣ па дѣ мѣ а на канѣ въ
сего по и хѣ слава. по дѣвѣ ови ча. реисѣ по
и дѣ киѣвѣ. а тѣмѣ насѣ та тарѣ не ѿ ху мѣ
тѣ. и хѣ слава же вни дѣ киѣвѣ. а гла бѣ
по сла кѣ перѣ славию. тогда же мно го хѣ са
тѣ ори ша по ловци ѿ коло перѣ слава. по жѣ
го ша бо сѣ ла вѣ. и ла цѣ кѣ ю бо жни цю и сѣтѣ
ю мѣ нѣ хѣ жѣ го ша. **Т**о и же хѣ мѣ по шѣ лѣ
оу жѣ гѣ рѣтѣ и вѣрѣ. слы ша вѣ смѣ рѣтѣ хѣ сла
вию. и бѣи про тѣи вѣ смолньскѣ. бѣи емѣ вѣ

172
ствѣ братѣ ти оу мѣ рѣ. вѣ чѣ сла вѣ. а роути
слава по бѣ же нѣ. аи хѣ слава сѣ дѣи тѣ вѣ киѣвѣ.
а гла бѣ вѣ перѣ слави. тогда же при шѣ шѣ но
во го ро дѣ ци ко гѣ рѣтѣ вѣ. по я ша оу не го сѣ
мстислава со бѣ ки хѣ. **Т**огда же роути
слава при бѣтѣ. сполкѣ кс молньскѣ. вѣ
слава кс стрѣиѣ вѣ сво емѣ. про са оу не го ми
ра. гѣ рѣтѣ и же не по ма нѣ хѣ лѣ бѣи братѣ а го
ниѣ го. да вѣ емѣ мирѣ а самѣ по и дѣ киѣвѣ.
при шѣ же сѣтѣ оу сѣ та ро дѣ бѣ. и тѣ приѣ хѣ
кѣ нѣ мѣ сѣтѣ слава ѿ лѣ гови чѣ. вѣ ла емѣ при
на тѣи вѣ лѣ бо вѣ сѣ но вѣ ца сѣ коѣ го. всѣ коло ди
ча. гѣ рѣтѣ и же по мѣ мирѣ да сѣтѣ. и по вѣ лѣ
вѣ емѣ и тѣ ти по сѣ бѣ киѣвѣ. и дѣ цю емѣ
кѣ киѣвѣ. и на чѣ сла тѣи гѣ рѣтѣ и сѣтѣ слава.
кѣ сѣтѣ слава вѣ ла чѣ емѣ и тѣ киѣвѣ. бѣтѣ же
со вѣтѣи тѣ сѣтѣ слава. ѿ сѣдѣ нѣи хѣ слави
вѣ киѣвѣ. ѿ нѣ жѣ нѣ хѣ о па шѣи тѣи киѣвѣ.
хѣ нѣ оу лѣ би лѣ киѣвѣ. **С**ѣтѣ слава же ѿ ста
вѣ рѣ но вѣ. а гѣ рѣтѣи сѣтѣ оу мо ро вѣи кѣ са. то
гда же вѣ слава кѣ нѣ мѣ и хѣ слава рѣ ка. ци
самѣ сѣ сѣ лѣ вѣ киѣвѣ. поса дѣ ли ма вѣ ки
ѣвѣ киѣни. гѣ рѣтѣ и же по сла ко и хѣ слава.
ре ка мнѣ ѿ чѣи киѣвѣ. а не по бѣ. тогда же

же въисла сакне мѣхъ слава. рекане сотво
римипакости. а се твои кнѣзѣ. гѣртий же
млѣнъ въ сѣи. ѿбѣща сакосотворити.
и блго дарѣтъ внидѣв кнѣзѣ. и сѣдѣна
дѣднн. и на ѿтпни столѣ. **Р** томъ же слѣ
теидѣ андрѣй ѿ ѿца своѣго ксѣ жалю. и
принсе и даи конѣ стѣи бѣи. юже принесе ша
кѣ едино мѣ корабли. и спиро тощю. и хъ
црѣ городѣ. и вко вавню болѣ. и гривнѣ хо
лопа. и крамѣ сребра. и дороготого камнѣ ж.
и жемчюта. оу Краси вѣхъ и постави ю вѣце
рѣкѣ своѣй. в володѣи мори. **Т** ой же хъ мѣи.
ѿ жени тѣрѣтій снѣ своѣго. глѣ ваврѣси. и
хъ славною. дѣвѣ вича. **Т** ой же хъ мѣи.
ѿ жени шана новогородѣци мѣтписла ватѣрѣ
тѣ вича. поа ша хъ анѣтпро внѣ. михальковѣ
ча. **Р** лѣ хъ. хъ д. престависѣ фѣѣ достѣи
гѣ мѣнѣ пѣчѣрѣскѣи. и понѣмѣ епѣпѣ новог
родѣскѣи. а прила. и и. и положи ша в пѣчѣрѣ
сѣкомѣ манастири. **Р** томъ же слѣ те при
идѣ мѣи прополи тѣ. и костѣи тпнѣ хъ црѣ
градѣ. и приаѣго кнѣхъ сочѣтѣю. и людѣи си.
на тѣ хъ мѣи приидѣ епѣпѣнѣ стѣрѣ. и лиши
ша епѣпѣи. той же хъ мѣи приидѣ гѣѣрѣтій.

173
володѣи мори. и володѣи мори мѣтписла в
и хъ слави ча. пойма хъ тѣ своѣго володѣи
мирови ча. и содѣтп мѣи мѣи. и дѣщилѣ
и мѣи кторо дѣ. со мно жѣ стѣи мѣи мѣи. мѣтп
сла вѣ жѣ вѣдѣ вѣ мно жѣ стѣи мѣи мѣи. не вѣ хъ мо
гѣ про тѣи вѣтп мѣи мѣи. и хъ тѣи вѣи мѣи мѣи. и хъ тѣи вѣи мѣи мѣи.
и нача бѣи тѣи снѣи мѣи хъ городѣ. ѿнѣ тѣ мѣи жѣ ѿсѣ
дѣи мѣи вѣи мѣи. многи кро вѣи проли ва хъ тѣ
самѣи жѣи мѣи. дѣи хъи жѣи ранѣи оу мѣи хъ вѣи.
Р ѣѣрѣтій же вѣи дѣи не по корѣ стѣи своѣго ксѣ вѣи.
и со жали сѣи по тѣи бѣи лю дѣи стѣи. нача дѣи
тѣи мѣи своѣи мѣи мол вѣи тпнѣи бѣи оу мѣи мѣи. не мо жѣ
мѣи стѣи по тѣи хъ дѣи. хъ нѣи ѿнѣ мѣи бѣи дѣи. а не по
корѣи тѣи мѣи сѣи. а та не радѣи сѣи по тѣи бѣи нѣи го.
ни про гнѣи нѣи ѣи го. но рѣи ко хъ вѣи дѣи вѣи вѣи крѣ
стѣи нѣи ѣи целованѣи ѣи. а ко жѣи бѣи рѣи тѣи ѣи го. ѿнѣ
жѣи не вѣи сѣи хъ тѣи тѣи го. но па чѣи радѣи ѣи тѣи сѣи
ѿи проли тѣи и кро вѣи. гѣѣрѣтій же хъ дѣи мѣи вѣи со
дѣи тп мѣи своѣи мѣи. и сѣи мѣи жѣи своѣи мѣи. во хъ рѣи тѣи
стѣи па сѣи вѣи кнѣ вѣи. а хъ тѣи ѣи го и дѣи вѣи тѣи.
вѣи во лѣи стѣи своѣи. **Р** лѣ хъ. хъ. хъ. вѣи гнѣи ша
новогородѣци мѣтписла ватѣѣѣрѣтѣи вѣи. а рѣи стѣи
сла вѣи ча по са дѣи ша сѣи тѣи слава. вѣи томъ же слѣ те
прѣи ста вѣи сѣи блго вѣи бѣи рѣи нѣи кнѣ хъ гѣѣрѣтій воло

[illegible]

Вѣтъ ѿ х. з. халожилъ андрѣйскнхъ
 в володи мирицрѣовъ. каменъ стѣпнѣци.
 аи рѣла. и. и придамнотай мѣнѣ. свободѣ
 и кѣпленьѣ. и худаньми. и сѣла дѣпша. и дѣ
 сатинъ вѣста дѣхъ свой. и торгѣ дѣсатѣ
 и. и гороу халожилъ боши. по мѣжѣ тѣ при
 и дѣлѣ ѿ нѣ. на сѣпнѣ кѣпью крѣстковъ. на то
 жѣ хмѣ. вѣтнѣ и хъ слава дѣвѣовича. и кн
 ѣва. мѣстиславъ и хъ слави чѣ. а самъ хѣ дѣ
 вѣси ѣвѣ. аи хъ слава бѣжаво гомни. ѿ по
 лѣ прогнаша и вѣва ти чѣ. по и жѣ вѣснѣ

[illegible]

говѣ: **Р**помъжѣлътеприидейхаславъ
дѣдовичъ. сомножествомъполовецъ. кѣ
рнитовъ. съпославажѣѡбаѡлговича и всѣ
володичи и рюрикъ. ростиславичъ. бѣбо
во время то пришлѣ к нимъ. ѡ ѡца вспомо
щъ. и бишася с нимъ ѡдѣснѣ. и хаславъ оу
жестоя въ исполовци. великъ пакостъ со
твориша. сѣла по жтоша. и люди повоѣва
ша. съпославажѣѡба послася к ростисла
въ. по мочи просѣще оу него. ростисла
въ жѣ пѣсти к нимъ. яро слава и хаслави
ча. и володимира и дрътевича. и галиць
къ оу помочь: **И**хаславъ жѣ слышавъ.
и половци ѡстѣпишася въ поле. сий же при
шедъ сѣи ѡбѣрѣтоша его. и бродишася
по немъ хадѣснѣ съпославажѣѡба. и рюрикъ.
и ѡшѣдъ шѣ мало хадѣищѣ. и не ѡбѣрѣто
шайхъ. и ѡбратнишася кождо во свои си.
и хаславъ жѣ ѡстѣпи въ поле на полѣхъ нивъ
рѣки половецѣмъ. ѡ горѣ пакы мѣхъ кнѣ
мъ. и ѡи доша ѡ него половеци: **Т**ой же
хъ имъ приидейхаславъ исполовци. и пово
ѣва волость. смоленскѣю. и посла ко анъ
дрѣю кѣ рѣгѣвичю крѣстовъ. и испроси

оу него дщѣрь. хасвоѣго снѣвѣа. хасътѣ сла
ва. и испроси оу него по мочи. и посла к не
мъ снѣа своѣго хаслава. со всимъ полко
мъ. и мѣромъскимъ полкомъ. ханѣ при
шли въ хѣрѣский кнѣзи. на съпослава на володими
рита. и ѡстѣпили въ хѣвѣ восту жи. ѡнъ же бѣ
таше пѣсасни мѣхъ города. ѡжидаа по мочи ѡ
и хаслава ѡстѣпиа своѣго. и ѡ ѡца своѣго анъ
дрѣа: **С**ъпославажѣѡба. ѡлговичъ. и всѣ
володичи. и нѣи кнѣзи. слышавъ сѣи дѣща. и хас
лава и андрѣеви ча. и сѣилоу рѣстовъскоу.
оу бо явше сѣи дѣща е мѣхъ мирѣ. въ хѣратниша
сѣи пѣтѣ. и хаславъ жѣ дѣдовичъ. и хасла
въ андрѣеви чѣ. слышавъ сѣи воу оу вративша
сѣи хѣ. и дѣи хаславъ во вѣтпичи. а ѡндрѣеви
чѣи хаславъ. вѣрѣти сѣа ко ѡцѣю своѣмъ. крѣ
стовъ: **Р**ѣѣѣ. хѣзи. прислашася въ горо
дѣи. ко андрѣеви кѣ рѣгѣвичю. просѣ оу
него снѣа. кнѣжи ти вѣновѣторѣѣ. а рости
славича съпослава вѣгнаша. ханѣ бѣ рости
славъ ѡцѣ его. и хѣморила бѣратѣю хѣ в по
грѣѣѣ. и многи хѣи мѣнѣе вѣхалѣ. андрѣи
жѣ кнѣхъ по ча дѣа ти мѣхъ мѣстѣ слава. бѣратѣ
своѣго. ѡнъ же не восхотѣша. и вѣстѣи мѣхъ

сно вца своего. мстисла в аростиславича.

Ртоже лѣто соудана бы цркви стѣи. въ
володимири. блговѣрнымъ и хрѣтолюбн
вымъ кнземъ андрѣемъ. и оу красню ди
вно. многоразличнымъ иконами. и драги
мы каменіемъ вѣсчисла. и со вѣдѣ црковны
ми. и вѣру зѣла похлати. повѣрже его и по
щанию. костѣи бы. приведе мѣстѣ и хрѣ
многѣхъ мѣстѣхъ мастерѣ. и оу красню паче
и бы цркви и.

Ртоже лѣто по горѣ росто
вѣ. и цркви вси. и соборна дивна велика
и цркви. стѣи бы. сторѣ. тако же не бы ло
ни бы дѣти. **Лѣтѣ 5. х. 3. 4.** по чата бы стѣ
пописывати цркви хрѣто верха. а икона
на вѣста. **Лѣтѣ 5. х. 3. 4.** о в. свѣци на бы цр
кви на хрѣто вѣ корте хрѣ в володимири.
в то же лѣто хрѣто на бы цркви стѣи гостѣ
въ володимири. в то же лѣто востѣи рѣсь. ли
и нѣи а нска жемъ в малѣ. епѣи нѣи к то
не по правѣ. по стави сѣи сѣи хрѣто. не стѣ
рѣи епѣи хрѣто жалѣ сѣи сѣи хрѣто. не стѣ
ти вѣи нѣи стѣи рѣи стѣи полѣ. по чата оу сѣи хрѣто
и ти. не стѣи нѣи сѣи хрѣто. по чата оу сѣи хрѣто
и бы. в оу сѣи нѣи сѣи хрѣто. по чата оу сѣи хрѣто.

ни на крѣи нѣи. и бы стѣи та же лѣто повѣлика.
прѣблго вѣрнымъ кнземъ андрѣемъ.
и прѣвси милоу ми. и оу прѣи нѣи бы крѣи со
фѣи доромъ. и и дѣи на и с правленѣи крѣи
градѣ. андрѣи на и болгарьскѣи. прѣи рѣи мѣ
мѣи хрѣто мѣ. стѣи на црѣи. по чата рѣи на и
ксоу. и лѣи нѣи молѣи на црѣи. оу дариша
слѣи црѣи вѣи лѣи на хрѣто. и хрѣто шаврѣ
цѣи оу то пити. сѣи мѣи оу црѣи. в сѣи мѣ
сло мѣ. и крѣи в сѣи сѣи сѣи. сѣи жалѣ сѣи сѣи
и ли. и перѣи на славьскѣи. и чѣи рѣи то вѣи сѣи.
сѣи же сѣи хрѣто мѣ вѣи рѣи на и дѣи лѣи на и. да
не блѣи на тѣи сѣи прахѣи нѣи бѣи хрѣто. **Р**то
же лѣто и дѣи кнѣи андрѣи. на болгарь. со
сно мѣи сѣи мѣи хрѣто славомъ. и сѣи бѣи рѣи
сѣи мѣи. и рѣи славомъ. и сѣи бѣи рѣи сѣи мѣи
кнѣи мѣи хрѣто мѣи. и по мѣи хрѣто мѣи. и сѣи
та бѣи на болгарь. сѣи мѣи сѣи сѣи сѣи. и сѣи
сѣи. а сѣи та и по и мѣи. но сѣи дѣи на и
дрѣи жѣи оу тѣи. кнѣи бѣи болгарьскѣи. до вѣи
и сѣи оу тѣи. **К**нѣи жѣи андрѣи в оу тѣи
сѣи бѣи оу. вѣи дѣи по гѣи и болгарь. и хрѣто
а сѣи оу дрѣи жѣи в сѣи хрѣто. сѣи та хрѣто
и сѣи сѣи сѣи. на по чѣи на и по чѣи та гѣи.

и приехадостпойбѣи допѣшець. кнѣзь андрѣи
и со гврьгемь. и со иуа славомъ. и таро
славомъ. и со всю дружиною. и погониша
сандрѣстпоубѣю. и погаша целовати стѣху
бѣю. срадо стию великою и со слезами. хва
лны пѣсни воздающѣи. и шѣше вѣща гра
и ху славный. брахумовъ. а прѣдѣ. г. горо
дѣи по жгоша. сѣ же быту до новое. стпой
бѣи володимирьской. юже вѣхалъ еше
и со бою. блго вѣрныи кнѣзь андрѣи. и при
несъ со славою. и постави ю въ стѣи бѣи.
въ володимери в холотверсѣи. и дѣже сто
итѣи до сего днѣ. **Р**ѣ. 15. х. от. прѣста
виса блго вѣрныи и хрѣтолюбивѣи кнѣзь.
и ху славъ. снѣ блго вѣрнотого кнѣзь андрѣ
а. и положиша в цркви. стпойбѣи въ воло
димери. ѿкѣбра. кнѣ. **Р**ѣ. 15. х. от.
прѣстависа блго вѣрныи и хрѣтолюбивѣи
и кнѣзь таро славъ. снѣ блго вѣрнотого кнѣзь
гѣ ѿргиа. и положиша в цркви стпойбѣи
въ володимери. а прилж. вѣ. днѣ. **Р**ѣ. 15. х.
от. прѣстависа блго вѣрныи кнѣзь рости
славъ. снѣ мстиславъ. и дай Смоленска.
кнѣзь вѣ. кнѣ живѣ кнѣзь вѣ. лѣ. пѣ. мѣа

марта. кнѣ. днѣ. и вѣхуша и кнѣзь вѣ. **Р**ѣ. 15.
х. от. вѣтна мстиславъ. володимира
мстиславича. и кнѣзь вѣ. и дѣ в половци во
лодимиръ. а самъ вѣ дѣ кнѣзь вѣ. пойже
хумѣи посла кнѣзь андрѣи. и сѣ вѣхалъ снѣ
своего мстислава. на кнѣзь вѣско кнѣзь
мстислава. сро стокций и колодимиръци.
и сѣ вѣхалъци. и инѣ ху кнѣзь хий. а глѣ вѣ
перна славьскѣи. романъ Смоленскѣи.
дѣ вѣ вѣше горо дѣскѣи. володимиръ а
нѣ дѣ вѣ вѣ. дѣ митрыко гврьгевичъ. рѣ
рико со бра томъ мстиславцемъ. ѿлѣгъ
стѣо славичъ. со бра томъ со итаремъ. мстис
лавъ же и ху славичъ. ху твори савѣ кнѣзь вѣ.
и быа ху савѣ крѣпкой ху горо дѣ. и сто яша ѿ
горо дѣ. г. днѣ. и вѣхуша кнѣзь вѣ. ето же кнѣзь
никогда же. а мстиславъ и ху славичъ. бежа
с бра томъ и кнѣзь вѣ. к володимиру. смало
мѣ дружинѣи. а кнѣгню ето яша. и снѣ ето
и дружинѣ вѣхуша. и вѣ кнѣзь вѣ пограби
ша. и цркви. и монастыри. ху. г. днѣ. и ико
нѣи поймаша. и кнѣг и рихѣи. **Р**ѣ же и ху дѣ
на савѣ грѣху. вѣ то бо времѣху прѣтиль вѣ
полнѣ карпай гѣ мѣна. печерьского. про ѿ спо

сѣи праху ники. не вѣла емоу части. масла
ни молока. въ тѣхъ сѣи праху ники. въ рѣкѣ
и въ пѣтѣхъ. помагаша тѣмъ же емоу черни
говѣ сѣи епѣхъ. антоний. и кнѣзю черниго
въ сѣи мнѣмъ жаждѣ. бранаша масла тѣхъ.
въ тѣхъ сѣи праху ники. кнѣзю же тѣмъ слава
нехотѣхъ. и ихъ вѣржи и сѣхъ епѣхъ. да вни
маи монахи кождо собоу. и не проѣхъ имъ
сѣхъ юхъ агоу. **М**ѣ же напредѣ лежаще
евоу хратимъ сѣхъ. мѣ тѣхъ слава же андрѣ
евичъ. посади кнѣзю тѣхъ стрѣхъ сѣхъ глѣ
ба. а самъ воу хратимъ сѣхъ володимирю. со
дрѣжиною своєю. **Р**ѣхъ. сѣхъ. юхъ. мѣ тѣхъ
слава андрѣевичъ. посади кнѣзю тѣхъ сѣхъ
сѣхъ глѣба. а самъ и дрѣхъ володимирю.
а глѣба да тѣхъ сѣхъ своѣмъ прѣхъ слава.
И сѣи фѣхъ рѣхъ не воу хратѣхъ блѣхъ ни. и оу
дали сѣхъ юхъ. хлѣхъ и боу хлѣхъ потѣхъ ни.
Рѣхъ же тѣхъ похъ доу хратѣхъ юхъ. и соу хратѣхъ
таау хратѣхъ. дрѣхъ тѣхъ ни. а кнѣзю тѣхъ. юхъ же тѣхъ со
хратѣхъ володимирю. и же кнѣзю тѣхъ сѣхъ юхъ
мѣ. и дрѣхъ тѣхъ дрѣхъ тѣхъ црѣхъ и тѣхъ. поу хратѣхъ
и рѣхъ сѣхъ юхъ. соу хратѣхъ тѣхъ юхъ. а юхъ
дрѣхъ тѣхъ нахратѣхъ. сѣхъ тѣхъ боу хратѣхъ юхъ

128
рѣхъ тѣхъ юхъ. вѣхъ тѣхъ нахратѣхъ дрѣхъ тѣхъ. и юхъ тѣхъ.
первоу хратѣхъ. при дрѣхъ тѣхъ юхъ тѣхъ полоу хратѣхъ.
и рѣхъ тѣхъ сѣхъ нахратѣхъ. юхъ тѣхъ при дрѣхъ тѣхъ сѣхъ
рѣхъ тѣхъ слава. и тѣхъ тѣхъ похъ тѣхъ. а дрѣхъ тѣхъ при
дрѣхъ тѣхъ похъ тѣхъ сѣхъ тѣхъ дрѣхъ тѣхъ. кнѣзю тѣхъ.
и тѣхъ тѣхъ похъ тѣхъ сѣхъ. и при тѣхъ тѣхъ сѣхъ юхъ тѣхъ
боу хратѣхъ. бѣхъ тѣхъ посади тѣхъ тѣхъ кнѣзю андрѣхъ.
на юхъ тѣхъ сѣхъ. и на дрѣхъ тѣхъ. вѣхъ тѣхъ. хѣхъ
чѣхъ тѣхъ похъ тѣхъ похъ тѣхъ тѣхъ. юхъ тѣхъ сѣхъ юхъ тѣхъ
рѣхъ тѣхъ сѣхъ тѣхъ сѣхъ юхъ. и вѣхъ тѣхъ вѣхъ тѣхъ. а тѣхъ
кнѣзю тѣхъ. дрѣхъ тѣхъ нахратѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ.
ни мѣхъ вѣхъ сѣхъ тѣхъ сѣхъ тѣхъ тѣхъ. рѣхъ тѣхъ
кнѣзю тѣхъ полоу хратѣхъ. воу хратѣхъ кнѣзю тѣхъ и тѣхъ
нахратѣхъ. и рѣхъ тѣхъ похъ тѣхъ полоу хратѣхъ. и дрѣхъ
кнѣзю тѣхъ. и дрѣхъ тѣхъ сѣхъ дрѣхъ тѣхъ юхъ тѣхъ.
и кнѣзю тѣхъ дрѣхъ тѣхъ похъ тѣхъ. и дрѣхъ тѣхъ сѣхъ
тѣхъ дрѣхъ тѣхъ кнѣзю тѣхъ слава. блѣхъ дрѣхъ тѣхъ сла
ва. кнѣзю тѣхъ дрѣхъ тѣхъ сѣхъ. глѣхъ боу хратѣхъ во
лодимирю. вѣхъ тѣхъ тѣхъ сѣхъ. кнѣзю тѣхъ.
лѣхъ тѣхъ. и дрѣхъ тѣхъ дрѣхъ тѣхъ кнѣзю тѣхъ сѣхъ поло
у хратѣхъ нахратѣхъ. а дрѣхъ тѣхъ тѣхъ полоу хратѣхъ кнѣзю
тѣхъ сѣхъ. поу хратѣхъ. похъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ. и дрѣхъ
кнѣзю тѣхъ слава. и оу хратѣхъ сѣхъ тѣхъ тѣхъ полоу хратѣхъ.
и при дрѣхъ тѣхъ кнѣзю тѣхъ. **С**миривъ же сѣхъ

споловци. и дари вѣнчѣ и поѣхаша ѿ нихъ. поло
вци же вохурапишася во сѣвоу си. глаголюще
гдѣ же вѣнчѣ поѣхаша кѣмъ сѣвоу си. и полове
цы. и братомъ своимъ михалкомъ. и содръ
жиною своєю. и бѣвшю емъ на перепутьѣ
скѣмъ поли. половецы же тѣмъ слышавши.
ѣхавша глаголюще кѣмъ перепутье. и гдѣ ма
сѣ глаголюще халъ на ѿнѣхъ споронъ. ко ѿнѣ
мъ половецѣмъ. а тамъ емъ пострасти. и на
мъ не ѣхалъ. а поидѣмъ хакиевъ. въ хумѣ
сѣла. и поидѣмъ сполономъ въ половецы. и ѣха
ша хакиевъ во евѣтѣ. и приѣхаша кѣмъ по
ломъ. ко сѣмъ и бѣи гдѣ. кѣмъ сѣмъ и номъ.
и сѣмъ и ю. и вѣхаша сѣла. бѣхъ оутѣчи.
сѣмъ и жѣнами. и кони. и скотѣ. и ѿвѣнчѣ.
и погнаша въ половецы. **Г**лаголюще же кѣмъ ю.
воротившю сѣмъ перепутье. и хотѣху
емъ на ѿнѣхъ споронъ непра. кѣмъ сѣмъ ю на
сѣмъ кѣмъ половецѣмъ. и бѣвшю емъ на пере
путье половецѣмъ поли. бѣи емъ вѣстѣ. ѿ жѣ
недождавше половецы сѣмъ маѣго. ѣхали во
евѣтѣ и во ютѣ. глаголюще слышавъ. во
схотѣмъ на нѣсамъ ѣхати. берендѣевъ же
хотѣху даша. рекоуще кѣмъ не бѣху. по

179
вѣху. бѣху и тѣмъ вѣлицѣ половецѣ. ѣгда сѣ
вои пишася сѣмъ братѣмъ своимъ. а нѣ по
шли братѣмъ кѣмъ половецѣ. и берендѣевъ ни ко
ко. **Г**лаголюще же посла братѣмъ своего миха
лака. и сѣмъ посла перепутье. рѣ. а бѣ
берендѣевъ половецѣмъ тѣмъ сѣмъ. михалко же
сѣмъ творитѣ половецѣмъ братѣмъ. а дрѣмъ же
ѣго не сѣмъ сѣмъ. и не вѣдѣху мѣмъ поѣхаша
кѣмъ сѣмъ сѣмъ бѣху. михалко же целова
братѣмъ своего глаголюще. и всю дрѣмъ же братѣмъ.
и ѣха по половецѣмъ. и перепутье берендѣевъ доро
гѣ. половецѣмъ. и поидоша по нѣмъ михалко
мъ. и на ѣхаша сторожи половецѣмъ. бѣхъ
же и хъ чѣмъ. тѣ. и ѿ бѣхъ хъ и хъ бѣ
хъ вѣстѣ. ѿ вѣхъ хъ и хъ бѣхъ. а нѣ и хъ и ма
ша. **И** похаша прашати живѣи хъ и ма нѣ.
много ли вѣхъ на хъ. и рѣхъ много
и хъ вѣстѣ. хъ. тѣмъ сѣмъ. на нѣ же слышавши
и хъ и маша. ѿ жѣмъ сѣмъ живѣи тѣ.
а половецѣмъ вѣстѣмъ много на хъ. а на сѣмъ мало.
а жѣ сѣмъ на нѣмъ бѣти. по сѣмъ на мѣ
бѣхъ и тѣмъ первѣи врахъ. и хъ бѣхъ вѣсѣ. не
оупѣхъ вѣхъ ни ѣмъ. и поидоша по до
рогѣмъ. во сѣмъ да же бѣхъ оупѣхъ. михалко

пріи

млю ихъ. и много хласотвориша. сѣла всѣ
вхаша. и по жгоша. а люди посѣломъ и сѣсо
ша. а жень и дѣтий и мѣнь. и сѣоты по
и мasha. и приидоша жѣко грады. но в горо
дѣцѣхъ хътворишася. въ градѣ. и сѣи хъ
мъ рома мномъ. и быхъ сѣи хъ пѣи хъ го
рода. и много ихъ биша и нашихъ. не оустѣ
вѣни чю жѣ градъ ихъ. въ хъ вратишася
и патѣ. и оу двѣ домъ сѣво доша пѣши. а
дрѣхъ и люди по мроша голода. не бѣ бо нѣ
коли жѣ по льтѣ жѣ ка пѣти людемъ симъ.
дрѣхъ и бо и ни хъ и сѣи ни доша. въ велико
ѣтовѣньѣ. **С**ѣ же бѣхъ нашихъ грѣхъ. слы
ша хомъ бо прѣжѣ трѣи лѣтъ. бѣи вѣ
хъ на мѣнѣ в новѣ городѣ. всимъ люде
мъ видѣши мѣво трѣхъ оу бо црѣквѣхъ.
нового родѣ сѣихъ. плакаша на трѣхъ и ко
нѣстѣ а бѣца. провидѣвши бо мѣти бѣжи.
патѣ бѣхъ оу тѣщю ю бѣти. на городомъ.
и на ѣтовѣ лостѣю. молашѣтѣ сѣна сво
ѣго сѣ слѣхъ ми. да бѣи хъ и ни хъ дѣнѣи сѣ
ри ни лѣ. на ко жѣ прѣжѣ сѣо домѣи го мора. но
на кони не вѣи тѣи по мѣи хъ тѣ. на ко жѣ
и бѣи сѣ тѣ и ни вѣи сѣтѣ. бѣи мѣти бѣжи. и хъ ба

ви мѣтѣю сѣю. хъ не хрѣтѣи не сѣтѣ. на ка хъ а
на ка жѣи мѣ рѣтѣи. а сѣи рѣи не прѣдѣи мѣне. глѣ
дѣвѣтѣ. та кой сѣи. люди новогороцѣи сѣи. на ка
хъ бѣтѣ сѣи рѣи до хъ мѣи. хъ прѣстѣплѣнѣи сѣи
сѣи оу. и хъ аго рѣи сѣи на вѣдѣнѣи. и мѣти оу
сѣю и хъ ба вѣи рѣи хъ. не глѣмъ жѣ прѣи сѣтѣ
нового родѣи. прѣдѣи сѣи хъ нашихъ. но аще
бѣи та ко бѣи ло. по вѣи сѣи мѣи хъ и прѣи ни.
крѣтѣ прѣстѣплѣти. и ли вѣи сѣи. и ли прѣи вѣи сѣи.
сѣи ро мѣи лѣтѣ. а крѣтѣ тѣи мѣи сѣи лѣо вѣи сѣи. ко
вѣи сѣи мѣи хъ и прѣи вѣи сѣи мѣи прѣстѣплѣти.
а до колѣбѣтѣи прѣи тѣи на дѣи мѣи. хъ грѣхъ и
на вѣи сѣи. и на ка хъ а лѣтѣи до сѣи тѣи мѣи. рѣи сѣи оу бѣи го
вѣи рѣи на го сѣи хъ а нѣи рѣи сѣи. **Лѣтѣ 5. хъ. оу.** прѣ
стѣи вѣи сѣи бѣи го вѣи рѣи и сѣи хъ вѣи лѣи мѣи рѣи.
а нѣи рѣи сѣи вѣи хъ. и по ло жи ша и оу сѣи тѣи го а нѣи рѣи сѣи
вѣи сѣи вѣи. вѣи тѣи нѣи мѣи мо на сѣи тѣи ри. на тѣи хъ жѣ
и сѣи нѣи прѣстѣи вѣи сѣи мѣи сѣи лѣи вѣи хъ а сѣи лѣи хъ.
и по ло жи ша и вѣи лѣи мѣи ри. и дѣи жѣ прѣстѣи вѣи
сѣи. **Лѣтѣ 5. хъ. оу.** ро дѣи сѣи оу а нѣи рѣи сѣи сѣи.
и на рѣи сѣи ша вѣи крѣи сѣи ни вѣи сѣи ли и. **П**о и жѣи хъ
мѣи. приидоша по лѣи вѣи. на ки сѣи вѣи сѣи хъ сѣи тѣи ро
нѣи. и вѣи хъ а мѣи мо жѣи сѣи тѣи вѣи сѣи лѣи хъ а ки сѣи во мѣи. и
сѣи лю дѣи. и сѣи сѣи тѣи. и сѣи конѣи мѣи. и по и до ша сѣи

1170

множествомъ полонъ. въ половци. **Г**лаѣ въ
иснѣхъ и снѣхъ въ скомъ. въ поврѣмѣхъ болнѣхъ въ цю. и
послабра тасвоего михалка. събрапомъ сво
имъ въ сѣволодомъ. пополовцѣхъ. михалко же
послашли въ сѣхъ. и въ хабѣхъ по ни хъ. и сѣхъ на
ихъ харисю въ томъ. събра на дѣхъ и историсъ. и сво
ѣво дою своймъ въ оладиславомъ. и на хаша
а дорогахъ. и по хаша по дорохъ по ни хъ. и оу
спрѣтша на сполономъ. и бишася сними. и оу
долѣша половцѣмъ. бѣхъ ею помощю. и ни хъ
и хъ биша. а дрѣхъ гѣхъ на хъ биша. въ днѣхъ средѣхъ.
Ирекоша и хъ иманѣхъ. много ли ва ни хъ на
хъ дѣхъ. и рекоша мнози сѣхъ. и рече воладисла
въ. сѣхъ держимъ колодѣхъ ни хъ сѣхъ на смрѣхъ.
по великнѣхъ и сѣхъ сѣхъ. и и сѣхъ коша въ сѣхъ. и по хъ
хаша по дорохъ. и истрѣтша. и паки
сѣхъ спѣхъ пишася и бишася и бишася сними. и по
можѣхъ гѣхъ михалка въ сѣхъ володомъ. на пога
нѣхъ. и дѣхъ днѣхъ и оу пна мѣхъ. въ днѣхъ въ нѣхъ
лю. сѣхъ мѣхъ поганѣхъ и хъ биша. а дрѣхъ гѣхъ пойма
ша. а полонъ хъ кой оу на ша. дѣхъ стача дѣхъ спѣхъ
шаво свога сѣхъ. и снѣхъ въ сѣхъ слава цѣхъ бѣхъ и сѣхъ
бѣхъ. и крѣхъ тахъ тахъ. **Р**лѣхъ хъ. и. прѣста
висѣхъ блѣхъ въ рнѣхъ и снѣхъ въ сѣхъ. глаѣхъ

182
гѣхъ рѣхъ. и снѣхъ въ сѣхъ. лѣхъ тахъ. и положиша
и оу сѣхъ тахъ. на бѣхъ рѣхъ. и дѣхъ хъ лѣхъ тахъ
оу сѣхъ тахъ. **Т**ой же хъ имѣхъ посла на дрѣхъ
и снѣхъ. снѣхъ въ сѣхъ мѣхъ тахъ. на болгарѣхъ. и мѣхъ.
рольскнѣхъ снѣхъ посла. и бѣхъ и нѣхъ бѣхъ тахъ вѣхъ
мѣхъ людѣхъ. хъ ни годъ нѣхъ тахъ хъ имѣхъ въ сѣхъ тахъ
болгарѣхъ. и дѣхъ хъ ни годъ хъ. бѣхъ въ сѣхъ тахъ
мѣхъ тахъ. въ сѣхъ тахъ. совои хъ въ сѣхъ тахъ. со
брапомъ сѣхъ. смѣхъ роу мѣхъ сѣхъ тахъ. сѣхъ тахъ
сѣхъ тахъ. на оу сѣхъ тахъ. и хъ дѣхъ хъ тахъ. и нѣхъ
ли. нѣхъ до хъ тахъ. хъ хъ хъ тахъ. сѣхъ тахъ. дрѣхъ тахъ.
бѣхъ тахъ. и снѣхъ въ сѣхъ тахъ. въ поврѣхъ тахъ.
рѣхъ тахъ. и въ сѣхъ тахъ. и въ сѣхъ тахъ. поганѣхъ тахъ.
бѣхъ тахъ. и въ сѣхъ тахъ. и въ сѣхъ тахъ. и въ сѣхъ тахъ.
жнѣхъ сѣхъ коша. а жѣхъ нѣхъ тахъ. тахъ поймаша. **С**лѣхъ
шавше болгарѣхъ. въ малѣхъ дрѣхъ тахъ. мѣхъ тахъ.
ва. прѣхъ тахъ. и дѣхъ хъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ. и до
спѣхъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ.
сѣхъ тахъ. хъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ.
спѣхъ тахъ. и снѣхъ въ сѣхъ тахъ. на оу сѣхъ тахъ. сѣхъ тахъ.
дрѣхъ тахъ. и. въ. ю дрѣхъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ.
и въ хъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ.
хъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ.
же и рѣхъ тахъ. сѣхъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ. тахъ тахъ.

вистѣ ѿ поганѣ. стѣаѣца. и хрѣтъаньскѣа
мѣтѣа. поганѣи коху вратишасѣ въ спѣтъ.
а хрѣтъанѣху вѣлаѣце бѣа. коху вратишасѣ въ
свѣтѣи. **Т**ой же хитѣмѣ. послаа андрѣи кнѣжитѣ
кѣи ѣвъ. рѣманарѣстиславича. и приѣша ѣго
соучестіи юкнѣанѣ. а снѣви нарѣполѣсѣа дѣстѣа
ленѣсѣа. **Р**ѣѣ. ѣ. х. пѣ. **П**рѣстависѣ блѣго
вѣрнѣи кнѣмѣстиславѣ. андрѣѣвичѣ. мѣ.
мѣа. кѣи. и положиша ѣоу стѣиѣи въ олоди
мери. южѣоу чинилѣ ѣцѣ ѣго андрѣи. **Р**ѣѣ.
ѣ. х. пѣ. въ ѣбѣжерюрикѣ. и хновѣагорода. пото
мѣ же новѣагорода. ци послаша ѣо андрѣи кнѣю.
и вѣдай мѣ дѣтѣа своѣго ѣрѣга. и приѣша ѣго сѣ
чѣтѣю. **Т**омѣ же блѣтѣ. не покорѣци мѣа
рѣстиславичѣ мѣснѣю андрѣю. и ко воли ѣго
нехѣаѣцѣ. пачѣ же дѣвѣ рѣстиславичѣ. въ
шѣагорода сѣи. хѣама въ сѣбѣ рѣтѣ ѣюсѣаѣю.
и приѣхѣа нѣо чѣпрѣтѣи въ ѣсѣи ѣвъ. ѣа пѣвѣа
та кнѣа андрѣа. всѣа волода. и рѣстиславѣ
чага рѣполѣса. и дрѣжинѣи хѣа. **Т**омѣ же блѣ
тѣ слѣиша въ ѣснѣа андрѣи. ѣа та вѣратѣа сво
ѣго дѣаѣо мѣ. рѣстиславичѣ мѣи бѣратѣ ѣю ѣго.
посла снѣа своѣго гѣѣрѣга. снѣо вѣагорода. ци.
и рѣстѣо вѣци. и сѣѣа дѣа. и сѣо всѣа дрѣжинѣа.

183
и сѣа во ѣво дѣо ѣорисомѣ. жи дѣиславичѣ мѣ.
и нѣхѣу кнѣи. ѣс. спѣлѣсѣо ѣи. въ ѣи шѣа
рѣаѣ же дѣаѣ. хѣа творѣи вѣбѣратѣа своѣго
мѣстислава. а сѣа мѣи дѣа попомѣчѣа гѣаличѣ.
и нѣа дѣа ѣмѣа полѣо чѣи. и приѣша дѣе же кѣ въ
шѣагорода. хѣа сѣило юмногѣо. и сѣа поѣа хѣа ѣко
логорода. **Р**ѣѣ. нѣ. и нѣоу сѣѣвѣи нѣчѣтѣо же въ ѣо
вратишасѣ въ спѣтъ. **Т**омѣ же блѣта прѣ
стависѣ блѣго вѣрнѣи кнѣхѣ. стѣо славѣ. гѣѣ
рѣвѣи чѣ. гѣнѣа. аѣ. сѣи кнѣхѣи хѣбраннѣи кѣѣжѣи
бѣѣ. ѣро жѣстѣа и дѣо сѣрѣшѣнѣи а мѣжѣстѣа.
бѣѣ ѣмѣа болѣхнѣхѣа. ѣа же болѣхнѣи проша
хѣтѣа мѣа. стѣиѣи а пѣи. и сѣтѣи ѣѣи ѣѣа. кѣ
во поспѣра же тѣа болѣхнѣи ютою. ѣа сѣа кнѣи
гѣтѣ. тѣѣа ѣо ѣмѣчѣтѣа. а дѣа ѣго сѣсѣтѣа.
та сѣа жѣи тѣа. кѣи жѣ стѣо славѣ. вѣжѣи ѣѣго
дѣнѣи кѣ. и хѣбраннѣи вѣа всѣхѣи кнѣхѣ. нѣа дѣа
вѣѣи кнѣжитѣи а хѣмѣи. нѣа дѣа мѣѣѣстѣи ѣ
нѣснѣо ѣ. и поѣоу сѣѣнѣи ѣго. поѣо же нѣо вѣтѣ
ло ѣго. въ цѣрѣкѣи стѣа ѣѣа вѣсѣѣа ѣа ѣа. **Т**омѣ
же блѣтѣ прѣстависѣа гѣѣрѣгѣи кнѣхѣ. мѣро
мѣсѣи. гѣнѣа вѣа. **Р**ѣѣ. и положиша въ цѣрѣкѣи.
въ мѣро мѣа. южѣа вѣа сѣа мѣа соѣа дѣа. **Р**ѣѣ.
ѣ. х. пѣ. сѣа дѣа цѣи ѣа рѣславѣи хѣа славѣи чѣи

ѢВѢ. ѢХАНАНЬИХЪ ѢХДОМЪ. УРНИГОВЬСКІИ СНА
ХЪ СПОСЛАВЪ. ИВѢХАВКИЕВЪ. ДРЪЖИНЪ ЕГО
УОЙМА. АСАМЪ КНХЪ ОУПЧЕ. А КНИТИНЮ ЕГО
ИУОЙМАША СМЕНШИМЪ СНОМЪ. ИВ СЮДРЪЖИ
НЪ. ИСѢДѢВКИЕВѢ. ВІДНІ. ИКОУ ОВРАПІША
СА КЧЕРНИГОВЪ. ПОЙМАВЪ ИМНІЕ ЯРОСЛАВЛЕ
ВЕСУ СЛА. **П**РОСЛАВЪ ЖЕ СЛЫШАВЪ. ЯКО СПО
ИТЬКИЕВЪ БѢХЪ КНХЪ. ПОГРЯБЛЕНЪ РОСТИСЛА
ВИЧИ. ПРИЕХА ОПАТЫ КСИЕВЪ. И НАГНЕВО
УХЪ АМЫ СЛИПАГО ПЪНА КИЯНЫ. РЕКАВЪ ІЕСЕ
ПОВѢЛИ СПОСЛАВНАМА. ПРОМЫШЛА И ПЕЧИ
МЪ ВЪ КХПИТИ КНГНЮ. ИДЕТА. ОНѢ МЪЖЕ
НОУМѢЮЩИМЪ ТПОШЕЩАТИ. ПОПРОДА
ВЕСЫ КИЕВЪ. ИЙГЪ МЕНЬИ ПОПЫ. ИЧЕРНЬЦИ
ИЧЕРНИЦИ. ИХАТКОРЬИ. ИЛАТИНЪ. ИГОСТИ.
ИВ СѢКИЯНЫ. ИМНОГОУ ЛАСОТВОРИ КИЕВЪ.
ИПОЙДЕ КЧЕРНИГОВЪ. ВПОВРЕМЯ ЧЕРНИГОВЬ
СКОМУ КНХЮ НЕМИРНЪ СОУЛОМЪ. СПОСЛА
ВИЧЕ МЪ. ВОЕВАСЕ ТЫ ОУЛГЪ СПОСЛАВИ ЧЕ
РНИГОВЬСКЪЮ ВОЛОСТЬ. СПОСЛАВЪ ЖЕ ОУМИ
РИВЪ САСО ЯРОСЛАВЛАКОМЪ. ИДЕ НА ОУЛГА. И
ПОЖЖЕ ВОЛОСТЬ ЕГО. МНОГОУ ЛАСОТВОРИШЕ.
ИВЪХУ ОВРАПІША СА КЧЕРНИГОВЪ. **Р**ПОЖЕВРЕ
МА ПРИСЛАША САСО КНХЮ АНДРЕЮ. РОМАНЫ

собрать въ свою. просахъ романъ рости
славныи жити въ кнѣзѣ. кнѣзю андрѣю ре
къшю. прежде темало. посла въ смилебра
тѣи своѣи въ сѣ. како мѣ въ сѣ въ дѣтѣ
ѡни хъ. тогда въ дѣмъ ѡ въ тѣ. **Р**то
жѣ въ поубиѣ нѣ въ великийи кнѣзю андрѣи.
снѣ великого кнѣзѣ ѡртиа. въ кѣ ма нѣ
маха володимира. оубиѣ нѣ жѣ его посла
сѣа жемъ. **С**ей хрѣтолюбивый. и блго въ
рнѣи великийи кнѣзю андрѣи. ѡ мала дѣ въ
рстѣ хъ въ любви. и въ сѣтѣи хъ его матери.
смысла въ ѡчисти въ. и оумъ на ко полатѣ
краснѣ. снѣ соудавъ володимири. и въ бѣлю
болѣ. ула по мѣи сѣмѣи драгѣи мѣ.
и жемъ угомъ оу крѣсию. ии сѣ на мѣи бѣхъ въ
нѣи ми. и въ жѣ кими оудивно оу хоро чѣи. въ нѣи
жѣ оудѣ отвори на мѣи бѣи жѣ кнѣи жѣ всѣи
хрѣта не сѣ прахомъ пририщющѣ. и сѣ въ
рою и сѣлениа приймаютѣ. ии на всѣи сѣа сѣтѣи
ни. ии нѣи црѣи кѣи раули чѣи постави. ии ма на
сѣи ии много сѣ оудѣ. на кѣ сѣ въ црѣи въ нѣи чѣи
и на црѣи ковни сѣи ѡ въ рѣхъ сѣмъ въ шѣ въ тѣ
рѣи чѣи ии ѡчи. не ѡи рачи въ оуби а сѣи оуби
нѣи сѣи во мѣ. и корми тѣи въ тѣи чѣи нѣи чѣи

рницами оубоги мѣ. и всакомъ чинѣ. на со
вѣхъ любленнѣи бѣаше ѿцѣ. паче же на мѣстѣ
нѣхъ. слоухоути въ. и бѣоу брѣшнѣ своѣи мѣдѣ.
поулицамъ на воуѣхъ. слашѣ. болнѣи мѣи
поуатворомъ. слыша бо глѣюща. аще соу
ристе менши братаи моѣи. помнѣ сопо
ристе. и пакидѣ. а глѣтѣ блженѣмъ жѣ мнѣ
аи даа вса днѣ. ѿгѣхъ даи не по тѣмъ
са. мѣже ствѣожѣи оумѣхъ живашѣ.
правда же истинна снѣи мѣхъ оу жѣашѣи
то добродѣтели многѣмъ бѣашѣ. въ по
рѣи мѣхъ. рѣи соломоу бѣи въ. тѣмъ до
стойно ѿбѣга повѣднѣи въ нецѣхъ въспри
малѣ си. а нѣ рѣи мѣхъ ствѣхъ тѣхъ оумѣи
тѣ. братаи маѣго оумѣи ма вѣследовалѣ
ѣ си. кровни ѿ мѣхъ вса страданниа ти. аще
бо не напастѣ твоѣ нецѣ. аще бо не мѣхъ кани
дарѣи. вса кѣи бо держай са добродѣте
ли. не можѣтѣ въ мѣхъ многѣи братѣи бѣи
и враждѣи бо оубиистѣхъ слышавѣ. напе
рѣдѣи себѣ. а оумѣхъ ствѣи мѣхъ рауто
рѣи вса. ни коу тѣхъ же во мѣи. тѣмъ живѣ
память оубиѣи ма тѣхъ оу. а удививша
са не снѣи а нѣгли. видѣаще кровь твою про

ливаѣ мѣхъ оу. а рѣи даѣтѣ жѣ мнѣ жѣ ствѣ
правѣи брѣи мѣхъ. рѣи аще ѿцѣи снѣи мѣхъ. и ко
рми тѣла. ѿ мѣхъ чинѣ мѣхъ въ. а въ стѣи по
носнѣ. ѿ снѣи жѣ тѣхъ оубиистѣи ѿгнѣи
крѣи тѣхъ снѣи чинѣ мѣхъ. и жѣ жѣи тѣхъ вса ко
то грѣхъ а пѣи мѣхъ. рѣи снѣи дѣи мѣи. тѣи жѣ стѣи по
тѣрпѣи тѣхъ моли са. ко всѣи мѣхъ оу мѣхъ бѣи. да
ти мирѣи мирѣи. **О**у бѣи снѣи жѣ бѣи юна.
исѣ. снѣи бѣи а тѣхъ пѣи тѣхъ пѣи а тѣхъ. всѣи бѣи ма
ноу. начални кѣхъ оубиистѣи мѣхъ. пѣи тѣхъ кѣхъ
ковѣхъ тѣхъ. ѣфри мѣхъ мѣхъ оу. и вси хѣи
въ тѣхъ рѣи оубиистѣи. кѣи. и мѣхъ же снѣи а тѣхъ
нѣи тѣхъ оу снѣи тѣхъ. пѣи тѣхъ оу снѣи кѣхъ
хѣи тѣхъ. постигши бо нѣи снѣи бѣи тѣхъ. въ мѣхъ
шѣи оу рѣи жѣи снѣи кѣхъ бѣи снѣи дѣи мѣи. и дѣи жѣи
блженѣи и лежа. въ постѣи мѣи. **Н**силоу
ѿломиша дѣи. оу снѣи снѣи. блженѣи и жѣ
во снѣи кѣхъ оу тѣхъ въ хѣи тѣхъ. и не бѣи снѣи
ча. бѣи бѣи бѣи а тѣхъ мѣхъ бѣи тѣхъ дѣи снѣи
чинѣи снѣи. тѣи мѣхъ бѣи шѣи снѣи оу бѣи снѣи а тѣхъ
нѣи и жѣи снѣи кѣхъ бѣи снѣи а тѣхъ. во постѣи мѣи
и снѣи кѣхъ снѣи снѣи а тѣхъ мѣи. и доша про
чѣи. **О**нѣи жѣи оу тѣхъ оу кѣхъ оу кѣхъ оу кѣхъ
начѣи тѣхъ рѣи тѣхъ. и глѣи въ болѣхъ нѣи снѣи.

ѡнижегласѣша вѣвратиша сѧ ѡпачь
нань. ѡнъже повѣже по дѣстѣни. и на лѣ
сше его тѣхъ. и тѣхъ скончаша. и пепрѣмѣ
ѡтѣрѣхъ дѣснѣю. и оубиенъ же бы. всѣ
бо тѣхъ. на нѣчѣ. **Н**ѡ свѣтѣхъ доутра мѣрѣ
внѣлю. на памѣть. вѣ. аплѣ. на лѣхъ. и по
дѣстѣни лежаща. и кѣмъ на коврѣхъ крѣ
лоша. и бѣголюбьскѣй. внѣсоша. и вѣожни
цю. пѣвѣ. и на нѣмъ и вложиша. и вогрѣбѣ
и са мѣнѣ. горожанѣ же бѣголюбьскѣй. и дѣво
ранѣ. рахъ. грабиша. домъ. и кнѣзь. и дѣла. и сѣли
и же бѣхъ. и пришли. кѣ дѣлѣ. хлатой. и сѣбро.
пѣрѣтѣ. и пѣволоки. и и мѣнѣ. и сѣмъ. и жѣнѣ. бѣ
числа. **Н**много хлѣ. сѣтѣ. корисѣ. вѣ. волости.
ѣго. посади. кѣ. ѣго. и тѣ. вѣ. нѣ. вѣ. ѣго. до
мѣ. и потѣ. рабиша. а сѣмѣ. и хъ. биша. и дѣ. цы. и
и мѣ. чни. кѣ. и хъ. биша. а домѣ. и хъ. потѣ. раби
ша. и не. вѣ. дѣ. щѣ. глѣ. матѣ. и дѣ. же. хъ. а. конѣ. тѣхъ
и ѡ. би. дѣ. много. и пѣ. кѣ. аплѣ. пѣ. вѣ. лѣ. тѣ. тѣ.
вѣ. сѣ. ка. дѣ. шѣ. вла. стѣ. мѣ. по. дѣ. нѣ. хъ. ѣ. тѣ. сѣ. ѣ.
сѣ. тѣ. во. мѣ. хъ. мѣ. нѣ. мѣ. гѣ. по. дѣ. обѣ. нѣ. ѣ. сѣ. тѣ. вѣ. сѣ.
и сѣ. мѣ. хъ. члѣ. вѣ. сѣ. црѣ. вла. стѣ. ю. же. сѣ. на. на. ко. вѣ. тѣ.
вѣ. щѣ. вѣ. ли. кѣ. и хлатой. о. у. сѣ. тѣ. цѣ. тѣ. мѣ. хъ. и про
тѣ. вѣ. а. сѣ. воло. стѣ. и про. тѣ. вѣ. и тѣ. сѣ. хъ. а. конѣ.

бѣ. хъ. ю. кнѣ. хъ. вѣ. нѣ. тѣ. нѣ. мѣ. чѣ. носѣ. тѣ. бѣ. жѣ. и бѣ. сѣ. лѣ.
гѣ. ѣ. сѣ. тѣ. **Т**омѣ. на. прѣ. нѣ. ѣ. вѣ. хъ. ра. тѣ. мѣ. сѣ. а. фѣ.
ѡ. дѣ. лѣ. хъ. и тѣ. мѣ. нѣ. сѣ. тѣ. о. и бѣ. цѣ. вѣ. ло. ди. мѣ. рѣ. сѣ. ко. и.
со. крѣ. ло. ша. нѣ. со. лѣ. чѣ. но. ю. та. дѣ. ю. и сѣ. во. ло. ди. мѣ.
рѣ. цѣ. и хъ. а. ша. по. кнѣ. хъ. а. вѣ. бѣ. го. лю. би. во. ѣ. во. хъ. мѣ. шѣ.
тѣ. бѣ. ло. ѣ. го. вѣ. бѣ. дѣ. нѣ. вѣ. хъ. тѣ. вѣ. рѣ. гѣ. при. вѣ. хъ. о. шѣ.
ѣ. го. и сѣ. во. ло. ди. мѣ. рѣ. ю. со. ѣ. сѣ. тѣ. сѣ. ю. и по. ло. жи. ша. и вѣ. го.
дѣ. нѣ. и хъ. вѣ. лѣ. бѣ. до. сѣ. тѣ. по. и нѣ. о. и сѣ. тѣ. о. и бѣ. цѣ. и хлатой.
вѣ. рѣ. хъ. ю. же. бѣ. сѣ. мѣ. хъ. со. хъ. дѣ. алѣ. **Н**е. вѣ. да. бо. вѣ. жи.
во. тѣ. сѣ. во. ѣ. мѣ. тѣ. бѣ. ло. сѣ. во. ѣ. мѣ. хъ. о. у. по. ко. а. ни. ѡ. чѣ.
ма. сѣ. во. и ма. дѣ. рѣ. ма. нѣ. а. до. нѣ. же. ѡ. бѣ. рѣ. тѣ. пѣ. до. мѣ. хъ.
и сѣ. тѣ. нѣ. нѣ. и. и при. вѣ. тѣ. жи. щѣ. вѣ. сѣ. мѣ. хъ. хъ. рѣ. тѣ. нѣ. а. но. мѣ. хъ.
црѣ. и цѣ. нѣ. бѣ. сѣ. нѣ. чѣ. но. вѣ. хъ. и тѣ. жи. вѣ. сѣ. лѣ. нѣ. а. вѣ. сѣ. а. ко. го.
члѣ. вѣ. сѣ. а. мно. гѣ. мѣ. тѣ. вѣ. тѣ. и ко. сѣ. сѣ. нѣ. и. о. при. во. дѣ. а. щѣ.
и ко. а. пѣ. хъ. о. у. чѣ. тѣ. тѣ. ѣ. го. же. лю. би. тѣ. тѣ. ка. хъ. ни. тѣ. тѣ.
бѣ. ѣ. тѣ. же. вѣ. сѣ. а. ко. го. сѣ. нѣ. а. ѣ. го. же. при. ѣ. мѣ. тѣ. тѣ. и ко. сѣ. нѣ. о.
мѣ. сѣ. ко. и мѣ. хъ. ѡ. бѣ. рѣ. тѣ. а. ѣ. тѣ. сѣ. а. бѣ. тѣ. хъ. не. по. сѣ. тѣ. вѣ.
во. прѣ. сѣ. рас. на. го. сѣ. лѣ. нѣ. а. ѣ. а. ѣ. d. и. но. мѣ. хъ. мѣ. сѣ. тѣ. сѣ. а. d. o.
во. лѣ. ю. щѣ. а. ѡ. тѣ. хъ. d. o. u. сѣ. лѣ. нѣ. хъ. ѡ. сѣ. нѣ. а. тѣ. и. но. сѣ. o.
тѣ. во. ри. ѣ. мѣ. хъ. во. сѣ. тѣ. по. и кѣ. хъ. и по. d. nѣ. и хъ. а. па. dѣ. хъ. та. i. s. o.
o. u. го. d. ни. ка. сѣ. во. ѣ. го. a. n. d. rѣ. i. a. k. nѣ. xъ. a. не. при. вѣ. dѣ. ѣ. го.
и сѣ. o. бѣ. тѣ. tѣ. nѣ. a. mo. tѣ. xъ. щѣ. го. та. i. s. o. vѣ. i. mѣ. xъ. жи. тѣ. i.
ѣ. mѣ. xъ. и та. i. s. o. dѣ. шѣ. o. sѣ. tѣ. tѣ. i. no. i. s. o. vѣ. i. o. mѣ. nѣ. s. i. s. o. vѣ. i. o.
ѡ. mѣ. xъ. вѣ. sѣ. a. прѣ. грѣ. шѣ. нѣ. и sѣ. во. i. и sѣ. o. бѣ. ра. то. ма. ро. ma.

но мѣждѣ домѣ. единодушнѣюхъ бѣхъ при те
бѣ. край стѣи пици нѣхъ рече нѣи. снѣма вѣдѣво
ра и са. и хъ жѣ ѿ коневѣ дѣни оу хослѣша.
ни на срѣчѣ вѣхъ не воу хъ и дѣ. а жѣ оу то ва
бѣтѣ люба щимъ е го. пѣвѣтѣ сподобив са
видѣти. вѣтѣ кѣ ра дѣ е шиса. а нѣ рѣ ю кнѣ
вѣ ли сий. дѣ ру новѣ нѣ е имѣ. та ко все мо тѣ щѣ
мъ. и вѣ гѣ тѣ хъ вѣ гѣ тѣ и шѣ мъ. бѣтѣ мо ли
са. по ми ло ва ти кнѣ за на шѣ го. и тѣ на всѣ во ло
дѣ. своѣ го при сна го бра та. а по да стѣ е мѣ
по бѣтѣ дѣ на про тѣи вѣ нѣа. и мно га лѣ та со кнѣ
ти нѣ ю. и сѣ дѣлѣ го ро дѣ нѣ ми дѣтѣ ми. ми рѣ нѣ
дѣ р жа вѣ е го. и цѣ рѣ ко вѣ нѣ оѣ. нѣтѣ. и прѣ о. вѣ
вѣтѣ ки вѣтѣ ко мѣ. а ми нѣ. **О**у вѣтѣ дав шѣ же
с мѣ рѣ тѣ кнѣ ю. ро стѣ во цѣи сѣ жѣ а ль ци. и пе ре гѣ
сла вѣ ци. и всѣ дѣ рѣ жѣ на ѿ ма ла и до ве ли са.
со ѣ хѣ а ша сѣ а кѣ во ло дѣ и ме рѣ ю. и рѣ бѣ а сѣ оу же
са та ко со стѣ во ри ло. кнѣ за на шѣ оу бѣ е нѣ тѣ.
а дѣтѣ пи нѣ оу нѣ го нѣтѣ тѣ. снѣ за е го вѣ но вѣтѣ го
ро дѣ. а бра та тѣ е го вѣ рѣ си. по ко го хо чѣ мѣ по
сла ти во сво ю хъ кнѣ зѣ хъ. на мѣ за тѣ пи кнѣ зѣи
мѣ ро мѣ сѣ сий. и ра хѣ на нѣ сий. бѣ ли хъ вѣ сѣ вѣ
дѣ хъ. а бо и мѣ са мѣ стѣ ий. е тѣ а по и дѣтѣ вѣ нѣ
за по бра тѣ ю. на на сѣтѣ. кнѣ зѣ ю не сѣ щѣ оу нѣа.

187
а по сле мѣ ко гла тѣ бѣ рѣ кѣ щѣ. кнѣ за на шѣ го бѣтѣ
по гла тѣ. а хо щѣ мѣ ро стѣ сла вѣи. мѣ стѣ сла ва.
и я ро по ли са. тѣ во ѣ ю шѣ ю ри нѣ. а крѣтѣ на го цѣ ло
ва ни а за бѣ вѣ шѣ. цѣ ло ва вѣ шѣ ко тѣ рѣ ю кнѣ зѣю.
на мѣ нѣ шѣ хъ дѣтѣтѣ хъ. на ми хѣ а ль цѣ и на бра
та тѣ е го. прѣ стѣ вѣ ти вѣ шѣ крѣтѣ нѣ оѣ цѣ ло ва нѣ е.
по са ди ша а нѣ рѣ бѣа. а мѣ нѣ ша а вѣ гѣ на ша. ни
хѣтѣ по а нѣ рѣ бѣа по ма нѣ ша сѣа. но слѣ ша хъ
дѣ дѣ илѣ а. и бо ри са. ре хѣ на нѣ сѣ ю по сла хъ. и оу тѣ кѣ
ра вѣ шѣ са стѣ по ю бѣ щѣ ю. по сла ша ко гла тѣ бо ки.
то бѣтѣ шѣ ю ри на а на ша кнѣ зѣа. а сѣ оу тѣ кѣ ра вѣ
шѣ са мѣ же си бо ю. по сла хо мѣтѣ кѣ то бѣтѣ по
сла сѣ во а. а тѣтѣ при стѣ авѣ ши кнѣ мѣтѣ за по
сла сѣи. а тѣтѣ и дѣтѣтѣ по кнѣ за на шѣ мѣ вѣ рѣ сѣ.
Гла тѣ бѣ жѣ сла вѣ ша вѣтѣ ра дѣ бѣи. ѿ же на нѣ го
чѣтѣтѣ во сѣ сла вѣ и ва ютѣ. а шѣ ю ри нѣ е го хо тѣтѣ
тѣ. и оу тѣтѣ вѣ ра вѣ шѣ са крѣтѣ нѣ мѣтѣ цѣ ло ва
нѣ е мѣ. и стѣ по ю бѣ щѣ ю. и по сла ша тѣ по нѣ ю. рѣ кѣ
чѣ ка ю ѿ цѣтѣ до бѣ рѣ бѣ илѣ. и со ли жи лѣ оу на сѣтѣ.
а по е дѣтѣтѣ кнѣ на мѣтѣ кнѣ жѣ ти. а и нѣтѣ хъ нѣ хо
чѣ мѣ. и при ѣ хѣ а ша си. по ве дѣ а ша рѣ бѣтѣ дѣ рѣ
жѣ нѣ ю. и сѣ щѣ ютѣтѣ ми хѣ а ль цѣтѣ рѣ бѣтѣ вѣ нѣ ю. снѣ
ма оу стѣтѣ по сла ва кнѣ за вѣ рѣ ни то вѣтѣ. и рѣ ко
стѣ а мѣ стѣ сла вѣ. и я ро по ли са. по мо хѣ и бѣтѣ

дрѣжинѣ. ѿ жнѣхъ вѣвають люба ѿца
нашго. **Н**ѣдѣма вѣса мирисоша. люба
лихо а люба до беровсимъ знамѣ. поидѣмъ всѣ
чѣтѣри. гѣ ѿ рѣтѣвнѣ. вѣ. и рѣстиславнѣ. вѣ.
и поидѣста предѣдѣ. михалко гѣ рѣтѣвнѣ
чѣ. а гѣ рѣполѣ. вѣстиславнѣ. и оутѣрѣдѣ
вшѣса мѣжисовою. давшѣ старейшинѣ
михалко. и целовавшѣ оутѣрѣдѣ рѣтѣвнѣ
сисогочѣтнѣ и крѣпѣ. оутѣрѣдѣ. и приѣхаша
на москвѣ. и слышавшѣ рѣстиславнѣ. не годѣ
ваша. рѣсоша гѣ рѣполѣ. вѣтѣ поѣдѣ. нѣ. мо.
а михалко рѣсоша. поѣдѣ. и мало на москвѣ.
На рѣполѣ. вѣжѣ. ѿ тайнѣ рѣтѣ. ко дрѣжинѣ
нѣкѣ рѣтѣ слава. михалко вѣдѣ. вѣ. ѿхавѣ
ша братѣ. вѣхалко вѣлодѣ. мѣрию. а дрѣжина
вѣ. вѣ. вѣ. вѣ. кнѣ. гѣ рѣполѣ. вѣ. целовавшѣ.
и оутѣрѣдѣвшѣса крѣпнѣмъ. целованіѣмъ.
снимѣ. ѿхаша кѣ вѣлодѣ. мѣрию. на михалко.
михалко жѣхаша творѣ. слава гѣ рѣ. нѣ. вѣ. мѣ
вѣлодѣ. мѣрию. вѣ. вѣлодѣ. мѣрию. вѣ. халко
вѣ. хѣ. по поѣ. вѣ. нѣ. рѣстиславнѣ. прѣ. тѣ. вѣ. кнѣ
хѣ. ма. сѣ. полѣ. рѣ. тѣ. вѣ. сѣ. цѣ. и тѣ. тѣ. а сѣ. целѣ
ваша крѣпѣ. и приѣхаша жѣ. сѣ. вѣ. сѣ. нѣ. о. нѣ. о. рѣ
стиславнѣ. кнѣ. ма. на михалко кѣ вѣлодѣ. мѣ

рю. **Н**много хѣ. сѣ. творѣ. ша. и мѣ. рѣ. мѣ. цѣ.
и рѣ. хѣ. нѣ. цѣ. при вѣ. доша. и по жѣ. доша. ѿ. кѣ. о. ло. гѣ. ра.
а. вѣ. ло. дѣ. мѣ. рѣ. цѣ. вѣ. вѣ. хѣ. тѣ. сѣ. а. гѣ. о. рѣ. да. сѣ. тѣ. вѣ. и
вѣ. и по. ма. га. ю. щѣ. нѣ. мѣ. и сѣ. по. та. ша. ѿ. кѣ. о. ло. гѣ. ра.
рѣ. да. хѣ. нѣ. и сѣ. тѣ. а. вѣ. цѣ. и хѣ. вѣ. гѣ. рѣ. сѣ. кой. вѣ. ло.
дѣ. мѣ. рѣ. цѣ. жѣ. нѣ. тѣ. рѣ. пѣ. щѣ. гѣ. ла. да. рѣ. вѣ. ша. ли.
халко вѣ. мѣ. рѣ. сѣ. ма. люба. прѣ. мѣ. шѣ. лѣ. и ѿ. сѣ. бѣ. вѣ.
ѿ. нѣ. жѣ. ѿ. вѣ. щѣ. а. вѣ. рѣ. тѣ. правѣ. сѣ. тѣ. цѣ. и хѣ. о. щѣ.
тѣ. мѣ. нѣ. дѣ. вѣ. ла. по. гѣ. нѣ. хѣ. тѣ. и. и. вѣ. хѣ. а. вѣ. рѣ. и. прѣ. во.
дѣ. ша. ѿ. гѣ. о. вѣ. ло. дѣ. мѣ. рѣ. цѣ. сѣ. вѣ. пла. чѣ. мѣ. **Н**по.
тѣ. мѣ. вѣ. ло. дѣ. мѣ. рѣ. цѣ. и оутѣрѣдѣвшѣса. сѣ. рѣ. стѣ. и
славнѣ. ма. крѣпнѣмъ. целованіѣмъ. та. кѣ. о.
нѣ. сѣ. творѣ. тѣ. и. ма. ко. гѣ. ра. дѣ. мѣ. и сѣ. а. кѣ. о. гѣ. о. хѣ. ла.
и. вѣ. и. до. ша. сѣ. о. и. рѣ. тѣ. прѣ. тѣ. вѣ. вѣ. мѣ. стѣ. и. сѣ. лѣ. вѣ. вѣ.
и. гѣ. рѣ. полѣ. вѣ. и. вѣ. щѣ. ша. вѣ. гѣ. рѣ. и оутѣ. шѣ. нѣ. та.
вѣ. ло. дѣ. мѣ. рѣ. цѣ. и. и. ра. хѣ. дѣ. ли. сѣ. та. вѣ. ло. сѣ. тѣ. рѣ. стѣ. о.
вѣ. сѣ. о. вѣ. и. сѣ. до. сѣ. та. кнѣ. жѣ. тѣ. а. рѣ. полѣ. вѣ. кнѣ. хѣ.
вѣ. ло. дѣ. мѣ. рѣ. и. на. сѣ. полѣ. вѣ. вѣ. сѣ. тѣ. вѣ. и. вѣ. цѣ. и. по. сѣ. а.
дѣ. ша. вѣ. сѣ. по. рѣ. а. по. ло. жѣ. щѣ. нѣ. прѣ. тѣ. вѣ. вѣ. жѣ. рѣ.
стѣ. и. сѣ. лѣ. вѣ. цѣ. мѣ. вѣ. вѣ. хѣ. тѣ. сѣ. а. вѣ. ло. дѣ. мѣ. рѣ. цѣ. и.
но. нѣ. хѣ. о. тѣ. а. щѣ. по. и. ко. рѣ. тѣ. и. сѣ. а. рѣ. стѣ. o. вѣ. щѣ. мѣ. и. сѣ. хѣ.
жѣ. а. лѣ. цѣ. мѣ. и. мѣ. хѣ. ро. мѣ. цѣ. мѣ. хѣ. а. нѣ. мѣ. о. лѣ. вѣ. хѣ. тѣ. вѣ.
по. мо. жѣ. мѣ. и. па. и. сѣ. вѣ. ли. а. по. сѣ. а. дѣ. нѣ. и. сѣ. а. вѣ. нѣ. мѣ. по.
сѣ. а. дѣ. мѣ. тѣ. сѣ. вѣ. тѣ. на. шѣ. хѣ. о. ло. пѣ. и. ка. мѣ. нѣ. и. цѣ. и.

по томъ же рѣстоу посадиша оу сѣбѣ мѣсти
слава. в рѣстоу вѣна столѣ дѣ дний ѿни.
срадоу стию великою: **Т**ой же хитрый ѿже
миса рѣстоу слави чѣ. кнѣзь во ло
ди мирьскій. по слави кс моленьскѣ. по та
хасав сѣ слави чѣ рѣ. кнѣзь ави те пѣскаго.
и вѣнчася снѣмъ во лодимѣ рѣ оу стѣ ой бѣи.
гѣнѣ. г. мѣпѣ. нѣ. вѣ вѣ трѣсѣ: **Т**ого же лѣ
та с молнѣнѣ. вѣгнаша ѿ сѣбѣ рѣчѣ мѣнѣ
тарѣстоу слави чѣ мѣстѣ слава. вѣ
доша кс моленьскѣ кнѣжѣ: **В**ѣхѣ. х.
пѣ. дѣ. сѣ дѣ щимѣ рѣстоу слави чѣ мѣ. вѣ кнѣ
жѣ хитрый рѣстоу слави чѣ. рѣчѣ дѣла бѣста по
са дѣни чѣстѣ вѣ. рѣсѣ кимѣ дѣцы кимѣ. ѿни же
мнѣгѣ та гѣтѣ вѣсѣтѣ вѣриша лю дѣмѣ. про дѣ
жа мѣ вѣнами. а сѣ мѣ кнѣжѣ мѣло дѣсѣ сѣ. слѣ
ша сѣта бѣтарѣ. а бѣтарѣ оу чѣхѣ на мнѣго сѣи
мѣнѣ. и сѣтѣ ой бѣи во лодимѣ рѣской. хѣла
тѣ ой сѣрѣ бѣ рѣ вѣхѣ сѣта. пѣрѣвѣй дѣнѣ кнѣжѣ по
латѣнѣй цѣрѣсѣ вѣнѣхѣ ѿ мѣстѣ. и гѣ рѣдѣ бѣ сѣ
и дѣни. чѣтѣ по жѣ бѣ шѣ дѣлѣ цѣрѣсѣ вѣтѣ ой бѣжѣ
ннѣй а нѣ рѣ бѣ кнѣжѣ. и по чѣша во лодимѣ рѣцѣи
мѣлѣ вѣтѣи. мѣи сѣ мѣ во лнѣи. а кнѣжѣ а прѣи али ксѣ
вѣ. и ксѣ рѣтѣ цѣло вѣли на вѣсѣмѣ. а сѣи а кѣи нѣ

свою во лѣстѣ сѣтѣ вѣриша. и ксѣ мѣтѣ вѣ рѣчѣ сѣ
сѣдѣтѣи оу нѣ сѣ гѣ рѣ бѣтѣ. нѣтѣ ксѣ мѣ во лѣстѣ
вѣсѣ. нѣ ой цѣрѣсѣ вѣи. а прѣ мѣи шѣ лѣйтѣ бѣ рѣтѣ. а
и по слаша сѣ ксѣ рѣстоу слави чѣ мѣ. и ксѣ жѣ дѣлѣ цѣ мѣ.
та вѣла ющѣи мѣ сѣ во лѣ ѿ бѣи дѣ. ѿни же сѣло вѣ
мѣ сѣ хѣтѣ по нѣхѣ. а дѣ бѣло мѣ дѣлѣ чѣ. а бѣтарѣ
кнѣжѣ по нѣ дѣ рѣ жѣ хѣ сѣ ксѣ рѣ бѣтѣ ксѣ. во лодимѣ
рѣцѣи жѣ оу сѣ рѣ пѣ вѣ сѣ сѣ. по слаша сѣ ксѣ рѣ нѣгѣ
вѣ. по мѣ хѣ али сѣ и по бѣ рѣ тѣ а сѣгѣ вѣсѣ во лодѣ а.
рѣсѣ хѣтѣ бѣ сѣтѣ а рѣи сѣ вѣ бѣ рѣтѣи сѣ во лѣи. по
и дѣи сѣ во лодимѣ рѣю. а чѣтѣ по хѣ мѣи сѣ лѣтѣ.
на нѣ рѣстоу слави чѣи. и сѣ жѣ дѣлѣ цѣи прѣтѣ. а ксѣ нѣи
сѣни мѣ бѣ гѣ дѣ сѣтѣ. и сѣта бѣ цѣ: **А** сѣ бѣи нѣ
во сѣ хѣ до сѣтѣи бѣ цѣ. пѣриша дѣ шѣ бо мѣ хѣ али сѣ
сѣ бѣ рѣтѣ мѣ вѣсѣ во лодѣ мѣ. и сѣ во лодѣи мѣ рѣ
мѣ сѣтѣ по слави чѣ мѣ. и дѣ хѣи мѣ ксѣ мѣ сѣ ксѣ вѣ
во лодимѣ рѣцѣи вѣи сѣ хѣ а шѣ прѣтѣ вѣ. сѣлѣиша
вѣша жѣ мѣстѣ слави чѣи тарѣстоу слави чѣ. хѣ дѣла сѣта
сѣ дѣ рѣ жѣи нѣо сѣ во лѣю. и по вѣ сѣ лѣша тарѣстоу слави чѣ
и тѣтѣи прѣтѣи вѣ сѣ по лѣсѣ мѣ сѣ во лѣи. и оу
сѣтѣ рѣ бѣтѣи сѣ бѣи тѣ сѣ сѣни мѣ. нѣ пѣ вѣ сѣтѣи тѣи сѣ
мѣо ксѣ во лодимѣ рѣю. бѣ жѣи мѣ прѣ мѣи сѣло мѣ
мѣи нѣ сѣта сѣ вѣ сѣтѣ хѣ мѣи хѣ али сѣ по сѣ хѣ а сѣ мѣ
сѣ ксѣ вѣи. сѣ бѣ рѣтѣ мѣ сѣ вѣсѣ во лодѣ мѣ. и сѣ во лѣ

Димирю. Ярополкъ и нѣмъ въ тѣмъ ѿхана
москвѣ. прииде же к о м с т и с л а в ѣ въ с т ѣ.
ѿ Ярополка. михаилъ естъ немоути нѣ
не сѣтъ ето на носилехъ. а с нимъ дръжнѣ
мало. а тахъ понемѣи дѣмлауа дръжн
нѣ ето. а поиди въ борхъ брати противъ
емъ. а тѣхъ не внидѣтъ въ володимиръ. си
же въ с т ѣ прииде мѣ въ сѣботѣ. и навидѣ
жинѣ заутра. и поѣхай съ жѣмъ борхо. тако
же нахаецъ. дръжинѣ не постигающіе ето. ми
хаилъ не доѣхавшю володимира. собратомъ
всѣмъ володомъ. хаѣ. верстѣ. стрѣльцѣмъ
славѣ со всѣмъ дръжиною. и хнѣ хапа. и въ с т ѣ
полѣхъ и въ хѣгорѣхъ. всѣмъ во вѣрѣхъ. на ко въ
всѣмъ мѣдѣ. и поидаша с т ѣ. михаилъ до
спѣвающіе собратомъ своимъ въ сѣ володомъ.
на рѣжающіе мѣ полѣхъ со вѣ. и поидаша мѣ
славѣ и на ко по ж р е т н и х ѣ пѣщѣ. стрѣльцѣмъ
стрѣляющіе мѣ сѣмъ въ о й м ѣ. мѣ жи полѣхъ ма.
не до тѣхъ хахѣ мѣ с т и с л а в и т и. по вѣ рѣ го ш а с т ѣ
гѣ и по вѣ тѣ го ш а. гониміе гнѣвомъ бѣжѣ и мѣ.
и с т ѣ по й б ѣ ц и. **З**намению не сѣщю на ѿ вѣ о й хъ.
прѣмѣ с л о м ѣ бѣжѣ и мѣ и прѣтѣмъ н о х ѣ по вѣ
жа ша. на ко не хѣ на тѣмъ бѣ рѣтнѣмъ хъ. и по мѣ

же бѣхъ михалѣхъ. и братъ бѣго всѣволодъ. ѿча
и дѣдъна млтва. и его прадѣда и целованіе
крѣпкое. ѿ него целовавши крѣпкой оу нити жа
ють. бѣгъ и пакы и не помогающы емъ. и ѿпра
вившю прѣвсимитлѣкѣ. михалѣхъ побѣди
полѣхъ. съобратомъ своимъ всѣволодомъ.
внѣлнѣи днѣ. и поѣхъ акъ володимѣрю. соутѣю
и славою великою. и дръжинѣ его. и всѣволо
жи. и володимѣрьцемъ. вѣдѣши мѣ прѣвси
ми колѣдники. бѣгъ и на казавшю кнѣжи. крѣпа
чѣтѣ нагонѣ прѣстѣпѣтѣ. и старѣишаго
братѣ чѣтѣтѣ. ахъ лѣхъ чѣлѣкѣхъ не слѣшати.
и же нехъ оу патѣхъ мѣ жи братѣхъ сѣю добра. и въ
идоша сѣкѣтѣхъ прѣтивъ мѣхъ. и братъ бѣго
всѣволодъ. по повѣи и тѣхъ мѣни. и всѣлю днѣ.
Нѣхъ акъ горѣ кѣстѣи бѣжи. и юнѣ. и днѣ. внѣ.
мѣстѣи слава же бѣжа кѣновъ городъ. а рѣполѣхъ
крѣхъ аню. а рѣстѣи славою мѣтѣрѣхъ. и сосноу а
ми. приѣша володимѣрци. михалѣхъ же при
ѣхъ акъ володимѣрю. съобратомъ своимъ всѣ
володомъ. во вратѣхъ рѣстѣи бѣжи. и же бѣхъ
ѿталъ а рѣполѣхъ. и бѣхъ радѣстѣи велика въ ко
лодѣи мѣри. видѣшю оу сѣбѣ великаго кнѣжа.
всѣхъ ахъ мѣ рѣстѣи овѣскиа. мѣхъ же да по дѣви

мьса. чюдѣновомъ. и великомъ. и преславно
мъ мѣрибѣжнѣ. како хастѣхъ пѣтрасъ свой съ
лики хъ бѣ. гражѣныи своѣмъ креплѣсть.
не вложивъ имъ бѣтѣ страхъ. и не оубоѣши
сѣ. и снѣдѣвѣ имъ въ властѣ сѣи. ни бо
и хъ прѣщениѣни въ тѣмъ. положиша. хъ
нѣльбѣ хъ снѣдѣ. въ волѣдѣ мѣригра
дѣ. толѣковъ хъ ложѣ. всю надежѣ на бѣга.
и на прѣтѣхъ его мѣтѣ. и на своѣ правдѣ.
нового родѣ. и на хъ начала. и смолѣнѣ. и снѣ
танѣ. и положѣнѣ въ властѣ. тако же на домъ.
на вѣсѣ хъ ода тѣсѣ. на тѣмъ же старѣиши
хъ. маю тѣ. на тѣмъ же и пригородѣ. и ста
нѣ тѣ. а хъ. тѣ. городѣ. старѣи. и рѣ. стѣ. и сѣ. жѣ
ль. и вѣ. бо. на рѣ. хотѣ. сѣ. всю правдѣ. поста
вити. и на хъ. хотѣ. хъ. правдѣ. бѣ. жѣ. и тѣ.вори
ти. **И** но. како. на мѣ. лю. бѣ. рѣ. ко. ша. тако
же. сѣ. тѣ.вори. мѣ. волѣ. дѣ. мирѣ. е. стѣ. при. горо
дѣ. на. шѣ. прѣ. тѣ.ни. вѣ. сѣ. бѣ. тѣ. и прѣ. тѣ.и. е. го
мѣ. тѣ.ри. и правдѣ. бѣ. жѣ. и. слѣ. ша. ю. щѣ. хъ. ль. и. хъ. вѣ.
кѣ. ра. хъ. вѣ. рѣ. тѣ.ни. ко. вѣ. не. хотѣ. щѣ. и. на. мѣ. до
бра. хъ. вѣ. стѣ. ни. ю. гра. дѣ. сѣ. мѣ. и. живѣ. щѣ. и. вѣ. мѣ.
пѣ. ставѣ. и. бо. прѣ. жѣ. тѣ. рѣ. сѣ. и. вели. кѣ. и. и. волѣ. дѣ. мѣ.
рѣ. и. по. тѣ. мѣ. и. кѣ. хъ. а. нѣ. рѣ. бѣ. и. сѣ. го. же. мѣ. и. хъ. а. и. ла.

и бѣ. рѣ. та. е. го. вѣ. сѣ. во. ло. дѣ. а. и. хъ. бѣ. рѣ. тѣ. и. сѣ. та. а
бѣ. ца. тако. же. вѣ. сѣ. о. у. вѣ. ан. гѣ. и. ль. и. гѣ. тѣ. и. сѣ. по. вѣ. да
ю. тѣ. сѣ. мѣ. и. тѣ. и. нѣ. сѣ. бѣ. и. хъ. мѣ. и. и. тако. о. у. тѣ. и. а. и. ль
е. сѣ. и. сѣ. прѣ. мѣ. а. рѣ. хъ. и. ра. хъ. мѣ. и. нѣ. и. и. сѣ. рѣ. и. ль
е. сѣ. и. мѣ. а. дѣ. нѣ. цѣ. мѣ. та. ко. и. хъ. а. нѣ. ра. хъ. мѣ. бѣ. ша
пѣ. рѣ. дѣ. бѣ. жѣ. и. и. сѣ. рѣ. вѣ. тѣ. и. рѣ. стѣ. вѣ. цѣ. и. сѣ. бѣ. жѣ
ль. цѣ. и. да. вѣ. нѣ. и. сѣ. та. рѣ. и. шѣ. и. тѣ. во. ра. щѣ. сѣ. и. но
вѣ. и. жѣ. лю. дѣ. и. сѣ. мѣ. хъ. и. нѣ. и. во. ло. дѣ. мѣ. рѣ. стѣ. и. нѣ.
о. у. ра. хъ. мѣ. бѣ. вѣ. шѣ. на. шѣ. сѣ. а. по. тѣ. ра. вѣ. тѣ. и. сѣ. рѣ. тѣ. и. сѣ. о.
и. рѣ. го. ша. кѣ. сѣ. лю. бо. мѣ. и. хъ. а. и. сѣ. кѣ. нѣ. хъ. а. и. а. лѣ. хъ. мѣ.
сѣ. бѣ. тѣ. и. бѣ. рѣ. та. е. го. v. сѣ. во. ло. dѣ. a. а. лю. бо. гла. вѣ. и.
сѣ. во. хъ. а. стѣ. хъ. ю. бѣ. цѣ. и. хъ. а. стѣ. и. i. кѣ. nѣ. xъ. i. сѣ. ло. жѣ. mѣ.
и. o. u. tѣ. bѣ. шѣ. i. bѣ. tѣ. i. sѣ. tѣ. a. a. bѣ. ца. xъ. o. tѣ. vo. rѣ. nѣ. a. a.
во. ло. dѣ. mѣ. rѣ. sѣ. kѣ. a. a. e. го. жѣ. бо. чѣ. лѣ. i. sѣ. xъ. v. sѣ. pѣ. o.
сѣ. tѣ. xъ. o. u. bѣ. tѣ. a. v. sѣ. mѣ. xъ. sѣ. rѣ. cѣ. mѣ. tѣ. по. bѣ. tѣ. e. го. nѣ.
ли. шѣ. tѣ. sѣ. bѣ. o. во. ло. dѣ. mѣ. rѣ. ci. pѣ. o. sѣ. ла. вѣ. i.
ни. bѣ. го. mѣ. xъ. по. v. sѣ. i. xъ. mѣ. i. xъ. a. i. pѣ. rѣ. a. dѣ. bѣ. tѣ. a.
и. mѣ. xъ. по. ма. га. ю. щѣ. i. o. tѣ. mѣ. xъ. e. pѣ. sѣ. ла. шѣ. sѣ.
и. sѣ. mѣ. i. xъ. a. i. sѣ. o. v. i. kѣ. nѣ. xъ. o. sѣ. xъ. a. i. cѣ. i. nѣ. xъ. i. rѣ. i. sѣ. xъ. i. sѣ. mѣ. i.
и. kѣ. nѣ. жѣ. на. по. lѣ. xъ. tѣ. mѣ. xъ. sѣ. o. mѣ. sѣ. tѣ. i. sѣ. ла. ко. mѣ. xъ. nѣ. bѣ. i.
ли. bѣ. i. li. sѣ. ni. mѣ. xъ. bѣ. o. i. a. rѣ. a. nѣ. a. nѣ. a. li. xъ. a. sѣ. rѣ. cѣ. a. nѣ.
дѣ. rѣ. жѣ. i. o. e. dѣ. ni. a. i. sѣ. mѣ. xъ. mѣ. i. xъ. a. i. sѣ. o. жѣ. e. xъ. a. i. sѣ. sѣ.
jѣ. a. i. nѣ. sѣ. bѣ. rѣ. a. tѣ. mѣ. xъ. v. sѣ. vo. ло. dѣ. mѣ. xъ. i. sѣ. sѣ. xъ. dѣ. a.
ла. i. sѣ. rѣ. o. sѣ. tѣ. v. sѣ. i. sѣ. o. tѣ. vo. rѣ. ni. лю. dѣ. mѣ. xъ. v. sѣ. sѣ. na. rѣ. a.

и оутвердися крѣпкимъ целованиемъ. снѣ
ми. и чѣпъ воумѣ оунихъ. и дарѣи многѣ оу
ростовѣць. и посади братасвоего вперста
слави. а самъ воура тиса к володимирию.

Ртоже лѣто. иде михалко. со братами
всѣмъ володомъ на глѣба крѣпчаню. бѣвшю
ѣмъ на москвѣ. оустрѣтоша ѣю посила
гилѣбъ. рикъ чѣ глѣбъ. а кланѣть. рика
ахъ во всѣмъ виноватѣ. а нѣтъ. корѣю всѣ
чѣтѣ. есми пойма лѣвшю ринѣ своѣю. оу мѣ
стислава и оу ярополка. и доу холотника.
и стѣю бѣю вхалѣашѣ. в володимири
ской цркви. шѣто и докнигъ товѣ. в корѣи.
михалко же и всѣмъ. оуладиста сани
мъ. и вхалѣашѣ. в володимирию.

Рлѣтѣ. х. п. г. престависа блѣговѣрнѣ
и. и хрѣтолюбивѣи кнѣзь михалко. снѣгѣ
ѣргиѣ вѣ. в кѣсѣ мономахъ. а володими
ра. всѣмъ бо тѣхъ. ахъ оу снѣцѣю. и ю. ксѣ. сва
таго ѣцѣ. а на шѣго мѣ. фодѣ. а. положишай
оустѣю бѣцѣ. холотовѣрхой. в володими
ри. ю же бѣ. сохъ алѣ. братѣ его. а нѣрѣ. в
лодимири. цѣ. же по ма нѣ вѣ. бѣ. и крѣпко
цѣлованиѣ. к великомъ кнѣзю. тѣ. ѣргию.

вѣи. шѣ. шѣ. прѣ. ходо. та. а. в. корѣ. та. цѣ. лова. ша.
крѣ. пѣ. ко. всѣ. володѣ. кнѣ. зю. б. ратѣ. м. х. а.
ли. ко. вѣ. и. на. дѣ. тѣ. хѣ. ѣ. го. и. поса. ди. ша. и. на.
сто. лѣ. бѣ. дѣ. дѣ. и. и. ѣ. тѣ. п. ни. в. володѣ. ми. ри.

Тогоже лѣта привѣдоша рѣстовци боѣаре
мстислава рѣстовска. и хноваго рѣ. а.
ри. кѣ. чѣ. ѣ. мѣ. в. по. и. дѣ. кнѣ. жѣ. к. на. мѣ. м. х. а. ли. а.
бѣ. тѣ. по. ма. лѣ. на. во. лѣ. бѣ. на. го. рѣ. дѣ. цѣ. и. а. мѣ. х. о.
чѣ. мѣ. тѣ. бѣ. а. и. но. го. не. х. о. чѣ. мѣ. на. жи. во. го. кнѣ. зю.
михалко. по. вѣ. ли. бѣ. хѣ. тѣ. ѣ. го. ѣ. нѣ. жѣ. при.
ѣ. ха. крѣ. стѣ. повѣ. со. кѣ. х. п. и. рѣ. стѣ. повѣ. цѣ. и. боѣ. а. рѣ. и.
и. гри. дѣ. бѣ. и. па. сѣ. и. ни. кѣ. и. всѣ. ю. дѣ. рѣ. жи. мѣ. по. ѣ. ха.
к. во. ло. ди. ми. ри. ю. **Р**сѣ. во. ло. дѣ. жѣ. по. бѣ. ха. про.
ти. вѣ. ѣ. мѣ. в. во. ло. ди. ми. рѣ. цѣ. и. сѣ. х. во. ѣ. ю. дѣ. рѣ.
жи. но. ю. и. чѣ. тѣ. о. бѣ. а. шѣ. боѣ. а. рѣ. ѣ. стѣ. па. ло. сѣ. а. оу. не.
го. а. по. пѣ. рѣ. та. сѣ. ла. вѣ. цѣ. и. по. сѣ. ла. м. стѣ. ни. сѣ. ла. вѣ. ча. го.
сѣ. ла. вѣ. сѣ. нѣ. о. вѣ. ца. сѣ. во. ѣ. го. всѣ. во. ло. дѣ. жѣ. бѣ. вѣ. шю.
ха. со. жѣ. а. лѣ. мѣ. оу. хрѣ. тѣ. ша. чѣ. ю. дѣ. нѣ. ю. мѣ. тѣ. рѣ. бѣ. жи. ю.
во. ло. ди. ми. ри. сѣ. хѣ. ю. и. вѣ. гѣ. ра. до. ѣ. сѣ. но. ва. нѣ. а.
а. си. на. ко. хѣ. а. всѣ. стѣ. по. та. цѣ. и. а. вѣ. сѣ. а. бѣ. тѣ. и. стѣ. а.
бѣ. ца. но. ко. ѣ. чѣ. ю. до. про. хѣ. о. рѣ. ю. цѣ. и. всѣ. мѣ. по. лѣ.
кѣ. **Т**огоже лѣта привѣдоша рѣстовци.
боѣаре рѣстовска. мстислава. и хнова
го. рѣ. а. ри. кѣ. чѣ. ѣ. мѣ. в. по. и. дѣ. кнѣ. жѣ. к. на. мѣ. вѣ. и.

же рече таково е чюдѡ глаголюще иже правъ еси.
пойди противъ емѣ и нѣже всеволодъ блго
сѣрдъ сѣи. не хоща кровю пролити а посласо
мстиславъ глаголюще братъ аже та привелъ мстисла
въ ишаа дружина. поеди кровю твою. а ѿ полѣ ми
ръ ѿхмевѣ. тебѣ кровю цю привелъ и бо старе.
а мнене въ ло. бѣ привелъ сѣ братомъ. и во
лодимиръ цю. и перенаславци. а сѣ жалъ въ ди
нама ѿбѣ. а сѣ говѣ сѣ хоща тѣ. по тѣи
мъ въ дѣтѣхъ. ѿнѣже послѣша въ рѣчи
ростовьскіе. и богарьскіе. велича въ бѣхъ
ци. крестнаго целованіа хъ въ шѣ. молва
хъ тѣ бо емѣ. а чѣтѣи миръ а сѣ емѣ. а мѣи
емѣ нѣ да мѣи. по мѣсли въ шѣ въ сокоу мѣи
емѣ свой мѣ. не въ дѣхъ сѣ а ко бѣ а дѣтѣ
власть емѣже хощѣтѣ. поставлае тѣ бо
црѣи и кнѣзѣ въ шѣи. аще каа хъ мѣа оу пра
витѣ сѣ прѣбѣтѣ мѣ. поставлае тѣ емѣ кнѣзѣ
правѣна. любѣща сѣи правѣ. аще бо кнѣи
правѣи въ бѣкаютѣ. по много ѿ дѣтѣ
са хъ мѣи той согрѣшени. по не тѣ естѣ гла
ва хъ мѣи. мстиславъ же не послѣша въ рѣ
чи. всеволодъ а стрѣи. сѣа. хоща сѣ
мѣ добра. не слѣша е тѣ добрыи и долгаго.

матѣиши въ товѣта. и нѣхъ хъ хъ хъ хъ хъ.
и нѣхъ же всеволодъ приехъ а сѣ въ рѣхъ. сожда
всѣхъ прѣнаславци. сѣа хъ а мѣ рѣ чѣ мстис
славлю. ѿни жерни сошати емѣ добра хо
чѣшѣ. а ѿнѣ глаголюще тѣа ловитѣ. поехъ
тѣи тѣа емѣ. на прѣстѣи въ. а по дѣ
тѣи жерни. братъ тѣа емѣ мѣи хъ а сѣ мѣи
рѣи. ещѣ дѣва тѣа по годѣи нѣтѣ. а ѿнѣ хо
щѣтѣ кровю проливати. кнѣхъ же всеволо
дъ. на дѣхъ сѣа на бѣи на стѣи въ бѣи. юже
видѣ въ оу сѣ жалъ. прѣехъ а рѣи кѣхъ. въ сѣ
тѣа рѣи поехъ а кнѣмѣ. по лѣхъ на рѣи въ.
Мстиславъ же сѣа сѣа до сѣ въ. оулитѣи
цѣ. стрѣи емѣ стрѣи емѣ сѣа. мѣи по
лѣи мѣ. и поидѣша сѣа сѣа на грѣи а ѿбѣи.
и покрѣиша по лѣхъ въ рѣхъ въ сѣа. и по мѣе бѣи
въ сѣа по лѣхъ въ рѣхъ въ сѣа. и ѿ. кѣ. днѣ. на пѣи
сѣи тѣа сѣа на стѣи на рѣи на рѣи на рѣи. и по бѣи
мстиславъ. и дружина е тѣа. и добрыи нѣа
лѣа тѣа по бѣи сѣа. и нѣа нѣа сѣа на рѣи
и нѣхъ. а ростовъ цю и богарьскіе а тѣа мѣа.
и по ка хъ а сѣа. а всеволодъ оу по лѣхъ нѣа тѣа
костѣи. бѣи мѣи крѣи по мѣи тѣи мѣи. а сѣа бѣи
гарьскіе а хъ а сѣа. и до конѣи и до сѣа. мстис

славѣже побѣжакъ ростоу. а ѿ ростоу вѣсно
въ городѣ. кнѣзь же всѣволодъ побѣди въ по
лѣхъ. вратиса къ володимиру. соутни въ ли
коу. а володимири и дружина поведоша ко
лодники. и скопѣ погнаша и кони. славаще
бѣгѣ и стѣю бѣгѣ. и крѣпнѣю силѣ. ето же прѣсѣ
пали бѣхъ ростоу. и бою рѣдо колодѣ бо
го и терпѣтныи аминъ. хатреу и наведе
на и. и на кахъ а подостоянию. рѣкоу блго
вѣрнаго кнѣзь всѣволода. гвѣрьте вича.

Мстиславъ же приѣхъ гшю кнѣзь въ городѣ.
и речеша емоу новгородци. оударили еси
папоу в новѣгородѣ. шлѣхъ бѣ еси на стрѣна
своего на михалка. по вѣбленъ ростоу. и
даже михалка бѣгѣ по мѣ. а себѣ ратомъ
ето всѣволодомъ бѣгѣ ростоу. и дѣла. чѣмъ
кнѣзь и дѣши. и не пригаша ето. ѿнѣ же ѣха
и хновѣ городѣ. крѣхъ аю. и по моль въ глѣ
бѣ рѣхъ аю. и кнѣзь. хатра своего. глѣ бѣ
же на тѣхъ ѿ сѣнь приѣхъ аю. и по жѣ
москвѣ въсю и городѣ. и сѣла. кнѣзь же всѣво
лодъ хакнѣмъ. и бѣ въ шю емоу хатра на сла
влѣмъ. по шѣрнѣскимъ хлѣбѣ. вѣ по жѣ вѣ
ма приѣхъ аю. и кнѣзь новгородци.

милотѣ шковача дѣ. кнѣзь же нѣхъ дѣхъ
новгородѣ сѣйснѣвъ. поиди на нѣ ѿ дѣноа
снами. кнѣзь же всѣволодъ посла въ новото
родѣ цѣвъ. коуложи ѿпованиѣ на бѣгѣ. и на
стѣю бѣгѣ. вратиса къ володимиру. а глѣ
бѣ по жѣтѣ москвѣ. и дѣ крѣхъ аю. **Т**ого
же глѣ та на хилѣ. и дѣ кнѣзь всѣволодъ. на глѣ
бѣ крѣхъ аю. сѣ ростоу. и сѣ хлѣ. и сѣ во
лодимири. и сѣхъ всѣхъ дружиною. и присла
кнѣмъ стѣ посла въ всѣволодѣ. снѣ скоа
вѣ помочѣ. ѿлга и володимира. приидѣ же
кнѣмъ и глѣ бѣ вѣхъ володимири. и сѣ рѣ
на слава. снѣ вѣцѣ ето. и бѣ въ шимъ и мѣ
ѿколомнѣ. и приидѣ вѣ стѣ. а же глѣ бѣ
шлѣхъ к володимиру и нѣмъ хлѣ. и во
ю етѣ ѿколоволодимира. сѣловци пога
нѣми. много хлѣ сѣтѣ вѣри. црѣкѣ въ бѣлоу
бѣскѣю. ю же бѣ ѿ крѣсилѣ а нѣ рѣ и кнѣзь.
и сѣ на мий всѣхъ кнѣмъ ѿ хорѣхъ. хлѣ по мѣ
и сѣ бѣ рѣмъ. и сѣ мѣ нѣ емоу ратимъ. и тѣхъ
црѣкѣ въ по вѣлѣ. вѣ бѣ вѣши дѣ вѣри. рахъ гра
бѣ и тѣхъ поганѣми. и сѣла по жѣ же бою рѣска
а. а же нѣ и дѣ тѣхъ по вѣ рѣ а стѣ поганѣ
мѣ на щитѣ. и много црѣкѣ вѣхъ а палиша ѿ гнѣ

мь. данию и писанию поже шемь. иже
множество греховъ. пѣвидниа всако
гопоказаниа. сего ради гнѣвъ прострѣса.
ѡ кивѣдѣтьса полонени. а дрѣхѣи посѣса
ѣми. и домолодѣи пий. дрѣхѣи наместѣ
даѣми бѣва хѣ поганѣмъ. дрѣхѣи прѣ
пахѣса хѣра щѣи ѡбѣваѣмъ хѣ. и пакогѣ
бѣга прѣгнѣви. и стѣюбѣю. но на прѣднѣ
вѣхѣ рати мѣса. и снѣхѣ вѣсѣволодѣ вѣхѣ
писѣ ѡколо мнѣ. и приидѣ вѣхѣмлюсвою.
и ѡбрѣтѣ глѣбѣа стояща. на колоаши
на рѣцѣ. споловци и споломъ. **И** мѣстѣ
пишѣса ѡ бѣи писѣхѣмъ. бѣбѣи мѣ
хѣ прѣи пирѣи пѣрѣи. и снѣхѣ вѣсѣволо
на рѣдѣ вѣполѣ масленой нѣли. и пѣсти
вохѣи на пѣсторонѣ рѣи. и дрѣгѣтѣ вѣ
стояши. глѣбѣа на рѣдѣ вѣполѣ. со
мѣстѣ славо мѣроу стѣ слави мѣна вохѣи.
и снѣхѣ вѣсѣволодѣ. послѣи о вѣсѣво
володѣ мира. спѣрѣи слави. и нѣкоако
дрѣжинѣи снѣмъ. глѣбѣ вохѣи стѣо хѣ прѣ
ти вѣ мѣстѣ слави. а глѣбѣи рѣо мѣнѣ снѣ
ѣто. и игорѣи на рѣполѣ. прѣи шѣи слави.
и поидѣо шако вѣсѣволодѣ на прѣсѣко вѣ

горѣ. ме дошѣи стѣ рѣица ѡдѣного. вѣсѣ
ложа по лѣ. тѣхѣ бѣи пѣбѣи прѣдѣ мѣсти
слави. на сѣи стѣ рѣи. **Г**лѣбѣа жѣсѣ
на вѣмало. вѣдѣ вѣ мѣстѣ слави бѣжавша.
мало постѣо вѣ бѣи мѣгнѣво мѣгнѣ
мѣпѣбѣи. **В**сѣволодѣа жѣпѣгнѣ вѣсѣ
дрѣхѣи сѣдрѣжинѣо. ѡвѣсѣи кѣи ѡвѣ
ва жѣи. и пѣса мѣго глѣбѣа ша рѣи ками.
и снѣа горѣо мѣна. и шѣри наѣго мѣстѣ сла
ва рѣо стѣ славица. и дрѣжинѣа сѣго вѣсѣю
и маша. и дрѣмѣи сѣго и хѣа вѣси. бориса
жи дрѣ славица. и ѡлѣбѣ стѣна. и дрѣдѣи ца.
и и нѣхѣ мѣно жѣсѣво. а поганѣи а половци.
и хѣи ша ѡ рѣжинѣмъ. **П**ѣмѣ жѣи мѣи по
слѣдѣи щѣи дрѣво вѣ прѣрѣсѣтѣ вѣ. глѣмѣ жѣ
мѣи положи на коло. на сѣи гнѣ прѣдѣи
цѣмѣ вѣ трѣ. и жѣпѣо палаѣтѣ дрѣбѣ рави.
тако по жѣи шѣи гнѣво мѣтѣвои мѣ. и спѣ
лилицѣи хѣа сѣа жѣдѣниа. сѣбѣи ѡсѣвѣри
ша стѣи дрѣо мѣтѣвои. вѣ правѣ вѣспри
таша во хѣмѣи сѣ. сѣбѣи обѣхѣ мѣтѣи сѣ
тѣворшѣи мѣтѣи. по жѣи бѣи стѣи а
бѣа. вѣсѣволодѣи снѣю. вѣпѣи дрѣли мѣ
фѣи дрѣо вѣи нѣли. и вѣхѣ вѣрати ша сѣспѣ

бѣдою великою к володимиру: **И** приве доша въ
граволодимири кнѣзѣ басѣномъ егоро
маномъ и сѣюриномъ егору полкомъ и дрѣ
жинѣ ихъ манѣю и вса вѣлможи и бѣрадѣ
велика во градѣ володимири: на третій дѣнь
бѣматѣхъ въ градѣ въспаша воарейскѣ
пци рѣсѣци кнѣземъ побѣдоу брахощемъ
запаголови своа склади вѣсѣмъ нѣ держи
ши ворогѣи своа простѣи а сѣврагѣи твоа и на
ши сѣжа лци иrostовци оубо кахъ ни ихъ
а любослепи а любоданамъ кнѣзюхъ вѣсво
лодѣ бѣго въ рѣнѣ боахъ ни въ нехотѣщи
того сотворити повелѣ вса дѣиши въ порѣ
бѣ людѣи дѣла а бѣи оупеши на вса мѣтѣхъ
а поаро полка посла гла вѣидѣи тево рога на
шего а по лѣсои ахъ и дрѣкѣамъ рѣханциже
хъма въ шѣрѣша кнѣзнашѣи бѣратѣа на
ша погѣбѣла вѣчю жемъ кнѣзи и ехавшѣи въ во
ронажѣ сами приве доша его въ володимири
и вса дѣиша пѣхѣ помалѣ же дѣиши ѡпатѣ
въспаша людѣи и боарейи вѣсѣлможи и до
кѣпецѣи и прии доша на дворѣ кнѣзѣ много е
множество со ѡрѣжи емъ рѣсѣци егору хъ до
дѣржа ти и пѣспѣиша ею ихъ хъмѣи:

Вѣхъ хъ пѣсѣ новогородице ловаша ко
всѣволодѣ крѣпѣи не оуправиша ѡмѣжи
дрѣкѣи поржѣи въ волостѣи и нехотѣше въ апи
городѣ бѣша бо ѡбѣщали сѣа дѣи а на пи
емѣи поржѣи а не оуправиша и дрѣжи на
всѣволожа на чаша кнѣзю жаловати мѣи не
целовати ихъ а прие хъ али ѡни кнѣзѣ бѣгѣи ахъ
тѣи и побѣтѣи и сѣрѣсѣи толкѣи ахъ вѣкони
и въ хъша городѣи мѣжи по вѣхъша а жѣмѣи
и дрѣпинаши тѣи и по вѣрѣи по вѣраша хоро
мѣи и городѣи по жѣи ахъ а новгородѣи сѣкѣи не пра
вѣи: **О**же на дѣице лѣхъ ты крѣпѣи тѣи
и прѣспѣи ахъ тѣи тѣмѣи же прѣрѣи окомъ ахъ тѣи
на мѣи рахъ мѣи хъ рѣи тако же сѣи охъ сѣи
и ши ахъ жѣи ахъ ѡвѣи и твоѣи то городѣи
оупрѣржахъ ѡвѣи ахъ до жѣи прѣдѣлѣи едѣи
нѣи ѡдо жѣи хъ а дрѣгаго не ѡдо жѣи хъ
и порахъ ихъ вѣи хъ не емъ и рахъ ли чѣи мѣи ка
хъ мѣи то и тѣи ахъ не ѡвѣи рѣи сѣи сѣи о мѣи
сѣи городѣи вѣи о градѣи вѣи ахъ и ни вѣи вѣи ахъ и
дрѣи вѣи ахъ оупрѣржахъ ахъ лѣи вѣи ахъ ни хъ не мо
го хъ и сѣи рѣи тѣи ахъ ахъ рѣи ахъ оупрѣржахъ сѣи рѣи вѣи
дрѣи ѡтѣи не ѣи сѣи вѣи сѣи градѣи хъ и рѣи енако
го и по сѣи ахъ сѣи сѣи рѣи сѣи и рѣи е мѣи хъ.

нагнѣша на сѧ и мѣна мѡи мѡи. и прѣстѣпаю
ще. кла твѡлю бѣць бѡм ѡжѣ. всѧ кѡ по прѣвѣ
тѣ сѧ. кнѣжѣ всѣволо дѣ. вѣаго рѡтѡужнѣсѣ.
мѣа. дѣга бра. и. дѣнѣ. полонѣ пѣстни кѡло дѣ
мирю. а сѧ мѣ прѣбра вѣ дѣрѣжинѣнѣ кѡло кѡ
ѣха сѧ мѣнѣ сѣгомѣ волокѣ и пѣстни на воро
пѣ и прѣгна вѣ дѣрѣжина. а сѧ кнѣжѣ мѣстни
славнѣа рѡслава. сѣнѡвѣа ѣмѣ. аго рѡпожѣ
жѣ. а лю дѣ ѣба хѣ вѣ бѣглии житѣа по жѣгоша
и до всѣго. кнѣжѣ всѣволо вѣ хѣ рѣа тѣ сѧ кѡ
ло дѣмирь. **Р**ѣѣ. ѣ. хѣ. пѣ. хѣ. прѣстѣпѣ кѣ
внѡвѣ городѣ. кнѣжѣ мѣстни славѣ рѡстни сла
внѣ. вѣнѣ кѣтѣ рѣгѣ вѣ. и положѣнѣ бѣ вѣ кѣтѣ
сѣфий. **Р**ѣпожѣлѣтѣ по прѣсѣла сѣа сѣлѣ бѣ
внѣа. всѣволо дѣ и воло дѣмирь. кѡ всѣволо
дѣтѣ рѣгѣ внѣчѣ. рѣсѣ вѣстѣи гѣнѣ пѣи ѡцѣ. бра
тѣна ю старѣи рѡманѣ. оѣи ма ѣтѣ вѣло стѣни
оѣнѣа. сѣвѣа ѣтѣцѣа сѣво ѣго стѣпѣо слава. и кѣто
бѣ крѣстѣцѣа целѡвалѣ и прѣстѣпѣилѣ. кнѣжѣ
всѣволо дѣ крѣхѣанѣю. и бѣ вѣшѣю ѣмѣ оѣ кѡло
мнѣ. стѣ прѣпѣстѣа и тѣа дѣа бра тѣа кнѣа жѣнѣа.
сѣполѣкомѣ. кнѣжѣ всѣволо дѣ прѣи ма ѣю вѣлю
бѣбѣ. **Р**ѣи доша ѡ кѡло мнѣ. тѣ вѣ кѡло мнѣ
стѣпѣо слави а сѣлѣ ба ѣи ма. кнѣжѣ всѣволо. и по

славого владыку мирю. с пороже в рома новѣ.
прѣбрѣдѣли сѣбѣ хъ рѣсѣ ѿ кѣ. нѣ ѿ стрѣтоша
сѣнаши мѣ спорѣжи. и бѣтъ поможе наши мѣ
с пороже мѣ. ѿниже по вѣгоша а наши потна
ша. и прѣписнѣша ихъ ко ѿ цѣ рѣцѣ. дръгна
ихъ биша. а дръгѣи ихъ ой маша. а и ний и спо
поша: **Р**ома нѣже тѣ послѣи ша въ по бѣже въ по
ли мѣ морѣ ханѣ. а бѣратѣю свою. и горѣ и тѣ
слава хъ тѣвори въ рѣхъ ни. кѣ нѣже въ сѣ володѣ.
и да крѣхъ ни. въ хъ горѣ бѣ рѣсѣ въ и глѣ бѣ овѣ:
Прише дѣ крѣхъ ни. мѣ рѣсѣ тѣвори сѣ рома нѣ
мѣ. и сѣи горѣ мѣ. на вѣ сѣи воли въ сѣ воложи. цѣ
ловаша крѣтѣ. и по рѣсѣ тѣвори въ вѣ сѣи бѣ ра
тѣи. рождѣи мѣ волостѣи. и сѣ мѣже до поста
рийши нѣ стѣ вѣ. и вѣ хъ о вѣратѣ сѣ въ вѣ володѣ ми
рь: **Лѣ**тъ 45. х. п. ѣ. прѣи дѣ кѣ нѣже въ сѣ воло
дѣи чѣ. сѣ тѣ сѣ вѣ вѣ. сѣ нѣ во гѣ рѣ дѣ ни. и сѣ тѣ оловѣ ни
сѣ тѣ гѣ нѣи мѣ. и сѣ тѣ рѣ ни гѣ о вѣ ни. на вѣ сѣи володѣ а гѣ
рѣ гѣ вѣи чѣ. въ сѣи воложе тѣ о и дѣ прѣ тѣи вѣ сѣ мѣ
и ѿ сѣ прѣ тѣи на вѣ лѣ нѣ мѣ рѣ цѣ. и сѣ тѣ оша.
мѣ жѣ сѣ о бѣ о ю. вѣ. нѣ дѣ бѣ ли. дръ жѣ на жѣ въ сѣи воло
жѣ хъ о тѣ а хъ мѣ ни хъ. крѣ тѣ пѣ сѣ. въ сѣи володѣ
бѣ тѣ о сѣ рѣ дѣ сѣи. нѣ хъ о тѣ а крѣ о вѣ прѣ о лѣ нѣ тѣи.
нѣ тѣ хъ а на нѣ. ѿ нѣ жѣ сѣ тѣ оша вѣ. вѣ. нѣ дѣ бѣ ли.

оубо на вса рѹху дѣла. по жга городъ митровъ.
взхѹбратиса ѿ патврьсѣ. а всѣволодъ хѹбра
тиса вѹлодъ миръ: **Р**ѣ. ѿ. х. ѿ. новото
родъ цѣ привѣдоша кѹбѣ володъ мира. сѣ посла
вѣча. а на рополикѣ даша порожѣкѣ. ѿ нѣ жесѣ
дана порожѣкѣ. по та во ева тиволгѣ. лю дѣ нѣ
воложи. всѣволодъ же ехѹа нѣ хѣ хѣ дѣ мѣ. кѣ
порожѣкѣ. и приѣхѹа вѣсто а ѿ колото родѣ
мѣ. и лю дѣ нѣ нѣ многоша вѣ градѣ. сѣ голо
дѣ. и кони нѣ да хѣ. и предѣшасѣ. нѣ вѣ хѣ го
ро. а кнѣ хѣ рополикѣ сѣташа. нѣ вѣ хѣ рѣтиса сѣ по вѣ
до ю вѣволодъ миръ. а лю дѣ привѣдѣ вѣволодъ ми
ръ порожѣчѣ нѣ. и пѣстѣ и на порожѣкѣ послѣ:
Рѣ. ѿ. х. ѿ. в. и дѣ кнѣ хѣ всѣволодъ на Болга
ры. сѣ и хѣ славо мѣ глѣ бѣ вѣ чѣ мѣ. сѣ нѣ вѣ
мѣ сѣ во мѣ. и сѣволодъ мирѣ мѣ сѣ посла вѣ
мѣ. и сѣ мѣ сѣ славо мѣ дѣ вѣ до вѣ чѣ мѣ. и сѣ глѣ
бѣ вѣ чѣ и рѣ хѣ нѣ сѣ кѣ мѣ. сѣ ро мѣ нѣ мѣ. и нѣ го рѣ
мѣ. и сѣ всѣволодъ мѣ. и сѣволодъ мирѣ мѣ.
и сѣ мѣ ро мѣ сѣ кѣ мѣ володъ мирѣ мѣ. и при
дѣ вѣ хѣ мѣ лю Болга ры сѣ сѣ хѣ. и вѣ сѣ дѣ на бѣ рѣ гѣ.
и по и дѣ кѣ велико мѣ го родѣ. и сѣ по ѹтѣ хѣ
чѣ на го родѣ. и перѣстѣ по вѣ тѣ. вѣ дѣ нѣ. и по
и дѣ на прѣстѣ и дѣ нѣ кѣ велико мѣ го родѣ. сѣ то

ро жѣ мѣ на прѣдѣ ехѣ дѣ щѣ мѣ. ѿ по лѣ и бѣ
ло ѿ хѣ рѣ сѣ и по лѣ сѣ. кѣ ло дѣ нѣ мѣ. да вѣ во
ево дѣ сѣ по фо мѣ лѣ сѣ ко вѣ чѣ. по шѣ дѣ шѣ
жѣ кнѣ хѣ вѣ по лѣ. и ѿ хѣ рѣ шѣ на шѣ сѣ по ро жѣ кѣ.
по лѣ сѣ вѣ по лѣ. и мѣ на хѣ Болга ры сѣ и по лѣ сѣ.
и приѣхѣ шѣ аѣ. мѣ жѣ и сѣ по лѣ сѣ по то. и ѿ дѣ
ри шѣ аѣ ло мѣ прѣ кнѣ хѣ мѣ всѣволодъ мѣ. и сѣ
хѣ шѣ аѣ мѣ рѣ чѣ. кѣ лѣ на ѹтѣ сѣ кнѣ жѣ по лѣ сѣ
е мѣ ко вѣ. при шѣ и сѣ мѣ со кнѣ хѣ мѣ Болга ры сѣ
мѣ. вѣ е вѣ а тѣ и Болга ры. и кнѣ хѣ жѣ всѣволодъ
хѣ дѣ мѣ а вѣ сѣ бѣ рѣ тѣ е ю сѣ во е ю. и дѣ рѣ жѣ нѣ о ю.
и вѣ дѣ и вѣ ро тѣ вѣ по лѣ сѣ цѣ кѣ хѣ. и по и мѣ
и хѣ при вѣ дѣ кѣ велико мѣ го родѣ: **И** при
шѣ дѣ шѣ и кнѣ хѣ го родѣ. и перѣ шѣ чѣ рѣ мѣ сѣ нѣ.
вѣ перѣ вѣ и дѣ нѣ сѣ по тѣ ро пѣ лѣ кнѣ. а сѣ мѣ по чѣ
дѣ мѣ а тѣ сѣ о дѣ рѣ жѣ нѣ о ю. и хѣ а сѣ лѣ вѣ жѣ глѣ бѣ
вѣ чѣ вѣ нѣ кѣ гѣ рѣ гѣ вѣ. до сѣ пѣ вѣ сѣ о dѣ рѣ жѣ
нѣ o ю. и вѣ хѣ мѣ ко пѣ и по тѣ чѣ ко пѣ ло тѣ. глѣ бѣ
хѣ пѣ шѣ цѣ вѣ шѣ лѣ и хѣ го родѣ. тѣ вѣ рѣ до ѹтѣ нѣ
вѣ шѣ по лѣ по мѣ. ѿ нѣ жѣ хѣ а тѣ на вѣ хѣ а по лѣ тѣ.
и кѣ ро тѣ по мѣ го родѣ нѣ мѣ. и и хѣ ло мѣ ко пѣ и.
и тѣ по ѹдѣ ари шѣ аѣ го сѣ по рѣ ло ю. сѣ ко хѣ бѣ ро нѣ.
по сѣ рѣ. и при нѣ со шѣ аѣ е лѣ и жѣ вѣ a. вѣ по вѣ а рѣ:
Болга ры и хѣ го родѣ аѣ сѣ бѣ. кѣ лѣ а и чѣ мѣ а тѣ a.

и приидоша влодыхъ. а истпорочьскато на
конехъ. на лодынаши приехавши мыйма
наши же бже юпомощью оукреплени. про
тивъ имъ поидоша. и они же видѣвше по
бегоша. а наши погнаша сѣкуще. поганѣа
бохмипы. и прибѣгшѣ ко лухъ. вѣскака
шавъ оучанѣ. и тѣбѣ еѣ провѣргоша оу
чанѣ. и тако истпопоша. бо летѣ сѣащѣи хъ.
Бже имъ гмѣкомъ гоними. и стѣю вѣю.
и вѣ влодыхъ амлѣвою. кнѣхъ же вѣ вло
ды. стѣю вѣ вѣ кологородѣ. днѣи. и видѣ
братѣи хъ не магающа. и болгарѣ вѣ сла
ли сѣкнемъ миромъ. и поидѣ сѣна сѣадо мѣ.
и тѣбѣ поа бѣгъ хъ слава. и положиша влоды.
кнѣхъ же вѣ влоды. вѣхъ уа тѣ сѣ влоды мѣ
рь. а сѣни пѣ стѣна мордѣ вѣ. а хъ слава при
вѣхъ шѣ. положиша оу стѣи бѣи влоды
мери. **Р**ѣхъ. хъ. уѣ. кнѣхъ вѣ влоды посла
кѣи еѣ вѣ кѣ стѣ посла вѣ. вѣ влоды чю. и сѣми
прополитѣ хъ никифоръ. просѣ пѣа хъ о тѣ.
пѣ стѣа кѣ тѣи. лѣ вѣ сѣми рѣнаго дѣ хъ о мѣ. и кѣро
тѣ сѣаго и гѣ мѣна стѣ тѣ о сѣа. на бѣ рѣ стѣ о вѣ
мѣ. мѣ тѣ прополитѣ хъ никифоръ. хъ а нѣ хъ о
тѣ шѣ пѣ стѣа кѣ тѣи еѣго. хъ а нѣ бѣ пѣ стѣа кѣ

199
никиолѣ грѣчина. и кнѣхъ вѣ влоды не хъ о тѣ
щѣю еѣго. пѣа жѣ бѣ гѣки. нѣ бѣ о дѣ стѣи мѣна сѣа
кѣ тѣи на стѣи тѣлѣ сѣи и чѣнѣ. на мѣхъ. нѣ о
еѣго жѣ бѣ гѣ пѣ оу вѣ тѣи пѣи стѣа бѣа. и нѣхъ хъ о
щѣ тѣи мѣа дѣи. тѣа кѣи сѣи гѣи гѣ мѣна лѣ вѣ. бѣ гѣи хъ о
лѣшю. и стѣи бѣи. и кнѣхъ вѣ влоды. хъ а еѣго кѣро
тѣ стѣи сѣми рѣни. мѣ тѣ прополитѣ хъ никифоръ.
рѣ. пѣа вѣлѣ нѣкиолѣ грѣчина. сѣи пѣа тѣи сѣа хъ мѣи
рѣ стѣи вѣ сѣи кѣи. и пѣ стѣа кѣи сѣи гѣи лѣ вѣ. еѣ пѣ о мѣ
рѣ стѣи вѣ. и влоды мѣи рѣю. и сѣ вѣ жѣ а лѣю. и вѣ сѣи
хъ мѣи рѣ стѣи вѣ сѣи пѣи. пѣ стѣа вѣ лѣ нѣ бѣи. мѣа рѣа.
аѣ. на пѣа мѣа тѣи стѣи гѣо. а рѣи еѣ пѣа и а рѣ сѣоли мѣ
сѣаго. сѣи фѣро мѣа. **Б**ѣ стѣи сѣи мѣ вѣ жѣ. мѣа чѣ
ли вѣ мѣа тѣи вѣа кѣоу бѣоги мѣа. и вѣ до вѣи чѣа мѣ.
ла сѣо вѣ жѣ нѣ сѣо вѣ сѣако мѣ. бѣ гѣа тѣи бѣи оу бѣоги сѣи
рѣнѣ жѣ и кѣро тѣи пѣа. рѣа чѣи оу дѣа лѣо мѣ. сѣа вѣ
рѣа аѣ пѣа гѣа чѣи. оу тѣи шѣа и пѣи пѣа чѣа лѣи аѣ. пѣ
и стѣи нѣ бѣа дѣо бѣ рѣи и пѣа стѣи хъ. и жѣ пѣа сѣи тѣи словѣ
сѣи аѣ оу вѣа. нѣли чѣи мѣи рѣно сѣа кѣро тѣи стѣи оу.
и сѣа сѣо мѣо тѣи рѣи еѣ мѣа бѣа лѣо аѣ. бѣа дѣа хъ а нѣа дѣи
и нѣо чѣи. пѣа сѣа дѣа стѣи вѣа мѣа бѣи чѣа а стѣи хъ.
пѣа хъ о дѣа мѣа дѣа лѣо чѣи. бѣа лѣо оу нѣи сѣи. оу бѣи тѣи а
мѣа тѣи вѣа кѣо бѣ вѣо хъ аѣ. бѣо вѣо нѣо бѣа оу чѣа
ниа. пѣа нѣо сѣа кѣа дѣа лѣо мѣа тѣи вѣно еѣ. тѣи мѣа нѣа

блговонныйи· побѣдѣмиръскѣпохотѣ
и миродржцакнѣхъ· кѣсѣго· сѣпротивні
капоправѣ· дѣлавола· и егѣкохнѣи побѣ
дникъ· ависа· противныйи мѣгѣгострѣла
мѣ· и горѣ· мѣпомыслолѣ· спавѣсѣ·
противно· оукрѣпѣвѣсѣ· ѿрѣжи е мѣкре
стныйи мѣ· помѣшени ехъ· вѣнасо бѣноса·
неймашнѣограда· хѣ· нѣбѣдѣцѣго· вѣ
хѣиска еши· вѣрѣюнепобѣдимѣю· и бѣхъ
еюпомѣщѣю· молиса· хѣпорѣченнѣе· побѣ
стадо· хѣлюди· хѣрѣпѣаньскѣи· и хѣакнѣхъ·
и хѣземлю· рѣсто· вѣскѣю· и жѣвохѣирающе
вохѣ· ержаннѣе· тѣво е· прославлѣютѣгѣ·
ннѣ· и прѣно· и вѣбѣхѣконечныйи· **Р**поже
лѣтѣпопожарѣ· бѣвѣволодимирѣ· а прѣи· гѣ·
погорѣ· бѣмалѣи мѣнѣвѣсѣгѣ· и црѣкѣвнѣи
слома· лѣ· и со бѣорна· а црѣкѣи сѣтѣлѣцѣа· хѣ
ло· по вѣрѣхѣа· южѣбѣ· оукрѣсилѣ· бѣлѣго· вѣ
рнѣи кнѣхъ· а нѣдрѣи· и тѣа· хѣгорѣ· лѣасѣвѣ
рхѣ· и чѣпо бѣашѣ· оуней оу· хѣорѣи· и паника
дѣла· сѣбѣрѣана· и со сѣхѣлатѣи· и сѣбѣрѣанѣи
хѣ· и портѣ· хѣло· тѣомѣши тѣи· и жѣмѣхѣю
гома· и чѣю· дѣнѣи кнѣхъ· хѣло· тѣомѣ· ко· ванѣи·
и ка· мѣни е мѣ· драгѣи мѣ· и жѣмѣхѣю· гома· бѣ

ликимѣ· и мѣжѣнѣ· кѣчисла· **Р**ѣпопѣцѣи· шѣю
грѣ· бѣрадинаши· хѣ· и оумѣ· ѿчлѣвѣка· ѿ· е мѣшѣю·
вѣи мѣикашѣ· и сѣцрѣкѣвнѣи· до· вѣсѣго· аи· стѣрѣма
и кнѣи· и кнѣи· и пѣа· волоки· и оу· кѣсѣи· црѣкѣи· кнѣи· а·
и жѣвѣшѣа· хѣ· на· прахѣи· кнѣхъ· и до· со· сѣи· мѣжѣ
нѣ· бѣчисла· вѣсѣ· ѿгнѣ· вѣхѣ· хѣ· оу· тѣчѣа· и· ко
жѣ· дрѣ· вѣлѣкѣи· ѿ· тѣ· бѣжѣи· пѣнѣнѣ· бѣи· стѣ·
и· нѣ· пѣнѣнѣнѣи· кнѣи· сѣ· жѣсѣа· хѣ· а· грѣ· бѣрадина
шѣ· и· ко· оу· множи· ша· сѣа· грѣсѣи· на· ши· и· нѣ· пра
вѣи· сѣ· жѣ· на· вѣдѣ· на· нѣи· бѣ· гѣ· вѣлѣ· кнѣа· мѣи·
мѣ· тѣи· по· ка· нѣи· е· и· вѣ· хѣ· ста· гнѣ· тѣи· сѣa· ѿ· грѣ
хѣ· и· ѿ· хѣ· вѣи· стѣи· и· ѿ· прѣ· чѣи· хѣ· лѣи· хѣ· дѣ· лѣ· нѣ
при· а· хѣ· ннѣ· хѣ· бѣ· гѣ· бѣ· о· ка· хѣ· ннѣ· тѣ· бѣ· ра· бѣи· сѣ· во· a·
на· па· стѣ· мѣи· ра· хѣ· ли· чнѣи· мѣи· ѿ· гнѣ· мѣи· вѣ· до· о·
и· ра· тѣи· ѿ· нѣи· мѣи· ра· хѣ· ли· чнѣи· мѣи· да· вѣи· тѣi· sѣa·
и· ко· бѣ· лѣ· тѣi· o· i· sѣ· xѣ· шѣ· нѣ· o· вѣ· горнѣi· xѣ· рѣ· тѣi· a· nѣo·
мѣ· бѣ· o· многи· мѣи· на· па· стѣi· mѣi· внѣi· тѣi· kѣ· xѣ· рѣ·
сѣi· vѣ· o· нѣ· sѣ· nѣo· e· сѣa· mѣ· bѣ· o· xѣ· bѣ· gѣ· рѣ· чѣ· nѣ· жѣ· nѣo·
црѣ· tѣi· vѣ· o· nѣ· sѣ· nѣo· e· и· nѣ· жѣ· ни· ци· ни· kѣ· xѣ· хѣ· и· ца· ютѣ· bѣ·
но· нѣ· прѣ· да· и· жѣ· на· сѣ· bѣ· o· ко· нѣ· а· и· мѣ· ни· tѣi· vѣ· o· e· го·
ра· ди· sѣ· tѣi· o· i· nѣi· ѿ· ста· вѣi· mѣi· tѣi· nѣi· tѣi· vѣ· o· e· a· ѿ· nѣi· a·
а· цѣ· бѣ· o· бѣ· xѣ· a· сѣ· ni· a· na· хѣ· i· шѣi· ги· tѣi· o· i· kѣ· tѣi· o· по· sѣ· o·
и· tѣi· tѣi· e· o· вѣ· lѣ· o· vѣ· sѣ· ni· a· шѣi· sѣ· o· грѣ· шѣ· ни· i·
дѣ· ви· жѣ· ннѣi· e· na· хѣ· o· e· dѣ· ni· o· прѣ· щѣ· ни· e· e· dѣ· ni· a

его яко угль жар въ исьху жаше. страшно
бѣ видѣти члвкомъ. знамени бѣ жъ сѣ.
Ртже лѣто. хдѣмаша ѿ лго вичивнѣци.
хдѣнеже бѣху нехорди бѣху бѣ того лѣта. со
всѣмъ кнѣзми. носами поидоша ѿ собе. ре
кшѣци есмы не кнѣзѣ. поиде мѣ такоже со
бѣху калѣ до бѣдѣмъ. и снашася оупрѣна
славѣ. и горьсѣ. вѣ. маснѣма. и хновагорода
сѣ вѣрскѣ. и стѣрхѣ члвкѣ. и оу бѣратѣ
ѣго. ѿ лго вичѣ. стѣ слава и хрѣльска. и ѣ
рнѣго вѣска. а помоу. и внидоша вѣ хмѣ
лю. половци оу слѣшавшѣ. поидоша. рѣсѣ
чѣ бѣрати. а наша и хвѣта. и ѿ цѣнаши. а дрѣ
хѣи. и хѣи мѣни. а сѣнѣ. нѣ и дрѣтѣ. посла
шася повсѣи хмѣи. своѣи. а сѣми поидоша
к сѣмѣ. и ждѣша дрѣжѣи. нѣ своѣ. а сѣи кнѣ
мѣ и дрѣтѣ. к вѣжамѣи. ѿниже не пѣстѣ. а
вѣжѣи. стѣрѣпошѣи хѣ. а дрѣжѣи. не до жѣ
вшѣ. и сѣстѣ. пишася. и по вѣжѣи. нѣ вѣшѣ
половци. и бишася до вѣжѣ. и множѣство
полона вѣхѣша. жѣнѣ и дрѣтѣи. и стѣпошѣи
вѣжѣхѣ. тѣ. дрѣи. вѣсѣла. цѣсѣ. **Р**ѣсѣ. цѣ бѣра
ти. а наша хорди. сѣ стѣ славо мѣ. вѣли кнѣ
мѣ кнѣхѣмѣ. и бишася сѣни мѣ. хрѣчѣ на перѣ

203
мѣ слава. а ѿни сѣми кнѣмѣ. пришли. а вѣхѣмѣ
и хѣнѣ сѣмѣ. ли по нѣи. тѣтѣ. а мѣ вѣхѣмѣ. и хѣсѣ
мѣ. и сѣмѣ. хѣсѣмѣ. оу хѣили. и жѣнѣи. и хѣи. дрѣ
тѣ. по лѣнѣи. оу насѣ. а нѣ. дрѣ. поидѣмѣ. по нѣхѣ.
хдѣнѣ. и дрѣ. кѣнѣ. а нѣхѣ. сѣмѣи. а жѣнѣи. вѣ дрѣтѣ
пѣбѣ. дрѣ. сѣмѣ. оу лѣ. к хѣмѣ. гдѣ. жѣнѣ. хорди
ли. нѣ. дрѣ. дѣнаши. а вѣхѣмѣ. до кѣнѣ. сѣво
сѣла. вѣ. и чѣтѣ. а нѣ. вѣ. дрѣ. сѣ. вѣ. жѣ. а сѣ. тѣ. рѣ. нѣ. а.
а ѿ. стѣ. по. кѣ. вѣ. нѣ. и тѣ. хѣ. вѣ. жѣ. а сѣ. дрѣ. вѣ.
жѣнѣ. сѣ. вѣ. и. гдѣ. по. вѣ. хѣ. вѣ. рѣ. жѣ. вѣ. сѣ. тѣ. по
сѣ. ли. и сѣ. жѣ. а сѣ. и мѣ. сѣ. вѣ. оу. по. гѣ. вѣ. лѣ. ѿ. ни
жѣ. сѣ. вѣ. шѣ. вѣ. поидѣ. оу. лѣ. кнѣ. мѣ. а по. дрѣ.
гѣ. а. по. сѣ. лѣ. шѣ. и сѣ. жѣ. а сѣ. сѣ. нѣ. мѣ. сѣ. тѣ. рѣ. цѣ.
а кѣ. оу. пѣ. и нѣ. сѣ. нѣ. мѣ. вѣ. шѣ. сѣ. а. дрѣ. вѣ. жѣ. нѣ. ѿ. жѣ
дрѣ. оу. цѣ. кѣ. вѣ. дрѣ. нѣ. дрѣ. дрѣ. цѣ. и мѣ. и тѣ. тѣ. тѣ. и.
И прѣ. тѣ. лѣ. го. шѣ. кнѣ. мѣ. дрѣ. вѣ. жѣ. нѣ. а. вѣ. сѣ. а. множѣ
множѣ. стѣ. по. вѣ. оу. на. шѣ. жѣ. вѣ. дрѣ. вѣ. шѣ. и хѣ. и оу. жѣ
сѣ. шѣ. сѣ. а. и вѣ. лѣ. чѣ. а. нѣ. а. сѣ. вѣ. оу. гѣ. ѿ. па. дрѣ. оу. шѣ. а. нѣ
вѣ. дрѣ. оу. цѣ. гѣ. лѣ. а. го. прѣ. тѣ. сѣ. мѣ. нѣ. тѣ. члвкѣ. вѣ. прѣ
мѣ. дрѣ. оу. стѣ. и. нѣ. сѣ. тѣ. мѣ. кѣ. жѣ. стѣ. вѣ. а. нѣ. сѣ. тѣ. дрѣ
мѣ. и прѣ. тѣ. и. вѣ. вѣ. гѣ. и хѣ. нѣ. мѣ. оу. гѣ. бѣ. оу. сѣ. а. хѣ. вѣ
хѣ. кѣ. дрѣ. сѣ. мѣ. и кѣ. нѣ. сѣ. мѣ. и. вѣ. хѣ. нѣ. и. вѣ. тѣ. вѣ. дрѣ.
и по. стѣ. вѣ. пи. шѣ. а. мѣ. лѣ. оу. кѣ. вѣ. и. вѣ. дрѣ. вѣ. шѣ. рѣ. тѣ. нѣ. и
и оу. стѣ. рѣ. мѣ. и. шѣ. а. нѣ. а. нѣ. и. прѣ. тѣ. и. сѣ. нѣ. вѣ. шѣ. а. сѣ

къвоуѣ. и бишася с нимъ крѣпко. и бысѣ
чахла вѣлми. дръхъ и сконей сѣдоша. кони
бо бѣху по нимъ и не могли. и побѣдени бы
шанаши гнѣвомъ бѣжъ и мѣ. **К**нѣзъ
поймани быша гнѣвомъ бѣжъ и мѣ. а бо
рѣи велможи вѣлми дръхъ и на хъ бити. а дръ
тѣи и хъ и мана. и пага хъ вѣна. и вѣху кра
тишася спобѣдою великою половци. а на
нашъ. не бы ни кто же вѣсти принеся.
Замаши сѣгрѣшеніе. гдѣ бо бѣаше кнѣра
дѣостъ. нѣ бѣ же вѣху дѣхъ и плачъ. оу про
страниса. и сѣи а пррѣсѣ глѣтъ. гдѣ в печали
по мана ху о мѣта. в печали малона ка хъ
нѣ сѣтвое естъ на мѣ. и поиде пѣтмѣго
стѣ. ѿни же ка хъ шарисѣце. поиди те по
свою братью. а мѣи дѣмъ к камъ по свою
братью. кнѣмъ же вѣсѣмъ слѣшавши мѣ
та кѣху поти бѣлъ. ѿбратъи своѣи. и до
бо таръ. и вѣспишася сѣ плачѣмъ. и сѣ
нани е мѣ. ѿвѣмъ оу бо братъи хъ бити.
и на хъ мана. а дръхъ тимъ ѿцѣи бѣли жнѣ
ци. и сѣтославъ кнѣхъ посла по снѣи своѣ.
и по вѣсѣи кнѣхъ. и сѣбращася кнѣмъ кнѣи вѣ
и вѣи сѣтѣ пиша кнѣи вѣ. половци же слѣи

204
шавши всю землю рѣсѣху и дѣху. бѣжаша
хъ донѣ. сѣтославъ же слѣшавъ бѣжѣи.
вѣху ратиса кнѣи вѣ. со вѣсѣи кнѣхъ ми.
и рѣхъи дошася кѣспранѣи своѣ. **П**оловци
же слѣшавши ѿ сѣи дѣи. гнаша ѿ тай
и пере славлю. и вѣхъшася кѣи горѣи по сѣ
лѣ. и оу пере славлю бѣишася вѣсѣи дѣи. во
лодми рѣхъ слѣбѣи вѣи дѣи сѣтѣ рѣхъи
ма е мѣ. вѣи е хъ и хъ горѣи кнѣи мѣ. в ма
лѣ дръхъ и нѣи. и по сѣи сѣи кнѣи мѣ. и биша
сѣи мѣи крѣпко. **О**бѣи сѣи пиша кнѣхъ хъ
лѣ. и вѣи дѣи вѣи горѣи жѣи не мѣи оуца
своѣи. вѣи рѣи нѣшася и хъ горѣи а. и бишася.
ѿ дѣи хъ ѿ сѣи та ша кнѣхъ а бо дѣи на го трѣи а
кѣи пѣи. а дръхъ и нѣи многѣи хъ вѣи еи нѣи. и вѣ
гшѣи в горѣи. и хъ та вѣи рѣишася. а ѿи кнѣхъ
вѣи рѣишася сѣи многѣи мѣи по лоно мѣи вѣ
жи. **П**о малѣи дѣи хъ оу сѣи кѣи и торѣи кнѣхъ
оу по ло вѣи. нѣи ѿ сѣи та вѣи пѣи бо гѣи правѣи на го
вѣи рѣи сѣи рѣи шни чѣи. ѿи бѣи гѣи на вѣи на цѣи а
сѣи еи го. а оу сѣи еи го вѣи мѣи пѣи вѣи хъ. гѣи ни ша
бо по нѣи мѣ. и нѣи ѿи бѣи рѣи по ша еи го. и ко же сѣи
оу лѣи гѣи ни дѣи а. нѣи бѣи гѣи хъ бѣи кѣи. та кѣи оу сѣи
го и хъ бѣи вѣи гѣи хъ рѣи сѣи по гѣи нѣи. **ѿ**ни же

всѣ держимыя хъ. твердой спрѣгоми. и
пѣтвержаѣми многѣми желѣхъ. и ка
хъ ми. сѣже хъ сѣсагрѣхъ ради на шѣ.
зане оумножиша сѣсагрѣси на шѣ и неправдѣ.
бѣгоу са хъ ни пѣра бѣи коу. на пѣспѣмѣ
ра хъ ли чѣны ми. и оу гнѣмѣи водою и ра пѣмѣ.
и нѣмѣи ра хъ ли чѣны ми ка хъ ны ми. и рѣтѣ.
и нѣмѣи бѣо многѣми на пѣспѣмѣи вни ти
вѣцрѣтѣ конѣсноу. сѣхъ грѣшихомъ и ка хъ ни
ми сѣмоу. и ко сѣоу творихомъ. та ко и при
та хомъ. но ка же тѣны и до брѣтѣ на шѣ. и
и сѣтѣ же мо же тѣ рѣци. та ко не на ви дѣтѣ
на сѣбѣтѣ. не бѣди то. и ко го ка кѣ же лю бѣ
тѣ бѣтѣ. та ко же вѣхъ лю билъ естѣ на сѣ.
и вѣхъ не слѣ естѣ. и сѣтѣ рѣти при на тѣ на сѣ
ра ди. и а нѣи хъ ба ви тѣ и нѣ при на хъ ни.
Рто же лѣтѣ по по сла ве ли ки и кнѣхъ. всѣ во
ло дѣтѣ и оу рѣтѣ вѣчѣ. на бо лѣгарѣ. во ево дѣ
сво и сѣ го ро дѣ чѣны и вѣхъ аша сѣла мно гѣ.
и вѣхъ оу вра ти ша сѣа спо ло нѣмъ мно гѣ
мѣ. **Р**сѣ же лѣтѣ по вѣгнѣ на шѣа но во го ро
дѣ цѣ. та ро сла ва во ло ди ми ри ча. а дѣвѣо
ви ча мѣ ти сла ва. по на ша ко сѣбѣ. и сѣнѣ
ти и сѣно вѣ го ро дѣ. та ко во бѣтѣи хъ и бѣи

чай. **Р**то же лѣтѣ по вѣсѣ па ви дѣ на во лѣ вра
жѣхъ. и сѣко ни не на ви дѣи до бра ро дѣ чѣ ло вѣчѣ
сѣо мѣ. бо ра сѣа оу то па ци ми сѣа сѣспѣи. та ко
же вѣхъ прѣжѣ на дѣи и сѣа на на а вѣла вѣра тѣа сво
е го. а по то мѣ сѣ по по лѣ ка на глѣбѣ и бо ри сѣ
вла стѣи ра ди. а бѣи оу но мѣ вла стѣи при на тѣи.
а вѣра тѣа оу би ти. по сѣу сѣтѣи ро ма нѣмѣ. и го ра
и во ло ди ми ра на всѣ во ло дѣ. и сѣтѣ по сла ва на
мѣнѣю бѣра тѣю. и бѣи кѣра мо ла хъ ла вѣлѣми.
бѣра тѣа бѣра тѣа и сѣа а шѣ оу би ти. и по сла ви
и сѣни ма хъ оу вѣхъ тѣю. и сѣо бѣтѣ на сѣо вѣтѣ тѣа ле
сѣтию. а бѣи ка ко мѣ ти ею. а оу на оу вѣдѣа сѣла.
и по ча сѣта го ро дѣтѣ вѣрѣди ти. и оу ни сѣлѣи ша вѣи
и же го ро дѣтѣ вѣрѣдѣтѣ. и и до ша ко про нѣсѣхъ
сѣо бѣра вѣи ешѣ мно же сѣтѣ во во и. и оу на хъ а тѣво
ри сѣа сѣа вѣтра дѣ. и по ча ша ко е вѣа ти го ра
ею и сѣла. **Р**о сѣлѣи ша вѣа ве ли ки и кнѣхъ всѣ
во ло. пра во вѣтѣ рѣнѣсѣи. и бѣо а сѣа бѣа. не оу
та кѣ ро во про ли ти а вѣи. ви дѣти. по сла кнѣ
мѣи хъ во ло ди ми ра. по сѣи сѣко а вѣрѣу а нѣ.
ко гла бѣо ви чѣмѣ. и ро ма нѣи ко и го ро. и во
ло ди ми рѣ. глѣи мѣ бѣра тѣа. чѣто та ко дѣ
ла етѣ. не дѣи вѣно и же нѣи по га нѣи во е вѣли.
а сѣнѣтѣ хъ оу сѣтѣ бѣра тѣю сѣо оу би ти. и нѣи же

слышавше сѣ. въсприймъше оубо и помы
слѣ. и на чаша гнѣват писананъ. и болю вра
ждѣ възвѣдигати. тако же соломонъ глаголю
ка жажѣ и прииметъ собоу. досажѣніе. и
уближиши бѣху многаго поучетъ тѣмъ. не ѿ
ближай хлѣбу. да не възвѣдигати тѣ
бѣ. ѿближай премудрѣ. да възлюбятъ тѣмъ.
а бѣху многа възвѣдигати тѣмъ. тако и сѣ
и възвѣдигати тѣмъ. и не послѣдѣша сѣго. но
хажѣшли вѣдигати поучаша на нѣрѣ. въсво
лодѣ. же собратомъ своимъ. съпославомъ.
посластѣ и спороньскѣ. къ володимирю. къ ве
ликомъ князю въсволодѣ. възвѣдигати тѣмъ. по мо
чи просѣче. ѿ нѣхъ посла кнѣмъ. въ володимі
рьской дѣрѣжнѣ. тѣ. и радѣ. въ ісѣ. тѣ слыша
вѣ. и пришедши. и идоша ко граду. и ѿбѣсе
доша градѣ. и бѣша сѣ. крѣпко. въсволодѣ.
тѣ ѿрѣгѣ. въ нѣхъ посла кнѣмъ. по мочи. таро
слава. въ володимирѣ. чѣ. сѣ. ко нѣ. сѣ. въсво. и хѣ
мъ. рома. въ володимирѣ. и дѣ. а. и бѣ. ісѣ. оу
коломнѣ. и слышавши. и дѣ. чѣ. и хѣ. въ володи
мира. бѣ. жаша ѿ града. **В**идѣвъ же сѣ
володѣ. бѣ. жавшихъ. ѿ града. въ ісѣ. хѣ. и
хѣ. городѣ. ѿставистѣ. посла. въ братѣ. въ

градѣ. асамъ. въ хѣ. кѣ. оло. мѣ. прѣ. тѣ. въ
таро. сла. въ. и. въ. оло. дѣ. мѣ. и. дѣ. въ. и. по. въ.
дѣ. и. мѣ. ка. ко. бѣ. жаша ѿ града. и ѿ. нѣ. слы
шавши. въ. хѣ. оу. врати. ша. сѣ. въ. оло. дѣ. мѣ. и. рѣ.
и. въ. сѣ. въ. оло. дѣ. и. дѣ. сѣ. нѣ. ма. на. сѣ. въ. тѣ. въ. ісѣ. въ. сѣ.
володѣ. въ. вели. комъ. князю. оу. слышавъ. же. ро.
ма. нѣ. и. и. горѣ. и. въ. оло. дѣ. мѣ. и. рѣ. ѿ. же. въ. ро. тѣ.
ли. сѣ. ѿ. патѣ. и. бѣ. рѣ. тѣ. и. хѣ. шѣ. лѣ. къ. оло. дѣ.
мѣ. и. рѣ. на. сѣ. въ. тѣ. въ. ісѣ. въ. сѣ. въ. оло. дѣ. въ. хѣ. рѣ. гѣ. въ.
чѣ. и. и. до. ша. ісѣ. горѣ. дѣ. **Н**ѣ. тѣ. посла. въ. хѣ. тѣ. въ.
рѣ. сѣ. въ. градѣ. и. бѣ. ісѣ. ша. сѣ. крѣ. пѣ. ісѣ. и. перѣ. ісѣ.
ша. въ. оло. дѣ. и. нѣ. и. и. хѣ. не. мо. го. ша. лю. дѣ. ісѣ. въ. гра.
дѣ. бѣ. хѣ. въ. оло. дѣ. ісѣ. мѣ. и. посла. ша. ко. тѣ. рѣ. ісѣ. въ. рѣ. ісѣ.
сѣ. тѣ. въ. сла. въ. гѣ. лю. щѣ. не. мо. ри. сѣ. го. ло. до. мѣ. сѣ.
дѣ. рѣ. въ. жѣ. нѣ. оу. и. лю. дѣ. и. нѣ. по. мо. ри. но. лѣ. хѣ. ісѣ. на.
мѣ. тѣ. ісѣ. на. мѣ. бѣ. рѣ. тѣ. въ. сѣ. въ. ісѣ. нѣ. мѣ. ісѣ. тѣ.
тѣ. оло. ісѣ. нѣ. при. ста. ва. и. ісѣ. оу. бѣ. рѣ. тѣ. въ. сѣ. въ. оло. дѣ.
ѿ. нѣ. хѣ. тѣ. посла. ша. въ. бѣ. оу. рѣ. въ. сѣ. въ. ісѣ. хѣ. ѿ. же.
мо. лѣ. въ. хѣ. тѣ. въ. мѣ. бѣ. рѣ. тѣ. въ. тѣ. въ. ісѣ. въ. сѣ. въ. оло.
ло. дѣ. мѣ. и. рѣ. а. тѣ. бѣ. въ. ісѣ. да. въ. и. ѿ. въ. ро. и. въ. рѣ. та.
ѿ. нѣ. и. же. въ. оло. гѣ. въ. бѣ. хѣ. а. ша. и. да. ша. сѣ. мѣ. въ. гѣ. а.
а. ісѣ. рѣ. тѣ. въ. цѣ. ло. ва. и. мѣ. и. поса. ди. ша. и. въ. тѣ. мѣ.
же. ісѣ. гѣ. а. дѣ. а. тѣ. по. дѣ. рѣ. въ. жѣ. нѣ. ісѣ. въ. сѣ. въ. оло. ісѣ. по. въ. а.
хѣ. ша. въ. сѣ. и. же. нѣ. хѣ. го. сѣ. тѣ. мѣ. нѣ. сѣ. оу. ісѣ. тѣ. ро.

въведоша в рѣзаны. и бои рѣго. а и мѣнѣ
и зоймаша. и володимѣрци многѣ пова
хаша. и жебѣху посланихъ аса дѣбѣнми.
Слышавъ же всеволодъ. полоненъ же нѣде
тми. и бои рѣи мѣнѣ в хуа по. печалѣ
нъ бы вѣлми. а братъ а прѣдалъ. и и де
ху володимира. и сѣдѣ в коло мѣнѣ. и по
чаша са во сѣвѣтѣ. и бѣи на вистѣ мѣжѣ
и малюта. всеволодъ егъ рѣтевичъ. слыша
въ то же прѣдалъ а на лѣтѣ. а дръжинѣго
кѣ далъ. на хасо бира тни ко гарнса дай мою
добро мѣ дръжинѣ. тако то еси оумѣне по
талъ. а чѣсѣ амири шѣсѣ обратѣсѣю сѣю.
а мой люди чѣмъ вѣдѣшѣ. а хуа кѣ
бѣ послалъ. а тѣи оумѣне вѣи билъ чѣло
мѣ приславъ. а чѣтѣи рѣтенѣсѣи. а сий
ратни же. а тѣи мирѣнѣсѣи. а сий мирни
же. ѿни же слышавъ хуа чѣтѣи тѣи тѣи на
нихъ. всеволодъ. послаша кѣнѣмъ блѣцѣ.
тѣи ѿцѣ. тѣи гнѣ. тѣи братѣ. гдѣ бѣдѣ тѣ
твоѣ ѿбида. а мѣи на прѣсло жимъ гла
кѣи своѣ хуа тѣи а нѣнѣи мѣи на нѣгнѣва.
а чѣсѣ мо брата сѣво сѣвали. ѿ же нѣ
нѣ слышашѣ. а то бѣ кланѣмѣ. а мѣи

твой пѣцѣмѣ. всеволодъ егъ рѣтевичъ
мирайхъ. тако же и прѣкѣтѣи тѣи. бранѣла
вѣна лѣчѣми рѣстѣи на. солѣтѣи мѣи же
миро мѣи вѣцѣ. вѣлю пако стѣи хуа мѣи
мѣи по рѣтѣ: **т**о же мѣи тѣи на хуа мѣи
и дѣна по лѣтѣ сѣхъ дѣвѣ рѣсѣи слави чѣсѣо сѣмо
лѣнѣсѣа. а сѣи хуа мѣи тѣи слакѣи хуа но кагоро
да. и хуа шѣсѣа вѣсѣи ко вѣло дѣ рѣвичѣ. и
хуа рѣтѣи сѣа вѣсѣи слакѣи. и слышавъ а по лѣчѣ
нѣи хуа дѣмѣ а рѣсѣи вѣцѣ. нѣмо жѣмѣ мѣи прѣ
тѣи вѣи ко вѣгоро дѣи мѣи тѣи тѣи. и сѣмо лѣ
но мѣи. а чѣи пѣсѣи мѣи хуа вѣ хуа мѣи ко вѣю. а чѣ
мирѣ сѣо тѣи вѣи мѣи сѣи мѣи. а мно гѣи нѣи хуа сѣо
тѣи вѣи тѣи. по пѣсѣи тѣи тѣи хуа мѣи и дѣ чѣ дѣо
на сѣи. по и дѣи мѣи мѣи на сѣи мѣи жѣсѣи. и сѣо вѣ
шѣа сѣи и дѣо шѣа кѣи мѣи и сѣи прѣтѣи шѣи на мѣ
жа хуа. сѣи о сѣи нѣи. и сѣи о тѣи. и дѣа шѣа дѣи мѣи
гѣи. и о сѣи лѣи шѣа сѣи. и рѣху и дѣо шѣа сѣи ко сѣи тѣи
нѣи сѣи ко вѣи. ко жѣи о и хуа ко сѣи ко вѣи сѣи: **Р**ѣи хуа
хуа. чѣи мѣи. вѣи рѣи сѣи вѣи ко вѣи ко вѣи сѣи.
и на рѣи сѣи шѣи мѣи мѣи вѣи сѣи: **Р**ѣи жѣи тѣи
при хуа и сѣи пѣи. чѣи рѣи то вѣи сѣи и пѣи рѣи фѣи рѣи.
ко вѣи ко вѣи дѣи гѣи ѿ рѣи гѣи вѣи чѣи. мирѣи оумѣи не го прѣ
сѣи. а бѣи оумѣи рѣи тѣи сѣи сѣи рѣи хуа и сѣи. сѣи гѣи ко вѣи

внчи. и споминастѣи оу коу не сѣниа. на
самѣи прахуникѣ. всѣволодѣ хжеге ѿ раѣ ки
чѣ. бо яса бѣга. не уопави депис ка дѣи. посла
ша егѣ. и своѣго еппа. блаженнаго лѣки. мо
лацим ас аи ма ѿ вѣтѣ ма. посла егѣ в рѣх
нѣ смирѣмѣ. пристава к нѣмѣ своимѣ жи.
и спосла вли мѣ жи. и мрѣ слава бра тѣ егѣ.
всѣволодичю ѿ лго вѣ в нѣ кѣ. айхѣ мѣ жи
пѣ стп в сѣ рѣ ханѣ сѣи. и жѣтп оу хѣи мани
бѣи ли. ѿ ни жѣ при шѣ шѣ в рѣ ханѣ сѣи ма нѣ.
и и горю. и влод и мирѣ. спосла вѣи рѣ стп сла
вѣ. ѿ нѣ хжѣ оу тай в сѣи хѣ мѣ жи. и посло
вѣ всѣволо жий. и шѣи на корѣ чѣи хвора ча
кни мѣ. не яко стп и тѣ лѣ сѣи. но аки пере вѣ
тпни кѣ. и ложѣ. тако глѣтѣ мѣ дѣ рѣи соломо
нѣ. тнѣ вѣ оу крѣтпимѣ лѣею. проли ваѣтѣ
сварѣ. а ра тѣ не дѣи концас мирѣ на пролика
ѣтѣ сѣи рѣкѣ. а вранѣ слава на лѣ чѣи шѣи стѣ ми
ра стѣ дѣ на. сѣи лѣи кѣи мѣ жѣ мирѣ мѣ жи вѣ
цѣ. велию пако стѣ хѣ мѣ лѣ мѣ тп вора тѣ.
такой перѣ фирѣи еппѣ. и сполни вѣ сѣи ра
ма и вѣ сѣи стѣи. и дѣи нѣ мѣ пѣтѣ мѣ вѣ
сѣи рѣнѣ сѣи. всѣволодѣ хжеге ѿ раѣ гевичѣ
слѣи ша вѣ. ѿ перѣ фѣ рѣи и жѣ тако сѣи тп вори.

хотѣашѣ посла тпи оу не мѣи а тпи егѣ. но положи
оу пованѣи на бѣга. и на стѣи ю вѣцѣю. **В**тп мѣ жѣ
лѣтп вѣ всѣволодѣ гевичѣ. ѿ дѣ лѣ дѣи рѣ
свою всѣ слава. и чѣ рни говѣ. хѣи рѣ слава и чѣ рѣ
спѣ слава. и вѣ дѣ на бѣи. и ѿ аи. и бѣи стѣ ра дѣ
стѣ велика вѣ гѣ рѣ вѣ володѣи мирѣ. и рѣ сла
вѣ володѣи мирѣи чѣ тпѣ на сва дѣ бѣ. айхѣ мѣ
рѣ ма дѣ дѣ гевичѣ. а потп мѣ ра хѣи
и до ша сѣи ко жѣи хѣ вѣ сѣи си. **В**тп мѣ
жѣтѣ тѣ бѣи болѣ стѣ вло дѣ хѣ вѣ лѣи. не бѣ
шѣ бо ни едѣи ного дѣ вора бѣ хѣ вѣ лѣи. а вѣи нѣ
мѣ дѣ вора бѣ не бѣи шѣи мѣ стп вѣ дѣи по дѣ лѣ.
но вѣ сѣи лѣи тѣ бо лѣ. бѣи бѣи сѣи хѣи тѣ ра бѣи
своѣ. на па стѣ мѣи ра хѣи чѣи мѣи. вѣи оу. и ѿ
гнѣ мѣ. и болѣ хѣи мѣи тѣи жѣи сѣи мѣи. но аи сѣи на
бѣи хѣи сѣи нѣи на шѣи на хѣи рѣи шѣи гѣи. гѣи стп по стѣ
и тѣ. тѣи бѣи оу вѣи сѣи вѣи сѣи на шѣи. сѣи грѣи шѣи и дѣи
жѣи нѣи на хѣи. и дѣи вѣи прѣи сѣи глѣтѣ. на кѣи хѣи
на кѣи жѣи ма тѣи. но смѣи тпи не прѣи дѣи жѣи мѣи.
и соломо нѣ прѣи мѣ дѣ рѣи и глѣтѣ. болѣ стѣ мѣ вѣи
лѣи ча стп прѣи бѣи ваю цѣи мѣи. и са ма смѣи тѣи не
ѿи бѣи ни тѣи сѣи при и тп. и сѣи а прѣи сѣи глѣтѣ.
гѣи вѣи печѣи ли по ма нѣ хѣи оу мѣи тѣи. и кѣи печѣи ли ма ло
на кѣи хѣи нѣи стѣи вѣи сѣи стѣи на мѣи. и аки сѣи тп вори

хомъ. тако и приахомъ. но ѿбачена дѣла
сана мѣнь великого бѣга. каже тѣмъ добру бѣла
гѣй и клѣса. не побѣди законъ нашъ мѣсо тѣмъ
ринамъ. ни погрѣхомъ на шимъ въ ху даи же
на мѣчъ колю бѣче. **Р**тоже лѣто. и спѣ
сана бѣ црѣкви. сѣмъ и вѣщъ градъ. фрѣсто
въ бѣ. блѣженны мѣчъ колю бѣ помѣ. **Р**тоже
лѣто. и дѣ великий кнѣзь всѣволодъ. дѣ сѣмъ
гѣвчѣ. на рѣзанъ сѣмъ рославомъ. володѣи
ричѣмъ. сѣмъ колю мѣсвои мѣ. и сѣмъ володѣи
миромъ. мѣхромъ. скимъ. гѣ сѣмъ гѣвчѣмъ.
и всѣволодъ. гѣмъ бѣовичъ. и сѣмъ колю мѣ. и дѣ
снимъ. зна бѣратѣю сѣмъ. и перебрѣди. вѣ сѣмъ
и сѣмъ. и доша. ко понокъ. и вѣхъ. шасѣмъ. и поло
нѣмъ. многъ. и вѣхъ. охъ. вратѣи. шасѣмъ. ко сѣмъ. ко аси.
землю. и хъ. пѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
всѣмъ. **Р**лѣ. 2. х. 99. марта. и. прѣста
висѣмъ. володѣи. меръ. гѣмъ. бѣ. и прѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
вѣмъ. великого. кнѣзѣ. гѣмъ. сѣмъ. **Р**тоже
прѣстависѣмъ. борисъ. всѣволодѣи. **Р**тоже
то прѣстависѣмъ. новогородѣи. и великомъ
кнѣзю. всѣволодѣ. прѣсѣмъ. чѣмъ. рославомъ. володѣи
миричѣ. сѣмъ. ко асѣмъ. ѿнѣ. же ѿпѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
мисѣмъ. ѣмъ. тѣмъ. ю. великою. кнѣмъ. вѣмъ. городѣмъ. **Т**огоже

лѣта. на ху. мѣ. фѣ. бѣ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
ху. раху. и. дѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. и ху. рами. нѣ. ху. жѣ. жѣ. жѣ. жѣ.
жѣ. прѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. бѣ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
мѣю. тѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
вѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
гѣмъ. и. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
гѣмъ. на. ка. ху. а. на. ка. жѣ. нѣ. гѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
дѣмъ. на. сѣмъ. гѣмъ. вѣмъ. пѣмъ. тѣмъ. а. на. мѣ. ху. мѣ. тѣмъ. а. и. вѣмъ.
пѣмъ. а. на. мѣ. на. ка. ху. а. нѣ. тѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
сѣмъ. тѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
и. мѣ. жѣ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
ху. у. ху. и. кнѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
вѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
ро. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
црѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
нѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
вѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
нѣмъ. и. мѣ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
и. бѣ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
нѣмъ. а. бѣ. на. ка. нѣ. ѿнѣ. ѿ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
лѣмъ. то. прѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
и. володѣи. мѣ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
то. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.
мѣмъ. и. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ. сѣмъ.

шайоустпойбѣи в володимири вѣ. аї. номбра.
Того же мѣсяца родиса оу всѣх володаснѣх. и на
рече шайма емѣ гѣурьгій. **Р**ѣкъ. ѡ. х.
и. послѣ блговѣрунѣи нѣхъ всѣх володаснѣх
славѣ. всѣх володичю. и к митрополитѣ никі
форѣ. ѡца своего дѣла нагой ѡла. на епѣ
ство. тако же гѣтѣ. на ксго приху. на кро
тисаго. и на миренаго. и на прѣпѣцю. на сло
веса мойхъ. на кона сѣго блженнаго приху
бѣ. и сѣла аѣца. ху паши ето по сѣла и пи
сѣ жителасвоей цркви. и па сѣла. ху. ху. ху.
лирѣ стовъ сѣкой и сѣхъ дѣльской. и володими
рьской. и поставленѣ бы. гѣмѣ кара. кѣ.
лѣрѣ стовѣ. и пришелъ на сѣ стовѣ. фѣврѣ.
кѣ. по гѣ сѣцю великомѣ кнѣхъ в рѣ стовѣ.
в поляхъ. лѣсѣхъ жѣль вѣлѣ. марта. дѣнь.
лѣсѣ володимири славнѣи вшелъ того же мѣ
сяца. ѡ. дѣнь. на канѣнѣ стѣ оу лѣсѣхъ жи
тѣ ѡлѣксѣа. и дѣрѣ гѣлѣ жи лѣла хура. **Р**то
же мѣсяца родиса всѣх володаснѣх. фѣврѣ. и.
и на рече шайма емѣ фѣурѣ. **Р**ѣкъ. ѡ. х.
х. х. **Р**ѣкъ. ѡ. х. х. х. и юла. кѣ. быша по
сѣ стѣ гѣ оу великого кнѣхъ всѣх володаснѣхъ
гѣурьгійю всѣхъ жѣли. **Р**то мѣсяца дѣний на кѣ.

ѣго вса дѣи. и бы радѣ стѣ велика вѣ градѣхъ
жѣли. и тѣхъ сѣцю блженномѣ епѣи ѡла. **Р**
то же мѣсяца похаложѣнѣ бы градѣхъ жѣль.
и сѣрѣ блженѣ бы того же мѣсяца. **Т**ого же
мѣсяца похаложѣнѣ кнѣхъ всѣх володѣхъ
црѣсѣ стѣ оу блженномѣ кнѣхъ. вѣ градѣхъ во
лодимири. по чѣта быхъ дѣти. а вѣ стѣ. кѣ.
при епѣ. и ѡла. **Р**ѣкъ. ѡ. х. х. а. бы по жа
рѣ великѣ вѣ градѣхъ в володимири. и юла.
кѣ. на канѣнѣ блѣриса и гѣлѣа. вѣ стѣ вѣргѣ.
в поляхъ. ху жѣ жѣсѣ и горѣ. малѣ не до
вѣчѣра. цркви и горѣ. аї. а горѣ. а по ло
вѣна по горѣ. а кнѣ жѣ дѣ ворѣ блѣ мѣсѣ блѣ
дѣнѣ бы. ѡ пожара. **Р**ѣкъ. ѡ. х. х. быша
по дѣ стѣ гѣ оу великого кнѣхъ всѣх воло
дѣ. снѣ ето яро славѣ. а прила. кѣ. при блѣ
нѣ мѣ епѣ. и ѡла. и бы радѣ стѣ велика вѣ
градѣхъ в володимири. **Р**то же мѣсяца похаложѣ
великѣ кнѣхъ всѣх володѣхъ дѣ пинѣ. вѣ гра
дѣхъ в володимири. и юла. дѣ. **Р**то же мѣсяца по
родиса оу великого кнѣхъ снѣхъ всѣх володѣхъ.
ѡ стѣ блѣ. кѣ. и на рече нѣ бы вѣ стѣ мѣ крѣ
цѣнѣ и дѣ мѣ прии. **Р**ѣкъ. ѡ. х. х. г. прѣста
вѣ сѣ кнѣхъ рѣ ху мѣ сѣи. и горѣ снѣ гѣ блѣ бѣ вѣ.

[illegible][illegible]

рождества юже соудъ великий кнѣзь всеволодъ
мѣсяцѣ октавра. 15. днѣ. напаметъ стѣпой мѣ
ченици. капетолинѣ. **П**ойже ѿ сѣни сѣрна
бѣ црѣви. наворотѣхъ стѣпой бѣи. юже соудъ
блжѣнный и епѣ. и ѿ анѣ. мѣсяцѣ окта. вѣт.
днѣ. напаметъ стѣпо мчнѣ капетсимѣ.
Тойже хумѣ. принѣ сѣна бѣ дѣска. и сѣ сѣлѣ
на стѣпо дмѣ приа. грѣбнаа. мѣсяцѣ генѣ ва
ра. вѣ. 5. днѣ. напаметъ стѣпо ѿ црѣ григо
риа. нѣскаго. **П**ойже хумѣ. мѣсяцѣ генѣ ва
ра. вѣт. на ша новогородѣ црѣ ро слава. своа
ка кнѣжѣ. и хумѣ новогородѣ. а ро слава черниго
вьскѣго вѣдоша. кнѣзь же великий. посади
своа ка кѣстѣго на новомѣ торжкѣ. **Р**ѣ. 5.
ѣ. 5. престависа кнѣзь дѣдѣ. вѣс мо
леньскѣ. и сѣ дѣсно вѣцѣ егѣ. мѣстѣ слава. вѣ
смоленскѣ. **В** томѣ же лѣтѣ. послава гѣ
вѣ рнѣй кнѣзь всеволодѣ. снѣ дѣ гѣ ргѣ вѣ
внѣ кѣ володѣ мирѣ. ма нѣ маха. павла епи
скѣпа. вперѣ на слава рѣскѣ. **Р**ѣ. 5. 5.
ѣ. мѣ. априла. напаметъ стѣпо аплѣйско
ва. ходѣ блѣговѣ рнѣй и хрѣтолюбѣ вѣй кнѣ
хъ всеволодѣ. снѣ дѣ гѣ ргѣ вѣ. вѣнѣ кѣ воло
дѣ мирѣ. ма нѣ маха. пойдѣ на половци. со

снѣ мѣсвой мѣсостѣпнѣ мѣ. половци же
слѣшавшѣ похѣдѣ егѣ. бѣ жаша. и скѣ жа
ми прѣчѣ. кнѣзь же великий ходѣ вѣ по стѣно
вѣ цѣмѣй. и дѣ прѣчѣ во хлѣбѣ донѣ. ѿ вѣ мѣ
же бѣ хѣбѣ жнѣ мѣ. по вѣ гѣ прѣчѣ. **К**нѣ
же великий. во хрѣтѣ писавѣ спѣтѣ. вѣ гѣ
своа. володѣ мирѣ. и вѣ нѣ дѣ мѣ аи юна. 5.
днѣ. напаметъ стѣпо мчнѣ. дѣ ро фѣ
еппѣ. вѣ днѣ сѣ бѣотнѣй. бѣ радѣ стѣ вѣмѣ
и вѣ володѣ мирѣ. **В** томѣ же лѣтѣ. прѣста
виса кнѣзь ро слава. мѣстѣ слава. вѣ рѣ
скѣ мѣ перѣ на слава. **В** томѣ же лѣтѣ. бѣ
по жарѣ великѣ вѣ володѣ мирѣ. мѣ аи юла.
15. днѣ. напаметъ ѿспѣниа стѣпа днѣ.
вѣ днѣ сѣ бѣотнѣй. вѣ вѣ рѣ мѣли торгѣ
ха горѣ сѣ традѣ. и хгорѣ црѣ вѣй. 5. а горо
дѣ малѣ нѣ полова. **Р**ѣ. 5. 5. и. прѣ
стависа кнѣзь ро слава. черниговскѣй.
В томѣ же лѣтѣ. мѣ аи ѿла. 15. днѣ. напаметъ
стѣпѣ хѣ мчнѣ. кирѣса. и ѿлитѣ. хало
жи великий кнѣзь всеволодѣ. снѣ дѣ гѣ ргѣ вѣ
внѣ кѣ володѣ мирѣ. ма нѣ маховѣ. црѣ ковѣ
ка мѣнѣ. вѣй мѣ стѣ бѣи бѣи. ѿспѣниа. вѣ ма
на стѣ рѣ кнѣ гѣ нѣнѣ. при бѣ жѣ нѣ мѣ еппѣ.

и ѿ а҃не. той же ѿ сѣни приидоша новгородъ
ци. к великомъ кнѣзю всеволоду. рече учити
ты еси ты володимиръ. ты гъргий. ты
всеволод. проси мѡу тебе снѣ кнѣжи ти. кно
вѣ городъ. хане же побѣдиши аидѣди
на. новгородъ. и дай мѣ снѣ твою
слава. новгородъ. цѣи же поаша. и прииде
кно вѣ городъ. мѣ. декавриа. вѣ. днѣ. на
па мѣ тѣ стѣ оуцѣ аша стѣ спридоша.
братѣ же проводиша срадѣ стѣю. коста
нтинъ. и ярославъ. володимиръ. бѣ радѣ
стѣ вельѣ. воградѣ володимири. **Р**ѣ.
ѣ. ѣ. ѣ. посла великий кнѣзь всеволодъ. снѣ
гѣ оурагнѣ въ. вѣ кѣ володимироу. маю
маю въ. снѣ снѣ снѣ ярослава. вперѣ сла
вѣ рѣ снѣ. кнѣжи ти. на столѣ правдѣ аи
дѣ дѣ снѣ. мѣ. а вѣ тѣ. на па мѣ тѣ
хѣ оуцѣ. а лѣ а тѣ аи же снѣ мѣ. тогда снѣ
великомъ кнѣзю вперѣ сла вѣ. и снѣ тѣ мѣ
снѣ мѣ. коста нтинъ. и снѣ гъргѣ мѣ. перѣ
славъ цѣи же поймѣ снѣ снѣ кнѣ. ярослава.
ѿ стѣ стѣ снѣ а поидоша. срадѣ стѣю. и братѣ
я снѣ стѣ проводиша. и бѣ радѣ стѣ вперѣ сла
вѣ. **Т**ой же ѿ сѣни прѣстависѣ кнѣзь чернѣ

говѣ снѣ. володимиръ. а той хѣ мѣ вѣ снѣ
зна мѣ нѣ. вѣ вѣ. мѣ. декавриа. кѣ.
Рѣ. ѣ. ѣ. прѣстависѣ кнѣзь чернѣ говѣ
снѣ. и горѣ. той же хѣ мѣ вѣ снѣ зна мѣ нѣ.
вѣ вѣ. декавриа. кѣ. **Т**ой же ѿ сѣни снѣ
нѣ а бѣ цѣ рѣ кѣ стѣ пойдѣ. оуспѣ нѣ. ю же снѣ
хѣ а правѣ стѣ рѣ а кнѣ гнѣ вѣ лѣ снѣ. кѣ снѣ
ѣ мѣ мѣ на стѣ рѣ. снѣ а бѣ бѣ жѣ нѣ мѣ
ѣ пѣ мѣ. и ѿ а нѣ мѣ. сѣ мѣ тѣ кнѣ. ѣ. тѣ
снѣ ю великомъ кнѣзю всеволоду. и снѣ снѣ
коста нтинъ. и гъргѣ ю. и володимиръ. **Т**
Той же хѣ мѣ. прѣстависѣ борисъ кнѣ.
вѣ кнѣ дѣ снѣ. и по лѣ жѣ на бѣ кѣ цѣ рѣ кѣ вѣ
рисъ и гѣ тѣ. полѣ. оуцѣ аи мѣ тѣ рѣ. и мѣ нѣ
мѣ ѣ фѣ рѣ снѣ. **Т**ого же тѣ. вѣ стѣ
рѣ рѣ кѣ на рѣ мѣ. и при вѣ рѣ снѣ. вѣ оу
вѣ. вѣ кнѣ вѣ. хѣ мѣ пойдѣ тѣ гѣ лѣ чѣ на рѣ
мѣ. и оу передѣ рѣ мѣ. снѣ кѣ вѣ пойдѣ гѣ
лицѣ снѣ. и володимирѣ снѣ. и вѣ хѣ вѣ снѣ
хѣ мѣ. и володимирѣ чѣ снѣ шѣ вѣ рѣ рѣ кѣ.
и вѣ хѣ аша кнѣ рѣ мѣ. и чѣ рнѣ кнѣ вѣ цѣ вѣ
снѣ кѣ вѣ пѣ вѣ снѣ. вѣ хѣ аша кнѣ рѣ мѣ. и чѣ
городѣ вѣ рѣ снѣ. и снѣ тѣ хѣ. вѣ хѣ аша кнѣ
мѣ. и вѣ хѣ снѣ мѣ пойдѣ кнѣ снѣ. вѣ. рѣ

манъ. и ѿшвориша емаѣсигане воровѣ. подо-
льскаа. ксѣпѣрѣ вѣсонѣи. и вѣхѣхушак подо-
лье. **П**осла на горѣхъ юриковий. и ксѣлгови-
чель. и ксѣирюрика ксѣрѣтѣ. и ѿлгови чѣ. аса-
мь кнѣмь крѣпѣцѣлова. и пѣстѣирюрика во-
вѣчий. а ѿлгови чѣхъ днѣ прѣхъ ксѣрѣниговѣхъ.
и посади вѣлнѣснѣи ксѣхъ вѣсѣ володѣхъ. и романъ.
и нѣтѣ карагарѣславича. вѣсѣ вѣхъ. **П**ойже
хѣмьхъ о ди романъ ксѣхъ на половѣи. вѣхъ вѣ-
жи половѣцы ксѣ. и при вѣдѣ полона много.
и дѣшѣхъ рѣтѣианьскѣи. много ѿ полониѣни хѣхъ.
и бѣрадѣстѣ вѣлнѣсѣ вѣхъ ксѣи хѣмьли.
Рѣхъ хѣ. ѣ. аѣ. гѣ. вѣ. вѣхъ тѣхъ бѣи ксѣ вѣрѣ-
рикѣмь. и ѿлгови чѣ. и вѣсѣю половѣцѣкѣю
хѣмьлю. и сѣтворисѣ вѣлнѣсѣ хѣло вѣрѣхъ ксѣи
хѣмьли. и ксѣже хѣланѣ бѣло ѿ крѣщѣнѣа. вѣрѣ-
хъ ксѣи хѣмьли. и аѣ ксѣ вѣмь на пѣстѣи. бѣли-
сѣ тѣхъ вѣхъ тѣхъ. и ксѣже нѣхъ хѣло стѣсѣа.
и ксѣмо ѿ дѣно подольѣ вѣхъша. и по жѣго-
ша. и ои горѣхъ вѣхъша. и ои мѣтѣ прополию стѣхъ
ю сѣфию рѣхъ грабиша. и дѣсѣтѣи нѣхъю стѣхъю
вѣхъ рѣхъ грабиша. и монастѣи рѣи вѣи. и ксѣо-
нѣи ѿ дѣраша. аи нѣи аѣ поймаша. и ксѣрѣтѣи чѣ-
снѣи. и сѣсѣ вѣдѣи сѣи нѣи. и ксѣниги. и по рѣи.

244
вѣжѣннѣхъ хѣхъ пѣрвѣи ксѣхъ иѣ. еѣже вѣхъ хѣхъ по кѣхъша
ли вѣхъ рѣи вѣсѣ тѣхъ. на пѣмь аѣ тѣхъ вѣхъ. то вѣсѣ
положиша сѣбѣ вѣполонѣхъ. **И**коже гѣлѣтѣ прѣхъ
дѣхъ. вѣхъ и при дѣоша хѣхъ и вѣводѣ стѣи нѣи
тѣхъ. и ѿсѣкѣ рѣниша цѣрѣхъ ксѣ вѣсѣ тѣхъю тѣхъю.
и положиша иѣ рѣмьа. и ксѣ ѿ воцѣноѣ хѣрѣни-
лицѣ. положиша тѣхъ пѣи аѣ рѣхъ тѣхъ хѣхъ вѣра-
шѣно тѣи цѣамь нѣсѣ нѣмь. пѣло тѣи прѣ по дѣ-
бѣнѣ тѣхъ хѣхъ хѣхъ вѣрѣмь хѣмь нѣмь. проли-
гаша ксѣрѣкѣ хѣхъ ксѣво дѣхъ. то вѣсѣ стѣсѣа нѣи
ксѣ вѣмь. хѣгѣ рѣхъ и маша. чѣрѣнѣи и чѣрѣни-
сѣ тѣрѣи аи сѣсѣи коша. и по пѣи сѣ тѣрѣи а. и сѣ-
пѣи аи хѣро мѣи а. и сѣхъи а. и тѣрѣдѣо вѣ тѣи а.
тѣкѣ аи сѣсѣи коша. ашѣ по тѣрѣнѣцѣо вѣхъ. и нѣхъ
и чѣрѣницѣ. и нѣхъ. и по пѣо вѣ. и по пѣдѣи. и ксѣи
нѣи. и дѣцѣи рѣи хѣхъ и снѣи хѣхъ. то вѣсѣ вѣ дѣоша и нѣо
пѣмь нѣи цѣи. вѣхъ жѣи ксѣо вѣхъ. то гѣдѣ жѣи гаша
и лѣстѣи сѣлава. вѣло дѣи мѣи рѣи чѣ. и рѣо сѣи сѣлава
дѣрѣжѣи на гарѣславича. и вѣдѣ рѣо сѣи сѣлава вѣкѣи
вѣсѣ ксѣо вѣхъ. **П**ойже хѣмьхъ на мѣнѣи аѣ бѣи
много. на нѣсѣ хѣхъ. еѣдино жѣ ѿ нѣи сѣа жѣмь.
вѣи воѣдѣи нѣи нѣи. вѣхъ. и тѣи нѣи. по тѣчѣи нѣи
во ксѣи. и бѣи чѣрѣмьно. по хѣмьли жѣи по хѣо хѣо мо-
мѣхъ снѣгѣхъ. мѣхъ тѣи жѣ вѣи мѣхъ чѣлѣи сѣмь. хѣрѣ

ще аки кро въ пролижи нас негъ и видѣша же
нѣций пучниѣ свѣхъ ное. бы на нѣсѣ.
ѿпортахъ вѣсѣхъ на земли. мнѣ
ти видѣшимъ. тако кончинѣ знаменн
на во нѣсѣ. или вѣхъ вѣхъ. или вѣсо
лнцы. или вѣнѣ. или еперомъ умъ. не
на добровѣ вѣсть. но знаменна сѣца на
хъ обѣ вѣютъ. или про являють ратъ. и
ли гладѣ. или смртѣи про являють.

Погоже лѣта и с хрѣща. февраля. въ
ѿ. при хрѣди романъ ко в рѣчѣ на рюрика.
ѿводѣи ѿ ѿлговичъ. и ѿполовѣцъ. цело
варюрикѣ. к великомъ кнѣзю ксѣволоду.
и ксѣномъ его крестен тина. и ксѣволо
ду ксѣго вратъ. и рече романъ к рюрико
ви. по оу же еси крѣпъ целовалъ. по шлитъ
мѣхъ ксѣго крестъ. свѣмъ. а наслю
своѣго мѣхъ. ко ѿцѣ и гнѣ. великомъ кнѣ
зю ксѣволоду. и тѣи самоли. и наслюлю.
а бѣи тѣи далѣки е въ ѿпатъ. **П**огоже
лѣта престависа володимиръ. гвръге
вичъ. мѣромъ кнѣзю. **П**огоже лѣ
та престависа велико кнѣзю ксѣволоду.
дѣи мнѣ мѣлена. и положена въ кѣ церъ

215
квѣстѣи а бѣа. в монастыри. юже бѣ. црѣко
въ соудала велика и блженна. кнѣи нѣ все
воложа. **Ф**ѣ. ѿ. днѣ. на пама тѣ стѣго вѣ
кѣ лаѣ пѣа. целоваша крѣпъ ѿлговичи. ксѣ
ликомъ кнѣзю ксѣволоду. и ксѣго ксѣмъ.
и крѣманови. и вѣхъ вратъ шасъ ксѣво
сѣи. **Р**ѣ. хѣ. ѿ. дѣ. марта. а. на пама
стѣи а мнѣца. е в докиа. по сла великий кнѣ
хъ ксѣво его крестен тина. оу великой но
вѣ горо. а по слава кѣ вѣ де ксѣбѣ.

Погоже мѣца въ. в. по стѣи же савелика кнѣи нѣ
ксѣволожа. во мнѣи кнѣи тина. в монасты
ри стѣи а бѣа. юже бѣ. савасоудала. и на рѣко
ша еи мѣ мѣи. в той же мѣ крѣцѣна бѣ прѣ
же. и про водю великий кнѣзю ксѣволодъ савсо
следами. многими. до монастыра стѣи а бѣа.
и ксѣго ксѣмъ. и дѣи его ксѣ славарѣ стѣи
слава. и же бѣ. при ехала ксѣмъ ѿ мѣи. сво
ей. и не мочивидѣти пѣгъ. и бѣи епѣ. и ѿ анѣ.
и симѣнъ и гѣ мнѣ. ѿцѣ еи дѣхъ кнѣи. и нѣи
и гѣ мнѣ. и чѣрнѣи ксѣи. и бо тарѣ вѣи. и бо тарѣи.
и чѣрнѣи хъ ксѣи монастырѣ вѣ. и горо жани
вѣи про водѣша. со следами многими. до ма
на стѣи ра. хани бѣ. шѣ до вѣи хъ прѣи хъ дѣо вѣ.

блговѣрнаа кнѣни въсѣвожаа. и хрѣтъсѣ
воіспраѣбѣхъ. любаше правдѣ. и въхѣлющ
ю чѣпѣ пѣомъ и гѣмѣнѣмъ. и чернѣмъ. и пѣ
хъ и перѣмъ. и любаше чернѣрихѣ. и подава
ше прѣбѣваніе имъ. въше тѣхъ бѣниціа любн
ца. и спраннѣолюбца. печалнѣа. и нѣжнѣа
и бѣолнѣа. тѣхъ въсѣоутѣшашѣ. и подавашѣ
имъ прѣбѣваніе. того же мѣа. ѿ прѣста
виса великаа кнѣни. въсѣвожаа. прѣбѣ
во кома настѣри. и. днѣи. посприхѣши са.
а въсѣа болѣсти еа. и. лѣхъ. наставшю дева то
мъ аѣтѣ. пойдѣ кѣ бѣгови. и тѣхъ въсѣу велико
мъ кнѣхъ плачющю. на нѣю. и юртю сѣа.
плачющю. и нѣхъ оѣтащю са оутѣшити. хъ
нѣа шѣа любимѣю. и въсѣа славе тѣхъ же. и еѣтѣхъ
и ѿа нѣ. и смолѣньска мѣа пѣхъ михайлѣ. и
гѣмѣнѣ. ѿрѣчѣгома настѣри. а хъ нѣа бѣа
приѣхала и сѣа смолѣньска. ѿмѣстислава.
молитѣса ѿ ихъ винѣнѣи еѣго. и симѣонъ и гѣ
мѣнѣ ѿцѣа дѣхъ въ нѣомъ. и нѣмѣ и гѣмѣнѣ
мъ. и прѣхъ витѣрѣмъ. пѣхъ вѣи мѣа ѿ бѣи нѣ
а пѣа снѣ. ѿ прѣа товѣи тѣхъ ло еа. положиша
ю въ трѣбѣа камѣнѣхъ. и положиша ю въ црѣви
сѣтѣи бѣи. бѣолюбивѣи и же. и мѣрѣдѣи. въ іѣ

кий кнѣзь всѣволо. не поманѣху ларюрикова.
 чѣпо есѣ шѣсѣ творилѣ вѣрѣ сѣкой землѣ. но
 да емѣхѣ патѣ киѣвь. **Р**лѣ ѣ. ѣ. вѣ.
 присла романѣмѣ жасво ето. кѣ великомѣ
 кнѣхѣ. кѣ всѣволодѣ моласѣхѣ ѣлговиѣ.
 да бѣа приѣлѣ кѣ мирѣ. и кѣ крѣпѣ водилѣ.
 великий же кнѣзь всѣволо. посламѣ жасво
 ето мѣхѣ лаборѣ совнѣчѣ. и водѣ ѣлговиѣ
 кѣ крѣпѣ. а ѣлговиѣ послашамѣ жасвоѣ.
 и водѣ шѣ великого кнѣхѣ всѣволодѣ. кѣ крѣпѣ.
 а романа вѣрѣ сѣ. и бѣа мирѣ. **Р**лѣ ѣ. ѣ. гѣ.
 ходѣ шарѣ сѣ стѣий кнѣхѣ на половѣи. рюри
 кѣ киѣвь сѣи. еро славѣ прѣяславѣ сѣи.
 великого кнѣхѣ всѣволо жѣ сѣнѣ. романа гѣ
 лиѣ сѣи и мѣ стѣ славѣ. и и нѣи кнѣхѣ. бѣ
 же по гѣ дѣхѣ малюта. и половѣи мѣ бѣ та
 го та велика. послана а нѣа нѣа хѣнѣ бѣа.
 и вѣхѣ шарѣ сѣи кнѣхѣ по лонѣмѣнѣ. и ста
 да и хѣхѣ аша. и во хѣ вратишѣ асѣ во сѣо аси.
 спѣло номѣмѣнѣмѣ. **Н**бѣа радѣ стѣ вели
 ка сѣи мѣхѣ рѣтѣ а нѣмѣ рѣ сѣкой землѣ. едѣ
 нѣ же едѣ а волѣ пѣчѣ а нѣ бѣ. и же не хѣ сѣ стѣ
 ро дѣхѣ рѣтѣ а нѣ сѣомѣ добра. и приѣхѣ аша вѣ
 прѣ по лѣ. рюрикѣ и романа. и ро сѣ стѣ славѣ. прѣи

ѣхавъ въ оушюрина своего. оу перемславли-
тѣхъ было миро положеніе въ оустехъ. ктѣо како
терпелъ. харъскъ юземлю. и дияволоу поло-
жи смятеніе велико. романъ посла рюрика
емьки въ. и пострижъ чернцы. и женъ его.
и дщрь его. южѣ бѣ пѣстилъ. сн рюрика ва-
ибрата его володимира. а пою поясъ собою.

Ноуслѣшавъ то великыи кнѣзь всеволодъ.
ѣже сасотвори оу рѣсской земли. и печале-
нъ бѣ велими. ханъ всаисый и хрѣтъмны и раѣ-
тъ сѣмъ добромъ. печалѣтъ же сѣмъ хлѣмъ.
великыи же кнѣзь всеволодъ. сватомъ ской
мъ рюрикомъ печаленъ бѣ. и хатемъ сво-
имъ и дѣтми его. и вложи емъ бѣ въ срѣ-
цѣ. и печали тиса рѣскою землю. мого помъ-
стити. но и крѣпъмъ дѣла ѿложи тѣ.
посла мѣжисвой крѣманови вгаличѣ. ро-
манъ же посла шавъ великого кнѣзя. и хат-
мъ его пѣсти. и бѣ кнѣзь киѣвскый. и бра-
та его пѣсти. **Т**ой же химъ. бишасѣ ѿ
лговичи сли ткою. ч

212
Приславъ ликий кнѣзь всеволодъ новъгородъ.
и рече тако. въ земли на шей ходитъ братъ.
а снъ мой. а в ашы кнахъ спославъ малъ.
а в аю въ снъ мой снѣрѣйшии кнахъ.
ко снѣрѣйшии кнѣзь. и приидѣ новъгородъ кнѣзь.
ко снѣрѣйшии кнѣзь всеволодъ. **В**ѣѣ. **Ѵ**.
Ді. **В**ѣѣ. **Ѵ**. **І**. **В**ѣѣ. **Ѵ**. **Ѵ**.
Приидѣ лугаръ всеволодъ кнахъ мѣжъ.
и володимира и повѣѣ оу бити ѿ лѣсѣ.
сѣвѣ славъ. на рославѣ дворѣ оу би-
шай бѣхъ вины. марта. **Ѵ**. а хатъ правы
чюдо плака сѣ пѣмъ. оу снѣрѣйшии кнахъ
въ црѣви. **В**ѣѣ. **Ѵ**. **Ѵ**. **І**. **Н**а кнахъ
ко снѣрѣйшии кнѣзь всеволодъ кнѣзь новогороди
начѣрѣговъ. поуханъ великыи мѣжъ
хлѣмъ всеволодомъ. и приидоша на рѣсѣ
ѿ кѣмъ сѣкопишасѣ въ ской. а кнахъ и ра-
ханъ снѣрѣйшии кнѣзь снѣрѣйшии кнѣзь
въ помощь всеволодъ. и поухавъ всеволодъ
на ѿбѣ. и сѣ доша. **Ѵ**. кнахъ и вѣа прѣ.
а глѣбъ и ѿлѣгъ оу всеволода же и нового-
роди. и тѣ ѿбадиша володимира чабра-
тѣю свою. и имъ кнахъ вѣрѣ братѣи
наю. сѣ тѣ сѣ свѣтили сѣрнѣговъ сѣими

кнѣишѣмъ и ѿблѣчирѣхъ а нѣспий кнѣ
уи. и кнѣвъ великій всеволодъ и уи ма въ
мѣжнѣхъ въ сѣмѣ поковати. и посла къ во
лодимиру. а сѣ поиде и склѣвети и сома
на рѣхъ а нѣскѣю волостъ. и прѣиде къ про
нѣскѣ. и рече прѣдайте мѣса. ѿ нѣже спа
шасѣ кнѣахъ мѣхъ а славо мѣ сѣ. г. мѣ
володимиру. и кѣ рѣ мѣхъ а нѣла повеѣже
прѣдѣи сѣ про нѣска. и ѿта ѿ нѣхъ въ дѣ. и ѿ нѣ
прѣдѣшасѣ. и кнѣахъ и нѣю кѣ рѣ мѣхъ а нѣло
вѣ. то вѣра пойма бѣсчисла. а сѣи хъ а сла
во мѣ мѣхъ а нѣхъ. и ѿи доша хъ дорѣвѣ.
а кнѣвъ великій ѿ пѣсѣти новѣ городѣи
сѣ колѣмнѣ ѿ дѣри въ бѣсчисла. и дѣмъ
ѿстѣ въ старѣ кнѣахъ. ѣгоже хъ оша хъ
новѣ городѣи. и рече и мѣхъ кѣ товѣ дѣ рѣ
то голюбѣи. а хъ лѣ кѣ хъ нѣи. и сѣпѣ корѣ
шѣ новѣ городѣи вѣчѣна по сѣдѣи дѣ мѣ
тра. а рѣхъ чѣ. и кѣ то по повѣла бѣна новѣго
родѣи сѣ рѣ рѣ пойма ти. а по волѣстѣи кѣ
рѣи рѣа ти. и по вохъ кѣ хъ и ти. и нѣо вѣсѣ
хъло. и дѣворѣ ѣго нѣсѣла по гѣрѣиша. а хъ
сѣна дѣска ѿстѣ лѣо вѣи сѣмѣ а то вѣсѣ
кнѣахъ ю. 4 **И** посла кнѣахъ великий все

володѣи сѣвоѣго сѣ посла вѣ новѣ горѣ.
и прѣидѣ вѣи дѣ лю мѣи ѣи нѣю. и дѣша
кнѣахъ ю дѣска дѣ мѣтровѣи. а бѣа шѣи а нѣ
во гѣтѣ сѣта бѣсчисла. и целѣо вѣа кнѣахъ сѣто
славѣи кнѣо вѣ горѣ дѣ. а дѣ. тѣи дѣ мѣтро
вѣи и плѣмѣи ѣго вѣсѣ. бѣ посла кѣ ѿцѣ. а нѣ
и нѣи сѣ рѣ рѣ пойма. **Р** аѣ. ѣ. ѣ. нѣ.
Кнѣвъ володѣи мѣрѣо гѣ нѣи тѣ вѣсно вѣо
городѣи вѣхъ дѣи нѣи. бѣхъ. и нѣхъ бѣиша и хъ.
Тогоже мѣ. тѣа хъ дѣи кнѣвъ великій всеволо
на рѣхъ а нѣ. и рече и мѣхъ поидѣи сѣи мѣхъ сѣ
сѣи мѣхъ мѣи мѣхъ а рѣсѣла вѣ хъ а ѿ кѣхъ нѣа мѣ
рѣ. и прѣидѣоша кнѣмъ и тѣхъ бѣи хъ нѣи мѣ.
и посла кѣ вѣ гѣра дѣ полѣсѣи. и гѣра и хъ хъ а жѣ а жѣ
нѣи и дѣ. тѣи пойма. и тѣа кѣ рѣсѣ то чѣи по гѣ
домѣ. **Р** аѣ. ѣ. ѣ. ѣ. **И** сѣ прѣдѣи хъ оша
дѣ бѣра хъло дѣи. и хъ а вѣи сѣтѣ вѣло жи лю дѣмъ
на а рѣхъ и сѣпѣа мѣи тѣро фѣна. сѣо кнѣахъ о мѣ
мѣсѣтѣи сѣла вѣи нѣи дѣша сѣмъ прѣа вѣи тѣи
сѣ. и вѣи доша и вѣторѣи чѣ. ѿ нѣже тѣо прѣи
тѣа рѣдѣо сѣтѣи ю. и кѣи ѿ а нѣхъ хъ лѣа тѣа ѿсѣтѣи ю.
и гѣри гѣи сѣа кѣра гѣа нѣска ѣи. тѣхъ же печѣлѣи сѣи а
прѣи сѣла вѣа. **Т**огоже бѣа шѣи прѣи сѣлѣ
прѣжѣи хъ гѣна нѣа мѣи тѣро фѣна а рѣхъ и сѣпѣа

ярославъ же ѿвѣсть да миръ не хоще. по
шли естъ поидити же. но не стѣхъ до ста
не тѣхъ ѿ динъ вѣ. и речеша про межъ себѣ
кнѣзи. тѣмъ ярославъ естъ плотью. а мѣстѣ
крѣпкомъ чѣпнымъ. ярославъ же мѣжи
оучиниша тѣмъ рече. а пѣти ѿ новагорода
засѣкоша. и рече тѣмъ рече. и речеша ново
гороци кнѣзи мѣ поидемъ мѣ споржысѣ.
и кнѣзи речеша аще поидемъ споржысѣ по
пѣстѣ поидемъ мѣ споржысѣ поидемъ мѣ споржысѣ.
и поидоша къ тѣмъ рече. и начаша имѣти
сѣла и жеци. а на ярославъ не бѣ вѣстѣ
въ споржысѣ. или въ тѣмъ рече. и ярославъ
слышавъ ѿ же мѣ юсѣла фѣхъ аи споржы
къ въ тѣмъ рече. поиде мѣ съ собою старѣ
йшии болярѣи новогороци. и молодѣи
и хворомъ. а ново споржысѣи вси. и посла
рѣ. мѣ жѣи хвораннѣи въ споржысѣ. ѿ ни же
вѣи фѣхъ аи же. и верѣтѣ ѿ града. а
вишасѣ тѣмъ бѣстѣлибѣхъ кнѣзи на
ши. поставльшѣи полѣсѣи тѣмъ рече ахъ ра
тѣ великѣ. и посла тѣмъ рече ахъ моло
дѣи мѣлюми. и на фѣхъ аи же на ново по
ржысѣи ярославъ. и пособи бѣтѣ ярославъ.

220
и зѣмашасѣ споржысѣ ярославъ. а. и. г.
а. о. и. о. убиша аи нѣа оу бѣ жашавъ те
рь. то же бѣи прѣла по бѣ данинъ аи бѣго
вѣщѣи е. и бѣ вѣстѣи оу тѣтѣ по яро
славъ вѣ тѣмъ рече. и тако тѣхъ ахъ ахъ
житѣи не бо аи же. и ѿ толѣ послаша
яволода бѣо аи на володимѣра кнѣзи
ко спантинѣ. вѣе володимѣростовъ.
а вѣлодимѣра пѣсковъ сѣго со пѣсковъ
чи. и смолянъ на рѣбѣ жѣ послаша про во
дити. а сѣмѣи новогороци тѣи доша по
волхъ. вѣоюючи. и по жгошашѣи ѿ дѣ
бнѣ. а володимѣрѣ со пѣсковъ чѣи сѣмо
ланнѣи. вѣа ша гороци ко спантинѣ. и по
жгошай. и вѣе повольжѣе. и сѣтѣи вѣе
во дѣрѣмъ. и ѿ кнѣа ко спантинѣ ахъ ро
стовъ аи кнѣзи. и рече кнѣзи ко спан
тинѣ кланѣе тѣмъ рече. и ахъ ахъ слышавъ
въ при. фѣхъ аи же. сѣамъ ѿ мѣи въ помо
чь. ф. мѣ жѣ. а приша тѣмъ рече. и сѣмъ
миръ чѣмѣи вѣе володашѣи рѣи а моѣго.
и тѣмъ рече аи сѣмъ володашѣи многими.
и послаша ко кнѣзи ко спантинѣ. а сѣмѣи
поидоша по волхъ вѣнихъ. и тѣмъ по мѣтѣи аи

возына коні полѣхуша. и поидоша к перся
славлю бо ючи. и быша на городище на рѣцѣ
саррѣ. и устои марины. а прѣла. и на великѣ
днѣ и тѣ приѣхуа коста нтинѣ сrostовѣци.
и воура до влшася видѣвшеся. и крѣпѣ цело
ваша и ѿрадиша кназъ владимѣра пѣско
вскаго. съдрѣжиною вrostовѣ. а сами при
ше шестолісы. сѣпаша противъ перѣ славлю
въ фоминѣ нѣлю. и ѣхавше и сполісовъ по
городѣ. та шача ісай испѣи таша. та же кна
зъ ярославъ вновѣ городѣ нѣтѣ. пошѣ бо
баше кѣ кназю юрью сполісы. сновогороди
и сновоторжѣци. **А** кназъ юрьй всѣ воло
дичѣ. съсѣпославомъ и с володимѣромъ.
бышѣмъ башнѣхъ володимѣра съсѣно бра
тѣю. и вѣхъ полѣхъ силни вѣлѣимъ бромъ
ци и бродници. и городчанѣ. и вѣсѣсиласѣхъ да
льсѣко и хъмѣи. башѣ тѣ бо погѣной и спосѣ
лѣи и допѣшѣца. ѿ лѣсѣ трашнѣ оу до иди
вно вратѣ. поидоша сѣ вѣна ѿца. а ѿци
надѣти. вѣра на вратѣ рабѣ на гнѣ. а гнѣ
на рабѣ. и сѣ тѣ тѣ кнѣхъ ярославъ и юрьй.
съвѣра ѣю на рѣцѣ кѣхъ. **А** кназъ мѣсти
славъ. и володимѣръ сновогороди. поста

21
вистѣ сѣвой полѣхъ близъ юрьѣва. и тѣ сѣ
та сѣта. а кназъ коста нтинѣ далѣ сѣ сѣ
та шѣ сѣ сѣвой ми полѣхъ на рѣцѣ клипцѣ. и оу
хрѣша полѣхъ сѣ тѣ таца. ярославъ и юрь
ѣвѣ. и послаша дари ѿ насѣ тѣ сѣко кѣ кнѣ
юрью клана ѣмѣ сѣнѣ тѣ вѣна мѣ сѣ тѣ
ѿвѣдѣ. ѿвѣдѣна мѣ сѣ ярославомъ. ѿвѣ
щавъ же кназъ юрьй. ѿдинѣ ѣсѣма брѣла
съ ярославомъ. и посла сѣ тѣ кѣ ярославъ
гѣщѣ а пѣ сѣ тѣ мѣ жино вогороди и новоторж
ѣци. чѣ тѣ сѣ сѣхъ шѣ мѣ воло сѣ тѣ новогоро
скиа. воло кѣ вѣ сѣ пѣ ти. а мѣ рѣ сѣ на ми
вѣхъ ми. а крѣпѣ кна мѣ цѣлѣи. а крѣвѣ инѣ
проливѣи. ѿвѣщавъ же ярославъ мѣ рѣ а нѣ
хѣщѣ а мѣ жноу мѣнѣ. а далѣ сѣ сѣ тѣ шѣ ли
и вѣи шѣ ли сѣ тѣ а кѣ рѣи бѣна сѣхъ. и сѣ ка хѣ
ларѣ а нѣ тѣ вѣрѣ чѣ кна хѣ мѣ и пѣ кѣ посла
сѣ тѣ кѣ ѿвѣ мѣ кнѣхъ мѣ послѣ днѣ юрьѣ
чѣ. мѣи при шѣ ли сѣ ма брѣ тѣ кна хѣ юрьй.
и ярославъ нѣ на крѣ во проли тѣи сѣ крѣви.
нѣ далѣ сѣ тѣ вѣри тѣи да тѣ о гѣ оу правѣ
мѣ сѣ мѣи сѣ мѣи пѣ мѣнѣи цѣи сѣ вѣ. а далѣ
а мѣ сѣ тѣ рѣи шѣ инѣ сѣ тѣ во кнѣхъ ю кѣ сѣ тѣ
нѣ тѣ инѣ. а посади тѣи кѣ володимѣръ.

ама съмъ сѣдальска а вса кнѣзюрь
жерте рцивратѣе моѣи снъ мѣ мсти
славѣи володимѣръ. пришли сѣте дасѣдѣи
хотити ѿи ти. а вратѣхъ кнѣзю ксѣпѣмъ
тпнѣ молки. не рмоганѣ товѣ всахъ мѣ
ла. тако кнѣзю вѣхъ не сиса славю. юрь
и иарославъ. видѣвѣи ѿ сѣе си лоу вѣ
ли кѣхъ не приа сѣта мира на час та при
тпнѣ ша трѣ сѣе войми бо ларѣи.
Богаринъ молѣи тѣ творимиръ. кнѣзю
рь и иарославъ. мнѣша а брѣа вѣаши бо ли
ѿже вѣи по моѣмъ глѣдѣнѣю лѣчѣе вѣи миръ
сѣтворити. и да тпнѣ тарѣи шнѣ стѣво
кнѣзю ксѣпѣмъ тпнѣ. цнѣ рѣи мѣ ѿжѣи рѣи
наши хъ полѣтѣи тѣ малоростиса вѣла
плѣмѣни. да кнѣзю мѣ рѣи сѣтѣи рѣани.
и хоробри. а мѣ жѣи и новогороци. и смола
не дерзѣи кѣ боѣви. а мѣ стѣи славѣа мѣ стѣи
славѣи чай самѣи вѣдѣа та. вѣ томъ плѣма
ни ѿже да наѣмъ ѿба хура бросѣи хъ
вѣѣ. а гнѣа глѣдѣи та. и не любѣа вѣи рѣи
кнѣзю юрью и иарославъ. **Н**ѣкто же
бо ларѣи кнѣа жѣ юрьѣ вѣи. кнѣ жѣ юрь и иаро
славѣ. не кѣи ла то гони при прѣдѣхъ.

222
ни при дѣдѣи ни при ѿѣѣ вѣаши мѣ. ѿжѣи
кѣ товѣи тѣ рѣи вѣи си лѣхъ хъ мѣ лѣу вѣ сѣдѣ
лѣсѣ хъ. ѿжѣи вѣи шѣлѣтѣ хъ. хотѣа вѣи
вѣсѣ рѣи сѣа хъ мѣла. и галичѣскаа. и киѣ вѣ
скаа. и смольнѣскаа. и черниговѣскаа. и но
вогоро сѣкаа. и рѣа хъ а нѣсѣа а ни сѣа кѣо прѣи
вѣ сѣи си лѣ. бо ѿспѣи тѣ а жѣи нѣи шѣи и поѣи
право на вѣрѣ мѣи сѣдѣа вѣи. **Н**любѣа вѣи
рѣи кнѣзю иарославъ. и сохъ вѣаши бо ларѣи.
и первѣи а сѣво а лѣди. на час та глѣа тпнѣ сѣ
при шѣа вѣи товѣа рѣи вѣи сѣи. вѣа мѣ жѣ вѣа дѣи
кѣ ни бѣ рѣи. по рѣи. а чѣи сѣа ѿ кѣ то и мѣ тѣ жѣ
живаго. то сѣа мѣ вѣдѣи ѿѣи тѣ. аще и хъ
ло то мѣ шѣи то ѿблѣчѣе вѣдѣи ѿѣи. да
не ѿсѣта вѣи мѣ ни сѣа на го жѣ живаго. аще
кѣ то и сѣпо лѣсѣ боѣи тѣ чѣтѣ. не ѿѣи тѣ и мѣ мѣ.
а тѣ вѣ вѣаши тѣи ли рѣа сѣи на тѣи. а ѿ кнѣзѣ
ѿжѣ вѣдѣи тѣ ѿѣи на сѣ вѣ рѣи сѣа. то хъ га да
ѣмъ. и ѿпѣсѣ тпнѣи аи лѣди вѣи нѣдѣ сѣа вѣи
тѣ рѣи сѣ рѣи а тѣею. и на час та дѣи тпнѣи го
родѣи. и рѣи кнѣзю юрьи. мнѣ бѣ рѣи кнѣа
жѣ иарославѣ володимѣръ сѣа хъ мѣла и ро
сѣ товѣскаа. а тѣ вѣ нѣо вѣ горо. а смольнѣ
сѣ вѣ бѣ рѣи а тѣи мѣ сѣи тѣо славѣ. а киѣ вѣ

[illegible]

на дръвѣхъ горѣ. ѿже слово твое юрьевъ а гора
дрѣвѣхъ посреда горахъ. и маемъ тѣхъ
гѣхъ. и посла съ князю кнѣзю юрюю. г.
мѣхъ мира просѣхъ. и ли не да си мира
да въ тѣхъ пѣхъ да на ровномъ бѣхъ. а мы
на вѣхъ сѣхъ пороны поидемъ. и ли мы ѿ тѣхъ
пѣхъ на ли пѣхъ. а вѣхъ на вѣхъ сѣхъ. и на
хъ же юрь и рече. ни мира емлю. ни ѿ тѣхъ
пѣхъ. пошли чѣхъ хъ емлю. по чѣхъ сѣхъ дѣхъ
ни прѣхъ дѣхъ. на дѣхъ. а шѣхъ бо са на вѣхъ
башѣхъ оплѣхъ тѣхъ ѿплѣхъ не отомъ бѣхъ.
и на со вѣхъ ко вѣхъ. тѣхъ бо сѣхъ хъ глѣхъ. ѿ глѣхъ
оудара тѣхъ на вѣхъ. по сѣхъ шѣхъ кнѣхъ
хъ. и посла съхъ прѣхъ вѣхъ рославѣхъ. людіхъ
молодыѣхъ би писѣхъ. и би шѣхъ а тѣхъ дѣхъ до
ночи. но вѣхъ хъ тѣхъ не прѣхъ сѣхъ. башѣхъ
бо тѣхъ глѣхъ вѣхъ сѣхъ вѣхъ новелѣхъ. хъ оудара
тѣхъ хъ оудара тѣхъ по тѣхъ вѣхъ лѣхъ мѣхъ
хъ и маю чѣхъ по лѣхъ вѣхъ. по чѣхъ шѣхъ до сѣхъ вѣхъ
вѣхъ сѣхъ. ѿ нихъ же вѣхъ вѣхъ сѣхъ глѣхъ на чѣхъ
шѣхъ сѣхъ хъ тѣхъ глѣхъ ѿ бѣхъ жѣхъ тѣхъ мѣхъ. си же
тѣхъ сѣхъ вѣхъ сѣхъ а тѣхъ шѣхъ на чѣхъ. а тѣхъ прѣхъ тѣхъ
же кнѣхъ хъ вѣхъ лѣхъ мѣхъ вѣхъ сѣхъ. и хъ
сѣхъ. и на чѣхъ шѣхъ а тѣхъ сѣхъ хъ. и сѣхъ

нтинъмолвиша братиснахъ мьстни
славе. и володимиръ ѿже поиде мѣ мѣмо
й. и въ хумѣтѣ пѣль. а дръго смо
илюди кѣо вѣнѣ дръзи. там ойрауи дѣ
тсав городѣ. кнахъ мьстиславъ жер
че. кнаже владимиръ костянтинъ. го
ранамъ непоможетъ. ни горанѣ побѣди
тъ. но хура щена крѣпачѣ пѣнаго. и на правѣ
дѣ поиде мѣ книмѣ. и почаша ставити
полѣсь. володимиръ же смольскыи по
стави полѣсь во асѣ краѣ. а ѿ него ста
мстиславъ. и въ сѣволодѣ новогородѣ. и во
лодимиръ тлѣсковскыи. съ тлѣсковичи.
а ѿ него ста кнахъ костянтинъ сросло
вци. арославъ же тлѣсковѣи полѣсь смѣро
мѣскыи. и сгородчаны. и сѣрѣнѣи сѣпро
тивъ володимиръ смольномъ. а юрь
ста противъ мьстиславъ. и новогородѣ
мѣ со всѣю ху мѣлю съ дѣльскою. а мѣнь
ша а братѣ а сѣго противъ кнахъ коста
нтинъ. нача же мстиславъ с володимиро
мъ оу крѣпачѣи новогородѣи смольнѣи
братѣи сѣвошли сѣма вѣхъ мѣлю силнѣю.
а похура вѣтъ. а станемъ крѣпачѣи. не ѿ ху

224
раймѣсана ху. побѣгѣне оу итѣи. а хабъ
дѣмѣбрѣ. а домовѣженъ и дѣтѣи. а кѣомъ
не оумираѣтѣи. а ху похощетъ пѣшь. а ху по
хощетъ пѣна конѣхъ. **Н**овогородѣи жѣ рѣсо
ша а мѣне хощемъ и ху мѣ рѣтѣи на конѣхъ.
но кѣо ѿ ѣнаши бѣли сѣна а кѣо лагѣшѣ пѣ
ши. кѣнѣ ху же мстиславъ рабѣи помѣно
вгородѣи жѣ сѣдѣшѣ конѣ. и портѣи сѣ
похѣ сѣмѣта вѣше бо сѣ поскочиша. а смо
ла не тлѣко же поскочиша пѣши. а по нѣ
ѿ радѣи кнахъ володимиръ. и ворами
ху аиловича сѣполѣкомъ. а сѣамѣ кнахъ и въ сѣ
во сѣводѣ поидѣша по нѣи на конѣ. и сѣга бѣ
полѣ ху и ворѣ вѣдѣри. подѣчѣ сѣ по иромъ
конѣ пѣжѣи жѣ не ѿжидаючѣи вора. оудѣ
ришана арославѣи пѣшѣ вѣи сѣли кнѣ
ша ѿ нѣи вѣргѣшѣи кѣи. а ѿ нѣи по порѣ ѿ
бѣжѣа пѣи мѣ. ѿ нѣи же побѣгѣоша и нача
ша а бѣи тѣи. по тѣа ша сѣ тѣа вѣ арославѣ.
и пристѣи жѣ ворѣ сѣ смольнѣи жѣ. и дѣосѣ
коша сѣ дръгѣа гѣо стага арославѣа. а кна
ху сѣи не доѣхѣа. вѣдѣ вѣжѣ кнахъ мѣти
славѣи рѣче. не дай бѣ вѣдѣа тѣи бѣратѣи кна
же владимирѣ добрыи людѣи. и оудѣа риша

нийсквоу. ѿскойпѣши. мѣстиславъ
 съ своимъ полкомъ. аволодимеръ съ сво
 имъ. а всеволодъ мѣстиславитъ съ дружи
 ною. аволодимеръ плесковичи. приѣи
 жей кнѣзисостантинъ срословъ.
 Кнѣз мѣстиславъ проѣхавъ. г. сѣво
 у. ѿ полкы кнажи юрьскы. и ярославъ
 съ кѣтилю. ѿ ѿвоу него по порѣспаворо
 ую на рѣцѣ. и поѣхъ чаше. тако же кна
 владимиръ. и спориша брань велику. и до
 сѣкоша сѣидошваровъ. кнѣзъ же юрь и
 ярославъ. видѣвши. а кііані. вѣ класы
 пожинахъ. побѣдоу спаси меншею. обратъ
 ю. и с мѣромъскими кнѣзи. кнѣзъ же мѣ
 ставъ рече. бѣа новгородъ. и нестойше
 кшваръ. прилежи тебѣ. вѣхвернѣ
 тлиса. а нѣхмѣтѣны. новгородъ же
 не радъ шваровъ. быхъ тѣса. а смолна
 не нападоша на шваръ. и ѿдирахъ ме
 ртвыа. а ѿ бои не правахъ. побѣже
 же бы въ полкы силни съхъ. а кііе. мѣ
 а прѣла въ сѣ. вѣ. в. не. попасѣ.
 ѿ великѣ братиіе промысла въ жий. на то
 мѣ бо повоицѣ. толко паде новгородѣ.

[illegible]

пошаѣхъ живицеѣ. аи нѣираненыѣша
иу мроша. а живыи поѣхъ гоша. ѿвѣи
къ олодимерю. аи нѣи кспераславлю. аи нѣи
въ юрьевѣ. **К**назь же юрьистомалѣ про
тивъ кспантинѣ. и оуруѣ Ярославъ
полѣхъ поѣхъ гшѣ. и той прѣѣхъ же в олод
мерѣ ѿполоднѣи на чѣтвѣртомѣ конѣ.
а прѣѣхъ шѣи. в прѣвѣи сорочицѣ. поѣхъ
и тѣи въ вѣргѣхъ. асхъ шѣи въ вѣхъ ѿвѣ
дѣхъ го. **В**олодимеръ же ѿспасанѣи про
тивъ нѣи на ропоповѣ чернѣи. жнѣи. и дѣ
ти. видѣхъ вѣи радова дѣхъ са. творѣд
хъ посла ѿ кнахъ и ти бо глѣхъ на шѣи ѿ
долѣва ютѣхъ. и сѣхъ нѣхъ юрьи прѣѣхъ гшѣ ѿ
динѣхъ. на чѣхъ дѣи ти ѿ коло градѣ глѣхъ.
творѣи те городѣхъ. ѿ нѣи же слѣхъ шавѣи
смапошасѣхъ. бѣхъ вѣхъ сѣхъ та мѣхъ сполѣхъ.
къ вѣхъ черѣхъ же прѣѣхъ гоша людѣи. и нѣхъ рѣнѣ
нѣхъ. и нѣхъ на гѣхъ. тако же нѣи оури тоаи хъ доу
тра кнѣхъ юрьи сохъ ва люди. брѣхъ а в оло
димерѣи. хъ атворѣи мѣхъ вѣ градѣхъ. нѣгѣи
ѿвѣхъ мѣхъ сѣхъ хъ. моѣхъ ва люди. кна же ю
рьѣ сѣхъ мѣхъ хъ атворѣи мѣхъ брѣхъ а на ша
и хъ би та. аи нѣи и хъ имѣнѣи. а прокѣхъ на шѣхъ

726
прѣѣхъ глѣхъ ѿвѣхъ жѣи. а. по сѣхъ имѣхъ спѣнѣ
мѣхъ. кнахъ же юрьи рѣхъ. поахъ хъ сѣхъ вѣхъ дѣхъ.
а нѣхъ вѣхъ дѣхъ имѣхъ ни брѣхъ а вѣхъ кнахъ юхъ кспѣнѣ
нѣхъ спѣнѣ. нѣхъ олодимерѣхъ. нѣхъ мѣхъ спѣнѣ слахъ
дѣхъ бѣхъ вѣхъ шѣхъ по сѣхъ вѣхъ коѣи. и хъ гѣхъ дѣхъ.
ѿ нѣи же тако ѿвѣхъ цѣхъ шѣхъ мѣхъ арославъ же
тако же прѣѣхъ гшѣ ѿдинѣхъ кспераславлю.
наѣхъ. кспѣнѣи. а. дѣхъ. ѿдѣхъ шѣхъ и хъ атворѣи са.
и нѣхъ до вѣхъ мѣхъ ѿ прѣвѣхъ мѣхъ хъ лѣхъ. нѣхъ асѣи
тѣхъ са крѣхъ вѣхъ чѣхъ сѣхъ сѣхъ а. и хъ бѣхъ вѣхъ новѣхъ горо
дѣхъ. людѣи многои вѣхъ порѣхъ хъ вѣхъ на вѣхъ олоцѣхъ.
нѣи тѣхъ вѣхъ бѣхъ гшѣ. и хъ бѣхъ мѣхъ новѣхъ городѣи. и сѣхъ мо
лѣхъ нѣи и хъ же бѣхъ хъ ашлигѣхъ спѣхъ бо юхъ вѣхъ
мѣхъ юхъ го. по вѣхъ лѣхъ вѣхъ погрѣхъ бѣхъ мѣхъ бѣхъ та ти
и. чѣхъ тѣхъ оѣхъ спѣхъ новѣхъ ороцѣхъ вѣхъ. аи нѣхъ вѣхъ гри
дѣхъ нѣцѣхъ. и тѣхъ сѣхъ и хъ оухоша. аи нѣхъ по вѣхъ лѣхъ
хъ атворѣи тѣхъ вѣхъ тѣхъ сѣхъ бѣхъ и хъ бѣхъ и хъ дѣхъ шѣи
полѣхъ порѣхъ ста. а сѣхъ молѣхъ нѣхъ хъ. еѣ. мѣхъ жѣхъ хъ а
творѣи ша крѣхъ мѣхъ. тѣхъ бѣхъ же бѣхъ шѣхъ а вѣхъ си жи
ви. **К**нахъ и же мѣхъ тѣхъ вѣхъ плема же рѣхъ спѣи
слахъ лѣхъ и дѣхъ оу рѣхъ тѣхъ ни нѣхъ дѣхъ оу бѣри. тѣхъ и дѣхъ нѣхъ
спѣхъ оа ша на по бѣи цѣхъ. и ацѣхъ бѣхъ шѣхъ аго нѣи
ли са по нѣи по бѣхъ о кнахъ юхъ юрьѣи аросла
въ нѣхъ оу и тѣхъ бѣхъ о. а гѣхъ рѣхъ вѣхъ олодимерѣхъ

рми маху бѣомъ. кнѣзь же костьянтинъ
оу правимстиславасъ. Ярославомъ соху
темъ. и оу миришася. не доидѣчи переи
славля. а въ средѣ напреплованьѣ. при
идоша к переиславлю. и тѣ кнѣзь яросла
въ. и дари кнѣзь и во воды. дары мно
гыми. а кнѣзь мстиславъ. и идѣа к горо
дѣ. пойма въ дары и посла въ горо. и поа
дѣррь свою. а кнѣзь и кнѣзь ярославлю. и убо
живъ. и новгородѣ. и чѣмъ было сѣ Яро
славомъ. полѣ въ бы. бѣху въ станы уа
городѣ. кнѣзь же ярославъ. многожды
собида. та мольбою. къ кнѣзю мстисла
въ. просѣ кнѣзь и кнѣзь. а кнѣзь. бѣ. глачи
не бѣ въ лѣтѣ. въ ража кнѣзь. та по нѣса
ка. по правдѣ. ма крѣпѣ. оубилъ. кнѣзь
же мстиславъ. и не пѣ. стидѣ. чѣри. своѣа
кнѣзь. и тѣ. но щѣ. стѣ. поавшѣ. кнѣзь. та
идоша. разо. кнѣзь. великѣ. и костьянтинъ
нѣ. къ. володимѣрю. а мѣ. стиславъ. кнѣзь. новъ
городѣ. володимѣрь. кнѣзь. смольскѣ. а
дрѣ. гый. володимѣрь. плесковѣ. тѣ. бѣ. дѣ
вшѣ. силний. полѣ. въ. у. мѣ. своѣ. чѣ. тѣ. сла
въ. **то** же. и. снѣ. и. ходѣ. кнѣзь. въ. се. воло

228
мстиславичъ. снѣ. новгородѣ. на. ригѣ. **то**
го. же. лѣ. та. кнѣзь. гла. бѣ. въ. и. у. бѣ. въ. ра. ху. ни
бѣ. я. о. своѣ. о. чѣ. ни. въ. лѣ. стѣ. **Р** лѣ. 5.
ѣ. кнѣзь. **В**раша. болгарѣ. о. чѣ. стѣ. ю. гѣ. **то**
го. же. лѣ. та. прѣ. стѣ. па. ви. са. кнѣзь. мѣ. стѣ. сла
вичъ. и. по. ло. жи. ша. и. о. чѣ. стѣ. бѣ. и. со. фѣ. и. въ.
стѣ. бѣ. и. бѣ. въ. въ. го. ло. въ. а. о. чѣ. дѣ. бѣ. а. **то** го. же
лѣ. та. въ. и. дѣ. кнѣзь. мѣ. стѣ. сла. въ. и. у. но
ва. го. ро. да. въ. рѣ. сѣ. **то** го. же. лѣ. та. по. сла
ша. но. во. го. ро. да. ни. кнѣзь. смольскѣ. по. стѣ. по
сла. ва. и. при. идѣ. стѣ. по. сла. въ. **Р** лѣ. 5.
ѣ. кнѣзь. **П**ри. сла. кнѣзь. въ. е. лі. кнѣзь. мѣ. стѣ. сла
въ. ро. ма. но. ви. чѣ. и. кнѣзь. въ. а. снѣ. въ. своѣ. въ. се.
во. ло. дѣ. въ. но. въ. го. ро. да. и. рѣ. чѣ. при. имѣ. тѣ. се.
бѣ. кнѣзь. въ. се. во. ло. да. а. стѣ. по. сла. ва. стѣ. па
рей. ша. го. о. чѣ. стѣ. пи. тѣ. со. мнѣ. но. во. го. ро
да. же. во. ло. дѣ. го. сѣ. тѣ. во. ри. ша. **то** го. же
лѣ. та. по. и. дѣ. кнѣзь. въ. е. лі. кнѣзь. мѣ. стѣ. сла. въ.
и. кнѣзь. во. ло. да. и. мерѣ. и. кнѣзь. въ. а. вѣ. га. ли. чѣ.
на. ко. ро. ле. ви. чѣ. и. въ. и. до. ша. га. ли. чѣ. на. про
ти. въ. и. чѣ. у. о. въ. и. ла. у. о. въ. и. мо. ра. ва. и. о. чѣ.
гри. и. стѣ. въ. пи. ша. са. по. ли. ки. и. по. со. би. бѣ. въ.
кнѣзь. въ. е. лі. ко. мѣ. мѣ. стѣ. сла. въ. и. въ. го. ро
да. вѣ. га. ли. чѣ. въ. бѣ. ху. а. ко. ро. ле. ви. чѣ. та. по. имѣ. и. сѣ. же. но. ю.

и ѿ титрѣ до понтийскаго моря. кромѣ
ѿ фиѿпіа. бѣже единъ вѣстѣи. нѣмѣ
хѣ. бѣв писаномъ ѿи памети радирѣ
скѣи кнахѣи. и бѣ дѣиажѣи мѣи.
слѣшаху о мѣи много іспранѣи поплѣ
ниша сѣи. ѿ бѣхѣи сосагѣи. **И** приидо
ша нахѣ мѣи половѣтѣскѣю. половѣ
мѣи естѣи вѣи мѣи. а юрѣи конѣи аковичѣ
бѣ бѣи шѣи вѣи половѣцѣи. нѣ можѣи естѣи
ти проишѣи вѣи мѣи. бѣ бѣи гаюцижѣи мѣи.
половцижѣи нѣмогоша проишѣи вѣи писанѣи
мѣи по бѣи гоша. дѣи о рѣи сѣи дѣи бѣи правѣи хѣи
божнѣи половци. а и нѣи хѣи гнѣи а понѣи. и вѣи
кѣи мѣи. и та мѣи оу мѣи роша оу бѣи вѣи мѣи
гнѣи вѣи мѣи бѣи мѣи. и прѣи тѣи мѣи оу мѣи
много боишѣи половцихѣи ластѣи вѣи оуиша.
рѣи стѣи бѣи хѣи мѣи. по гора дѣи вѣи мѣи
бѣи и бѣи. хѣи оу таи по гѣи бѣи ти бѣи хѣи божнѣи
гнѣи и хѣи мѣи лѣи. кѣи мѣи. гнѣи оу дѣи
мѣи стѣи тѣи кровѣи рѣи тѣи мѣи скѣи. и ѿжѣи
на дѣи мѣи бѣи хѣи божнѣи мѣи. по бѣи дѣи шаи
та та ри. и нѣи хѣи хѣи мѣи. и приидоша
всю стѣи рѣи кѣи мѣи скѣи. и приидоша бѣи
рѣи. а ко таи хѣи хѣи мѣи мѣи. и соѣи

230
сѣи танкомѣи половѣцѣи при бѣи гоша. и дѣи бѣи хѣи
вѣи тѣи сѣи вѣи половѣцѣи сѣи. а дѣи а нѣи лѣи ко бѣи
ковичѣи оу рѣи оу бѣи нѣи бѣи стѣи. а и нѣи по
ловци мѣи оу хѣи рѣи бѣи гоша сѣи вѣи скѣи оу
мѣи. сѣи же ко таи хѣи бѣи тѣи стѣи мѣи стѣи
вѣи. мѣи стѣи сѣи вѣи галитѣи сѣи мѣи. и приидѣи
сѣи по сѣи оу мѣи сѣи кнѣи и половѣтѣи сѣи мѣи.
вѣи галитѣи сѣи кнѣи хѣи мѣи стѣи сѣи вѣи хѣи а тѣи оу.
и ко кѣи сѣи мѣи кнѣи хѣи мѣи рѣи сѣи мѣи. и дѣи а рѣи
при нѣи сѣи мѣи. конѣи вѣи лѣи бѣи дѣи и бѣи вѣи оу
и дѣи вѣи сѣи. и ѿ дѣи а рѣи сѣи хѣи рѣи сѣи сѣи. а рѣи хѣи
чи таи ко. на шѣи хѣи мѣи оу таи. дѣи. а вѣи
шѣи хѣи оу стѣи правѣи хѣи мѣи тѣи при шѣи по бѣи оу
ти нѣи хѣи. а шѣи нѣи по мѣи оу тѣи нѣи мѣи мѣи нѣи
и сѣи бѣи нѣи бѣи дѣи мѣи. а вѣи на оу тѣи рѣи и сѣи
чѣи нѣи бѣи дѣи тѣи. и по моли сѣи ко тѣи хѣи хѣи
тѣи оу сѣи мѣи оу по сѣи бѣи. мѣи стѣи сѣи вѣи
на чѣи мѣи тѣи сѣи кнѣи хѣи мѣи рѣи сѣи мѣи. бѣи а и сѣи
ѿи рѣи. а же мѣи бѣи рѣи сѣи сѣи мѣи нѣи по мѣи оу
тѣи сѣи мѣи тѣи хѣи рѣи а тѣи сѣи мѣи. по и бѣи
лѣи и бѣи дѣи тѣи сѣи. и та ко дѣи мѣи вѣи мѣи
го. и гнѣи ша сѣи по сѣи бѣи тѣи ко таи оу. мѣи нѣи
слѣи ша гнѣи хѣи оу половѣцѣи сѣи. **Бѣи** вѣи
же сѣи вѣи тѣи вѣи сѣи кнѣи хѣи вѣи гнѣи бѣи вѣи сѣи.

И створишасѣ въѣсици. а въ чѣвѣныи естъ
приапыана чюжнѣи хѣмѣи. не же мина сво
ѣи. и начаша войсѣи проѣти. и отпорѣи же до
свою властѣ. тогда бѣ въ мѣстѣ пиславѣ въ
вѣснѣ въѣ. а мѣстѣ пиславѣ коуельскѣи въ
рниговѣ. а мѣстѣ пиславѣ вѣгаличѣ. пѣ
бѣ въѣ ахѣстѣ парѣи шинѣи въѣскѣи хѣмѣи.
кѣна хѣ а же великаго юрь асѣ хѣ а льскаго.
и въѣтѣ въсѣ въѣтѣ помѣ. сѣ же пакѣи мѣ
а ии кѣна хѣи. кѣна хѣ а дѣни лороманови
чѣ. кѣна хѣи мѣи хѣи лѣи сѣи володѣи чѣ. кѣна
хѣи сѣи воломѣи пиславѣи чѣи сѣи въскѣи.
и ии мѣи хѣи кѣна хѣи. тогда же кѣи хѣи въ
ликии половѣцѣи кѣи кѣи тѣи сѣи. бѣи сѣи
василѣи а же нѣи въѣ въѣи лѣи мѣи мѣи а дѣи.
и сѣи во кѣи хѣи пѣи хѣи мѣи юрь асѣи хѣи въсѣи про
тѣи въѣтѣ паромѣ. и прии доша кѣи рѣи чѣи.
дѣи въѣ прѣи. на хѣи рѣи въѣи хѣи сѣи про въѣ вѣи рѣи
сѣи мѣи. тогда оуѣи въѣи а вѣи сѣи парѣи
чѣи пои дѣи тѣи кѣи хѣи рѣи стѣи. про тѣи въѣи.
и при сѣи ашѣи послѣи кѣи кѣи хѣи мѣи рѣи кѣи
мѣи. сѣи сѣи шѣи мѣи хѣи же про тѣи въѣи мѣи
и дѣи тѣи послѣи шѣи а вѣи сѣи половѣцѣи. а мѣи въѣи
шѣи хѣи мѣи не хѣи а хѣи мѣи. ни горо дѣи въѣи

вашиниселъ. и на вѣ приидоу мѣ. но
приидоу мѣ бѣго мѣ попѣщеннахо
лопѣи наши. и на конюсисвой. на пога
нѣа половци. а воуми пѣснми миръ.
а на мѣсвѣ мира тинѣтѣ. ѿже бѣжа
тыкѣамѣ половци и выгнѣ. и ѿ толѣ
а поварѣмѣи пѣсѣ бѣ. и а неже слыша
хоу мѣи кой вѣамѣ многоу лѣтѣворѣ.
того жѣ радѣи мѣи ѿ сѣлѣ бѣмѣ. и сна
и не жѣ рѣстѣи того не послѣшаша. и по
слѣи патпарѣскѣи ѿубиша. а сами по
идоша противѣи мѣ. и не дошѣше ѿ ле
шѣа. и сѣташа на дѣнѣ прѣ. и прислаша
патпарѣвѣи пороѣ послѣи глѣше. а цѣсѣсѣ
послѣшали половци. а послѣи наши ѣ
сѣи ѿубили а идеи противѣи намѣ.
по вѣи поидѣтѣи пѣамѣи вѣи не хѣа маѣмѣ
ничи мѣ. по вѣи мѣи намѣ бѣтѣ. и ѿпѣсти
ша послѣи. и приидѣи пѣвсѣа хѣмѣа половци
каа. и вѣи хѣи кѣи. а и кѣи кѣи вѣи кѣи мѣсти
славѣи сѣи сѣи силоу. а и хѣи галичаи кѣи мѣсти
славѣи сѣи сѣи силоу. а и хѣи мерѣи рѣи рѣи
чѣи сѣи рѣи говѣи. и вѣи кѣи хѣи рѣи сѣи. и вѣи
и сна хѣи чѣи рѣи говѣи кѣи. а и сѣи мѣи лѣи кѣи на

рѣвъ. ѿ мѣжъ и нѣхъ спрѣнамъ. тогда
же кнѣзь мстиславъ галицкій. прѣбродн
сѣднѣ прѣвъ. въ дѣ мѣ. на сторожѣ патр
рьскіа и побѣдѣ. а ѿ стѣнахъ и хъ побѣ
же сѣво вѣдоу. сѣма въ комъ и пѣимъ
не въ помощи. и погрѣбоша сѣво вѣдоу
ѣго сѣмѣ въ кажи вѣмлю. хѣтаще
живѣоу блѣстѣ. и тѣмъ и доша ѣго. и сѣ
просиша ѣго блѣстѣ и оубиша ѣго. слѣша
вшѣ же сѣкнѣхъ и рѣспѣи поидоша вѣснѣхъ
и прѣзнамно же стѣ блѣстѣ. а галичанѣ
и вѣлѣнѣ. кѣи жѣ сѣво мѣи хъ мѣ.
а кѣранѣ и прѣбѣдѣ и пѣи вѣлицѣи кѣи жѣ
сѣво мѣи хъ. и приидоша къ дѣмѣ. а
вѣгонци галицѣи кѣи. приѣхѣша вѣлодѣ
хъ поднѣ прѣвъ. и поидоша вѣ морѣ въ бо
лодѣи дѣ. и поидоша вѣ рѣкѣ днѣ прѣвъ. и
вѣлодѣ доша пороги. и стѣша оу рѣкѣи оухо
рѣци на бродѣ. на прѣполѣчѣи. въ вѣбо
снѣи мѣ до ма меричѣ. юрь и дѣржѣи кѣ раи ко
лодѣи слави чѣ. пришеше вѣ стѣи вѣ стѣ
ны. галичѣи пришли сѣтѣ прѣвѣи дѣ пѣи шѣ
ла дѣи рѣкѣи. слѣша вѣ же дѣ вѣ ро ма
нови чѣ. и гна вѣ вѣ стѣи на конѣи. и сѣщѣи

сѣи мѣи конѣи. и и нѣи мноу ікнѣи сѣи мѣ
гнѣша вѣи дѣи пѣи ра пѣи. ѿи дѣи мѣи ѿи шѣи
мѣи юрь и жѣи мѣи сѣи хъ вѣи галичѣи кѣи стѣи прѣи блѣи
сѣтѣи. и нѣи жѣи мѣи вѣи дѣи галичѣи кѣи стѣи прѣи блѣи
днѣи сѣтѣи пѣи шѣи половецѣи. юрь и же до ма
меричѣи мѣи вѣи шѣи ра пѣи ни цѣи сѣтѣи. и до бра дѣи
вѣи приѣхѣи вѣи сѣи хъ вѣи шѣи мѣи стѣи славѣи.
юрь и же вѣи сѣи хъ. и рѣи сѣи мѣи мѣи до дѣи мѣи
ікнѣи мѣи. мѣи стѣи славѣи. и дѣи рѣи гѣи мѣи стѣи
славѣи. не стѣи поидѣи мѣи прѣи вѣи мѣи.
прѣи до ша же вѣи сѣи мѣи и сѣи хъ вѣи сѣи. и мѣи
стѣи славѣи вѣи рѣи стѣи сѣи и рѣи стѣи днѣи прѣи
и поидоша на конѣи вѣи половецѣи сѣи сѣи.
и оу сѣи стѣи шѣи патрѣи вѣи половецѣи рѣи сѣи.
и стѣи прѣи блѣи рѣи сѣи сѣи а по вѣи дѣи шѣи. и гна
ше вѣи половецѣи сѣи сѣи. и вѣи хъ а сѣи стѣи
и а сѣи стѣи дѣи оу стѣи ко ша. галичѣи мѣи вѣи
сѣи мѣи на по лѣи стѣи сѣи стѣи мѣи. и ѿи тѣи дѣи
жеи до ша по ии. и. днѣи и до рѣи сѣи кѣи сѣи.
и тѣи стѣи прѣи стѣи шѣи стѣи ро же вѣи патрѣи вѣи.
и оу дѣи рѣи на половецѣи рѣи сѣи. стѣи ро же
мѣи вѣи вѣи мѣи сѣи по лѣи кѣи рѣи сѣи мѣи. и оу бѣи
ѣи вѣи тѣи и ѿи дѣи мѣи прѣи вѣи чѣи. и и на вѣи
сѣи мѣи. патрѣи ро мѣи ѿи вѣи хъ вѣи мѣи на про

чнѣрѣцѣ. калыцѣоустрѣпошата
ровѣполовецкыѣаполскы. ирѣскыиена
хъже мстиславъ мстиславичъ. повелѣ
предиперейтирѣсѣвѣкалѣсѣданілови
сполскы. иинѣмѣполскомѣснимѣ. асѣ
пониперейде. иуаидошахарѣсѣкалѣсѣ.
ипослаша вѣспорожѣнарѣна сполскыспо
ловци. асамистпаномѣспашатѣ. аена
хъ мстиславѣсамѣ. бѣхавѣорѣхѣпосле.
видѣвшѣже емѣполскытатарскыѣа
приѣхавѣрѣте. воирѣжитисаповелѣ
вѣорѣхѣ. аенахъ мстиславѣидрѣго
мѣмстиславѣ. сѣбѣацамайма вѣста
нѣнѣ вѣбѣхѣи ма. мстиславѣже не повѣ
дай мѣхавѣспиради бѣбокопораме
жий велика. срауившѣсаполскомѣна мѣ
споданилѣже вѣбѣханаперѣ. исе мѣюнѣ
илюѣвичѣ. ивасилиѣотавриловичѣ. ира
хѣшасѣвполскытатарскыѣа. василиѣ
виже сводѣнѣбѣвѣшѣ. ааданилѣбодѣнѣ
бѣвѣшѣвперси. младѣньстварадий
вѣбѣспѣи. нечюащераныбѣвѣшѣна теле
сиѣго. бѣбѣовѣхраспомѣ. ии. лѣтѣ.
бѣбѣосилѣнѣ. даниловиже ирѣспѣойѣхѣ

бѣвѣающе татары. видѣвѣвѣтомѣспѣи
славѣнѣмѣий. мнѣвѣнако данилѣсѣбодѣ
нѣбѣ. то пѣуейсамѣвнѣбѣбѣомѣхѣтой
крѣпоисѣ. понеже оужи кѣсѣроманѣ.
и плема на володимѣра при рокомѣма
на маха. бѣбѣовеликѣлюбовѣий мѣнакѣ
ицѣѣго. емѣже порѣчившѣи по смѣрѣтѣисѣвою
волосѣтѣда мѣснѣхѣданилови. татаро
мѣжѣбѣгающѣмѣданиловиже иуѣбѣва
ющѣа. свѣймѣполскомѣ. иилюговниѣкѣрѣ
скомѣкрѣпѣисѣобѣющѣса. то гѣжѣнарѣнѣ
ийнѣиполци полавѣцѣтѣий. спѣхѣпишасѣ
снѣмихѣотпѣащѣбѣитѣисѣа. иполовци повѣ
гоша. ипопопѣташа бѣжащѣа кѣснѣхѣирѣ
сѣбѣи кѣхѣ. аенахѣинѣоустѣбѣша иполчи
тѣисѣа прѣтивѣимѣ. исѣма тошасѣвѣсѣи
полцирѣсѣспѣий. ибѣсѣбѣчаула илютѣа.
грѣбѣрадинашѣ. рѣскы мѣполскомѣ повѣ
женѣмѣбѣвѣшѣ. данилѣже видѣвѣнако
крѣпѣчаѣбѣранѣтатарѣсѣка на лежитѣ.
и ибѣратѣи кѣонѣсѣвой ибѣжа. иоустѣремѣ
нѣа прѣтивнѣы. ивѣжа да вѣодѣийпѣий. ипо
чютиранѣна теле си свѣомѣ. вѣбѣранѣнѣ
похѣнаѣа. крѣпѣспѣиради мѣжѣспѣа.

въурастасвоего. бѣбодрухъиураврѣ.
ѡглавыи доногого. нѣбѣнанемъ поро
кайбѣповѣдана вси кнѣзѣстїи. ака
жнѣвѣвала ѡначала рѣссысконъ земли
никогда же самъ великїи кнѣзѣмъ стѣ
славъ кїѣвскїи видѣсѣхонѣдвѣжеса
ни како же смѣста. сталъ бѣ на горѣ.
нарѣкою калісою. бѣбѣомѣсто камен
ниста. и тѣмъ поучиниша городъ скольѣ.
и бѣ сани мий гора до. г. днѣ. и нї
иже татаровѣ поидоша послѣ рѣссыскѣ кна
хѣи бѣющѣи до рѣи пра. доу города ѡ
сталиса двѣ воеводѣ. чегирсканъ. и ле
шѣсканъ. на кнахѣмъ стѣ слава. и нахѣ
таѣго анрѣа. и александра двѣравьска
го. бѣстаботѣ двѣ кнѣзѣ со мѣстѣ сла
вомъ. тѣмъ же и бродничи бѣша старѣе.
и воеводѣи плоскѣна. и тѣмъ и ѡкаганнѣи
и целовавѣ крѣпѣ. кнѣзѣмъ мѣстѣ слава
и ѡбѣма кнѣзѣма радо и нѣхъ би ти.
и пѣсти тїи и айсѣ пѣ. и сѣла гавѣи ѡка
ганнѣи и предѣстѣи сѣла хѣвѣ татарѣ.
а горѣ вѣша а людѣи посѣкоша. а кнѣзѣи
и майхѣ давиша и. поклаше по доскѣ.

234
а самѣ верхѣсѣ бѣдѣше ѡбѣдѣ тїи тако
киѣи животѣ свой скончаша. и много оу
бийство бѣсчисленно бѣ створи са. а нѣмъ
киѣи и гонѣи до рѣи пра. доу биша. кна
хѣмъ стѣ слава и нѣвѣскаго. и хѣ слава и нѣ
во города сѣкаго. стѣ слава шѣмъ сѣкаго. мѣ
стѣ слава чѣри. бѣ говѣскаго сѣно мѣ. юрѣа
нѣсѣ вѣжѣскаго. а нѣного вѣакого жѣдѣса
тѣи и прїидѣ. и александра рѣ попови чѣтѣ
оубиѣнѣ бѣи сѣи нѣми. о. хѣравѣрѣ. и то
гѣ жѣ кнахѣмъ стѣ слава мѣстѣ слава
чѣ предѣи прѣсѣ бѣ жѣдѣнѣ прѣ. и прїидѣ
кѣла дѣи. повелѣ жѣи а нѣи а сѣ чѣи ѡ
ринѣ тїи ѡ берега. бои сѣа посѣ бѣ погонѣ
ѡ тѣа тарѣ. а самѣ бѣ двѣ оубѣ жѣ вѣга
ли чѣ. а молодѣи кнахѣи прѣ бѣ жѣ али вѣма
лѣ людѣи. а кнѣзѣмъ володимѣрѣ рѣ юрѣко
вичѣ. прѣ бѣ жѣ вѣ кїѣ вѣи сѣ бѣдѣна сѣ толѣ.
сѣи жѣ хѣлобѣ стѣвори са ѡ тѣа тарѣ мѣа.
и юна. вѣ. 51. днѣ. **т**а тарѣмъ жѣ побѣ
дивши мѣ рѣсскѣи кнѣзѣи. хѣ прѣтрѣше
нїѣ хѣ рѣ тѣи а нѣскаго. и дошѣши мѣ тѣа та
ромъ до новаго города сѣ по полѣ сѣкаго.
нѣ вѣ бѣдѣи мѣ жѣ рѣ сѣи сѣ стѣ тѣа тарѣ сѣи а.

исходаахъ противъ имъ. сокрѣти. ѿ нѣ
же ихъ биша вса ѿ ѿжидаше бѣ покаяні
хъ рѣтъ а нѣ сего. ѿ ѿбраши татаръ въ
спать ѿ рѣкъ днѣ пранахъ мѣю въ то
чнѣю повоѣвашахъ мѣю танаго тѣскъ
ю. и и нѣ страны. тогда же ихъ а гонихъ
нѣ ѿ ѿ бѣ іенъ бѣ. сѣ же бѣ намъ захъ рѣхъ
наша. бѣ влогинѣ до оумѣ нѣ вна. и по
гѣ бѣ сѣ числа много людѣи. и бѣ в о плъ
и вѣхъ дѣхъ а нѣ іей пѣ чаль повсѣ мѣ гра
домъ и поволо стемъ. сѣ же хъ лѣхъ та
таръ та ѿ рменъ нѣ свѣ дѣ мѣ ѿ кѣ
дѣ бѣ ли при шлѣ ннѣ. и гдѣ сѣ дѣ бѣ ли
ѿ патѣ полковъ въ бѣ. **Въ лѣтѣ 5. 7. 17.**
Прѣ и дѣ нѣ хъ мѣхъ а нѣ лѣхъ вновъ городѣ сѣ
всѣ воложа дѣ нѣ вѣ ѿ лговъ. **то же**
лѣтѣ ахъ ѿ нѣ сѣ хъ мѣхъ а нѣ лѣхъ кѣ нѣхъ юрь
ю. и вѣхъ ахъ поварѣ новогородѣ мѣхъ шѣ по
и малѣ. кѣ нѣхъ юрь нѣ лѣхъ по рѣхъ. и прѣ и дѣ
вновъ городѣ рѣ чѣ новогородѣ мѣхъ. нѣхъ о
щѣ ѿ вѣ кѣ нѣхъ и пи. и дѣ бѣ чернѣхъ говѣ.
и гостѣ мѣхъ нѣхъ пѣхъ сѣхъ и тѣ. а кѣхъ мѣхъ
ваша та кѣхъ мѣхъ мѣхъ моа. новогородѣ
же ѿ ѿ имѣша мѣхъ шѣ сѣ. и нѣ ѿ молиша.

и тако проводѣша и сѣхъ стѣю. **то же**
хъ мѣхъ повоѣваша и тѣхъ ѿ колотпорѣ
жѣхъ бѣашѣ бѣхъ. и гостѣ биша. и поро
пѣхъ сѣхъ ѿ воло стѣ повоѣваша. кѣхъ
же кѣхъ рославъ и володѣ мѣхъ. сѣхъ во то
рѣхъ и а новогородѣхъ вѣхъ мало. поро пѣхъ
нѣ по и доша по и. и сѣхъ гѣнаша а нѣхъ стѣ
полонъ вѣхъ сѣхъ ѿша. а сѣхъ мѣхъ и хъ биша.
ѣхъ. тѣхъ же ѿ ѿ биша и тѣхъ ахъ по пѣхъ сѣхъ
кѣхъ ахъ дѣхъ а. и вѣхъ сѣхъ а мѣхъ е нѣхъ вѣхъ кѣхъ
жа кѣхъ рославъ. **Въ лѣтѣ 5. 7. 17.** **П**ри
и дѣ нѣхъ кѣхъ рославъ вновъ городѣхъ. сѣхъ
гонѣхъ и то вѣхъ сѣхъ. **Въ лѣтѣ 5. 7. 17.**
Ходѣхъ кѣхъ хъ вѣхъ кѣхъ и кѣхъ и кѣхъ рославъ сѣхъ во
городѣхъ нѣхъ ахъ мѣхъ и повоѣхъ вѣхъ. **Въ лѣтѣ**
5. 7. 17. **П**рѣ и доша ахъ мѣхъ воѣхъ вѣхъ ахъ. вѣхъ
ло стѣхъ сѣхъ. ѿхъ рѣхъ. влодѣхъ а. и прѣ и дѣхъ вѣхъ сѣхъ
вновъ городѣхъ. новогородѣхъ и же вѣхъ дѣхъ кѣхъ на сѣхъ дѣхъ.
погрѣхъ боша влодѣхъ по кѣхъ и кѣхъ рославъ. вѣхъ
лодѣхъ сѣхъ лѣхъ поса дѣхъ и кѣхъ влодѣхъ же сѣхъ іей сѣхъ лѣхъ
жѣхъ нѣхъ не жѣхъ ѿ новогородѣхъ вѣхъ. гонѣхъ сѣхъ по и
влодѣхъ а. гдѣхъ ѿ нѣхъ во юю тѣхъ по стѣхъ пи же а.
и бѣхъ сѣхъ нѣхъ мѣхъ бѣхъ нѣхъ о щѣхъ. и ѿхъ стѣхъ пиша вѣхъ
ѿхъ стѣхъ по вѣхъ далѣхъ. ахъ мѣхъ на бѣхъ рѣхъхъ сѣхъ по ло

номъ. воєвали бо въ ѿколо ѿхраниа
ѿѿ. то єже нощи просиша мира. и не даша
мира. посланиа же зладожьскіи. и ѿ нїи сѣ
ише полонъ въ сѣ. а сѣми повѣгоша на лѣѿ.
пѣши лоіси помѣпавші. много жѣи пѣпа
де. лоіскій пожегоша. новгородѣи сѣи
шавне вѣи. ѿ коліко днѣи. и сѣи творіша
вѣи. и хотѣша оуби писѣи мира. и сѣи
и сѣи вилса дѣи сѣи вѣи ратиша сѣи.
виновѣи горо. а ладожанъ не жѣи да вѣи. после
же сѣи пошай жѣи жѣи рѣи. ѿгающа по лѣ
сомъ. пѣи и хѣи биша много. а и нїи рѣи
гошасѣи. ной пѣи хѣи корѣи лѣи хѣи
бѣи бо и пришло. ѿи ли бо лѣи бѣи вѣи сѣи.
того же лѣи та поидѣи хѣи новагорода кѣи
хѣи рославъ сѣи кѣи гѣи нѣи кѣи пѣи рѣи славлѣи.
а вновѣи горо. ѿи стави. ѿи сѣи кѣи хѣи
ѿи дорѣи а лѣи сѣи андрѣи. а сѣи нѣи ѿи стави
ѿи дорѣи даниловича. и нѣи кѣи ма пѣи оуби.
Рѣи ѿи сѣи. ѿи лѣи. **Прѣи** дѣи сѣи хѣи мѣи хѣи аи лѣи оуби
рѣи ѿи гѣи оуби. а вновѣи горо. и рѣи дѣи сѣи ша нового
рѣи. и цѣи лѣи а кѣи хѣи сѣи пѣи. ѿи по хѣи дѣи
по рославѣи мѣи грамотамъ. а бо лѣи по
гонѣи хѣи не воли пѣи новагорода. рѣи сѣи хѣи

мѣи хѣи аи лѣи по сѣи сѣи мѣи гра дѣи бѣи ти
бѣи оуби. и и хѣи браша чернѣи а дѣи кѣи на сѣи
ѿи горѣи. и мѣи мѣи сѣи пѣи рѣи дѣи. а и нїи и ѿи
ѿи а во лѣи дѣи мѣи рѣи сѣи а го и вѣи лѣи нѣи сѣи а го. а и нїи
и рѣи чина. и рѣи сѣи а го на мѣи да сѣи пѣи сѣи.
мѣи трополи пѣи. то на мѣи ѿи цѣи. и рѣи сѣи хѣи
мѣи хѣи аи лѣи. положи мѣи трѣи хѣи рѣи на прѣи лѣи
вои мѣи аи. кѣи го на мѣи хѣи да сѣи пѣи сѣи. и на
писавѣи и положишай. и послаша кѣи на жи
чѣи а рѣи сѣи слава. и и хѣи воли бѣи сѣи лѣи жѣи тѣи а
сѣи бѣи. и пѣи сѣи хѣи а сѣи лѣи сѣи нѣи ѿи вѣи. новѣи го
рѣи дѣи вѣи сѣи ѿи власти ѿи го. и вѣи на сѣи а сѣи рѣи
дѣи. и послаша и оуби в мѣи на сѣи рѣи. и поса
дѣи шай вѣи дворѣи. дѣи дѣи жѣи поидѣи сѣи ѿи вѣи.
сѣи а вѣи тѣи сѣи. **того же** лѣи та поидѣи кѣи
хѣи мѣи хѣи аи лѣи оуби чернѣи го вѣи кѣи бѣи рѣи. а сѣи а сѣи
ѿи го и сѣи хѣи а рѣи сѣи слава ѿи стави вновѣи го
рѣи. и рѣи сѣи дѣи бѣи правѣи аи новогорода кѣи а
и сѣи рѣи аи тѣи. то же сѣи ѿи мой ѿи вѣи а сѣи по аи тѣи.
и посла кѣи сѣи аи хѣи аи рославъ не хѣи дѣи лѣи про
и сѣи и ѿи вѣи аи. а рѣи сѣи ѿи сѣи пѣи сѣи а во лѣи сѣи.
то єи новогорода кѣи а во лѣи сѣи сѣи лѣи оуби сѣи вѣи
хѣи а сѣи бѣи. и рѣи сѣи хѣи аи рославъ то го сѣи аи ѿи
сѣи пѣи аи. а вѣи сѣи бѣи. аи хѣи сѣи бѣи. и дѣи рѣи а

послѣ всѣхъ то: **Т**огоже лѣта поиде сїи
 ридонъ ставити савѣи евъ: **Т**оже ху
 мѣ прїидоша ли тѣ аповоѣваша. любне
 морѣ въ исѣ блѣгѣ рѣ. и гонїша сѣ апонїхъ
 новогороци. и оугонїша ии побиша. а поло
 нѣ въ сѣ ѿмѣша: **В**лѣѣ. ѿ. ли. **Т**ра сѣ са
 хемлѣ и слнѣ померѣ: **Т**огоже лѣта.
 бѣ морѣ въ смолнѣ сѣ. створшѣ дѣ сѣ
 делнїци. въ дѣ въ положиша. **Ѧ**. а въ тре
 тѣ еи. **Ѧ**. а въ четвѣртой. **Ѧ**. сѣ же ху лобѣ по
 двалѣ та: **М**ѣдѣ фебрѣ. кѣ. на па мѣ тѣ
 стѣго ѿца тарасїа. принесе ни бѣ ша мо
 цѣ великаго стѣла тѣ до творца епѣла
 ѿнѣ та. и ху цѣ рѣ сѣ стѣго и ѿна. а въ цѣ
 ры сѣ вѣ ху борнѣ ю стѣла бѣ царостовѣ:
Тогоже лѣта прїиде архїеппѣ въ спїридо
 нѣ въ новѣ горо. а поставленѣ ѿ мѣ тро
 по лѣ та кѣ рїла: **Н**ѣ тѣ хѣ мѣ поиде сѣ на
 жѣ тѣ рѣ стѣ сла вѣ на торжѣ бѣ: **Т**огоже
 лѣта бѣ морѣ въ новѣ городѣ ѿ гла дѣ
 и нѣ и лѣтѣ рѣ ху своѣго бѣратѣ и на дѣ ху.
 а и нѣ и мѣ рѣ своѣ трѣ пѣ еѣ на дѣ ху. а дрѣ хѣ и
 конї нѣ и псїнѣ. и сошї сї. и нѣ и мо ху сѣ сѣ нѣ.
 и лѣ стѣ и лѣ мѣ и то вѣ сѣ ху лобѣ ху дрѣ хѣ на

[illegible]

та. прѣстависа блжєнный митрополѣ. вса
рѣси си євѣсієй ієрмѣ. **В**лѣ. ѿ. ѿ. мѣ.
Идеки хъ ярославъ снѣвогородци на нѣмѣ
пѣюрьєвъ. и не дошѣт города сташа. и вѣи
дошан. ѿмѣи. и хъ город айхъ юрьєва. и иу
мѣдвѣ. жъи головѣ. на сторожи. и бишася
до полкѣ. и кнахъ ярославъ снѣвогородци.
бишай дорѣсѣ амовѣ жи. и на рѣцѣ ѿбло
мишася нѣмѣи. и постолей много. ай нѣи
яу вѣи вѣ. жаша вѣра. адрѣхъ и вѣмѣдвѣ
жъи головѣ. и ѿколо града много хланѣ
мѣмѣ боучниша. и бишан. ѿмѣи чело.
кнахъ ярославъ. и смирѣи вѣсѣ ѿи доша.
Того же лѣта и хъ гонишаша итѣва. рѣсѣ
идоторгѣ. и ста шарѣшанѣ. противѣи
вѣи гнаша и посада вѣи на поле. и боубѣ
шамного литвы. а рѣшанѣ. дѣ. мѣжи паде.
а монастырь пограбиша и црѣсѣи и конѣ.
и прѣмѣстѣи гѣсѣи ѿстѣпишанаклинѣ.
кнахъ ярославъ снѣвогородци. постиже
литвѣ на дѣбровнѣ. вѣторопѣчѣской воло
сти. и ѿиша оу нѣи. тѣ. конѣ. и сѣтоваромѣ
и. а сѣми повѣгошаналѣ. по мѣтавшѣи
рѣжи и цѣи тѣи. ай нѣи тѣи повѣсѣни бѣиша.

238
много. а новогородецѣи тѣи боубиша. тѣ. члѣсѣ.
Рлѣ. ѿ. ѿ. мѣ. **П**рѣишѣи хъи хъ славѣ
мѣстиславичѣи споловѣи. а михайлѣи хъ
сѣрнѣи говѣи. сѣи вѣсѣи воложѣ. и вѣи хъи аки євѣ.
Икнахъ володимѣр. бѣриковичѣи кнажи
вѣи тѣ. тѣ. лѣ. и и мѣи споловѣи єго сѣи доша
вѣи мѣи свою. и ѿи полѣи вѣи хъи аки євѣи на
нѣи мѣи. и ѿи пѣсѣи шавѣи рѣсѣи. **Ч**и хъ славѣ
кнахъ вѣи ієи и мѣи стиславичѣи. сѣи бѣи на сѣи
лѣи вѣи ієи вѣи. **Р**лѣ. ѿ. ѿ. мѣ. **С**ѣи бѣи на
споловѣи вѣи євѣи кнахъ вѣи ієи и ярославъ вѣи сѣи
володѣи чѣи. **Т**ого же лѣта погѣи бѣи сѣи цѣи повѣи сѣи
хъи мѣи. **А**и новѣи бѣи городѣи сѣи дѣи споловѣи кна
хъи аки євѣи ярославичѣи. **Т**ого же лѣта
прѣишѣи сѣи хъи бѣи жѣи ии патарѣи. поплѣи нѣиша
вѣи хъи мѣи юи болгарѣи сѣи хъи. и гѣи рѣи вѣи ієи вѣи хъи
ша. и и сѣи бѣи сѣи хъи вѣи сѣи жѣи нѣи дѣи тѣи. ай нѣи и
вѣи полонѣи вѣи хъи ша. **В**лѣ. ѿ. ѿ. мѣ. **Р**ѣи хъи на
мѣи нѣи євѣи сѣи цѣи мѣи а вѣи гѣи ставѣи тѣи. дѣи нѣи на
мѣи тѣи сѣи тѣи ѿи цѣи дѣи алѣи мѣи тѣи и фѣи оуи сѣи тѣи.
и сѣи аки євѣи оуи дѣи нѣи євѣи тѣи аки євѣи хъи на мѣи нѣи євѣи. **Т**ма
бѣи вѣи сѣи цѣи. сѣи хъи аки євѣи аки євѣи мѣи бѣи. єи нѣи
чѣи. а сѣи вѣи сѣи тѣи аки євѣи тѣи. и ѿи патѣи сѣи вѣи
сѣи тѣи аки євѣи тѣи аки євѣи. аки євѣи мѣи бѣи. нѣи нѣи

а съзвѣда сѣ. въ плѣ. и тако исполни сѣ. а
пѣть. **т**ого же лѣта прїидоша въ силѣ
вѣлицѣмъ. и хъ заморѣа. в рѣгъ. и тѣ
со во кѣ пиша в сѣ. и рѣжанѣ. и вса чюдѣ сѣ
а хъ мѣла въ борѣ. а плѣ сѣ ко вѣ чий сѣ. а. по
слаша и мѣ въ по мѣ. мѣ жѣ. і. и доша
на бѣ хъ бо жнѣ олітѣ вѣ. и тако грѣ. а рѣ
наши хъ. бѣ хъ бо жнѣ мѣ потанѣ мѣ по бѣ
жнѣ нѣ быша. и прїидоша къ жѣ о дѣ сѣ тѣ
и вѣ домѣ сѣ. а. **т**ом же лѣта прїиде мѣ
прополи тѣ грѣ чинѣ. вѣ сѣ вѣ вѣ мѣ нѣ мѣ
ѣ сѣ фѣ.

того же лѣта нахмѣ прїидоша ѿ во
стоки въ астрахань и араханьскыя землю
лѣсомъ бѣхъ божній та торовѣ сощрѣмъ
батьи емъ и пришесть та шаперво еста
номъ тѣхъ ѿнѣхъ ѿбѣхъ ашаю и ѿ толѣ
послаша послы свои ханъ и царь и цѣ
и двамъ жасню ко княземъ араханьскы
кимъ просаю чини хъ десятины во вѣсѣ
во княхъ хъ и влюды и в конѣ десяти
ѣ в бѣлы десяти по ев в ороны десяти по ев в
бъ рѣхъ десяти по ев в рѣхъ десяти по ев в
гѣхъ княхъ и жереханьстии юрьийнъ второ

[illegible]

и градниша князь жереханьскій. затвориса
в городъ съ людьми. патаровъ же вхаша гра
рехань. того же мѣсяцъ. іа. днѣй по жгоща
весь. и князь и юрьга оубиша. и княгиню
его. а ины же мѣшамъ же и. и жныи дѣти.
и черница и черница. и ерѣмъ. и въграсѣ
ка хъ мѣти. а дрѣвѣи стѣла мѣи стѣла хъ
тъи въ иогнь в мѣтахъ. и ны аи мающа
ва за хъ. и порѣганіе черницамъ. и по па
дыамъ. и добрымъ женамъ. и дѣцамъ
прѣматерми. и сестрами. и пѣла оуби юрѣ
въ и въ хъ а прочь в той годъ. когда ратѣи въ
пила градъ. много же стѣи црѣи въ иогни въ
предаша. а мана стѣи рѣви же и сѣла. по жго
ша. и и мѣни енемало въ бою сѣранъ в за
ша. и потомъ поидоша на коломи. и сѣпо
вратіе въ сѣмъ не плачѣтсѣ. хъ тосана сѣ
и сталъ живѣи. како въ нѣмъ жнѣю и горѣ въ
с мрѣтъ по яша. дай мѣи то видѣвши въ хъ
мъ оубѣи страшилисѣ. и грѣхъ въ сѣвой плака
лисѣ. сѣ въ хъ и аніе мѣ днѣи мошѣ. пѣи въ
сѣи мѣни и и онъ на вѣсти братіе.
То же хъ и мѣи поидѣ въ сѣволоу сѣи юрьѣ въ вѣнъ
къ въ сѣволоу жѣ. и князь романъ и новогоро

цисѣ сѣвой мѣи. и хъ володимира противъ
патаромъ. и князь юрьѣ володимирьскій.
того а послѣ рѣмѣа глѣбовича. восторо
жѣ въ воѣводоу. и сѣна сѣ. сѣ въ сѣволодомъ.
и романъ. и сѣи стѣпишай. патаровъ оубѣ
и коломи. и бишасѣа крѣпко. и бысѣ ча ве
лика. и прогнаша и сѣна долѣомъ. и тѣ оубѣ
биша и сѣи хъ романа. а оубѣ сѣволода воѣво
дѣ сѣго ерѣмѣа. а ины много мѣи по биша.
а въ сѣволоу малѣ дрѣвѣи крѣпѣ жавъ володи
мерѣ. а патаровъ же поидоша къ москѣ. и вхаша
москѣ въ. и воѣводоу биша филипанъскѣа
хъ правовѣи рѣи въ рѣи. и крѣпѣи аны сѣи аи князь
володимира. рѣи ка мѣи аша. сѣи а юрьѣ въ аи люди
и хъ биша и сѣи парѣи. и домладѣи въ. и много
и мѣи въ хъ аша и и дрѣи аша. **Т**о же хъ и мѣи
въ и хъ аи князь. юрьѣи хъ володимира. оубѣи аи въ
сѣи сѣвой въ сѣамъ сѣи. въ сѣволоу аи мѣи сѣи
ва. и хъ аи аи волѣ. сѣи оубѣи сѣи мѣи. сѣи аи ко
мъ. и сѣ въ сѣволодомъ. и сѣволоу мѣи ромъ. и сѣи
на сѣи сѣи сѣи. жѣи хъ. крѣи сѣи бѣи аи сѣи
кнѣи аи ромѣа. и сѣи послѣа вѣи сѣи. и аи аи князь
юрьѣи сѣи сѣи оубѣи плати. противъ патарѣ.
аи и ромѣа въ мѣи аи лѣи въ. при сѣи аи въ сѣи

вдрѣжинѣ своѣй. тогда приидоша мнози
ство. кровопроливцы. крѣпѣианы сѣи бѣсчисла.
аки прѣзи. къ володимѣрю мѣа. феврала въ
т. днѣ въ торнѣи сѣ. прѣже мѣса пѣспаханѣ
дѣлю володимѣрци. уа творишася въ городѣ к
сѣ всѣмъ володомъ имѣстиславомъ. а во сѣво
да бѣоу нѣи прѣзѣ сладюковичѣ. Володи
мерцемъ мѣнѣи тпворащимъ сѣ. а патпаро
въ же прибуавше къ ула тѣмъ въ воротомъ.
водащисѣо бою княжича володимѣра дюрѣ
вита. и наташа въ прашати великіи кнѣзю
рѣи сѣ тѣмъ въ городѣ. володимѣрци же пѣсти
ша по стрѣлѣ на патпары. патпаровѣ же
противѣ пѣстиша такъ же по стрѣлѣ на го
ро. и наташа въ воротѣ. и посемъ рѣи ша во
лодимѣрцемъ патпаровѣ не стп рѣа и тѣи
нѣ же прѣсташа стрѣла и приидоша близъ
къ воротомъ и показаша имъ володимѣра.
и наташа патпаровѣ молѣи тѣи. володѣме
рцемъ. знае тѣмъ княжича вѣшего. вѣ бо
оу нѣи алицѣмъ. и нѣхъ не могъ бѣдоу оу нѣ
жа. всѣмъ володомъ имѣстиславъ. стпюа стпана
ула тѣи въ воротѣ. и поухна стп. брата своего
володимѣра. оу оу милое. брата вѣдѣнѣе.

ислѣхъ достоино· въ сѣволодѣ имѣстиславъ
своемъ рыскойми· и въ сѣгражанѣ плакахъ са
хураше володимира· и патпаровъ· въ же ѿстѣ
пиша ѿ золотѣ воротъ· и ѿ въ сѣхуашавѣсь
гра· и спаныи спаша прѣла тѣми воротѣи
якохъ рѣнимо· и много множе спвовай· ѿко
ловѣтго города· въ сѣволодѣ имѣстиславъ· сжа
ли спаси братъ бласвоего володимира·
и рикоставсѣи дръжинѣ· и не прѣво сѣводѣ·
братѣмъ чинѣи естѣ ѿ мреши прѣла тѣми
ми воротѣи· за спѣвѣцѣю· и за правѣю въ брѣ·
ниже волихъ зѣи ти· во сѣводѣ же не прѣ
ѿ слатпинѣ· и рикоставѣ бакнѣ· сив сѣананѣи
на вѣдѣ въ грѣ· брадинашѣи· яко же прѣи сѣ·
глатѣнѣ· спѣчлѣи сѣ смрѣи· и нѣ· въ мѣже спва
ни дѣмъи противѣтѣи· сѣ спворисаху ловсѣ
ждальской хѣмъи велико яко же такоху ло
ѿк рѣниа· нѣ· въ бѣи ло яко же бѣи нѣ· номъи
то ѿ сптави мѣ· на прѣни сѣ въ хура спим сѣ·
патпаровѣ же сптаныи спвой ѿ рѣдѣи въ ѿко
логрѣдѣ аволодимира· а сѣми шѣшѣ въ хуаша
гра дѣ сѣ ждаль· и спѣвѣцѣю црѣ въ раху гра
биша· а дѣ ворѣи нѣ ѿгнемъ по жѣгоша·
и мана сптырь сптѣ годъ ми прѣи· и прѣи и·

разграбивъ по жгоща. ашъ толудей стары
и молодые. и гвмений попы. и дьяконы.
и чернцы. и черницы. и слѣпыя и хромыя.
и глухыя. то всѣхъ скоша. а противъ люді
и жены. и дѣти босы и бѣспокровны. и ху
ляущимъ и мѣшмъ раба. и бѣ погавидѣ
ти. трепетѣхъ и хула. то всѣмъ множеству
сведоша. полонъ авѣстаны своа. а сами
приидоша къ волонимѣрю. всѣхъ отъ масо
пѣстныю. и на чашахъ съи пороки ста
вити. и оутра и до вечера. а на нощѣ оград
иша тыномъ. и коло всего города. и бы
на оутрѣ. оувидѣхъ жѣсеки хулы всеволо.
и велика митрофанъ. како оужевхъ а тѣ
быти градъ. и внидоша въ цркъ овъ въ
стѣю бѣю. и ѿстрогашахъ всѣхъ въ аны
ильскыи и брахъ. и великыи митрофа
на. и при стѣпиша къ городу. внидоша
масопѣстныю похъ оутрени. въ хъ днѣ
февраля. и заидоша ѿ холоты воротъ.
оуспѣхъ. и внидоша по примѣхъ въ городъ. чѣ
стѣхъ. асюды ѿ сѣверныа стороны. и ѿлѣ
ди кѣ ѿ ринины мѣворотомъ. кѣмѣ даны
мѣ ѿсюды ѿ слахъ мѣкволожьскы мѣво

ропомъ. и паковъ ашахъ скорѣ градоу въ
дановѣи. и хъпалиша ѿгнемъ. въ бѣже
всеволодѣ мѣстиславъ. и въ блуднѣ. въ пѣчернѣи
городѣ. епѣмъ митрофанъ и княгини юрьѣва
сѣдѣхъ юисъсно хамий совѣта ты. и про
чаа княгини мнохъ стѣво боаръ и люді хъ
творишася. въ цркъ въ стѣхъ а въ полатѣ
хъ. и пакоу гнемъ бѣхъ милости хъпалиша.
и помолихъ сѣголюбивѣи епѣмъ митро
фанъ гла. гдѣ жѣ силъ свѣтло да въ сѣдѣ
и на хърави мѣи на оутрѣи ѿси фа. и оу крѣ
пи да прѣканаго ла да въ хъ вѣгнѣ въ ла
хора чѣтѣ ро днѣ внаго хъ мртѣхъ. простри
ръ кѣтѣ воу невидимъю. и при мѣ миромъ
да хъ рабъ свой. татаровѣ жѣ ѿбившей.
и твориша двѣ цркви. и на волочивше
лѣсѣ ѿ колоу цркви въ цркви хъ а жгощай
хъ похъ са. и великаго хъноа. всѣхъ ша
тѣ люді. и нѣ жѣ ѿгнемъ скончашася. аи
нѣ ѿрѣжи мѣ до конца прѣдѣша мртѣи.
а стѣхъ цркви разграбиша. и чюднѣю конѣ
самыа бѣгомъ прѣидраша. и поидоша на вѣ
лико го кнѣзя юрьѣѿ толѣ. ѿ вѣи жѣ идоша
красноу въ аи нѣ жѣ кѣяро славлѣю. аи нѣ на

са^х бытаюи, и никако не при^хатиши и ни
пик^хи, носиди про^хотивоу и мѣлаше, ³. глх
хос^хцр^хт^хвойскверное, никако мене^х сла^хчите
хр^хт^хъ, аныскне вѣры, аще е^хсми^хи в велицѣ
бѣ вѣл^хми носем^хи бѣ на вѣдѣ^хт^хр^хб^хра^хмой. бѣ же
како^х вѣ^хт^хв^хд^хастѣ. е^хм^хже многи дѣш^хи по
гвѣили е^хстѣ. бѣсправды. и х^хже ра^хм^хч^хити
вѣи^хм^ха^хбѣ. вѣ вѣс^хконечны^х а^хвѣ^хкѣ. и ста
х^хе^хвог^х дѣш^ха^хбѣ. и х^хже е^хстѣ погвѣили. и нѣ
же с^хк^хре^хжѣташа х^хбѣ^хс^хво^хи^хм^хинань. ж^хела
ющ^хе^хна сѣ^хт^хи^хт^хиса^хкро^хвѣ^хего. и бѣ^хб^холицѣ
его^хо^ху^хны^хло. и многаго^х том^хлен^ха^хи^хпог^ха
ны^хи^хвѣ^хра^хх^хли^хва^хшѣ^хсл^хух^хами. пом^хина^ха^хпре
ж^хе^хст^хв^хар^хены^ха^хгр^хб^хх^хы. и та^хко^хвѣ^хх^хвѣ^хи^х
чи^хс^хво^хи^хна^хб^хо^хир^хети. г^хи^хтѣ^хвѣ^хс^хи^хвѣ^хс^ха^хт^ха^хи
на^ха^хс^хр^хца^хмо^хего. и в^хс^ха^хмо^ха^хм^хы^хсли^хи^хси^хце
го^хдѣ^хбѣ^хт^хво^хе^хм^хб^хм^хрд^хню. и в^хт^хар^хо^хс^хпо
мо^хли^хс^ха^хгл^ха. г^хи. и сѣ^хх^ху^хе^хпо^хма^хга^хвѣ^хм^хнѣ^хмно
га^хж^хы. и х^хб^хав^хи^хм^ха^хи^хсѣ^хб^хло^хта^хде^хць.
г^хи^хвѣ^хс^хи^хнер^хз^хко^хт^хвор^хены^хи^хц^хр^хю. с^хп^хси^хлю^хба
и^хт^ха. про^хш^хе^хм^хь^хе^хе^хж^хел^хх^ху^хпро^хш^хю^хда^хи^хже
м^хи. по^хмо^хх^хи^хкр^хт^хы^ха^хно^хм^хъ. и с^хп^хси^хра^хба^ху^х
его. и ча^хда^хмо^ха^хб^хор^хиса^хи^хгл^ха^хбѣ^ха. и сѣ^хх^ху^ха^х
мо^хего^хе^хп^ха^хки^хрила. и ж^хен^хь^хмо^хю^хм^хр^хю.

и па^хк^хи^хЗ^хе^хт^хе^хпо^хмо^хли^хгл^ха. б^хл^хго^хд^хар^хю^хта^хти^хбѣ
мо^хи^хк^хж^хо^хт^хи^хт^ха^хх^хвал^хн^хю^хта^хма^хт^хь^хп^хво^хю
ди^хж^хю^хи^ха^хко^хб^хл^хта^хмо^ха^хта^хма^хж^хела^хма^хпо^хг^хо^х
ба^хе. и по^хи^ха^хми^хт^хб^хло^хх^хбѣ^хд^ха^хстѣ, и про^хте^х
мы^хсли^хс^хр^хца^хмо^хего^хта^хи^хно^хво^хз^хды^ха^хш^хе^хмо^хла^х
ш^хе^хбѣ, г^хи^хсѣ^хх^хе^х, в^хс^ха^хдр^хь^хж^хи^хт^хи^хл^хю^хт^хр^хи^хми^ха^хх^х
мо^хи, пр^хи^хми^ха^хх^хмо^хи^ха^хи^ха^хз^хпо^хч^хи^хо^хвѣ^хсла^хвѣ
т^хво^хе^хи, и сѣ^хр^хи^хт^ха^хбѣ^хе^хбѣ^хе^хн^хтѣ^хбѣ, с^хи^ха^хз^хло^хба
ск^хл^хю^хчи^хс^ха. м^хи^ха^хм^хар^хта^хд^х. б^хл^хж^хны^хи^хж^хе^хс^хт^хп^хт^х
и^хс^хр^хи^хи^хда^хз^хб^хла^хш^ху^хе^хра^хт^ха^хмо^хи^хз^хбѣ^хра^хны^х, и
пр^хи^хд^хе^хна^хм^хѣ^хста^хи^хдѣ^хж^хе^хо^ху^хбѣ^хе^хн^хтѣ^хбѣ^хи^хс^хи^х
и^хс^хх^хы^хор^хы^х, и сѣ^хр^хи^хт^хе^хп^хт^хб^хдо^хе^х, в^хз^хе^хм^хж^хе^хи^хпр^х
и^хс^хи^хс^хе^хв^хро^хс^хт^ха, и тѣ^хб^хвѣ^ха^хи^хи^хсѣ^хх^хы^хч^хна^хдѣ^хтѣ^хн^х
и^ха. и по^хло^хжи^хш^ха^хѣ^хв^хц^хрк^хи^хс^хт^хы^ха^хбѣ^ха, а^хв^ха^хс^хи^х
и^хс^хх^хо^ху^хбѣ^хе^хн^хх^хы^хш^хю^хи^хпо^хвѣ^хр^хж^хе^хн^хх^хна^хл^хесѣ, и вѣ^х
е^хп^хе^хра^хж^хе^хна^хвѣ^хр^хна^хи^хпо^хвѣ^хда^хм^хж^хю^хб^хо^хб^хо^ха^хз^хн^х
и^хв^хо, и в^хз^ха^хш^ха^хт^хб^хло^хе^хи^хпо^хло^хжи^хш^ха^хвѣ^хс^хро^хвѣ
н^хѣ^хм^хѣ^хс^хтѣ, о^ху^хбѣ^хда^хж^хи^хсѣ^хс^хт^хп^ха^хи^хс^хр^хи^хт^хы^хи^хк^хна
с^хи^хи^хи^хв^ха^хс^хи^хко^хва^хи^хпо^хс^хла^хв^хш^хе^хи^хв^хз^ха^хш^ха^хт^хб^хло
е^хто, и^ха^хко^хпо^хне^хсо^хш^ха^х, вѣ^хг^хр^ха^хро^хс^хт^ха, и^хмно^хго
е^хм^хно^хж^хе^хс^хт^хво^хна^хро^хда^хи^хз^хи^хдо^хш^ха^хпро^хт^хи^хвѣ^х
м^хъ^хж^хало^хс^хт^хны^ха^хсл^хез^хы^хи^хсп^хы^хца^хюще, с^хе^хго^хбо
б^хл^хж^хна^хго^хв^ха^хс^хи^хл^хка^хпри^хч^хтѣ^хбѣ, с^хм^хр^хт^хи^ха^хн^хд^хр^хѣ^х
вѣ^хк^хро^хв^хь^хю^хм^хх^хч^хко^хю, и^хмы^хс^хво^ха^хп^хре^хг^хр^хе^хш^хѣ^хи^ха

соумъ своимъ тебѣ рече, игобрапошон,
себѣ чюпоѣ, и бо и по смрти совои крѣпче
лесай, и принесоша вѣлика и положиша
въ цркви стѣны, и рече же мѣсто лежи.
небѣ же слышаша пѣнь въ плач мнози
бѣ же в акиколицѣмъ красенъ чинамъ
плѣтъ, и грозенъ взоръ, пахъмъ рыхъ рагоръ.
маловѣ влзни. сръмъ влго, а крѣпъмъ сла
жи по немъ жаше. егда быти и до смрти.
Тогда же принесоша главу великаго крѣпъ
рыта и положиша въ гробъ въ стѣнѣхъ его. но
не предаи же на до конца имени твоего гора
и не ѡими ѡна мѣсти твоея, и пако ско
нчаша пѣснь до бжѣимъ. іако же слышаша
зинымъ же нзъмъ въ повелѣхъ ити чюколю
бкѣмъ своимъ вѣрѣской землѣ хрѣтъ
нѣска гора іа зыса. абы до конца не ѡсѣ
дѣла въ хрѣтъ іа нѣскаа. то ниша по ни хъ
потаніи, и не ѡбрѣтѣша а. бѣ и збави а
рѣкѣ иноплеменни, благо чти вара, и право
вѣрнаго іа нѣскаа рослава, справовѣрныи
его снми, бѣ бо хнѣтосы по вѣ. з. александръ.
андрѣи, костантины. афанаси.
данило, михайло, спѣславъ, ссыно, дми

змѣ, ииѡ. всеволодѣ. и вasilей, володимѣ
костантиноу. и вasilей, володимѣ, и сѣ
вѣрѣ сохранени быша мѣстѣми стѣны бѣца.
ѡполѣ придоша ѡканіи и змалѣмъ,
ѡспѣша грапорѣкѣ на зборѣ по вѣдо
ро вѣнѣ, и биша пороки по вѣнѣ, и из
немогаша ѡ вѣнѣ, а изнова города
не быи помощи. но хъ хрѣстѣ сѣбѣ вѣ
до вѣнѣ, и вѣспраѣ, и пако поганіи вѣ
ша грапорѣ, и исѣбѣ соша вѣсѣмъ вѣсѣ
полѣ до вѣнѣ, и ерѣиски и чинѣ, и чѣрне
чѣскыи. а вѣсѣ вѣнѣ и по рѣкѣ по вѣнѣ.
іа и нѣ хнѣтосмъ въ предаша вѣсѣмъ вѣнѣ.
мѣамарта. е. на сѣ хрѣтѣ. тѣ до вѣнѣ
быша, и вasilей посади сѣ по вѣнѣ по рѣкѣ
іаки вasilей, тѣ вѣнѣ, михайло мо
исѣбѣ. по вѣнѣ вѣсѣмъ вѣнѣ и ѡпорѣ
сѣрѣ вѣсѣмъ вѣнѣ по вѣнѣ до вѣнѣ вѣнѣ,
а вѣсѣмъ вѣсѣмъ, а кѣтѣ вѣсѣмъ, а кѣтѣ вѣсѣмъ
до вѣнѣ до вѣнѣ, по вѣнѣ до вѣнѣ,
тѣ вѣнѣ вѣнѣ вѣнѣ вѣнѣ вѣнѣ вѣнѣ
цркви, стѣны вѣнѣ и прѣтѣны и кириль а
рхиѣппъ александрѣскыи, и стѣны право
вѣрныи архиѣппъ мѣтѣ, и вѣнѣ вѣнѣ

исиде, и правобѣрныи урноризецъ и ерѣисѣ
собора, да кто оуцни брати и ерѣисѣ
дѣвшии бжїе попущенїе на всеи земли
росьской, и не плачуть. **Д**батый же все
леворогити, и прїиде истгородъ козелскъ
бѣдѣи бжїе кнзюмладѣ, и не вѣа сїю
оубѣдавшии канїи, **Д**ако хмѣсрѣтиско
дшѣнзлѣеймѣхгородѣ. словы есптны
ми не возможное прїаппи града. козла
не сѣдѣсотвориша не да пѣи батый
вирекшесѣ берисше дѣе кнѣншмладѣ
но положи живосвои хань, и за дѣславо
сѣгосѣдѣтатрїемшесїамо нѣныа дѣ
нцѣаха батрїиме, таптаровѣ бѣюцїе
грапрїаппихотѣаще, разбїиши сѣтѣ
ны града, и взыдоша на вѣакозла не
ножы рѣзѣхася сними, со вѣсѣжесѣ
риша и зытїи протїи оу хмѣнзполкы
таптарскыа, и и сѣшесїи зграисѣсѣ
ша пращай. и на паше на полкы и оуби
ша оу таптарѣ. **Д**самий же бжїе ни быш
батый и взыгра козелскѣ и и збїи
сѣидѣоу проутапсѣсѣхмлеко. **Д**сѣ
исиде василїи, не вѣдомѣ. и нїи же

глахъ **Д**ако вѣсрови **Д**топпе по нѣбо мла
бѣ, оутолѣ вѣтаптарѣ не сѣтѣахъ
на рѣсїи козелскѣмозвахъ сѣгосѣ
злѣи. по нѣже бѣаши сѣа оу горо
птого, посемѣне дѣтѣи оубиша пѣри
сѣнытѣмнїи, таптаровѣ же и сѣа
шай, и не оубрѣтѣошай вѣомножесѣтѣ
пѣрѣтїа мѣрѣтѣ, батый и взыгра козелскѣ
и поиде взымзлѣю половецїкоу ю.
Доголѣта. сѣдѣа росла вѣ всеволодѣи на
сѣтолѣ. того же лѣта сѣдѣа росла вѣ сѣхдаль
братѣ славѣ. того же лѣта сѣдѣа росла вѣ бѣра
тѣвѣанѣ стародѣвѣ. **Р**лѣ. 5. 5. мѣ.
Посла вѣ росла вѣ по вѣра тѣа сѣго юрѣа вѣ росла
вѣ. того же лѣта вѣаша таптаровѣ чернїи
того же лѣта вѣаша мордовскѣ оу хмѣлю
мѣромѣ. поклахмѣ по вѣсѣаша горостѣи
бѣи вѣаша. того же лѣта бѣи по полѣ оу хмѣлю
вѣсїи хмѣлю. не вѣахъ сѣа мїи сѣго дѣбѣжїи.
Рлѣ. 5. 5. мѣ. вѣаша таптаровѣ сѣсѣвѣ.
Рлѣ. 5. на пѣа сѣтѣго оуцѣа нїколы. **Р**лѣ.
5. 5. мѣ. родисѣа вѣ росла вѣ сѣи вѣасилїи.
того же лѣта оубиша таптаровѣ мѣсѣтїи
славѣ рѣильскаго. **Р**лѣ. 5. 5. мѣ. ходїа мѣ

и анръ Ярославичь сновъ гороцинанъ мѣи
и бы сасни мина чюдъскомъ ехъ рѣ. оуво
ронна самни и побѣди александра.
и гонити полѣдъ. въ рѣхъ ехъ чий. **Рлѣ.**
ѡ. ѡ. ма. поиде ярославъ къ атыю.
а снѣ оспант пина посла къ кановичемъ
и прійде пожалованъ. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. нѣ.
поидоша въ ѡрдѣ. володимѣрь к оспант
пиновичъ. в асылковичъ борисъ да глагола
в асылъ всеволодичъ просвою чинъ. и по
жаловай атыи. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. ма. поиде
спославъ просвою чинъ. и пожалованъ
бы. того же лѣта оубѣенъ бы михаило
чирниговскій. сѣ. іс. того же лѣта сѣде
на столѣ спославъ. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. нѣ.
ѡ жени сѣ борисъ в асылковичъ. оу мѣро
мъ сѣаго ярослава. того же лѣта прѣста
виса ярославъ в тапѣ. нѣжною смѣ
ю. того же лѣта оубѣенъ бы михаило
рославичъ ѡлитвы. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. нѣ.
прѣстависа володимѣрь к оспант пино
вичъ оу глечскій. того же лѣта прѣста
виса в асылъ всеволодичъ ярославскы
й. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. нѣ. пріѣха в асылъ ми

прополи пѣна съдалъ сѣю землю.
Рлѣ. **ѡ.** ѡ. нѣ. поѣха глагола вѣлоу
ровъ свою чинъ. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. з. пріде
нѣврюнъ и прогна сѣа халандъ въ море.
того же лѣта прѣстависа спославъ все
володичъ. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. з. а. родиса бори
сѣ в асылковичъ снѣ да митрей. **Рлѣ.** **ѡ.**
ѡ. з. в. ярославъ ярославичъ пѣрьскій
поѣха в ладогу. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. з. г. прѣстави
сѣа оспант пинъ ярославичъ. того же лѣ
та родиса бори сѣ снѣ к оспант пинъ. **Рлѣ.**
ѡ. ѡ. з. е. поидоша сѣи кнѣзѣ въ ѡрдѣ. и члѣвъ
оулавчѣа. и в сѣа во вѣдѣ его. и вохврати
шасѣ в оспант. того же лѣта глагола вѣ при
де ѡ кановичъ. ѡ жени в сѣа в тапѣ. того же
лѣта бы числа. и нѣхъ пошавъ сѣю землю
ръсскѣю. толико нѣхъ пошавъ спославъ житѣ
оу црѣви. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. з. з. кнѣзѣ александръ
бѣжа и новѣа города. пріѣха в ростовъ.
на рѣхъ рѣ. крѣпчѣи и целовавъ спѣи
бѣи. и грѣхъ лѣтѣ в члѣмъ оу дари
блжнѣи же крѣпѣ пѣи кнѣгини в асылъ
ва мѣхъ сѣ снѣ мѣсвой мѣ борисомъ и гла
бо мѣ по члѣмъ его. ѡ нѣ же в великоу любовью

пріимъ вѣхъ аспѣмъ чѣмъ дары многы.
и ехъ къ олодъ мирю: **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.**
Рлѣ. 5. 1. 3. 4. родъ и савѣнъ данилей. **Рлѣ.**
5. 1. 3. 4. и згнаша поганыхъ въ вѣхъ градо
въ нѣмъ перпанасильай. тогда же и зосимъ
оубиша на рославѣхъ лаго престѣпни
ка. тогда же и та престависа ириль
ѣппъ. тогда же и та поставленъ бы
и ѡа. ѣппъ: **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** оа. престави
савѣнъ александръ рославичъ. нѡа. дѣ.
тогда же и та родъ савѣнъ михай.
Рлѣ. 5. 1. 3. 4. ов. престависа адрѣисъ
хъ дальсѣй. тогда же и та сѣдѣ рославъ
братъ его: **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** оу мре
црѣь рѣка и рѣ. **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** оу. дмитрій алекса
ндровичъ. и ии. вѣхъ и снѣмъ. рославъ.
рославичъ. посла сновъ городъ цинанѣ
мци. и много ихъ биша новогородѣ въ до
бры мѣжи. и пособи въ вѣхъ дмитрію
александровичю: **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** оу.
престависа дмитрій сѣславичъ. по
стригъ сѣмъ въ сѣмъ. ѡи гна ѣппа ро
стовскаго: **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** оу. престави
савѣнъ мрѣвъ савѣнъ. дѣ. р. вѣхъ адрѣ.

въ дѣхъ въ дѣхъ пою ты. тѣхъ въ сѣхъ въ сѣхъ
сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
престависа рославъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
ша сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
дамы на вѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
славичъ. а дмитрій александровичъ и дѣ
исновъ городъ. и посла по немъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
дѣхъ и оу мриша сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
Рлѣ. 5. 1. 3. 4. пѣ. престависа сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
фѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
великѣй вѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
александровичъ. **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** пѣ. престависа
борисъ вѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
въ вѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
Рлѣ. 5. 1. 3. 4. пѣ. ѡжнѣ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
тогда же и та приидоша сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
повѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
вѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
вѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
нѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
Рлѣ. 5. 1. 3. 4. пѣ. рѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ
го сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ сѣхъ

испернаславоу князю и оубрѣтии гдѣи цркви
пожгоша и сѣла пернаславска и рос товьска
и погравиша. а вѣвѣ. елѣ подруга арать бѣ
на великого князя дмитрия. тѣснѣ мѣрь.
и алынь. князю же и дѣсногрю: **Р**лѣ. ѿ. ѿ.
ѿ. ходи и гнати епѣ в поросѣ вѣ вѣрѣ.
запрѣти црквиный. того же лѣта кирилъ
митрополитъ по ѿсѣвѣ паньюрау гнѣ
васана епѣ и гнѣ. и расмотрѣ вѣ пакы
блгвѣ его. того же лѣта кирилъ митро
политъ прѣстависа в пернаславѣ. **Р**лѣ.
ѿ. ѿ. ѿ. ѿ. поставленъ бѣ максимъ митро
политъ сѣхалю. того же лѣта прѣстави
сароманъ володимирѣчѣ оуглѣчскѣй.
того же лѣта кнѣзь великѣй дмитрий
приде ѿногѣа. и смириса сѣ братомъ
сѣандрѣмъ. а сѣмѣна оубиша. **Р**лѣ.
ѿ. ѿ. ѿ. ѿ. приехамитрополитъ максимъ
сѣхалю. того же лѣта халожена бѣ истѣ
цркви испѣсана пѣри. того же лѣта
та привде кнѣзь андрѣй цркви. и мно
го гласъ творикрѣтъяномъ. князю же вѣ
ликии дмитрий сѣхалю сѣхалю сѣхалю сѣхалю
чапрогна. а богары андрѣе вѣи хѣма. ч

249
Рлѣ. ѿ. ѿ. ѿ. дмитрий и костантинъ.
рау дѣлѣтасѣ вѣчѣи вѣвою. и сѣдѣмѣ
трии на оуглѣчѣ полѣ. а костантинъ вросѣ
вѣ. того же лѣта пародиса костантинъ
снѣ александрѣ. а дмитрий снѣ миха
ило. того же лѣта прѣстависа феѿдоръ
еппѣ володимѣрьскѣй. **Р**лѣ. ѿ. ѿ. ѿ.
сѣандрѣ и александрѣ вичѣна рославѣ.
а ѿлександрѣ феѿдоровичѣна оуглѣчѣ полѣ.
того же лѣта поставленъ бѣ яковъ еппѣ
мѣволодимирю. того же лѣта прѣста
виса и гнати еппѣ рос товьскѣй. того
же лѣта поставленъ бѣ парасий еппѣ
рос товѣ. **Р**лѣ. ѿ. ѿ. ѿ. сѣдрѣмѣи
ворѣсовичѣ рос товѣ. того же лѣта много па
тарѣ врос товѣ. и и гнаша вѣчѣи ѿгра
виша. того же лѣта кнѣзь костантинъ
идѣ вѣ вѣрѣ. **Р**лѣ. ѿ. ѿ. ѿ. сѣна быцѣ
рѣовѣ стѣ аѣна оустѣхѣ. парасѣмъ
еппѣмъ. приехѣ дмитрий. того же лѣта
харапишасѣ та паровѣ. того же лѣта бѣ
знамениѣ вѣ вѣ. бѣ аки кровава. и по то
мъ прѣложиса вѣ тмѣ. того же лѣта хара
писѣ тогѣтѣ сѣ вѣгою. и сѣлѣ вѣмъ. и по

можебъ погнѣ. **Р**лѣхъ ѿ престави
сакнахъ алксандръ дмитріевичъ. по
еже хмѣ ѿ жени сакнъ ѿ дмитрі
евичъ. оудмитріюурос товъ ского.
Рлѣхъ ѿ а. сѣ днако спромѣснхъ ѿ
ванъ дмитріевичъ. того же лѣта пойд
шав сикнъ въ ѿрдъ. и влѣка тарасій. по
го же лѣта престависа кнъ михайло
глѣбовичъ въ ѿрдѣ. и пріисенъ въ кро
стовъ. того же лѣта пріидоша и хордъ
кнъ. андрѣй. дмитрій. феѡдоръ. ко
стантинъ. а сними црѣдуднѣ. пріидра
пью на великого кнѣ дмитрія. кнахъ
же бѣжавъ въ сковъ. та паровѣ же уа
ша володимръ. перемаславъ. москвѣ.
волокъ. и въ бѣгровъ. а і. и много зла
с творивъ въ ской землі. оубѣжавъ
же кнахъ андрѣй оубратавъ плесковъ.
и иже сновъ городъ. аратъ въ хврасиса
нахъ дѣ. того же лѣта сѣ днако же
ніе въ ярославъ кнъ феѡдоръ. а ѿ ле
ксандръ костантиновичъ на оутлечѣ.
полѣ. того же лѣта кнъ великій дмі
трій алехандровичъ. пріиде и хопъ скова

250
во тверѣ. а ѿ ндрѣ и хнова городъ въ порже
къ. и смирис тасасера томъ. **Р**лѣхъ ѿ в.
престависа кнъ великій дмитрій алкса
ндровичъ въ волоцѣ. и положенъ въ пе
ремаславъ. и понемъ сѣ дѣ рѣ его великий
кнахъ андрѣй. того же лѣта престави
сакнъ алксандръ феѡдоровичъ. того же
лѣта престависа кнахъ дмитрій бори
совичъ ростовъ ский. и понемъ сѣ дѣ рѣ его
кнъ костантинъ борисовичъ. того же лѣ
та ѿ жени сакнъ михайло ярославичъ. по
на дцрѣ кнахъ дмитріевъ борисовича
аннѣ. того же лѣта ѿ жени сакнъ ѿ ндрѣ
по на кнагиню василисѣ. дцрѣ кнахъ дми
тріевъ борисовича ростовъ ского. **Р**лѣхъ.
ѿ ѿ. г. тарасій влѣсѣ хана оустюгъ.
и понемъ сѣ дѣ кнъ костантинъ иятъ
влѣсѣ. и люди ѿ колоѣгой хъ и ма. того же
лѣта пріе хъ ма ксимъ митрополитъ
исіѣева. яковъ влѣсѣ володимръ ского
сѣ дѣ сѣ ппѣй. того же лѣта кнъ великій
андрѣй и дѣ въ ѿрдѣ. и сѣ кнагиню. то
го же лѣта поставленъ въ сѣ мнѣ ппѣмъ
володимръ. **Р**лѣхъ ѿ. д.

бѣнѣлюбѣсѣмѣжикнѣмѣи. а ндрѣсѣмѣвели
сѣмѣжикнѣмѣ. и иваномѣперѣнаславлѣсѣі
мѣ. и даниломѣмосковѣскіѣмѣ. михайло
мѣпѣфѣрьскіѣмѣ. и свѣдѣйналюбѣовѣвѣлѣса
сѣмѣсѣмѣнѣ. и вѣлѣсайхѣмаило. **Рлѣ. 5. ѿ. 1.**
ѿ жениса вростовѣ. кнѣзѣюрѣиданило
вичѣ. того же лѣта прѣстависѣа кнѣгини
борисѣова вѣсѣлѣковичѣ. того же лѣта кнѣзѣ
алѣксандрѣзѣглѣбовичѣвѣхѣлѣсѣтъю кнѣжѣ
ніѣ. смолѣнѣскѣое по ѿцѣмѣсѣвоимѣ.
Рлѣ. 5. ѿ. 2. кнѣзѣфѣдорѣзѣарославѣ
сѣсѣійти дѣратѣю кѣсмолѣнѣскѣ. **Рлѣ.**
5. ѿ. 3. прѣстависѣа кнѣгини кѣостѣнѣи
новѣ. того же лѣта мѣксимѣзѣмитро
политѣсѣбѣдѣвѣволодимѣри на столѣ.
а сѣмѣна вѣлѣсѣ посади вростовѣ. того же лѣ
та прѣстависѣа кнѣзѣфѣдорѣзѣарославѣ
сѣсѣій. **Рлѣ. 5. ѿ. 4.** хѣраписѣа иванѣ
кнѣзѣа кѣостѣнѣтинѣ. смѣири и вѣлѣсѣмѣ
нѣ. всѣже лѣта вѣбѣрасѣлна вростовѣ.
цѣркѣви. и хѣзѣосновѣніи хѣзѣрѣже. **Рлѣ.**
5. ѿ. 5. прѣстависѣа кнѣзѣиванѣперѣнасла
влѣсѣсѣій. того же лѣта ѿ жениса кнѣзѣко
стѣнѣтинѣвѣзѣорѣдѣоцѣсѣвѣплѣзѣкорѣтѣсѣ.

а фѣдорѣзѣовѣелѣзѣвѣласѣмѣша мѣхѣайло вѣта.
того же лѣта кѣостѣнѣтинѣ женисѣа алѣксѣ
нѣра. **Рлѣ. 5. ѿ. 6.** а прѣстависѣа кнѣзѣда
нило московѣскіѣй. **Рлѣ. 5. ѿ. 7.** прѣста
висѣа тарѣсѣіи ѣпѣпѣрѣостѣовѣсѣсѣій. того же
лѣта прѣстависѣа кнѣзѣвѣлѣісѣій а ндрѣи
вѣѣрѣнѣцѣхѣ. **Рлѣ. 5. ѿ. 8.** и хѣбишѣа
вростовѣа вѣа кѣоло кѣа вѣлѣісѣа. того же
лѣта прѣстависѣа вѣсѣа кѣсѣвѣкѣплѣзѣбѣгѣ.
того же лѣта прѣидѣи хѣорѣдѣкнѣзѣмѣхѣ
ило арѣславичѣна вѣлѣісѣое кнѣжѣніѣ.
того же лѣта прѣстависѣа мѣксимѣзѣми
трополѣй. **Рлѣ. 5. ѿ. 9.** прѣстависѣа вѣ
ѣорѣдѣкнѣзѣко стѣнѣтинѣборисѣовичѣ.
Рлѣ. 5. ѿ. 10. поставлѣнѣзѣбѣпѣтрѣ
митрополитѣ. **Рлѣ. 5. ѿ. 11.** родисѣа
кнѣзѣу вѣсѣлѣю кѣостѣнѣтинѣовичѣю сѣнѣ
фѣѣдорѣ. **Рлѣ. 5. ѿ. 12.** сѣмѣнѣвѣлѣсѣа
ѣлисѣа ѣпѣпѣй. того же лѣта поставлѣ
нѣзѣбѣпрохѣорѣѣпѣпѣрѣостѣовѣ. **Рлѣ. 5. ѿ.**
13. сѣбѣа на цѣртѣвѣ. ѣхѣѣа. вѣѣѣорѣдѣ.
Рлѣ. 5. ѿ. 14. прѣстависѣа сѣмѣнѣвѣлѣсѣа.
положѣнѣзѣбѣвѣсѣхѣалѣ. того же лѣта ѿ же
нісѣа кнѣзѣфѣѣдорѣ мѣхѣайловичѣ. ѣѣдѣми

пріажи димирча: **Р**лѣ. 5. ѿ. кѣ. пріи
дѣи хордѣ князми хайло тарославичѣ.
а с нимъ послове тайте мѣрь. махрржа
индѣ. сий же бѣша врос товѣ. и много
хластворіша. того же михайло поидѣсто
ржѣх. и вѣсѣха афанасій противѣмѣ.
и бѣи бои. и поможе бѣхнѣю михайлѣ.

Рлѣ. 5. ѿ. кѣ. пріа дѣи хордѣ княз
силей врос товѣскѣи. а с нимъ послѣа
банчи. и каханчи:

Рлѣ. 5. ѿ. кѣ. пріа дѣи хордѣ князюрь
даниловичѣ навѣлико княжніе. а с нимъ
кобѣады. и бисасѣ княземъ михайломъ.
и поможе бѣм хайлѣхнѣю. и княгиню
юрѣвѣша кончаісѣ:

Рлѣ. 5. ѿ. кѣ. пріа
хаконча врос товѣ. и много хластво
ри. и црѣвѣстѣа бѣца пограби. и в сѣцрѣвѣ
и манастѣрѣ вѣсѣла. и люди плѣниша.
того же лѣта поидоша вѣхнѣю
рьи. и михайло. того же оубиша вѣхнѣю
княз михайла тарославича. и вѣхнѣа
ѣго на москѣвѣ: **Р**лѣ. 5. ѿ. кѣ. пріа
хнѣа княз михайла с москѣвѣ вѣтѣвѣ
рь. а юрѣвѣ княгиню сѣтѣвѣрив врос то
вѣ:

Рлѣ. 5. ѿ. кѣ. князюрь пріа врос товѣ
вѣ. а и хростова вѣхнѣа вѣгору. того же
лѣта пріа вѣсѣа сѣа юрьи александрѣи.
рос товѣскѣи. того же лѣта вѣша хнѣа
таровѣ врос товѣ. и собравѣсѣа людѣ
и хнѣа и хнѣа града: **Р**лѣ. 5. ѿ. кѣ. мѣа
ина а. кѣ. вѣ. г. чадни погѣбѣ слнѣ. и ѿ
сталосѣ ѣго яко двѣа днѣ мѣ. и поѣди
номъ часѣ паисѣа на полнисѣ. того же лѣ
та морѣа на люди. и на кони. того же лѣ
та пріа вѣсѣа кнѣа двѣа тарославѣ
скѣи: **Р**лѣ. 5. ѿ. лѣ. пріа дѣи хордѣ кня
хнѣа ѿанѣ. даниловичѣ. а с нимъ поганѣи.
ахмѣлѣ. и плѣниша много людѣи. и посѣ
каше. и тарославѣ похѣа малѣ не вѣсѣ. то
ѣже хнѣа пріа дѣи хордѣ князѣа митрей
михайловичѣ навѣлико княжніе: **Р**лѣ.
5. ѿ. лѣ. поидѣхнѣа хнѣа митрей
михайловичѣ. то ѣже хнѣа оубиша вѣхнѣа
князѣа юрьѣа даниловича: **Р**лѣ. 5. ѿ. лѣ.
родисѣа кнѣа ѿанѣа даниловичѣа снѣа вѣанѣ.
того же лѣта оубиша вѣхнѣа дѣа митрей
михайловича на рѣцѣа на конѣа раисѣа. то
го же лѣта хнѣа на бѣа црѣвѣстѣа бѣца на

москвѣ. а вѣ. д. того же лѣта ѿ жнѣса
кнѣзь фѣдоръ васильевичъ рос товъскій.
по ѣхъ имъ престависа пѣтръ митро
политъ зъскій. дѣ. 15. **Р** лѣ. 5. ѿ.
лѣ. сѣна въ цркви ста въ а на москвѣ
прохоромъ епомъ. того же лѣта и шевъ
ка лабѣ биша на тѣри. того же лѣта кна
зь и ванъ даниловичъ дѣ въ ѿрѣ. по ѣхъ
имъ приидѣ и хо ѿрѣ рать на рѣсь. ѣ те
мни совъ. а сними кнѣзь и ванъ даниловичъ.
и плѣни гра тѣ вѣрь. и всѣ и землѣ много ла
сѣ твориса. а кнѣзь александръ бѣжавъ
пѣсковъ. тогда ѿ биша кнѣзь и ѿ а на ро
славича рѣханьскаго. **Р** лѣ. 5. ѿ. 15.
Кнѣзь и ванъ даниловичъ сѣ дѣ на вели
комъ кна жнѣ и и. и бы всѣ и землѣ тиши
на. того же лѣта престависа прохоръ
тѣ рос товъскій. сѣ. 7. того же лѣта при
ѣхъ митрополѣ фѣгностъ. того же лѣта
ѿ жнѣса кнѣзь ко стянтинъ васильевичъ.
рос товъскій. ѿ великого кнѣзь и ванъ
даниловича. **Р** лѣ. 5. ѿ. 17. заложны
бѣща дѣ въ цркви на москвѣ. и ѿ алѣ въ
чнѣкъ. и пѣтра апла. того же лѣта цркви

стѣгоспсѣауа ложенѣабы: **В**лѣ. љ. ѿ. лѣ.
прѣстависѣа кнѣзь фѣдоръ васильевичъ ро
стовъскый. того же лѣта прѣстависѣа
кнѣзѣиный ѿа нова ѿлна: **В**лѣ. љ. ѿ. м.
быгла повсѣи хѣмлю: **В**лѣ. љ. ѿ. мѣ.
созана бы црѣквисѣа стѣго ми хайла на москѣвѣ.
ѿдино го лѣта. по ѣхѣ хѣмлю ѿ жени са
кнѣзь сѣмѣнъ и вѣновичъ: **В**лѣ. љ. ѿ. мѣ.
прѣстависѣа анѣтѣи ѣпѣро стовъскый.
того же лѣта по ставленъ бы гавріло ѣпѣро
стовъ: **В**лѣ. љ. ѿ. мѣ. поидѣ вѣрѣ кнѣзь
и вѣнъ дѣниловичъ. того же лѣта кнѣзь алѣ
ксѣндрѣ поидѣ вѣрѣ. ѣсѣа фѣдѣра на прѣдѣ
ѿ пѣсти. по ѣхѣ ѿ сѣни ѣубиша вѣрѣ кнѣзь
ѿлѣксѣндрѣ ми хайловичѣа. ѣсѣа ѣго фѣ ѿ до
ра. по ѣхѣ ѿ сѣни вѣи дѣи хѣрѣдѣ по вѣлѣбѣи.
ѿ пѣщѣнъ црѣмъ вѣсѣ мо лѣнъскѣ: **В**лѣ. љ.
ѿ. мѣ. прѣстависѣа кнѣзь вѣли кѣи и вѣнъ дѣ
ниловичъ. по ѣхѣ вѣсѣмъ кнѣзь сѣмѣнъ и вѣ
новичъ сѣ вѣратѣ ѣю поидѣ вѣрѣ. того же
лѣта вѣи дѣи хѣрѣдѣ кнѣзь сѣмѣнъ на вѣлі
ко ѣ кнѣжѣи ѣсѣ. по ѣхѣ хѣмлю ѣубиша кнѣзь
гѣлѣ вѣа стѣ сла вѣчѣа вѣранѣи: **В**лѣ. љ. ѿ.
мѣ. по ставленъ бы и вѣнъ ѣпѣро мѣро стовъ: +

Рѣ. 5. ѿ. нѣ. ѿ жени са кнѣ андрѣй фео-
ровичь. **Р**ѣ. 5. ѿ. 3. поставленъ бы-
сть спѣвновъ городъ. въ нижнемъ кнѣ
мѣ костантиномъ васьильевичемъ. 4
Рѣ. 5. ѿ. 3. а. престависа кнѣ великы
исѣменъ и вановичь. того же лѣта прѣста-
виса митрополитъ феогностъ. того же
лѣта прѣстависа кнѣ андрѣй ванови-
чъ. того же лѣта сѣдѣ на великомъ кня-
жѣ ии. кнѣ иванъ и вановичь. **Р**ѣ. 5.
ѿ. 3. в. поставленъ бы алексѣй митро-
политъ. **Р**ѣ. 5. ѿ. 3. г. престависа ко-
стантинъ кнѣ съ хальскыи. ноя. 15.
в той же днь посприже са кнати нирѣа
федорова. **Р**ѣ. 5. ѿ. 3. а. престависа
и ѿа. епѣ ростовъскыи. апрѣ. 16. по-
вѣсны поставленъ бы и гнатей епѣ помѣ-
ростовъ. того же лѣта прѣстависа гаврі-
ло епѣ. сѣ. 17. **Р**ѣ. 5. ѿ. 3. е. алексѣй мѣ-
трополитъ ходи въ ѿрадѣ. **Р**ѣ. 5. ѿ.
3. 3. бы поводъ великаго попетровѣ днѣ
такой веснѣ. **Р**ѣ. 5. ѿ. 3. 3. прѣстависа
кнѣ иванъ и вановичь. ноя. 16. того же
лѣта ходиша вси кнѣи въ ѿрадѣ. поже

254
хмѣи оубиша црѣа кѣлѣпѣ. **Р**ѣ. 5. ѿ.
3. и. оубиша црѣа на крѣса. и понемѣ сѣдѣ
ходирь. и да кнѣи великобѣ дмитрию
съ ждальскому. и ко емѣ ждо кнѣи ѿчи-
нѣскою. поже хмѣи. фѣ. 17. чѣнощитъ на
мѣи бѣи стѣна нѣси ѿ блакѣ аскѣи крѣва
въ. и свѣтѣ такоу ара. **Р**ѣ. 5. ѿ. 3. 3.
оубиша црѣа ходирѣа. того же ѿграбиша
кнѣи рос товъскыи въ ѿрадѣ. и пѣсти-
шай на гѣхъ. **Р**ѣ. 5. ѿ. 3. ходиша кнѣи
московъскыи. дмитрий и вановичь.
и ѿа и ванови. володимѣръ ѿ андрѣевичь.
на галицѣ ко кнѣа дмитреа. и прогнаша.
а кнѣа гиню полоныша. поже хмѣи кнѣа
дмитрий и вановичь. сѣни перемѣ слава
дмитрий кнѣа съ хальскаго. а самъ сѣдѣ
на великомъ княжѣ ии. поже хмѣи съ пѣво-
риса нѣлюбѣ межи кнѣи миростовъскыи
ми костантиномъ андрѣемъ. **Р**ѣ. 5.
ѿ. 3. ѿ. 3. а. кнѣа дмитрей и вановичь ходи-
ратѣю на съ ждаль. того же лѣта прие хѣ
в ростовъ кнѣ андрѣй федоровичь. а снѣ
мѣи ванъ рѣвѣскыи съ силою великою.
Рѣ. 5. ѿ. 3. в. кнѣ костантиномъ пое хѣ

на оустюгъ. поже весны преставися гна
тей ппъ ростовскый. на поже лѣто мо
рзбы вновѣ городѣ нижнемъ. на по
же ѿ сѣнь морзбы на костромѣ и въ горо
славѣ. поже ѿ сѣни поставленъ бы те
тръ ппъ ростовѣ. на поже хуимъ въ сѣнѣ
морзбы въ переславѣ. **Р**лѣ. 5. ѿ. оѣ.
преставися кнхъ андрѣи новгородъ
скый. и ѿ. в. **Р** той же днь преставися
кнагини мръа. костапниноваросто
вского. на поже ѿ сѣнь морзбы в ро
стовѣ. **Р**лѣ. 5. ѿ. оѣ. кнхъ андрѣи
полоцкый и воева хорванъ. даро дѣ.
а кнхъ володимеръ андрѣевичъ прише
тъ ювхъ алъ ржѣвъ. того же лѣта прѣ
вися кнхъ василѣи михайловичъ. пѣвѣ
рьскый и вѣшинѣ. поже ѿ сѣни мѣа дѣ.
ка. ѿль ерѣвкнхъ литовъскый и брѣго
кестѣтѣи. приходили ратью кѣ москвѣ
и хаставѣ москвѣскѣю побили на про
стѣи. кнхъ стародѣвскаго. кнхъ сѣ
мена дмитрѣевича. кропивѣ. кнхъ ко
стапнина ѿ боленьскаго. ѿ кинѣ фашѣ
въ фѣдоровича. дмитрия минина. и мно

гихъ бояръ съ многою дръжиною. до
градѣ доу москвѣ съ тоа шепри днѣ и въ
своа съ вхъ вратившесѣ. а на поже хуимъ
кнхъ володимеръ ѿ андрѣевичъ моско
вскый. ходилъ вновѣ городѣ великий. пле
сковичемъ на помощь. **Р**лѣ. 5. ѿ. оѣ.
по многи ночи. быша хна мениа. нѣ ѿако
крававо. и сполпы по нѣ. на поже хуимъ
мѣа нѣа. кѣ прѣидѣ в дръгий радѣ ѿль
герѣвкнхъ литовъскый. в силѣ та жѣ
кѣ волокѣ. и по томъ съ волоканни коли
нѣ днѣ прѣидѣ кѣ москвѣ. и съ тоа доу города.
и днѣ. ха городѣ епо жже а городѣ невѣа.
кнхъ же великий дмитрей ивановичъ
вхъа миръ съ ѿлгородомъ. ѿлгирѣ же
ѿидѣ въ своа си. тога же ранѣнъ бы кнхъ
василѣи кановичъ. доу города доу волока
на мостѣ. и прѣставися въ ѣрньцѣхъ.
Рлѣ. 5. ѿ. оѣ. въ и дѣи хорѣ кнхъ ми
хайло ѿ лександровичъ на велико е кна
жениѣ. и въ хотѣ съ стина столѣ въ
лодимери. и не приа ша его. а рѣчитѣа съ
вхъа лѣсилѣи велико е кна жениѣ. по
го же лѣта. и ѿ. еѣ. кнхъ великий дми

трійи ванокичъ поиде въ ѿрдаѣ. **В** то же
время князю володимѣру андрѣевичу
ѿбръчиша ѿлгердовъ дѣтеръ и мнѣмъ
ѿленъ. того же лѣта князь михайло тѣ
рьскій поиде ратью къ косякамъ въ уа
тню. и неслѣдѣ сѣмъ. и оувернѣ сѣна мо
лоу. и много гвѣзъ. и оуглѣтъ поле. и бѣ
жицѣ и въ рѣхъ. того же лѣта бѣхъ на
мнѣ въ слнцѣ. мѣстѣ черны. а сѣмъ во
хъ. и мѣстѣ поала порадоу сѣдѣмъ
сѣца. толь велика мѣстѣ была коуа
дѣ. бѣ сѣмъ и прѣсобою не видѣти члѣсѣ
влицѣ. а пѣтици поидѣ рѣмъ видѣхъ лѣ
пѣти. и поада хъ махѣмъ юсѣ въ хъ хъ
на пѣхъ ѿ сѣмъ князь великѣ и дмитрий
ивановичъ. въ и дѣхъ ѿрды. на пѣхъ
же хъ мѣсѣ князь великѣ и дмитрий и ва
новичъ. посла рать на рѣхъ князю
на ѿльга. и во ево дѣхъ сѣмъ и посла князю
дмитрею вольнѣ сѣмъ. князь же ѿле
гъ сѣмъ вѣра во мнѣмъ. и хъ дѣ прѣти въ
ѿ. и сѣмъ пошасѣ на сѣмъ рѣхъ вѣ. и бѣ
и мѣ вѣ рѣхъ люта. и сѣмъ вѣ велика. и помо
же бѣтѣ князю великомъ дмитрею. а сѣмъ

256
хъ ѿлегоу бѣ. бѣ жѣ мѣлѣ дѣ рѣхъ и нѣ. и сѣ
дѣ погѣна князю на рѣхъ сѣмъ князю
володимѣру прѣмъ сѣмъ. по сѣмъ хъ мѣмъ
дѣ. и сѣмъ князю великомъ дмитрею и вано
вичю рѣхъ сѣмъ вѣ сѣмъ. по сѣмъ хъ мѣмъ
володимѣру андрѣевичу мѣ сѣмъ вѣ сѣмъ
ѿ жѣ нѣ сѣмъ вѣ великого князю ѿлгерда
димновича и то вѣ сѣмъ. **Р** лѣ. хъ. ѿ. п.
князь ѿлегоу рѣхъ сѣмъ. прѣдѣ ратью на рѣ
хъ на князю володимѣру прѣмъ сѣмъ. и сѣ
гѣ сѣмъ. по сѣмъ хъ мѣмъ князю михайло тѣ
рьскѣй поидѣ вѣ тай рѣхъ и то вѣ сѣмъ
на рѣхъ прѣмъ сѣмъ. князь же сѣмъ вѣ сѣмъ
рѣхъ вѣ рѣхъ. а князь андрѣѣ ѿлгердовъ
чѣ по лѣтѣ сѣмъ. и нѣмъ мнѣмъ князю. по пѣхъ
на рѣхъ и нѣмъ вѣ вѣ торникѣ. по сѣмъ хъ
логѣ рѣхъ по жѣмъ. а городѣ не вѣхъ. а людѣ
мнѣмъ сѣмъ вѣмъ рѣхъ вѣмъ по вѣдѣмъ.
а и пѣмъ мнѣмъ сѣмъ вѣмъ сѣмъ вѣмъ рѣхъ
вѣмъ. а и мѣмъ погѣмъ вѣмъ вѣмъ сѣмъ вѣмъ
вѣмъ. по пѣмъ рѣхъ сѣмъ. а сѣмъ михайло
вѣмъ вѣмъ вѣмъ рѣхъ дмитрею вѣмъ. **Р** лѣ.
хъ. ѿ. п. а. князь михайло тѣ рѣхъ сѣмъ. прѣ
дѣ ратью и сѣмъ рѣхъ. и вѣмъ рѣхъ торжѣмъ.

того же мѣста олгердъ князь литовскы
и поиде ратью к москвѣ. слышавъ же кня
зь великыи дмитрей ивановичъ. поиде про
тивъ. и спорѣ. пошася оу града оу лѣвѣ дѣ
ска. и спотаху рапирамъ. и бѣ. а про ме
жѣ ими врагѣхъ. и нелу. бѣ. снѣ. тиса по
лико манабрань. и вхаша миръ. и раху дошла
са. того же мѣста дѣ. на праху. и кѣ
оуспениа. стѣ. бѣ. вѣ. чюд. овѣ. града. мо
ска. вѣ. оу. гробас. тѣ. голѣ. трами. про. поли. та.
про. щенѣ. бѣ. тѣ. кѣ. и оу. про. кѣ. сѣ. д. мий. лѣ.
ханенѣ. мѣ. та. шер. вѣ. сѣ. при. сѣ. рѣ. вѣ. ш. мѣ. сѣ.
кѣ. пер. сомѣ. и нѣ. мѣ. сѣ. вѣ. сѣ. мѣ. и не. могѣ.
щѣ. про. глѣ. тѣ. и. е. глѣ. же. прѣ. сѣ. щѣ. ннѣ. и мѣ. про.
поли. тѣ. а. лексѣ. и. сѣ. кон. ча. вѣ. шѣ. бѣ. тѣ. вѣ. ю. ли.
тѣ. рѣ. ги. ю. то. глѣ. про. глѣ. оу. про. кѣ. и. про. сѣ. прѣ.
сѣ. мѣ. рѣ. кѣ. и. бѣ. цѣ. бѣ. ла. та. ко. нѣ. дрѣ. гла.
Рлѣ. хѣ. ѿ. пѣ. кѣ. нѣ. ю. вели. комѣ. д. мит. рѣ. ю.
и. вано. вичѣ. ро. дѣ. сѣ. нѣ. ю. рѣ. и. вѣ. рѣ. сѣ. сла. вѣ.
лѣ. и. кѣ. рѣ. тѣ. и. е. го. прѣ. бѣ. ннѣ. и. нѣ. гѣ. мѣ. нѣ. сѣ. рѣ. ги.
сѣ. тѣ. и. сѣ. та. рѣ. цѣ. то. го. же. мѣ. ста. во. лѣ. хѣ. нѣ.
бѣ. та. же. сѣ. дрѣ. пѣ. но. мѣ. и. гѣ. мѣ. нѣ. сѣ. рѣ. ги.
сѣ. тѣ. мѣ. нѣ. о. бѣ. по. ми. ло. ва. ра. хѣ. бо. лѣ. сѣ. а. вѣ. вѣ.
ли. ко. сѣ. го. вѣ. ннѣ. и. па. кѣ. хѣ. а. вѣ. вѣ. и. вѣ. а.

257
кѣ. сѣ. мѣ. но. вѣ. дѣ. ннѣ. то. го. же. мѣ. ста. кня. хѣ. вѣ.
ли. кѣ. и. д. мит. рѣ. и. вано. вичѣ. со. бѣ. ра. вѣ. во. и.
мно. го. и. по. идѣ. кѣ. сѣ. тѣ. вѣ. рѣ. на. кѣ. нѣ. хѣ. ми. хѣ. а. и. ла.
а. лексѣ. ан. дро. вичѣ. и. при. шѣ. дѣ. шѣ. сѣ. сѣ. тѣ. вѣ. ннѣ. ша.
гра. дѣ. тѣ. вѣ. рѣ. кѣ. нѣ. хѣ. ми. хѣ. а. и. ло. хѣ. а. тѣ. во. рѣ. нѣ. са.
вѣ. гра. дѣ. и. сѣ. то. га. вѣ. кѣ. нѣ. хѣ. ве. ли. кѣ. и. д. мит. рѣ. и. в.
оу. гра. да. тѣ. нѣ. лѣ. и. вѣ. сѣ. а. прѣ. дѣ. бѣ. лѣ. тѣ. вѣ. рѣ. сѣ. кѣ. и. а.
по. во. сѣ. ва. ша. кѣ. на. хѣ. ми. хѣ. а. и. ло. тѣ. вѣ. рѣ. сѣ. кѣ. и. и.
ви. дѣ. и. хѣ. не. мо. же. ни. е. гра. дѣ. вѣ. сѣ. ла. и. хѣ. гра.
да. вѣ. лѣ. кѣ. сѣ. тѣ. вѣ. рѣ. сѣ. ко. го. сѣ. оу. фѣ. имѣ. а. и. сѣ. ни. мѣ.
бо. и. рѣ. сѣ. во. и. вѣ. а. чѣ. ло. мѣ. кѣ. на. хѣ. ю. ве. ли. ко. мѣ.
д. мит. рѣ. ю. и. вано. вичѣ. ю. сѣ. ми. рѣ. кѣ. нѣ. хѣ. же. вѣ.
ли. кѣ. и. д. мит. рѣ. и. не. хо. та. ви. дѣ. тѣ. и. ра. хо.
ре. ни. а. гра. дѣ. и. вѣ. хѣ. а. ми. рѣ. сѣ. кѣ. нѣ. хѣ. мѣ. сѣ. ми.
хѣ. а. и. ло. мѣ. то. га. оу. бѣ. и. ша. тѣ. оу. гра. да. мѣ. сѣ. мѣ.
на. и. вано. вичѣ. а. до. бѣ. рѣ. нѣ. сѣ. ко. го. **Р**лѣ. хѣ.
ѿ. ѿ. пѣ. кѣ. нѣ. хѣ. ве. ли. кѣ. и. д. мит. рѣ. и. вано.
вичѣ. по. сѣ. ла. лѣ. бѣ. ра. та. сѣ. во. сѣ. го. кѣ. нѣ. хѣ. а. во.
ло. да. и. ми. ра. ѿ. нѣ. дрѣ. бѣ. вѣ. ча. и. сор. же. вѣ. и. сѣ. то. га.
оу. гра. да. тѣ. нѣ. лѣ. по. са. по. жѣ. а. гра. да. не. вѣ. хѣ.
Рлѣ. хѣ. ѿ. пѣ. прѣ. сѣ. та. ви. сѣ. а. мѣ. и. про. по. ли.
тѣ. а. лексѣ. и. вѣ. сѣ. а. рѣ. сѣ. **Р**лѣ. хѣ. ѿ. пѣ.
бѣ. по. бо. и. щѣ. на. во. жѣ. ве. ли. ко. мѣ. кѣ. нѣ. хѣ. ю.
д. мит. рѣ. ю. и. вано. вичѣ. ю. сѣ. вѣ. хѣ. бо. жѣ. ннѣ. мѣ.

мама емъ. и пособи въ кнѹю великомъ.
Рѣ. 5. ѿ. пѣ. ѿрдиньскыи кнѹмама
и. събра въ воа многы. поид на великого
кнѹа дмитрей ивановича. поже слѣша
въ кнѹю великыи събра воа многы. и пои
д противъ. и сѣ прѣпошася уа дономъ
на оустыне прадвѣ. и бѣсѣча уа лага
женъ бы вала в рѣси. и поможѣ въ кнѹю
великомъ дмитрей ивановичю. и тѣмъ
бѣни бѣшана сѣмъ. кнѹа фѣдоръ ро
мановичъ бѣлоу херъскыи. снѣго кна
хъ иванъ. сѣмъ нѣмъ хайловичъ. микѣ
лавасильевичъ. михайлов ивановичъ. ѿ
ндрѣи сѣркихъ вѣ. пимо фѣи волѣи.
михайло береньковъ. лѣвъ морозовъ. сѣмъ
нѣмъ великы. ѿлѣксандръ. и нѣмъ мнози.
кнѹа же великыи дмитрей ивановичъ.
сѣ прочими кнѹи рѣсѣи мѣи во евоу амі
спавѣ на костѣи похвали бѣ. и того всѣ
нѣ порочнѣю мѣрѣ. и въ ху кратиса въ сво
ю ѿчинъ по бѣдѣ въ своа врагѣи. **Р**ѣ. 5.
ѿ. ѿ. пѣ. въ прахъ нѣсѣ въскрѣсѣніа гна.
приидѣи ху црѣа града на рѣ. прѣсѣенный и
ки приидѣи мѣтрополѣи на своу мѣтрополѣю

258
на москвѣ. кнѹа же великыи дмитрей иванов
ичъ приидѣи на великую чѣтью. **Р**ѣ. 5. ѿ. 7.
мѣа авгѣ. дѣ. кнѹю великомъ дмитрейю
ивановичю родиса снѣ кнѹа ѿндрѣи. и кре
сти ето фѣдоръ и гѣмѣнъ симановъскыи.
того же лѣта црѣа поистамышѣ приидѣа
тѣю на великого кнѹа дмитрей иванови
ча. и на всю рѣсѣю ху мѣю. и послѣша къ
кнѹю великыи дмитрей ивановичю тѣмъ са
мѣ црѣи дѣтѣи на него. со всѣю силою своєю.
и не спана бои противъ емъ. ни по нѣрѣси
на црѣа. но по фѣхавѣсѣ кой тракоstromъ.
црѣа же перешѣ ѿ кѣхавѣсѣ тракоstromъ. и по
сѣмъ москвѣ. авгѣ. гѣ. и посла пѣа пѣрѣи
и въ ху тракоstromъ. и да въ ху тракоstromъ
коломнѣ. **Р**ѣ. 5. ѿ. 7. дѣ. кнѹю великыи
дмитрей ивановичю тѣмъ гна кѣи приидѣи мѣ
прополима. и бѣ ѿполѣма тѣмъ жѣ мѣи
прополима. **Р**ѣ. 5. ѿ. 7. мѣа марта
кѣ. на бѣго вѣцѣи нѣспѣа вѣцѣи кнѹа ѿле
гѣху ху ху тракоstromъ. того
же лѣта. и ю. кѣ. кнѹю великомъ дми
трею ивановичю родиса снѣ кнѹа пѣтрѣ.
и сѣрѣи ето сѣрѣи гѣмѣнъ пѣтрѣи нѣста

рць: **В**лѣ. х. ѿ. ѿ. мѣ. майа. ѿ. долго
ночи престависа хрѣтолюбивый и кнѣзь ве
ликий и дмитрий вановичъ всѣхъ рѣси. по
гоже лѣта кнѣзь великий и василей дмит
прѣвчъ сѣдина великомъ княжении и д
градъ вѣолодимирина скоемъ сполѣ:
Влѣ. х. ѿ. ѿ. вѣ. и дѣи хъ цара града пре
сѣненый и кнѣзь и дмитрий прополи пѣхъ всѣхъ
рѣси. а снѣмъ дѣлами прополи та послове.
андрѣи. анопольскый. а даганъскый. а да
лрхъ и епѣхъ ростовъскый фѣѿдоръ. миха
йлъ епѣхъ смоленскый. ерѣмѣи епѣхъ ра
ханъскый. и прѣста мѣтежъ вѣми пропо
лий. и бѣи едина митропольскыи евъ и га
личъ и всѣхъ рѣси: **В**лѣ. х. ѿ. мѣ. сѣ. кѣ.
престависа прѣѿбный и гѣменъскъ рѣхъ.
сѣтѣи старецъ. поже хѣѿ сѣни мѣ. ѿ. кѣ.
придѣи хордѣи на москвѣ кнѣзь великий и ва
силей дмитрѣвчъ: **В**лѣ. х. ѿ. т. мѣ. ано
ѣ. кѣ. и кѣ хѣѿ бѣдѣню поютъ престависа
пресѣненый фѣдоръ архъ и епѣхъ ростовъскы
и. и гарославъскый. пасѣхъ црѣвѣхъ ю. ѣ.
ѣ. **В**лѣ. х. ѿ. ѿ. поставленъ бѣи григорий
епѣхъ ростовъ. мѣ. марта. ѿ. и дикѣа.

д. **В**лѣ. х. ѿ. ѿ. прѣстависа блговѣрный
и кнѣзь александръ ростовъскый. нареченый и.
въ мнишьскомъ чинѣ андрѣи. и ю. ѿ.
Влѣ. х. ѿ. т. и нѣ дикѣа. т. прѣстависа
арѣний прѣже бѣвшый и епѣхъ. тогоже лѣ
та прѣстависа кнѣзь михайло юрѣвчъ.
ростовъскый. тогоже лѣта хараписа кнѣ
хъ вѣликий и василей дмитрѣвчъ сѣхъ кой
мѣхъ стѣмъ кнѣхъ мѣхъ витпофѣ помѣли
товъскыи мѣ. **В**лѣ. х. ѿ. ѿ. и ю. ѿ. гѣ. ча
дѣи. бѣи хѣхъ вѣльсѣмѣю: **В**лѣ. х. ѿ. т.
и нѣ дикѣа. т. прѣстависа пресѣненый и ми
тропольскыи и приганъскыи евъскый. и всѣхъ рѣси.
сѣмѣ. т. вѣ. а. чѣноци. пасѣхъ црѣвѣхъ ю. ѣ. а.
тогоже лѣта прѣстависа блговѣрный
и кнѣзь костантинъ ѿндрѣвчъ ростовъ
скый. нареченый и въ мнишьскомъ чинѣ
и кѣхъ анѣ. апри. кѣ. тогоже лѣта мѣ. а. и ю.
и. прѣстависа блговѣрна и велика кнѣ
гини дмитрѣва еѿѿ до сѣа. наречена въ
мнишьскомъ чинѣ еѿросинѣа: **В**лѣ. х. ѿ.
ѿ. ѿ. и нѣ дикѣа. а. сѣ. и. поидѣ великий и кнѣ
василей дмитрѣвчъ кѣхъ молиньскѣхъ.
и въ хѣ градѣ митрополѣ. и поидѣ кѣхъ мѣ.

и вхаша похажую перемирь. соцтемьско
 имъсфитпор. томъ. ѿржтвастыабыцадо
 петровадни. тогожеаѣтапогорѣградо
 стовъ. и цркви каминаа тсборнаа стаа
 быца падеа. и колоколы рахулиа шаса. и ны
 ху цркви погорѣ. дѣ. и людий много исхо
 пе. и ю. кѣ. **В** лѣ. 5. ц. 1. индикта. в.
 сѣ. дѣ. поиди снхъ великый и ви пофмъ на
 хаша своа на кнхъ на великого васильа
 дмитревича. и послыша вѣснхъ великы
 и поиди противъ емъ. и снидошася ѿрѣ
 цѣ ѿ оугрѣ. и вхаша миръ. на тѣхъ жи
 мѣ поиди бѣхъ божный и кнхъ едигѣ и на ве
 ликого кнхъ васильа дмитревича. и да
 кмоскѣ. сѣ. жѣ. грасерповъ. а людий
 много ствойхъ сѣ. а ны въ полонъ поведѣ.
 и приди кмоскѣ. мѣ. дѣ. в. в. е. и ста оу
 города. а во ароспѣстии повсѣи хемиръ
 стѣ. и. ѿниже грѣа переа славлѣ по жгоша.
 а врос товѣ. и вѣ юрьѣ вѣ. и по вѣ. мѣ. по
 гостомъ и по сѣломъ. крѣпѣномъ мно
 гоула створиша. и нѣ. и хѣ. коша. а ны
 хъ в полонъ поймаша. а едигѣ. и стоа
 шюу города. г. нѣ. и. и со ждася своа своа

ми. и поиди прочыа на онъ петровѣ. а на ма
 ти митрополитѣ. а людий множество во по
 лонъ поведѣ. а градъ хланич то же не створи.
 то же хуимы преста в кнхъ ѿ нѣ. и
 фѣдороди чь рос товъ сѣ. и. на рѣ. и ны въ
 мнишь сѣ. мѣ. чинѣ. а фонасѣ. и. **В** лѣ. 5.
 ц. 1. индикта. г. вѣ. иди пресѣ. и ны мни про
 поли мѣ. фотѣ. и. кѣ. и вѣ. сѣ. и. и ксѣ. и ны
 и ху црѣ. града на кѣ. и вѣ. и приди на москѣ.
 вѣ. великѣ. дѣ. а прила. кѣ. тогоже аѣта
 пришеши бѣхъ божный и та таровѣ. и ху гоно
 мѣ. кѣ. володимирю. и градъ многоула ство
 риша. и цркви вѣ. борнаа. стѣ. абыца. раху. граби
 ша. и иконъ чюдотворныхъ ѿдраша. а градъ
 по жгоша. ѿ того ѿгна и колоколы раху
 лиа шаса. а людий множество войсѣ. кѣ. коша.
 а ны въ полонъ поведоша. снѣ. же. хула створи
 самѣ. а ны. **В** лѣ. 5. ц. 1. индикта. д. мѣ.
 саца. сѣ. кѣ. свѣ. и сѣ. хурамъ прѣ. ты. абыца
 врос товѣ. ху борнаа. и же. бѣ. и ху горѣ. а ѿ по
 жара. а сѣ. на бы. мѣ. ѿ. а. бѣ. голюбивѣ. мѣ.
 григорѣ. мѣ. епѣ. мѣ. рос товъ. сѣ. мѣ. и на ро
 сла вѣ. сѣ. мѣ. **В** лѣ. 5. ц. 1. индикта. г.
 мѣ. ѿ. сѣ. да на бы. цркви каминаа.

блговѣщеніе стѣла бѣа на дорогомилу
+ вѣбѣлюбивымъ епѣпомъ ростовъскы
мъ и на рославъскимъ григорѣмъ. то
гоже лѣта поиде кнѣзь великій васілей дѣ
митріевичъ въ радѣ. аи хорѣ. и приде. то
еже ѡ сѣни: **В**лѣхъ. ѡ. ѡ. іа. престависа
благовѣрный кнѣзь юрьѣ ѡндрѣевичъ.
ростовъскыи. нареченый во мнишьско
мъ чинѣ гласимъ: **В**лѣхъ. ѡ. ѡ. іа. того
рѣгратѣ вѣрьвѣсь. и по сѣ. то еже чини
ѡе хъ кнѣзь рославъ володимѣричъ вли
твѣ: **В**лѣхъ. ѡ. ѡ. іа. престависа блговѣ
рный кнѣзь костантинъ володимѣри
чъ ростовъскыи. нареченый во мнишь
скомъ чинѣ сѣянъ. тогоже лѣта ро
диса кнѣзь великомъ василью дмитрі
евичю снѣ василей. марта. іа. тогоже
лѣта по горѣ гратѣ москѣ. тогоже лѣта
погыбѣ слѣцѣ. и ю. хъ. впапницю было.
и сѣрѣла хъ асвоа хъ ленѣ ѡлицѣ хъ мнаго:
Влѣхъ. ѡ. ѡ. іа. поставленъ бы сѣмнѣ
еппомъ новѣгородѣ великомъ. мѣро
политомъ фотѣмъ. мѣа марта.
іа. внѣлю. тогоже лѣта приехъ али кнѣ

новѣгородѣ сѣна москѣ. іа. великомъ сѣна
хъ василью дмитріевичю. кнѣзь иванъ
васильевичъ. кнѣзь иванъ борисовичъ.
а снѣго на перѣ приехъ а хъ а годѣ алекс
андрѣ. тогоже лѣта градъ коstromа хъ
ложна бы: **В**лѣхъ. ѡ. ѡ. іа. мѣа ю. вѣ
ѣ. чѣноци. престависа блговѣрный кнѣ
хъ иванъ васильевичъ. великого кнѣзѣ.
хъ лопревѣлѣнный емъ. тогоже лѣта
кнѣзь данило борисовичъ приехъ а на москѣ:
Влѣхъ. ѡ. ѡ. іа. пакы ѡбѣжаша кнѣзи новѣ
городѣ сѣи данило дѣи ванъ борисовичи:
Влѣхъ. ѡ. ѡ. іа. престависа кнѣгиня на сѣ
сѣа. костантинѣа дмитріевича. мѣ
сѣа ѡ іа. бѣра: ч. ѡ. ч. + ч

Ἐργίεπαμνηστική;

Μυθολογία Ἑλληνικῆς ἀθροῦς 262
Περὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς ἀθροῦς. Α. 141.
N: Α. 61. οδ. 139 οδ.

Βιβλὸς ἀποστολῆς τῆς ἀθροῦς καὶ τῆς ἀποστολῆς
ἐν τῇ ἀθροῦς 6600 - 6700 οὐκ ἀποστ. 113 - γο 270.

6927
5508
1418

Всего 261 л.
9/III-29.

Занесено на 6927 -

143

